

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΜΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΕΡΤΖΟΥ	7
ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΥ	11
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ	13
ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΓΗΓΕΝΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΩΝ	
ΝΟΜΟΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	19
ΝΟΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ	23
ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ	29
ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	43
ΝΟΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ	65
ΝΟΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	69
ΝΟΜΟΣ ΚΙΛΚΙΣ	89
ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ	97
ΝΟΜΟΣ ΠΕΛΛΗΣ	119
ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙΑΣ	131
ΝΟΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ	137
ΝΟΜΟΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ	161
ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	181
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	189

Πρόλογος

Ο Μακεδονικός Αγώνας, αποτιμώμενος στην εποχή μας μετά πάρα πολλά χρόνια αδικαιολόγητης λήθης εκ μέρους του Ελληνικού Κράτους, υπήρξε το μεγαλύτερο έπος του ελληνισμού μετά τον άγιο Αγώνα της Εθνικής Παλιγγενεσίας, σύμφωνα με τον μακαριστό σοφό Παναγιώτη Κανελλόπουλο.

Στον καιρό μας ο Μακεδονικός Αγώνας παραμένει επίκαιρος παρά ποτέ και αποτελεί φωτεινό οδηγό επειδή:

Πρώτον: Φανερώνει ότι, ανεξάρτητα από την στάση και την ποιότητα της συνόλης ηγεσίας και σε αντίθεση προς την κατεστημένη έως και παγκοσμιοποιημένη ιδεολογία, ο ελληνισμός διαθέτει σε περιόδους φαινομενικής γενικής παρακμής ισχυρές αυτοφυσικές δυνάμεις και ανεξάντλητα ψυχικά αποθέματα που μπορούν ξαφνικά να συναγερθούν, να επιβληθούν και να αναγεννήσουν την εμπερίστατη χώρα. Αρκεί μιά σπίθα, μιά ανιδιοτελής αφιερωματική παρουσία και η άνευ όρων και ορίων αυτοθυσία.

Δεύτερον: Έναν αιώνα μετά την νικηφόρα υπεράσπιση της Μακεδονίας, η Ελληνική Μακεδονία διεκδικείται εκ νέου και επανατοποθετείται στα πλαίσια της Νέας Τάξης, γιατί χρησιμοποιείται ως κεντρικός πεσσός στο παίγνιο της νέας γεωπολιτικής.

Ο Μακεδονικός Αγώνας υπήρξε αυθόρμητος, αυτοφυσικός και αυτοθυσιαστικός. Τότε οι άγνωστοι και οι ταπεινοί, οι ανυπεράσπιστοι και κατά κανόνα οι αλλόφωνοι Μακεδόνες εισήλθαν αυτόβουλοι στο Ιερόν Θυσιαστήριον, όπου προσήλθαν αυθόρμητοι από τις Άκρες του Γένους απροσκύνητοι Έλληνες. Τότε οι Αδελφοί συναντήθηκαν και άχραντοι συλλειτουργήθηκαν. Κοινώνησαν των Αχράντων Μυστηρίων του Γένους, έσωσαν τη Μακεδονία και η Μακεδονία έσωσε την Ελλάδα της Ήττας από την μιζέρια και την μοιρολατρεία, από την γελοία μεγαλομανία και την άγονη ρητορεία.

Αυτός είναι ο Μακεδονικός Αγώνας στο βάθος του ιστορικού χρόνου και στα άδυτα των ελληνικών αξιών. Αυτός ο Αγώνας, ωστόσο, υποτιμήθηκε, παρασιωπήθηκε και παραποιήθηκε όσον ουδείς άλλος επί τόσον πολύν χρόνον από το επίσημο Κράτος και την πρωτεύουσά του – το κέντρο όλων των αποφάσεων. Τσιμουδιά στα σχολεία όταν ήμασταν παιδιά. Κι αυτό, για μας, που τον ξαναζούσαμε σπίτι μας με τους παππούδες μας, ήταν μια μαχαιριά. Όμως την κανδήλα κρατούσαν αναμμένη οι φωτισμένοι: ο Ίων Δραγούμης με τα βιβλία του, η Πηνελόπη Δέλτα με τα *Μυστικά του Βάλτου*, ο Γεώργιος Μόδης με τις *Μακεδονικές Ιστορίες* του, η Ναταλία Μελά με τα γράμματα του Παύλου μας, προ πάντων η λαλιά στα χωριά μας.

Συστηματικά και αποφασιστικά προχώρησε πρώτη η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών στα μέσα του 20ού αιώνα και την ακολούθησε το πνευματικό της τέκνο, το Ίδρυμα Μελετών Χερσονήσου του Αίμου. Αργότερα -μα παραγωγικά- άρχισε να δρα κατά την τελευταία 25ετία το Ίδρυμα του Μουσείου του Μακεδονικού Αγώνα, χάρις στον εταίρο μας Δημήτρη Ζάννα. Εδώ στη Θεσσαλονίκη, από Θεσσαλονικείς εξεδόθησαν όσα ανεκτίμητα Απομνημονεύματα κατέλιπαν οι επιφανέστεροι Μακεδονομάχοι. Αλλά οι Μακεδόνες αγωνιστές δεν έγραψαν Απομνημονεύματα. Απλώς έγραψαν την Ιστορία με το αίμα τους. Οι περισσότεροι, άλλωστε, δεν γνώριζαν να γράφουν και πολ-

λοί δεν γνώριζαν ούτε ελληνικά. Απλώς πολέμησαν και θυσιάσθηκαν για να παραμείνουν Έλληνες.

Στη συντριπτική πλειοψηφία τους οι γηγενείς Μακεδόνες ήρωες και μάρτυρες του Αγώνα βυθίσθηκαν στη λησμονιά και, μετά έναν αιώνα, αφέθηκαν άγνωστοι έως και τις μέρες μας. Έτσι, παρ' όσα πλούσια πράγματι δημοσιεύματα επακολούθησαν συν τω χρόνω, αργά, η ανθρωπογεωγραφία του Αγώνος παραμένει ανολοκλήρωτη. Έτσι, όμως, εμπεδώνεται η ψευδής εντύπωση ότι ο Μακεδονικός Αγώνας υπήρξε δήθεν υπόθεση σχετικά ολίγων, που οι περισσότεροί τους μάλιστα ανήλθαν στη Μακεδονία από την λοιπή Ελλάδα και αγωνίσθηκαν για τη Μακεδονία και για τους Μακεδόνες ερήμην σχεδόν των Μακεδόνων! Αυτή η εντύπωση απέχει έτη φωτός από την Αλήθεια και έχει προκαλέσει, μεταξύ άλλων, δύο σοβαρότατες παρενέργειες:

Πρώτον: Ξένοι ιστοριογράφοι, καλόβουλοι ή συνήθως κακόβουλοι έως και πλαστογράφοι, ισχυρίζονται ότι ο ελληνικός Αγώνας «εισήχθη» στη Μακεδονία από την λοιπή Ελλάδα, διεξήχθη ερήμην τάχα των Μακεδόνων και εν τέλει επεβλήθη διά των «ξένων» όπλων στους Μακεδόνες.

Δεύτερον: Έλληνες ιστοριογράφοι, μετά έναν αιώνα, κλεισμένοι ερμητικά στο γραφείο τους και σε βιβλιοθήκες, στήνουν μια «μεταμοντέρνα» εκδοχή της Ιστορίας, προορισμένη να υφάνει μιαν στρογγυλεμένη πολυπολιτισμική διεθνιστική κοινωνία της Νέας Τάξης. Δεν περπάτησαν ούτε πόνεσαν τη Μακεδονία, δεν γνώρισαν κατά πρόσωπο τους γηγενείς Μακεδόνες, δεν ένωσαν την πίκρα που σιωπηλή φαρμακώνει την αγνοημένη αλλά ευλογημένη μακεδονική γη.

Αυτή η πίκρα της λήθης πότιζε άχρι θανάτου ακόμη και Μακεδονομάχους, που από την λοιπή Ελλάδα, έως την Κρήτη μας και την Κύπρο μας, πολέμησαν στη Μακεδονία και τιμήθηκαν ιδιαίτερα. Είναι χαρακτηριστικές οι μαρτυρίες τους.

Ο Δημήτριος Ν. Κάκκαβος, εκ των πρωταγωνιστών οργανωτών του Αγώνος στο Γενικό Προξενείο της Θεσσαλονίκης, δεν είχε κανέναν προσωπικό λόγο πικρίας διότι εν τω μεταξύ είχε προαχθεί στον επίζηλο βαθμό του αντιστρατήγου και είχε συνταξιοδοτηθεί το 1972, όταν τα πολύτιμα Απομνημονεύματά του εξέδωσε η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών. Όμως, το παράπονο του Μακεδονομάχου ξεχειλίζει για λογαριασμό όλων των λησμονημένων συμπολεμιστών του και συνεργατών -αξιωματικών μάλιστα- σ' εκείνο το σωτήριο έπος. Γράφει, λοιπόν, με οργή καυστική:

«Έχων υπ' όψιν μου ότι η τόσον εθνικώς επωφελής πατριωτική δράσις των συναδέλφων μου αξιωματικών του βιλαετίου Θεσσαλονίκης ...θα εξαλειφθή ταχέως μέσα εις τα σκληρόβρωτα και κονιορτοβιθή αρχεία του Υπουργείου Εξωτερικών, εθεώρησα καλόν να παραθέσω κατωτέρω έν αντιγράφων προ ετών ληφθέν εκείνης της αναφοράς μου ίνα συντελέση, εφ' όσον είναι δυνατόν, εις την διατήρησιν ζωηροτέρας της μνήμης των ευσυνειδήτων τούτων εθνικών εργατών υπέρ των οποίων ουδεμία μέχρι τούδε διάκρισις εγένετο, συνεχιζομένης ούτω της από αρχαιοτάτων χρόνων εθνικής αράς όπως πας ομογενής κοινωφελώς ή εθνικώς δράσας τερματίζει τον βίον του καταδικώμενος, ταλαιπωρούμενος και τελείως εγκαταλελειμμένος».

Ανάλογα πικρά παράπονα διατυπώνουν σε σωζόμενες επιστολές τους ο περιώνυμος καπετάν Νικηφόρος του Βάλτου Ιωάννης Δεμέστιχας, παρ' ότι ναύαρχος πια του Πολεμικού Ναυτικού, καθώς επίσης ο Νίκος Αγαπηνός, αδελφός του θρυλικού καπετάν Τέλλου Άγρα που, ωστόσο, τιμάται δικαίως λαμπρά.

Σε ομιλία του για τον Ίωνα Δραγούμη και τον Μακεδονικό Αγώνα, από το βήμα της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών στις 30 Μαρτίου 1960, ο Μακεδών Καθηγητής Δημήτριος Ευρυγένης από το Κρούσοβο τόνιζε με θλίψη:

«Παραμελημένος βασικά στον τομέα της μελέτης και της διδασκαλίας ο Μακεδονικός Αγών δεν αξιοποιήθηκε δυστυχώς όσο έπρεπε ούτε στο πεδίο του εθνικού φρονηματισμού... δεν απέκτησε ποτέ μια επέτειο».

Στις 3 Μαΐου 1984, τέλος, εκφωνώντας στο Βασιλικό Θέατρο της Θεσσαλονίκης τον πανηγυρικό λόγο του Μακεδονικού Αγώνα ο Καθηγητής Παναγιώτης Κανελλόπουλος, ακαδημαϊκός, πρώην Πρωθυπουργός και πολιτικός ηγέτης υψηλής τάξεως επί μισόν αιώνα σχεδόν, επεχείρησε να δικαιολογήσει την υποτίμηση του Αγώνα που ο ίδιος, ωστόσο, χαρακτήρισε ως το μεγαλύτερο έπος του ελληνισμού μετά το '21. Είπε:

«Η συρροή, κατά τον 20ό αιώνα, γεγονότων δραματικών είχε ως αποτέλεσμα το καθένα απ' αυτά... άλλα να εκτοπίζει ενώ άλλα να αποσιωπώνται ή να υποτιμώνται».

Όταν, λοιπόν, πικραίνονται για την λήθη τόσο πολύ οι προερχόμενοι από την Νότιο Ελλάδα, όπως οι επιφανείς και τιμημένοι ιδιαίτερα Μακεδονομάχοι Κάκκαβος και Δεμέστιχας ή ο αδελφός του δικαίως τόσο πολύ τιμωμένου καπετάν Άγρα, φαντάζεται κανείς τι φαρμάκι σταλάζει στις καρδιές των γηγενών Μακεδόνων που οι πάπποι τους ήρωες και μάρτυρες παραμένουν ακόμη αφανείς, βουτηγμένοι στη λησμονιά. Και όχι μόνον αυτό. Τους πίκρανε και τουλάχιστον τους ξένιζε η εξ αρχής εγγενής, συστηματική ή μη μα πάντως πραγματική, εξαφάνιση των γηγενών Μακεδόνων από το προσκήνιο της ελληνικής Ιστορίας και ιδιαίτερα από το δραματικό χρονικό του Μακεδονικού Αγώνα, του δικού τους Αγώνα, όπως και ο αποκλεισμός τους από τον δημόσιο βίο και τις δημόσιες υπηρεσίες της ίδιας της Μακεδονίας έως τα μέσα περίπου του 20ού αιώνα.

Δεκαπέντε χρόνια μετά την απελευθέρωση της Μακεδονίας ο διακεκριμένος δημοσιογράφος και εθνικός αγωνιστής Κ. Φαλτάιτς, το 1927, διεκήρυσσε μεταξύ πολλών άλλων πικρών τα εξής:

«Εστειλάμεν από του 1912 έως τώρα ό,τι για πέταγμα είχαμε εις την διοίκησιν, την εκπαίδευσιν, την δικηγορικήν, τον στρατόν, την επιστήμην, την εκκλησίαν...

Η Μακεδονία από απόψεως προσώπων δεν αυτοδιοικείται. Διοικείται από την άλλην Ελλάδα και μάλιστα τυραννείται...

Μακεδόνες διδάσκαλοι δεν υπάρχουν, αξιωματικοί δεν υπάρχουν, ιεράρχαι δεν υπάρχουν. Τραπεζιτικοί υπάλληλοι, γεωπόνοι, πολιτικοί υπάλληλοι, τηλεγραφικοί, δικηγόροι, γιατροί, εφοριακοί υπάλληλοι, συμβολαιογράφοι, τίποτε ντόπιο, μακεδονικό, εις την Μακεδονίαν...

Και μόνον η δημιουργία μακεδονικών στελεχών θα ήτο ο μαγικός καθρέπτης ο οποίος θα μετέβαλλε την όψιν της Μακεδονίας και της Ελλάδος και θα την έκανε ρωμαλέαν εθνικώς, ακλόνητον, αρραγή.

Η Μακεδονία δύναται να γίνη το κύτταρον της αναδημιουργίας της Ελλάδος ή της τελείας καταστροφής της, μέχρις απαλείψεώς της από τον χάρτην των Βαλκανικών Κρατών».

Ο Κ. Φαλτάιτς δεν ήταν Μακεδών. Ήταν Σκυριανός και δρούσε στην Αθήνα. Από τότε πάρα πολλά άλλαξαν στη Μακεδονία αλλά οι γηγενείς μάρτυρες και ήρωές της εξακολουθούν, μετά εκατό χρόνια, να τηρούνται αφανείς. Και αυτό είναι βαρύ. Πολύ περισσότερο μάλιστα που αυτοί ακριβώς οι γηγενείς Μακεδόνες, ιδιαίτερα οι σλαβόφωνοι, υπήρξαν η ένοπλη ραχοκοκαλιά του Μακεδονικού Αγώνα, οι τροφοδότες του και οι οδηγοί του, το διεκδικούμενο ζωντανό έπαθλό του και το Ιερόν Σφάγιόν του. Αυτοί αντέστησαν γυμνοί στην επιβουλή, αυτοί στρατεύθηκαν, αυτοί υπέστησαν καρτερικά τα φρικτά βασανιστήρια, αυτοί έχασαν τα σπίτια τους στη φωτιά, αυτοί έκρυσαν στις κρυσάνες τους τα ανταρτικά σώματα, αυτοί θυσιάσθηκαν άχραντοι, ακλόνητοι και αυτόβουλοι δίχως μιλιά. Εκατό χρόνια σιωπής είναι πολλά.

Στην ιερή μνήμη αυτών των γηγενών Μακεδόνων και στην ακίβδηλη Ιστορία του Ελληνικού Έθνους η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών ξεπόνησε επί δύο έτη την παρούσα συστηματική επιστημονική έρευνα και την παραδίδει σήμερα στον ανά χείρας Κώδικα Τιμής που θα επιδώσει επί τόπου σε κάθε τόπο θυσίας και εθνικής μαρτυρίας της Μακεδονίας. Ταυτόχρονα, μέσω της ιστοσελί-

δας της, την διέχυσε στο Διαδίκτυο και την κατέστησε κτήμα κοινό δωρεάν.

Όσα χιλιάδες ονόματα γηγενών αφανών Μακεδόνων μαρτύρων και ηρώων ανέσυρε η Εταιρεία από την λήθη και επαναφέρει στο φως, δεν εξαντλούν ασφαλώς το Συναξάρι των γηγενών αφανών Μακεδόνων μαρτύρων και ηρώων κατά την δραματική όσο και κομβική δεκαετία 1903-1913. Απομένουν ακόμη πολλοί αφανείς. Είναι, όμως, ο πρώτος φόρος τιμής και ευγνωμοσύνης. Επί πλέον είναι η Αλήθεια.

Αυτοί είναι η βαρύτιμη κληρονομιά μας, οι άγιοι κεκοιμημένοι μας, οι αλάνθαστοι οδηγοί μας. Τους ανήκει η τιμή και η δόξα. Μόνον τα ζωντανά Έθνη ευγνωμονούν εσαεί τους νεκρούς τους και τηρούν άγρυπνη την μνήμη τους. Η εκπλήρωση τούτου του χρέους δικαιώνει τα Έθνη, τα ολοκληρώνει και τα στερεώνει. Τα συνέχει και τα εμπνέει. Τα οδηγεί.

Με τούτο εδώ το αγιοκέρι, αναμμένο στην μνήμη τους εσαεί, θα αγαλλιασθούν οι ψυχές των κεκοιμημένων μας που οι ιερές σκιές τους εξακολουθούν να φρουρούν τη γενέθλια γη μας.

Ο ρέκτης εταίρος μας Νικόλαος Εμμ. Μάνος, με την ευγενική χορηγία του εις μνήμην των γονέων του Εμμανουήλ και Ελένης, κατέστησε δυνατή την έκδοση αυτή. Είναι ο εγγονός του ομωνύμου Δημάρχου Θεσσαλονίκης. Και οι δύο πάπποι του πήραν μέρος στον Μακεδονικό Αγώνα. Η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών τον ευχαριστεί θερμά και ο Πρόεδρός της τον ασπάζεται αδελφικά.

Θερμές ευχαριστίες, επίσης, απευθύνονται στους αόκνους εταίρους μας ερευνητές ιστορικούς επιστήμονες, στους καθηγητές συντονιστές και επόπτες τούτου του έργου, στη Διεύθυνση Ιστορίας του Γενικού Επιτελείου Στρατού για την ευγενική παραχώρηση των πολυτίμων ανεκδότων αρχείων της, στους δεκάδες ταπεινούς Μακεδόνες χρονικογράφους του τόπου τους για την αποθησαύριση αγνώστων πληροφοριών, στο Ίδρυμα Μουσείου του Μακεδονικού Αγώνα για την πολύτιμη συνδρομή του και στον εκδοτικό οίκο University Studio Press για το άριστο αποτέλεσμα.

Νικόλαος Ι. Μέρτζος

Πρόεδρος Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών

Θεσσαλονίκη, Οκτώβριος 2008

Πρόλογος

Οι γηγενείς Μακεδονομάχοι πολέμησαν και αυτοί για την ελευθερία της Μακεδονίας, αλλά διέφεραν σε πολλά από τους επήλυδες Μακεδονομάχους, από τον Παύλο Μελά, τον Γεώργιο Τσόντο-Βάρδα, τον Ιωάννη Καραβίτη και άλλους, Ελληνικής, Βλαχικής, Αλβανικής ή Σλαβικής Φωνής, πολέμησαν για την Ελληνική Μακεδονία από κοινού με τους άλλους Έλληνες Μακεδονομάχους. Δεν διακρίνονταν από τους άλλους Έλληνες, ούτε οι ίδιοι διέκριναν τον εαυτό τους: Έλληνες όλοι για την Ελληνική Μακεδονία. Διακρίνονταν από τους άλλους, τους Νότιους Έλληνες, από το γεγονός ότι οι γηγενείς δεν ήταν περαστικοί όπως το νερό της βροχής, αλλά μόνιμοι, όπως τα ψηλά βουνά τους. Σε αντίθεση με τους επήλυδες οι γηγενείς Μακεδονομάχοι δεν χρειάζονταν διάκριση, επειδή ήταν διακεκριμένοι στον τόπο τους.

Τον χειμώνα οι επήλυδες Μακεδονομάχοι έφευγαν, όπως οι νομάδες, για τον θερμότερο Νότο: εκεί ξεχειμάζαν, εκεί στρατολογούσαν ή στρατολογούνταν, εκεί συνήπταν συμφωνίες. Οι γηγενείς, αντιθέτως, υπέμεναν τις κακουχίες και ανέμεναν την άνοιξη σκεπασμένοι από τα χιόνια της Μακεδονίας. Εκεί συνέχιζαν να εκκλησιάζονται στην Ορθόδοξη εκκλησία τους, να στέλνουν τα παιδιά τους στο ελληνικό σχολείο. Η εμμονή στα πάτρια συνιστούσε αδιάσειστη ταυτότητα ελληνική. Σε μια εποχή και περιοχή, όπου το μέλλον φαινόταν αβέβαιο και οι αβεβαιότητες φάνταζαν περισσότερες από τις βεβαιότητες, δύο ήσαν οι αδιαμφισβήτητες βεβαιότητες: η πατροπαράδοτη πίστη και η ελληνική εθνική συνείδηση των γηγενών.

Οι γηγενείς Μακεδονομάχοι, οι επώνυμοι και οι ανώνυμοι, δεν είχαν ανάγκη, προκειμένου να καθιερωθούν, να συνάπτουν αδελφοποιίες, βαφτίσια, κουμπαριές· δεν είχαν ανάγκη από όλες εκείνες τις πράξεις που επιβάλλει η ανασφάλεια του ξένου. Οι γηγενείς αντάρτες και αρχηγοί ήσαν γνωστοί και καθιερωμένοι στον τόπο τους, ανάλογα με την αξία του ο καθείς. Ούτε ηχηρά πολεμικά ονόματα χρειάζονταν· ήταν γνωστοί για την παλληκαριά τους και τα πατριωτικά τους αισθήματα. Ήσαν οι γηγενείς Μακεδονομάχοι περήφανοι και εξόχως εύθικτοι απέναντι στους επήλυδες. Όταν ο καπετάν Ναούμης Σπανός από την Χρούπιστα (Άργος Ορεστικόν σήμερα) έλαβε εντολή από τον Καλαποθάκη να εκτελεί χρέη οδηγού της ανταρτικής ομάδας του Βάρδα, ο Σπανός αρνήθηκε χολωμένος: «Εγώ δεν είμαι γάϊδαρος να σύρω καμήλες· εγώ είμαι άτι, κλωτσώ και πηδώ».¹

Η επιλεκτική αναφορά σε επώνυμους γηγενείς Μακεδονομάχους θα αδικούσε πλειάδα αξιομνημόνευτων γηγενών ηρώων και θυμάτων. Παρελαύνουν όλοι στις σελίδες που ακολουθούν. Ένας όμως εξ αυτών αξίζει ιδιαίτερης μνείας, ο καπετάν Κώττας. Όταν τον αντίκρισε ο Παύλος Μελάς, ο κατ' εξοχήν ήρωας του Μακεδονικού Αγώνα, είδε με δέος και θαυμασμό στον ισχνό άνδρα από την Ρούλια (Κώττας σήμερα) των Κορεστίων, τον αδιαμφισβήτητο ηγέτη αυτού του Αγώνα. Ούτε οι διάφοροι σύλλογοι, ούτε τα Προξενεία, ούτε οι διάφοροι πράκτορες από την Ελλάδα αντιπροσώπευαν αυτό που αντιπροσώπευε ο Κώττας, την Ελληνική Μακεδονία! Την γενναιότητα και την

1. Ναούμ Σπανού, «Αναμνήσεις εκ του Μακεδονικού Αγώνος», στο έργο *Ο Μακεδονικός Αγώνας. Απομνημονεύματα*, Ίδρυμα Μελετών Χερσονήσου του Αίμου, Αθήνα 1984, σ. 381.

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

παλληκαριά του, την σύνεση και την μεγαλοφροσύνη του, δεν τις χωρούσαν η Ρούλια και τα Κορέστια ούτε η Καστοριά αλλά μόνο η Ελλάδα ολόκληρη, για την οποία έδωσε την ζωή του. Παραμένει ακόμη ανεξήγητο το εξής: πώς η καρδιά αυτού του απλού χωρικού χώρεσε την Ελλάδα ολόκληρη -την Ελλάδα μάλιστα που δεν την είχε γνωρίσει ποτέ παρά μόνο στο πρόσωπο λίγων αγωνιστών, όπως ο Παύλος Μελάς και ο Γερμανός Καραβαγγέλης.

Ι. Σ. Κολιόπουλος

Σισαργωγή

Συχνά η συνολική ιστορική αποτίμηση του Μακεδονικού Αγώνα στερεί από τον ερευνητή την δυνατότητα να παρουσιάσει όλες τις πτυχές και τις διαστάσεις του με την απαιτούμενη επάρκεια και σαφήνεια. Έτσι, η μελέτη των επιμέρους θεματικών της κορυφαίας αυτής στιγμής της ελληνικής ιστορίας του 20ού αιώνα επιτρέπει τόσο την καλύτερη κατανόηση των παραγόντων που καθόρισαν τις εξελίξεις στο Μακεδονικό Ζήτημα όσο και την εξαγωγή ποιοτικά ασφαλέστερων συμπερασμάτων.

Η παραδοχή αυτή αποτελεί μία από τις κυρίαρχες συνιστώσες της παρούσας προσπάθειας, της οποίας ο στόχος υπήρξε διττός: αφενός να καταγράψει και να τεκμηριώσει την δράση των γηγενών –και συχνότατα αφανών– Μακεδονομάχων, αφετέρου να αποδώσει έναν ελάχιστο φόρο τιμής στους ίδιους και στις τοπικές κοινωνίες της Μακεδονίας, των οποίων η προσφορά αποτέλεσε την απαραίτητη εκείνη προϋπόθεση για την απελευθέρωση του ελληνισμού της Βορείου Ελλάδος. Η εμβληματική μορφή του Παύλου Μελά και πολλών Κρητών Μακεδονομάχων συχνά εξέτρεψε την προσοχή αναγνωστών αλλά και επαγγελματιών ιστορικών από την συμβολή των αυτοχθόνων αγωνιστών και επισκίασε την δράση μορφών, όπως ο καπετάν Κώττας και ο Παύλος Κύρου. Ο συνδυασμένος με ρομαντισμό ηρωισμός του Αθηναίου ευπατρίδη, η πλούσια και ογκώδης απομνημονευματογραφία αγωνιστών από την Νότια Ελλάδα, όπως ο Βάρδας και ο Καραβίτης, συνετέλεσαν μαζί με πλήθος άλλων παραγόντων ώστε ο Μακεδονικός Αγώνας να καταγραφεί συχνά στο συλλογικό ασυνείδητο ως απόρροια της θέλησης των «Παλαιοελλαδιτών» να απελευθερώσουν τις βόρειες περιοχές της χώρας. Ασφαλώς, ζητούμενο δεν είναι η άρθρωση ενός αντιλόγου σχετικά με την συνεισφορά των υπολοίπων Ελλήνων στην απελευθέρωση της Μακεδονίας, γεγονός που είναι αδιαπραγμάτευτο και ευαπόδεικτο· στόχος είναι απλώς η κάλυψη ενός κενού στην συναφή με το θέμα αυτό βιβλιογραφία, παραθέτοντας σε μορφή σύντομου βιογραφικού στοιχείου για τη ζωή και την δράση τόσο των γηγενών αναγνωρισμένων αγωνιστών όσο και εκείνων, οι οποίοι, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, φέρονται να έπεσαν θύματα Βουλγάρων ή Τούρκων, επειδή επέλεξαν να παραμείνουν πιστοί στην Ελλάδα και το Οικουμενικό Πατριαρχείο της Κωνσταντινουπόλεως αλλά και όσων συμμετείχαν στον εθνικό αγώνα παρέχοντας διάφορες υπηρεσίες ως αγγελιοφόροι, οδηγοί σωμάτων και μέλη των Εφοροεπιτροπών των χωριών και τα ονόματά τους δεν συμπεριλαμβάνονται στον επίσημο κατάλογο που κατήρτισε, στη διάρκεια του Μεσοπολέμου, η Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού.

Αφετηρία της μελέτης αποτελεί η εξέγερση του Ίλιντεν, το 1903, όταν η ελληνική πλευρά συνειδητοποίησε την αναγκαιότητα ανάληψης συντονισμένης δράσης στην περιοχή, καθώς τα πρόσφατα γεγονότα είχαν αναδείξει τους κινδύνους που επεφύλασσε για τα ελληνικά συμφέροντα η δράση των Κομιτατζήδων. Τα χρονικά όρια πάντως, τα οποία επελέγησαν για την υπό εξέταση περίοδο, είναι ούτως ή άλλως συμβατικά και δεν σηματοδοτούν παρά μόνο μία κορυφαία φάση της πορείας μέσα στον χρόνο της περιοχής και των κατοίκων της. Ο αγώνας για την υπό οθωμανική κατοχή Μακεδονία δεν έχει την αφετηρία του στο 1903, καθώς λόγω της γεωγραφικής της θέσης η περιοχή δεν έπαυσε ποτέ να αποτελεί «μήλον της Έριδος» για τους Έλληνες και τους υπόλοιπους

συνοίκους λαούς. Το 1870 αποτελεί επίσης ένα σημαντικό *terminus* στο Μακεδονικό Ζήτημα, όταν με την ίδρυση της Εξαρχίας, της αυτοκέφαλης δηλαδή βουλγαρικής εκκλησίας, οι Βούλγαροι απέκτησαν ένα σημαντικό όργανο στην προσπάθειά τους να προσεταιριστούν τους κατοίκους και αργότερα να προσαρτήσουν την περιοχή. Έτσι, η δημιουργία αυτοκέφαλης βουλγαρικής εκκλησίας σήμανε την αρχή του ελληνοβουλγαρικού ανταγωνισμού για τον έλεγχο των επισκοπών στις διαμφισβητούμενες περιοχές της Μακεδονίας και της Θράκης. Το 1878 η υπογραφή της Συνθήκης του Αγίου Στεφάνου, η δημιουργία της «Μεγάλης Βουλγαρίας», η ανάδειξη του πανσλαβισμού σε βασικό άξονα της ρωσικής εξωτερικής πολιτικής και το Συνέδριο του Βερολίνου έφεραν το Μακεδονικό Ζήτημα στα ευρωπαϊκά ανακτοβούλια και σηματοδότησαν την αρχή νέων εξελίξεων στην Βαλκανική με τα κάθε είδους αλυτρωτικά προγράμματα να διαδραματίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην διαμόρφωση της κοινής γνώμης. Αν και οι αποφάσεις του Συνεδρίου του Βερολίνου υπήρξαν καθοριστικές για την ανάσχεση των βουλγαρικών και των ρωσικών φιλοδοξιών στην περιοχή, δεν εμπόδισαν την πραξικοπηματική κατάληψη της Ανατολικής Ρωμυλίας από την Βουλγαρία το 1885. Παράλληλα στην Μακεδονία ιδρύθηκαν πολλές εξαρχικές επισκοπές και βουλγαρικά σχολεία. Γεγονότα όπως αυτά, ανάγκασαν το ελληνικό στοιχείο να αμυνθεί απέναντι στην δυναμική παρουσία του βουλγαρικού παράγοντα σε έναν χώρο ζωτικής σημασίας για τον ελληνισμό, ο οποίος ποτέ δεν είχε απεμπολήσει τα δικαιώματά του από την μακεδονική γη. Μερικά από τα πρώτα ανταρτικά σώματα που συγκροτήθηκαν ήταν αυτά των Βερβέρη, Παπαδήμου, Βελέντζα, Σαράντη, Γκρούτα και του Θρυλικού Μπρούφα από το Αηδόνι των Γρεβενών. Το 1897 η ελληνική ήττα στον αποκαλούμενο «ατυχή» πόλεμο με την Υψηλή Πύλη ανάγκασε την πολιτική ηγεσία της χώρας να επαναπροσδιορίσει τους στόχους της και να υιοθετήσει μια λιγότερο τολμηρή πολιτική απέναντι στους γείτονές της. Η περίοδος αυτή της πολιτικής εσωστρέφειας τερματίστηκε όταν στις 21 Ιουλίου του 1903 εκδηλώθηκε η εξέγερση του Ίλιντεν, την οποία από καιρό η Ε.Μ.Ε.Ο. (Εσωτερική Μακεδονοαδριανουπολιτική Επαναστατική Οργάνωση),² όργανο της βουλγαρικής πολιτικής στην περιοχή, ευαγγελιζόταν. Αν και η επανάσταση απέτυχε, οι Έλληνες κάτοικοι χωριών όπως τα Άλωνα και το Κρατερό, υπέστησαν τις δηώσεις των τουρκικών στρατευμάτων αλλά και ατάκτων, οι οποίοι είχαν σταλεί για να επιβάλλουν την τάξη με κάθε τίμημα, ενώ πολλά χωριά που είχαν παραμείνει πιστά στο Οικουμενικό Πατριαρχείο της Κωνσταντινουπόλεως απετέλεσαν τους πρώτους στόχους των Εξαρχικών. Τα γεγονότα είχαν δείξει ότι η ελληνική πλευρά δεν μπορούσε να μείνει αδρανής. Καταληκτική χρονολογία της εργασίας είναι το 1913 και η απελευθέρωση της Μακεδονίας. Οι νικηφόροι για την Ελλάδα Βαλκανικοί Πόλεμοι, στους οποίους συμμετείχαν πολλοί παλαιοί Μακεδονομάχοι, προκρίθηκαν της συμβατικής λήξης του Αγώνα τον Ιούλιο του 1908, όταν η επανάσταση των Νεοτούρκων και η αποδοχή του Συντάγματος από τον Σουλτάνο Αβδούλ Χαμήτ σκόρπισε

2. Ιδρύθηκε το 1893 στην Ρέσνα από τους Γκρούεφ, Τατάρτσεφ, Ποπάρσωφ, Δημητρώφ, Ντέλτσεφ, Τόσεφ και Πετρώφ με το όνομα «Μυστική Μακεδονική Επαναστατική Οργάνωση», για να μετονομαστεί τρία χρόνια αργότερα σε ΕΜΕΟ. Σύνθημα της οργάνωσης ήταν «η Μακεδονία στους Μακεδόνες» και στόχος της η δημιουργία ενόπλων ομάδων, ικανών να αναλάβουν δράση εναντίον των Τούρκων όταν θα έφθανε η ώρα του ξεσηκωμού. Θεωρητικά δεν υφίσταντο αποκλεισμοί με βάση το θρήσκευμα και την εθνικότητα, ουσιαστικά όμως επρόκειτο για ένα όργανο της βουλγαρικής εξωτερικής πολιτικής, η οποία προωθούσε την ιδέα της αυτονομίας της Μακεδονίας αποσκοπώντας στην μελλοντική ενσωμάτωσή της, όπως είχε συμβεί στην περίπτωση της Ανατολικής Ρωμυλίας το 1885. Ωστόσο, παρά την αναμφισβήτητη συνεργασία της ΕΜΕΟ με την βουλγαρική Κυβέρνηση και την Ανώτατη Μακεδονική Επιτροπή (Βερχόβεν Κομιτέτ), η οποία στόχο είχε τον έλεγχο και τον συντονισμό από την Σόφια όλων των βουλγαρομακεδονικών επιτροπών, η σχέση αυτή δεν υπήρξε σε όλη την διάρκειά της ανέφελη καθώς η ενίσχυση ή η αποδυνάμωση των αυτονομιστικών τάσεων στο εσωτερικό της ΕΜΕΟ διαμόρφωνε κάθε φορά νέες ισορροπίες.

πρόσκαιρα φρούδες ελπίδες για ειρήνη και συναδέλφωση των λαών στην περιοχή. Αν και ο ένοπλος αγώνας τερματίστηκε, η κατάσταση παρέμεινε έκρυθμη στη Μακεδονία μέχρι την Συνθήκη του Βουκουρεστίου, όταν πια οριστικά απελευθερώθηκε και ενσωματώθηκε στην Ελλάδα.

Σε πρωτεργάτες του αγώνα για την Μακεδονία αναδείχθηκαν προσωπικότητες όπως ο Μητροπολίτης Καστοριάς Γερμανός Καραβαγγέλης και ο Ίων Δραγούμης, γόνος παλαιάς μακεδονικής οικογένειας και γραμματέας του ελληνικού Προξενείου στο Μοναστήρι. Ο Καραβαγγέλης από το 1900 μαζί με τον Έλληνα Πρόξενο Μοναστηρίου Κιουζέ-Πεζά προσπάθησε με επιστολές του στην ελληνική Κυβέρνηση να καταδείξει την ανάγκη ανάληψης δράσης εναντίον των Κομιτατζήδων. Όταν οι εκκλήσεις του δεν εισακούστηκαν, απευθύνθηκε σε τοπικούς οπλαρχηγούς, όπως ο καπετάν Κώττας από την Ρούλια και ο καπετάν Βαγγέλης από το Στρέμπενο, συγκροτώντας έτσι μερικές από τις πρώτες ελληνικές ένοπλες ομάδες. Οι ομάδες αυτές προστάτευαν τα χωριά των Πατριαρχικών και μαζί με τους Έλληνες δασκάλους επιχειρούσαν να εξουδετερώσουν την βουλγαρική προπαγάνδα. Την ίδια στιγμή, ο από το 1902 Υποπρόξενος Μοναστηρίου, Δραγούμης, τόνιζε την ανάγκη να συγκροτηθεί μία ελληνική μυστική εταιρεία με στόχο την διεξαγωγή του αγώνα και τον συντονισμό της άμυνας του ελληνισμού στην Μακεδονία. Οι απόψεις αυτές κέρδιζαν ολοένα και περισσότερο έδαφος σε παλιούς αξιωματικούς της Εθνικής Εταιρείας³ και αποφοίτους της Σχολής Ευελπίδων. Ανάμεσα σε αυτούς ήταν οι Γ. Τσόντος, Κωνσταντίνος και Αλέξανδρος Μαζαράκης. Αρκούσε όμως η θέληση και ο πατριωτισμός των αγωνιστών της Νοτίου Ελλάδος για να στεφθεί με επιτυχία το εγχείρημα;

Δεν υπάρχει αμφιβολία πως η προσπάθεια αυτή θα ήταν ατελέσφορη χωρίς την συμβολή των τοπικών κοινωνιών. Δίπλα στα σώματα των εντόπιων οπλαρχηγών, έδρασαν οι Εθνικές Επιτροπές ή Επιτροπές Άμυνας σε πόλεις και χωριά της Μακεδονίας, οι οποίες συγκροτήθηκαν σχεδόν αποκλειστικά από κατοίκους των περιοχών αυτών. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της μυστικής οργάνωσης «Μακεδονική Άμυνα» στο Μοναστήρι, η οποία στελεχώθηκε από τους Θ. Μόδη, Χ. Δούμα, Α. Ζάχου, Α. Ματλή, Α. Νάλτσα, ενώ σε αντίστοιχες προσπάθειες στο βιλαέτι του Μοναστηρίου σημαίνοντα ρόλο διαδραμάτισαν οι Πύρζας, Βαλάσης και Λουκάς στην Φλώρινα, ο Π. Λιούφης στην Κοζάνη, ο Τσάμης Παπασταύρος στο Πισοδέρι, ο Γ. Σούρλας στο Νυμφαίο και ο Μ. Μπατρίνος στην Καστοριά. Ανάλογη υπήρξε και η συμμετοχή των Μακεδόνων στο βιλαέτι της Θεσσαλονίκης. Ενδεικτικά αναφέρουμε τους Χ. Δέλλιο και Δ. Κυβερνίδη στην Γευγελή, τον Παπασιβένα και τον Ε. Κωφό στην Έδεσσα, τον Χ. Περδικάρη στην Νάουσα, τον Κ. Δοβέλλα στην Δράμα, τον Ι. Κωνσταντινίδη στην Καβάλα, τον Δ. Ζάννα και τον Δ. Μαργαρόπουλο στην Θεσσαλονίκη καθώς και τον Δούκα Δούκα στις Σέρρες.⁴

Η σημασία και η αξία αυτής της μαζικής συμμετοχής δύσκολα μπορεί να εκτιμηθεί. Οι αυτόχθονες ήταν οι μόνοι που μπορούσαν να οδηγήσουν τα ανταρτικά σώματα που είχαν αποσταλεί

3. Η Εθνική Εταιρεία ιδρύθηκε το 1894 από τον ανθυπολοχαγό Ν. Καλομενόπουλο και στον αρχικό της πυρήνα ανήκαν οι αξιωματικοί Π. Μελάς, Κ. Μαζαράκης-Αινιάν, Π. Λυκούδης, Χ. Σουλιώτης. Στόχος της εταιρείας ήταν, σύμφωνα με το καταστατικό της, «η αναζωπύρωση του εθνικού φρονήματος», η διαρκής επαγρύπνηση για την προάσπιση των εθνικών συμφερόντων και η προετοιμασία για την απελευθέρωση. Σύντομα στους κόλπους της εντάχθηκαν μερικές από τις πλέον επιφανείς προσωπικότητες της χώρας όπως ο Κ. Παλαμάς, ο Ν. Πολίτης και ο Ν. Λύτρας, ενώ μεγάλη ήταν η επιρροή την οποία ασκούσε στο σύνολο της κοινής γνώμης. Σημαντικός υπήρξε ο ρόλος της στην Κρητική Επανάσταση του 1896, την οποία ενίσχυσε αποστέλλοντας στρατιώτες και πολεμικό υλικό. Τον ίδιο χρόνο οργάνωσε και έστειλε στην Μακεδονία ομάδες ανταρτών. Η κίνηση αυτή, αν και δεν έτυχε της κυβερνητικής έγκρισης, επαναλήφθηκε τον επόμενο χρόνο οδηγώντας στην διακοπή των ελληνοτουρκικών σχέσεων και στον «ατυχή» για την Ελλάδα πόλεμο του 1897.

4. D. Dakin, *Ο Μακεδονικός Αγώνας*, Αθήνα 1985, σ. 70.

από την «Παλαιά Ελλάδα» στον προορισμό τους μέσα από περάσματα και διόδους, οι οποίες εξασφάλιζαν την απρόσκοπτη μετακίνησή τους, χωρίς να διατρέχουν τον κίνδυνο συνάντησης με τουρκικές και βουλγαρικές ομάδες ενόπλων. Επίσης, οι διάφοροι πληροφοριοδότες, αγγελιοφόροι και μεταφορείς πολεμικού υλικού (οι οποίοι αργότερα αναγνωρίστηκαν ως Πράκτορες Α', Β' και Γ' τάξης) αποτελούσαν το βασικό δίκτυο συλλογής πληροφοριών, βάσει του οποίου οι Έλληνες Πρόξενοι, όπως ο Κορομηλάς και ο Πεζάς, χάραζαν την στρατηγική τους, διηύθυναν την εθνική προσπάθεια και επικοινωνούσαν με τους Οπλαρχηγούς και τους Αρχηγούς των ελληνικών ομάδων. Οι αφανείς αυτοί πρωταγωνιστές αναρίθμητες φορές έσωσαν από βέβαιη καταστροφή ομάδες μαχητών, καθώς μία πληροφορία για τις κινήσεις ή τις πιθανές διαθέσεις Τούρκων και Βουλγάρων ήταν αρκετή για να φέρει την ελληνική πλευρά σε πλεονεκτική θέση. Πολλοί από αυτούς τους πληροφοριοδότες, διατηρώντας άριστες σχέσεις με τις αρχές, κατόρθωναν να αποσπούν τέτοιες πληροφορίες, τις οποίες άμεσα μετέφεραν στα αρχηγεία των ανταρτών ή στα κατά τόπους ελληνικά προξενεία. Παράλληλα, οι οικίες τους συχνά είχαν μετατραπεί σε οπλαποθήκες και καταφύγια. Ακόμη, πλήθος επαγγελματιών προσέφερε με όποιον τρόπο μπορούσε τις υπηρεσίες του και τις εξειδικευμένες γνώσεις του στους Έλληνες αγωνιστές. Δεν είναι λίγοι οι σιδηροδρομικοί υπάλληλοι οι οποίοι έκρυβαν στα βαγόνια των συρμών πολεμοφόδια, όπως λίγοι δεν ήταν οι ιατροί οι οποίοι περιέθαλψαν σημαντικό αριθμό τραυματιών. Ιδιαίτερης μνείας αξίζουν επίσης οι Μακεδόνες δάσκαλοι και οι ιερείς, οι οποίοι, εκτεθειμένοι περισσότερο από τον καθένα στα βουλγαρικά αντίποινα, με υπομονή, επιμονή και θάρρος φρόντισαν ώστε το εθνικό αίσθημα να ενισχυθεί και η χρήση της ελληνικής γλώσσας να μην υποχωρήσει.

Η συγκέντρωση των στοιχείων, τα οποία περιλαμβάνει η παρούσα μελέτη, ξεκίνησε στο Ίδρυμα Μουσείου του Μακεδονικού Αγώνα και στο Κέντρο Έρευνας Μακεδονικής Ιστορίας και Τεκμηρίωσης (KEMIT). Στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων του ίδιου κέντρου, όπου βρίσκονται καταγεγραμμένοι όλοι οι αναγνωρισθέντες Μακεδονομάχοι βάσει της Επετηρίδας και τα θύματα όλων των παρατάξεων της περιόδου 1903-1908, αναζητήθηκαν κατά νομό όλοι οι αγωνιστές της ως άνω περιόδου. Με τον τρόπο αυτό, συγκεντρώθηκαν στοιχεία για περίπου τρεις χιλιάδες πρόσωπα. Το πρώτο πρόβλημα, το οποίο ανέκυψε, ήταν η έλλειψη στοιχείων για την ακριβή δράση των αυτοχθόνων Μακεδονομάχων, καθώς η απομνημονευματογραφία δεν είναι ικανή από μόνη της να παρέχει στοιχεία για έναν τόσο μεγάλο αριθμό προσώπων, των οποίων η δραστηριότητα παρέμενε μέχρι σήμερα άγνωστη. Επίσης, τα κείμενα των πρωταγωνιστών του Αγώνα δεν είναι πάντα διαφωτιστικά για όποιον αναζητά λεπτομέρειες, όπως ο ακριβής τόπος καταγωγής και η ιδιότητά του (Πράκτορας, Οπλίτης κλπ.). Το γεγονός αυτό οδήγησε στην αναζήτηση αρχαιακού υλικού ικανού να καλύψει αυτή την έλλειψη και στον εντοπισμό του «ξεχασμένου» αρχείου του Μακεδονικού Αγώνα στα Αρχεία της Διεύθυνσης Εφέδρων Πολεμιστών Αγωνιστών Θυμάτων και Αναπήρων (ΔΕΠΑΘΑ) του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Το 25.000 περίπου εγγράφων περιεχόμενο του αρχείου που φωτογραφήθηκε, αξιοποιήθηκε και χάρη σε αυτό κατέστη δυνατός ο εμπλουτισμός των βιογραφικών σημειωμάτων των αγωνιστών. Σε αυτό το σημείο συνίσταται και η σημαντικότερη ίσως συμβολή του έργου, καθώς για πρόσωπα για τα οποία ήταν επιβεβαιωμένη μόνο η συμμετοχή τους, σήμερα γίνεται γνωστή η ακριβής δράση την οποία ανέπτυξαν, τεκμηριωμένη μέσα από επίσημα έγγραφα και συχνά από τους ίδιους τους πρωταγωνιστές. Το μαρτυρολόγιο των Μακεδονομάχων εμπλουτίστηκε με τα άτομα που στελέχωσαν τις Εφοροεπιτροπές των χωριών, τα οποία με τη δράση τους προσέφεραν τα μέγιστα στην εθνική υπόθεση, ιδιαίτερα στο ζήτημα της εκπαίδευσης. Επίσης, η αποδελτίωση των Απομνημονευμάτων των Αγωνιστών καθώς και πολλά άρθρα σε τοπικά περιοδικά εμπλούτισαν τους καταλόγους των αφανών γηγενών Μακεδονομάχων.

Θα πρέπει, πάντως, να επισημανθεί πως πολλά από τα έγγραφα του αρχείου της ΔΕΠΑΘΑ

έχουν πανομοιότυπη διάρθρωση και λεξιλόγιο, με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα τα πιστοποιητικά που χορηγούσε ο Κάκκαβος. Το γεγονός αυτό φέρνει τον μελετητή αντιμέτωπο με το ζήτημα της αξιοπιστίας των πηγών του και θέτει το ερώτημα αν και κατά πόσο τα γραφόμενα απηχούν την πραγματικότητα ή την επιθυμία του υποκειμένου να τονίσει ή να υποβαθμίσει την σημασία προσώπων και καταστάσεων. Τα προσωπικά πάθη, οι αντιδικίες ή οι διαφωνίες συχνά καθόριζαν τις σχέσεις των οπλαρχηγών μεταξύ τους, «κληροδοτώντας» στον ειδικό το χρέος της αποκατάστασης της ιστορικής αλήθειας. Το ζητούμενο αυτό είναι ζωτικής σημασίας για τον ιστορικό, χωρίς ωστόσο αυτό να είναι πάντα εφικτό, καθώς στις περισσότερες περιπτώσεις η εξάρτηση από την συνήθως μία και μοναδική πηγή δεν επιτρέπει την διασταύρωση και την εξακρίβωση των πληροφοριών που αυτή κομίζει. Ακόμη, η αναφορά ξεχασμένων τοπωνυμίων από τους πρωταγωνιστές, χωρίς να καθίσταται πάντα δυνατή η ταύτισή τους, απετέλεσε μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις της παρούσας μελέτης. Στις περιπτώσεις αυτές χρησιμοποιείται η ονομασία όπως ακριβώς αναφέρεται. Σε αυτό το σημείο πρέπει να τονισθεί η μεγάλη δυσκολία στην εξακρίβωση του τόπου καταγωγής πολλών Μακεδόνων αγωνιστών καθώς ακόμη και στην επίσημη επετηρίδα της ΔΕΠΑΘΑ, όπου αναφέρονται όλοι οι Μακεδονομάχοι της περιόδου 1903-1908, εντοπίστηκαν πολλά λάθη. Παράλληλα, αξιοποιήθηκαν τα υπάρχοντα γύρω από την θεματική αυτή απομνημονεύματα. Τέλος, κρίθηκε σημαντικό όχι μόνο για αισθητικούς λόγους να συμπεριληφθεί φωτογραφικό υλικό, σε μεγάλο βαθμό άγνωστο μέχρι σήμερα, προερχόμενο από το αρχείο της ΔΕΠΑΘΑ.

Θερμές ευχαριστίες οφείλονται στον Πρόεδρο και στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, μετά από απόφαση του οποίου κατέστη εφικτή η συγγραφή του παρόντος πονήματος. Ευγνωμοσύνη επίσης εκφράζεται προς τον Καθηγητή της Ιστορίας των Νεότερων Χρόνων του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Ι. Κολιόπουλο, αρωγό και καθοδηγητή της όλης προσπάθειας. Καθοριστική ήταν επίσης η συμβολή του Αναπληρωτή Καθηγητή της Ιστορίας των Νεότερων Χρόνων του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Β. Γούναρη, κατόπιν προτροπής του οποίου αναζητήθηκε και εντοπίστηκε το αρχείο Μακεδονικού Αγώνα της ΔΕΠΑΘΑ. Για την δυνατότητα πρόσβασης στο τελευταίο ευχαριστίες οφείλονται προς τον Διευθυντή της, Αντιστράτηγο Π. Γκανίδη και τον Υποδιευθυντή, Υποστράτηγο Γ. Καραμπελιά. Ευγνώμονες είμαστε επίσης στον Διευθυντή του Μουσείου Μακεδονικού Αγώνα, Συνταγματάρχη ε.α. Β. Νικόλτσιο και στους επιστημονικούς συνεργάτες του ΚΕΜΙΤ, Α. Χοτζίδη και Π. Καραμπάτη. Για την συνδρομή τους επίσης ευχαριστούμε όλους τους μεταπτυχιακούς και προπτυχιακούς φοιτητές του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου που εργάζονται στο Ερευνητικό Κέντρο της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών.

Το βιβλίο αυτό δεν φιλοδοξεί να αποτελέσει το *per plus ultra* της υπό εξέτασης περιόδου· άλλωστε δεν πρόκειται για ένα «τυπικό» δείγμα ιστορικού αφηγηματικού λόγου, αλλά για μια πρώτη προσπάθεια καταγραφής των γηγενών Μακεδονομάχων και ανάδειξης της δράσης τους. Ακόμη και την στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές εντοπίζεται υλικό, ικανό να καλύψει πιθανά κενά. Σημαντικό επίσης θα ήταν να ερευνηθούν τα βουλγαρικά και οθωμανικά αρχεία, γεγονός το οποίο θα βοηθούσε στον ολόπλευρο φωτισμό των γεγονότων της υπό εξέταση περιόδου.

Ιάκ. Δ. Μιχαηλίδης – Κ. Σ. Παπανικολάου

Νομός ΓΡΕΒΕΝΩΝ

ΑΒΔΕΛΛΑ	20
ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	20
ΑΗΔΟΝΙΑ	20
ΓΡΕΒΕΝΑ	20
ΔΕΣΚΑΤΗ	21
ΔΙΑΚΟΣ	21
ΚΑΡΠΕΡΟ	21
ΚΥΠΑΡΙΣΣΙ	21
ΜΕΣΟΛΑΚΟΣ	21
ΜΕΣΟΛΟΥΡΙ	21
ΠΑΛΙΟΥΡΙΑ	21
ΠΕΡΙΒΟΛΙ	21
ΡΟΔΙΑ	21
ΣΑΜΑΡΙΝΑ	22
ΣΠΗΛΛΙΟ	22

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

ΑΒΔΕΛΛΑ

ΒΕΡΡΟΣ ΖΗΣΗΣ

Ο Ζήσης Βέρρος καταγόταν από την Αβδέλλα του Νομού Γρεβενών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς Αγωνιστών Μακεδονικού Αγώνος 1903-1909, αύξων αριθμός 344)

ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Χατζηγιάννης καταγόταν από την Αβδέλλα των Γρεβενών. Πολέμησε στο πλευρό του Α. Βλαχάκη. Σκοτώθηκε το 1908 στον Βερτίσκο της Ελασσώνας.
(Α. Ανεστόπουλου, *Ο Μακεδονικός Αγών 1903-1908*, τ. Β', Θεσσαλονίκη 1969, σ. 115)

ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΚΑΝΟΥΤΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Κανούτας γεννήθηκε στον Άγιο Γεώργιο του Νομού Γρεβενών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. Σε μικρή ηλικία ξενιτεύτηκε στην Κωνσταντινούπολη. Αργότερα εντάχθηκε στο Μακεδονικό Κομιτάτο. Κατατάχθηκε στην ομάδα του Κρητικού Π. Γύπαρη και έδρασε μαζί με τους υπόλοιπους άνδρες του σώματος στα Κορέστια της Καστοριάς, στο Νυμφαίο και στο Λέχοβο. Μετά την απελευθέρωση της Μακεδονίας, διορίστηκε έφιππος Αγροτικός Διανομέας στον Νομό Γρεβενών.
(Αρχείο Διεύθυνσης Εφέδρων Πολεμιστών Αγωνιστών Θυμάτων Αναπήρων, Αρχείο Μακεδονικού Αγώνα, φ. Κ-543. Ν. Παπαστεργίου, «Νικόλαος Κανούτας», *Μακεδονική Ζωή*, 51 (1970), 32)

ΑΗΔΟΝΙΑ

ΓΚΙΟΥΛΕΚΑΣ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Γκιουλέκας καταγόταν από τα Αηδόνια των Γρεβενών. Από την ηλικία των 15 ετών ενετάχθη σε ανταρτικές ομάδες και έλαβε μέρος στον αγώνα για την Μακεδονία συμμετέχοντας σε επιχειρήσεις στο Βόιο, στα Καϊλάρια, στον Πεντάλοφο και στην ευρύτερη περιοχή της Δυτικής Μακεδονίας. Κατά την διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων κατετάγη εθελοντής μαζί με τον αδελφό του Δημήτριο. Διετέλεσε πρόεδρος της γενέτειράς του. Τέλος, ο Ηλίας Γκιουλέκας αρνήθηκε να υποβάλλει τα δικαιολογητικά εκείνα που απαιτούντο για την επίσημη αναγνώριση του ρόλου του στον Μακεδονικό Αγώνα και την ανταμοιβή του, καθώς θεωρούσε

ότι δεν είχε πράξει τίποτα περισσότερο από το καθήκον του προς την πατρίδα.
(Αρχείο Οικογένειας Γκιουλέκα)

ΚΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Καρόπουλος καταγόταν από τα Αηδόνια του Νομού Γρεβενών και έδρασε ως οδηγός ανταρτικών ομάδων.
(Γ. Πετσιβα (επιμ.), *Γεωργίου Τσόντου-Βάρδα Ο Μακεδονικός Αγών*, Αθήνα 2003, τ. Α', σσ. 11, 13)

ΓΡΕΒΕΝΑ

ΑΛΕΞΙΟΥ (ΜΑΚΡΗΣ) ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Αλεξίου (Μακρής) γεννήθηκε στην πόλη των Γρεβενών και έδρασε ως Οπλαρχηγός Β' τάξης. Αρχικά μαζί με το σώμα του Σπ. Μπόλα επρόκειτο να μεταβεί στην Καστοριά, όπου η ομάδα του είχε σκοπό να συνδράμει εκείνη του Αλ. Καραλίβανου, κάτι το οποίο όμως δεν κατέστη δυνατό μετά από μία ολέθρια για την αποστολή συμπλοκή με τον τουρκικό στρατό. Μετά από αυτό το γεγονός, ο Αλεξίου κατέφυγε στην Λάρισα για να επιστρέψει λίγο αργότερα στην Μακεδονία υπό τις διαταγές του Αρ. Μαργαρίτη. Από το 1904 έως το 1905 έδρασε στην περιοχή των Καστανοχωρίων, καταβάλλοντας συντονισμένες προσπάθειες με άλλα ανταρτικά σώματα, έχοντας στόχο να επαναφέρουν τα σλαβόφωνα χωριά της περιοχής στο πατριαρχικό στρατόπεδο. Συνεργάστηκε επίσης στενά με τον Μιχ. Τσόντο σε επιχειρήσεις στα χωριά Ασπροκκλησιά και Ζιγκόβιστα. Κρίσιμη στιγμή για τον Αλεξίου και τους άνδρες του ήταν η περικύκλωσή τους από τουρκικά στρατεύματα στο Τσουκαλοχώρι μετά από προδοσία. Από την περιπέτεια αυτή το σύνολο

των ανδρών κατόρθωσε να γλυτώσει με τις ελάχιστες δυνατές απώλειες και με τον αρχηγό τους αλώβητο. Τον Οκτώβριο του 1910 συνελήφθη και καταδικάστηκε σε ισόβια δεσμά. Τέλος, συμμετείχε στους Βαλκανικούς Πολέμους του 1912-1913.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-240)

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Αναγνώστου καταγόταν από την πόλη των Γρεβενών και συνδράμει τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν διάκονος του Μητροπολίτη Γρεβενών Αιμιλιανού και εκτελέστηκε μαζί του.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 102)

ΖΑΜΚΙΝΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Ζαμκίνος καταγόταν από την πόλη των Γρεβενών. Έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης στην πόλη της Φλώρινας, όπου τοποθετήθηκε από το Εθνικό Κέντρο Μοναστηρίου αναλαμβάνοντας τη θέση του Γενικού Γραμματέα της Μητρόπολης. Εκμεταλλεύοντας την κάλυψη που του παρείχε η θέση του, διεδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην οργάνωση του Αγώνα στην περιοχή της Φλώρινας και των Κορεστίων από το 1906 έως το 1908 με το ψευδώνυμο «Κυνηγός», συντονίζοντας την δράση πρακτόρων, αγγελιοφόρων και οδηγών.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-119)

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΝΑΚΟΣ

Ο Νάκος Καραγιάννης καταγόταν από την πόλη των Γρεβενών και συνδράμει τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1378)

ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ (ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ) ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Μουστάκας ή Παπαδόπουλος γεννήθηκε στην πόλη των Γρεβενών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης στις ελληνικές ένοπλες ομάδες.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2439)

ΜΠΟΥΣΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Μπούσιος καταγόταν από την πόλη των Γρεβενών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Α' τάξης.
(Ανεστόπουλου, ό. π., τ. Β', σ. 115)

ΤΣΟΛΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Τσολάκης καταγόταν πιθανότατα από τα Γρεβενά και ανέπτυξε δράση ως Οπλαρχηγός ανταρτικής ομάδας. (Γ. Πετσιβα (επιμ.), *Ι. Καραβίτη Ο Μακεδονικός Αγών*, Αθήνα 1994, τ. Α', σσ. 360, 382)

ΤΣΟΥΚΑΝΤΑΝΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τσουκαντάνας γεννήθηκε στην πόλη των Γρεβενών και υπηρέτησε ως Οπλαρχηγός Α' τάξης σε τμήμα του σώματος του καπετάν Γέρμα. Το 1918 διέτελεσε αποσπασματάρχης του λοχαγού Λ. Παπαγεωργίου, στρατιωτικού διοικητή τότε της περιφέρειας Κοζάνης-Φλώρινας, με αποστολή την πάταξη των συμμαχιών οι οποίες λυμαίνοντο την περιοχή. Ακολουθώντας τις εντολές που είχε λάβει, συνελπίστηκε με τους άνδρες του ληστή Βερβέρα. Κατά την διάρκεια της μάχης έχασε την ζωή του. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-386)

ΔΕΣΚΑΤΗ

ΖΑΓΚΑΒΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Ζαγκαβός καταγόταν από την Δεσκάτη του Νομού Γρεβενών και υπηρέτησε ως Οπλίτης υπό τις διαταγές του Βρόντα και του Λαύρα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-91)

ΔΙΑΚΟΣ

ΒΕΝΖΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Βένζος καταγόταν από το χωριό Διάκος των Γρεβενών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. Σκοτώθηκε το 1906 στον Αυγερινό Γρεβενών. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 332)

ΚΑΡΠΕΡΟ

ΖΕΛΙΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Ζελίνης καταγόταν από το Καρπερό των Γρεβενών και έδρασε ως οδηγός ανταρτικών ομάδων. (Βάρδα, ό. π., τ. Β', σ. 24)

ΚΥΠΑΡΙΣΣΙ

ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Μιχαλόπουλος γεννήθηκε στο Κυπαρίσσι του Νομού Γρεβενών και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης στο σώμα του καπετάν Λουκά Κόκκινου. Σκοτώθηκε στις Αμυγδαλιές Γρεβενών. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2396)

ΜΕΣΟΛΑΚΟΣ

ΝΤΟΥΦΕΚΑΣ

Ο Ντουφέκας (άγνωστο το πλήρες όνομα) καταγόταν από τον Μεσόλακο των Γρεβενών. Προσέφερε τις υπηρεσίες του ως οδηγός στον Καραβίτη. (Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σ. 227)

ΜΕΣΟΛΟΥΡΙ

ΓΚΟΥΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Γκούτας καταγόταν από το Μεσολούρι των Γρεβενών και έδρασε ως Οπλαρχηγός Β' τάξης παρά τα 70 του χρόνια. Ήταν τοπικός αρματωλός και συνεργάτης του Λουκά Κόκκινου και του Μπρούφα. Αρχικά υπηρέτησε στο σώμα του Μάλλιου και συμμετείχε στην επίθεση κατά της Βασιλειάδας στις 25 Μαρτίου 1905. Από το καλοκαίρι του 1906, ηγείτο εξηνταμελούς ανταρτικού σώματος, με το οποίο στις 26 Αυγούστου του ίδιου έτους συγκρούστηκε έξω από το Σμίλεβο με Κομιτατζήδες. Έδρασε σε όλη την περιφέρεια Μοναστηρίου και ιδιαίτερα στο Περιστέρι, σε συνεργασία με τον Γ. Μακρή. Μετά την ανακήρυξη του Συντάγματος του 1908, εγκαταστάθηκε μόνιμα στην Παλαιά Ελλάδα. (Γενικό Επιτελείο Στρατού (ΓΕΣ), Διεύθυνσις Ιστορίας Στρατού, *Ο Μακεδονικός Αγών και τα εις Θράκην Γεγονότα*, Αθήνα 1979, σσ. 188, 218, 222. Χ. Τζημουράκα, «Ο Γερό-Κώστας Γκούντας. Ένας αρματωλός από τους πρώτους του Αγώνα», *Μακεδονική Ζωή*, 155, (1979), 38-39)

ΠΑΛΙΟΥΡΙΑ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Αντωνίου καταγόταν από το χωριό Παλιουριά του Νομού Γρεβενών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 162)

ΠΕΡΙΒΟΛΙ

ΒΡΑΚΑΣ ΖΗΣΗΣ

Ο Ζήσης Βράκας καταγόταν από το Περιβόλι των Γρεβενών. Έλαβε μέρος στον Μακεδονικό Αγώνα ως Ομαδάρχης. (Ανεστόπουλου, ό. π., τ. Β', σ. 114)

ΣΑΜΑΡΑΣ ΣΟΥΛΗΣ

Ο Σούλης Σαμαράς καταγόταν από το Περιβόλι των Γρεβενών και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3638)

ΡΟΔΙΑ

ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΛΟΥΚΑΣ

Ο Οπλαρχηγός Λουκάς Κόκκινος καταγόταν από την Ροδιά των Γρεβενών και έδρασε στη Δυτική Μακεδονία. Συνεργάστηκε με τα σώματα των Φωτιάκη, Ζώη και Τσολακόπουλου στην περιοχή Μοριχόβου. Συμμετείχε στην μάχη της Οσίντσανης (Καστανόφυτο), συμπράττοντας με την ομάδα Βλαχάκη. Στην μάχη αυτή διακρίθηκε για το θάρρος και για την τόλμη του στις εμπρηστικές κατά των εχθρών ενέργειες (ανάμεσα στα σπίτια των Εξαρχικών που πυρπόλησε, ήταν και αυτό του αρχικομιτατζή Δούκα). Τον Δεκέμβριο του 1906 έλαβε μέρος στην επίθεση στο Πετροπουλάκι. Μετά τον θάνατο του Βλαχάκη, ο Κόκκινος ανέλαβε τη διοίκηση των εναπομεινάντων ανδρών. Τον χειμώνα του 1906 παρέμεινε στα Καστανόχωρια συμπράττοντας με το σώμα του Ανθυπολοχαγού Πεζικού Γρηγόριου Φαληρέα. Τραυματίστηκε σε μάχη με τουρκικά στρατεύματα στο Λέχοβο και φυγαδεύθηκε για θεραπεία. (ΓΕΣ, ό. π., σσ. 195, 199, 200, 201, 215, 216, 218, 246, 249)

ΝΑΣΙΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Νασιόπουλος γεννήθηκε στην Ροδιά των Γρεβενών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2641)

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΛΑΖΑΡΟΣ

Ο Λάζαρος Παπαϊωάννου γεννήθηκε στην Ροδιά των Γρεβενών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3124)

ΣΑΜΑΡΙΝΑ

ΒΑΓΙΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Βάγιας καταγόταν από την Σαμαρίνα. Υπηρέτησε υπό τις διαταγές του Καραβίτη ως οδηγός.
(Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σ. 46)

ΣΠΗΛΑΙΟ

ΜΑΝΟΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ

Ο Διαμαντής Μάνος ή Κόκκινος γεννήθη-

κε στο Σπήλαιο των Γρεβενών και έδρασε ως Οπλαρχηγός. Συνεργάστηκε με τον καπετάν Βέργα και συμμετείχε στη μάχη του Μουρικίου. Συνεργάστηκε με τον Μητροπολίτη Αγαθάγγελο και τον Μάρτιο του 1904 ήταν από τους πρώτους που συνάντησαν τον Π. Μελά στον Βενέτικο. Σημαντικός ήταν επίσης ο ρόλος που διαδραμάτισε στην μάχη του Όρλιακα. Συνελήφθη από τους Τούρκους και καταδικάστηκε σε θάνατο με απαγχονισμό το 1908.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2168)

ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Μητρόπουλος γεννήθηκε στο Σπήλαιο των Γρεβενών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2355)

ΝΗΡΑΝΙΚΑΣ ΔΗΜΟΣ

Ο Δήμος Νηρανίκας καταγόταν από το Σπήλαιο των Γρεβενών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2666)

ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Παπακώστας καταγόταν από το Σπήλαιο των Γρεβενών και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3158)

Νομός ΔΡΑΜΑΣ

ΒΩΛΑΚΑΣ	24
ΔΟΞΑΤΟ	24
ΔΡΑΜΑ	24
ΚΑΛΗ ΒΡΥΣΗ	25
ΚΑΛΛΙΘΕΑ	25
ΜΕΣΟΡΩΠΗ	26
ΜΕΣΟΧΩΡΙ	26
ΜΙΚΡΟΠΟΛΗ	26
ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΣ	26
ΟΞΥΑ	26
ΠΑΓΟΝΕΡΙ	26
ΠΕΡΙΘΩΡΙ	26
ΠΕΤΡΟΥΣΣΑ	27
ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗ	27
ΧΩΡΙΣΤΗ	27

ΒΩΛΑΚΑΣ

ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΥ (ΜΑΥΡΟΔΗΣ) ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Καραγεώργου ή Μαυροδής καταγόταν από τον Βώλακα της Δράμας και έδρασε ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1374)

ΚΟΥΠΤΣΙΟΣ ΑΡΜΕΝ

Ο Άρμεν Κούπτσιος (Πράκτορας Γ' τάξης) καταγόταν από τον Βώλακα του Νομού Δράμας. Συνελήφθη τυχαία από τους Τούρκους, μετά από τη δολοφονία επιφανούς Βούλγαρου στην περιοχή της Αλιστράτης. Απαγχονίσθηκε στην κεντρική πλατεία της Δράμας το 1908. Ο γιος αυτού, Προκόπιος Κούπτσιος, δολοφονήθηκε το 1916 από τους Βούλγαρους μετά από σκληρά βασανιστήρια.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-746)

ΣΙΓΓΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

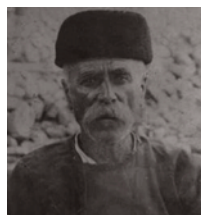
Ο Κωνσταντίνος Σίγγος καταγόταν από τον Βώλακα της Δράμας και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης εναντίον των Κομιτατζήδων.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3736)

ΔΟΞΑΤΟ

ΚΑΒΑΣΑΛΙΩΤΗΣ (ΚΑΒΑΛΑΡΗΣ) ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Καβασαλιώτης ή Καβαλάρης καταγόταν από το Δοξάτο της Δράμας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης στο σώμα του Ι. Ευαγγελόπουλου από το 1906 έως το 1908.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-539)

ΚΑΡΑΒΑΓΓΕΛΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ο Σπυρίδων Καραβαγγέλης καταγόταν από το Δοξάτο της Δράμας και έδρασε ως οδηγός των ελληνικών ενόπλων ομάδων.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1364)

ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Χαντζόπουλος καταγόταν από το Δοξάτο της Δράμας και υπηρέτησε ως Οπλίτης υπό τους Κ. Γαρέφη, Ε. Κατσίγαρη και Γ. Ζάκα. Έλαβε μέρος στην μάχη της Περικοπής τον Ιούλιο του 1907 εναντίον των Τούρκων καθώς και σε άλλες συμπλοκές.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Χ-111)

ΔΡΑΜΑ

ΒΑΪΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Βάιος καταγόταν από την πόλη της Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν δάσκαλος μουσικής στον Εθνικό Σύλλογο «Ορφέας» στην πόλη των Σερρών, όπου, σύμφωνα με τον Βλάχβεη, ανέπτυξε σημαντική δραστηριότητα.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-21)

ΓΙΩΤΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Γιώτας καταγόταν από την πόλη της Δράμας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 604)

ΔΑΥΙΔ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Δαβίδ καταγόταν από την πόλη της Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Χρησιμοποιήθηκε για την διεκπεραίωση μυστικής αλληλογραφίας, για την συλλογή πληροφοριών και για την μεταφορά πολεμικού υλικού. Συνελήφθη και καταδικάστηκε σε ισόβια δεσμά. Η ποινή του ανεκλήθη και αφέθηκε ελεύθερος μετά την ανακήρυξη του Συντάγματος του 1908.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-200)

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ

Ο ιεροδιάκονος Βησσαρίων Δημητριάδης καταγόταν από την πόλη της Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης στο σώμα του Κ. Νταή (Τσάρας).

Κατά την διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων δεν ήταν λίγες οι φορές κατά τις οποίες διέθεσε την οικία του ως καταφύγιο σε διωκόμενους από τους Βούλγαρους Έλληνες.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-235)

ΔΙΑΦΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Διάφας καταγόταν από την πόλη της Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 877)

ΔΟΒΕΛΛΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Δοβέλλας πρωτοστάτησε στην προσπάθεια αντίστασης του ελληνικού στοιχείου της Δράμας. Μαζί με άλλους δημογέροντες όπως ο Δ. Χατζηκυριάκος, ο Π. Κωνσταντίνου και ο Β. Γρη-

γοριάδης, προσέφερε την βοήθειά του στον πρωτοκορυφαίο της προσπάθειας στην περιοχή, Μητροπολίτη Χρυσόστομο Καλαφάτη.
(ΓΕΣ, ό. π., σ. 119)

ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Ζαχαρόπουλος γεννήθηκε στην πόλη της Δράμας και έδρασε ως Οπλίτης στο σώμα του Κ. Ρίζου ή Ξανθόπουλου από το 1905 έως το 1906 στην περιοχή των Γρεβενών.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-83)

ΖΟΥΛΟΥΜΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

Ο Ευστάθιος Ζουλούμης γεννήθηκε στην πόλη της Δράμας και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. Αμέσως μετά την αποφοίτησή του από την Νομική Σχολή, κατατάχθηκε στο σώμα του Χ. Ρέμπελου στο Μορίχοβο, συμμετέχοντας σε όλες τις επιχειρήσεις που αυτό αναλάμβανε.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-88)

ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ (ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ) ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Θεοδωρίδης ή Θεοδωράκης καταγόταν από την πόλη της Δράμας και έδρασε ως Οπλίτης πιθανότατα στο σώμα του Γ. Μακρή. Το 1906 τραυματίστηκε σε μάχη με τον τουρκικό στρατό κοντά στο χωριό Σφήκα της Φλώρινας και νοσηλεύθηκε στο Μοναστήρι.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1134)

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Καραγιάννης γεννήθηκε στην πόλη της Δράμας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1379)

ΛΙΒΑΝΟΥ ΕΛΕΝΗ

Η Ελένη Λιβανού γεννήθηκε στην πόλη της Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2040)

ΜΕΣΗΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Μεσήνης γεννήθηκε στην πόλη της Δράμας και έδρασε ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2326)

ΝΤΟΥΜΠΑΡΑΤΖΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Ντουμπαρατζίδης γεννήθηκε στην πόλη της Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2787)

ΠΑΛΙΑΓΚΑΣ ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ

Ο Πολυχρόνης Παλιάγκας καταγόταν από την πόλη της Δράμας και υπηρέτησε ως Οπλίτης υπό τις διαταγές του Κ. Νταή (Τσάρας) από τον Αύγουστο του 1907 έως τον Ιούλιο του 1908. Συμμετείχε σε επιχείρηση στο Μπουνάρμπασι (Κεφαλάρι) εναντίον Βουλγάρων στην οδό Δράμας-Καβάλας, όπου μαζί με δύο ακόμη οπλίτες εξουδετέρωσε δέκα Βούλγαρους μαχητές.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-452)

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ο Χρυσόστομος Παπαγεωργίου γεννήθηκε στην πόλη της Δράμας και έδρασε ως Οπλαρχηγός Β' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2970)

ΠΑΠΑΧΑΤΖΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Ο Σωτήριος Παπαχατζής γεννήθηκε στην πόλη της Δράμας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης σε ανταρτικό σώμα.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3262)

ΠΕΤΡΙΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Πετρίκης καταγόταν από την πόλη της Δράμας και έδρασε ως Ομαδάρχης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3402)

ΡΙΖΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Ρίζος καταγόταν από την πόλη της Δράμας και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3552)

ΡΙΖΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Ρίζος ή Ξανθόπουλος καταγόταν από την πόλη της Δράμας και έδρασε ως Οπλαρχηγός στις περιφέρειες Γρεβενών, Ελασσόνας, Φλώρινας, Περιστερίου. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3554)

ΣΚΟΡΔΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Σκορδάς γεννήθηκε στην πόλη της Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3803)

ΦΕΣΣΑΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Φέσσας γεννήθηκε στην πόλη της Δράμας και έδρασε ως Οπλίτης. Ήταν ένας από τους συνεργάτες του εθνομάρτυρα Μητροπολίτη Χρυσόστομου Καλαφάτη, μεταξύ των οποίων ήταν και οι Κ. Δοβέλλας, Δ. Χατζηκυριάκος, Π. Κωνσταντίνου, Αθ. Βαγιαννάς, Αθ. Πέτσο, Μερκ. Κωνσταντινίδης, Β. Γρηγοριάδης, Δ. Κωνσταντίνου, Δ. Ανθόπουλος, Βλ. Αναγνωστόπουλος και Αθ. Παπαλούδας. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 119. Επετηρίς, ό. π., α. α. 2394)

ΧΑΤΖΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Χατζής καταγόταν από την πόλη της Δράμας και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4567)

ΧΑΦΟΥΖ ΑΛΗ ΖΕΙΡ

Ο μουσουλμάνος Αλή-Ζεϊρ Χαφούζ γεννήθηκε στην πόλη της Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Πολέμησε μαζί με τα ελληνικά ανταρτικά σώματα εναντίον των Κομιτατζήδων καθώς και εναντίον των Τούρκων. Χρησιμοποιήθηκε επίσης για την μεταφορά αλληλογραφίας και πολεμικού υλικού. Το 1908, μετά από τρίμηνη καταδίωξη από το καθεστώς των Νεοτούρκων, συνελήφθη και καταδικάστηκε σε ισόβια δεσμά. Αφέθηκε ελεύθερος το 1919, μετά από παρέμβαση της ελληνικής Κυβέρνησης.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Χ-184)

ΚΑΛΗ ΒΡΥΣΗ

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ

Ο κληρικός Οικονόμος Παπαϊωάννου γεννήθηκε στην Καλή Βρύση της Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3127)

ΚΑΛΛΙΘΕΑ

ΚΟΜΠΟΚΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

Η Αναστασία Κομπόκη καταγόταν από την Καλλιθέα της Δράμας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1673)

ΚΟΜΠΟΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

Η Ευαγγελία Κομπόκη γεννήθηκε στην Καλλιθέα της Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1675)

ΚΟΜΠΟΚΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Κομπόκης καταγόταν από την Καλλιθέα της Δράμας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1672)

ΚΟΜΠΟΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Κομπόκης γεννήθηκε στην Καλλιθέα της Δράμας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν γιος του Αθανασίου Κομπόκη, ο οποίος κήκε ζωντανός το 1892 από τους Βουλγάρους αρνούμενος να προσχωρήσει στην εξαρχική παράταξη. Μαζί με τον αδελφό του Προκόπιο, συγκρότησε έναν από τους πρώ-

τους πυρήνες αντίστασης πριν την δραστηριοποίηση του Ελληνικού Κομιτάτου στην περιοχή. Έπεσε μαχόμενος το 1905. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 120)

ΚΟΜΠΟΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Κομπόκης γεννήθηκε στην Καλλιθέα της Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης από το 1905 έως το 1908, επιδεικνύοντας ιδιαίτερο ζήλο. Η δράση του προκάλεσε την οργή των Εξαρχικών, οι οποίοι πυρπόλησαν την οικία του. Σύμφωνα με μαρτυρία των Δούκα και Μ. Σκόρδα, οι γονείς και η σύζυγος αυτού δεν κατάφεραν να γλυτώσουν και κήκαν ζωντανοί.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-676)

ΚΟΜΠΟΚΗΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

Ο Προκόπιος Κομπόκης καταγόταν από την Καλλιθέα της Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Υπήρξε συνεργάτης του Μητροπολίτη Δράμας Χρυσόστομου και του εκεί ελληνικού προξενείου από το 1904 έως το 1907. Δολοφονήθηκε τον Μάρτιο του 1907 από Κομιτατζήδες έξω από την οικία του.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-856)

ΚΟΜΠΟΚΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Ο Σωτήριος Κομπόκης γεννήθηκε στην Καλλιθέα της Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1679)

ΣΑΜΑΡΑΣ (ΔΗΜΟΥ) ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Σαμαράς ή Δήμου γεννήθηκε στην Καλλιθέα της Δράμας και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σκοτώθηκε στην γενέτειρά του το 1906.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3617)

ΣΑΜΑΡΑΣ (ΔΗΜΟΥ)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Σαμαράς γεννήθηκε στην Καλλιθέα της Δράμας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3632)

ΣΕΡΠΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο ιατρός Νικόλαος Σέρπης καταγόταν από την Καλλιθέα της Δράμας. Διετέλεσε γραμματέας στο σώμα του Γιαγκλή και Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3613)

ΤΣΑΡΟΥΧΑΣ (ΝΑΝΟΥ)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Τσαρούχας γεννήθηκε στην Καλλιθέα της Δράμας και έδρασε ως Πρά-

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

κτορας Γ' τάξης. Υπήρξε συνεργάτης του ελληνικού Προξενείου στις Σέρρες από το 1904 έως το 1906. Συμμετείχε στον εμπρησμό της καπναποθήκης του διαβόητου Βούλγαρου πράκτορα Πάσχου, έλαβε σκληρά μέτρα εναντίον των Βουλγάρων της Καλλιθέας και τον Δεκέμβριο του 1905 πρωτοστάτησε στην προσπάθεια εκκένωσης εκκλησίας από Βούλγαρους που επιθυμούσαν να επιβάλλουν την γλώσσα τους στην Θεία Λειτουργία. Οι ενέργειές του αυτές προκάλεσαν την οργή των Εξαρχικών, οι οποίοι τον συνέλαβαν μαζί με τους δύο γιους του και τον εκτέλεσαν. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. T-504)

ΤΣΙΡΚΑΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Τσίρκας γεννήθηκε στην Καλλιθέα της Δράμας και έδρασε ως Οπλίτης στο σώμα του Α. Κρητικού μέχρι το 1905. Μετά την διάλυση του σώματος αυτού, συνεργάστηκε με τον διευθυντή του ελληνικού Προξενείου Σερρών, Μάλλιο, μετά από εντολή του οποίου πυρπόλησε την καπναποθήκη του διαβόητου κομιτατζή Πάσχου Ματσκόρδα. Για την πράξη του αυτή συνελήφθη και φυλακίσθηκε από τους Τούρκους στις φυλακές της Θεσσαλονίκης, όπου παρέμεινε έγκλειστος μέχρι το 1908. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. T-299)

ΜΕΣΟΡΩΠΗ

ΚΥΡΙΑΖΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Οπλίτης Βασίλειος Κυριαζής καταγόταν από την Μεσορώπη της Δράμας. Πολέμησε στο πλευρό του Δ. Δούκα και διακρίθηκε για το θάρρος του στην μάχη εναντίον των Βουλγάρων στην Πίρσιοβα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. K-499)

ΜΕΣΟΧΩΡΙ

ΓΚΟΥΖΙΜΠΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Γκουζίμπας καταγόταν πιθανότατα από το Μεσοχώρι της Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συνέδραμε τα ανταρτικά σώ-

ματα της περιοχής μεταφέροντας πολεμικό υλικό και διεκπεραιώνοντας την αλληλογραφία τους με το Εθνικό Κέντρο Θεσσαλονίκης. Σύμφωνα με τα όσα αναφέρει ο Κάκκαβος στο πιστοποιητικό της

εθνικής δράσης του Μακεδονομάχου, δεν ήταν λίγες οι φορές που του ανετέθησαν εκτελέσεις ατόμων επικίνδυνων για τα ελληνικά συμφέροντα στην περιοχή και με προδοτική δράση κατά το παρελθόν. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-283)

ΜΙΚΡΟΠΟΛΗ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Ευαγγελόπουλος καταγόταν από την Μικρόπολη της Δράμας και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Ομαδάρχης στην περιοχή του Ολύμπου και των Γιαννιτσών. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. E-22)

ΚΑΡΛΙΚΟΒΑΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Καρλικοβαλής καταγόταν από την Μικρόπολη του Νομού Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1510)

ΣΥΛΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Συλλός καταγόταν από την Μικρόπολη της Δράμας και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3965)

ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΣ

ΕΚΛΕΜΕΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Εκλεμές γεννήθηκε στον Ξηροπόταμο της Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σκοτώθηκε σε συμπλοκή με Βουλγάρους το 1908. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 944)

ΜΑΝΔΡΑΤΖΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Μανδρατζής καταγόταν από τον Ξηροπόταμο της Δράμας. Διετέλεσε Πράκτορας Γ' τάξης και εκτελεστής, αναλαμβάνοντας να εξουδετερώσει άτομα τα οποία είχαν αποδειχθεί επικίνδυνα για την ελληνική εθνική προσπάθεια στην περιοχή. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. M-657)

ΣΑΜΑΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Σαμαράς καταγόταν από τον Ξηροπόταμο της Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3628)

ΟΞΥΑ

ΣΑΡΑΦΗΣ ΑΛΕΞΙΟΣ

Ο Αλέξιος Σαράφης καταγόταν από την Οξύα της Δράμας και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3656)

ΠΑΓΟΝΕΡΙ

ΒΛΑΧΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Βλάχος καταγόταν από το Παγονέρι της Δράμας και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Δ. Δούκα. Έλαβε μέρος στις μάχες της Πίρσιοβας και της Μικρόπολης. Σκοτώθηκε στην Κερασιά της Δράμας το 1908 από Βουλγάρους. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. B-247)

ΠΕΝΤΣΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Πέντσας γεννήθηκε στο Παγονέρι της Δράμας και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης στο σώμα του Κ. Νταή (Τσάρα) από τον Σεπτέμβριο του 1906 έως τον Αύγουστο του 1907. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-403)

ΠΕΡΙΘΩΡΙ

ΑΒΡΙΩΝΗΣ (ΑΒΡΙΩΝΙΔΗΣ) ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Μακεδονομάχος Ιωάννης Αβριωνίδης (Αβριώνης) γεννήθηκε το 1887 και καταγόταν από το Περιθώρι της Δράμας. Έδρασε ως Οπλίτης και σύνδεσμος του Προξενείου Σερρών με σώματα Μακεδονομάχων, τα οποία δρούσαν στον τόπο καταγωγής του. Δολοφονήθηκε από Βουλγάρους. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. A-2)

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Γεωργιάδης ήταν εφοροεπίτροπος του Περιθωρίου Δράμας, επιφορτισμένος με την φροντίδα των τοπικών ελληνικών σχολείων. Μαζί με τους υπολοίπους εφοροεπιτρόπους λάμβαναν χρήματα από τα ελληνικά προξενεία για την ενίσχυση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. (1905 ΑΑΚ/ΣΤ, 120, 6/3/1905)

ΖΙΩΓΑΣ

Ο εφοροεπίτροπος Ζιώγας (άγνωστο το πλήρες όνομα) καταγόταν πιθανότατα από το Περιθώρι της Δράμας. Μαζί με άλλους εφοροεπιτρόπους λάμβαναν χρήματα από τα ελληνικά Προξενεία Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου για να ενισχύουν

τα τοπικά ελληνικά σχολεία.
(1905 ΑΑΚ/ΣΤ, 120, 6/3/1905)

ΙΩΑΝΝΟΥ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Ιωάννου ήταν εφοροεπίτροπος στο Περιθώρι της Δράμας. Επιφορτισμένος μαζί με άλλους συντοπίτες του να μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία των εκεί ελληνικών σχολείων, λάμβανε χρήματα που τα ελληνικά Προξενεία Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου συγκέντρωναν για τον σκοπό αυτό.

(1905 ΑΑΚ/ΣΤ, 120, 6/3/1905)

ΝΑΚΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Νάκου ήταν εφοροεπίτροπος στο Περιθώρι της Δράμας. Μαζί με άλλους κατοίκους του χωριού φρόντιζε για την καλή λειτουργία των ελληνικών σχολείων, τα οποία ενίσχυαν με χρήματα που τους χορηγούσαν τα ελληνικά Προξενεία Μοναστηρίου και Θεσσαλονίκης.

(1905 ΑΑΚ/ΣΤ, 120, 6/3/1905)

ΠΕΤΡΟΥΣΣΑ

ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Άγγελος Βαλαβάνης καταγόταν από την Πετρούσσα της Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Οργάνωσε ένα ευρύτατο δίκτυο πληροφοριών σε όλη τη Βόρεια Δράμα, βοηθώντας έτσι ουσιαστικά στην διεξαγωγή του Αγώνα στην περιοχή.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-50)

ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Βαλαβάνης γεννήθηκε στην Πετρούσσα της Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Βοήθησε στην οργάνωση δικτύου πληροφοριοδοτών στη Βόρεια Δράμα. Επίσης, ήταν υπεύθυνος για την μεταφορά πολεμικού υλικού στις ανταρτικές ομάδες καθώς και για την φύλαξη του οπλισμού σε κρύπτες και σε μέρη, όπου δεν υπήρχε κίνδυνος ανακάλυψής τους από τον εχθρό.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-40)

ΒΟΛΑΚΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Βολακλής καταγόταν από την Πετρούσσα της Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 401)

ΓΕΝΙΚΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Άγγελος Γενικής γεννήθηκε στην Πετρούσσα της Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης στο Τμήμα Πληροφοριών και Κατασκοπείας του Εθνικού Κέντρου Καβάλας.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-81)

ΚΑΛΑΪΤΖΗΣ ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ

Ο Μιλτιάδης Καλαϊτζής καταγόταν από την Πετρούσσα της Δράμας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης από το 1903 έως το 1908. Εκτέλεσε τον εξαρχικό ιερέα Ι. Παπαϊωάννου καθώς και τον βουλγαρίζοντα Πρόεδρο της Πετρούσσας, Μπόιτσο Τσιάνου.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-730)

ΚΟΤΙΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Κότιος καταγόταν από την Πετρούσσα της Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης στο Τμήμα Πληροφοριών και Κατασκοπείας του Εθνικού Κέντρου Καβάλας.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-195)

ΜΑΡΙΝΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Μαρινίδης γεννήθηκε στην Πετρούσσα της Δράμας και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. Εκτελέστηκε από Βούλγαρους το 1906.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-727)

ΤΕΡΝΕΚΤΣΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Τερνεκτσής γεννήθηκε στην Πετρούσσα της Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης, εκτελώντας εντολές του Τμήματος Πληροφοριών και Κατασκοπείας του Κέντρου Καβάλας.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-110)

ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗ

ΑΓΩΓΙΑΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Αγωγήτις καταγόταν από την Προσοτσάνη της Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 21)

ΒΕΡΓΙΔΗΣ ΠΑΣΧΑΛΗΣ

Ο Πασχάλης Βεργίδης καταγόταν από την Προσοτσάνη του Νομού Δράμας και έδρασε ως Οπλίτης. Συνεργάστηκε με τον οπλαρχηγό Αντώνη στην περιφέρεια Ζίχνης

και Σερρών. Αργότερα τέθηκε υπό τις διαταγές του οπλαρχηγού Πέου και συμμετείχε σε επιχειρήσεις μαζί του. Τον Μάιο του 1905, μετά από προδοτική ενέργεια του Δ. Κεφαλά, συνελήφθη και φυλακίστηκε για ένα χρόνο. Μετά την αποφυλάκισή του συνέχισε την εθνική του δράση.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-130)

ΒΟΓΙΑΝΤΖΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Βογιατζής γεννήθηκε στην Προσοτσάνη της Δράμας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 390)

ΒΟΥΛΤΣΙΑΔΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

Ο Λεωνίδας Βουλτσιάδης καταγόταν από την Προσοτσάνη του Νομού Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 427)

ΝΑΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο κληρικός Δημήτριος Νάκας καταγόταν από την Προσοτσάνη της Δράμας. Ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης, συνεργαζόμενος με τον διευθυντή του ελληνικού Προξενείου Καβάλας, Μαυρομάτη και με τον τότε Μητροπολίτη Δράμας, Χρυσόστομο. Ασκώντας παράλληλα το επάγγελμα του δασκάλου, φρόντιζε να ενισχύει, να φρονηματίζει και να ενθαρρύνει τους Έλληνες κατοίκους της περιφέρειας Δράμας, οι οποίοι καλούντο να αντιμετωπίσουν τις βουλγαρικές προκλήσεις.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ν-141)

ΣΤΑΡΤΣΙΟΒΑΛΗΣ (ΒΛΑΧΤΑΣΗΣ) ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Σαρτσιοβαλής καταγόταν από την Προσοτσάνη της Δράμας και υπηρέτησε ως Οπλίτης στα σώματα των Δούκα και Τσιάρα στην περιοχή της Δράμας. Υπήρξε στενός συνεργάτης του Μητροπολίτη Θεοδώρητου.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3895)

ΧΩΡΙΣΤΗ

ΔΩΔΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Δώδου γεννήθηκε στην Χωριστή του Νομού Δράμας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης στο σώμα του Κ. Νταϊ (Τσιάρας) κατά την διάρκεια των ετών 1907-1908.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-225)

Νομός ΗΜΑΘΙΑΣ

ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	30	ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ	37
ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ	30	ΜΕΣΗ	37
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ	30	ΝΑΟΥΣΑ	37
ΑΝΩ ΚΟΠΑΝΟΣ	30	ΝΗΣΕΛΛΟΥΔΙ	39
ΑΡΚΟΧΩΡΙ	30	ΝΗΣΙ	39
ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ	31	ΞΕΧΑΣΜΕΝΗ	39
ΒΕΡΜΙΟ	31	ΞΗΡΟΛΙΒΑΔΟ	39
ΒΕΡΟΙΑ	31	ΠΑΛΑΙΑ ΛΥΚΟΓΙΑΝΝΗ	39
ΔΙΑΒΑΤΟ	35	ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙ	39
ΕΛΑΦΙΝΑ	35	ΠΑΛΑΤΙΤΣΙΑ	39
ΕΠΙΣΚΟΠΗ (ΒΕΡΟΙΑΣ)	35	ΠΟΛΥΔΕΝΔΡΟ	39
ΕΠΙΣΚΟΠΗ (ΝΑΟΥΣΑΣ)	35	ΡΑΧΙΑ	39
ΚΑΒΑΣΙΛΑ	36	ΡΙΖΩΜΑΤΑ	40
ΚΑΜΠΟΧΩΡΙ	36	ΣΕΛΙ	40
ΚΑΤΩ ΒΕΡΜΙΟ	36	ΣΤΑΥΡΟΣ	40
ΚΑΥΟΧΩΡΙ	36	ΣΦΗΚΙΑ	40
ΚΛΕΙΔΙ	36	ΣΧΟΙΝΑΣ	40
ΚΟΡΥΦΗ	36	ΤΡΙΚΑΛΑ	40
ΚΟΥΛΟΥΡΑ	37	ΦΥΤΕΙΑ	40
ΚΟΥΜΑΡΙΑ	37		
ΛΕΥΚΑΔΙΑ	37		

ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΓΕΡΜΑΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

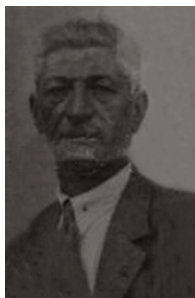
Ο Νικόλαος Γερμανής καταγόταν από τον Άγιο Γεώργιο της Ημαθίας και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του αρχηγού Ι. Δεμέστιχα (Νικηφόρος). Χρησιμοποιήθηκε επίσης ως οδηγός των μαχητών σε περιοχές τις οποίες ο ίδιος γνώριζε καλά. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-12)

ΜΠΟΥΖΙΝΟΣ ΤΡΟΥΨΗΣ

Ο Τρούψης Μπουζίνος καταγόταν από τον Άγιο Γεώργιο της Ημαθίας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2568)

ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ

ΤΙΤΕΛΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Ο Εμμανουήλ Τιτέλης γεννήθηκε στην Αγία Μαρίνα της Ημαθίας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης με το σώμα του αρχηγού Π. Σερίδη ή Σπανού στην περιοχή της Καρατζόβας, εκτελώ-

ντας παράλληλα χρέη τμηματάρχη και γραμματέα από το 1904 έως το 1906. Συνελήφθη από τους Τούρκους στον Άγιο Πέτρο μαζί με τους υπόλοιπους άνδρες του σώματος και κρατήθηκε στις φυλακές της Θεσσαλονίκης για δύο χρόνια. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-336)

ΤΟΛΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τόλια καταγόταν από την Αγία Μαρίνα της Ημαθίας. Συνεργάστηκε με τον καπετάν Άγρα και ήταν ένας από τους συντρόφους του στην μοιραία συνάντηση με τον Ζλάταν. (Καραβίτη, ό. π., τ. Β', σ. 490)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

ΓΙΔΙΩΤΗΣ (ΚΟΥΓΚΑΣ) ΘΕΟΧΑΡΗΣ

Ο ζωέμπορος Θεοχάρης Γιδιώτης ή Κούγκας γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια του Νομού Ημαθίας το 1870 και έδρασε ως Οπλαρχηγός. Αρχικά συμμετείχε στα σώματα των Μωρογιάννη, Κατίγαρα και Στόικου. Η πρώτη αποστολή που του ανεντέθη, ήταν η μεταφορά πολεμικού υλικού από την Λάρισα στο Κλειδί της Ημα-

θίας. Έλαβε μέρος σε μάχες που διεξήχθησαν στην λίμνη των Γιαννιτσών, χρησιμοποιώντας ως ορμητήριο μία καλύβα (Κούγκα). Συνεργάστηκε με τον καπετάν Τζόλα (Περήφανος), τον Κ. Μπουκουβάλα (Πετρίλος) και τον καπετάν Γκόνο σε επιχειρήσεις εναντίον των Κομιτατζήδων της περιοχής. Αργότερα, το 1912, συμμετείχε στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο ως εθελοντής υπό τις διαταγές του Μαυρομιχάλη και πολέμησε στην μάχη στο Πλατύ. Σημαντική δράση ανέπτυξε και κατά την διάρκεια του Β' Βαλκανικού Πολέμου στην μάχη του Κιλκίς-Λαχανά. Τραυματίστηκε επανειλημμένως και παρασημοφορήθηκε το 1914. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 183)

ΚΟΥΚΟΥΛΟΥΔΗΣ ΘΩΜΑΣ

Ο δάσκαλος Θωμάς Κουκουλούδης γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια του Νομού Ημαθίας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Β' τάξης. Δίδαξε σε σχολεία της Γουμένισσας και της Θεσσαλονίκης. Παράλληλα, σημαντική βοήθεια ως οδηγός προσέφερε στους άνδρες των Ι. Ράμναλη και Γ. Παπαδόπουλου.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-703)

ΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Ματόπουλος καταγόταν από την Αλεξάνδρεια του Νομού Ημαθίας. Έδρασε ως Οπλαρχηγός και συνεργάτης του καπετάν Γκόνου. Ήταν επικεφαλής μικρής ομάδας ανταρτών με περιοχή δράσης τα περίχωρα της Θεσσαλονίκης. Το καλοκαίρι του 1909 κατηγορήθηκε ότι πρόδωσε τον καπετάν Γκόνο στους Τούρκους. Οι φήμες αυτές τον ανάγκασαν να διαφύγει με τη βοήθεια του Μαζαράκη και του Κάκκαβου στις ΗΠΑ (Βιρτζίνια και Ρίτσμοντ), όπου και πέθανε. (ΓΕΣ, ό. π., σσ. 269, 296)

ΠΕΡΗΦΑΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Περήφανος ή Τζόλας καταγόταν από την Αλεξάνδρεια της Ημαθίας και έδρασε ως Οπλίτης και υπαρχηγός του Κ. Μπουκουβάλα (Πετρίλος) στην περιοχή της λίμνης των Γιαννιτσών από το 1904. Συνεργάστηκε ακόμη με τον συντοπίτη του Θεοχ. Γιδιώτη (Κούγκα), τον Γ. Γκόνο και τον Π. Παπαϊωάννου. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 183. Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-414)

ΑΝΩ ΚΟΠΑΝΟΣ

ΑΡΑΜΠΑΤΖΙ ΣΤΟΓΙΟ

Ο Στογίο Αραμπατζί καταγόταν πιθανότατα από τον Άνω Κοπανό της Ημαθίας. Μαζί με άλλους εφοροεπιτρόπους, όπως ο ίδιος, είχε αναλάβει την διαχείριση χρημάτων, τα οποία διέθεταν για την λειτουργία των ελληνικών σχολείων της περιοχής τα Προξενία Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου. (1905 ΑΑΚ/24, 22/1/1905)

ΘΑΝΑΣΙ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Θανάσι ήταν εφοροεπίτροπος στον Άνω Κοπανό της Ημαθίας. Μαζί με άλλους εφοροεπιτρόπους ήταν επιφορτισμένος να ενισχύει τα ελληνικά σχολεία της περιοχής με χρήματα, τα οποία παραλάμβανε από τα Προξενία Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου. (1905 ΑΑΚ/24, 22/1/1905)

ΚΑΡΑΜΠΑΤΑΚΗΣ ΜΗΤΣΙ

Ο εφοροεπίτροπος Μήτσι Καραμπατάκης καταγόταν από τον Άνω Κοπανό της Ημαθίας. Σε αυτόν, όπως και σε άλλους εφοροεπιτρόπους, είχε ανατεθεί η συντήρηση και η εύρυθμη λειτουργία των ελληνικών σχολείων καθώς και η διαχείριση των χρημάτων που προορίζονταν για τον σκοπό αυτό. (1905 ΑΑΚ/24, 22/1/1905)

ΤΡΑΪΟΣ ΧΡΙΣΤΟΣ

Ο εφοροεπίτροπος Χρίστος Τράιος καταγόταν από τον Άνω Κοπανό της Ημαθίας, όπου μαζί με άλλους εφοροεπιτρόπους ενίσχυε οικονομικά τα σχολεία της περιοχής με χρήματα τα οποία διέθεταν για τον σκοπό αυτό τα ελληνικά Προξενία Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου. (1905 ΑΑΚ/24, 22/1/1905)

ΑΡΚΟΧΩΡΙ

ΖΗΣΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Ζήσης καταγόταν από το Αρκοχώρι του Νομού Ημαθίας και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του οπλαρχηγού Ν. Κουκουτέγου (καπετάν Τάσος) από το 1904 έως το 1908. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-2)

ΒΑΔΟΛΑΣ (ΜΠΑΝΤΟΛΑΣ)

ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ

Ο Μαργαρίτης Βαδόλας ή Μπαντόλας καταγόταν από το Αρκοχώρι του Νομού Ημαθίας και έδρασε ως οδηγός ανταρτικών ομάδων. Συνεργάστηκε με τον αξιω-

ματικό Β. Σταυρόπουλο (γνωστό με το ψευδώνυμο καπετάν Κόρακας), το σώμα του οποίου διευκόλυνε με την μεταφορά τροφίμων και πολεμοφοδίων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-1)

ΒΑΔΟΛΑΣ (ΜΠΑΝΤΟΛΑΣ) ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ο Σπυρίδων Βαδόλας ή Μπαντόλας καταγόταν από το Αρκοχώρι του Νομού Ημαθίας και έδρασε ως Οδηγός. Ήταν υπεύθυνος για την τροφοδοσία των ανδρών του καπετάν Κόρακα καθώς και για τον ανεφοδιασμό τους με πολεμοφόδια. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-2)

ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ

ΒΕΡΓΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Βέργου ήταν εφοροεπίτροπος στον Αρχάγγελο της Ημαθίας. Ήταν επιφορτισμένος να μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία των σχολείων της περιοχής. Μαζί με τον Α. Στογιάννου διαχειρίζονταν τα χρήματα που διέθεταν τα ελληνικά προξενεία για τον σκοπό αυτό. (1905 ΑΑΚ/Η50, 2/2/1905)

ΣΤΟΓΙΑΝΝΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Στογιάννου ήταν εφοροεπίτροπος στον Αρχάγγελο της Ημαθίας. Μαζί με άλλους εφοροεπιτρόπους ήταν υπεύθυνος για την ενίσχυση των ελληνικών σχολείων της περιοχής. Στην προσπάθειά τους αυτή αρωγοί ήταν τα ελληνικά προξενεία, τα οποία τους διέθεταν τους απαραίτητους οικονομικούς πόρους. (1905 ΑΑΚ/Η50, 2/2/1905)

ΒΕΡΜΙΟ

ΓΚΙΟΥΛΕΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Γκιουλέκας καταγόταν από το Βέρμιο της Ημαθίας και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 644)

ΒΕΡΟΙΑ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Μακεδονομάχος Κωνσταντίνος Αθανασίου καταγόταν από την Βέροια της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Υπηρέτησε υπό τις διαταγές του υπαρχηγού του Μ. Αναγνωστάκου (Ματαπάς), Π. Παπατζαντεά (1906), συμμετέχοντας στις περισσότερες επιχειρήσεις του σώματος. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-179)

ΑΚΡΙΒΟΠΟΥΛΟΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Ακριβόπουλος καταγόταν από την Βέροια της Ημαθίας. Υπηρέτησε ως Οπλίτης (διμοιρίτης) και οδηγός ανταρτικών σωμάτων υπό τις διαταγές του Κ. Μαζαράκη-Αινιάν και του Ι. Σημανίκα από το 1905 έως το 1908. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-80)

ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Αντωνιάδης καταγόταν από την Βέροια της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 156)

ΑΧΤΗΣ (ΑΧΤΣΟΥΔΑΣ) ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Αχτής ή Αχτσούδας καταγόταν από την Βέροια του Νομού Ημαθίας και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 224)

ΒΑΛΑΣΣΗΣ ΜΕΝΕΛΑΟΣ

Ο ιατρός Μενέλαος Βαλάσσης καταγόταν από την πόλη της Βέροιας, αλλά αργότερα εγκαταστάθηκε στην Φλώρινα. Έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Σημαντική ήταν η συνεισφορά του και κατά την διάρκεια του Α' Βαλκανικού Πολέμου και στην παράδοση της πόλης της Φλώρινας στον ελληνικό στρατό. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-31)

ΒΑΛΚΑΝΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Βαλκάνας καταγόταν από την Βέροια της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συνεργάστηκε με τον αρχηγό Γ. Μαλέα. Ήταν επιφορτισμένος με την φύλαξη και διαχείριση των οπλαποθηκών στην μονή των Αγίων Πάντων, η οποία αποτελούσε το σημείο συγκέντρωσης του οπλισμού που αποστέλλονταν από την Λάρισα με τελικό προορι-

σμό το Μορίχοβο και το Μοναστήρι. Επίσης, βοηθούσε στον εφοδιασμό διαφόρων ανταρτικών σωμάτων με τρόφιμα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-232)

ΔΗΜΗΤΡΑΚΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Δημητρακάκης καταγόταν από την Βέροια της Ημαθίας και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Αθ. Μινόπουλου από το 1906 έως το 1908, συμμετέχοντας σε όλες τις επιχειρήσεις που αυτό αναλάμβανε. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-12)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Δημητρίου καταγόταν από την Βέροια του Νομού Ημαθίας και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 838)

ΖΑΧΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Ο Εμμανουήλ Ζάχος καταγόταν από την Βέροια του Νομού Ημαθίας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σύμφωνα με μαρτυρία του Κάκκαβου, προσέφερε υπηρεσίες ως αγγελιοφόρος, πληροφοριοδότης και μεταφορέας πολεμικού υλικού. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-145)

ΘΩΜΑΪΔΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Θωμαΐδης καταγόταν από την Βέροια της Ημαθίας. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και σύμφωνα με μαρτυρία του Α. Καρακωστή (Διευθυντής του πα-

ραρτήματος της Ελληνομακεδονικής Άμυνας στην Βέροια), στο ξενοδοχείο, το οποίο διατηρούσε στην Θεσσαλονίκη, φιλοξενούσε συχνά διερχόμενα ανταρτικά σώματα χωρίς ποτέ να δεχθεί αμοιβή. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Θ-48)

ΚΑΛΑΪΤΖΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο δάσκαλος Θεόδωρος Καλαϊτζής καταγόταν από την Βέροια της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Δίδαξε σε διάφορα σχολεία του Νομού Ημαθίας με γνώμονα την ενίσχυση του ελληνικού εθνικού αισθήματος. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-700)

ΚΑΝΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο δάσκαλος Γεώργιος Κανάκης καταγόταν από την Βέροια της Ημαθίας και έ-

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

δρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Διετέλεσε επί σειρά ετών γραμματέας του Τουρκικού Γραφείου της Μητροπόλης Βέροιας και Νάουσας και έμπιστο μέλος της Εθνικής Επιτροπής.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-704)

ΚΑΝΑΚΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Ο Στέφανος Κανάκης γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Κατασκόπευε τις κινήσεις Βουλγάρων και Τούρκων στην πόλη της Θεσσαλονίκης με σκοπό την συλλογή πληροφοριών, τις ο-

ποίες μετέφερε στο Εθνικό Κέντρο Θεσσαλονίκης.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-755)

ΚΑΡΑΜΑΝΩΛΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Ο Εμμανουήλ Καραμανώλης καταγόταν από την Βέροια του Νομού Ημαθίας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1421)

ΚΑΡΑΜΗΤΣΙΟΣ ΦΩΤΙΟΣ

Ο Φώτιος Καραμήτσιος γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1431)

ΚΑΡΑΤΖΙΟΓΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Καρατζιόγλου (Κόρακας) γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης από το 1904 έως το 1909. Ο Β. Σταυρόπουλος αναφέρει ότι, παρά την μικρή του ηλικία (γεννήθηκε το 1900), βοήθησε στην μεταφορά μηνυμάτων. Έλαβε μέρος στην Μικρασιατική Εκστρατεία, στον Ελληνοϊταλικό Πόλεμο και στον Εμφύλιο Πόλεμο. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-45)

ΚΑΤΕΡΓΑΡΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Κατεργάρης καταγόταν από την Βέροια της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1538)

ΚΑΤΗΝΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Κατηνάς καταγόταν από την Βέροια της Ημαθίας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1542)

ΚΑΤΣΑΚΙΩΡΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Κατσακιώρης γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1548)

ΚΟΛΙΤΣΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Κολίτσας γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και υπηρέτησε ως Οπλίτης υπό τον Σ. Νταούτη (Περήφανος), ομαδάρχη τότε στο σώμα του Γ. Φραγκάκου (Μαλέας).

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-209)

ΚΟΥΚΟΥΛΙΟΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Κουκουλιός γεννήθηκε στην Βέροια του Νομού Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Προσέφερε σημαντικές υπηρεσίες στο σώμα του Β. Σταυρόπουλου (Κόρακας) ως οδηγός και μεταφορέας πολεμικού υλικού από το 1906 έως το 1908.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-109)

ΚΟΥΚΟΥΤΕΓΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο βλαχικής καταγωγής Στέργιος Κουκουτέγος (Μπομπότας) καταγόταν από την Βέροια της Ημαθίας και υπηρέτησε ως Ομαδάρχης υπό τις διαταγές του Β. Σταυρόπουλου (Κόρακας). Ξεκίνησε την δράση του το 1905 και έλαβε μέρος σε μάχη στη Φυτεία, τον Ιανουάριο του 1907. Το 1908 κατέφυγε στην Αθήνα, αλλά σύντομα επανέκαμψε στη Μακεδονία.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-598)

ΚΥΡΑΤΣΟΥΣ ΜΕΡΚΟΥΡΙΟΣ

Ο Μερκούριος Κυρατσούς καταγόταν από την πόλη της Βέροιας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης στις ελληνικές ανταρτικές ομάδες. Σκοτώθηκε στο Διχαλεύρι το 1907. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1871)

ΚΥΡΚΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Κύρκος καταγόταν από την Βέροια της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης υπό τις διαταγές του Β. Σταυρόπουλου (Κόρακας). Ήταν επιφορτισμένος με την παραλαβή και την φύλαξη πολεμικού υλικού, το οποίο προοριζόταν για τους αντάρτες. Παράλληλα, φιλοξενούσε στην οικία του διωκόμενους από Τούρκους και Κομιτατζήδες Έλληνες μαχητές.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-768)

ΚΥΡΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Κύρκος γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και συνέδραμε τον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1895)

ΚΥΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Κύρου γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Με το πλοιάριό του μετέφερε αντάρτες και εφόδια στις περιοχές που διατρέχει ο Αλιάκμονας. Συνελήφθη από τις τουρκικές αρχές και καταδικάστηκε σε τετραετή φυλάκιση.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-812)

ΚΩΣΤΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Κώστα καταγόταν από την Βέροια. Σκοτώθηκε όταν το σώμα Μπενή, στο οποίο ανήκε, συνεπλάκη με τουρκικό απόσπασμα κοντά στην Νάουσα.

(Δ. Κακκάβου, *Απομνημονεύματα*, Θεσσαλονίκη 1972, σ. 129)

ΜΑΛΙΟΓΚΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Μαλιόγκας καταγόταν από την Βέροια της Ημαθίας και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Γ. Φραγκάκου (Μαλέας) από το 1906 έως το 1908. Χρησιμοποιήθηκε για την μεταφορά οπλισμού από το πορθημείο του Αλιάκμονα και συμμετείχε στην επιχείρηση εναντίον του ρουμανίζοντα Χατζηγώγου στον Άγιο Ιωάννη.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-13)

ΜΑΡΜΑΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Μαρμαράς γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και έδρασε ως Οπλίτης. Συνεργάστηκε με τον Αθ. Μινόπουλο από το 1906 έως το 1908 και έλαβε μέρος σε όσες μάχες διεξήγαγε το σώμα του με Τούρκους στρατιώτες και βουλγαρικές ανταρτικές ομάδες. Σύμφωνα με μαρτυρία του γιου του, νωρίτερα είχε υπηρετήσει υπό τις διαταγές του Π. Μελά.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-46)

ΜΕΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Μελιόπουλος γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης στα ελληνικά ανταρτικά σώματα. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2311)

ΜΕΡΚΟΥΡΙΟΣ ΖΑΦΕΙΡΙΟΣ

Ο Ζαφείριος Μερκούριος καταγόταν από την Βέροια της Ημαθίας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1325)

ΜΠΑΛΤΖΗΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ

Ο Πρόδρομος Μπαλτζής γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2462)

ΜΠΙΤΖΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Ο Εμμανουήλ Μπίτζος γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και πολέμησε ως Οπλίτης στις ελληνικές ανταρτικές ομάδες. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2484)

ΜΠΟΥΖΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Μπουζινόπουλος γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2567)

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Νικολαΐδης γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και έδρασε ως Οπλαρχηγός Β' τάξης. Επικεφαλής δικής του ομάδας, υπηρέτησε στην περιοχή του Ολύμπου και της Νάουσας υπό την γενική αρχηγία του Στρατηγού Ν. Ρόκα. Έφερε εις πέρας πολλές αποστολές που του ανέθεσε ο τελευταίος, μεταξύ των οποίων και εκτελέσεις Ελλήνων, οι οποίοι συνεργάζονταν με Τούρκους και Βούλγαρους υπονομεύοντας τις ελληνικές προσπάθειες. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ν-132)

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Νικολαΐδης καταγόταν από την Βέροια της Ημαθίας και έδρασε ως Οπλίτης, συνεργαζόμενος με τον οπλαρχηγό Ι. Σημανίκα από τον Σεπτέμβριο του 1905 έως τον Ιούλιο του 1906. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ν-93)

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Νικολάου γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Β. Σταυρόπουλου (Κόρακας) από το 1907 έως το 1908. Χρησιμοποιήθηκε επίσης ως οδηγός, καθώς ή-

ταν καλός γνώστης της περιοχής της Βέροιας, ενώ δεν ήταν λίγες οι φορές που του ανετέθη η εκτέλεση κάποιου αντίπαλου πράκτορα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ν-107)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Παναγιωτίδης γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Υπηρέτησε στην τουρκική χωροφυλακή, γεγονός το οποίο του επέτρεπε να συλλέγει πληροφορίες για τις κινήσεις Τούρκων και Βουλγάρων, τις οποίες μετέφερε στους Έλληνες μαχητές. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-191)

ΠΑΠΑΓΑΛΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Ο Στέφανος Παπαγάλος καταγόταν από την Βέροια της Ημαθίας. Έδρασε ως Οπλίτης και για σύντομο χρονικό διάστημα επικεφαλής δικής του ομάδας ανταρτών. Έλαβε μέρος σε συμπλοκές με Τούρκους στρατιώτες και Κομιτατζήδες στην λίμνη των Γιαννιτσών συνεργαζόμενος με τον Αθ. Μινόπουλο, ομαδάρχη τότε του αρχηγού Ι. Δεμέστιχα (Νικηφόρος). Συνέχισε την δράση του μετά την ανακήρυξη του Συντάγματος του 1908 μαζί με ακόμη 25 μαχητές. Σκοτώθηκε τον Ιούλιο του 1910 στην μάχη του Σχοινιά (Βέροια). (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-370)

ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Παπαναστασίου γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και συνέδραμε τον αγώνα κατά των Κομιτατζήδων ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3187)

ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Παπαντωνίου ή Τζόντζος γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας. Έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης, συνεργαζόμενος στενά με τον Σταυρόπουλο και τους άνδρες του από το 1907 έ-

ως το 1908. Παράλληλα, με εντολή του προξενείου φρόντιζε ώστε το φρόνημα των κατοίκων των χωριών της Ημαθίας να παραμένει ακμαίο και η εθνική τους συνείδηση αλώβητη. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3217)

ΠΑΠΑΡΓΥΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Παπαργυρίου γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και έδρασε ως Ομαδάρχης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3227)

ΠΑΣΒΑΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Πασβάτης γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και συμμετείχε στον αγώνα κατά των Κομιτατζήδων ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3302)

ΠΑΤΣΑΒΟΥΡΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Πατσαβούρας γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. Ήταν από τους πρώτους που κατετάγη στο σώμα του καπετάν Κόρακα και το γεγονός ότι ήταν βλαχικής καταγωγής αποτέλεσε την αφορμή ώστε πολλοί συντοπίτες ομόφυλοι του να συνδράμουν την εθνική προσπάθεια. Έλαβε μέρος στην επίθεση εναντίον του ποιμνίου του αρχηγού της ρουμανικής προπαγάνδας στην περιοχή, Χατζηγώγου και στην συμπλοκή που ακολούθησε. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-141)

ΠΑΤΣΑΒΟΥΡΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Πατσαβούρας γεννήθηκε στην Βέροια του Νομού Ημαθίας και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3332)

ΠΑΤΣΑΒΟΥΡΑΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Πατσαβούρας καταγόταν από την Βέροια της Ημαθίας και έδρασε ως Οπλίτης. Συνεργάστηκε με το σώμα του Γ. Μαλέα στην περιοχή του Αλιάκμονα και έλαβε μέρος σε επιχειρήσεις εναντίον ρουμανιζόντων. Βλαχικής καταγωγής ο ίδιος, με το παράδειγμα και την στάση του προ-

Ο Οπλίτης Στ. Παπαγάλος (δεύτερος από δεξιά) μαζί με τους συμπολεμιστές του.

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

σπάθησε και πέτυχε σε μεγάλο βαθμό να εξουδετερώσει την επίδραση της ρουμανικής προπαγάνδας στους ομοφύλους του. (Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Π-380)

ΠΑΤΣΑΒΟΥΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Πατσαβούρας γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και έδρασε ως Οπλίτης. Μαζί με τους δύο αδελφούς του κατετάγη στο σώμα του καπετάν Κόρακα και έλαβε μέρος στην επιχείρηση εναντίον του Χατζηγώγου, του επικεφαλής των ρουμανιζόντων της περιοχής. Στην συμπλοκή με τμήματα του τουρκικού στρατού που ακολούθησε, διακρίθηκε για το θάρρος του και την διάθεση αυτοθυσίας. (Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Π-24)

ΠΑΤΣΙΟΥΡΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Πατσιούρας καταγόταν από την Βέροια της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης μαζί με το σώμα του καπετάν Κόρακα. Είχε αναλάβει να προμηθεύει τους αντάρτες με τα απαραίτητα είδη διατροφής καθώς και να τους πληροφορεί για τις κινήσεις του εχθρού. Δολοφονήθηκε από πράκτορες της ρουμανικής προπαγάνδας το 1908. (Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Π-755)

ΠΕΡΔΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο δάσκαλος Γεώργιος Περδικής καταγόταν από την Βέροια της Ημαθίας και συμμετείχε στον αγώνα κατά των Κομιτατζήδων ως Πράκτορας Β' τάξης της τοπικής Εθνικής Οργάνωσης. Όπως οι περισσότεροι δάσκαλοι εκείνη την περίοδο στην υπόδουλη Μακεδονία, συνδύαζε το λειτούργημά του με την προάσπιση των ελληνικών θέσεων και την ενδυνάμωση του εθνικού αισθήματος κατοίκων και μαθητών. (Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Π-560)

ΠΙΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Πίκος γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης σε ανταρτική ομάδα. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3437)

ΡΕΠΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Ρέππος γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3543)

ΣΑΦΑΛΕΡΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο Αλέξανδρος Σαφαλέρας γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3682)

ΣΙΔΕΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Σιδέρης καταγόταν από την Βέροια της Ημαθίας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3741)

ΣΚΑΛΙΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Σκαλιάρης γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3778)

ΣΚΟΡΔΑΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Σκορδάνος καταγόταν από την Βέροια της Ημαθίας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης εναντίον των βουλγαρικών συμμοριών. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3792)

ΣΟΛΙΩΤΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Σολιώτης καταγόταν από την Βέροια της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3819)

ΣΤΕΡΓΙΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Στεργιόπουλος καταγόταν από την Βέροια της Ημαθίας και υπηρέτησε ως Οπλίτης με το σώμα του καπετάν Κόρακα στην περιοχή Βέροιας-λίμνης Γιαννιτσών, περιοχή της οποίας ήταν κάλος γνώστης. (Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Σ-28)

ΣΤΥΡΠΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ο Γρηγόριος Στύρπης γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης εναντίον των Βουλγάρων. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3969)

ΤΖΙΑΝΤΑΝΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Τζιαντάνας γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4062)

ΤΖΙΤΖΙΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Τζιτζιάρης γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του καπετάν Κόρακα από το 1907. Συνελήφθη και φυλακίστηκε από τους Τούρκους πολλές φορές. (Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Τ-89)

ΤΡΙΓΓΩΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Τριγγώνης γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης σε συνεργασία με τους καπετάν Πάλα και Μαλέα από το 1906 έως το 1908. Ήταν επιφορτισμένος με την μεταφορά όπλων και πολεμοφοδίων. (Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Τ-20)

ΤΡΙΓΓΩΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Τριγγώνης καταγόταν από την Βέροια της Ημαθίας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης, συνεργαζόμενος με τους Πάλα και Μαλέα. (Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Τ-6)

ΤΣΙΑΜΗΤΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τσιαμήτρος γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συνεργάστηκε με τον Β. Σταυρόπουλο (Κόρακας) στην ευρύτερη περιοχή της Βέροιας. (Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Τ-87)

ΤΣΙΑΜΗΤΡΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Τσιαμήτρος γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Οπλίτης, συνεργαζόμενος με τον Γ. Μαλέα και τον καπετάν Κόρακα. Το σώμα, στο οποίο ανήκε, συγκροτήθηκε κυρίως από Βλάχους με ελληνικό φρόνημα και συνείδηση, με στόχο την εξουδετέρωση της ρουμανικής προπαγάνδας. Έλαβε μέρος στην επιχείρηση εναντίον του επικεφαλής των ρουμανιζόντων στην περιοχή Χατζηγώγου καθώς και σε άλλες παρόμοιες επιχειρήσεις. Συνελήφθη, φυλακίστηκε και αφέθηκε ελεύθερος μετά από την ανακήρυξη του Συντάγματος των Νεοτούρκων. (Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Τ-342)

ΤΣΙΚΕΡΔΑΝΟΣ ΑΡΓΥΡΙΟΣ

Ο Αργύριος Τσικερδάνος γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν μέλος της Εθνικής Επιτροπής της πόλης της Βέροιας. (Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Τ-441)

ΤΣΟΡΛΙΝΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Τσορλίνης γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και υπηρέτησε ως Οπλίτης υπό τις διαταγές του Ν. Ανδριανάκη. Εκτελέστηκε από Βούλγαρους στο Λέχοβο τον Ιούλιο του 1906. (Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Τ)

ΤΣΟΥΚΝΙΔΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Τσουκνίδας γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Ήταν μέλος της Εθνικής Επιτροπής της γενέτειράς του. (Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Τ-407)

ΧΑΤΖΗΚΑΝΕΛΗΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Χατζικανέλης γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4553)

ΧΟΧΛΙΟΥΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Χοχλιούρας γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης. Συνεργάστηκε με τον Β. Σταυρόπουλο (Κόρακας), ο οποίος τον χρειαζόταν ως οδηγό των ανδρών του αλλά και για την μεταφορά πολεμοφοδίων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Χ-15)

ΨΙΦΙΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Ψιφίκας γεννήθηκε στην Βέροια της Ημαθίας. Υπηρέτησε ως Οπλίτης και οδηγός στο σώμα του Β. Σταυρόπουλου (Κόρακας) στην περιοχή του Βερμίου. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ψ-4)

ΔΙΑΒΑΤΟ

ΑΜΝΙΩΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Αμνιώτης από το Διαβατό Ημαθίας έδρασε ως Οπλίτης στο σώμα του Π. Παπατζανετέα. Από το 1907-1908 χρησιμοποιήθηκε ως σύνδεσμος των Βεροιωτών με το σώμα του Β. Σταυρόπουλου. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-97)

ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Θεοχαρόπουλος καταγόταν από το Διαβατό της Ημαθίας. Έδρασε ως οδηγός των ανδρών του αρχηγού Β. Σταυρόπουλου στην περιοχή της λίμνης των Γιαννιτσών, ενώ παράλληλα ήταν επιφορτισμένος και με την τροφοδοσία του σώματος. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Θ-4)

ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Ο Στέφανος Θεοχαρόπουλος γεννήθηκε στο Διαβατό της Ημαθίας και έδρασε ως οδηγός των ανταρτικών σωμάτων, όπως αυτό του Β. Σταυρόπουλου (Κόρακας), τον οποίο καθώς και τους άνδρες του πολλάκις, όταν υπήρξε ανάγκη, φιλοξένησε. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Θ-2)

ΜΑΝΙΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Μανιόπουλος γεννήθηκε στο Διαβατό της Ημαθίας. Τον Απρίλιο του 1906 ενετάχθη στο δυναμικό του σώματος του Π. Παπατζανετέα και έδρασε ως Οπλίτης στην λίμνη των Γιαννιτσών. Αργότερα πολέμησε στο πλευρό των Ι. Γαρέζου (Λέφας) και Αγραφιώτη. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-465)

ΕΛΑΦΙΝΑ

ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Αδαμόπουλος από την Ελα-

φίνα Ημαθίας έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης (αγγελιοφόρος). Μαζί με τους Τσίγγαρη και Μελιόπουλο παρείχε τις υπηρεσίες του ως οδηγός σε διάφορα σώματα, τα οποία κατευθύνονταν στην λίμνη των Γιαννιτσών και στην Νάουσα, καθώς η Ελαφίνα ήταν κομβικό σημείο για τους διερχόμενους μαχητές. Επίσης, προσέφερε τις υπηρεσίες του στην μεταφορά οπλισμού και πολεμοφοδίων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-193)

ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

Ο Λεωνίδας Αργυρόπουλος καταγόταν από την Ελαφίνα της Ημαθίας. Αγωνίστηκε ως Οπλίτης στο σώμα του Μωραϊτή. Συνελήφθη στη Γοργόπη το 1905, προφανώς μετά το θάνατο του Μωραϊτή στην Κάρπη τον Μάιο του 1905 και καταδικάστηκε σε πενταετή αστυνομική επιτήρηση. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 208)

ΜΕΛΛΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Μέλλιος γεννήθηκε στην Ελαφίνα της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2312)

ΣΤΡΕΜΠΙΝΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Στρεμπίνος γεννήθηκε στην Ελαφίνα της Ημαθίας και αγωνίσθηκε κατά των Κομιτατζήδων ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3956)

ΣΤΡΙΜΠΙΝΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Στριμπίνος καταγόταν από την Ελαφίνα της Ημαθίας και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3957)

ΤΖΟΓΚΑΡΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Τζογκαρής γεννήθηκε στην Ελαφίνα της Ημαθίας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4088)

ΕΠΙΣΚΟΠΗ (ΒΕΡΟΙΑΣ)

ΔΑΟΥΚΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Δαουκόπουλος ήταν εφοροεπίτροπος στην Επισκοπή της Βέροιας. Με χρήματα τα οποία λάμβανε από τα Προξε-

νεία Μοναστηρίου και Θεσσαλονίκης, ενίσχυε τα ελληνικά σχολεία της περιοχής. (1905 ΑΑΚ/Η 49, 1/2/1905)

ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΑΡΓΥΡΙΟΣ

Ο Αργύριος Ευθυμίου ήταν εφοροεπίτροπος στην Επισκοπή Βέροιας. Όπως και άλλοι εφοροεπίτροποι στην Μακεδονία, είχε αναλάβει την μέριμνα για τα ελληνικά σχολεία της περιοχής, τα οποία ενίσχυε με χρήματα τα οποία συγκέντρωναν και χορηγούσαν οι Έλληνες Πρόξενοι. (1905 ΑΑΚ/Η 49, 1/2/1905)

ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Παπα-Κωνσταντίνος ήταν εφοροεπίτροπος στην Επισκοπή της Βέροιας. Αυτός και άλλοι εφοροεπίτροποι της κοινότητας λάμβαναν χρήματα από τα Προξενεία Μοναστηρίου και Θεσσαλονίκης, με τα οποία ενίσχυαν τα ελληνικά σχολεία της περιοχής και μεριμνούσαν για την καλή λειτουργία τους. (1905 ΑΑΚ/Η 49, 1/2/1905)

ΕΠΙΣΚΟΠΗ (ΝΑΟΥΣΑΣ)

ΔΗΝΩΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Δηνώρης ήταν εφοροεπίτροπος στην Επισκοπή της Νάουσας. Μαζί με άλλους εφοροεπιτρόπους λάμβανε χρήματα από τα ελληνικά Προξενεία Μοναστηρίου και Θεσσαλονίκης, με τα οποία ενίσχυε τα ελληνικά σχολεία της περιοχής. (1903 ΑΑΚ/Α2, 479, 12/2/1903)

ΝΙΚΟΥ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Νίκου ήταν εφοροεπίτροπος στην Επισκοπή της Νάουσας. Στον ίδιο καθώς και σε άλλους εφοροεπιτρόπους της περιοχής είχε ανατεθεί η διαχείριση χρημάτων που τα ελληνικά προξενεία συγκέντρωναν για την ενίσχυση των ελληνικών σχολείων εκεί. (1903 ΑΑΚ/Α2, 479, 12/2/1903)

ΠΕΤΚΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Πέτκου ήταν ένας από τους εφοροεπιτρόπους της Επισκοπής Νάουσας, επιφορτισμένος με την μέριμνα της εύρυθμης λειτουργίας των ελληνικών σχολείων της περιοχής. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, λάμβανε οικονομική ενίσχυση από τα Προξενεία Μοναστηρίου και Θεσσαλονίκης. (1903 ΑΑΚ/Α2, 479, 12/2/1903)

ΚΑΒΑΣΙΛΑ

ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Ο Σωτήριος Θεοδωρόπουλος γεννήθηκε στα Καβάσιλα της Ημαθίας και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του αρχηγού Γ. Μακρόπουλου (Κλάπα). (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Θ-28)

ΤΣΑΜΠΑΖΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τσαμπάζης γεννήθηκε στα Καβάσιλα της Ημαθίας και υπηρέτησε ως Οπλίτης στην περιοχή της λίμνης των Γιαννιτσών υπό τις διαταγές του Ανθυπολοχαγού Π. Παπατζανετέα και αργότερα του Στ. Ρήγα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-332)

ΚΑΜΠΟΧΩΡΙ

ΜΠΑΝΤΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Ο Στέφανος Μπαντής γεννήθηκε στο Καμποχώρι του Νομού Ημαθίας και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2471)

ΣΑΜΑΡΑΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Ο Εμμανουήλ Σαμαράς γεννήθηκε στο Καμποχώρι του Νομού Ημαθίας και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης εναντίον των Κομιτατζήδων. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3626)

ΤΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Τολιόπουλος καταγόταν από το Καμποχώρι της Ημαθίας και υπηρέτησε ως Οπλίτης του Παπατζανετέα. Με το σώμα του τελευταίου συμμετείχε στην συμπλοκή με Κομιτατζήδες της 28ης Απριλίου στην λίμνη των Γιαννιτσών, κατά την οποία σκοτώθηκε ο ανθυπολοχαγός του Πεζικού Χρ. Πραντούνας (Καψάλης). (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-333)

ΚΑΤΩ ΒΕΡΜΙΟ

ΓΙΑΓΚΟΥΛΗΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Γιαγκούλης καταγόταν από το Κάτω Βέρμιο του Νομού Ημαθίας και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 537)

ΜΠΑΡΜΠΑΡΟΥΣΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο βλαχικής καταγωγής Νικόλαος Μπαρμπαρούσης γεννήθηκε στο Κάτω Βέρμιο του Νομού Ημαθίας και έδρασε ως Οπλίτης. Μέχρι το 1906 συνεργάστηκε με διάφορους σπλαρχηγούς της περιοχής και αναδείχθηκε σε έναν από τους πλέον α-

συμβίβαστους διώκτες των ρουμανιζόντων στην περιοχή. Μάλιστα δεν δίστασε να εκτελέσει τον ιερέα θείο του, ο οποίος είχε ασπασθεί τις θέσεις της ρουμανικής προπαγάνδας. Μετά τον Σεπτέμβριο του 1906, εντάχθηκε στο σώμα του Γ. Φραγκάκου (Μαλέας) και έλαβε μέρος στην επίθεση στο ορμητήριο του ρουμανίζοντα Χατζηγώγου στον Άγιο Ιωάννη. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-35)

ΣΚΟΥΔΡΙΑΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Σκουδριάνος καταγόταν από το Κάτω Βέρμιο της Ημαθίας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3793)

ΚΑΨΟΧΩΡΙ

ΑΣΤΕΡΙΟΥ

Ο Αστερίου (άγνωστο το πλήρες όνομα) ήταν εφοροεπίτροπος του Καψοχωρίου. Επιφορτισμένος με την μέριμνα της εύρυθμης λειτουργίας των εκεί ελληνικών σχολείων, λάμβανε χρήματα από τα ελληνικά προξενεία, τα οποία διέθετε προς ενίσχυση των εκπαιδευτηρίων. (1903 ΑΑΚ/Α2, 454, 1/1/1903)

ΠΟΡΛΙΟΤΗΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Πορλιότης ήταν εφοροεπίτροπος στο Καψοχώρι της Ημαθίας. Επιφορτισμένος με την φροντίδα και την μέριμνα των ελληνικών σχολείων της περιοχής, λάμβανε οικονομική ενίσχυση από τα ελληνικά Προξενεία Μοναστηρίου και Θεσσαλονίκης. (1904 ΑΑΚ/Η, 395, 22/12/1904)

ΡΙΖΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Ριζάκης ήταν εφοροεπίτροπος του Καψοχωρίου Ημαθίας. Μαζί με τους υπολοίπους εφοροεπιτρόπους της κοινότητας ήταν υπεύθυνος για την καλή λειτουργία των τοπικών ελληνικών σχολείων. Για τον λόγο αυτό λάμβαναν οικονομική ενίσχυση από τα ελληνικά προξενεία, η οποία κατέληγε στα εκπαιδευτήρια. (1903 ΑΑΚ/Α2, 454, 1/1/1903)

ΤΟΝΟΠΟΥΛΟΣ ΑΡΓΥΡΙΟΣ

Ο Αργύριος Τονόπουλος ήταν εφοροεπίτροπος στο Καψοχώρι της Ημαθίας. Μαζί με άλλα φερέγγυα πρόσωπα της κοινότητας φρόντιζε ώστε τα χρήματα, τα οποία διέθεταν τα Προξενεία Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου, να καταλήγουν στα ελληνικά σχολεία της περιοχής. (1904 ΑΑΚ/Η, 395, 22/12/1904)

ΚΛΕΙΔΙ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο εφοροεπίτροπος Βασίλειος Αναστασιού καταγόταν πιθανότατα από το Κλειδί της Ημαθίας. Μαζί με άλλους εφοροεπιτρόπους λάμβανε χρήματα από τα ελληνικά Προξενεία Μοναστηρίου και Θεσσαλονίκης, για να ενισχύσει τα εκεί ελληνικά σχολεία. (1903 ΑΑΚ/Α2, 489, 15/1/1903)

ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο Αλέξανδρος Αποστόλου ήταν εφοροεπίτροπος στο Κλειδί της Ημαθίας. Λάμβανε χρήματα από τα ελληνικά Προξενεία Μοναστηρίου και Θεσσαλονίκης για να ενισχύσει τα εκεί ελληνικά σχολεία. (1903 ΑΑΚ/Α2, 489, 15/1/1903)

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Καραγιάννης καταγόταν από το Κλειδί του Νομού Ημαθίας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1376)

ΚΟΡΥΦΗ

ΓΙΟΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Γιobανόπουλος ήταν εφοροεπίτροπος στην Κορυφή της Ημαθίας. Ήταν επιφορτισμένος με την φροντίδα των σχολείων της περιοχής, για την ενίσχυση των οποίων παρελάμβανε και διαχειριζόταν ποσά που για τον σκοπό αυτό συγκέντρωναν τα ελληνικά προξενεία. (1903 ΑΑΚ/Α2, 499, 20/1/1903)

ΜΠΙΚΕΣΑΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Μπικέσαρος ήταν εφοροεπίτροπος από την Κορυφή της Ημαθίας. Μαζί με άλλους εφοροεπιτρόπους της κοινότητας λάμβανε και διαχειριζόταν χρήματα, που τα ελληνικά προξενεία στην Μακεδονία συγκέντρωναν για την ενίσχυση των σχολείων της περιοχής. (1903 ΑΑΚ/Α2, 499, 20/1/1903)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Παναγιωτόπουλος ή Βελέντζας καταγόταν από την Κορυφή της Ημαθίας και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Γ. Πέτρου. Συνελήφθη από τις τουρκικές αρχές και φυλακίσθηκε για 18 μήνες. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-462)

ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Φιλίππου ήταν εφοροεπίτροπος στην Κορυφή της Ημαθίας. Στον ίδιο και σε άλλα πρόσωπα εμπιστοσύνη εμπιστεύονταν τα ελληνικά προξενία τα χρήματα, τα οποία συγκέντρωναν για την ενίσχυση των ελληνικών σχολείων της περιοχής. (1903 ΑΑΚ/Α2, 499, 20/1/1903)

ΚΟΥΛΟΥΡΑ

ΑΚΡΙΒΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Ακριβόπουλος καταγόταν από την Κουλούρα του Νομού Ημαθίας και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Β. Σταυρόπουλου (Κόρακας) από τον Σεπτέμβριο του 1907 έως τον Αύγουστο του 1908, συμμετέχοντας σε όλες τις επιχειρήσεις που αυτό αναλάμβανε. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-10)

ΚΟΥΜΑΡΙΑ

ΠΑΤΣΑΒΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Πατσαβούρας καταγόταν από την Κουμαριά της Ημαθίας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. Καλός γνώστης της περιοχής και του εδάφους, συνεργάστηκε με τον καπετάν Κόρακα, με το σώμα του οποίου έλαβε μέρος σε πολυάριθμες επιχειρήσεις. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-21)

ΛΕΥΚΑΔΙΑ

ΖΛΑΤΑΝΗ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Ζλατάνη ήταν εφοροεπίτροπος στα Λευκάδια της Ημαθίας. Η δράση του συνίστατο στην μέριμνα για τα ελληνικά σχολεία της περιοχής, τα οποία ενίσχυε με χρήματα που για τον σκοπό αυτό τα ελληνικά Προξενία Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου διέθεταν. (1905 ΑΑΚ/Η44, 30/1/1905)

ΛΕΟΝΤΑΚ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Λεοντάκ καταγόταν από τα Λευκάδια της Ημαθίας, όπου ως εφοροεπίτροπος βοήθησε στην λειτουργία των ελληνικών σχολείων της περιοχής. (1905 ΑΑΚ/Η44, 30/1/1905)

ΝΤΡΙΝΑΦΤΣΙ ΤΡΑΠΤΖΕ

Ο εφοροεπίτροπος Τράπτζε Ντρινάφτσι καταγόταν από τα Λευκάδια της Ημαθίας. Μαζί με άλλους εφοροεπιτρόπους ήταν επιφορτισμένος να μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία των ελληνικών σχολείων.

Στο έργο του αυτό ενισχυόταν από τα ελληνικά προξενία, τα οποία διέθεταν χρήματα για τον σκοπό αυτό. (1905 ΑΑΚ/Η44, 30/1/1905)

ΤΑΣΙΟ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τάσιο καταγόταν από τα Λευκάδια του Νομού Ημαθίας και από την θέση του εφοροεπιτρόπου της κοινότητας ενίσχυσε τα ελληνικά σχολεία. (1905 ΑΑΚ/Η44, 30/1/1905)

ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ

ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ο Γρηγόριος Παπακωνσταντίνου γεννήθηκε στο Μακροχώρι της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3147)

ΜΕΣΗ

ΑΡΓΥΡΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Αργυρίου καταγόταν από την Μέση της Ημαθίας. Ως εφοροεπίτροπος, ήταν επιφορτισμένος με την διαχείριση των πόρων που τα ελληνικά προξενία διέθεταν για την εύρυθμη λειτουργία των σχολείων στην περιοχή. (1905 ΑΑΚ/Η, 52, 4/2/1905)

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Ιωάννου ήταν εφοροεπίτροπος στην Μέση της Ημαθίας. Στον ίδιο καθώς και σε άλλους εφοροεπιτρόπους ανέθεταν τα ελληνικά προξενία στην Μακεδονία την διαχείριση των ποσών που συγκέντρωναν για την ενίσχυση των εκεί ελληνικών σχολείων. (1905 ΑΑΚ/Η, 52, 4/2/1905)

ΜΠΑΛΤΖΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Μπαλτζής ήταν εφοροεπίτροπος στο χωριό Μέση της Ημαθίας. Μαζί με άλλα μέλη της τοπικής επιτροπής είχε αναλάβει την διαχείριση των πόρων που προσέφεραν τα ελληνικά προξενία σε Μοναστήρι και Θεσσαλονίκη για την ενίσχυση των εκεί ελληνικών σχολείων. (1905 ΑΑΚ/Η, 52, 4/2/1905)

ΝΑΟΥΣΑ

ΒΑΣΑΛΑΣ (ΣΙΩΝΗΣ) ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Βασάλας ή Σιώνης καταγόταν από την Νάουσα της Ημαθίας και έδρασε ως Οπλίτης από τον Φεβρουάριο

έως τον Ιούλιο του 1906. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-138)

ΓΙΑΓΚΟΥΛΑΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Γιαγκούλας καταγόταν από την Νάουσα της Ημαθίας και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 536)

ΓΚΑΡΝΕΤΑΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ

Ο Επαμεινώνδας Γκαρνέτας καταγόταν από την Νάουσα της Ημαθίας και έδρασε ως Ομαδάρχης και σύνδεσμος του ιατρού Ι. Περδικάρη από την Νάουσα και των σωμάτων των Κ. Μαζαράκη, Σ. Σπυρομίλιου και Μ. Μωραϊτή στα 1905. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 622)

ΓΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Γουσόπουλος καταγόταν από την Νάουσα της Ημαθίας (ή από το Γραμματικό Πέλλας) και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν δάσκαλος στο Γραμματικό, όπου βοήθησε σημαντικά στην εξουδετέρωση της βουλγαρικής και ρουμανικής προπαγάνδας. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-270)

ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΜΑΡΙΑ

Η Μαρία Ευθυμίου καταγόταν από την Νάουσα της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Εργάστηκε ως δασκάλα στο Νυμφαίο της Φλώρινας από το 1906 έως το 1907, επιδεικνύοντας ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την τόνωση του εθνικού φρονήματος των κατοίκων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ε-30)

ΖΗΣΗΣ (ΚΥΡΑΤΣΟΣ) ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο βλαχικής καταγωγής Γεώργιος Ζήσης ή Κυράτσος καταγόταν από την Νάουσα του Νομού Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συνεργάστηκε με τον Γ. Φραγκάκο (Μαλέας) και συμμετείχε στην μεγάλη κλίμακας επιχείρηση εναντίον του πράκτορα της ρουμανικής προπαγάνδας στην περιοχή Χατζηγώγου, στο χωριό Άγιος Ιωάννης. Συνεργάστηκε με πολλούς ακόμη οπλαρχηγούς, τους οποίους βοήθησε στην εξάρθρωση συμμοριών ρουμανιζόντων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-134)

ΘΕΟΛΟΓΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Θεολόγης καταγόταν από την Νάουσα της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Μαζί με άλλους προκρίτους της Νάουσας (Περδικάρη, Λόγγο, Δημητριάδη) οργάνωσε την ελληνική

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

αντίσταση στην πόλη της Νάουσας. Επίσης, συνεργάστηκε με τον αρχηγό Β. Σταυρόπουλο (Κόρακας). (Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Θ-38. ΓΕΣ, ό. π., σ. 117)

ΚΟΥΤΣΟΓΙΩΡΓΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Κουτσογιώργος καταγόταν από την Νάουσα της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Υπήρξε συνεργάτης του ελληνικού Προξενείου Θεσσαλονίκης ενώ παράλληλα υπήρξε ένας από τους πλέον ικανούς οδηγούς σωμάτων, σύμφωνα με τους Β. Σταυρόπουλο και Ν. Τσιπούρα, με τους οποίους συνεργάστηκε στενά. (Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Κ-782)

ΚΥΠΡΙΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Κυπρίτης γεννήθηκε στην Νάουσα της Ημαθίας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Β' τάξης. Συνεργάστηκε με τον καπετάν Ακρίτα, τον οποίο βοήθησε να διαφύγει στην Αθήνα. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1870)

ΛΟΓΓΟΣ ΖΑΦΕΙΡΙΟΣ

Ο Ζαφείριος Λόγγος καταγόταν από την Νάουσα της Ημαθίας. Μαζί με τους Μήτρο Μπίσου, Γεώργιο Τόλια, Γεώργη και Αντώνη Μίγγα συνόδευσαν τον καπετάν Άγρα στην μοιραία συνάντηση με τον κομιτατζή Ζλάταν. (Καραβίτη, ό. π., τ. Β', σ. 490)

ΜΑΓΚΑΝΑΡΗ-ΣΤΑΥΡΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

Η Αικατερίνη Μαγκανάρη καταγόταν από την Νάουσα της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συνελήφθη και φυλακίστηκε από τους Τούρκους. (Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Μ-614)

ΜΑΛΑΜΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Μαλάμης καταγόταν από την Νάουσα της Ημαθίας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. Σκοτώθηκε στον Αλιάκμονα τον Ιούνιο του 1908. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2124)

ΜΙΓΓΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Μίγγας καταγόταν από την Νάουσα. Ήταν ένας από τους αντάρτες, οι οποίοι συνόδευσαν τον Άγρα στην συνάντησή του με τον κομιτατζή Ζλάταν. (Καραβίτη, ό. π., τ. Β', σ. 491)

ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Μιχαηλίδης καταγόταν από την Νάουσα της Ημαθίας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2389)

ΜΠΑΛΙΑΣ (ΣΤΕΦΟΣ) ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Ο Στέφος Μπάλιας καταγόταν από την Νάουσα της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2455)

ΜΠΑΤΣΑΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Μπάτσαλος καταγόταν από την Νάουσα της Ημαθίας και έδρασε ως Οπλίτης των ελληνικών ανταρτικών σωμάτων. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2479)

ΝΕΣΤΟΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Νέστορας γεννήθηκε στην Νάουσα της Ημαθίας. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης, οδηγός και αγγελιοφόρος των σωμάτων του αρχηγού Κ. Μαζαράκη-Αινιάν και του Κ. Γαρέφης. Εκτελέστηκε από Κομιτατζήδες στην θέση «Μέγα Ρέμα» της Νάουσας ενώ μετέφερε εφόδια στους αντάρτες. (Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Ν-175)

ΝΤΙΝΤΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Ντίντος γεννήθηκε στην Νάουσα της Ημαθίας και έδρασε ως Οπλίτης. Επίσης, χρησιμοποιήθηκε ως οδηγός στο σώμα Μαζαράκη. Σκοτώθηκε στα Λευκάδια σε μάχη με το σώμα του Λούκα. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2773)

ΠΑΣΧΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Πάσχος καταγόταν από την Νάουσα της Ημαθίας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης στο σώμα του αρχηγού Κατεχάκη από το 1905 έως το 1906 στην περιοχή του Βερμίου. Επίσης συνεργάστηκε με τον καπετάν Κολιό. (Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Π-446)

ΠΕΡΔΙΚΑΡΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ο ιατρός Χριστόδουλος Περδικάρης ή «Μαχάων» (ιατρός των Αχαιών στην Τρωική Εκστρατεία) γεννήθηκε στην Νάουσα της Ημαθίας. Μαζί με τους

Συνδίκαι και Θεοδωρίδη ηγήθηκε της εθνικής προσπάθειας στην πόλη. Εργάστηκε ως Πράκτορας Β' τάξης και σύνδεσμος του Γενικού Προξενείου Θεσσαλο-

νίκης στη Νάουσα από το 1904. Προσπάθησε να αποτρέψει τον Άγρα από τη μοιραία συνάντηση με τους Κομιτατζήδες. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3377. Dakin, ό. π., σ. 70)

ΠΡΑΠΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Πράπας καταγόταν από την Νάουσα της Ημαθίας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3499)

ΡΟΔΟΒΙΤΗΣ ΔΗΜΟΣ

Ο Δήμος Ροδοβίτης γεννήθηκε στην Νάουσα της Ημαθίας και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3561)

ΣΗΜΑΝΙΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Σημανίκας καταγόταν από την Νάουσα της Ημαθίας και έδρασε ως Οπλαρχηγός Α' τάξης. Εργάστηκε για την Εθνική Εταιρεία και αργότερα για το Μακεδονικό Κομιτάτο. Μετά από προσωπική παρέμβαση του Καλαποθάκη, το 1904 υπηρέτησε υπό τις διαταγές του Ε. Καουδή και με τους άνδρες του έλαβε μέρος στην μάχη του Τριγώνου, όπου αναδείχθηκε για το θάρρος και την τόλμη του. Αργότερα συνεργάστηκε με τον Κατεχάκη. Μετά την επανάσταση των Νεοτούρκων αναγκάστηκε να καταφύγει στην Αθήνα, για να ξαναπάρει τα όπλα εναντίον των Τούρκων στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο επικεφαλής δικής του ομάδας. (Ι. Σημανίκα, «Η δράσις του Οπλαρχηγού εκ Ναούσης Ιωάννου Σημανίκα κατά τον Μακεδονικό Αγώνα», *Μακεδονικός Αγών*, 15 (1930), 15-16. Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σσ. 136, 160)

τά από προσωπική παρέμβαση του Καλαποθάκη, το 1904 υπηρέτησε υπό τις διαταγές του Ε. Καουδή και με τους άνδρες του έλαβε μέρος στην μάχη του Τριγώνου, όπου αναδείχθηκε για το θάρρος και την τόλμη του. Αργότερα συνεργάστηκε με τον Κατεχάκη. Μετά την επανάσταση των Νεοτούρκων αναγκάστηκε να καταφύγει στην Αθήνα, για να ξαναπάρει τα όπλα εναντίον των Τούρκων στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο επικεφαλής δικής του ομάδας. (Ι. Σημανίκα, «Η δράσις του Οπλαρχηγού εκ Ναούσης Ιωάννου Σημανίκα κατά τον Μακεδονικό Αγώνα», *Μακεδονικός Αγών*, 15 (1930), 15-16. Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σσ. 136, 160)

ΣΚΟΥΡΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Σκούρτας γεννήθηκε στην Νάουσα της Ημαθίας και έδρασε ως Οπλίτης και μεταφορέας όπλων. Σε συμπλοκή σκότωσε δύο Βούλγαρους από το Μεσημέρι. Αργότερα χρειάστηκε να φυγαδευθεί στην Αθήνα, καθώς καταζητείτο από τους Τούρκους. (Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Σ-290)

ΣΤΟΪΟΣ (ΣΚΡΙΒΑΣ) ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Στοΐος ή Σκριβας γεννήθηκε στην Νάουσα της Ημαθίας και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3940)

ΤΣΙΑΡΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Τσιάρας γεννήθηκε στην Νάουσα της Ημαθίας και συνέδραμε τα ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3940)

ΤΣΙΡΗΣ (ΜΑΚΡΗΣ) ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Τσίρης ή Μακρής γεννήθηκε στην Νάουσα της Ημαθίας και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4294)

ΤΣΙΤΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τσίτσης ήταν πρόκριτος της Νάουσας και διευθυντής της Επιτροπής Εσωτερικής Οργάνωσης της πόλης. Έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης και συνεργάστηκε με τον Αντισυνταγματάρχη Β. Σταυρόπουλο. Διέθεσε μέρος της προσωπικής του περιουσίας για την διεξαγωγή του Αγώνα, ενώ η οικία του είχε μετατραπεί σε κρύπτη όπλων των ανταρτών. Συνελήφθη από τους Τούρκους το καλοκαίρι του 1910. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-409)

ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Τσουκαλάς έδρασε ως Οπλίτης και καταγόταν από την Νάουσα της Ημαθίας. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2356)

ΦΙΝΤΑΝΤΣΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο Αλέξανδρος Φιντάντσης καταγόταν από την Νάουσα της Ημαθίας. Συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης υπό τις διαταγές του καπετάν Κόρακα. Χρησιμοποιήθηκε επίσης ως μεταφορέας τροφίμων και πολεμοφοδίων των ανταρτικών σωμάτων που δρούσαν στην περιοχή του Βερμίου. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Φ-4)

ΧΩΝΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Χώνος γεννήθηκε στην Νάουσα της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3657)

ΝΗΣΕΛΛΟΥΔΙ

ΓΕΡΟΓΡΗΓΟΡΗΣ

(ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ) ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Γερογρηγόρης ή Αναγνωστάκης καταγόταν από το Νησελλούδι του Νομού Ημαθίας και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Γ. Πέτρου. Συνελήφθη από τους Τούρκους και φυλακίστηκε για δεκαοχτώ μήνες. Μετά την αποφυλάκισή του συνέχισε την δράση του. Όταν οι αρχές αντελήφθησαν ότι δεν εί-

χε «μετανοήσει», αναγκάστηκε να εκπατριστεί και να εγκατασταθεί στην Αθήνα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-216)

ΝΗΣΙ

ΝΤΕΛΛΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ

Ο Ευθύμιος Ντέλλος γεννήθηκε στο Νησί της Ημαθίας. Σε ηλικία 17 χρονών ήταν Οπλίτης στο σώμα του Παπατζαντεά στη λίμνη των Γιαννισών. Σκοτώθηκε σε μάχη με Βουλγάρους το 1906. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2761)

ΤΣΙΑΜΠΟΥΡΛΙΑΝΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Τσιαμπουρλιάνος γεννήθηκε στο Νησί του Νομού Ημαθίας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4246)

ΞΕΧΑΣΜΕΝΗ

ΚΑΤΣΙΜΠΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Κατσιμπας καταγόταν από την Ξεχασμένη του Νομού Ημαθίας και συνέδραμε τις ελληνικές ένοπλες ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1560)

ΞΗΡΟΛΙΒΑΔΟ

ΣΑΜΑΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Σαμαράς γεννήθηκε στο Ξηρολίβαδο της Ημαθίας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3633)

ΣΚΟΤΙΔΑΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ

Ο Πρόδρομος Σκοτίδας γεννήθηκε στην Ξεχασμένη της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3808)

ΠΑΛΑΙΑ ΛΥΚΟΓΙΑΝΝΗ

ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Αραμπατζής καταγόταν από την Παλαιά Λυκόγιαννη του Νομού Ημαθίας και έδρασε ως Οπλίτης. Εντάχθηκε στο σώμα του Αθ. Μινόπουλου, σύμφωνα με μαρτυρία του οποίου συμμετείχε σε μάχες εναντίον Βουλγάρων και Τούρκων

από το 1906 έως το 1908.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. 7Α-13)

ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙ

ΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ (ΒΙΚΑΤΣΗΣ) ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Γερόπουλος ή Βικάτσης καταγόταν από το Παλαιοχώρι της Ημαθίας και υπηρέτησε ως Οπλίτης στα σώματα των οπλαρχηγών Β. Σταυρόπουλου, Χρ. Πραντούνα καθώς και σε τμήμα σώματος του Γ. Φραγκάκου υπό τον ομαδάρχη Γ. Νταούτη (Περίφανος). (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-4)

ΠΑΛΑΤΙΤΣΙΑ

ΤΣΑΝΤΗΛΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Τσαντήλας καταγόταν από το χωριό Παλατίτσια του Νομού Ημαθίας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. Προσέφερε τις υπηρεσίες του στα διερχόμενα από την περιοχή σώματα κατά την περίοδο 1906-1908. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-113)

ΤΣΙΠΟΥΡΔΑΤΟΣ (ΤΣΙΟΥΠΡΟΣ) ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Τσιπουρδάτος ή Τσιούπρος γεννήθηκε στο χωριό Παλατίτσια της Ημαθίας. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και συμμετείχε στον Αγώνα ως αγγελιοφόρος υπό τις διαταγές του αρχηγού Γ. Φραγκάκου (Μαλέας). (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-114)

ΠΟΛΥΔΕΝΔΡΟ

ΚΑΡΑΝΑΤΣΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Καρανάσιος καταγόταν από το Πολύδενδρο του Νομού Ημαθίας και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Κ. Γαρέφη. Έλαβε μέρος στην εκτέλεση δώδεκα Κομιτατζήδων στα Μεγάλα Λειβάδια και σε συμπλοκή του σώματος με μέλη της συμμορίας των Λουκά και Καρατάσιου στο χωριό Γαρέφη (Τσερνέσοβο) της Πέλλας. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-476)

ΡΑΧΙΑ

ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Μανωλόπουλος καταγόταν από την Ραχιά του Νομού Ημαθίας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2215)

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

ΡΙΖΩΜΑΤΑ

ΒΑΪΝΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Βαϊνάς καταγόταν από τα Ριζώματα του Νομού Ημαθίας και έδρασε ως Οπλίτης από το 1905 έως το 1907. Συνεργάστηκε με το σώμα του οπλαρχηγού Γ. Γκόγκου.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-141)

ΒΟΥΛΙΒΑΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Βουλιβάσης γεννήθηκε στα Ριζώματα του Νομού Ημαθίας και έλαβε μέρος στον Μακεδονικό Αγώνα ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 426)

ΚΟΥΤΣΑΝΤΑΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ

Ο Τριαντάφυλλος Κουτσάντας γεννήθηκε στα Ριζώματα της Ημαθίας και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1819)

ΣΈΛΙ

ΝΤΑΟΥΤΗΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Νταούτης καταγόταν από το Σέλι της Ημαθίας και έδρασε ως Ομαδάρχης. Αρχικά υπηρέτησε στην λίμνη των Γιαννιτσών υπό τις διαταγές του Χ. Πραντούνα, συνεργαζόμενος παράλληλα με τους Γκόνο και Μαλέα. Όταν ξέσπασε ο Α΄ Βαλκανικός Πόλεμος, έδρασε ως οπλαρχηγός υπό τους Μαζαράκη, Κόρακα και Παπατζανετέα. Εντυπωσιάζει τον αναγνώστη το πλήθος των επιχειρήσεων, στις οποίες το χρονικό αυτό διάστημα συμμετείχε. Μερικές από αυτές ήταν η μάχη «Πέτρας» και «Χανιού Μηλιάς», η μάχη του Λιανοβερίου, η επιχείρηση καταστροφής της σιδηροδρομικής γέφυρας στην Κουλούρα Βέροιας, η προσπάθεια κατάληψης της γέφυρας του Αλιάκμονα στο Νησί Βέροιας, η μάχη στον ποταμό Λουδία και η κατάληψη της Θεσσαλονίκης. Στον Β΄ Βαλκανικό Πόλεμο κατατάχθηκε στο σώμα του Ματαπά συμμετέχοντας στις επιχειρήσεις του στον Βερτίσκο, στην Άσσηρο και στον Λαχανά. Αργότερα έλαβε μέρος στον Ηπειρωτικό Αγώνα, συμπράττοντας με τους άνδρες του Βάρδα. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2754)

ΣΤΑΥΡΟΣ

ΧΗΡΑΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Χήρας καταγόταν από τον Σταυρό της Ημαθίας και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Κ. Γαρέφη από το 1905 έως το 1906. Αργότερα ενετάχθη στο

σώμα του Π. Παπατζανετέα, το οποίο έδρασε στην περιοχή της λίμνης των Γιαννιτσών. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Χ-108)

ΣΦΗΚΙΑ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Αθανασίου καταγόταν από την Σφηκιά της Ημαθίας. Μαζί με άλλους εφοροεπιτρόπους, όπως ο ίδιος, μεριμνούσαν για την λειτουργία των ελληνικών σχολείων, τα οποία ενίσχυναν με χρήματα τα οποία τα ελληνικά προξενεία στην Μακεδονία τους διέθεταν, δρώντας έτσι ως μεσάζοντες.

(1903 ΑΑΚ/Α2, 498, 20/1/1903)

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ

Ο Αναγνώστης (άγνωστο το πλήρες όνομα) ήταν εφοροεπίτροπος στην Σφηκιά της Ημαθίας επιφορτισμένος με την φροντίδα των τοπικών ελληνικών εκπαιδευτηρίων, τα οποία ενίσχυε με πόρους που διέθεταν τα ελληνικά προξενεία στην Μακεδονία. (1903 ΑΑΚ/Α2, 498, 20/1/1903)

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Αντωνίου ήταν εφοροεπίτροπος στην Σφηκιά της Ημαθίας. Ο ρόλος του στον Αγώνα συνίστατο στην διαχείριση των χρημάτων, τα οποία τα ελληνικά προξενεία διέθεταν για την λειτουργία των σχολείων στην περιοχή. (1903 ΑΑΚ/Α2, 498, 20/1/1903)

ΚΑΜΤΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Καμτσής ήταν εφοροεπίτροπος στην Σφηκιά της Ημαθίας. Μαζί με άλλους εφοροεπιτρόπους ήταν επιφορτισμένος να μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία των ελληνικών σχολείων στην περιοχή. Για τον σκοπό αυτό, λάμβαναν χρήματα από τα ελληνικά Προξενεία Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου.

(1903 ΑΑΚ/Α2, 498, 20/1/1903)

ΛΑΖΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Λαζόπουλος καταγόταν από την Σφηκιά της Ημαθίας και έδρασε ως Ομαδάρχης στο σώμα του Γ. Δικώνου-Μακρή. Έλαβε μέρος σε επιθέσεις εναντίον Εξαρχικών στην Βυσοινιά και στις Λεπτοκαρτές.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Λ-86)

ΜΠΟΥΤΖΙΩΝΑΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ (ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ)

Ο Αναγνώστης ή Δημήτρης Μπουτζιώνας γεννήθηκε στην Σφηκιά της Ημαθίας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ΄ τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3596)

ΣΕΡΔΑΡΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Σερδάρης καταγόταν από την Σφηκιά του Νομού Ημαθίας και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ΄ τάξης στην περιοχή του Ολύμπου. Συνεργάστηκε με τους οπλαρχηγούς Αλ. Μαζαράκη, Ν. Ρόκκα, Γ. Μαλέα, καπετάν Κόρακα, Κ. Γαρέφη και Μ. Καβαβαράκου. Μετά το 1908, έπεσε θύμα δολοφονικής απόπειρας και αναγκάστηκε να μεταναστεύσει στις ΗΠΑ.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Σ-415)

ΣΧΟΙΝΑΣ

ΠΡΟΪΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Πρόιος ήταν αγρότης από το χωριό Σχοινιάς της Ημαθίας και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ΄ τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3505)

ΤΡΙΚΑΛΑ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Ο Εμμανουήλ Αθανασίου ήταν εφοροεπίτροπος στα Τρίκαλα της Ημαθίας. Όπως πολλοί εφοροεπίτροποι κοινοτήτων στην υπόδουλη Μακεδονία, ήταν υπεύθυνος για την εύρυθμη λειτουργία των ελληνικών σχολείων καθώς και για την διαχείριση των χρημάτων, που για τον σκοπό αυτό τα ελληνικά προξενεία διέθεταν.

(1903 ΑΑΚ/Α2, 466, 7/1/1903)

ΗΣΑΝΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Ησάνος καταγόταν από τα Τρίκαλα της Ημαθίας. Μαζί με άλλους εφοροεπιτρόπους, όπως ο ίδιος, ήταν επιφορτισμένος να μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία των ελληνικών σχολείων στην περιοχή και να διαχειρίζεται τα χρήματα που για αυτόν τον σκοπό του διέθεταν τα ελληνικά προξενεία.

(1903 ΑΑΚ/Α2, 466, 7/1/1903)

ΦΥΤΕΙΑ

ΓΚΑΛΙΤΣΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Γκαλιτσίος καταγόταν από

την Φυτεία της Ημαθίας και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 614)

ΖΙΩΓΑΣ ΘΩΜΑΣ

Ο πιθανότατα βλαχικής καταγωγής Θωμάς Ζιώγας καταγόταν από την Φυτεία της Ημαθίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Κατατάχθηκε στο ανταρτικό σώμα που συγκροτήθηκε από Ελληνοβλάχους με στόχο την καταπολέμηση της ρουμανικής προπαγάνδας. Πολέμησε στο πλευρό των Γαρέφη, Κατσίγαρη, Πάλα και συμμετείχε στην επίθεση εναντίον του ρουμανίζοντα Χατζηγώγου στον Άγιο Ιωάννη.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-147)

ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Θεοδωρόπουλος καταγόταν από την Φυτεία της Ημαθίας και υπηρέτησε ως Οπλίτης και οδηγός στο σώμα του Γ. Φραγκάκου (Μαλέα) στην περιοχή της λίμνης των Γιαννιτσών. Έλαβε μέρος στην επίθεση εναντίον του χωριού Άγιος Ιωάννης, το οποίο ήταν άνδρο της ρουμανικής προπαγάνδας και ορμητήριο του επικεφαλής αυτής στην περιοχή, Χατζηγώγου.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Θ-23)

ΜΑΡΜΑΡΑΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Μαρμαράς γεννήθηκε στην Φυτεία της Ημαθίας και υπηρέτησε ως Οπλίτης υπό τις διαταγές του καπετάν Τάσου (Μμπομπότας) στην περιοχή Βέροιας-Κουμαριάς-Ξηρολίβαδου, όπου οι ρουμανίζοντες είχαν αναπτύξει ιδιαίτερα έντονη δράση. Μαζί με τους άνδρες του Μαλέα και του καπετάν Κόρακα έλαβε μέρος στην επίθεση στο ορμητήριο του πράκτορα της ρουμανικής προπαγάνδας, Χατζηγώγου, στον Άγιο Ιωάννη.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-489)

ΝΤΟΚΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Ντόκας γεννήθηκε στην Φυτεία της Ημαθίας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2777)

ΝΤΟΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Ντόκας καταγόταν από την Φυτεία της Ημαθίας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2778)

ΝΤΟΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Ντόκας γεννήθηκε στην Φυτεία της Ημαθίας και έδρασε ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2781)

ΠΑΓΩΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Παγώνης καταγόταν από την Φυτεία της Ημαθίας και υπηρέτησε ως Οπλίτης και οδηγός στο σώμα του Β. Σταυρόπουλου αλλά και σε άλλες ανταρτικές ομάδες της περιοχής. Συμμετείχε ακόμη στην μεταφορά και φύλαξη οπλισμού σε διάφορες κρύπτες, ενώ δεν ήταν λίγες οι φορές που φιλοξένησε αντάρτες στην οικία του.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-41)

ΤΟΤΣΙΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Τότσικας γεννήθηκε στην Φυτεία της Ημαθίας και υπηρέτησε ως Οπλίτης στην ομάδα του οπλαρχηγού Μαλέα. Έλαβε μέρος στις επιχειρήσεις του σώματος στην λίμνη των Γιαννιτσών και εναντίον του πράκτορα της ρουμανικής προπαγάνδας στην περιοχή, Χατζηγώγου.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-340)

ΧΑΛΑΤΖΟΥΚΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Χαλατζούκας καταγόταν από την Φυτεία της Ημαθίας και υπηρέτησε σε ανταρτικό σώμα ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4473)

Νομός ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΔΑΜ	44	ΜΑΥΡΟΥΔΑ	59
ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ	44	ΜΕΛΙΣΣΟΧΩΡΙ	59
ΑΡΕΘΟΥΣΑ	44	ΜΕΣΗΜΕΡΙ	60
ΑΣΒΕΣΤΟΧΩΡΙ	44	ΜΕΣΟΚΩΜΟ	60
ΑΣΣΗΡΟΣ	44	ΜΙΚΡΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ	60
ΒΑΛΤΟΧΩΡΙ	44	ΝΕΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑ	60
ΒΑΣΙΛΙΚΑ	44	ΝΕΟΧΩΡΟΥΔΑ	60
ΒΕΡΤΙΣΚΟΣ	45	ΝΙΚΟΠΟΛΗ	60
ΒΡΑΣΝΑ	45	ΟΣΣΑ	60
ΓΕΦΥΡΑ	46	ΠΑΡΘΕΝΙΟ	61
ΔΡΥΜΟΣ	46	ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΣ	61
ΕΠΑΝΩΜΗ	46	ΠΕΤΡΟΚΕΡΑΣΑ	61
ΖΑΓΚΛΙΒΕΡΙ	46	ΠΡΟΦΗΤΗΣ	61
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	46	ΡΕΝΤΙΝΑ	61
ΚΟΛΧΙΚΟ	57	ΣΙΝΔΟΣ	61
ΚΟΡΥΦΗ	57	ΣΟΧΟΣ	61
ΚΥΜΙΝΑ	57	ΣΤΑΥΡΟΣ	62
ΛΑΓΚΑΔΑΣ	58	ΧΑΛΑΣΤΡΑ	62
ΛΑΓΥΝΑ	58	ΧΟΡΤΙΑΤΗΣ	63
ΛΗΤΗ	59	ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟ	63
ΛΙΒΑΔΙ	59		

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

ΑΔΑΜ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΝΕΣΤΩΡ

Ο Νέστωρ Δημητρίου ήταν εφοροεπίτροπος στο χωριό Αδάμ της Θεσσαλονίκης. Στον ίδιο καθώς και σε άλλους εφοροεπίτροπους οι ελληνικές προξενικές αρχές διέθεταν σημαντικά ποσά για την συντήρηση των εκεί ελληνικών σχολείων. (1903 ΑΑΚ/Α2, 468, 8/1/1903)

ΚΑΛΛΟΥΔΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Καλλούδης ήταν εφοροεπίτροπος στο χωριό Αδάμ της Θεσσαλονίκης. Επιφορτισμένος με την μέριμνα της καλής λειτουργίας των ελληνικών σχολείων της περιοχής, λάμβανε χρήματα από τα Προξενεία Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου για την συνέχιση και ενίσχυση του εκπαιδευτικού και εθνικού ρόλου των εκπαιδευτηρίων. (1903 ΑΑΚ/Α2, 468, 8/1/1903)

ΧΑΤΖΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Χατζής ήταν εφοροεπίτροπος στο χωριό Αδάμ της Θεσσαλονίκης. Επιφορτισμένος με την μέριμνα της εύρυθμης λειτουργίας των ελληνικών σχολείων της περιοχής, λάμβανε χρήματα που για τον σκοπό αυτό τα Προξενεία Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου του εμπιστεύονταν. (1903 ΑΑΚ/Α2, 468, 8/1/1903)

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ

ΚΟΥΚΟΥΣΙΝΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Κουκουσίνας γεννήθηκε στο Ανατολικό της Θεσσαλονίκης και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Ι. Δεμέστιχα (καπετάν Νικηφόρος) καθώς και στις ομάδες άλλων οπλαρχηγών στην περιοχή της λίμνης των Γιαννιστών. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-7)

ΑΡΕΘΟΥΣΑ

ΜΑΛΙΑΡΙΔΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Μαλιαρίδης καταγόταν από την Αρέθουσα της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης, συνεργαζόμενος με τον οπλαρχηγό Σ. Βλάχβη από το 1905 έως το 1908. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-665)

ΑΣΒΕΣΤΟΧΩΡΙ

ΓΚΕΝΟΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

Ο Δημοσθένης Γκένος καταγόταν από το

Ασβεστοχώρι της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 631)

ΚΙΤΣΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Κίτσης ήταν εφοροεπίτροπος στο Ασβεστοχώρι της Θεσσαλονίκης. Δρώντας ως μεσολαβητής των ελληνικών προξενείων της Μακεδονίας, λάμβανε χρήματα με τα οποία φρόντιζε για την εύρυθμη λειτουργία των ελληνικών σχολείων της περιοχής. (1907 ΑΑΚ/ΙΘ, 33, 4/7/1907)

ΚΟΥΤΡΟΥΣΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Κουτρούσης καταγόταν από το Ασβεστοχώρι της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν μέλος του Εκτελεστικού

της Εθνικής Επιτροπής του χωριού, επιφορτισμένος με τα συνήθη καθήκοντα των πρακτόρων, όπως η συλλογή πληροφοριών και η μεταφορά πολεμικού υλικού στους αντάρτες. Σύμφωνα με μαρτυρία του Κάκκαβου, εκτέλεσε πράκτορα της βουλγαρικής προπαγάνδας ο οποίος δρούσε στην Θεσσαλονίκη. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-722)

ΜΑΛΑΜΑΤΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Μαλαμάτης γεννήθηκε στο Ασβεστοχώρι της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Ομαδάρχης. Πριν στρατολογηθεί από το ελληνικό Προξενείο της Θεσσαλονίκης, ήταν καπετάνιος τοπικής ομάδας κλεφτών. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 168)

ΝΑΪΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Ναΐδης καταγόταν από το Ασβεστοχώρι της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης στο σώμα του Ι. Ράμναλη. Αναλάμβανε τόσο αποστολές υποστηρικτικές των επιθέσεων του σώματος όσο και μεμονωμένες ενέργειες εναντίον Κομιτατζήδων και πρακτόρων της βουλγαρικής προπαγάνδας. Παράλληλα, χρησιμοποιήθηκε για την μεταφορά οπλισμού και την συλλογή πληροφοριών. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ν-145)

ΠΕΛΤΕΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Πελτέκης γεννήθηκε στο Ασβεστοχώρι της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε

ξεδράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Υπήρξε συνεργάτης του Κέντρου Θεσσαλονίκης και χρησιμοποιήθηκε για την μεταφορά οπλισμού και αλληλογραφίας. Επίσης, πολλές φορές προσφέρθηκε να περιθάλψει και να φυγαδεύσει διωκόμενους αντάρτες. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-635)

ΑΣΣΗΡΟΣ

ΝΤΑΒΑΣ ΦΩΤΙΟΣ

Ο Φώτιος Ντάβας γεννήθηκε στην Άσσηρο της Θεσσαλονίκης και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2747)

ΤΣΟΥΛΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Τσούλης γεννήθηκε στην Άσσηρο της Θεσσαλονίκης και υπηρέτησε ως Οπλίτης. Συνελήφθη μετά από συμπλοκή του σώματος με Τούρκους στρατιώτες και μεταφέρθηκε στις φυλακές του Επταπυργίου, όπου παρέμεινε μέχρι το 1908. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-360)

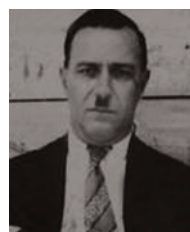
ΒΑΛΤΟΧΩΡΙ

ΚΑΡΑΒΙΔΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Καραβίδας γεννήθηκε στο Βαλτοχώρι της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1368)

ΒΑΣΙΛΙΚΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Αναγνωστούδης γεννήθηκε στα Βασιλικά του Νομού Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Ομαδάρχης υπό τις διαταγές του Β. Τσιρογιάννη από

το 1907 έως το 1908.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-28)

ΑΡΓΥΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Αργυρίου καταγόταν από τα Βασιλικά της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συνεργάστηκε με τον Δ. Κοσμόπουλο (Κουρμπέσης) στην ευρύτερη περιοχή της Χαλκιδικής και αποτελούσε τον σύνδεσμο του σώματος αυτού με το Προξενείο της Θεσσαλονίκης. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-180)

ΓΑΚΟΥΔΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Γακούδης καταγόταν από τα Βασιλικά της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Χρησιμοποιήθηκε για την μεταφορά αλληλογραφίας και πολεμοφοδίων, ενώ δεν ήταν λίγες οι φορές που προσέφερε άσυλο σε διωκόμενους Μακεδονομάχους. Συνελήφθη από τους Τούρκους και φυλακίστηκε για δύο έτη. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-296)

ΜΙΧΑΛΑΚΑΣ ΝΕΣΤΩΡ

Ο Νέστωρ Μιχαλάκας γεννήθηκε στα Βασιλικά της Θεσσαλονίκης και αγωνίστηκε ως Οπλίτης στα ελληνικά ανταρτικά σώματα. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2391)

ΠΑΤΙΚΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Πατίκας καταγόταν από τα Βασιλικά του Νομού Θεσσαλονίκης και αγωνίστηκε ως Οπλίτης στο πλευρό του Αθ. Μινόπουλου. Εκτελούσε εντολές του Προξένου Θεσσαλονίκης Λάμπρου Κορομηλά και προσέφερε σημαντικές υπηρεσίες στα ανταρτικά σώματα που δρούσαν στην Χαλκιδική, όπως αυτά του καπετάν Πέου, του καπετάν Ανδρέα, του Γαλανόπουλου και του Παπακώστα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-6)

ΠΑΤΙΚΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Πατίκας γεννήθηκε στα Βασιλικά της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Η προσφορά του συνίστατο στην φυγάδευση ανταρτών και στην μεταφορά όπλων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-639)

ΠΑΤΙΚΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Πατίκας γεννήθηκε στα Βασιλικά της Θεσσαλονίκης και συνέδραμε τις ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Β'

τάξης, συνεργαζόμενος με το σώμα του καπετάν Κουρμπέση. Επίσης, χρησιμοποιήθηκε ως σύνδεσμος-αγγελιοφόρος των μαχητών που δρούσαν στην Χαλκιδική με το Κέντρο της Θεσσαλονίκης και ως μεταφορέας πολεμικού υλικού. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-567)

ΣΑΡΑΦΙΑΝΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ

Ο Φίλιππος Σαραφιανός γεννήθηκε στα Βασιλικά της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3662)

ΒΕΡΤΙΣΚΟΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Αποστόλου γεννήθηκε στον Βερτίσκο της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Πιθανότατα πρόκειται για τον κάτοικο του Βερτίσκου που τον Μάρτιο του 1908 κατηγορήθηκε για το φόνο του Βούλγαρου Μήτρου Στογιάν και τον τραυματισμό των σχισματικών Ηλία, Μήτρε Μπόζικ και Β. Γεωργίεφ αλλά αθωώθηκε. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 179)

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Άγγελος Γεωργίου ήταν εφοροεπίτροπος στον Βερτίσκο της Θεσσαλονίκης. Μερμινούσε για την εύρυθμη λειτουργία των ελληνικών σχολείων εκεί, τα οποία ενίσχυε με χρήματα που διέθεταν τα ελληνικά Προξενεία Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου. (1905 ΑΑΚ/Η, 57, 8/2/1905)

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Άγγελος Γεωργίου ήταν εφοροεπίτροπος στον Βερτίσκο της Θεσσαλονίκης. Επιφορτισμένος με την φροντίδα των σχολείων της περιοχής, φρόντιζε ώστε τα χρήματα, που για τον σκοπό αυτό οι ελληνικές προξενικές αρχές του διέθεταν, να αξιοποιηθούν κατάλληλα. (1906 ΑΑΚ/ΙΘ, 635, 4/7/1906)

ΔΑΚΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο κληρικός Αθανάσιος Δάκος καταγόταν από τον Βερτίσκο της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Πριν λάβει το ιερατικό σχήμα, διετέλεσε δάσκαλος σε σλαβόφωνα χωριά όπως η Γουμένισσα και η Γευγελή, προωθώντας την εθνική ιδέα. Μετά την έναρξη της ένοπλης φάσης του Αγώνα χειροτονήθηκε ιερέας, συνεχίζοντας το εθνικό του έργο στο Κιλκίς και παρέχοντας κάθε δυνατή βοήθεια στους αγωνιζόμενους αντάρτες. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-215)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΣΤΕΡΙΟΣ

Ο Αστέριος Δημητρίου ήταν εφοροεπίτροπος στον Βερτίσκο της Θεσσαλονίκης. Μαζί με άλλους εφοροεπιτρόπους είχε την ευθύνη για την διαχείριση των χρημάτων, που οι ελληνικές προξενικές αρχές διέθεταν για την ενίσχυση των εκεί ελληνικών σχολείων. (1903 ΑΑΚ/Α2, 504, 25/1/1903)

ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Θεοδοσίου ήταν εφοροεπίτροπος στον Βερτίσκο της Θεσσαλονίκης. Μαζί με άλλα πρόσωπα της απόλυτης εμπιστοσύνης των Προξενείων Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου μεριμνούσαν για την εύρυθμη λειτουργία των ελληνικών σχολείων της περιοχής, τα οποία ενίσχυαν με χρήματα που διέθεταν οι προξενικές αρχές. (1906 ΑΑΚ/ΙΘ, 635, 4/7/1906)

ΝΤΑΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Ντάκου ήταν εφοροεπίτροπος στον Βερτίσκο της Θεσσαλονίκης. Έχοντας αναλάβει μαζί με άλλους εφοροεπιτρόπους την φροντίδα των εκεί ελληνικών σχολείων, λάμβαναν χρήματα από τις ελληνικές προξενικές αρχές, με τα οποία ενίσχυαν το εκπαιδευτικό και εθνικό τους έργο. (1905 ΑΑΚ/Η, 57, 8/2/1905)

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Παπαγεωργίου καταγόταν από τον Βερτίσκο της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2968)

ΠΑΠΑΣΚΟΥΛΑΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Παπασκουλάκου καταγόταν πιθανότατα από τον Βερτίσκο της Θεσσαλονίκης. Μαζί με άλλους εφοροεπιτρόπους, όπως ο ίδιος, είχε την ευθύνη για την διαχείριση των χρημάτων, που οι ελληνικές προξενικές αρχές διέθεταν για την ενίσχυση των εκεί ελληνικών σχολείων. (1906 ΑΑΚ/ΙΘ, 635, 4/7/1906)

ΒΡΑΣΝΑ

ΚΡΟΥΣΤΑΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Κρουστάλης καταγόταν από τα Βρασνά της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. Συνεργάστηκε με τους Δ. Δούκα, Σ. Βλάχβη και Δ. Κοσμόπουλο, στα σώματα των οποίων υπηρέτησε. Επίσης, οδηγούσε τα σώματά τους μέσα από περάσματα που μόνο ο ίδιος γνώριζε, ώστε η μετακίνησή τους να γίνεται με την μεγαλύτερη δυνατή ασφάλεια. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-447)

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

ΦΥΛΑΚΤΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Φυλακτός γεννήθηκε στα Βρασνά της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συνεργάστηκε με τα δρώντα στην Χαλκιδική και τις Σέρρες σώματα, τα οποία κατέφευγαν συχνά στα Βρασνά. Χρησιμοποίησε το αξίωμα του προέδρου της κοινότητας και τις καλές σχέσεις που διατηρούσε με τις τουρκικές αρχές, ώστε να προσφέρει την καλύτερη δυνατή πληροφόρηση στα ανταρτικά σώματα της περιοχής. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Φ-100)

ΓΕΦΥΡΑ

ΓΡΑΙΚΟΣ ΜΠΟΖΙΝΟΣ

Ο Μποζίνος Γραϊκός καταγόταν από την Γέφυρα του Νομού Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Κατάφερε να επιζήσει δολοφονικής επίθεσης των Κομιτατζήδων εναντίον του, από την οποία όμως δεν γλύτωσαν ο γιος και η σύζυγος αυτού. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-281)

ΔΡΥΜΟΣ

ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Βλαχογιάννης καταγόταν από τον Δρυμό της Θεσσαλονίκης και αγωνίστηκε ως Οπλίτης στο πλευρό των οπλαρχηγών Τσάρα και Ζέρβα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-124)

ΓΗΡΟΥΣΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Γηρούσης καταγόταν από τον Δρυμό της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 532)

ΛΙΒΕΡΗ-ΤΖΗΜΟΥ ΣΤΕΡΓΙΑΝΗ

Η Στεργιανή Λιβέρη-Τζήμου γεννήθηκε στον Δρυμό της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2041)

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (ΣΑΡΑΦΙΩΤΗΣ) ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Παπαδόπουλος ή Σαραφιώτης γεννήθηκε στον Δρυμό της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3026)

ΣΑΜΑΡΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Σαμαράς γεννήθηκε στον Δρυμό του Νομού Θεσσαλονίκης, όπου διετέλεσε και εφοροεπίτροπος μεριμνώντας για την εύρυθμη λειτουργία των εκεί

ελληνικών σχολείων. Ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3619. 1903 ΑΑΚ/Α2, 475, 10/1/1903)

ΣΑΡΑΦΙΩΤΗΣ (ΚΑΣΤΑΝΑΣ) ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Σαραφιώτης ή Καστανάς γεννήθηκε στον Δρυμό της Θεσσαλονίκης και αγωνίστηκε εναντίον των Βουλγάρων ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3660)

ΤΖΙΜΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Τζίμας γεννήθηκε στον Δρυμό της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4067)

ΧΡΗΣΤΟΥ ΑΣΤΕΡΙΟΣ

Ο Αστέριος Χρήστου ήταν εφοροεπίτροπος στον Δρυμό της Θεσσαλονίκης. Για την ενίσχυση των ελληνικών σχολείων της περιοχής λάμβανε χρήματα από τα Προξενεία Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου, με τα οποία φρόντιζε για την συντήρηση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. (1903 ΑΑΚ/Α2, 475, 10/1/1903)

ΕΠΑΝΩΜΗ

ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ο Γρηγόριος Δημόπουλος καταγόταν από την Επανωμή του Νομού Θεσσαλονίκης και υπηρέτησε ως Οπλίτης υπό τον Ι. Δεμέστιχα στο διάστημα 1906-1907 στην λίμνη των Γιαννιτσών και στην πόλη της Θεσσαλονίκης. Μετά το 1908 συνέχισε την δράση του, μεταφέροντας με το πλοιάριό του οπλισμό και πολεμοφόδια στους Έλληνες της Μακεδονίας και της Θράκης. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-162)

ΖΑΓΚΛΙΒΕΡΙ

ΑΓΓΕΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Αγγέλου ήταν εφοροεπίτροπος στο Ζαγκλιβέρι του Νομού Θεσσαλονίκης. Επιφορτισμένος με την μέριμνα των ελληνικών σχολείων της περιοχής, λάμβανε χρήματα από τα ελληνικά Προξενεία Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου, με τα οποία ενίσχυε το εκπαιδευτικό τους έργο. (1903 ΑΑΚ/Α2, 469, 8/1/1903)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Βασιλείου ήταν εφοροεπίτροπος στο Ζαγκλιβέρι της Θεσσαλονίκης. Μαζί με άλλους εφοροεπιτρόπους, λάμ-

βανε χρήματα από τα Προξενεία Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου για να ενισχύσει τα ελληνικά σχολεία της περιοχής. (1903 ΑΑΚ/Α2, 469, 8/1/1903)

ΓΙΑΓΚΟΥΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Γιαγκούδης καταγόταν από το Ζαγκλιβέρι της Θεσσαλονίκης και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 535)

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Μακεδονομάχος Άγγελος Άγγελάκης καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτο-

ρας Γ' τάξης. Χρησιμοποιήθηκε για την μεταφορά αλληλογραφίας, για την συλλογή πληροφοριών και την μεταφορά όπλων και πολεμοφοδίων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-2)

ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Μακεδονομάχος Θωμάς Άγγελάκης γεννήθηκε στην Θεσσαλονίκη και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 11)

ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο σιδηροδρομικός υπάλληλος Πέτρος Αλεξιάδης καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Όπως οι περισσότεροι των συναδέλφων του, ήταν επιφορτισμένος με την διεκπεραίωση της αλληλογραφίας του Κέντρου της Θεσσαλονίκης με τις άλλες περιφερειακές οργανώσεις. Επίσης, του ανετίθεντο παρακολουθήσεις προσώπων και μεταφορές πολεμοφοδίων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-185)

ΑΛΕΥΡΑΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Ο Σωτήριος Αλευράς καταγόταν από την Θεσσαλονίκη, ήταν σιδηροδρομικός υπάλληλος και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 79)

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ ΣΤΕΛΛΑ

Η Στέλλα Αναστασιάδου καταγόταν από την Θεσσαλονίκη και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Β' τάξης. Υπήρξε διευθύντρια διαφόρων παρθεναγωγείων σε ευαίσθητες περιοχές της Μακεδονίας όπως τα Γιαννιτσά και η Στρώμνιτσα, όπου ανέπτυξε έντονη εθνική δράση. Αργότερα μετανάστευσε στο Κάιρο, συνεχίζοντας να διδάσκει σε σχολεία των Ελλήνων της διασποράς. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-29)

ΑΝΤΩΝΕΛΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Αντωνελάκης καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. Ιδιαίτερα σημαντική υπήρξε η προσφορά του για τον ελληνισμό της Στρώμνιτσας, όπου η παρουσία του ίδιου και της πολιτοφυλακής, της οποίας ηγείτο, ήταν καθοριστική. Η δολοφονία του συμπολεμιστή του Σ. Σκούρτη ήταν ένα από τα γεγονότα που χαλύβδωσε την θέληση των Στρωμνιτσιωτών για αντίσταση και αγώνα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-140)

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Αντωνίου καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σημαντικός υπήρξε ο ρόλος του στην μεταφορά οπλισμού αλλά και στην κίνηση των ανταρτικών ομάδων στην περιοχή του Ρουμιλουκίου και γύρω από αυτήν. Το γεγονός ότι γνώριζε καλά την οθωμανική διοίκηση και ορισμένους λειτουργούς της, τον βοήθησε στην υπερπήδηση των δυσχερειών που το εθνικό εγχείρημα ενείχε, κατορθώνοντας παράλληλα να εκμαιεύει τις πληροφορίες που χρειαζόταν. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-187)

ΒΑΛΤΑΝΤΖΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Βαλταντζής καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Εργαζόταν ως σιδηροδρομικός υπάλληλος και ήταν επιφορτισμένος με την μεταφορά της αλληλογραφίας του Κέντρου της Θεσσαλονίκης με τις άλλες περιφερειακές οργανώσεις στην Μακεδονία. Έδρασε επίσης ως πληροφοριοδότης, ενώ συχνά του ανετίθετο η παρακολούθηση ή η προστασία κάποιου προσώπου. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-205)

ΒΑΛΤΑΤΖΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Βαλτατζής καταγόταν από

την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Πιθανότατα πρόκειται για συγγενή του Απόστολου Βαλταντζή. Εργαζόταν ως σιδηροδρομικός υπάλληλος και του είχε ανατεθεί η μεταφορά της αλληλογραφίας του Κέντρου Θεσσαλονίκης με άλλες περιφερειακές οργανώσεις. Παράλληλα έδρασε ως πληροφοριοδότης. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-206)

ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Βασιλειάδης καταγόταν από την Θεσσαλονίκη. Έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης και εργαζόταν ως σιδηροδρομικός υπάλληλος. Ιδιότητα χρήσιμη από οργανωτική άποψη, καθώς έτσι εξασφαλιζόταν η γρήγορη επικοινωνία και ενημέρωση όλων των Εθνικών Κέντρων από το Μοναστήρι μέχρι την Αλεξανδρούπολη με τελικό αποτέλεσμα τον καλύτερο συντονισμό των επιχειρήσεων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-144)

ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο ταχυδρομικός υπάλληλος Κωνσταντίνος Βασιλειάδης καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Λόγω του επαγγέλματος και της γλωσσομάθειάς του, ανέλαβε να παρακολουθεί την αλληλογραφία ύποπτων προσώπων και κυρίως των βουλγαρόφιλων κύκλων, οι οποίοι συχνότατα ήταν σε επαφή με το βουλγαρικό Μακεδονικό Κομιτάτο. Τα γράμματα που αφορούσαν μελλοντικές επιχειρήσεις των Κομιτατζήδων τα αντέγραφε, τα μετέφραζε και άμεσα ενημέρωνε το ελληνικό Προξενείο της Θεσσαλονίκης. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-195)

ΒΕΛΟΥΛΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο αστυνομικός Αλέξανδρος Βελούλας καταγόταν από την Θεσσαλονίκη και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σκοτώθηκε από τους Τούρκους τον Φεβρουάριο του 1907, όταν αποκαλύφθηκε η εθνική του δράση. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-241)

ΒΙΤΑΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Βιτάλης εργαζόταν ως σιδηροδρομικός υπάλληλος και καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης. Συμμετείχε στην ελληνική εθνική προσπάθεια στην Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συνεργάστηκε με το ελληνικό Προξενείο Θεσσαλονίκης και προσέφερε πολύτιμες υπηρεσίες ως αγγελιοφόρος, πληροφοριο-

δότης και σύνδεσμος των ανταρτικών σωμάτων με το Κέντρο. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-208)

ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Βλαχόπουλος καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 365)

ΒΟΓΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Βόγας καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Αθανασίου Μινόπουλου στην περιοχή της Χαλκιδικής. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 388)

ΒΟΓΙΑΝΤΖΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Βογιαντζής καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 390)

ΒΟΓΙΑΤΖΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Βογιατζάκης καταγόταν από την Θεσσαλονίκη και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 392)

ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Γαβριηλίδης καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και αγωνίστηκε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Εργαζόταν ως σιδηροδρομικός υπάλληλος και για τον λόγο αυτό επιλέχθηκε από το Εθνικό Κέντρο Θεσσαλονίκης για την διεκπεραίωση της αλληλογραφίας με τα ανταρτικά σώματα, τους οπλαρχηγούς καθώς και με τα άλλα Κέντρα της Μακεδονίας. Επίσης, χρησιμοποιήθηκε για την συλλογή πληροφοριών, την μεταφορά πολεμοφοδίων και την παρακολούθηση συγκεκριμένων προσώπων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-285)

ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΡΗΣ ΖΑΦΕΙΡΙΟΣ

Ο Ζαφείριος Γιαννακούρης καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 551)

ΓΙΑΤΑΓΑΝΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Γιαταγάνας καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 581)

ΓΚΑΖΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Γκάζας καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 609)

ΓΚΑΖΕΛΙΔΗΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ

Ο Φίλιππος Γκαζελίδης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 612)

ΓΚΙΓΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

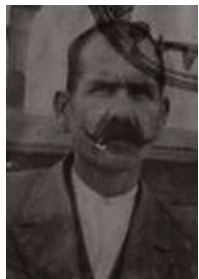
Ο Κωνσταντίνος Γκίγκης καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 634)

ΓΟΥΣΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Γουσίδης καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 693)

ΓΡΑΜΜΕΝΟΣ ΞΑΝΘΟΣ

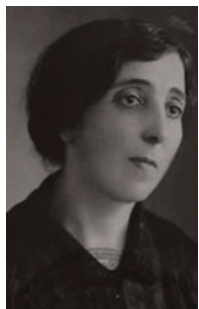

Ο Ξανθός Γραμμένος καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Οπλίτης στο σώμα του αρχηγού Χ. Καραπάνου και Α. Ματόπουλου το 1908. Χάρη στην

δράση του, η ελληνική πλευρά κατόρθωσε να εντάξει στους κόλπους της τον κοιμητοζή Λάζο Μήτρε αλλά και πολλά χωριά οδηγήθηκαν στο να αποκηρύξουν την Εξαρχία και να επανέλθουν στο πατριαρχικό στρατόπεδο.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-188)

ΓΡΗΖΟΠΟΥΛΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

Η δασκάλα Αικατερίνη Γρηζοπούλου καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης στο χωριό Άγρας, όπου και δίδαξε.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-10)

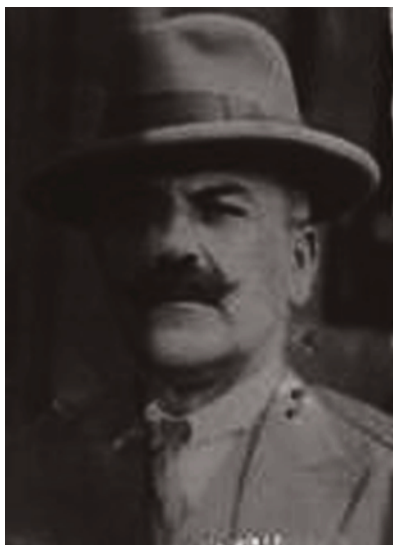
ΔΑΝΙΟΛΑΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Ο Αύγουστος Δανιόλας ήταν σιδηροδρομικός υπάλληλος από την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Λόγω της επαγγελματικής του ενασχόλησης, του ανετέθη η

διεκπεραίωση της αλληλογραφίας του Εθνικού Κέντρου Θεσσαλονίκης με τα ανταρτικά σώματα, τα οποία δρούσαν στην περιοχή. Επίσης, χρησιμοποιήθηκε ως πληροφοριοδότης και κατάσκοπος.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-197)

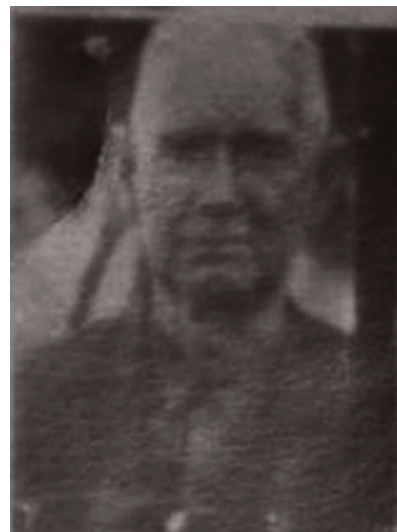
ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Δεληγιάννης καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Σημαντική υπήρξε η συνεισφορά του στην εξάρθρωση βουλγαρικών συμμοριών στην περιοχή της Λάρισας. Επίσης, έδρασε ως πράκτορας στην Δοϊράνη. Το 1907 συνελήφθη και φυλακίστηκε από τους Τούρκους.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-201)

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΑΡΓΥΡΙΟΣ

Ο Αργύριος Δημητριάδης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης (σύνδεσμος και πληροφοριοδότης) στο σώμα του Αθ. Μινόπουλου καθ' όλη την διάρκεια του Μακεδονικού Αγώνα στην περιοχή της Χαλκιδικής.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-23)

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ (ΩΡΟΛΟΓΑΣ) ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο δάσκαλος Δημήτριος Δημητριάδης ή «Ερμής» καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης στην περιοχή της Χαλκιδικής.

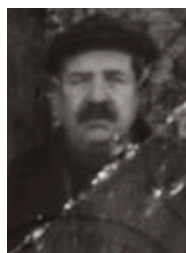
Ως μέλος της Εθνικής Επιτροπής της πόλης, βοήθησε στην συλλογή πληροφοριών και στην μεταφορά πολεμικού υλικού.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-221)

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο εκπαιδευτικός Κωνσταντίνος Δημητριάδης καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 821)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Δημητρίου γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 840)

ΔΙΑΚΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο δάσκαλος Ιωάννης Διακάκης (Πράκτορας Β' τάξης) καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε εθνική δράση στην Δοϊράνη και στην Γευγελή, όπου φρόντιζε ώστε η ιδέα και η εικόνα της

Ελλάδας να παραμένει ζωντανή στην σκέψη των εκεί Ελλήνων. Αργότερα σπούδασε ιατρική, την οποία εξάσκησε με μεγάλη ευαισθησία και με ανεπτυγμένη την αίσθηση του χρέους.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-49)

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Διδασκάλου γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Χρησιμοποιήθηκε ως πληροφοριοδότης, αγγελιοφόρος και μεταφορέας πολεμικού υλικού.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-23)

ΔΟΥΛΜΠΕΡΗ-ΑΓΓΕΛΑΚΗ ΕΛΙΣΑΒΕΤ

Η Ελισάβετ Δουλμπέρη-Αγγελάκη από την Θεσσαλονίκη συνένδραμε τον αγώνα στην Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 913)

ΔΡΥΣΤΑΡΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο σιδηροδρομικός υπάλληλος Χρήστος Δρυστάρης καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Χρησιμοποιήθηκε, λόγω του επαγγέλματός του, για την μεταφορά της αλληλογραφίας του Κέντρου Θεσσαλονίκης με αρχηγούς των σωμάτων, οι οποίοι δραστηριοποιούντο στην περιφέρεια της Θεσσαλονίκης. Επίσης, συχνά αναλάμβανε να παρακολουθήσει συγκεκριμένα πρόσωπα και να συλλέξει πληροφορίες για αυτά.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-213)

Επίσης, συχνά αναλάμβανε να παρακολουθήσει συγκεκριμένα πρόσωπα και να συλλέξει πληροφορίες για αυτά.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-213)

ΖΑΝΝΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο ιατρός Δημήτριος Ζάννας (Πράκτορας Α' τάξης) γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και σύντομα αναδείχθηκε σε έναν από τους σημαντικότερους οργανωτές της ελληνικής αντίστασης στην πόλη. Μαζί με άλλους Θεσσαλονικείς όπως ο Μ. Θεοδωρίδης, ο Κ. Παπαγεωργίου και οι Αλκιβιάδης και Κωνσταντίνος Μάλτος, ανέλαβε την στελέχωση του Κέντρου Θεσσαλονίκης. Διατηρώντας καλές

σχέσεις με την τουρκική διοίκηση (καθώς και με τον ίδιο τον διοικητή της πόλης Χασάν Ταξίμ), μπόρεσε ανενόχλητος να συστήσει ένα καλά οργανωμένο δίκτυο πληροφοριών με κέντρο την οικία του.
(D. Dakin, *Ο Μακεδονικός Αγώνας*, Αθήνα 1985, σσ. 70, 78)

ΖΑΧΟΣ ΑΡΓΥΡΙΟΣ

Ο Αργύριος Ζάχος γεννήθηκε στην Θεσσαλονίκη και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν συνεργάτης του Ι. Δραγούμη και του ελληνικού Προξενείου Μοναστηρίου, το οποίο ενημέρωνε για τις κινήσεις των τουρκικών σωμάτων. Μαζί με άλλους προκρίτους της πόλης πρωτοστάτησε στην ίδρυση του μυστικού Ελληνικού Αμυντικού Κομιτάτου στη Θεσσαλονίκη. Μία από τις σημαντικότερες ενέργειες του Κομιτάτου ήταν η διοργάνωση μεγάλης διαδήλωσης την 20ή Ιανουαρίου του 1904, με στόχο να διακηρυχθούν τα ελληνικά δίκαια επί της Μακεδονίας. Επίσης, βοήθησε τον Ανθυπολοχαγό του Πεζικού Αθ. Σουλιάτη στο οργανωτικό του έργο στην πόλη το 1906. Για τις υπηρεσίες του τιμήθηκε με τον Αργυρό Σταυρό του Τάγματος του Σωτήρος.
(ΓΕΣ, σσ. 117, 209. Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-27)

ΖΩΓΡΑΦΟΠΟΥΛΟΥ- ΛΑΣΚΑΡΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ

Η Ελένη Ζωγραφοπούλου-Λασκαρίδου γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν δασκάλα και δίδαξε σε σχολεία στο Στογιάκοβο, στην Γευγελή και στα Γιαννιτσά. Εκτεθειμένη στις απειλές των βουλγαριζόντων, προσπαθούσε να ενισχύει το εθνικό αίσθημα των Ελλήνων των περιοχών αυτών, διακρινόμενη για

την προθυμία της να συνδράμει με κάθε κόστος την ελληνική αντεπίθεση.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-36)

ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Ζωγράφος καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης, συνεργαζόμενος με τον Α. Αταμπουλή από το Ασβεστοχώρι. Συνελήφθη από τους Τούρκους το 1908 και φυλακίστηκε. Μετά την αποφυλάκισή του συνέχισε να εργάζεται για τον κοινό σκοπό.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-87)

ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ

Ο Θεμιστοκλής Θεοδωρίδης καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και εργαζόταν ως σιδηροδρομικός υπάλληλος. Ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Λόγω του επαγγέλματός του, το Κέντρο Θεσσαλονίκης του ανέθεσε την διεκπεραίωση

της αλληλογραφίας με τα ανταρτικά σώματα που δραστηριοποιούντο στην περιοχή. Επίσης, προσέφερε σημαντικές υπηρεσίες στην μεταφορά πολεμοφοδίων στους αντάρτες καθώς και στην φυγάδευση διωκόμενων ανταρτών.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Θ-49)

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Θεοδώρου καταγόταν από την Θεσσαλονίκη και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1161)

ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΚΛΕΩΝ

Ο Κλέων Θεολόγος ήταν σιδηροδρομικός υπάλληλος από την πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. Χρησιμοποιήθηκε από το Εθνικό Κέντρο

Θεσσαλονίκης για την μεταφορά αλληλογραφίας και πολεμοφοδίων. Επίσης, διέθετε την οικία του σε μαχητές που είχαν ανάγκη περίθαλψης. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Θ-42)

ΘΕΟΧΑΡΙΔΟΥ ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ

Η Ανδρομάχη Θεοχαρίδου γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1170)

ΙΑΤΡΙΔΟΥ ΕΛΙΣΑΒΕΤ

Η Ελισάβετ Ιατρίδου γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Εργάστηκε ως νηπιαγωγός και αργότερα

ως διευθύντρια παρθεναγωγείου στην Βογδάντσα. Κύριο μέλημά της ήταν η προώθηση των ελληνικών εθνικών θέσεων, αδιαφορώντας για τις πιέσεις που ασκούσε η βουλγαρική προπαγάνδα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ι-44)

ΙΩΣΗΦΙΔΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο δάσκαλος Μιχαήλ Ιωσηφίδης καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης συνεργαζόμενος με διάφορα ανταρτικά σώματα, τα οποία βοηθούσε είτε συλλέγοντας πληροφορίες είτε μεταφέροντας σε αυτά οπλισμό και πολεμοφόδια.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ι-46)

ΚΑΒΑΛΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Καβαλάρης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σύμφωνα με τα όσα αναφέρει ο Κάκκαβος, ανέλαβε την εκτέλεση σημαντικού πράκτορα της βουλγαρικής προπαγάνδας στην πόλη της Θεσσαλονίκης, αποστολή την οποία περάτωσε με επιτυχία.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-783)

ΚΑΚΑΜΟΥΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Κακαμούκας γεννήθηκε στην Θεσσαλονίκη και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν μέλος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής και συνεργάστηκε με τους οπλαρχηγούς Κόρακα, Κολιό και Ματαπά. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-735)

ΚΑΛΛΙΔΟΠΟΥΛΟΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ

Ο Περικλής Καλλιδόπουλος καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και συνένδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Α' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1279)

ΚΑΛΟΓΡΙΔΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Καλογρίδης καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Χρησιμοποιήθηκε για την συλλογή πληροφοριών, την μεταφορά πολεμικού υλικού και για την φυγάδευση προσώπων τα οποία καταζητούντο. Κατά τη διάρκεια του Α' Βαλκανικού Πολέμου, συμμετείχε σε επιχείρηση σαμποτάζ κατά των τουρκικών στρατευμάτων της Σιάτιστας (απέκοψαν τα τηλεγραφικά σύρματα) και στην εκκένωση της πόλης από αυτά.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-13)

ΚΑΛΥΒΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Καλύβας γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν μέλος της Εθνικής Επιτροπής της πόλης, επιφορτισμένος με καθήκοντα αγγελιοφόρου και κατασκόπου.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-698)

ΚΑΜΠΟΥΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Καμπούρης ήταν εφοροεπίτροπος στην πόλη της Θεσσαλονίκης. Επιφορτισμένος με την φροντίδα των ελληνικών σχολείων της περιοχής, λάμβανε χρήματα από τις ελληνικές προξενικές αρχές Μοναστηρίου και Θεσσαλονίκης για την ενίσχυση του εθνικού και εκπαιδευτικού τους ρόλου.

(1903 ΑΑΚ/Α2, 484, 12/1/1903)

ΚΑΠΕΤΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Καπετανόπουλος γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1347)

ΚΑΡΑΒΑΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ο Σπυρίδων Καραβάς γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Οπλίτης στο σώμα του Στ. Μάλλιου.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1365)

ΚΑΡΑΔΗΜΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Καραδήμας γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1390)

ΚΑΡΑΔΗΜΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο Αλέξανδρος Καραδήμου καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1393)

ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Καραμανλής καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1419)

ΚΑΡΑΜΑΝΩΛΗ ΧΡΥΣΑΝΘΗ

Η Χρυσάνθη Καραμανώλη γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Α' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1424)

ΚΑΡΑΜΠΕΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

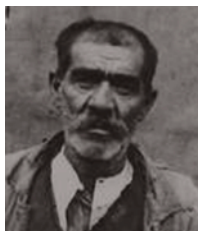

Ο Δημήτριος Καραμπέρης καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1442)

ΚΑΡΒΟΥΝΙΔΗΣ ΙΩΣΗΦ

Ο Ιωσήφ Καρβουνίδης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1495)

ΚΟΚΚΙΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Κοκκίνης καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1642)

ΚΟΜΠΟΘΕΚΛΑΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ο Σπυρίδων Κομποθέκλας καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης, αναλαμβάνοντας και περατώνοντας πολλές αποστολές που το Εκτελεστικό της Οργάνωσης Θεσσαλονίκης του ανέθετε.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-748)

ΚΟΜΠΟΘΕΚΡΑΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Κομποθέκρας γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σημαντική υπήρξε η προσφορά του στην οργάνωση του Αγώνα στην Θεσσαλονίκη και

στην περίθαλψη τραυματισμένων ανταρτών. Επίσης ανέλαμβανε να παρακολουθήσει ύποπτα πρόσωπα και να συλλέξει πληροφορίες για την δράση και τις επικείμενες ενέργειες των Κομιτατζήδων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-764)

ΚΟΥΡΝΙΩΤΗΣ ΑΡΓΥΡΙΟΣ

Ο Αργύριος Κορυνιώτης καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Εργαζόταν ως τεχνικός και μηχανοδηγός στο σιδηροδρομικό δίκτυο, γεγονός το οποίο εκμεταλλευόταν για την μεταφορά πολε-

μικού υλικού σε διάφορα σημεία της Μακεδονίας με μεγάλη ταχύτητα, μικρό κόστος και ασφάλεια. Επίσης, όταν αυτό ήταν δυνατό, έκρυβε τραυματισμένους αντάρτες σε βαγόνια των συρμών. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-8)

ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Κοσμόπουλος γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης. Έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης και διετέλεσε συνεργάτης της Οργάνωσης Θεσσαλονίκης και

καθοδηγητής των μελών του Εκτελεστικού. Ο ίδιος είχε συστήσει ένα δίκτυο πρακτόρων σε όλη την πόλη, από το οποίο ενημερωνόταν για τις σχεδιαζόμενες κινήσεις Βουλγάρων και Τούρκων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-6)

ΚΟΤΡΩΝΗ ΙΟΥΛΙΑ

Η δασκάλα Ιουλία Κοτρώνη γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Δίδαξε σε σχολεία της Δοϊράνης και των Γιαννιτσών, εκτεθειμένη στις συνθήκες βουλγαρικές απειλές και προκλήσεις. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-25)

ΚΟΥΖΩΦ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Κουζώφ καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Κάτω από την προσωπική του επίβλεψη γίνονταν η παραλαβή όπλων και πολεμοφοδίων από πλοία στην Chantier (πρόκειται ίσως για περιοχή κοντά στο λιμάνι της πόλης). (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-70)

ΚΟΥΝΤΟΥΡΕΠΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Κουντουρέπος γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης. Συνέδραμε τον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Α' τάξης και μέλος της Εθνικής Οργάνωσης εκεί. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1781)

ΚΟΥΡΟΥΔΗΣ ΑΣΤΕΡΙΟΣ

Ο Αστέριος Κουρούδης ήταν σιδηροδρομικός υπάλληλος. Καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης (αγγελιοφόρος, πληροφοριοδότης, μεταφορέας πολεμικού υλικού). (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-9)

ΚΟΥΤΣΟΒΕΛΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Ο Σωτήριος Κουτσοβέλης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1822)

ΚΡΙΚΟΡΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Ο καπνεργάτης Σωτήριος Κρικόρης καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης στο Εκτελεστικό Τμήμα της Οργάνωσης στην πόλη της Καβάλας.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-761)

ΚΥΡΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Κύρου γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν επιφορτισμένος να οδηγήσει «νεοσύλλεκτους» ή νεοαφιθθέντες αντάρτες στα κρησφύγετα των ανταρτικών σωμάτων και να μεταφέρει πολεμοφόδια στους Έλληνες μαχητές. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-162)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Κωνσταντίνου (εφοροεπίτροπος στην πόλη της Θεσσαλονίκης) μαζί με τον Ι. Καμπούρη φρόντιζαν για την εύρυθμη λειτουργία των ελληνικών σχολείων. Η τελευταία επιτυχάνονταν με την οικονομική ενίσχυση, που για τον σκοπό αυτό χορηγούσαν τα Προξενεία Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου. (1903 ΑΑΚ/Α2, 484, 12/1/1903)

ΚΩΣΤΑΒΕΛΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Ο Σωτήριος Κωσταβέλης καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σύμφωνα με μαρτυρία του Κάκκαβου, σπουδαία υπήρξε

η συνδρομή του στην φυγάδευση και περίθαλψη ανταρτών. Ακόμη, συχνά βοηθούσε στην μεταφορά πολεμικού υλικού που προοριζόταν για τους Έλληνες αντάρτες. Αργότερα τοποθετήθηκε στην πόλη της Φλώρινας, όπου συνεισέφερε

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

σημαντικά στην τοπική οργάνωση.
(Αρχείο ΔΕΠΙΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-712)

ΛΕΒΕΝΤΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Λεβεντάκης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Χρησιμοποιούσε το πλοιάριό του για την μεταφορά πολεμικού υλικού και για την

διάσωση ή φυγάδευση μαχητών.
(Αρχείο ΔΕΠΙΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Λ-135)

ΛΕΟΝΤΙΑΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Λεοντιάδης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν μέλος της Οργάνωσης Θεσσαλονίκης και συνεργάτης του Αθ. Σουλιώτη-Νικολαΐδη. Σύμφωνα με μαρτυρία του Σουλιώτη, ανελάμβανε άκρως εμπιστευτικές αποστολές στην Στρώμιτσα και την Γευγελή. Μαζί του έδρασαν οι Π. Κλείτος και Β. Τσιρογιάννης.
(Αρχείο ΔΕΠΙΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Λ-124)

ΛΙΑΠΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Λιάπης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2028)

ΛΙΚΑΡΔΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Λικαρδόπουλος γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέ-

πτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2043)

ΛΙΟΝΤΑΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ

Ο Κυριάκος Λιόντας γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και βοήθησε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2056)

ΜΑΛΙΑΡΙΔΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Μαλιαρίδης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και οδηγός στο σώμα του Σ. Βλάχβη από το 1905 έως το 1908.
(Αρχείο ΔΕΠΙΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-664)

ΜΑΛΤΟΣ ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ

Ο Αλκιβιάδης Μάλτος αναδείχθηκε σε βασικό οργανωτή της εθνικής προσπάθειας στην Θεσσαλονίκη. Ήταν ένας από τους έξι βασικούς πράκτορες του Σουλιώτη στην πόλη.
(Dakin, ό. π., σ. 75)

ΜΑΛΤΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Μάλτος (αδελφός του Αλκιβιάδη) συνέδραμε το έργο των οργανωτών στην Θεσσαλονίκη και συνεργάστηκε στενά με τον Ζάννα και τον Παπασωτηρίου.
(Dakin, ό. π., σ. 79)

ΜΑΝΩΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο σιδηροδρομικός υπάλληλος Δημήτριος Μανώλης καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Λόγω του επαγγέλματός του, χρησιμοποιήθηκε από το Κέντρο Θεσσαλονίκης ως σύνδεσμος και αγγελιοφόρος με τα σώματα που δρούσαν στην γύρω πε-

ριοχή, καθώς η μεταφορά των εντολών και των μηνυμάτων διευκολυνόταν και επιταχυνόταν σημαντικά.

(Αρχείο ΔΕΠΙΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-648)

ΜΑΟΥ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ

Ο σιδηροδρομικός υπάλληλος Αριστείδης Μάου γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης. Εργάστηκε ως Πράκτορας Γ' τάξης προσφέροντας σημαντικές υπηρεσίες στον Μακεδονικό Αγώνα, όπως η μεταφορά πολεμικού υλικού. Ο ίδιος παρέδιδε σε μνημένους Έλληνες μηχανοδηγούς (Βασιλειάδης, Δανιόλος, Θεολόγος και άλλοι) σκευοφόρους με πολεμοφόδια, τις οποίες αυτοί με την σειρά τους φρόντιζαν να παραδώσουν στους αντάρτες. Κατά την διάρκεια του Α' Βαλκανικού Πολέμου διετέλεσε αγγελιοφόρος του προξενικού υπαλλήλου Α. Νάλτσα.
(Αρχείο ΔΕΠΙΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-612)

ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Μαργαρίτης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Τοποθετήθηκε στην Στρώμιτσα, όπου του ανετέθη η στρατολόγηση κατοίκων για την δημιουργία πολιτοφυλακής. Παράλληλα, προσέφερε τις υπηρεσίες του ως πληροφοριοδότης και αγγελιοφόρος.
(Αρχείο ΔΕΠΙΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-592)

ΜΑΡΓΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο ιατρός Δημήτριος Μαργαρόπουλος καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και αναδείχθηκε σε έναν από τους βασικούς εμπνευστές της εθνικής προσπάθειας στην πόλη. Μαζί με τους Εμίρη, Μάλτο, Παπαγεωργίου, Τουρνιβούκα και Ζάχο συ-

νέλεγαν πληροφορίες για τον επικεφαλής της «Οργάνωσης Θεσσαλονίκης», Σουλιώτη. (Dakin, ό. π., σ. 75)

ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

Η δασκάλα Αλεξάνδρα Μαρκοπούλου καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και συνέδραμε τον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης (αγγελιοφόρος-πληροφοριοδότης). Δίδαξε στο Στοιγιάκοβο της Γευγελής, όπου η εξαρχική παράταξη ήταν ιδιαιτέρως ισχυρή. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-135)

ΜΑΡΟΥΓΚΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Μαρούγκας καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης στο σώμα του Α. Λίτσα και αργότερα σε αυτό του Γ. Φαληρέα (Ζάκας). (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-513)

ΜΕΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Μένος γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2317)

ΜΗΛΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Μήλιος καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2339)

ΜΗΤΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Μήττας γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2367)

ΜΙΣΑΗΛΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Μισαηλίδης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και εργαζόταν ως σιδηροδρομικός υπάλληλος. Έδρασε κατά την διάρκεια του Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2381)

ΜΠΙΤΖΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Μπίτζιος γεννήθηκε

στην πόλη της Θεσσαλονίκης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2483)

ΜΠΟΥΚΑΣ (ΜΗΤΡΟΥΣΗΣ) ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Μπούκας ή Μητρούσης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2572)

ΜΥΛΩΝΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο Αλέξανδρος Μυλωνάς καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2614)

ΜΥΛΩΝΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Μυλωνάς γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2616)

ΜΥΛΩΝΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Μυλωνάς καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και συνέδραμε τον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2617)

ΝΟΛΤΣΗΣ ΜΑΡΚΟΣ

Ο Μάρκος Νόλτσης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης, με περιοχή δράσης το Κάτω Γραμματικό. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2730)

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

ΝΟΥΣΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Νούσιας γεννήθηκε στην Θεσσαλονίκη και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2740)

ΝΤΟΥΤΣΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Ντούτσιος καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2789)

ΞΑΝΘΑΚΗΣ ΜΑΡΚΟΣ

Ο σιδηροδρομικός υπάλληλος Μάρκος Ξανθάκης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Λόγω της επαγγελματικής

του ενασχόλησης, χρησιμοποιήθηκε για την μεταφορά της αλληλογραφίας του Κέντρου της Θεσσαλονίκης με τις διάφορες ανταρτικές ομάδες της Μακεδονίας. Αναλάμβανε επίσης να φυγαδεύει και να παρέχει κάλυψη σε καταζητούμενους μαχητές.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ε-14)

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΑΜΑΛΙΑ

Η δασκάλα Αμαλία Οικονόμου γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης, αλλά η οικογένειά της καταγόταν από το Σιδηρόκαστρο. Έδρασε ως

Πράκτορας Α' τάξης και διετέλεσε διευθύντρια της Σχολής Χειροτεχνημάτων «Άγιος Παύλος» στη Θεσσαλονίκη. (Η σχολή αυτή ιδρύθηκε στα 1905 μετά από πρωτοβουλία της Ναταλίας Μελά).

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2818)

ΠΑΛΛΑΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Πάλλας καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης. Έδρασε ως Πρά-

κτορας Γ' τάξης και έλαβε μέρος στην εκτέλεση Βούλγαρου πράκτορα στην Ξάνθη. Το 1905 προσέφερε άσυλο στον Μακεδονομάχο Α. Καρατάση, ο οποίος

ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΖΩΗ

Η Ζωή Παπαβασιλείου γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Μαζί με τον σύζυγό της Γεώργιο περιέθαλπαν διωκόμενους αντάρτες, μεταξύ των οποίων τον μόνο διασωθέντα από το σώμα του Νικοτσάρα, Θ. Σέντερη από το Σουφλί και τον Γ. Γκορτζίδη, σημαντικό μέλος της πολιτοφυλακής του χωριού Ζούμποβο (Άνω Λεύκη(;)). Ολόκληρη η ανθρωπιστική και εθνική τους δράση συντονίστηκε και υποβοηθήθηκε από τον οπλαρχηγό Β. Τσιρογιάννη.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-121)

ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Παπαγιαννίδης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2980)

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Παπαδόπουλος γεννήθηκε στην Θεσσαλονίκη και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3034)

ΠΑΠΑΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Παπαεπαμεινώνδας γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3063)

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Παπαϊωάννου γεννήθηκε στην Πυλαία της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3114)

κτορας Γ' τάξης και έλαβε μέρος στην εκτέλεση Βούλγαρου πράκτορα στην Ξάνθη. Το 1905 προσέφερε άσυλο στον Μακεδονομάχο Α. Καρατάση, ο οποίος

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Ο Σωτήριος Παπαϊωάννου γεννήθηκε στην Θεσσαλονίκη και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3130)

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Παπαϊωάννου καταγόταν από την Θεσσαλονίκη και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες στον αγώνα τους κατά των Βουλγάρων ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3131)

ΠΑΠΑΛΑΜΠΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Παπαλάμπρου καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3159)

ΠΑΠΑΣΑΡΑΦΙΑΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Παπασαραφιανός καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3234)

ΠΑΡΑΣΧΑΚΗΣ ΡΕΝΟΣ

Ο Ρένος Παρασχάκης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον αγώνα κατά των Βουλγάρων ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3288)

ΠΑΡΑΣΧΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Παράσχος γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και αγωνίστηκε κατά των Βουλγάρων ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3291)

ΠΕΝΤΖΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Πεντζίκης καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. Διετέλεσε αρχηγός και συντονιστής του Εκτελεστικού της Οργάνωσης Θεσσαλονίκης. Για την δράση του, του απονεμήθη ο Αργυρός Σταυρός του Τάγματος του Σωτήρος.

(ΓΕΣ, ό. π., σ. 210. Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-548)

ΠΕΠΠΟΣ (ΠΙΠΟΣ) ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Πέππος ή Πίπος γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Οπλίτης στα σώματα των οπλαρχηγών Α. Μαλαμάτη και Μ. Αναγνωστάκος (Ματαπάς).

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-4)

ΠΕΤΡΙΔΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο Αλέξανδρος Πετριδής καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης. Ήταν Πράκτορας Α' τάξης και συνεργάστηκε στενά με τον Πρόξενο Θεσσαλονίκης Κορομηλά και με τον διερμηνέα Ασκητή, στον οποίο μετέφερε σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τις κινήσεις, τις πρωτοβουλίες και τις ενέργειες Βουλγάρων και Τούρκων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-7)

ΠΙΑΤΣΑ - ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΘΥΜΙΑ

Η Μακεδονομάχος Ευθυμία Πιάτσα-Κυριακοπούλου καταγόταν από την Θεσσαλονίκη και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Α' τάξης. Ήταν σύζυγος του δικηγόρου Θάνου Κυριακόπουλου. Δίδαξε στην Έδεσσα και αργότερα εργάστηκε ως διευθύντρια των ελληνικών σχολείων θηλέων. Χρησιμοποιήθηκε για την μεταφορά αλληλογραφίας και πολεμοφοδίων. (Χαρ. Στυλιάδη, *Η συμβολή των εκπαιδευτικών λειτουργιών κατά τον Μακεδονικό Αγώνα 1870-1903-1908*, Θεσσαλονίκη 2003, σ. 52)

ΠΟΛΙΤΗΣ (ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ) ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Πολίτης (Σακελλαρίου) καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3470)

ΠΥΡΣΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Πύρσος γεννήθηκε στην Θεσσαλονίκη και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3522)

ΡΗΓΟΣ ΜΑΡΚΟΣ

Ο Μάρκος Ρήγος καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3551)

ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ (ΠΑΣΙΩΛΑΣ) ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Ριζόπουλος ή Πασιώλας καταγόταν από την Θεσσαλονίκη και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3553)

ΡΙΤΤΕΡ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Ρίττερ ήταν μέλος του Κέντρου Θεσσαλονίκης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Β' τάξης. Χρησιμοποιώντας την γερμανική του υπηκοότητα, κατόρθωνε να διαφεύγει από τις τουρκικές αρχές. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3556)

ΡΟΡΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Ρόρας καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον αγώνα κατά των Κομιτατζήδων ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3568)

ΣΑΒΒΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Σάββας καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Οπλίτης. Συνεργάστηκε με τον Μαζαράκη και μαζί με τους Γαρέφη, Κατσίγαρη και Θεο-

δόση δραστηριοποιήθηκε στην περιοχή του Μοριχόβου και της Καρατζόβας. (ΓΕΣ, ό. π., σσ. 181, 223)

ΣΑΡΑΦΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο Αλέξανδρος Σαράφης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3657)

ΣΑΡΑΦΙΑΝΟΣ (ΣΤΑΜΝΑΣ) ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Σαραφιανός ή Στάμνας γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και αγωνίστηκε εναντίον των Βουλγάρων ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3661)

ΣΕΡΚΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ο Σπυρίδων Σέρκος καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3712)

ΣΙΒΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Σιβρής γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3734)

ΣΙΓΚ ΦΙΛΙΠΠΟΣ

Ο Φίλιππος Σίγκ καταγόταν από την Θεσσαλονίκη και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Υπήρξε μεταφορέας πολεμικού υλικού από το Εθνικό Κέντρο της Θεσσαλονίκης καθώς και της επίσημης αλληλογραφίας σε διάφορες πόλεις της Μακεδονίας. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3735)

ΣΙΔΗΡΑΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Σιδηράς καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3749)

ΣΙΩΠΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Σιώπης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3775)

ΣΩΝΩΚ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Σνώκ γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3817)

ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο Αλέξανδρος Σταμάτης καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και αγωνίστηκε ως Οπλίτης σε ανταρτική ομάδα. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3875)

ΣΤΑΜΠΟΥΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Σταμπούλης γεννήθηκε στην Θεσσαλονίκη και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3893)

ΣΩΧΟΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Σώχος γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3991)

ΤΖΑΒΕΛΛΑΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Τριανταφυλλίδης Τζαβέλλας γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

και έδρασε ως Ομαδάρχης στην περιφέρεια Σερρών-Δράμας. Αργότερα συμμετείχε στον Β' Βαλκανικό Πόλεμο καθώς και στον Βορειοηπειρωτικό Αγώνα, κατά την διάρκεια του οποίου υπηρέτησε υπό τις διαταγές του Γρ. Παπαδάκη, συμμετέχοντας στις προσπάθειες απελευθέρωσης της Κορυτσάς.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-352)

ΤΖΟΥΜΑΓΙΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Τζουμαγιάς γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4096)

ΤΖΩΡΤΖΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ο Σπυρίδων Τζώρτζης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης εκτελώντας χρέη αγγελιοφόρου, κατασκόπου και μεταφορέα πολεμικού υλικού. Επίσης, παρείχε σημαντικές υπηρεσίες στο Προξενείο Ξάνθης από το 1910 έως το 1912.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-463)

ΤΟΖΙΔΗΣ (ΜΠΟΥΡΑΣ) ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Τοζίδης ή Μπούρας καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4112)

ΤΡΑΚΟΣΟΠΟΥΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο Αλέξανδρος Τρακοσόπουλος γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Λόγω της επαγγελματικής του ενασχόλησης ως σιδηροδρομικού υπαλλήλου, του ανετέθησαν από το Κέντρο Θεσσαλονίκης χρέη αγγελιοφόρου και συνδέσμου της οργάνωσης με τις υπόλοιπες περιφερειακές Εθνικές Επιτροπές. Συχνά επίσης διέθετε την οικία του ως καταφύγιο σε διωκόμενους μαχητές.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-406)

ΤΣΑΠΟΥΛΗΣ ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ

Ο Αλκιβιάδης Τσαπούλης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Εργάστηκε ακατάπνητα ως αγγελιοφόρος, πληροφοριοδότης και κατάσκοπος.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-468)

ΤΣΙΓΑΡΙΔΑΣ ΜΑΡΚΟΣ

Ο Μάρκος Τσιγαρίδας γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Οπλίτης. Υπηρέτησε διαδοχικά υπό τις διαταγές του οπλαρχηγού Δια-

μάντη και του Τσικούρα μέχρι το 1907.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-316)

ΤΣΙΓΓΙΝΑΡΗ ΜΑΡΙΑ

Η Μαρία Τσιγγινάρη γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Εργάστηκε ως δασκάλα στην Φλώρινα από το 1904 έως το 1905, θέση από την οποία φρόντιζε να τονώνει το εθνικό φρόνημα τόσο των μαθητών όσο και των κατοίκων.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-65)

ΤΣΙΟΠΤΣΙΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

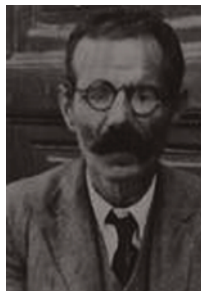

Ο Αναστάσιος Τσιόπτσιος γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Οπλίτης με το σώμα του Ι. Δεμέστιχα από το 1905 έως το 1906. Συμμετείχε σε συμπλοκή με

Βούλγαρους στα Κουφάλια. Αργότερα έλαβε μέρος στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο υπό τις διαταγές του Β. Σταυρόπουλου.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-315)

ΤΣΙΠΗΣ ΗΡΑΚΛΗΣ

Ο Ηρακλής Τσίπης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης. Εργαζόταν ως φερετροποιός και συμμετείχε στον αγώνα εναντίον των Βουλγάρων ως Πράκτορας Γ'

τάξης. Ήταν τμηματάρχης του Εκτελεστικού της Οργάνωσης Θεσσαλονίκης. Προσέφερε επίσης τις υπηρεσίες του στην φυγάδευση ανταρτών, στην μεταφορά της αλληλογραφίας και του πολεμικού υλικού.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-483)

ΤΣΙΤΕΛΗΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ

Ο κληρικός Θεμιστοκλής Τσιτέλης ή Παπαμηνάς γεννήθηκε στην Θεσσαλονίκη και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4304)

ΤΣΟΜΟΥ (ΜΕΤΑΛΛΙΝΟΥ) ΑΓΓΕΛΙΚΗ

Η δασκάλα Αγγελική Τσόμου-Μεταλλίνου γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Β' τάξης. Παρά τις απειλές κατά της ζωής

της, που δεχόταν από τους κομιτατζήδες Λούκα και Καρατάσο, εκείνη απτότη συνέχισε το εθνοφελές έργο της στο σχολείο του Μεσημεριού όπου δίδασκε. Ανεφέρεται ακόμη ότι τις Κυριακές μάθαινε στα μεγαλύτερα κορίτσια τραγούδια της Ελληνικής Επανάστασης.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-417)

ΤΣΟΠΡΟΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ

Ο Παντελής Τσόπρος γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης στην περιοχή του Μελενίκου από το

1904 έως το 1908.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-418)

ΤΣΟΡΛΙΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τσορλίνης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4348)

ΦΑΡΑΖΟΥΜΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Φαραζούμης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν πληροφοριοδότης πολλών ανταρτι-

κών σωματών, τα οποία συνέδραμε και ως μεταφορέας πολεμοφοδίων.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Φ-106)

ΦΙΛΙΠΠΟΥΣΗΣ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ

Ο Φραγκίσκος Φιλίππουσης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Εργαζόταν ως σιδηροδρομικός υπάλληλος, γεγονός

το οποίο τον καθιστούσε ιδιαιτέρως χρήσιμο για το Κέντρο της Θεσσαλονίκης στην μεταφορά της αλληλογραφίας και στην επικοινωνία με τα σώματα που δρούσαν στην γύρω περιοχή. Χρησιμοποιήθηκε επίσης ως κατάσκοπος, πληροφοριοδότης και μεταφορέας πολεμικού υλικού.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Φ-95)

ΦΡΑΝΤΖΕΛΑ ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ

Η Μελοπομένη Φραντζελά γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον αγώνα κατά των Βουλγάρων ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν δασκάλα στην Γουμένισσα, όπου με το έργο της συνεισέφερε στην διατήρηση της ελληνικότητας της περιοχής.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Φ-101)

ΧΑΛΚΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Χαλκίας καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και συνέδραμε το έργο των ελληνικών ενόπλων ομάδων ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4477)

ΧΑΝΤΖΗΘΩΜΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Χαντζηθωμάς καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4543)

ΧΑΡΙΣΗΣ ΝΑΟΥΜ

Ο Ναούμ Χαρίσης καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4500)

ΧΑΣΑΠΙΔΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο Αλέξανδρος Χασαπίδης καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4510)

ΧΑΤΖΗΘΩΜΑΣ ΛΑΖΑΡΟΣ

Ο Λάζαρος Χατζηθωμάς καταγόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4542)

ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΑΣΧΑΛΗΣ

Ο Πασχάλης Χατζηνικολάου γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης (αγγελιοφόρος, πληροφοριοδότης, μεταφορέας οπλισμού και πολεμοφοδίων).
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Χ-177)

ΧΟΥΖΟΥΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο δάσκαλος Δημήτριος Χουζούρης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Δίδαξε σε διάφορα σχολεία όπου η ελληνοφωνία είχε αρχίσει να υποχωρεί, ενώ παράλληλα προσέφερε υπηρεσίες ως πληροφοριοδότης ανταρτικών σωματών.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Χ-175)

ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Χρηστίδης γεννήθηκε στην πόλη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4631)

ΚΟΛΧΙΚΟ

ΑΠΡΙΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Απρίλης καταγόταν από το Κολχικό της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. Συνεργάστηκε με τους αρχηγούς Ι. Ράμναλη και Χρ. Δρεμλή, στα σώματα των οποίων υπηρέτησε. Επίσης, έδρασε ως πληροφοριοδότης και μεταφορέας πολεμικού υλικού.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-71)

ΖΛΑΤΑΝΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Ζλατάνος καταγόταν από το Κολχικό της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης, συνεργαζόμενος με το σώμα του Ράμναλη. Συ-

νηλήφθη και φυλακίσθηκε για σύντομο χρονικό διάστημα.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-130)

ΚΟΡΥΦΗ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Παναγιωτόπουλος ή Βελέντζας καταγόταν από την Κορυφή της Θεσσαλονίκης και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Γ. Πέτρου. Συνελήφθη από τις τουρκικές αρχές και φυλακίσθηκε για 18 μήνες.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-462)

ΚΥΜΙΝΑ

ΜΑΡΚΟΥ ΧΑΡΙΤΟΣ

Ο Χαρίτος Μάρκου καταγόταν από τα Κύμινα της Θεσσαλονίκης και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Γ. Πέτρου. Συνελήφθη από τους Τούρκους και φυλακίσθηκε για δύο έτη.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-477)

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

ΠΡΙΝΤΖΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Πρίντζος γεννήθηκε στα Κύμινα της Θεσσαλονίκης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3502)

ΛΑΓΚΑΔΑΣ

ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Βογιατζόγλου καταγόταν από τον Λαγκαδά της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 393)

ΓΕΡΕΜΠΑΚΑΚΗΣ ΦΩΤΙΟΣ

Ο Φώτιος Γερεμπακάκης καταγόταν από τον Λαγκαδά της Θεσσαλονίκης και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του καπετάν Βελίτσα (ή καπετάν Ανδρέα) καθ' όλη την διάρκεια του Μακεδονικού Αγώνα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-6)

ΔΡΕΜΛΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Δρεμλής γεννήθηκε στον Λαγκαδά της Θεσσαλονίκης και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 935)

ΔΡΕΜΛΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Δρεμλής καταγόταν από τον Λαγκαδά της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης υπό τις διαταγές του Ι. Ράμναλη και αργότερα αναπτύσσοντας αυτόνομη δράση στην περιοχή, επικεφαλής δικής του ομάδας. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-190)

ΚΑΡΑΜΗΤΣΟΣ

(ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ) ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Καραμήτσος ή Χατζηγεωργίου γεννήθηκε στον Λαγκαδά της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Οπλίτης και εκτελεστής. Σύμφωνα με μαρτυρία του Κάκκαβου, εξουδετέρωσε δύο Αλβανούς πράκτορες στον Λαγκαδά καθώς και κάποιον «Τρύφωνα», γνωστό για τις προδοτικές του ενέργειες εναντίον ελληνικών ανταρτικών σωμάτων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-577)

ΚΑΣΣΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Κασσάς καταγόταν από τον Λαγκαδά της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1532)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΛΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Κωνσταντίλας γεννήθηκε στον Λαγκαδά της Θεσσαλονίκης και έ-

δρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Προσέφερε τις υπηρεσίες του στην μεταφορά οπλισμού και της αλληλογραφίας του Κέντρου Θεσσαλονίκης με διάφορα ανταρτικά σώματα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-795)

ΜΠΟΥΣΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Μπούσιος καταγόταν από τον Λαγκαδά της Θεσσαλονίκης. Σπούδασε στην Εμπορική Σχολή της Χάλκης και συνέδραμε τον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Β' τάξης. Μετά την επανάσταση των Νεοτούρκων διετέλεσε αντιπρόσωπος του Μοναστηρίου στην Οθωμανική Βουλή μέχρι το 1913, μαζί με τους Κ. Δρίζη και Τρ. Νάλλη. Υπήρξε ιδρυτικό στέλεχος της «Οργάνωσης Κωνσταντινούπολης» και το 1914 έλαβε μέρος στον Βορειοηπειρωτικό Αγώνα. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 306)

ΜΠΟΥΣΙΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Μπούσιος καταγόταν από τον Λαγκαδά της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2595)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Οικονομίδης γεννήθηκε στον Λαγκαδά της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. Κατά την διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων υπηρέτησε υπό τις διαταγές του οπλαρχηγού Φουρτούνα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ο-38)

ΠΕΝΤΑΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Πέντας γεννήθηκε στον Λαγκαδά της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Εκτελέστηκε από Βούλγαρους το 1907. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3370)

ΠΟΥΛΙΟΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Πούλιος καταγόταν από τον Λαγκαδά της Θεσσαλονίκης και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3488)

ΠΟΥΛΙΟΣ ΠΑΣΧΑΛΗΣ

Ο Πασχάλης Πούλιος γεννήθηκε στον Λαγκαδά του Νομού Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3489)

ΡΑΜΝΑΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Ράμναλης καταγόταν από τον Λαγκαδά της Θεσσαλονίκης. Το 1904 σε

νεαρή ηλικία δολοφόνησε Σερραίο έμπορο, ο οποίος είχε διαθέσει την οικία του σε Βουλγάρους με σκοπό την μετατροπή της σε βουλγαρικό σχολείο. Υπηρέτησε υπό τις διαταγές του οπλαρχηγού Σακελλαρόπουλου ενώ από το 1905 ανέλαβε, κατόπιν εντολής του Κέντρου Θεσσαλονίκης, την συγκρότηση και καθοδήγηση σώματος ανταρτών στον Λαγκαδά. Σύντομα κατόρθωσε να επιβληθεί στους Εξαρχικούς της περιοχής, προασπίζοντας τα ελληνικά εθνικά συμφέροντα στην περιοχή. Έλαβε μέρος στον Α' και Β' Βαλκανικό Πόλεμο, συμμετέχοντας σε πολλές μάχες εναντίον Τούρκων και Βουλγάρων. (Ανεστόπουλου, ό. π., τ. Α', σ. 420)

ΧΑΝΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Χαντζηγεωργίου γεννήθηκε στον Λαγκαδά της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4526)

ΛΑΓΥΝΑ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Αντωνίου ήταν εφοροεπίτροπος στα Λαγυνά της Θεσσαλονίκης. Μαζί με άλλους εφοροεπιτρόπους λάμβαναν χρήματα από τις ελληνικές προξενικές αρχές για να ενισχύσουν τα εκεί ελληνικά σχολεία. (1903 ΑΑΚ/Α2, 459, 4/1/1903)

ΓΕΡΓΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Γεργάκης καταγόταν από τα Λαγυνά της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 498)

ΓΕΩΝΤΖΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Γεωντζής ήταν εφοροεπίτροπος στα Λαγυνά της Θεσσαλονίκης. Στον ίδιο καθώς και σε άλλα πρόσωπα εμπιστοσύνης, οι ελληνικές προξενικές αρχές εμπιστευόνταν τα χρήματα για την ενίσχυση των ελληνικών σχολείων της περιοχής. (1903 ΑΑΚ/Α2, 459, 4/1/1903)

ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Γεωργάκης καταγόταν από τα Λαγυνά του Νομού Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης παρέχοντας σημαντικές υπηρεσίες στα σώματα του Αθ. Μινόπουλου και του Α. Βελίτσα, δρώντας ως πληροφοριοδότης, οδηγός και μεταφορέας πολεμικού υλικού. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-91)

ΖΑΧΑΡΟΥΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Ζαχαρούδης καταγόταν από τα Λαγυνά της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1028)

ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Ιωάννου ήταν εφοροεπίτροπος στα Λαγυνά της Θεσσαλονίκης. Σε αυτόν καθώς και σε άλλους εφοροεπίτροπους της κοινότητας οι ελληνικές προξενικές αρχές Μοναστηρίου και Θεσσαλονίκης εμπιστευόνταν τα χρήματα, τα οποία προοριζόνταν για τα εκεί ελληνικά σχολεία. (1903 ΑΑΚ/Α2, 459, 4/1/1903)

ΛΗΤΗ

ΝΙΚΑΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Ο δάσκαλος Εμμανουήλ Νίκας καταγόταν από την Λητή της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2670)

ΣΙΩΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Σιώκος καταγόταν από την Λητή της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3766)

ΛΙΒΑΔΙ

ΛΙΟΛΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Λιόλιος καταγόταν πιθανότατα από το Λιβάδι της Θεσσαλονίκης και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2052)

ΜΑΝΙΚΑΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Μανίκας γεννήθηκε στο Λιβάδι Θεσσαλονίκης. Υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Γ. Πέτρου μαζί με τους συντοπίτες του Π. Κατάκαλο, Γ. Λιόλιο, Ν. Καββαδά, Γ. Μπου-

λιώτη και Ι. Πανώρη. Συνελήφθη μετά από συμπλοκή με τουρκικό απόσπασμα στον Άγιο Πέτρο του Κιλκίς και φυλακίστηκε για δύο έτη. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-420)

ΣΑΟΥΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Σαούλης καταγόταν από το Λιβάδι της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3647)

ΜΑΥΡΟΥΔΑ

ΤΣΟΓΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο σαρακατσάνος Δημήτριος Τσόγκας γεννήθηκε στην Μαυρούδα της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Όπως μαρτυρά ο καπετάν Κουρμής, ο Τσόγκας ήταν προ-

θυμότετος και διέθετε την οικία του στα ανταρτικά σώματα που αναζητούσαν καταφύγιο, ενώ δεν ήταν λίγες οι φορές που χρησιμοποιήθηκε ως αγγελιοφόρος και μεταφορέας οπλισμού. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-455)

ΜΕΛΙΣΣΟΧΩΡΙ

ΓΑΓΑΤΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Γαγάτσης (ή Γκαφκάτσης) καταγόταν από το Μελισσοχώρι της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 450)

ΚΑΜΑΡΙΩΤΗΣ ΑΣΤΕΡΙΟΣ

Ο Αστέριος Καμαριώτης καταγόταν από το Μελισσοχώρι του Νομού Θεσσαλονί-

κης και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του καπετάν Αποστόλη από την Αλεξάνδρεια και αργότερα υπό τις διαταγές του καπετάν Λάζου από την Καστανερή. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-166)

ΚΟΥΤΣΟΥΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Κουτσούρης καταγόταν από το Μελισσοχώρι της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν επιφορτισμένος με την συλλογή πληροφοριών και την περίθαλψη μαχητών, οι οποίοι διώκονταν για την δράση τους. Συνελήφθη και καταδικάστηκε σε κράτηση έξι μηνών. Μετά την αποφυλάκιση του συνέχισε τον αγώνα δίχως να αποθαρρύνεται. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-3)

ΛΙΑΠΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Λιάπης γεννήθηκε στο Μελισσοχώρι της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2030)

ΜΠΟΥΝΤΟΥΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Μπούντουρας γεννήθηκε στο Μελισσοχώρι της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2583)

ΝΤΑΡΑΣ ΑΣΤΕΡΙΟΣ

Ο Αστέριος Ντάρας γεννήθηκε στο Μελισσοχώρι της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2744)

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Παπα-Αθανάσιος (Ηλίας Παπαδημητρίου) καταγόταν από το Μελισσοχώρι της Θεσσαλονίκης και συνέδραμε τον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3091)

ΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (ΣΤΑΚΟΣ) ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

Ο Χαράλαμπος Στακόπουλος ή Στάκος γεννήθηκε στο Μελισσοχώρι της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Ομαδάρχης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3871)

ΣΤΑΚΟΣ (ΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ) ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Στακόπουλος καταγόταν από το Μελισσοχώρι της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3872)

ΣΤΑΥΡΟΥΔΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Σταυρούδης καταγόταν από το Μελισσοχώρι της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Σχεδίασε την δολοφονία του η-

γεμόνα της Σάμου, Ανδρέα Κοπάση, στις 9 Μαρτίου 1912. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3904)

ΤΣΑΜΗΣ (ΚΑΜΑΡΗΣ) ΜΑΡΚΟΣ

Ο Μάρκος Τσάμης ή Καμάρης γεννήθηκε στο Μελισσοχώρι της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης βοηθώντας στην μεταφορά πολεμικού υλικού, αλληλογραφίας και στην φυγάδευση ανταρτών.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. T-476)

ΜΕΣΗΜΕΡΙ

ΣΙΠΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Σίπκας καταγόταν από το Μεσημέρι της Θεσσαλονίκης και συνέδραμε τις ελληνικές ένοπλες ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3763)

ΜΕΣΟΚΩΜΟ

ΠΡΟΠΟΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Πρόποδης καταγόταν από το Μεσόκωμο της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3509)

ΜΙΚΡΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ

ΚΑΡΑΔΗΜΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Καραδήμας γεννήθηκε στο Μικρό Μοναστήρι της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1388)

ΚΑΡΚΑΜΑΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Καρκαμάνης καταγόταν από το Μικρό Μοναστήρι της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Οπλίτης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1506)

ΚΑΡΟΖΗΣ (ΚΑΖΑΡΗΣ) ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Καρόζης ή Καζάρης καταγόταν από το Μικρό Μοναστήρι της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1511)

ΝΕΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Ο Αχιλλέας Αντωνίου στρατολογήθηκε στη Μπογδάντσα στα 1909. Καταγόταν από την Νέα Μαγνησία Θεσσαλονίκης, ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης και συνεργάστηκε με τον οπλαρχηγό Καραϊσκάκη (μαρτυρία Κάκκαβου).

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. A-70)

ΝΕΟΧΩΡΟΥΔΑ

ΒΛΑΧΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Βλάχος καταγόταν από την Νεοχωρούδα της Θεσσαλονίκης, της οποίας διετέλεσε πρόεδρος και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν μεταφορέας πολεμοφοδίων, αγγελιοφόρος, πληροφοριοδότης, ενώ δεν ήταν λίγες οι φορές που περιέθαλψε λαβωμένους μαχητές και αγωνιστές που χρειάζονταν ένα πρόχειρο κατάλυμα.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. B-207)

ΜΑΝΟΥ ΑΣΤΕΡΙΟΣ

Ο Αστέριος Μάνου καταγόταν από την Νεοχωρούδα της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2167)

ΟΥΖΟΥΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο κληρικός Αντώνιος Ουζούνης γεννήθηκε στην Νεοχωρούδα της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Προσέφερε τις υπηρεσίες του στην μεταφορά πολεμικού υλικού στους Έλληνες μαχητές καθώς και στην περίθαλψη πολλών εξ αυτών.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. O-43)

ΣΑΡΜΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Σαρμής γεννήθηκε στην Νεοχωρούδα της Θεσσαλονίκης και αγωνίστηκε ως Οπλίτης σε ανταρτική ομάδα.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3677)

ΣΛΙΩΜΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Ο Σωτήριος Σλιώμης γεννήθηκε στην Νεοχωρούδα της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3814)

ΤΟΛΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Τόλης γεννήθηκε στην Νεοχωρούδα της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Δολοφονήθηκε από Βούλγαρους τον Απρίλιο του 1908. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. T-520)

ΤΣΑΡΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

Η Αικατερίνη Τσάρα γεννήθηκε στην Νεοχωρούδα της Θεσσαλονίκης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ο Κάκκαβος αναφέρει ότι πρωτοστάτησε στην απομάκρυνση εξαρχικού ιερέα από ελληνική-πατριαρχική εκκλησία.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. T-469)

ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Χρηστίδης καταγόταν από την Νεοχωρούδα της Θεσσαλονίκης και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Ι. Ράμναλη. Επίσης, χρησιμοποιήθηκε για την συλλογή πληροφοριών και την φυγάδευση προσώπων σημαντικών για την επιτυχία του Αγώνα.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. X-102)

ΝΙΚΟΠΟΛΗ

ΓΙΟΦΚΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Γιόφκας γεννήθηκε στην Νικόπολη Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 593)

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Μαυρουδής καταγόταν από την Νικόπολη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2282)

ΟΣΣΑ

ΑΛΤΙΚΗΣ ΣΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

Ο Στογιάννης Αλτικής ήταν εφοροεπίτροπος στην Όσσα της Θεσσαλονίκης. Ήταν επιφορτισμένος, μαζί με άλλους συντοπίτες του, να μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία των ελληνικών σχολείων στην περιοχή. Στο έργο του αυτό είχε την οικονομική αρωγή των Προξενείων Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου.

(1903 ΑΑΚ/Α2, 485, 13/1/1903)

ΓΡΥΛΛΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Γρύλλιος καταγόταν πιθανότατα από την Όσσα της Θεσσαλονίκης. Μαζί με άλλους εφοροεπιτρόπους, όπως ο ίδιος, λάμβαναν από τις ελληνικές προξενικές αρχές χρήματα για να ενισχύσουν το εκπαιδευτικό έργο των σχολείων της περιοχής. (1903 ΑΑΚ/Α2, 485, 13/1/1903)

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ (ΑΡΙΜΗΣ) ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Καραγιάννης ή Αρίμης γεννήθηκε στην Όσσα της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1376)

ΜΠΟΣΚΟΥΨΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Μποσκοΰσιος γεννήθηκε στην Όσσα της Θεσσαλονίκης και συνέδραμε τον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2560)

ΟΥΖΟΥΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Ουζούνης ήταν εφοροεπίτροπος στην Όσσα της Θεσσαλονίκης. Για την συντήρηση των ελληνικών σχολείων της περιοχής λάμβανε χρήματα, που για τον σκοπό αυτό συγκέντρωναν τα Προξενεία Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου. (1903 ΑΑΚ/Α2, 485, 13/1/1903)

ΠΑΡΘΕΝΙΟ

ΧΑΡΙΖΑΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Χαριζάνης καταγόταν από το Παρθένιο της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4791)

ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΣ

ΔΕΜΕΡΤΖΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Δεμερτζής καταγόταν από τον Πεντάλοφο της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Δολοφονήθηκε από Βούλγαρους τον Ιανουάριο του 1904. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 794)

ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Πρόδρομος γεννήθηκε στον Πεντάλοφο της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3504)

ΣΑΡΟΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Σαροράς καταγόταν από τον Πεντάλοφο της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3679)

ΤΣΙΦΟΥΤΗΣ ΤΡΑΪΚΟΣ

Ο Τράικος Τσιφούτης καταγόταν από τον Πεντάλοφο της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Δολοφονήθηκε μαζί με την σύζυγό του Βελήκα και τον γιο του Αναστάσιο από Κομιτατζήδες τον Αύγουστο του 1904. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4328)

ΠΕΤΡΟΚΕΡΑΣΑ

ΡΑΒΝΑΛΗΣ ΠΑΣΧΟΣ

Ο Πάσχος Ράβναλης γεννήθηκε στα Πετροκέρασα της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3523)

ΡΑΒΝΙΩΤΗΣ (ΠΑΠΠΑΣ) ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Ραβνιώτης (Παππάς) γεννήθηκε στα Πετροκέρασα της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3524)

ΠΡΟΦΗΤΗΣ

ΖΕΡΒΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Ζερβός γεννήθηκε στον Προφήτη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν αγγελιοφόρος, πληροφοριοδότης, ενώ συχνά διέθετε την οικία του σε αντάρτες οι οποίοι αναζητούσαν άσυλο. Για την δράση του συνελήφθη και φυλακίστηκε από τους Τούρκους. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-128)

ΣΠΥΡΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Σπύρου γεννήθηκε στον Προφήτη του Νομού Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3859)

ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ ΠΑΣΧΑΛΗΣ

Ο Πασχάλης Τσουκαλάς καταγόταν από τον Προφήτη της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Χρησιμοποιήθηκε από διάφορους αρχηγούς για την μεταφορά πολεμοφοδίων και ως αγγελιοφόρος. Συχνά επίσης προσέφερε καταφύγιο σε καταζητούμενους μαχητές. Συνελήφθη από τις τουρκικές αρχές με την κατηγορία της πε-

ρίθαλψης ανταρτών, για την οποία καταδικάστηκε σε τριετή φυλάκιση. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-450)

ΡΕΝΤΙΝΑ

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Καραγιάννης γεννήθηκε στην Ρεντίνα της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1377)

ΣΙΝΔΟΣ

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ (ΣΩΤΣΙΩΤΗΣ) ΦΙΛΙΠΠΟΣ

Ο Φίλιππος Τριανταφυλλίδης ή Σωτσιώτης γεννήθηκε στην Σίνδο του Νομού Θεσσαλονίκης και συμμετείχε

στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4149)

ΣΟΧΟΣ

ΖΑΧΑΡΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Ζαχαρίου ήταν εφοροεπίτροπος στον Σοχό της Θεσσαλονίκης. Με χρήματα τα οποία λάμβανε από τις ελληνικές προξενικές αρχές Μοναστηρίου και Θεσσαλονίκης, ενίσχυε τα ελληνικά σχολεία της περιοχής. (1904 ΑΑΚ/Η, 313, 31/12/1904)

ΚΑΝΔΥΛΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Κανδύλας καταγόταν από τον Σοχό της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης στο σώμα του Δ. Κοσμόπουλου (Κουρμπέσης). (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-724)

ΚΑΤΣΙΩΡΑΣ ΣΤΡΑΤΟΣ

Ο Στράτος Κατσιώρας γεννήθηκε στον Σοχό της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1561)

ΝΑΣΚΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Νάσκος γεννήθηκε στον Σοχό της Θεσσαλονίκης. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και οδηγός του σώματος του αρχηγού Δ. Κοσμόπουλου (Κουρμπέσης) στην περιοχή του Μαυρόβου και του Σοχού όπου, σύμφωνα με τα όσα αναφέρει ο Κουρμπέσης, η παρουσία των

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

Τούρκων στρατιωτών έκανε ιδιαίτερα δύσκολη την αποστολή του.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ν-158)

ΠΑΠΑΖΑΧΑΡΙΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Παπαζαχαρίου καταγόταν από τον Σοχό της Θεσσαλονίκης. Ανέπτυξε δράση ως Ομαδάρχης στην Στρώμιτσα, πιθανότατα υπό τις διαταγές του Μαζαράκη κατά την εκκίνησή του, τον Απρίλιο του 1905.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3069)

ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Σταματιάδης καταγόταν από τον Σοχό της Θεσσαλονίκης και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3876)

ΤΣΙΛΙΜΠΟΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Τσιλιμπόνης γεννήθηκε στον Σοχό της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης εκτελώντας χρέη πληροφοριοδότη, μεταφοράς πολεμικού υλικού και αγγελιοφόρου.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-421)

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Χριστοδούλου ήταν εφοροεπίτροπος στον Σοχό της Θεσσαλονίκης. Μαζί με τον Κ. Ζαχαρίου λάμβαναν χρήματα από τα Προξενεία Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου, για να ενισχύσουν τα εκεί ελληνικά σχολεία.

(1904 ΑΑΚ/Η, 313, 31/12/1904)

ΣΤΑΥΡΟΣ

ΓΩΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Γώγος καταγόταν από τον Σταυρό της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Από το 1907 έως το 1908 διετέλεσε οδηγός των ανδρών του Δ. Κοσμόπουλου (Κούρμπες), ενώ δεν ήταν λίγες οι φορές που προσφέρθηκε να περιθάψει μαχητές, οι οποίοι είχαν ανάγκη την συνδρομή του.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-298)

ΧΑΛΑΣΤΡΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο Αλέξανδρος Αναγνωστόπουλος καταγόταν από την Χαλάστρα της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Οπλίτης στα σώματα

των οπλαρχηγών Γ. Πέτρου και Γ. Περιφανόπουλου στην περιοχή των χωριών Μικρό Μοναστήρι και Βραχιά Θεσσαλονίκης από το 1904. Αργότερα υπηρέτησε στο σώμα του Πετρίλου. Στα 1910 υπηρέτησε στον τουρκικό στρατό, αλλά λιποτάκτησε το 1912 και κατέφυγε στην Αθήνα. Μετά από εντολή του Γραφείου Ανταρτικών Σωμάτων, στάλθηκε στην λίμνη των Γιαννιτών ως οδηγός του ελληνικού στρατού. Μετά την απελευθέρωση επέστρεψε στην γενέτειρά του.

(Κ. Βαφείδης, «Ο εκ Χαλάστρας Μακεδονομάχος Αλέξανδρος Αναγνωστόπουλος», *Μακεδονική Ζωή*, 31 (1968), 34-37)

ΒΑΦΕΙΔΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

Ο Λεωνίδας Βαφείδης καταγόταν από την Χαλάστρα της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 317)

ΓΟΥΣΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Γούσιος καταγόταν από την Χαλάστρα της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συνελήφθη από τις τουρκικές αρχές, ενώ μετέφερε επιστολές του φονευθέντος στην λίμνη των Γιαννιτών Μ. Αναγνωστάκου (Ματαπάς) και φυλακίσθηκε.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-286)

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

Ο Λεωνίδας Γραμματικής καταγόταν από την Χαλάστρα του Νομού Θεσσαλονίκης και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Γ. Πέτρου. Συνελήφθη στον Άγιο Πέτρο του Κιλκίς και φυλακίσθηκε για δύο περίπου χρόνια. Μετά την αποφυλάκισή του συνέχισε την εθνική του δράση στην λίμνη των Γιαννιτών.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-217)

ΔΟΥΜΠΛΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο ιατρός Κωνσταντίνος Δούμπλας καταγόταν από την Χαλάστρα του Νομού Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης στην περιοχή της λίμνης των Γιαννιτών. Περιέθαψε πολλούς τραυματισμένους μαχητές και προσέφερε αφιλοκερδώς την επιστημονική του αρωγή.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-185)

ΛΙΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Ο Στέφανος Λιλιόπουλος καταγόταν από την Χαλάστρα της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2047)

ΜΑΡΓΑΡΙΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Μαργαρίτοπουλος καταγόταν από την Χαλάστρα της Θεσσαλονίκης και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του καπετάν Άγρα στην λίμνη των Γιαννιτών από το 1906 έως το 1907.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-109)

ΜΕΡΚΟΥΡΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Μερκούρης καταγόταν από την Χαλάστρα της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1324)

ΠΑΡΑΣΧΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Παράσχος ήταν εφοροεπίτροπος στην Χαλάστρα της Θεσσαλονίκης. Μαζί με άλλους εφοροεπιτρόπους μερμνούσε για την εύρυθμη λειτουργία των ελληνικών σχολείων της περιοχής, τα οποία ενίσχυε οικονομικά με χρήματα που τα ελληνικά προξενεία στην Μακεδονία του εμπιστευόνταν.

(1903 ΑΑΚ/Α2, 500, 20/1/1903)

ΠΑΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ο Γρηγόριος Πάσιος γεννήθηκε στην Χαλάστρα της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Διέθετε το πλοιάριό του για την μεταφορά όπλων και ανταρτών διά θαλάσσης.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-125)

ΤΕΡΖΗΣ ΦΩΤΙΟΣ

Ο Φώτιος Τερζής γεννήθηκε στην Χαλάστρα της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4033)

ΤΡΟΥΠΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Τρούπκος γεννήθηκε στην Χαλάστρα της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4162)

ΤΣΙΤΣΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Τσίτσης γεννήθηκε στην Χαλάστρα της Θεσσαλονίκης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης στο σώμα του Ευάγγελου Τσιτσιρίδη στην περιοχή της Βέροιας. Σε ορισμένες περιπτώσεις εκτελούσε και χρέη αγγελιοφόρου.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-365)

ΤΣΟΓΚΑΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Τσόγκας γεννήθηκε στην Χαλάστρα της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Διέθετε πλοιάριο, το οποίο χρησιμοποιούσε για την μεταφορά

μαχητών και πολεμοφοδίων στο Ρουμλούκι.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-456)

ΧΟΡΤΙΑΤΗΣ

ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Μακεδονομάχος Γεώργιος Αλεξόπουλος καταγόταν από τον Χορτιάτη του Νομού Θεσσαλονίκης και υπηρέτησε ως Οπλίτης και υπαρχηγός του σώματος του Γ. Γιαγκλή από το 1906 έως το 1912, επιδεικνύοντας σπάνιο θάρρος και αφοσίωση. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-123)

ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

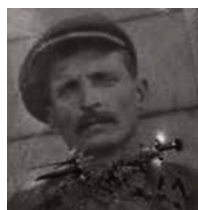

Ο Δημήτριος Καφαντάρης γεννήθηκε στον Χορτιάτη της Θεσσαλονίκης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1568)

ΚΙΣΠΟΥΔΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Άγγελος Κισπούδης γεννήθηκε στον Χορτιάτη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1603)

ΠΑΝΙΛΑΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Ο Σωτήριος Πανίλας γεννήθηκε στον Χορτιάτη της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Οπλίτης και πληροφοριοδότης. Ακόμη, προσέφερε τις υπηρεσίες του ως μεταφορέας πολεμικού υλικού και κάθε είδους εφοδίων, απαραίτητων για την επιβίωση των ανταρτών.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-362)

ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Αθανασίου ήταν Μακεδονομάχος από το Ωραιόκαστρο της Θεσσαλονίκης και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 46)

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ (ΓΚΑΖΟΖΑΣ) ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Χριστοδούλου ή Γκαζόζας καταγόταν από το Ωραιόκαστρο της Θεσσαλονίκης και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Χρησιμοποιήθηκε στην μεταφορά πολεμοφοδίων, στην φυγάδευση μαχητών και στην παρακολούθηση συγκεκριμένων προσώπων.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Χ-181)

Νομός ΚΑΒΑΛΑΣ

ΔΩΜΑΤΙΑ	66
ΕΛΑΦΟΧΩΡΙ	66
ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΗ	66
ΘΑΣΟΣ	66
ΘΕΟΛΟΓΟΣ (ΘΑΣΟΥ)	66
ΚΑΒΑΛΑ	66
ΚΟΚΚΙΝΟΧΩΜΑ	67
ΜΕΣΟΡΟΠΗ	67
ΝΙΚΗΣΙΑΝΗ	67
ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙ	68

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

ΔΩΜΑΤΙΑ

ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ

Ο Περικλής Κυριακίδης καταγόταν από τα Δωμάτια της Καβάλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1887)

ΕΛΑΦΟΧΩΡΙ

ΠΑΛΗΟΥΡΑΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Παληούρας καταγόταν από το Ελαφοχώρι της Καβάλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2684)

ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΗ

ΒΛΑΧΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Βλάχος καταγόταν από την Ελευθερούπολη της Καβάλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Γεννήθηκε στο Μυριόφυτο αλλά υιοθετήθηκε στην Ελευθερούπολη από την οικογένεια του Γ. Βλάχου. Παρακολούθησε τα μαθήματα της πρώτης τάξης του Σχολαρχείου. Το 1906, παράλληλα με το επάγγελμα του εμπόρου το οποίο ασκούσε, χρησιμοποιήθηκε ως σύνδεσμος του καπετάν Δούκα και του καπετάν Τσάρα. Έλαβε μέρος στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο και στην απελευθέρωση της Ελευθερούπολης, το 1912. Ο Ν. Βλάχος συνελήφθη αιχμάλωτος δύο φορές από τους Βουλγάρους, το 1913 και το 1917. (Α. Μιχαλοπούλου, «Παπα-Νικόλαος Οικονόμος Βλάχος», *Μακεδονική Ζωή*, 157 (1979), 38-40)

ΘΑΣΟΣ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Χαραλαμπίδης καταγόταν από την Θάσο και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4789)

ΘΕΟΛΟΓΟΣ ΘΑΣΟΥ

ΛΑΜΠΙΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Λαμπίρης γεννήθηκε στον Θεολόγο της Θάσου και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης στην περιοχή της λίμνης των Γιαννιτσών. Πληροφορίες για το σώμα στο οποίο συμμετείχε δεν είναι γνωστές, ωστόσο γνωρίζουμε ότι μετά την διάλυσή του τοποθετήθηκε ως δάσκαλος στα Γιαν-

νιστά από το ελληνικό Προξενείο Θεσσαλονίκης. Συνελήφθη από τους Τούρκους και φυλακίστηκε. Αφέθηκε ελεύθερος το 1908, μετά την ανακήρυξη του Συντάγματος των Νεοτούρκων.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-145)

ΚΑΒΑΛΑ

ΔΡΑΚΟΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ

Ο Περικλής Δράκος καταγόταν από την πόλη της Καβάλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης του Εθνικού Κέντρου Ξάνθης, ενώ παράλληλα εκτελούσε και χρέη μεταφορέα πολεμικού υλικού. Αργότερα, στην απόπειρα δολοφονίας του πράκτορα της βουλγαρικής προπαγάνδας Χατζηγεωργίου, του είχε ανατεθεί η φυγάδευση του εκτελεστή και η δημιουργία αντιπερισπασμού εάν παρίστατο ανάγκη. Στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο ο Δράκος υπηρέτησε υπό τις διαταγές των Κ. Μαζαράκη Αιινιάν, Β. Παπακώστα και Γ. Γαλανόπουλου. Το σώμα στο οποίο υπηρετούσε αρχικά, εστάλη στην Χαλκιδική προς ενίσχυση του Ι. Ράμναλη και των ανδρών του, οι οποίοι πιέζονταν από τουρκικές δυνάμεις. Στη συνέχεια με την διμοιρία του έσπευσε στην Νιγρίτα, όπου ο οπλαρχηγός Γιαγκλής αντιμετώπιζε προβλήματα συνεννόησης με τους Βούλγαρους αξιωματικούς. Οι τελευταίοι, μη αναγνωρίζοντας τους άνδρες του Γιαγκλή ως τακτικό στράτευμα, προέβλεπαν την αξίωση να εκκενωθεί η περιοχή από τους Έλληνες μαχητές. Η ενίσχυση της ελληνικής δύναμης, μετά την άφιξη της διμοιρίας του Δράκου, έδρασε πυροσβεστικά αλλά για πολύ λίγο, καθώς η βουλγαρική πλευρά

προσπάθησε τελικά να καταλάβει την περιοχή διά των όπλων, χωρίς όμως το ποθητό γι' αυτήν αποτέλεσμα. Ο Δράκος έλαβε μέρος και σε άλλες μικρότερης κλίμακας επιχειρήσεις εναντίον των Βουλγάρων μαζί με το σώμα του, καταφέροντας σημαντικά πλήγματα στον εχθρό και κατά την διάρκεια του Β' Βαλκανικού Πολέμου.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-33)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΤΣΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Ευαγγελίτσας ή Αγγελίτσας γεννήθηκε στην πόλη της Καβάλας και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 965)

ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ

Ο Ευθύμιος Ζαχαρόπουλος γεννήθηκε στην πόλη της Καβάλας και συνέδραμε τις ελληνικές ένοπλες ομάδες ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1024)

ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Θεοδωρίδης καταγόταν από την πόλη της Καβάλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. Υπήρξε συνεργάτης του ελληνικού Προξενείου Καβάλας και αναδείχθηκε σε οργανωτικό του της εθνικής προσπάθειας στην πόλη. Έργα δικά του ήταν η οργάνωση δικτύου επικοινωνίας των σωμάτων Καβάλας-Ελευθερούπολης, η στρατολόγηση ανδρών και

Ο Περικλής Δράκος μαζί με συμπολεμιστές του.

η κατασκευή κρυπτών και οπλαποθηκών στην πόλη. Για την δράση του διώχθηκε απηνώς από τις τουρκικές αρχές. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Θ-40)

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Ιωαννίδης καταγόταν από την πόλη της Καβάλας και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Στ. Βλάχβη από το 1906 έως το 1908, επιδεικνύοντας ανδρεία και σπάνιο ήθος. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ι-26)

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Ιωαννίδης ήταν καφεπώλης και καταγόταν από την πόλη της Καβάλας. Έδρασε ως Ομαδάρχης στο σώμα του Αθ. Μινόπουλου και έλαβε μέρος στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο υπό τις διαταγές του Συνταγματάρχη Β. Παπακώστα. Μετά την λήξη των εχθροπραξιών εστάλη στην Χαλκιδική, όπου, σύμφωνα με μαρτυρία του Παπακώστα, χάρη σε έγκαιρη προειδοποίηση-απειλή του σε προελαύνον βουλγαρικό απόσπασμα απετράπη σύραξη μικρής κλίμακας. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ι-28)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Κωνσταντινίδης ανέπτυξε σημαντικότερη οργανωτική δράση στην πόλη της Καβάλας, πρωτοστατώντας στην εθνική προσπάθεια αντιμετώπισης της βουλγαρικής προπαγάνδας στην περιοχή και των προκλήσεών της. (Dakin, ό. π., σ. 70)

ΜΑΚΟΥΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Μακούλης καταγόταν από την πόλη της Καβάλας και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2108)

ΜΑΝΤΕΛΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Μαντέλλας καταγόταν από την Καβάλα. Πολέμησε μαζί με το σώμα του Καβοντόρου και σκοτώθηκε στην λίμνη των Γιαννιτών. (Κακκάβου, ό. π., σ. 129)

ΠΕΤΜΕΖΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Πετμεζάς γεννήθηκε στην πόλη της Καβάλας. Υπηρέτησε ως Πράκτορας Γ' τάξης στο σώμα του υποπλοιάρχου Α. Τυπάλδου και συμμετείχε σε διάφορες επιχειρήσεις του Εκτελεστικού Τμήματος του Εθνικού Κέντρου Καβάλας. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-645)

ΤΣΑΛΑΚΑΝΙΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Τσαλακανίδης γεννήθηκε στην πόλη της Καβάλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4186)

ΤΣΙΟΥΡΕΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τσιουρέλης γεννήθηκε στην πόλη της Καβάλας και έδρασε ως Οπλίτης. Συνέδραμε διαδοχικά τους αρχηγούς Παπαδόπουλο, Αγραφιώτη και Δεμέστιχα. Συμμετείχε σε συμπλοκή με τουρκικά στρατεύματα στην Γουμένισσα το 1907, στην οποία τραυματίστηκε σοβαρά. Κατά την διάρκεια του Α' Βαλκανικού Πολέμου έδρασε ως πρόσκοπος και έλαβε μέρος στις μάχες εναντίον των Τούρκων στο Λιανοβέργι και στο Πλατύ. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-285)

ΦΡΑΝΤΖΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Φραντζής καταγόταν από την πόλη της Καβάλας και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. Υπήρξε ο οργανωτικός νους της αντίστασης στον Βώλακα της Δράμας συγκροτώντας ομάδες πολιτοφυλάκων, με τις οποίες συμμετείχε σε διάφορες επιχειρήσεις κατά των Κομιτατζήδων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Φ-94)

ΧΑΤΖΗΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Χατζηαποστόλου γεννήθηκε στην πόλη της Καβάλας και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4479)

ΧΑΤΖΗΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

Ο Χαράλαμπος Χατζηαποστόλου γεννήθηκε στην πόλη της Καβάλας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4519)

ΚΟΚΚΙΝΟΧΩΜΑ

ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Διαμαντόπουλος καταγόταν από το Κοκκινόχωμα του Νομού Καβάλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 875)

ΜΕΣΟΡΟΠΗ

ΜΑΤΣΙΝΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Μαρσίνοσ από την Μεσορόπη της Καβάλας ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συνεργάστηκε με τον οπλαρχηγό Π. Ιωαννίδη στην περιφέρεια Καβάλας και Παγγαίου σε όλη την διάρκεια του Αγώνα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-68)

ΞΟΥΛΟΓΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Ξουλόγης γεννήθηκε στην Μεσορόπη της Καβάλας και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Κ. Νταή, γνωστού και ως καπετάν Τσάρα, καθ' όλη την διάρκεια του Αγώνα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ξ-7)

ΠΑΣΧΑΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Πασχάλης καταγόταν από την Μεσορόπη της Καβάλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Α' τάξης. Διετέλεσε διευθυντής της επτατάξιας Αστικής Σχολής Κάτω Τζουμαγιάς, ιεροκήρυκας και γραμματέας του Μητροπολίτη Δράμας (έπειτα Σμύρνης) Χρυσοστόμου. Προσέφερε σημαντικές υπηρεσίες κατά την διάρκεια του Μακεδονικού Αγώνα ως αγελοφόρος αλλά και εμψυχώνοντας τους Έλληνες με τα κηρύγματά του. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-924)

ΧΑΤΖΟΥΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Χατζούλας καταγόταν από την Μεσορόπη της Καβάλας και έδρασε ως Ομαδάρχης. Υπήρξε συνεργάτης του Προξένου της Καβάλας Στ. Μαυρομιχάλη, ο οποίος τον ενέταξε σε σώμα επιφορτισμένο με την εξόντωση επικίνδυνων πρακτόρων της Εξαρχίας. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Χ-25)

ΝΙΚΗΣΙΑΝΗ

ΑΝΑΣΤΑΣΟΥΔΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Αναστασούδης καταγόταν από την Νικήσιανη Καβάλας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 124)

ΓΕΩΡΓΟΥΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Γεωργούσης καταγόταν από την Νικήσιανη της Καβάλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 531)

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

ΚΟΜΗΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Κομήτης καταγόταν από την Νικήσιανη της Καβάλας και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Κ. Τσάρα (Νταής) από τον Αύγουστο του 1907 έως τον Σεπτέμβριο του 1908.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-519)

ΚΟΥΡΟΥΔΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

Ο Ανδρέας Κουρούδης γεννήθηκε στην Νικήσιανη της Καβάλας και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης, συνεργαζόμενος με τον Συνταγματάρχη Κ. Νταή (Τσάρας) από τον Αύγουστο του 1907 έως τον Οκτώβριο του 1908.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-668)

ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Μαυρουδής καταγόταν πιθανότατα από το Παλαιοχώρι της Καβάλας. Μαζί με άλλους εφοροεπιτρόπους της περιοχής ήταν υπεύθυνοι για την καλή λειτουργία των ελληνικών σχολείων. Στο έργο τους αυτό τους συνέδραμαν οι ελληνικές προξενικές αρχές με χρηματικά ποσά που για τον σκοπό αυτό τους παραχωρούσαν.

(1903 ΑΑΚ/Α2, 470, 8/1/1903)

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ

Ο Αναγνώστης Μοσχόπουλος ήταν εφο-

ροεπίτροπος στο Παλαιοχώρι της Καβάλας. Λάμβανε χρήματα από τις ελληνικές προξενικές αρχές, με στόχο την ενίσχυση των ελληνικών σχολείων της περιοχής.

(1903 ΑΑΚ/Α2, 470, 8/1/1903)

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ο Χριστόδουλος Οικονόμου ήταν εφοροεπίτροπος στο Παλαιοχώρι της Καβάλας. Επιφορτισμένος με την μέριμνα της εύρυθμης λειτουργίας των ελληνικών σχολείων της περιοχής, συνεργαζόταν με τις ελληνικές προξενικές αρχές, οι οποίες του χορηγούσαν τα απαραίτητα για την επίτευξη του κοινού σκοπού χρηματικά ποσά.

(1903 ΑΑΚ/Α2, 470, 8/1/1903)

Νομός ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	70	ΚΟΡΗΣΟΣ	82
ΑΓΙΟΣ ΗΛΙΑΣ	70	ΚΟΥΤΥΛΗ	83
ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	70	ΚΡΑΝΙΩΝΑ	83
ΑΜΜΟΥΔΑΡΑ	70	ΚΡΑΝΟΧΩΡΙ	83
ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ	70	ΚΥΨΕΛΗ	84
ΑΝΘΗΡΟ	70	ΚΩΣΤΑΡΑΖΙ	84
ΑΝΩ ΛΕΥΚΗ	70	ΛΑΓΚΑ	84
ΑΠΟΣΚΕΠΟΣ	71	ΛΑΚΚΩΜΑΤΑ	85
ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟ	71	ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΙ	85
ΑΣΠΡΟΚΚΛΗΣΙΑ	73	ΛΙΘΙΑ	85
ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΑ	73	ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ	86
ΒΟΓΑΤΣΙΚΟ	73	ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΟΣ	86
ΒΟΤΑΝΙ	75	ΜΑΥΡΟΧΩΡΙ	86
ΒΡΑΧΟΣ	75	ΜΕΛΑΣ	86
ΒΥΣΣΙΝΙΑ	76	ΜΕΛΙΣΣΟΤΟΠΟΣ	86
ΓΑΒΡΟΣ	76	ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ	86
ΓΕΡΜΑΣ	76	ΜΗΛΙΤΣΑ	86
ΓΛΥΚΟΝΕΡΙ	76	ΜΟΣΧΟΧΩΡΙ	87
ΓΡΑΜΟΣ	77	ΝΕΣΤΟΡΙΟ	87
ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ	77	ΝΟΣΤΙΜΟ	87
ΔΙΑΛΕΚΤΟ	77	ΟΜΟΡΦΟΚΚΛΗΣΙΑ	88
ΔΡΟΣΟΠΗΓΗ	77	ΠΕΡΙΒΟΛΙ	88
ΖΕΥΓΟΣΤΑΣΙ	77	ΠΕΥΚΟΣ	88
ΙΕΡΟΠΗΓΗ	77	ΠΟΙΜΕΝΙΚΟ	88
ΚΑΣΤΑΝΟΦΥΤΟ	78	ΣΙΔΗΡΟΧΩΡΙ	88
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	78	ΤΡΙΛΟΦΟΣ	88
ΚΕΡΑΣΩΝΑ	81	ΤΣΑΚΟΝΗ	88
ΚΛΕΙΣΟΥΡΑ	81	ΧΑΛΑΡΑ	88

ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΞΑΝΘΟΣ

Ο Ξάνθος Αναστασίου καταγόταν από τον Άγιο Δημήτριο του Νομού Καστοριάς και συμμετείχε στον αγώνα εναντίον των Κομιτατζήδων ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 118)

ΓΟΥΛΙΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

Ο Ανδρέας Γούλιας καταγόταν από τον Άγιο Δημήτριο της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 686)

ΓΟΥΛΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Γούλιος καταγόταν από τον Άγιο Δημήτριο της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Μαζί με τον αδελφό του Ανδρέα ήταν μέλη της Εθνικής Επιτροπής, που συνίστατο κυρίως από προκρίτους και είχε ως σκοπό να διαφυλάξει την ελληνικότητα του χωριού. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 106)

ΘΑΝΑΣΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Θανάσης γεννήθηκε στον Άγιο Δημήτριο της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1127)

ΣΤΟΓΙΑΝΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Στογιάννου γεννήθηκε στον Άγιο Δημήτριο της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3937)

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ ΚΟΣΜΑΣ

Ο Κοσμάς Χριστοδουλίδης γεννήθηκε στον Άγιο Δημήτριο της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4638)

ΑΓΙΟΣ ΗΛΙΑΣ

ΑΛΕΖΟΤΙ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Αλεζότι ήταν εφοροεπίτροπος στον Άγιο Ηλία της Καστοριάς. Μαζί με άλλα πρόσωπα άξια εμπιστοσύνης λάμβαναν χρήματα από τα ελληνικά Προξενεία Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου, με στόχο την οικονομική ενίσχυση των ελληνικών σχολείων της περιοχής. (1903 ΑΑΚ/Α2, 467, 8/1/1903)

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΤΡΟΣ

Ο εφοροεπίτροπος Πέτρος Νικολάου καταγόταν πιθανότατα από τον Άγιο Ηλία.

Μαζί με τον επίσης εφοροεπίτροπο Αλεζότι διαχειρίζονταν τα χρήματα που λάμβαναν από τα ελληνικά προξενεία και ενίσχυαν με αυτά τα ελληνικά σχολεία της περιοχής. (1903 ΑΑΚ/Α2, 467, 8/1/1903)

ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ο αρχιμανδρίτης Γρηγόριος καταγόταν από τον Άγιο Νικόλαο της Καστοριάς. Η συνδρομή του υπήρξε αποφασιστικής σημασίας για τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες.

(Α. Χοτζίδα (επιμ.), *Ευθύμιος Καούδης, Ένας Κρητικός αγωνίζεται για την Μακεδονία. Απομνημονεύματα (1903-1907)*, Θεσσαλονίκη 1996, σ. 43)

ΔΙΑΜΑΝΤΙΔΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ο ηγούμενος Γρηγόριος Διαμαντίδης γεννήθηκε και μεγάλωσε στον Άγιο Νικόλαο της Καστοριάς. Έλαβε το σχήμα του μοναχού και ανέλαβε διευθυντής του ορφανοτροφείου της μονής του Αγίου Νικολάου. Εμφορούμενος από βαθιά πατριωτικά συναισθήματα, πρόταξε σθεναρή αντίσταση στους πράκτορες της βουλγαρικής προπαγάνδας. Έχοντας θητεύσει στο πλευρό του Μητροπολίτη Καστοριάς Καραβαγγέλη, είχε αποκτήσει μεγάλη φήμη και επιρροή στους κατοίκους της περιοχής. Φιλοξένησε πολλές φορές τον Μελά και τον Βάρδα, ενώ η μονή του συχνά χρησιμοποιήθηκε από αντάρτες που αναζητούσαν καταφύγιο.

(Κ. Βακαλόπουλου, *Ο Βόρειος Ελληνισμός κατά την πρώιμη φάση του Μακεδονικού Αγώνα (1878-1894)*, *Απομνημονεύματα Α. Πηχεώνα*, Θεσσαλονίκη 1983, σ. 391. Ν. Δασκαλάκη, *Η Κορησός στην διαδρομή του χρόνου*, Θεσσαλονίκη 2006, σσ. 219-220)

ΑΜΜΟΥΔΑΡΑ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΝΑΟΥΜ

Ο Ναούμ Βασιλείου καταγόταν από την Αμμουδάρα του Νομού Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 298)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Βασιλείου καταγόταν από την Αμμουδάρα του Νομού Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 302)

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (ΝΤΙΝΑΣ)

Ο Κωνσταντίνος Γεωργίου ή Ντίνας καταγόταν από την Αμμουδάρα της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 525)

ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΣ Θ.

Ο Θ. Κυριαζόπουλος γεννήθηκε στην Αμμουδάρα της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1883)

ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Δημητρίου καταγόταν από τους Αμπελόκηπους της Καστοριάς και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 827)

ΜΠΑΤΣΕΛΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Μπατσέλας καταγόταν από τους Αμπελόκηπους της Καστοριάς. Υπηρέτησε ως Οπλίτης και μεταφορέας πολεμοφοδίων στο σώμα του Ζάκα και άλλων αρχηγών. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-670)

ΑΝΘΗΡΟ

ΛΙΑΜΠΡΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

Ο Ανδρέας Λιάμπρος γεννήθηκε στο Ανθηρό της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2025)

ΑΝΩ ΛΕΥΚΗ

ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ ΑΡΓΥΡΙΟΣ

Ο Αργύριος Αποστολίδης καταγόταν από την Άνω Λεύκη του Νομού Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν δάσκαλος και εφημέριος στον Γάβρο, στον Απόσκεπο και στην Λεύκη. Συνεργάστηκε με τον Μητροπολίτη Καστοριάς Γερμανό Καραβαγγέλη και με τον εξάδελφό του, οπλαρχηγό Λάζαρο Αποστολίδη, επίσης καταγόμενο από την Άνω Λεύκη. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-47)

ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Αποστολίδης (πιθανότατα συγγενής του οπλαρχηγού Λάζαρου Αποστολίδη) καταγόταν από την Άνω Λεύκη της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 171)

ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ ΛΑΖΑΡΟΣ

Ο Λάζαρος Αποστολίδης ή καπετάν Λάζος καταγόταν από την Άνω Λεύκη της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλαρχηγός Α΄ τάξης. Συνεργάστηκε αρχικά με το σώ-

μα του καπετάν Αριστείδη και κατόπιν με τον Βάρδα. Αργότερα ανέπτυξε ανεξάρτητη δράση, ως αρχηγός δικής του ανταρτικής ομάδας στην ευρύτερη περιοχή της Δυτικής Μακεδονίας. Μετά την ανακήρυξη του οθωμανικού Συντάγματος το 1908 συνέχισε να εργάζεται υπέρ του κοινού σκοπού.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-198)

ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ ΝΑΟΥΜ

Ο Ναούμ Αποστολίδης καταγόταν από την Άνω Λεύκη της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλίτης. Πριν το 1900 μαζί με συγγενείς του συμμετείχε σε προσπάθειες που στόχο είχαν να αποτρέψουν την επικράτηση της βουλγαρικής προπαγάνδας στην περιοχή. Διώχθηκε από τους Βουλγάρους και αναγκάστηκε να εγκατασταθεί στο Μακρυχώρι της Λάρισας. Το 1904 επανέκαμψε στην γενέτειρά του κατ' εντολή του Γερμανού Καραβαγγέλη, για να παρακολουθεί τις κινήσεις των Βουλγάρων. Συγγενής και συγχωριανός του καπετάν Λάζου (Λάζαρος Αποστολίδης), εντάχθηκε στο σώμα του. Μετά τη λήξη του Μακεδονικού Αγώνα χειροτονήθηκε ιερέας με το όνομα Ναούμ.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-93)

ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Αποστολίδης καταγόταν από την Άνω Λεύκη της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλίτης. Συγγενής και συγχωριανός του καπετάν Λάζου (Λάζαρος Αποστολίδης). Κατά την διάρκεια του Μακεδονικού Αγώνα εντάχθηκε στο σώμα του και υπήρξε συμπολεμιστής του από το 1904 έως το 1908.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-120)

ΜΑΚΡΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Μακρής καταγόταν από την Άνω Λεύκη της Καστοριάς και έδρασε ως μέλος ανταρτικής ομάδας. Σύμφωνα με τον Βάρδα, σκοτώθηκε σε συμπλοκή με Τούρκους στρατιώτες.

(Βάρδα, ό. π., τ. Β΄, σ. 202)

ΑΠΟΣΚΕΠΟΣ

ΘΑΝΑΣΚΑΣ (ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ) ΦΩΤΙΟΣ

Ο Φώτιος Παπαδημητρίου ή Θανάσκας γεννήθηκε στον Απόσκεπο της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλίτης. Η οικογένειά του δια-

κρινόταν για την προσήλωσή της στην ελληνική εθνική ιδέα, από την οποία εμφορείτο και ο ίδιος. Από το 1903 έως το 1904 χρησιμοποιήθηκε από την Μητρόπολη Καστοριάς ως αγγελιοφόρος και αργότερα κατατάχθηκε στην ομάδα του οπλαρχηγού Αρ. Μαργαρίτη από την Καστοριά. Μαζί με τον Ε. Καούδη, στο σώμα του οποίου επίσης υπηρέτησε, έλαβε μέρος στην επίθεση στο εξαρχικό τότε Σκλήθρο τον Νοέμβριο του 1904 και σε παρόμοια επιχείρηση στην Βασιλειάδα τον Μάρτιο του ίδιου χρόνου. Σκοτώθηκε κατά την διάρκεια του Α΄ Βαλκανικού Πολέμου.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Θ-24)

ΛΟΥΚΑΡΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Λούκαρης καταγόταν από τον Απόσκεπο της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. Μαζί με τους Ζ. Ουζούνη και Χατζημάγκα οργάνωσε την αντίσταση του χωριού.

(ΓΕΣ, ό. π., σ. 106)

ΟΥΖΟΥΝΗ ΕΥΤΕΡΠΗ

Η Ευτέρπη Ουζούνη ή Ζήσαινα γεννήθηκε στον Απόσκεπο της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. Μετά τη δολοφονία του γιου της από τους Π. Σύντωφ και Δ. Μήλιωφ και του συζύγου της από την συμμορία του Τσακαλάρωφ το 1903, συνέχισε την δράση τους ως σύνδεσμος στα σώματα των οπλαρχηγών Βάρδα, Ντόγρα, Μάλλιου και Πετρουλάκη. Το 1907 ανέλαβε με τον Παντελή Πάσχο και τον Παναγιώτη Κυριαζή την εξόντωση της πράκτορα της βουλγαρικής προπαγάνδας Ματώσ και της οικογένειάς της. Συνελήφθη και καταδικάστηκε στην Κορτσά σε 15ετή φυλάκιση. Φυλακίστηκε στο Μοναστήρι και παρέμεινε έγκλειστη μέχρι την ανακήρυξη του Συντάγματος του 1908.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ο-34/Ο-36/Ο-37. Κ. Βακαλόπουλου, «Ανέκδοτο Μητρώο των μαχητών του Μακεδονι-

κού Αγώνα», *Μακεδονικά*, 19 (1979), 57. «Ουζούνη Ευτέρπη. Η Ξακουστή Ζήσαινα», *Μακεδονικός Αγών*, 10 (1930), 12-13)

ΟΥΖΟΥΝΗΣ ΖΗΣΗΣ

Ο Ζήσης Ουζούνης καταγόταν από τον Απόσκεπο της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Α΄ τάξης. Ήταν πρόκριτος του χωριού και μέλος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής. Ήταν άνδρας της Ευτέρπης Ουζούνη, η οποία συνέχισε τη δράση του μετά τον θάνατό του.

(ΓΕΣ, ό. π., σ. 106)

ΧΑΤΖΗΜΑΓΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Χατζημάγκας καταγόταν από το χωριό Απόσκεπος της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. Πριν την έναρξη της ένοπλης φάσης του Μακεδονικού Αγώνα υπήρξε συνεργάτης του Μητροπολίτη Καστοριάς Φιλαρέτου και αργότερα του διαδόχου αυτού στον μητροπολιτικό θρόνο, Γερμανού Καραβαγγέλη. Το 1900 μετέβη στην Αθήνα, όπου βοήθησε τις εκεί αρχές να εντοπίσουν και να συλλάβουν δύο πράκτορες του βουλγαρικού Κομιτάτου. Στο έργο του αυτό βοήθηθηκε από τον Ζήση Ουζούνη, επίσης κάτοικο του Απόσκεπου. Η δράση του αυτή κατέστησε αδύνατη την επανεγκατάστασή του στην γενέτειρά του, αναγκάζοντάς τον να καταφύγει στην πόλη της Καστοριάς. Εκεί προσέφερε τις υπηρεσίες του ως αγγελιοφόρος και πληροφοριοδότης. Το 1907 κατέδωσε στις τουρκικές αρχές την τοποθεσία του κρυψήγету του Μήτρου Βλάχου, γεγονός το οποίο οδήγησε στην εκτέλεση του κοιμητατζή και της συμμορίας του.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Χ-197)

ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟ

ΑΛΒΑΝΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Αλβανός ήταν δερματέμπορος από το Άργος Ορεστικό της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλίτης. Ήταν μαθητής της Ε΄ τάξεως Γυμνασίου στο Τσοτύλι όταν αποφάσισε να καταταγεί στο σώμα του Γ. Σκαλιδή, ο οποίος αναζητούσε τότε εθελοντές στις τάξεις των μαθητών. Χρησιμοποιήθηκε ως πρωτοπαλικάρο του σώματος αλλά και ως σύνδεσμος με το Εθνικό Κέντρο Μοναστηρίου. Μετά τη φονική συμπλοκή στο Ίβεν επέστρεψε, κατά προτροπή του Γυμνασιάρχου Στεφάνου, στα θρανία και αποφοίτησε το 1907. Την περίοδο 1917-1918 εξορίστηκε από τους Γάλλους στη Μυτιλήνη.

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

Διετέλεσε δήμαρχος του Άργους Ορεστικού από το 1918 έως το 1920. Τον Απρίλιο του 1943 φυλακίστηκε από τους Βουλγάρους.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 61)

ΒΕΛΣΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο δάσκαλος Δημήτριος Βελσόπουλος καταγόταν από το Άργος Ορεστικό της Καστοριάς και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Β' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 327)

ΒΕΡΒΕΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Βερβέρης καταγόταν από το Άργος Ορεστικό του Νομού Καστοριάς. Συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης και ήταν μέλος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής. Έλαβε μέρος στην δολοφονία της κόρης ισχυρού Βούλγαρου της πόλης, στο κατάστημα του οποίου αργότερα επιτέθηκε με χειροβομβίδα. Τα επόμενα χρόνια σχεδίασε και εκτέλεσε πλήθος επιθέσεων εναντίον Ρουμανιζόντων και Τούρκων. Τελικά ο ίδιος και τα υπόλοιπα μέλη της Επιτροπής συνελήφθησαν και δικάστηκαν με την κατηγορία της υπονόμευσης της οθωμανικής διοίκησης. Μετά από πεντάμηνη φυλάκιση, ο Βερβέρης και τα άλλα μέλη αφέθησαν ελεύθεροι.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-219)

ΓΚΙΝΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Γκίνης γεννήθηκε στο Άργος Ορεστικό της Καστοριάς και συνέδραμε τις προσπάθειες των ελληνικών ανταρτικών ομάδων ως Πράκτορας Α' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 638)

ΔΟΚΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Δοκόπουλος γεννήθηκε στο Άργος Ορεστικό της Καστοριάς και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 896)

ΖΗΚΟΥΛΗΣ (ΚΟΚΟΦΥΝΑΣ) ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Ο Αχιλλέας Ζηκούλης ή Κοκοφύνας καταγόταν από το Άργος Ορεστικό της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλίτης υπό την αρχηγία του Γ. Μακρή στην περιφέρεια Γρεβενών. Αργότερα, μετά από εντολή του Ζάκα, ηγήθηκε δικής του ομάδας με συνεργάτες τους αγγελιοφόρους Ι. Πάτσιου και Κ. Ρόκα. Με τους άνδρες του και την ομάδα του Βάρδα συμμετείχε σε συμπλοκή στην Βασιλειάδα, με το σώμα του Βέργα σε μάχη με τον τουρκικό στρατό στην Κλεισούρα και σε πολλές ακόμη πο-

λεμικές αναμετρήσεις με Βουλγάρους και Τούρκους. Το 1912 έλαβε μέρος στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο, υπηρετώντας στο σώμα του Κ. Ξανθόπουλου.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-103)

ΚΑΡΑΤΖΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Καρατζίος γεννήθηκε στο Άργος Ορεστικό του Νομού Καστοριάς και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του σπλαρχηγού Κ. Μαυρομάτη τον Ιούνιο και τον Ιούλιο του 1908.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-510)

ΛΙΑΚΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Λιάκος ή Τάσκος καταγόταν από το Άργος Ορεστικό του Νομού Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης, συνεργαζόμενος με τον Νταηλάκη. Ήταν πρόκριτος του Άργους Ορεστικού και μέλος της Εθνικής Άμυνας.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2018)

ΛΙΑΚΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Λιάκος γεννήθηκε στο Άργος Ορεστικό της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2023)

ΜΠΙΤΖΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Μπίτζιος γεννήθηκε στο Άργος Ορεστικό της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συγκεκριμένα, στον ίδιο και τον πατέρα του είχε ανατεθεί η μεταφορά της αλληλογραφίας ανταρτικών σωμάτων. Επίσης, ήταν επιφορτισμένοι με την μεταφορά φαρμάκων και πολεμοφοδίων στους Έλληνες μαχητές.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-608)

ΝΑΣΚΟΣ (ΦΛΩΚΑΣ) ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Νάσκος ή Φλώκας καταγόταν από το Άργος Ορεστικό της Καστοριάς και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Α' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2639)

ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΣΠΑΝΟΣ

Ο αρχιμανδρίτης Σπανός Παπαγιαννάκης γεννήθηκε στο Άργος Ορεστικό της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν πρόκριτος και μέλος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής. Στις αρχές του 1909 συνεργάστηκε με τον Νταηλάκη.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2974)

ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Πετρόπουλος καταγόταν από το Άργος Ορεστικό του Νομού Καστο-

ριάς και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Β' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3414)

ΣΚΟΤΙΔΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Σκοτίδας γεννήθηκε στο Άργος Ορεστικό της Καστοριάς και αγωνίστηκε εναντίον των βουλγαρικών συμμοριών ως Οπλίτης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3806)

ΣΠΑΝΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο κληρικός Ιωάννης Σπανός καταγόταν από το Άργος Ορεστικό του Νομού Καστοριάς και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Α' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3845)

ΣΠΑΝΟΣ ΝΑΟΥΜ

Ο Ναούμ Σπανός καταγόταν από το Άργος Ορεστικό της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλίτης. Έλαβε μέρος στον Ελληνοτουρκικό Πόλεμο του 1897 ε-

πικεφαλής ανταρτικού σώματος. Αργότερα έγινε γνωστός στην Αθήνα, όπου είχε εγκατασταθεί, για την δράση του εναντίον των πρακτόρων της ΕΜΕΟ. Κατόπιν προτροπής του Μητροπολίτη Καστοριάς, ενετάχθη στο σώμα του καπετάν Βαγγέλη και ανέλαβε την εκτέλεση του εξαρχικού ιερέα Παπακώστα από το Σκλήθρο. Αργότερα επανήλθε στην Αθήνα και εργάστηκε για τις ελληνικές αρχές, για να επιστρέψει ξανά στην Καστοριά το 1903.

(ΓΕΣ, ό. π., σ. 113)

ΤΖΙΜΑΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ

Ο Γιαννούλης Τζίμας γεννήθηκε στο Άργος Ορεστικό της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. Συμμετείχε στην συλλογή πληροφοριών και στην μεταφορά πολεμικού υλικού.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4069. Βάρδα, ό. π., τ. Α', σ. 180, τ. Β', σ. 296)

ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Τσαούσης καταγόταν από το Άργος Ορεστικό της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλίτης με το σώμα του Λ. Αποστολίδη από το 1906 έως το 1908. Συνέπραξε επίσης με τα σώματα του Πέτρου Μάνου και του Στέφου Γρηγορίου. Αργότερα έλαβε μέρος στον Α' Βαλκανικό Πό-

λεμο και συμμετείχε στην κατάληψη της Κορυτσάς, τον Δεκέμβριο του 1912. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. T-317)

ΤΣΙΟΛΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Τσιολάκης γεννήθηκε στο Άργος Ορεστικό της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν αγγελιοφόρος και οδηγός των σωμάτων του Ε. Βλάχου και Γ. Σούλιου. Υπό τις διαταγές αυτών έλαβε μέρος στην επίθεση εναντίον του πράκτορα της ρουμανικής προπαγάνδας Δ. Μπόμπα, τον οποίο και εξόντωσαν μαζί με τον γιο του και τους δύο Τούρκους σωματοφύλακές του. Μετά από αυτό το επεισόδιο πολλά μέλη της Εθνικής Επιτροπής του Άργους Ορεστικού, ανάμεσά τους και ο Τσιολάκης, συνελήφθησαν και φυλακίστηκαν από τους Τούρκους. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. T-454)

ΤΥΠΑΔΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Τυπάδης γεννήθηκε στο Άργος Ορεστικό της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4379)

ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ ΑΡΓΥΡΙΟΣ

Ο Αργύριος Χαντζόπουλος καταγόταν από το Άργος Ορεστικό της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν γραμματέας της Εθνικής Επιτροπής του Άργους Ορεστικού και πολύ πριν την έναρξη του ελληνικού ενόπλου αγώνα είχε εναντιωθεί στην δράση των πρακτόρων της βουλγαρικής και της ρουμανικής προπαγάνδας. Μετά την επανάσταση των Νεοτούρκων, το 1908, συνελήφθη από τις αρχές μαζί με τον αδελφό του Κοσμά και μεταφέρθηκαν στις φυλακές του Μοναστηρίου, από τις οποίες αφέθησαν ελεύθεροι μετά από πέντε μήνες. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. X-171)

ΑΣΠΡΟΚΚΛΗΣΙΑ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Βασιλείου καταγόταν από την Ασπροκκλησιά του Νομού Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 288)

ΓΚΟΥΡΛΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Γκούρλας καταγόταν από την Ασπροκκλησιά του Νομού Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 670)

ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο κληρικός Κωνσταντίνος Μιχαηλίδης γεννήθηκε στην Ασπροκκλησιά της Καστοριάς και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2390)

ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΑ

ΚΑΡΑΜΑΤΣΟΣ ΚΟΣΜΑΣ

Ο Κοσμάς Καραμάτσος καταγόταν από την Βασιλειάδα της Καστοριάς και έδρασε ως Ομαδάρχης των ελληνικών ενόπλων ανταρτικών σωμάτων. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1426)

ΜΙΣΙΑΚΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Μισιάκας γεννήθηκε στην Βασιλειάδα της Καστοριάς και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2382)

ΜΙΣΥΡΛΗΣ ΚΟΣΜΑΣ

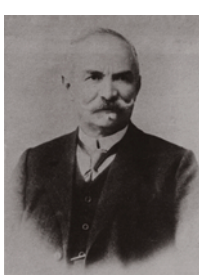
Ο Κοσμάς Μισυρλής καταγόταν από την Βασιλειάδα της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2380)

ΤΣΟΥΤΣΟΥΛΗΣ (ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ) ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Τσουτσούλης ή Δημητριάδης γεννήθηκε στην Βασιλειάδα της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4375)

ΒΟΓΑΤΣΙΚΟ

ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Αργυρόπουλος καταγόταν από το Βογατσικό της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Αφού τελείωσε το Γυμνάσιο, σπούδασε στην Ιατρική Σχολή Αθηνών. Από το 1878 έως το 1880 έζησε στην Κωνσταντινούπολη. Έλαβε μέρος στις επαναστατικές δραστηριότητες που οργάνωσε στην περιοχή Καστοριάς, τη δεκαετία του 1880, ο Αναστάσιος Πηχεών. Το 1887 συνελήφθη για την δράση του. Φυλακίστηκε από το 1905 έως το 1909. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 211)

ΒΑΔΡΑΧΑΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Βαδραχάνης καταγόταν από

το Βογατσικό της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 236)

ΒΑΔΡΑΧΑΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Βαδραχάνης καταγόταν από το Βογατσικό της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Εθνικά συνειδητοποιημένος πολύ πριν την έναρξη του Μακεδονικού Αγώνα, ο Ιωάννης Βαδραχάνης ήταν από τους πρώτους που συνεργάστηκαν με τα σώματα και τους αρχηγούς τους που εστάλησαν από την Νότιο Ελλάδα, όπως μαρτυρά ο Γ. Τσόντος (Βάρδας). Ήταν μέλος της Εθνικής Επιτροπής του Βογατσικού και ενημέρωνε για τις κινήσεις των τουρκικών περιπολιών καταφεύγοντας συχνά στην δωροδοκία προκειμένου να αποσπάσει τις απαιτούμενες πληροφορίες, τις οποίες μετέφερε στα ελληνικά σώματα. Φυλακίστηκε από τους Τούρκους για σύντομο χρονικό διάστημα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. B-9)

ΒΑΔΡΑΧΑΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Βαδραχάνης γεννήθηκε στο Βογατσικό της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Υπήρξε συνεργάτης και πληροφοριοδότης του Γ. Τσόντου (Βάρδας) και σύνδεσμος του τελευταίου με το ελληνικό Προξενείο στο Μοναστήρι σε ιδιαίτερα κρίσιμες στιγμές, όπως μετά την σφαγή στην Βασιλειάδα το 1905 και μετά την μάχη του Μουρικίου. Μετέφερε μηνύματα και κάθε είδους έγγραφα ελληνικών ανταρτικών ομάδων, οι οποίες δρούσαν στην περιοχή. Τέλος, έλαβε μέρος στην επιχείρηση εξόντωσης 12 Κομιτατζήδων, οι οποίοι λυμαινόντο την περιοχή της μονής Μεταμορφώσεως, τον Φεβρουάριο του 1905. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. B-213)

ΒΙΣΒΙΚΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Ο Σωτήριος Βισβίκης καταγόταν από το Βογατσικό της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλαρχηγός. (Βάρδα, ό. π., τ. Α', σσ. ιζ', ιη')

ΒΛΑΧΟΣ (ΒΛΙΩΡΑΣ) ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Βλάχος (Βλιώρας) καταγόταν από το Βογατσικό της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλίτης με το σώμα του Κ. Ντόγρα από το 1905 έως το 1908 (παρέμεινε ανενεργός από τον Απρίλιο του 1906 έως τον Φεβρουάριο του 1907). Έλαβε μέρος στην συμπλοκή με το σώμα του κοιμηματούχου Δέδε Κώτσιο (1906), στην μάχη του

Κρατερού τον Ιούλιο του 1906 και στην μάχη στον Μελισσότοπο στην Καστοριά εναντίον Βουλγάρων και τακτικού τουρκικού στρατού. Συμμετείχε, τέλος, σε πλήθος αντιβουλγαρικών εκφοβιστικών ενεργειών.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-126)

ΒΡΑΚΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο ζωέμπορος Κωνσταντίνος Βράκας καταγόταν από το Βογατσικό της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Πολέμησε στο πλευρό του Καούδη και του Μελά.

(Β. Γούναρη (επιμ.), *Φθινόπωρο του 1904 στη Μακεδονία. Το ανέκδοτο ημερολόγιο του Μακεδονομάχου Ευθυμίου Καούδη*, Θεσσαλονίκη 1996, σ. 11)

ΓΚΑΡΤΣΑΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΣ

Ο Μακεδονομάχος Δαμιανός Γκαρτ(σ)αλής καταγόταν από το Βογατσικό του Νομού Καστοριάς και έδρασε ως Οπλίτης στο σώμα του καπετάν Λάζου.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 624)

ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Δεληγιάννης καταγόταν από το Βογατσικό της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης στην Δοϊράνη. Συνελήφθη από τους Τούρκους στην προσπάθειά του να σώσει τραυματισμένο σύντροφό του.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-205)

ΖΗΣΗΣ (ΖΑΧΟΣ) ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Ζήσης ή Ζάχος καταγόταν από το Βογατσικό της Καστοριάς και συνέδραμε τις προσπάθειες των ελληνικών ανταρτικών ομάδων ως Πράκτορας Α' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1054)

ΙΑΤΡΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο δάσκαλος Αθανάσιος Ιατρού καταγόταν από το Βογατσικό του Νομού Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Μαζί με τον Παπαδήμα οργάνωσε την άμυνα του χωριού. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 115)

ΚΑΝΔΥΛΑΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ

Ο Ομαδάρχης Παντελής Κανδύλας ή Κόκκινος καταγόταν από το Βογατσικό της Καστοριάς. Άρχισε την δράση του τον Ιούλιο του 1904 μαζί με ακό-

μη τέσσερις αντάρτες. Γνώρισε τον Π. Μελά, τον οποίο και ακολούθησε μέχρι το Λέχοβο. Συνεργάστηκε με τον Γ. Τσόντο, ο οποίος τον τοποθέτησε επικεφαλής μίας διμοιρίας του. Μαζί με τον Βάρδα έλαβε μέρος σε διάφορες επιχειρήσεις στα Καστανοχώρια και στην περιοχή της Ανασελίτσας. Αργότερα συμμετείχε στην επίθεση στο χωριό Άγιος Ηλίας, κατά την οποία σκοτώθηκε ο βοεβόδας Κωνσταντίνωφ μαζί με μερικούς οπαδούς του. Το 1905 συνελήφθη μετά από προδοσία, μαζί με άνδρες του Α. Καραλίβανου και καταδικάστηκε σε τριετή φυλάκιση.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-606)

ΚΑΡΑΝΑΣΟΣ

Ο Καρανάσος (άγνωστο το πλήρες όνομα) ήταν πρόκριτος του Βογατσικού, ο οποίος προσέφερε σημαντική οικονομική ενίσχυση στον αγώνα για την Μακεδονία.

(Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σ. 73)

ΚΑΡΥΔΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

Ο Ανδρέας Καρύδης γεννήθηκε στο Βογατσικό της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1525)

ΚΟΡΟΜΗΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Κορομήλης καταγόταν από το Βογατσικό της Καστοριάς και αγωνίστηκε ως Οπλίτης στα ανταρτικά σώματα που δρούσαν στην περιοχή.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1712)

ΜΙΚΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Μίκας γεννήθηκε στο Βογατσικό της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2371)

ΝΤΟΓΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Ντόγρας καταγόταν από το Βογατσικό της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλαρχηγός στην περιοχή της Ποπόλεως. Μυήθηκε στον Αγώνα από τον Α. Ιατρού και υπήρξε συνεργάτης του Π. Μελά.

(Α. Ιατρού, «Η δράσις του εκ Βογατσί-

κού οπλαρχηγού Κώστα Δόγρα», *Μακεδονικός Αγών*, 14 (1930), 14-15)

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο ιερέας Δημήτριος Οικονόμου καταγόταν πιθανότατα από το Βογατσικό. Έδρασε ως πληροφοριοδότης και αγγελιοφόρος του καπετάν Βάρδα.

(Βάρδα, ό. π., τ. Α', σσ. 23, 192)

ΠΑΠΑΔΗΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Παπαδήμος (Δημήτριος Οικονόμος) καταγόταν από το Βογατσικό της Καστοριάς. Έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης και διετέλεσε πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Βογατσικού. Αφού περάτωσε τις εγκύκλιες σπουδές στην γενέτειρά του, συνέχισε την εκπαίδευσή του στο Βαρβάκειο Γυμνάσιο Αθηνών και σε ηλικία 19 ετών ανέλαβε την διεύθυνση του Δημοτικού Σχολείου Βογατσικού. Αργότερα δίδαξε στην Ελληνική Σχολή της Μοσχόπολης. Το 1880 χειροτονήθηκε ιερέας και από το 1890 έως το 1900 διετέλεσε Αρχιερατικός Επίτροπος, γραμματέας της Μητρόπολης Κορυτσάς και εφημέριος.

(Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σ. 68)

ΣΙΔΕΡΗΣ ΚΟΣΜΑΣ

Ο Κοσμάς Σιδέρης γεννήθηκε στο Βογατσικό της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3743)

ΣΙΜΩΤΑΣ (ΤΣΙΑΤΣΟΣ) ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Σιμώτας ή Τσιάτσος καταγόταν από το Βογατσικό της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλίτης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3757)

ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Σταυρίδης γεννήθηκε στο Βογατσικό της Καστοριάς και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Β' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3896)

ΤΑΚΑΝΤΖΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Τακαντζάς ή Καρανάσος γεννήθηκε στο Βογατσικό της Καστοριάς. Ήταν μέλος της οργάνωσης «Μακεδονική Άμυνα», η οποία ιδρύθηκε από τον Ι. Δραγούμη, μέλος της Εθνικής Επιτροπής της κοινότητας Βογατσικού και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης από το 1903 έως το 1909. Εύπορος ο ίδιος, συνέδραμε με κάθε τρόπο τα πρώτα ανταρτικά σώματα που εστάλησαν στην Μακεδονία, ενώ οι καλές του σχέσεις με ανθρώπους της οθωμανικής διοίκησης τον διευκόλυναν

στην εκμείευση πληροφοριών, τις οποίες μετέφερε στους αντάρτες της περιοχής. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-416)

ΤΣΙΤΣΙΠΑΤΗΣ (ΚΛΕΙΟΥΤΑΣ) ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Τσιτσιπάτης ή Κλειούτας γεννήθηκε στο Βογατσικό της Καστοριάς και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης. Σκοτώθηκε στον Αλιάκμονα το 1906. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4317)

ΤΣΟΤΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Τσότρας γεννήθηκε στο Βογατσικό της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4350)

ΦΕΡΡΑΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Φερραίος καταγόταν από το Βογατσικό της Καστοριάς και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του καπετάν Ντόγγρα μέχρι τον Σεπτέμβριο του 1905. Αργότερα εγκαταστάθηκε στην «Παλαιά Ελλάδα», όπου δολοφονήθηκε. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Φ-60)

ΒΟΤΑΝΙ

ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Γιαννακόπουλος καταγόταν από το Βοτάνι της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 549)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Γιαννής καταγόταν από το Βοτάνι του Νομού Καστοριάς και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 556)

ΓΙΑΝΝΟΥΛΙΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Γιαννουλίδης γεννήθηκε στο Βοτάνι του Νομού Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 570)

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΖΗΣΗΣ

Ο Ζήσης Δημητριάδης καταγόταν από το Βοτάνι της Καστοριάς (δεν μπορεί ωστόσο να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο καταγωγής του από τον Άγιο Δημήτριο) και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Τον Απρίλιο του 1903 συνελήφθη από τις τουρκικές αρχές μετά από συμπλοκή με Εξαρχικούς. Καταδικάστηκε σε φυλάκιση ενός έτους, αλλά μετά από παρέμβαση του ελληνικού προξενείου αφέθηκε ελεύθερος. Μετά την αποφυλάκισή του αναγκάστη-

κε να εγκαταλείψει το χωριό, καθώς οι Εξαρχικοί είχαν επικρατήσει και η ζωή του ίδιου καθώς και της συζύγου του, η οποία είχε επανειλημμένως ξυλοκοπηθεί, βρισκόταν σε κίνδυνο. Επανήλθε στον Άγιο Δημήτριο, όπου η εξαρχική αντίδραση τον ανάγκασε σε δεύτερη φυγή. Μετά την απελευθέρωση της Μακεδονίας διορίστηκε από τις ελληνικές αρχές πρόεδρος της κοινότητας. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-196)

ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Ιωάννου γεννήθηκε στο Βοτάνι της Καστοριάς και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1215)

ΝΑΝΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Νάνος γεννήθηκε στο Βοτάνι της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2635)

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Νικολάου γεννήθηκε στο Βοτάνι της Καστοριάς και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2700)

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Παπαδόπουλος καταγόταν από το Βοτάνι της Καστοριάς και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3059)

ΒΡΑΧΟΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Αποστόλου καταγόταν από το χωριό Βράχος της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 178)

ΒΕΛΟΥΚΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Βελούκας καταγόταν από το χωριό Βράχος της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Εργάστηκε για την υπόθεση της Μακεδονίας ως αγγελιοφόρος και μεταφορέας πολεμοφοδίων. Πολλές φορές ανέλαβε την παρακολούθηση υπόπτων προσώπων και άλλες φορές να φυγαδεύσει ή να προσφέρει άσυλο σε διωκόμενους αγωνιστές. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-23)

ΒΡΑΓΚΟΛΑΣ ΑΡΓΥΡΙΟΣ

Ο Αργύριος Βράγκολας καταγόταν από

το χωριό Βράχος της Καστοριάς και προσέφερε τις υπηρεσίες του δρώντας ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 432)

ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Γιαννούλης γεννήθηκε στον Βράχο της Καστοριάς και συνέδραμε τις ελληνικές προσπάθειες στην Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 569)

ΓΙΩΤΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Γιώτας καταγόταν από το χωριό Βράχος της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 605)

ΘΕΜΕΛΗΣ ΖΗΚΟΣ

Ο Ζήκος Θέμελης καταγόταν από τον Βράχο της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλίτης. Σκοτώθηκε στο Παλαιοκρήμνι τον Ιούνιο του 1905. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1150)

ΚΥΡΙΑΖΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Κυριάζος γεννήθηκε στον Βράχο της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1885)

ΜΕΛΙΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Μελιός καταγόταν από τον Βράχο της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2305)

ΜΠΑΚΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Μπάκης γεννήθηκε στον Βράχο της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2444)

ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Ο Παπα-Πέτρος καταγόταν από τον Βράχο της Καστοριάς και συμμετείχε στον κατά των Κομματζήδων αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3220)

ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ

Ο Γιαννούλης Πετρόπουλος γεννήθηκε στο χωριό Βράχος του Νομού Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Διορίστηκε πρόεδρος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής από τον Γ. Τσόντο (Βάρδας), ο οποίος είχε αναλάβει να οργανώσει την άμυνα του χωριού. Ο Βράχος είχε, σύμφωνα με τον ίδιο τον Βάρδα, ιδιαίτερη στρατηγική σημασία καθώς ήταν το γειτονικότερο στα σλαβόφωνα χωριά των Καστα-

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

νοχωρίων, γεγονός που το καθιστούσε εύκολο στόχο των Κομιτατζήδων αλλά και ιδανικό ορμητήριο των ελληνικών ανταρτικών ομάδων. Ο Πετρόπουλος ήταν επιφορτισμένος να συντονίζει τους οδηγούς και τους αγγελιοφόρους των σωμάτων, όπως επίσης και να στρατολογεί νέα και ικανά μέλη προς επάνδρωση των τελευταίων. Έλαβε μέρος σε επιχείρηση στο Πετροπούλακι και στο Καστανόφυτο της Καστοριάς με τους Βάρδα και Σ. Δούκα (Μάλλιος) το καλοκαίρι του 1905. Αργότερα συνεργάστηκε με τον Ν. Λαχτάρα σε επιδρομή στο Καλοχώρι Καστοριάς και με τον Γ. Φαληρέα (Ζάκας) στην κατάληψη του χωριού Πετροπούλακι. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-578)

ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Στέργιος καταγόταν από τον Βράχο της Καστοριάς και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3915)

ΒΥΣΣΙΝΙΑ

ΧΡΗΣΤΟΥ (ΡΩΜΠΑΚΑΣ) ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Χρήστου ή Ρώμπακας καταγόταν από την Βυσσινιά της Καστοριάς και έδρασε ως Ομαδάρχης. Αρχικά διορίστηκε ανεξάρτητος οπλαρχηγός από τον Ι.

Τζαβέλλα. Έλαβε μέρος στις μάχες στο Επταχώρι και στην Δάρδα εναντίον των Τούρκων το 1906. Το 1907 συμμετείχε επίσης στην μάχη εναντίον των Βουλγάρων και στην Υδροούσσα και στην πυρπόληση του χωριού Ιεροπηγή, τον Μάιο του ίδιου έτους. Τέλος, συνέδραμε τους Μακρή και Σούλιο σε συμπλοκή με Τούρκους και Βουλγάρους στην Βυσσινιά. Η προσφορά του στην πατρίδα συνεχίστηκε τόσο κατά την διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων όσο και κατά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Χ-136)

ΓΑΒΡΟΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Αθανασίου γεννήθηκε στον Γάβρο της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος. (Βάρδα, ό. π., τ. Α', σ. 213)

ΝΤΑΛΙΠΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Νταλίπης γεννήθηκε στο χωριό Γάβρος της Καστοριάς. Ήταν ολαβόφωνος από οικογένεια κτηνοτρόφων (το πραγματικό του

επώνυμο ήταν Κωνσταντινίδης ή Κεχαγιάς) και συνεργάστηκε με μερικούς από τους πλέον σημαντικούς Μακεδονομάχους όπως ο Κώττας, ο Μελάς, ο Κατεχάκης, ο Καούδης και ο Καραβίτης, στην περιοχή των Κορεστίων. Συμμετείχε στην επανάσταση του Ίντεν το 1903, σύντομα όμως, μετά από διαφωνία με την ΕΜΕΟ, ένωσε τις δυνάμεις του με το ελληνικό Μακεδονικό Κομιτάτο. Συνεργάστηκε με τον Κώττα και με τον Π. Μελά. Αργότερα, τον Νοέμβριο του 1904 εντάχθηκε στο σώμα του Γ. Κατεχάκη (Ρούβας). Έλαβε μέρος στη μάχη στο Ανταρτικό της Φλώρινας πολεμώντας στο πλευρό των Ρούβα και Π. Κύρου, ενώ τον Νοέμβριο του 1905 εντάχθηκε στο σώμα του καπετάν Βάρδα. Σκοτώθηκε σε ενέδρα του τουρκικού στρατού στη θέση «Ράχη του Ασβού» στο Ανταρτικό. Σύμφωνα με άλλες πληροφορίες, ο Νταλίπης με την ομάδα του είχε καταφύγει στην μονή της Αγίας Τριάδας στο Πισοδέρι, όπου και προδόθηκε από τους Κομιτατζήδες. (ΓΕΣ, ό. π., σσ. 107, 111, 155, 197)

ΝΤΑΛΙΠΗΣ ΦΛΩΡΟΣ

Ο Φλώρος Νταλίπης (αδελφός του Δ. Νταλίπη) καταγόταν από τον Γάβρο της Καστοριάς. Συνεργάστηκε με τον Καούδη και αργότερα με τον Βάρδα. (Καούδη Ημερολόγιο, ό. π., σ. 62)

ΠΑΠΑΜΗΤΡΟΣ

Ο Παπαμήτρος καταγόταν πιθανώς από τον Γάβρο της Καστοριάς και έδρασε ως οδηγός στο σώμα του Καραβίτη. (Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σ. 41)

ΓΕΡΜΑΣ

ΔΟΥΦΛΙΑΣ ΖΗΣΗΣ

Ο Ζήσης Δούφλιας ή Καταραχιάς γεννήθηκε στον Γέρμα της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Στο Μοναστήρι μυήθηκε από τον Ι. Δραγούμη στην οργάνωση «Μακεδονική Άμυνα». Τον Αύγουστο του 1904 διορίστηκε πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής στο Γέρμα,

θέση ιδιαίτερα νευραλγική, καθώς το χωριό βρισκόταν στο σημείο που χώριζε την «ελληνόφωνη» από την «βουλγαρόφωνη» ζώνη, συνιστώντας ουσιαστικά ορμητήριο των ελληνικών ανταρτικών σωμάτων. Η σημασία του χωριού για τους Έλληνες ήταν γνωστή στην βουλγαρική πλευρά, η οποία με επικεφαλής τον Τσακαλάρω ασκούσε πιέσεις με κάθε δυνατό τρόπο. Ο Δούφλιας υπήρξε ο οργανωτικός νους της εθνικής προσπάθειας στην περιοχή, διευθετώντας όλα τα ζητήματα που προέκυπταν και πάντα σε συνεννόηση με το ελληνικό Προξενείο Μοναστηρίου. Μετά την ανακήρυξη του Συντάγματος του 1908 διώχθηκε και αναγκάστηκε να καταφύγει στην Αθήνα. Επέστρεψε στην γενέτειρά του μετά την απελευθέρωση της Μακεδονίας, το 1912.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-192)

ΚΑΤΑΡΑΧΙΑΣ (ΤΖΗΚΑΣ) ΖΗΣΗΣ

Ο Τζήκας καταγόταν πιθανότατα από τον Γέρμα της Καστοριάς. Ήταν προύχοντας του χωριού και συνεργάτης του Καραβίτη. (Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σ. 162)

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Παπαϊωάννου γεννήθηκε στον Γέρμα της Καστοριάς και συνέδραμε τον αγώνα των ελληνικών ανταρτικών ομάδων ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3122)

ΣΕΛΤΣΙΩΤΗΣ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Σελτσιώτης γεννήθηκε στον Γέρμα της Καστοριάς και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3697)

ΤΖΗΜΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Τζήμας γεννήθηκε στον Γέρμα της Καστοριάς και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4057)

ΓΛΥΚΟΝΕΡΙ

ΜΠΑΚΑΛΗΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ

Ο Περικλής Μπακάλης γεννήθηκε στο Γλυκονέρι της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2439)

ΜΠΑΚΑΛΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Μπακάλης γεννήθηκε στο Γλυκονέρι της Καστοριάς και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2440)

ΓΡΑΜΟΣ

ΝΑΚΙΤΣΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Νακίτσας καταγόταν από τον Γράμο και διετέλεσε επικεφαλής του εκτελεστικού τμήματος ανταρτικού σώματος της περιοχής. (Βάρδα, ό. π., τ. Β', σ. 39)

ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ

ΓΙΟΥΜΠΡΟΥΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Γιουμπρούκης καταγόταν από το Δενδροχώρι της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Σκοτώθηκε πιθανώς από Κομιτατζήδες στην γενέτειρά του. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 598. Βάρδα, ό. π., τ. Α', σ. 34)

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ο Χριστόδουλος Παπαδημητρίου γεννήθηκε στο Δενδροχώρι της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3022)

ΔΙΑΛΕΚΤΟ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Αθανασίου καταγόταν από το Διαλεκτό του Νομού Καστοριάς και αγωνίσθηκε εναντίον των Κομιτατζήδων ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 47)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΘΕΟΧΑΡΗΣ

Ο Θεοχάρης Βασιλείου καταγόταν από το χωριό Διαλεκτό της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 292)

ΚΑΡΑΜΑΝΙΔΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Καραμανίδης καταγόταν από το Διαλεκτό του Νομού Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1413)

ΚΑΡΑΜΑΝΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Καραμανίδης γεννήθηκε στο Διαλεκτό της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1415)

ΚΑΡΑΜΑΝΙΔΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Καραμανίδης γεννήθηκε στο Διαλεκτό της Καστοριάς και συνένδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1417)

ΛΑΠΑΣ ΝΤΙΝΑΣ

Ο Ντίνας Λάπας γεννήθηκε στο Διαλεκτό της Καστοριάς και συνένδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1982)

ΜΗΤΡΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Μήτρου γεννήθηκε στο Διαλεκτό της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1357)

ΜΙΧΑΗΛ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Μιχαήλ καταγόταν από το Διαλεκτό της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2386)

ΜΠΙΣΑΛΙΝΗΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Μπισαλίνης γεννήθηκε στο Διαλεκτό της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2538)

ΠΑΠΑΚΟΣΜΑΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Παπακοσμάς καταγόταν από το Διαλεκτό της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3135)

ΔΡΟΣΟΠΗΓΗ

ΣΛΑΤΙΝΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Σλατίνας γεννήθηκε στην Δροσοπηγή του Νομού Καστοριάς και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3810)

ΖΕΥΓΟΣΤΑΣΙ

ΚΩΤΟΥΛΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο πιθανότατα σλαβόφωνος Αθανάσιος Κωτούλας γεννήθηκε στο Ζευγοστάσι της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλίτης. Αρχικά εργαζόταν ως μωλθρός σε νερόμυλο. Μαζί με ακόμη τρεις Εξαρχικούς συνελήφθη από τους άνδρες του Μ. Τσόντου, ο οποίος του χάρισε την ζωή. Μετά το γεγονός αυτό εστάλη στην Κρήτη, από όπου επανέκαμψε υπό τις διαταγές του πρώην διώκτη του Μ. Τσόντου, όταν στον τελευταίο ανατέθηκε να συνδράμει τον Γ. Τσόντο (Βάρδας) στο Μοναστήρι. Έλαβε μέρος σε επιθέσεις εναντίον εξαρχικών χωριών, όπως στο Ίγρι και στην Καλλινίκη. Τον Ιούλιο του 1907 συμμετείχε σε επιχείρηση στο χωριό Τρίγωνο των Κορεστίων, την οποία επακολούθησε συμπλοκή με Τούρκους στρατιώτες. Τον ίδιο μήνα το σώμα, στο οποίο υπηρετούσε, συνεπλάκη

έξω από την Δροσοπηγή με τουρκικό απόσπασμα. Ακόμη, ο Κωτούλας πολλές φορές ανελάμβανε να εξουδετερώσει επικίνδυνους πράκτορες της βουλγαρικής προπαγάνδας ή και Έλληνες, οι οποίοι είχαν εγκαταλείψει το πατριαρχικό στρατόπεδο και συχνά κατέδιδαν τόσο στις τουρκικές αρχές όσο και στους Κομιτατζήδες τις επικείμενες ενέργειες των πρώην συντρόφων τους. Ένας από αυτούς ήταν ο Γιαννάκης Τέζας από το Φλάμπουρο, τον οποίο ο Κωτούλας εκτέλεσε τον Σεπτέμβριο του 1907. Για την δράση του διώχθηκε απηνώς. Προδόθηκε και συνελήφθη τον Σεπτέμβριο του 1907, για να αποφυλακισθεί σχεδόν ένα χρόνο αργότερα μετά την ανακήρυξη του Συντάγματος του 1908. Το 1917, μετά την κατάληψη από τα βουλγαρικά στρατεύματα της Δράμας, όπου είχε εγκατασταθεί, εκτελέστηκε όταν έγινε γνωστή η σημαντική εθνική του δράση στον Μακεδονικό Αγώνα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-497)

ΙΕΡΟΠΗΓΗ

ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΣ

Ο Φίλιππος Δημοδιδασκάλου καταγόταν από την Ιεροπηγή της Καστοριάς. Μαζί με άλλους μαχητές συνελήφθη από την συμμορία των Κλιάτσεφ και Καρσάκωφ. (Βάρδα, ό. π., τ. Β', σ. 61)

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΤΡΥΦΩΝ

Ο Τρύφων Εμμανουήλ καταγόταν από την Ιεροπηγή του Νομού Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 953)

ΚΑΛΙΝΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Καλίνης γεννήθηκε στην Ιεροπηγή του Νομού Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν ένας από τους πολλούς που ενέπνευσε το παράδειγμα του Γερμανού Καραβαγγέλη. Συνεργαζόμενος με τους Β. Τσεμάνη, Τρ. Εμμανουήλ, Μιχ. Καρτσιάκο και Αντ. Τερζή, δημιούργησε έναν από τους πρώτους πυρήνες αντιστάσεως εναντίον των Βουλγάρων στην Ιεροπηγή. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 106)

ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Παπαστεφάνου καταγόταν από την Ιεροπηγή της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλαρχηγός στην περιοχή των Καστανχωριών, όπου η βουλγαρική προπαγάνδα ήταν ιδιαίτερα ισχυρή. (Βάρδα, ό. π., τ. Β', σ. 23)

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

ΠΕΝΤΣΑΣ ΖΗΣΗΣ

Ο Ζήσης Πέντσας καταγόταν από την Ιεροπηγή της Καστοριάς. Ήταν δάσκαλος και συνεργάτης του Βάρδα.
(Βάρδα, ό. π., τ. Β', σ. 65)

ΤΕΡΖΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Τερζής γεννήθηκε στην Ιεροπηγή της Καστοριάς και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν μέλος της Επιτροπής Άμυνας μαζί με τους Β. Τσεμάνη, Τρ. Εμμανουήλ, Μιχ. Καρτσιάκο, Ι. Γούλιο, Π. Καλίνη, Π. Μπίτσο, Ι. Ρούζκα. Δολοφονήθηκε από Κομιτατζήδες στην οικία του μαζί με τον εξάδελφό του Αν. Γούλιο.
(ΓΕΣ, ό. π., σ. 106. Αρχείο ΔΕΠΙΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-517)

ΤΕΡΖΗΣ ΖΗΣΗΣ

Ο δάσκαλος Ζήσης Τερζής καταγόταν από την Ιεροπηγή της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4031)

ΤΕΡΖΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Τερζής γεννήθηκε στην Ιεροπηγή της Καστοριάς και έδρασε ως Ομαδάρχης. Αν και αρχικά είχε προσχωρήσει στην παράταξη των Εξαρχικών, σύντομα βρέθηκε να πολεμά με γνωστούς αρχηγούς του Μακεδονικού Αγώνα αναπτύσσοντας σημαντική εθνική δράση. Τα πρώτα χρόνια συνεργάστηκε με τον Τσόντο Βάρδα και συμμετείχε σε συμπλοκή του σώματός του στα Κορέστια με Τούρκους, η οποία έληξε με υποχώρηση των Ελλήνων. Αυτή η σύγκρουση στοίχισε στην ελληνική πλευρά, καθώς μετά την ήττα πολλοί σλαβόφωνοι αντάρτες του σώματος εγκατέλειψαν τον Βάρδα και εντάχθηκαν στο δυναμικό του σώματος του αρχικομιτατζή Καρσάκωφ. Ο Τερζής δεν τους ακολούθησε, αλλά παρέμεινε με τον αρχηγό του. Αργότερα, έλαβε μέρος σε επιθέσεις εναντίον εξαρχικών χωριών και Κομιτατζήδων. Συμμετείχε επίσης στην επιχείρηση των Πλατανιά και Τόμπρα στο Γιαννοχώρι, κατά την οποία σκοτώθηκε ο Καρσάκωφ. Αργότερα συνεργάστηκε με τον Π. Ρακοβίτη και με τον Δ. Μακρή, συνεχίζοντας με το ίδιο αγωνιστικό πάθος το έργο του.
(Αρχείο ΔΕΠΙΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-432)

ΚΑΣΤΑΝΟΦΥΤΟ

ΖΙΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Ζίας καταγόταν από το Καστανόφυτο του Νομού Καστοριάς και α-

νέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Υπήρξε συνεργάτης του Κέντρου Άργους Ορεστικού, επιφορτισμένος με την μεταφορά μυστικής αλληλογραφίας των σωμάτων.
(Αρχείο ΔΕΠΙΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-136)

ΚΑΡΤΖΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Κάρτζος καταγόταν από το Καστανόφυτο της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1521)

ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

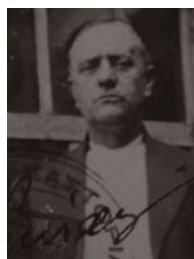
Ο Ιωάννης Παπαζήσης καταγόταν από το Καστανόφυτο. Έδρασε ως μέλος ανταρτικής ομάδας και φρουρός του χωριού του.
(Βάρδα, ό. π., τ. Β', σ. 482)

ΚΑΣΤΟΡΙΑ

ΑΛΒΑΝΟΣ ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Ο Αχιλλέας Αλβανός καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης υπό τις διαταγές του οπλαρχηγού Λάζαρου Αποστολίδη. Επίσης, ως εκτελεστικό όργανο της Εθνικής Επιτροπής της πόλης, συμμετείχε στην επίθεση εναντίον της βουλγαρίζουσας οικογένειας Ματή τον Ιούνιο του 1906.
(Αρχείο ΔΕΠΙΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-184)

ΑΛΒΑΝΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Αλβανός καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σύμφωνα με τις μαρτυρίες των Καουόδη και Μακρή, χρησιμοποιήθηκε ως σύνδεσμος του Μητροπολίτη Γερμανού Καραβαγγέλη με τον Βαγγέλη Γεωργίου (Στρεμπενιώτη) από τον Μάιο έως τον Αύγουστο του 1903.
(Αρχείο ΔΕΠΙΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-181)

ΒΑΡΣΑΜΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Βαρσάμης γεννήθηκε στην πόλη της Καστοριάς (αλλού αναφέρεται ως τόπος καταγωγής του η Λάρισα) και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. Συνελήφθη στο μοναστήρι της Παναγίας στην Κλεισούρα μαζί με άλλους αγωνιστές και καταδικάστηκε σε πενταετή φυλάκιση από τοδικαστήριο.
(Αρχείο ΔΕΠΙΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-150)

ΒΗΔΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Βήδας καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης από το 1904 έως το 1909.
(Αρχείο ΔΕΠΙΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-215)

ΒΙΔΟΒΑΡΗΣ ΠΑΥΛΟΣ

Ο Παύλος Βιδοβάρης καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλίτης. Συνεργάστηκε με τους οπλαρχηγούς Β. Βρόντα, Ν. Λαύρα, Αν. Ζώη και Λ. Ζαρκάδα. Έλαβε μέρος σε διάφορες επιχειρήσεις εναντίον εξαρχικών χωριών καθώς και στην εξουδετέρωση του Βούλγαρου Πέτκου, ο οποίος ευθυνόταν για την διάλυση του σώματος του Λυμπερόπουλου.
(Αρχείο ΔΕΠΙΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-118)

ΓΙΑΝΝΟΥΣΗΣ ΜΕΛΙΟΣ

Ο Μέλιος Γιαννούσης καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 576)

ΓΙΑΝΝΟΥΣΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ

Ο Στυλιανός Γιαννούσης γεννήθηκε στην πόλη της Καστοριάς και συνέδραμε τις προσπάθειες των ελληνικών σωμάτων στην Μακεδονία ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 577)

ΓΚΟΛΟΓΚΙΝΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Γκολογκίνας καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς και έδρασε ως Ομαδάρχης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 659)

ΓΚΟΥΓΚΟΥΛΙΤΣΑΣ ΛΑΖΑΡΟΣ

Ο Λάζαρος Γκουγκουλίτσας καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Α. Πηχεών από το 1905. Έλαβε μέρος σε συμπλοκή της ομάδας με τρεις βουλγαρικές συμμορίες στην Περικοπή, στην σύλληψη και εκτέλεση Εξαρχικών στο Βίτσι καθώς και στην αποστολή βοήθειας στον Γ. Τσόντο στο Κουμάντσοβο.
(Αρχείο ΔΕΠΙΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-209)

ΔΑΜΙΑΝΟΣ

Ο ιερέας Δαμιανός καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 753)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΛΑΖΑΡΟΣ

Ο Λάζαρος Δημητρίου ή Πολιόσκας καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς και υπηρέτησε ως Οπλίτης. Από το 1906 έως το 1907 έδρασε υπό τις διαταγές του Π. Κόκκινου, με το σώμα του οποίου συμμετείχε στην επίθεση εναντίον του εξαρχικού χωριού Βέργα στην Καστοριά. Στην συνέχεια συνεργάστηκε με τον καπετάν Φούφα, λαμβάνοντας μέρος σε πολλές συμπλοκές με βουλγαρικά σώματα και σε επιδρομές σε χωριά βουλγαριζόντων. Τέλος, από τον Ιανουάριο του 1908 μέχρι την ανακήρυξη του Συντάγματος του 1908 προσέφερε τις υπηρεσίες του στον οπλαρχηγό Γ. Σούλιο και την ομάδα του, συμμετέχοντας στην μάχη στο Καστανόφυτο (Καστανοχώρια Καστοριάς) εναντίον Τούρκων στρατιωτών. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-151)

ΔΙΚΛΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ

Ο Σταμάτιος Δίκλιος καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σύμφωνα με μαρτυρία του Καούδη, συχνότατα διέθετε την οικία του σε καταδιωκόμενους αντάρτες, τους οποίους περιέθαλπε και βοηθούσε. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-206)

ΔΟΥΚΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ο Σπυρίδων Δούκης καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλίτης στην Δυτική Μακεδονία. Ήταν πρωτοπαλίκarlo του οπλαρχηγού Αρκούδα. Σκοτώθηκε το 1906 από τον τουρκικό στρατό στη μάχη της Ανασελίτσας. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-244)

ΖΗΣΙΑΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Ζησιάδης (Πράκτορας Β' τάξης) καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς. Για ένα χρονικό διάστημα έζησε στην Αθήνα, όπου συνεργάστηκε με τις ελληνικές αρχές στον εντοπισμό Βουλγάρων πρακτόρων που δραστηριοποιούντο τόσο στην πρωτεύουσα όσο και σε άλλες περιοχές της τότε Παλαιάς Ελλάδας. Ήταν μέλος των συλλόγων «Ελληνισμός» και «Μέγας Αλέξανδρος». Ο Γ. Τσόντος μνημονεύει τον ζήλο και το πάθος που τον διακατείχε, όταν τον γνώρισε στην Αθήνα το 1904. Αμέσως μετά την έναρξη της ένοπλης φάσης του Μακεδονικού Αγώνα, μετέβη στην Καστοριά, όπου συνεργάστηκε με τον Μητροπολίτη Γερμανό Καραβαγγέλη. Δική του αρμοδιότητα ήταν να εξουδετερώνει επικίνδυνους Τούρκους ή Κομιτατζήδες δρώντας ως εκτελεστικό όργανο, ενώ, όταν αυτό δεν ήταν εφικτό,

ανελάμβανε την ευθύνη να βρει άτομα πρόθυμα και ικανά να περατώσουν την αποστολή. Συνελήφθη μετά από προδοσία τον Μάιο του 1905 και αφέθηκε ελεύθερος μετά από τρίμηνη φυλάκιση, χάρη σε παρέμβαση του ελληνικού Προξενείου Μοναστηρίου. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-121)

ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ

Ο Παντελής Θεοδωρίδης καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του καπετάν Νάκου Λαύρα. Υπό τις διαταγές του έλαβε μέρος σε συμπλοκή με βουλγαρικές συμμορίες στην Περικοπή, στην σύλληψη και εκτέλεση δέκα Εξαρχικών στο Βίτσι και σε επιχείρηση στην Λιθιά, όπου φονεύθηκε ο εξαρχικός ιερέας του χωριού. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Θ-29)

ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Καλλίνικος καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης (αγγελιοφόρος). Διέθετε το πλοιάριό του για την μεταφορά ανταρτών και πιθανότατα για την μεταφορά πολεμικού υλικού. Έλαβε μέρος στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο και στον Βορειοηπειρωτικό Αγώνα υπό τις διαταγές του Χρ. Δούκη. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-99)

ΚΑΤΣΙΑΟΥΝΗΣ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Κατσιαούνης γεννήθηκε στην πόλη της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1552)

ΚΟΚΚΑΛΕΝΙΟΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Κοκκαλένιος καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλίτης, πολεμώντας στο σώμα του Στέφανου Δούκα. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1636)

ΚΟΚΚΑΛΕΝΙΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Κοκκαλένιος γεννήθηκε στην πόλη της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1637)

ΚΟΛΕΝΤΖΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Κολέντζης γεννήθηκε στην πόλη της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1651)

ΚΟΣΜΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Κοσμάς καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Διετέλεσε επικεφαλής του Εκτελεστικού της Εθνικής Επιτροπής της Καστοριάς, στην δράση της οποίας οφείλεται η αποτελεσματική αντιμετώπιση

πολλών πρακτόρων της βουλγαρικής προπαγάνδας, μεταξύ αυτών και του Μήτρου Βλάχου. Άλλα μέλη του Εκτελεστικού, με τα οποία συνεργάστηκε, ήταν οι Π. Ζησιάδης, Σ. Μασιάκος, Χ. Θεοχάρους και Δ. Παπαδόπουλος. Αργότερα, διτέλεσε γραμματέας της Επιτροπής με το ψευδώνυμο «Ερμής» και πρόεδρος με το ψευδώνυμο «Ζεύς». (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-680)

ΚΟΥΤΟΥΡΑΣ ΞΕΝΟΦΩΝ

Ο Ξενοφών Κουτουράς καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς και αγωνίστηκε ως Οπλίτης στα ελληνικά ένοπλα σώματα που δρούσαν τότε στην Μακεδονία. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1609)

ΜΑΓΑΛΙΟΣ ΝΑΟΥΜ

Ο Ναούμ Μαγαλιός καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και ήταν μέλος του Ελληνομακεδονικού Κομιτάτου Καστοριάς. Συνέδραμε την προσπάθεια του Εθνικού Κέντρου της πόλης να στρατολογήσει νέα εκτελεστικά όργανα, πρόθυμα και ικανά να εξουδετερώσουν τους αντιπάλους της οργάνωσης. Παράλληλα, δεν ήταν λίγες οι φορές που η οικία του χρησιμοποιήθηκε ως άσυλο καταδιωκόμενων ανταρτών, μεταξύ των οποίων και ο οπλαρχηγός Α. Παναγιωτόπουλος από την Κλεισούρα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-1616)

ΜΑΝΤΖΑΡΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

Ο Λεωνίδας Μάντζαρης γεννήθηκε στην πόλη της Καστοριάς και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Γ. Τσόντου (Βάρδας). Σκοτώθηκε στο Ανταρτικό της Φλώρινας τον Ιούνιο του 1906. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-736)

ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ

Ο Αριστείδης Μαργαρίτης καταγόταν από την Καστοριά και έδρασε ως Οπλαρχηγός. Οι κατηγορίες, οι οποίες του αποδόθηκαν για ληστείες και άλλες αξιόποινες πράξεις στην περιοχή των Καστανοχωρίων, οδήγησαν στην καταδίκη του σε θάνατο από το συμβούλιο των οπλαρχηγών και στην εκτέλεσή του. Την κατηγορία αυτή αποκρούει ο Βάρδας και θεωρεί υπεύθυνη για τον θάνατό του την διαμάχη του με τον Καραβαγγέλη. (Βάρδα, ό. π., τ. Α', σ. 109)

ΜΑΣΙΑΚΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Ο Σωτήριος Μασιάκος ή Τσίτας καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς και συμ-

μετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης του Εθνικού Κέντρου Καστοριάς. Έδρασε ως σύνδεσμος και αγγελιοφόρος ανταρτών, οι οποίοι δρούσαν στην περιοχή. Συμμετείχε σε επιχειρήσεις εναντίον Εξαρχικών στο χωριό Απόσκεπος καθώς και εντός της πόλης της Καστοριάς. Φυλακίσθηκε από τους Τούρκους με την κατηγορία της δολοφονίας τριμελούς εξαρχικής οικογένειας. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-631)

ΜΕΛΕΓΚΑΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο δάσκαλος Βασίλειος Μελεγκάνος γεννήθηκε στην πόλη της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Είχε διορισθεί στο χωριό Σέσομο από τον Στ. Δραγούμη, όπου ήταν και η περιοχή ευθύνης του. Δολοφονήθηκε από Κομιτατζήδες τον Μάρτιο του 1905. (Στυλιάδη, ό. π., σ. 28)

ΜΠΑΚΑΡΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ο Γρηγόριος Μπάκαρης ή Σαδίκης καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλίτης στο σώμα του Βάρδα. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2441)

ΜΠΑΡΜΠΑΣ

Ο Μπάρμπας (άγνωστο το όνομα) καταγόταν πιθανώς από την Καστοριά. Συνεργάστηκε με τον Καραβίτη, υπό τις διαταγές του οποίου ετέθη εθελοντικά. (Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σ. 76)

ΜΠΑΤΡΙΝΟΣ ΜΕΝΕΛΑΟΣ

Ο Μενέλαος Μπατρίνος καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς. Έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης και συνεργάστηκε με τον Γερμανό Καραβαγγέλη. Μετά την επανάσταση των Νεοτούρκων, το 1908, αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την γενέτειρά του για να επανέλθει το 1910. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-579)

ΜΠΟΥΖΙΩΤΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Μπουζιώτας γεννήθηκε στην πόλη της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2569)

ΜΩΡΑΪΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Μωραΐτης γεννήθηκε στην πόλη της Καστοριάς και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2623)

ΠΑΚΙΤΣΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Πακίτσας (ή Νακίτσας) καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς (ή από την Σαμαρίνα Γρεβενών) και ανέπτυξε δράση ως Ομαδάρχης. Σκοτώθηκε στους Αμπελόκηπους Καστοριάς. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2632)

ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (ΠΑΠΑΝΤΙΝΑΣ)

Ο Παπακωνσταντίνου ή Παπαντίνας (άγνωστο το ακριβές όνομα) ήταν, σύμφωνα με μαρτυρία του Βάρδα, παλαιός αντάρτης από την Καστοριά, ο οποίος φιλοδοξούσε να αναπληρώσει το κενό που άφησε με τον θάνατό του ο Νακίτσας στην περιοχή. (Βάρδα, ό. π., τ. Β', σ. 328)

ΠΑΠΑΜΑΝΤΖΑΡΗΣ ΦΩΤΙΟΣ

Ο Φώτιος Παπαμαντζάρης καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3169)

ΠΑΠΑΜΑΡΚΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ο Γρηγόριος Παπαμάρκου γεννήθηκε στην πόλη της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3115)

ΠΑΠΑΣΙΔΕΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Παπασιδέρης καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3235)

ΠΑΠΑΤΕΡΠΟΣ ΜΕΛΙΟΣ

Ο Μέλιος Παπατέρπος γεννήθηκε στην πόλη της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3252)

ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ ΑΔΑΜ

Ο Αδάμ Παπαχρήστος γεννήθηκε στην πόλη της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3265)

ΠΗΧΕΩΝ ΦΙΛΟΛΑΟΣ (ΦΙΛΩΤΑΣ)

Ο αρχηγός Φιλόλαος Πηχεών (Φιλώτας) καταγόταν από την Καστοριά. Ήταν γιος του εθνεγέρτη εκπαιδευτικού Αναστασίου Πηχεών. Υπηρέτησε ως Ανθυπίαρχος στον ελληνικό στρατό.

Μετά το 1905 εντάχθηκε στο σώμα του καπετάν Μάλιου και έδρασε στην περιοχή του Βοΐου. Αργότερα συμμετείχε σε επιχειρήσεις στο Βίτσι μαζί με τον καπετάν Στέφο. Υπήρξε συνεργάτης του Μητροπολίτη Καστοριάς Καραβαγγέλη και υπαρχηγός του Β. Βρόντα. Τέλος, έλαβε μέρος στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο και στην απελευθέρωση της Καστοριάς. (Ι. Τζιμόπουλου, «Φιλόλαος Πηχεών: Ο καπετάν Φιλώτας», *Μακεδονική Ζωή*, 233 (1985), 33-34)

ΠΟΥΛΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Πούλιος καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3487)

ΣΑΧΙΝΗΣ ΔΟΥΚΑΣ

Ο Δούκας Σαχίνης καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3684)

ΣΤΡΕΜΠΕΝΙΩΤΗΣ (ΡΕΔΙΜΠΕΛΑΣ) ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Στρεμπενιώτης ή Ρεδιμπέλας γεννήθηκε στην πόλη της Καστοριάς και αγωνίσθηκε κατά των Κομιτατζήδων ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3954)

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Ο Σωτήριος Σωτηρόπουλος γεννήθηκε στην πόλη της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3989)

ΤΑΒΑΝΤΖΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Ταβαντζής γεννήθηκε στην Καστοριά και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης στο σώμα του καπετάν Φούφα από τον Απρίλιο του 1906 έως τον Οκτώβριο του ίδιου έτους. Τον Ιούλιο του 1906 συμμετείχε στις μάχες εναντίον βουλγαρικών σωμάτων στα Άλωνα και στο Κρατερό. Μετά τον θάνατο του Φούφα ετέθη υπό τις διαταγές του Ν. Ανδριανάκη. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-320)

ΤΑΤΣΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Τάτσης γεννήθηκε στην πόλη της Καστοριάς και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης με τους Π. Ζησιάδη και Χ. Μπίβουλα από το 1904 έως το 1908. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-24)

ΤΟΚΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Τόκας γεννήθηκε στην πόλη της Καστοριάς. Υπηρέτησε ως Οπλίτης

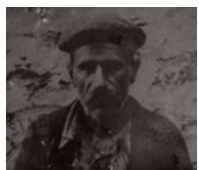
του οπλαρχηγού Τρομάρα, με το σώμα του οποίου έλαβε μέρος στις συμπλοκές με τους Τούρκους στο Μουρίκι και στην θέση «Κόρακα Πέτρα» καθώς και στην μά-

χη που δόθηκε στην Περικολή εναντίον Τούρκων και Βουλγάρων. Αργότερα συνεργάστηκε με τον Π. Φιωτάκη, συμμετέχοντας σε πολεμικές συγκρούσεις στην περιοχή του Μοριχόβου. Συνελήφθη μαζί με δύο ακόμη αντάρτες από τους Τούρκους και καταδικάστηκε σε ισόβια δεσμά. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-334)

ΤΟΥΤΟΥΝΤΖΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Ο Σωτήριος Τουτουτζής γεννήθηκε στην πόλη της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Α΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4129)

ΤΡΑΝΤΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Τράντος γεννήθηκε στην πόλη της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης, υπηρετώντας από το

1904 έως το 1905 υπό τις διαταγές του οπλαρχηγού Γ. Καραϊσκάκη και από το 1905 έως το 1908 υπό τον καπετάν Λάζο. Αργότερα έλαβε μέρος και στον Βορειοηπειρωτικό Αγώνα, συμμετέχοντας στην επιτυχή προσπάθεια κατάληψης της Κορυτσάς. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-328)

ΤΣΑΚΑΛΗΣ ΝΑΟΥΜ

Ο Ναούμ Τσάκαλης ήταν ένας από τους βασικούς συντονιστές της εθνικής προσπάθειας για την εξάλειψη της βουλγαρικής προπαγάνδας στην πόλη της Καστοριάς. (Dakin, ό. π., σ. 70)

ΦΑΤΙΣΤΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ

Ο Παντελής Φατίστης γεννήθηκε στην πόλη της Καστοριάς, όπου έδρασε ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. Υπήρξε συνεργάτης του Μητροπολίτη Καστοριάς, ο οποίος διηύθυνε την δράση των σωμάτων στην περιοχή. Συνέδραμε τους αντάρτες της περιοχής ως αγγελιοφόρος και οδηγός. Αργότερα εγκαταστάθηκε στην Σιάτιστα, συνεχίζοντας την εθνική δράση του μέχρι το 1912. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Φ-102)

ΦΙΛΙΟΣ ΚΟΣΜΑΣ

Ο Κοσμάς Φίλιος γεννήθηκε στην πόλη της Καστοριάς και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. Ήταν μέλος της Εθνικής Επιτροπής της πόλης της Καστοριάς με αξιόλογη δράση. Το 1908, μετά την ανακήρυξη του Συντάγματος των Νεοτούρκων, συγκέντρωσε στο Βογατσικό όλους τους οπλαρχηγούς των γύρω περιοχών και μαζί κατευθύνθηκαν στην Καστοριά, όπου έλαβε χώρα «τελετή συμφιλίωσης» με τους Τούρκους και τους Βούλγαρους στρατιώτες. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Φ-104)

ΧΑΝΤΖΗΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Χαντζηπαναγιώτου καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4561)

ΧΑΡΙΣΙΑΔΗΣ ΑΡΙΣΤ.

Ο Αριστ. Χαρισιάδης γεννήθηκε στην πόλη της Καστοριάς και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Α΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4494)

ΧΑΣΑΜΠΑΛΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Χασάμπαλης καταγόταν από την πόλη της Καστοριάς και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Στ. Μάλλιου. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4509)

ΚΕΡΑΣΩΝΑ

ΜΗΝΟΥ ΠΑΣΧΑΛΗΣ

Ο Πασχάλης Μήνου γεννήθηκε στην Κερασώνα της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2347)

ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Μακεδονομάχος Παπαστέργιος καταγόταν από την Κερασώνα της Καστοριάς και συνέδραμε τον αγώνα των ελληνικών ανταρτικών σωμάτων ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3240)

ΚΛΕΙΣΟΥΡΑ

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο Αλέξανδρος Γεωργιάδης καταγόταν από την Κλεισούρα της Καστοριάς και έδρασε ως Ομαδάρχης. Το 1902 κατέφυγε στο Αμύνταιο, όπου έγινε μέλος της εκεί Εθνικής Επιτροπής εκτελώντας χρέη αγγελιοφόρου και συνδέσμου με τα ανταρ-

τικά σώματα του Λεχόβου και της Κλεισούρας. Το 1907 τοποθετήθηκε σωματάρχης στο σώμα του Κ. Παπασταύρου (Μαυρομάτης) και συμμετείχε στην νικηφόρα μάχη στο Σουμπρέτσι (νοτιοανατολικά του Λεχόβου). Αργότερα ετέθη υπό τις διαταγές του αρχηγού Ν. Ανδριανάκη λαμβάνοντας μέρος σε πολλές επιθέσεις εναντίον εξαρχικών χωριών, όπως η Βυσοσινιά και οι Λεπτοκαρυές. Ακόμη, καθοριστική ήταν η συνδρομή του στην εξόντωση του Τουρκαλβανού Μουδίρη του Νυμφαίου, Ζενέλ Βέη και στην εξουδετέρωση της συμμορίας του Καρρά-Αλή. Εθνική δράση ανέπτυξε και κατά την διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-243)

ΚΑΔΕΛΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Καδέλκος γεννήθηκε στην Κλεισούρα της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. Δολοφονήθηκε από την συμμορία του κομιτατζή Παντελή τον Νοέμβριο του 1905 στο χωριό Αετός της Φλώρινας. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-863)

ΚΙΑΝΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο δάσκαλος Γεώργιος Κιάντος καταγόταν από την Κλεισούρα της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Β΄ τάξης. Το 1904 συναντήθηκε με την αποστολή των τεσσάρων αξιωματικών (Μελά κ.ά.) στη Δυτική Μακεδονία. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 115)

ΚΟΚΟΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Κόκοτας από την Κλεισούρα της Καστοριάς ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1647)

ΜΙΖΑΣ

Ο Οπλαρχηγός Μίζας καταγόταν από την Κλεισούρα της Καστοριάς. Μνημονεύεται από τον Καραβίτη μαζί με άλλους ως ένας από τους αγωνιστές της «βλαχοφώνης Κλεισούρας». (Καραβίτη, ό. π., τ. Β΄, σ. 844)

ΝΑΣΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο πρόκριτος Γεώργιος ή Γάκης Νάσλας καταγόταν από την Κλεισούρα της Καστοριάς και συνέδραμε τα ελληνικά σώματα ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. Δολοφονήθηκε από τους Εξαρχικούς το 1905. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 187)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

Ο Ανδρέας Παναγιωτόπουλος καταγόταν

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

από την Κλεισούρα της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλαρχηγός Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 844)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Παναγιωτόπουλος ή Τζίκας καταγόταν από την Κλεισούρα της Καστοριάς. Έδρασε ως Οπλίτης και όργανο της τοπικής Εθνικής Επιτροπής (Κέντρο).
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-10)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Παναγιωτόπουλος καταγόταν από την Κλεισούρα της Καστοριάς και υπηρέτησε ως Οπλίτης υπό τις διαταγές του Τέλλου Άγρα από το 1905 έως το 1906. Συμμετείχε στην συμπλοκή με τον αρχικομιτατζή Γκόνα και σε όλες τις μάχες που διεξήγαγε η ομάδα του στην λίμνη των Γιαννιτσών. Μετά τον θάνατο του αρχηγού του ακολούθησε τον Ν. Δουμπιώτη (Αμύντας).
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-505)

ΠΑΠΑΝΤΟΥΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο κληρικός Γεώργιος Παπαντούλας καταγόταν από την Κλεισούρα της Καστοριάς και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης σε ανταρτική ομάδα.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3215)

ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Παπαπέτρος γεννήθηκε στην Κλεισούρα της Καστοριάς και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3221)

ΠΑΤΣΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Πάτσας γεννήθηκε στην Κλεισούρα της Καστοριάς και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν μέλος της τοπικής Επιτροπής Αμυνας και συνεργάτης του ελληνικού Προξενείου στο Μοναστήρι.
(ΓΕΣ, ό. π., σ. 115)

ΠΑΤΣΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Πάτσας γεννήθηκε στην Κλεισούρα της Καστοριάς και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3336)

ΠΑΤΣΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Πάτσιος γεννήθηκε στην Κλεισούρα της Καστοριάς και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης στο σώμα του οπλαρχηγού Α. Παναγιωτόπουλου. Σκοτώθηκε στην Κορυφή Φλώρινας το 1906.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-133)

ΣΑΡΙΦΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Σαρίφας γεννήθηκε στην Κλεισούρα της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3676)

ΣΙΑΒΒΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Σιάββας καταγόταν από την Κλεισούρα της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3716)

ΤΟΤΤΑΣ (ΤΣΙΤΣΙΟΣ) ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τόττας ή Τσίτσιος γεννήθηκε στην Κλεισούρα της Καστοριάς και έ-

δρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης από το 1904. Εκτελούσε χρέη αγγελιοφόρου και συνδέσμου μεταξύ των δρώντων στην περιοχή ανταρτικών σωμάτων. Δολοφονήθηκε στο Σκλήθρο από Κομιτατζήδες το 1906.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-514)

ΤΣΟΛΑΚΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Τσολάκης καταγόταν από την Κλεισούρα της Καστοριάς. Έδρασε ως Οπλίτης και συνεργάστηκε με τον Τσόντο. Σκοτώθηκε στη μονή Αγίων Αναργύρων Καστοριάς.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4335)

ΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Φανόπουλος γεννήθηκε στην Κλεισούρα της Καστοριάς και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Α. Παναγιωτόπουλου στην περιοχή της Κλεισούρας. Σκοτώθηκε το 1909 σε συμπλοκή με τουρκικά αποσπάσματα.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Φ-114)

ΚΟΡΗΣΟΣ

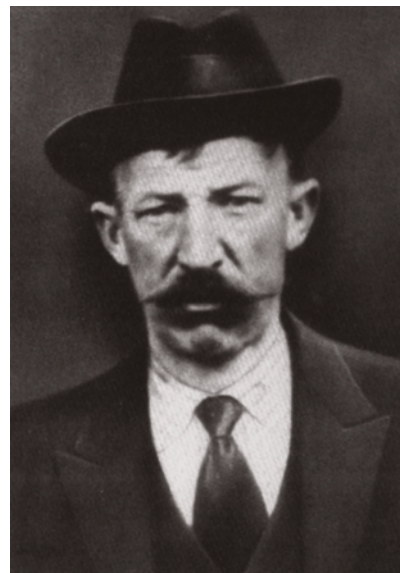
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο Αλέξανδρος Αναστασιάδης γεννήθηκε στην Κορησό της Καστοριάς. Κτηνοτρόφος και γεωργός ο ίδιος, εφοδίαζε με τρόφιμα τους αντάρτες της περιοχής. Επίσης συνέστησε δίκτυο πληροφοριών με ανθρώπους της απολύτου εμπιστοσύνης του, μεταξύ των οποίων ο ηγούμενος Γρηγόριος Διαμαντίδης, ο Ι. Τσόπρας, ο Δ. Νάτσιος και ο Γ. Στούμπος.
(Δασκαλάκη, ό. π., σσ. 291, 292)

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Δημήτριος Παναγιωτόπουλος μαζί με συμπολεμιστές του.

Ο Νικόλαος Αντωνίου καταγόταν από την Κορησό της Καστοριάς και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Α' τάξης. Επίσης, ήταν μέλος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής. Καταδικάστηκε σε ολιγοήμερη κάθειρξη για την συμμετοχή του στην προσπάθεια ανακατάληψης της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου στην Κορησό από τους Βουλγάρους, τον Δεκέμβριο του 1908. Για την δράση του τιμήθηκε επανειλημμένως από το Ελληνικό Κράτος. (Π. Παπακυριακίδη, *Η Κορησός και τα Μακεδονοχώρια στον Μακεδονικό Αγώνα*, Θεσσαλονίκη 1982, σ. 32)

ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΣ ΑΡΓΥΡΙΟΣ

Ο Αργύριος Μιχόπουλος καταγόταν από την Κορησό της Καστοριάς. Σε πολύ νεαρή ηλικία κατετάγη στο σώμα του Μακρή, μετά από προτροπές του οποίου επέστρεψε στο πατρικό του καθώς ο καπετάνιος έκρινε πως η ηλικία του δεν ήταν κατάλληλη. (Δασκαλάκη, *ό. π.*, σ. 285)

ΠΑΠΑΦΙΛΙΠΠΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο δάσκαλος Αναστάσιος Παπαφιλίππου ή Παλακυριακίδης καταγόταν από την Κορησό της Καστοριάς και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Διώχθηκε από την Βυσσινιά, όπου δίδασκε, ως ύποπτος, αμέσως μετά την κήρυξη του Ελληνοτουρκικού Πολέμου το 1897. Αργότερα, τοποθετήθηκε ως δάσκαλος στο Πισοδέρι, όπου του ανατέθηκε να εντοπίσει έξι Κομιτατζήδες που κρύβονταν στο Μοναστήρι, αποστολή στην οποία ανταποκρίθηκε με επιτυχία. Το 1901 ανέλαβε την διεύθυνση της Σχολής Γκομπεσιού (επαρχία Πρεσπών), όπου η ρουμανική προπαγάνδα ήταν ισχυρή και έντονη. Συνεργάστηκε με το ελληνικό Προξενείο του Μοναστηρίου, την τοπική Εθνική Επιτροπή και Μακεδονομάχους όπως ο Καούδης, ο Ρούβας και ο Κύρου, ενώ στο Ανταρτικό γνωρίστηκε με τον Μελά. Συνέχισε την πατριωτική του δράση στον Άγιο Νικόλαο και στην Κλεισούρα και τελικά επανήλθε στην Κορησό το 1912. (Π. Παπακυριακίδη, *ό. π.*, σσ. 24, 26)

ΣΤΥΛΙΑΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Στυλιάδης καταγόταν από την Κορησό της Καστοριάς. Υπηρέτησε υπό τις διαταγές του Βαγγέλη από το Στρέμπενο. (Δασκαλάκη, *ό. π.*, σ. 285)

ΤΣΙΦΟΡΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

Η Αναστασία Τσιφόρα καταγόταν από το χωριό Κορησός της Καστοριάς και έδρα-

σε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Δίδαξε στο παρθεναγωγείο της Κορησού, αντιμετώπιζοντας με θάρρος όλες τις συνήθειες προκλήσεις της βουλγαρικής προπαγάνδας. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. T-73)

ΤΣΟΠΡΑΣ (ΤΖΕΖΟΣ) ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Τσόπρας καταγόταν από την Κορησό της Καστοριάς. Υπήρξε συνεργάτης του ηγούμενου της μονής του Αγίου Αθανασίου, Γρηγορίου και οδηγός ανταρτικών ομάδων, μεταξύ των οποίων και του Μελά. (Δασκαλάκη, *ό. π.*, σσ. 294, 295)

ΤΣΟΥΓΚΑΡΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Τσουγκάρης καταγόταν από την Κορησό της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλίτης. (Δασκαλάκη, *ό. π.*, σ. 286)

ΧΡΗΣΤΙΔΟΥ ΕΥΔΟΚΙΑ

Η Ευδοκία Χρηστιδού καταγόταν από την Κορησό της Καστοριάς. Έλαβε μέρος σε προσπάθεια ανακατάληψης της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου από Εξαρχικούς της κοινότητας. (Δασκαλάκη, *ό. π.*, σ. 290)

ΚΟΤΥΛΗ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Γιάννης καταγόταν από την Κοτύλη του Νομού Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 555)

ΝΤΕΤΣΙΚΑΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ

Ο Ευθύμιος Ντέτσικας γεννήθηκε στην Κοτύλη της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 2764)

ΝΤΙΝΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Ντίνας καταγόταν από την Κοτύλη της Καστοριάς και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 2767)

ΝΤΙΝΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Ντίνας γεννήθηκε στην Κοτύλη της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 2768)

ΝΤΙΝΑΣ ΝΤΟΝΟΣ

Ο Ντόνος Ντίνας γεννήθηκε στην Κοτύλη της Καστοριάς και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 2770)

ΠΑΠΑΚΟΣΜΑΣ

Ο Μακεδονομάχος κληρικός Παπα-Κοσμάς καταγόταν από την Κοτύλη της Καστοριάς και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 3134)

ΚΡΑΝΙΩΝΑ

ΛΟΒΑΤΣΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Λοβάτσης καταγόταν από την Κρανιώνα της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 2066)

ΛΟΒΑΤΣΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Λοβάτσης γεννήθηκε στην Κρανιώνα της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 2068)

ΛΟΒΑΤΣΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Λοβάτσης καταγόταν από την Κρανιώνα της Καστοριάς και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 2069)

ΠΑΠΑΜΑΡΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Παπαμάρκος καταγόταν από την Κρανιώνα της Καστοριάς και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 3174)

ΣΕΚΟΥΛΙΔΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Σεκουλίδης καταγόταν από την Κρανιώνα του Νομού Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 3693)

ΧΟΡΤΑΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Χορταράς γεννήθηκε στην Κρανιώνα της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης από το 1906 έως το 1909. Χρησιμοποιήθηκε για την μεταφορά μυστικής αλληλογραφίας καθώς και ως μεταφορέας πολεμικού υλικού των ανταρτικών σωμάτων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. X-176)

ΚΡΑΝΟΧΩΡΙ

ΚΟΥΚΟΥΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Κουκούλης γεννήθηκε στο Κρανοχώρι του Νομού Καστοριάς και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. Πριν την αποστολή των πρώτων ελληνικών σωμάτων και την έναρξη του Μακεδονικού Αγώνα

είχε αναγκασθεί από την βουλγαρική προπαγάνδα να καταφύγει στην Λάρισα. Τον Αύγουστο του 1904 κατατάχθηκε στο σώμα του Π. Μελά, ο οποίος του ανέθεσε την αποστολή να συναντήσει τους οπλαρχηγούς Α. Καραλίβανο και Β. Βισβίκη στην Κοζάνη και να τους παραδώσει επιστολές με τις οδηγίες του προς αυτούς. Συμμετείχε σε επίθεση εναντίον Εξαρχικών στην Περιοχή, σε συμπλοκή με Τούρκους και Βουλγάρους στον Πολυπόταμο και σε επιχείρηση εναντίον του εξαρχικού χωριού Σκλήθρο, τον Νοέμβριο του 1904. Αργότερα, για λόγους υγείας, μετέβη στην Αθήνα. Μετά την ανάρρωσή του τοποθετήθηκε στην Λάρισα με στόχο να βοηθήσει στον εντοπισμό Βούλγαρων πρακτόρων. Μετά την ανακήρυξη του Συντάγματος του 1908 επανήλθε στην γενέτειρά του. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-509)

ΚΥΨΕΛΗ

ΒΑΣΣΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Βάσσος καταγόταν από την Κυψέλη του Νομού Καστοριάς και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 311)

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Γεωργίου καταγόταν από την Κυψέλη της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 518)

ΚΕΝΤΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Κέντρος γεννήθηκε στην Κυψέλη της Καστοριάς και βοήθησε την δράση των ελληνικών σωμάτων ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1579)

ΚΟΣΜΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Κοσμάς καταγόταν από την Κυψέλη της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1718)

ΚΟΣΜΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Κοσμάς γεννήθηκε στην Κυψέλη της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1721)

ΚΩΤΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Κώτας γεννήθηκε στην Κυψέλη της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1946)

ΝΑΤΣΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Νάτσιος καταγόταν από την Κυψέλη της Καστοριάς και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2649)

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Παπαδημήτριος γεννήθηκε στην Κυψέλη της Καστοριάς και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2999)

ΡΟΥΜΠΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Ρούμπος καταγόταν από την Κυψέλη της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3575)

ΤΣΙΑΜΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τσιάμης γεννήθηκε στην Κυψέλη της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4239)

ΧΡΗΣΤΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Χρήστος καταγόταν από την Κυψέλη της Καστοριάς και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4625)

ΚΩΣΤΑΡΑΖΙ

ΑΝΘΙΜΟΣ

Από το Κωσταράζι της Καστοριάς καταγόταν ο ηγούμενος της μονής Αγίων Πάντων στην Κορομηλιά Άνθιμος, ο οποίος ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Α' τάξης. Στα 1905 η μονή πυρπολήθηκε από τον Μήτρο Βλάχο και ο Άνθιμος κατακρεουργήθηκε. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 142)

ΓΑΒΡΟΥ ΖΗΣΗΣ

Ο Ζήσης Γάβρου γεννήθηκε στο Κωσταράζι της Καστοριάς. Έλαβε μέρος στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης και ήταν μέλος της Εθνικής Επιτροπής της γενέτειράς του, η οποία είχε ιδιαίτερη στρατηγική σημασία, αποτελώντας κομβικό σημείο συγκέντρωσης αλλά και ανασυγκρότησης των ελληνικών ανταρτικών σωμάτων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-278)

ΓΚΑΒΡΟΣ ΖΗΣΗΣ

Ο Ζήσης Γκάβρος καταγόταν από το Κωσταράζι της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 606)

ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΣ ΖΗΣΗΣ

Ο Ζήσης Ευθυμιάδης καταγόταν από το χωριό Κωσταράζι της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 975)

ΚΟΥΤΟΥΒΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Κουτούβας γεννήθηκε στο Κωσταράζι της Καστοριάς και αγωνίστηκε ως Οπλίτης στο πλευρό των Δ. Νταλίπη και Κ. Παπασταύρου. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-102)

ΚΩΣΤΩΝΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Κωστώναρης γεννήθηκε στο Κωσταράζι της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1944)

ΜΠΑΣΤΕΛΑΣ ΝΤΙΝΑΣ

Ο Ντίνας Μπαστέλας γεννήθηκε στο Κωσταράζι του Νομού Καστοριάς και συνέδραμε τα ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2492)

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΑΒΒΑΣ

Ο Σάββας Νικολάου καταγόταν από το Κωσταράζι της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2714)

ΤΣΙΑΤΣΟΣ ΑΡΓΥΡΙΟΣ

Ο Αργύριος Τσιάτσος γεννήθηκε στο Κωσταράζι της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2254)

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΙΔΗΣ ΠΑΝΤΑΖΗΣ

Ο δάσκαλος Πανταζής Χρυσοστομίδης καταγόταν από το Κωσταράζι της Καστοριάς και συμμετείχε στον αγώνα εναντίον των Κομιτατζήδων ως Πράκτορας Γ' τάξης. Μαζί με τον επίσης δάσκαλο Κουμή προσέφεραν σημαντικές υπηρεσίες στον Π. Μελά, όταν ο τελευταίος μαζί με το σώμα του έφθασε στο Κωσταράζι της Καστοριάς. Ο Χρυσοστομίδης έδρασε ως αγγελιοφόρος ανάμεσα στον Μελά και τον Καραβαγγέλη. Ενημέρωνε επίσης τον Μελά για την δράση των Κύρου, Καούδη και Καραλίβανου στις γύρω περιοχές. (Στυλιάδη, ό. π., σ. 26)

ΛΑΓΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΣΧΑΛΗΣ

Ο Πασχάλης Ευαγγελόπουλος καταγόταν από την Λάγκα της Καστοριάς και α-

νέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης στο σώμα του Ι. Δεληγιαννάκη. Συμμετείχε σε επιθέσεις κατά εξαρχικών χωριών (Καστανόφυτο, Μαγγίλα, Κουμαριά) και σε εκτελέσεις Κομιτατζήδων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ε-19)

ΖΗΣΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ

Η Δήμητρα Ζήσου καταγόταν από την Λάγκα της Καστοριάς και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Β' τάξης. Συνελήφθη από τους Τούρκους το 1905 με την κατηγορία ότι περιέθαλπε αντάρτες και ότι δρούσε ως σύνδεσμός τους. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-0)

ΚΙΤΣΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Κίτσιου γεννήθηκε στην Λάγκα της Καστοριάς και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1606)

ΚΙΤΣΙΟΥ ΖΗΣΗΣ

Ο Ζήσης Κίτσιου γεννήθηκε στην Λάγκα της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1607)

ΚΙΤΣΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Κίτσος καταγόταν από την Λάγκα της Καστοριάς και αγωνίστηκε ως Οπλίτης των ελληνικών ανταρτικών σωμάτων. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1609)

ΛΑΓΚΟΥΡΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Λάγκουρας καταγόταν από την Λάγκα της Καστοριάς και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1955)

ΛΕΛΛΙΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Λέλλιος γεννήθηκε στην Λάγκα της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Ήταν μέλος της τοπικής Επιτροπής Αγώνα και έλαβε μέρος μαζί με το σώμα του Γ. Τσόντου σε επιχείρηση εναντίον Κομιτατζήδων στο Πετροπουλάκι των Καστανοχωριών. Το 1905 συνελήφθη με την κατηγορία ότι προσέφερε άσυλο σε Έλληνες αντάρτες και καταδικάστηκε σε τριετή κάθειρξη. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Λ-8)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Παναγιώτου καταγόταν από την Λάγκα της Καστοριάς και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2905)

ΠΑΠΑΓΙΩΡΓΗΣ

Ο Παπαγιώργης (άγνωστο το ακριβές όνομα) καταγόταν από την Λάγκα της Καστοριάς και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2937)

ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

Ο Ανδρέας Παπαθανάσης γεννήθηκε στην Λάγκα της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3085)

ΠΑΣΑΓΙΑΝΝΗΣ

Ο Πασαγιάννης γεννήθηκε στην Λάγκα του Νομού Καστοριάς και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3300)

ΠΡΕΜΟΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Πρεμότης καταγόταν από την Λάγκα της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3501)

ΣΑΜΑΡΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Σαμαράς γεννήθηκε στην Λάγκα της Καστοριάς και έλαβε μέρος στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3639)

ΣΙΔΕΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Σιδέρης καταγόταν από την Λάγκα της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3740)

ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Σωτηρίου καταγόταν από την Λάγκα της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3986)

ΛΑΚΚΩΜΑΤΑ

ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Αθανασιάδης γεννήθηκε στο χωριό Λακκώματα της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 37)

ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΙ

ΡΟΥΣΕΛΗΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ

Ο Φίλιππος Ρουσέλης καταγόταν από τους Λαχανόκηπους της Καστοριάς και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3578)

ΣΑΚΑΒΙΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Σακαβίτης καταγόταν από τους Λαχανόκηπους του Νομού Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3597)

ΣΑΚΑΒΙΤΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Σακαβίτης γεννήθηκε στους Λαχανόκηπους της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3598)

ΣΑΚΑΒΙΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Σακαβίτης καταγόταν από τους Λαχανόκηπους της Καστοριάς και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3599)

ΣΑΚΑΒΙΤΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ο Γρηγόριος Σακαβίτης γεννήθηκε στους Λαχανόκηπους του Νομού Καστοριάς και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3600)

ΣΑΚΑΒΙΤΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Σακαβίτης καταγόταν από τους Λαχανόκηπους της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3601)

ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Τσαούσης καταγόταν από τους Λαχανόκηπους της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4208)

ΤΣΙΑΜΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Τσιάμης γεννήθηκε στους Λαχανόκηπους της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4244)

ΛΙΘΙΑ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Βασιλείου καταγόταν από την Λιθιά του Νομού Καστοριάς και έ-

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

δρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Μετά την δολοφονία της μητέρας του και την πυρπόληση του πατρογονικού του από Κομιτατζήδες, κατέφυγε στην πόλη της Καστοριάς και συνεργάστηκε με τα ελληνικά σώματα ως πληροφοριοδότης. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-243)

ΕΥΤΕΡΠΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Ευτερπίου καταγόταν από την Λιθιά της Καστοριάς και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 984)

ΕΥΤΕΡΠΙΟΥ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Ευτερπίου καταγόταν από την Λιθιά της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν συνεργάτης και πληροφοριοδότης της Μητροπόλεως της Καστοριάς. Υπερασπίστηκε με πάθος την ελληνικότητα του σχολείου και της εκκλησίας του χωριού του στις προκλήσεις της διαρκώς ενισχυόμενης εξαρχικής παράταξης. Το 1905 οι Εξαρχικοί πυρπόλησαν την οικία του, εντός της οποίας βρίσκονταν η μητέρα του Θεοδώτα και ο οχτάχρονος γιος του Ναούμ. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ε-35)

ΠΑΠΑΦΙΛΙΠΠΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Παπαφιλίππου γεννήθηκε στην Λιθιά της Καστοριάς και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3258)

ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ

ΚΑΠΕΤΑΝΟΥ ΜΗΤΡΑΙΝΑ

Η Μήτραινα Καπετάνου καταγόταν από το Μακροχώρι της Καστοριάς και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές δυνάμεις στην Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2350)

ΝΑΟΥΜ

Ο Ναούμ (άγνωστο το επώνυμο) καταγόταν από το Μακροχώρι της Καστοριάς και έδρασε ως οδηγός ανταρτικών σωμάτων. (Βάρδα, ό. π., τ. Β', σσ. 643, 711)

ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΟΣ

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο πρόκριτος Δημήτριος Παπαδόπουλος γεννήθηκε στον Μαυρόκαμπο της Κα-

στοριάς. Ήταν μέλος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 106)

ΤΣΙΛΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Τσίλης γεννήθηκε στον Μαυρόκαμπο της Καστοριάς και έδρασε ως Οπλίτης. Εθνικά αφυπνισμένος πολύ πριν την έναρξη του

έχει συγκρουσθεί με συγχωριανούς του οι οποίοι είχαν προσηλυτισθεί στην Εξαρχία. Φοβούμενος για την ζωή του, εγκατέλειψε την γενέτειρά του και εγκαταστάθηκε στην Αθήνα. Τον Νοέμβριο του 1904 επανέκαμψε μαζί με τα πρώτα ανταρτικά σώματα και τον Γ. Τσόντο (Βάρδας). Έλαβε μέρος στην επιδρομή εναντίον του εξαρχικού χωριού Άγιος Ηλίας στα Καστανοχώρια τον Δεκέμβριο του 1904 και τον Μάρτιο του 1905 συμμετείχε σε παρόμοια επιχείρηση στην Βασιλειάδα, κατά την οποία εκατό περίπου Βούλγαροι εκτελέστηκαν. Διακρίθηκε για το θάρρος του στις συμπλοκές με Βουλγάρους στα χωριά Χαλάρα, Τύρσια, Σφήκα, στα Κορέστεια. Έλαβε επίσης μέρος στις μάχες εναντίον των Βουλγάρων στο Βατοχώρι και στον Γάβρο καθώς και στην μάχη στην θέση Πρεβόλ εναντίον των Τούρκων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-307)

ΜΑΥΡΟΧΩΡΙ

ΜΠΙΒΟΥΛΑΣ ΧΡΥΣΟΣ

Ο Χρυσός Μπίβουλας καταγόταν από το Μαυροχώρι της Καστοριάς. Ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης και εκτελεστικό όργανο της Μητρόπολης Καστοριάς από το 1903 έως το 1912. Μετά την κήρυξη του Α' Βαλκανικού Πολέμου ετέθη υπό τις διαταγές του Γ. Κατεχάκη (Ρούβας), αρχηγού τότε των ελληνικών εθελοντικών σωμάτων. Το 1913, μετά από συμπλοκή με Τούρκους, τραυματίστηκε σοβαρά με αποτέλεσμα την ολική αναπηρία της δεξιάς του χειρός. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-617)

ΡΑΝΤΖΟΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Ράντζος καταγόταν από το Μαυροχώρι της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3535)

ΤΑΡΑΒΑΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Ταραβάνης γεννήθηκε στο Μαυροχώρι της Καστοριάς και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν συνεργάτης του Εθνικού Κέντρου της Καστοριάς, το οποίο τον χρησιμοποίησε ως αγγελιοφόρο και οδηγό των ανταρτικών σωμάτων που δραστηριοποιούντο στην περιοχή του χωριού του. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-464)

ΜΕΛΑΣ

ΚΑΝΤΖΑΚΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

Η Χριστίνα Καντζάκη καταγόταν από το χωριό Μελάς της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1338)

ΣΤΕΡΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος ή Ντίνας Στεργίου καταγόταν από το χωριό Μελάς (Στάτισσα) της Καστοριάς. Πρώην Κομιτατζής, συνεργάστηκε με τον Μελά και ήταν αυτός που έκοψε το κεφάλι του Μακεδονομάχου μετά τον θάνατό του και το μετέφερε στο Ανταρτικό. Αργότερα υπηρέτησε υπό τις διαταγές του Καουδή. (Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σ. 127)

ΜΕΛΙΣΣΟΤΟΠΟΣ

ΚΥΡΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Κύρου καταγόταν από τον Μελισσότοπο της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Δολοφονήθηκε από Κομιτατζήδες τον Φεβρουάριο του 1906. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1899)

ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Παπα-Χρήστος (Χ. Παπαμιχαήλ) γεννήθηκε στον Μελισσότοπο της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3185)

ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ

ΣΙΑΛΔΑΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Σιαλδάρης γεννήθηκε στην Μεταμόρφωση της Καστοριάς και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3720)

ΜΗΛΙΤΣΑ

ΒΟΛΙΤΣΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Βολίτσου καταγόταν από την

Μηλίτσα της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 411)

ΓΙΟΒΑΝΗΣ

Ο Οπλαρχηγός Γιοβάνης καταγόταν από την Μηλίτσα της Καστοριάς. Συνεργάστηκε με τον Μελά, τον Καραλίβανο, τον Πούλακα και τον Πύρζα. Αργότερα ο Κ. Μαζαράκης του ανέθεσε να συγκροτήσει και να ηγηθεί ενόπλου σώματος στην Έδεσσα. (Dakin, ό. π., σσ. 66, 78)

ΝΤΙΝΑΣ ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

Ο Διαμαντής Ντίνας καταγόταν από την Μηλίτσα της Καστοριάς και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2772)

ΠΕΤΡΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Πέτρου γεννήθηκε στην Μηλίτσα της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3416)

ΧΡΗΣΤΟΥ ΛΑΜΠΡΟΣ

Ο Λάμπρος Χρήστου γεννήθηκε στην Μηλίτσα της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4606)

ΧΡΗΣΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Χρήστου καταγόταν από την Μηλίτσα της Καστοριάς και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4617)

ΜΟΣΧΟΧΩΡΙ

ΠΟΤΣΗΣ ΛΑΖΑΡΟΣ

Ο Λάζαρος Πότσης γεννήθηκε στο Μοσχοχώρι της Καστοριάς και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3479)

ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Σταυρόπουλος καταγόταν από το Μοσχοχώρι της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3902)

ΝΕΣΤΟΡΙΟ

ΖΗΣΟΥ ΖΗΣΗΣ

Ο Ζήσης Ζήσου καταγόταν από το Νεστόριο της Καστοριάς και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Σ. Μάλλιου. Συμμετείχε

στην συμπλοκή με τους Βουλγάρους στο Καστανόφυτο και στο Πετροπουλάκι.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-86)

ΠΑΛΙΟΜΠΕΗΣ ΜΑΡΚΟΣ

Ο Μάρκος Παλιόμπης γεννήθηκε στο Νεστόριο της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Μέλος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής, προσπαθούσε με κάθε τρόπο να βοηθήσει τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες της περιοχής, στις οποίες παρείχε κάθε δυνατή πληροφόρηση καθώς και εφόδια για την συνέχιση του Αγώνα.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-581)

ΠΑΛΙΟΜΠΕΗΣ ΠΑΥΛΟΣ

Ο Παύλος Παλιόμπης καταγόταν από το Νεστόριο της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Εκτελέστηκε από τον Τσακαλάρωφ και την ομάδα του στην αγορά της πόλης τον Σεπτέμβριο του 1903.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-769)

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΙΣΙΟΣ

Ο Χαρίσιος Παπαδόπουλος καταγόταν από το Νεστόριο της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3057)

ΠΑΠΑΤΕΡΠΟΣ ΜΑΡΚΟΣ

Ο πρόκριτος Μάρκος Παπατέρπος γεννήθηκε στο Νεστόριο της Καστοριάς. Ήταν μέλος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής και πρόεδρος της κοινότητας. Έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης και αντιμετώπισε μαζί με τους κατοίκους του Νεστορίου βουλγαρική επιδρομή το 1904.
(ΓΕΣ, ό. π., σσ. 106, 135)

ΤΣΑΤΣΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Τσάτσης γεννήθηκε στο Νεστόριο της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4220)

ΧΑΝΤΖΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Χαντζής καταγόταν από το Νεστόριο της Καστοριάς και συνένδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα στο έργο τους ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4483)

ΧΑΝΤΖΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ

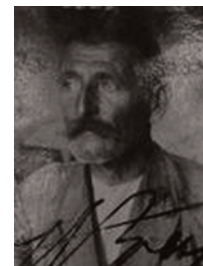
Ο Παντελής Χαντζής γεννήθηκε στο Νεστόριο της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4484)

ΧΑΤΖΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ

Ο Παντελής Χατζής καταγόταν από το Νεστόριο της Καστοριάς και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας

Α' τάξης. Πολύ πριν αρχίσει ο ένοπλος αγώνας των Ελλήνων για την Μακεδονία, ο Χατζής μαζί με τα αδελφια του είχαν πρωτοστατήσει σε προσπάθειες εναντίον Βουλγάρων που επιθυμούσαν να αποσπάσουν το Νεστόριο από την σφαίρα επιρροής του Πατριαρχείου και να προσεταιριστούν τους σλαβόφωνους κατοίκους του. Ο ίδιος και η οικογένειά του, μετά τις επιθέσεις του κομιτατζή Τσακαλάρωφ, αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν το χωριό. Επανεκάμψε όμως αργότερα και έδρασε ως αγγελιοφόρος, συνεργαζόμενος με γνωστούς αρχηγούς όπως ο Βάρδας, ο Λαχτάρας, ο Ζιάκας και ο Λ. Αποστολίδης. Ανέπτυξε επίσης δράση ως σύνδεσμος και πράκτορας του Μητροπολίτη Καστοριάς Γερμανού Καραβαγγέλη.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Χ-192)

ΧΑΤΖΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Χατζής γεννήθηκε στο Νεστόριο της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Ήταν αδελφός του επίσης Μακεδονομάχου Μιχαήλ Χατζή. Πιέ-

σθηκε και αργότερα απειλήθηκε από Κομιτατζήδες να ενταχθεί στην εξαρχηκή παράταξη. Όταν οι πιέσεις το 1901 εντάθηκαν, κατέφυγε στην Αθήνα για να επιστρέψει λίγο αργότερα μαζί με τους Μ. Παπατέρπο και Π. Παλιόμπη. Η παραμονή τους στο Νεστόριο ήταν σύντομη, καθώς η έκρηξη της επανάστασης του Ίλιντεν το 1903 εξετράχυνε την ήδη τεταμένη κατάσταση. Η τρομοκρατία του Τσακαλάρωφ στην περιοχή ανάγκασε τον Χατζή με την οικογένειά του να καταφύγουν στο Άργος Ορεστικό. Μετά την εκτόνωση της κρίσης και την εγκατάσταση τουρκικού στρατού στο Νεστόριο, επανήλθε και χρησιμοποιήθηκε ως αγγελιοφόρος και αργότερα διετέλεσε πρόεδρος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής, συνεργαζόμενος τόσο με τον Μητροπολίτη Καστοριάς Γερμανό Καραβαγγέλη όσο και με επιφανείς Μακεδονομάχους όπως ο Ζάκας, ο Ρουπακάς, ο Μάλιος και ο Ρουμελιώτης.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Χ-153)

ΝΟΣΤΙΜΟ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Αποστόλου καταγόταν από το Νόστιμο του Νομού Καστοριάς και έ-

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

δρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 180)

ΖΗΣΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Ζήσης γεννήθηκε στο Νόστιμο της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1050)

ΠΑΓΟΔΟΝΙΚΑΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Παγοδονίκας γεννήθηκε στο Νόστιμο της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2841)

ΤΡΑΝΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τράντας γεννήθηκε στο Νόστιμο της Καστοριάς και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4144)

ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Φιλίππου γεννήθηκε στο Νόστιμο της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4403)

ΦΩΤΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Φώτης γεννήθηκε στο Νόστιμο της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4467)

ΟΜΟΡΦΟΚΚΛΗΣΙΑ

ΓΙΑΝΝΟΥΣΗΣ ΜΕΛΛΙΟΣ

Ο Μέλλιος Γιαννούσης καταγόταν από την Ομορφοκκλησιά της Καστοριάς και έδρασε ως Ομαδάρχης ενόπλων ανταρτικών ομάδων. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 575)

ΠΕΡΙΒΟΛΙ

ΜΠΑΓΑΝΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Μπαγανάς γεννήθηκε στο Περιβόλι της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2434)

ΠΕΥΚΟΣ

ΠΑΠΑΡΙΖΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Παπαρίζος καταγόταν από τον Πεύκο της Καστοριάς και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3233)

ΠΟΙΜΕΝΙΚΟ

ΗΛΙΑΔΗΣ ΝΑΟΥΜ

Ο Ναούμ Ηλιάδης καταγόταν από το Ποιμενικό της Καστοριάς. Έδρασε ως

Πράκτορας Β' τάξης και αγγελιοφόρος των ανταρτικών ομάδων της περιοχής των Κορεστίων. Συνέπεια της εθνικής του δράσης ήταν η δολοφονία των αδελφών του Ελένης και Δήμητρας Ηλιάδη.
(Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Η-10)

ΣΙΔΗΡΟΧΩΡΙ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο δάσκαλος Αθανάσιος Κωνσταντίνου καταγόταν από το Σιδηροχώρι της Καστοριάς και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1917)

ΝΑΒΑΤΣΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Ναβατσής γεννήθηκε στο Σιδηροχώρι της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Α' τάξης. Σκοτώθηκε στο Τειχίο της Καστοριάς.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2627)

ΤΡΙΛΟΦΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Βασιλείου καταγόταν από τον Τρίλοφο της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 287)

ΒΛΟΥΤΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Βλούτος καταγόταν από τον Τρίλοφο της Καστοριάς και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 386)

ΚΑΡΠΟΥΤΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Καρπούτας καταγόταν από τον Τρίλοφο της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1515)

ΠΕΤΡΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Πέτρου καταγόταν από τον Τρίλοφο της Καστοριάς και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3416)

ΧΡΗΣΤΟΥ ΧΑΡΙΛΑΟΣ

Ο Χαρίλαος Χρήστου γεννήθηκε στον Τρίλοφο του Νομού Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4607)

ΤΣΑΚΟΝΗ

ΠΑΠΑΠΑΣΧΑΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο κληρικός Παπα-Πασχάλης ή Παπατζή-

μας γεννήθηκε στην Τσακονη της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3249)

ΧΑΛΑΡΑ

ΓΙΟΒΑΝ

Ο Γιοβάν (άγνωστο το πλήρες όνομα) καταγόταν πιθανότατα από τα Χάλαρα της Καστοριάς και έδρασε ως πληροφοριοδότης. (Βάρδα, ό. π., τ. Α', σ. 245)

ΓΚΙΑΤΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Γκιάτσης καταγόταν από τα Χάλαρα της Καστοριάς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Πιθανότατα συνελήφθη μαζί με τον Η. Γκιάμτσι από τον Τσακαλάρωφ και θανατώθηκε.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 632)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Δημητρίου καταγόταν από τα Χάλαρα του Νομού Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως μέλος ανταρτικής ομάδας. (Βάρδα, ό. π., τ. Α', σσ. 213, 215)

ΗΛΙΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Ηλία καταγόταν από τα Χάλαρα του Νομού Καστοριάς και συνεργάστηκε με τον Π. Κύρου και τον καπετάν Σίμο. (Βάρδα, ό. π., τ. Β', σ. 383)

ΚΟΛΙΤΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Κολίτσης καταγόταν από τα Χάλαρα του Νομού Καστοριάς και έδρασε ως Οπλαρχηγός Β' τάξης. Διετέλεσε πρόκριτος της γεντεϊράς του και μέλος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής. Πιθανόν συνεργάστηκε με τον οπλαρχηγό Γ. Τσόντο ως αρχηγός σε κάποιο τμήμα του σώματός του. (ΓΕΣ, ό. π., σσ. 106, 131, 220)

ΛΑΜΠΡΟΣ

Ο Λάμπρος (άγνωστο το πλήρες όνομά του) καταγόταν από τα Χάλαρα του Νομού Καστοριάς. Ο Βάρδας μνημονεύει την συνεισφορά του στον εντοπισμό δύο Κομιτατζήδων από τους Κύρου και Νικολούδη. (Βάρδα, ό. π., τ. Β', σ. 245)

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΠΑΠΑ-ΗΛΙΑΣ

Ο Παπα-Ηλίας (Ηλίας Παπαδημητρίου) καταγόταν από τα Χάλαρα της Καστοριάς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3082)

Νομός ΚΙΛΚΙΣ

ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ	90
ΑΞΙΟΥΠΟΛΗ	90
ΑΞΙΟΧΩΡΙ	91
ΓΟΥΜΕΝΙΣΣΑ	91
ΓΡΙΒΑ	92
ΔΟΥΡΑΝΗ	92
ΕΙΔΟΜΕΝΗ	92
ΕΥΖΩΝΟΙ	94
ΚΑΡΠΗ	94
ΚΑΣΤΑΝΕΡΗ	94
ΚΙΛΚΙΣ	95
ΚΟΡΩΝΟΥΔΑ	95
ΜΕΓΑΛΑ ΛΙΒΑΔΙΑ	95
ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ	96
ΜΙΚΡΑ ΛΙΒΑΔΙΑ	96
ΜΙΚΡΟΚΑΜΠΟΣ	96
ΜΟΥΡΙΕΣ	96
ΠΟΛΥΚΑΣΤΡΟ	96
ΠΟΛΥΠΕΤΡΟ	96
ΡΥΖΙΑ	96
ΣΚΡΑ	96
ΧΑΜΗΛΟ	96

ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Γεωργιάδης καταγόταν από τον Άγιο Πέτρο του Νομού Κιλκίς και συνέδραμε τον ελληνικό αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης συνεργαζόμενος με τους Ι. Ήλκο και Ν. Καραστογιάννη, οι οποίοι είχαν αναλάβει τον συντονισμό της άμυνας του χωριού απέναντι στις επιθέσεις των Κομιτατζήδων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-287)

ΗΛΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Ήλκος γεννήθηκε στον Άγιο Πέτρο του Νομού Κιλκίς και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Περιοχή ευθύνης του ήταν η γενέτειρά του, όπου και συνεργάστηκε με τον Νικόλαο Καραστογιάννη. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 186)

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Ιωαννίδης γεννήθηκε στον Άγιο Πέτρο του Νομού Κιλκίς και συνέδραμε τις ελληνικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1210)

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Ιωαννίδης καταγόταν από τον Άγιο Πέτρο του Νομού Κιλκίς και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. Σκοτώθηκε από Βουλγάρους. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1211)

ΚΑΡΑΣΤΟΓΙΑΝΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Καραστογιάννης καταγόταν από τον Άγιο Πέτρο του Νομού Κιλκίς και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης στην πολιτοφυλακή, την οποία συνέστησαν οι Ι. Ήλκος και Ν. Καραστογιάννης. Αποστολή του σώματος ήταν να προταχθεί ισχυρή άμυνα απέναντι στις επιθέσεις και τις προκλήσεις των Κομιτατζήδων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-454)

ΚΑΡΑΣΤΟΓΙΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Καραστογιάννης καταγόταν από τον Άγιο Πέτρο του Νομού Κιλκίς και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. Μαζί με τον Ι. Ήλκο είχαν αναλάβει την φύλαξη του χωριού από βουλγαρικές επιθέσεις, έχοντας υπό τον έλεγχό τους μία δεκαμελής ομάδα πολιτοφυλάκων. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 186)

ΚΑΡΑΤΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Καρατραγιάννης γεννήθηκε στον Άγιο Πέτρο του Νομού Κιλκίς και

έδρασε ως Οπλίτης στην πολιτοφυλακή, την οποία συγκρότησαν οι Ι. Ήλκος και Ν. Καραστογιάννης.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-528)

ΚΑΡΑΤΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤ.

Ο Στ. Καρατραγιάννης καταγόταν από τον Άγιο Πέτρο του Νομού Κιλκίς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1484)

ΚΙΤΣΟΥΚΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

Η Αικατερίνη Κιτσούκη γεννήθηκε στον Άγιο Πέτρο του Νομού Κιλκίς και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1612)

ΚΙΤΣΟΥΚΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Κιτσούκης γεννήθηκε στον Άγιο Πέτρο του Κιλκίς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1613)

ΚΟΤΖΑΜΠΑΣΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Ο Σωτήριος Κοτζάμπασης γεννήθηκε στον Άγιο Πέτρο του Κιλκίς και υπηρέτησε ως Οπλίτης στην πολιτοφυλακή, την οποία συνέστησαν οι Ι. Ήλκος και Ν. Καραστογιάννης. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-530)

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Παπαδόπουλος καταγόταν από τον Άγιο Πέτρο του Κιλκίς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3031)

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ο Διονύσιος Παπαδόπουλος γεννήθηκε στον Άγιο Πέτρο του Κιλκίς και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3041)

ΠΑΠΑΜΑΝΩΛΗΣ

Ο Παπα-Μανώλης γεννήθηκε στον Άγιο Πέτρο του Κιλκίς και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3172)

ΑΞΙΟΥΠΟΛΗ

ΓΕΡΤΖΙΚΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο κληρικός Αθανάσιος Γερτζίκης καταγόταν από την Αξιούπολη του Κιλκίς και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 492)

ΓΟΥΣΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Γουσίδης καταγόταν από την Αξιούπολη του Κιλκίς. Αρχικά υπηρέτησε υπό τις διαταγές του οπλαρχηγού Καραϊσκάκη ως Οπλίτης. Αργότερα εντάχθηκε στο δυναμικό του Εκτελεστικού Τμήματος της Οργάνωσης της πόλεως της Γευγελής, αναλαμβάνοντας να εξουδετερώσει πρόσωπα, των οποίων η αντεθνική δράση αποτελούσε πρόβλημα για την ελληνική πλευρά.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-218)

ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Καραγεωργίου καταγόταν από την Αξιούπολη του Νομού Κιλκίς και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1372)

ΚΑΡΑΚΕΧΑΓΙΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Καρακεχαγιάς γεννήθηκε στην Αξιούπολη του Νομού Κιλκίς και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1401)

ΚΟΥΛΕΡΔΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Κουλέρδας γεννήθηκε στην Αξιούπολη του Νομού Κιλκίς και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Λ. Παπαλουκά (Ρουμελιώτης), ενισχύοντάς το με κάθε τρόπο στις επιχειρήσεις που αυτό αναλάμβανε. Συχνά επίσης έκρυβε στην οικία του μαχητές και αντάρτες. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-576)

ΚΩΤΣΙΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο κληρικός Χρήστος Κωτσίδης καταγόταν από την Αξιούπολη του Κιλκίς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σημαντική υπήρξε η προσφορά του στους χρεώστες περιθάλψη αντάρτες αλλά και στους αρχηγούς διαφόρων σωμάτων, τους οποίους συνέδραμε ως πληροφοριοδότης. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-745)

ΝΙΚΟΥ ΣΟΦΙΑ

Η Σοφία Νίκου καταγόταν από την Αξιούπολη του Κιλκίς και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2682)

ΠΕΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Πένος καταγόταν από την Αξιούπολη του Νομού Κιλκίς και συμμε-

τείχε στον αγώνα κατά των Βουλγάρων ως Πράκτορας Γ' τάξης. Δολοφονήθηκε από Βουλγάρους τον Οκτώβριο του 1907. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-752)

ΑΞΙΟΧΩΡΙ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΤΡΑΪΟΣ

Ο Τράιος Αντωνίου ήταν εφοροεπίτροπος στο Αξιοχώρι του Νομού Κιλκίς. Επιφορτισμένος με την μέριμνα της εύρυθμης λειτουργίας των σχολείων της περιοχής, λάμβανε χρήματα που για τον σκοπό αυτό τα Προξενεία Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου διέθεταν. (1903 ΑΑΚ/Α2, 483, 12/1/1903)

ΓΙΟΒΑΝ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Γιοβάν ήταν εφοροεπίτροπος στο Αξιοχώρι του Κιλκίς. Μαζί με άλλους εφοροεπιτρόπους είχε αναλάβει την φροντίδα των σχολείων της κοινότητας και την ενίσχυση του εθνικού και εκπαιδευτικού τους έργου. Στο έργο τους αυτό αρωγούς είχαν τα ελληνικά Προξενεία Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου. (1903 ΑΑΚ/Α2, 483, 12/1/1903)

ΓΟΥΜΕΝΙΣΣΑ

ΑΛΙΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Αλίρης καταγόταν από την Γουμένισσα του Νομού Κιλκίς, όπου και δολοφονήθηκε από Κομιτατζήδες τον Δεκέμβριο του 1904. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 82)

ΑΛΙΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Μακεδονομάχος Ιωάννης Αλίρης καταγόταν από την Γουμένισσα του Κιλκίς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Υπήρξε συνεργάτης και πληροφοριοδότης του Εθνικού Κέντρου Θεσσαλονίκης. Επίσης, συχνά ανελάμβανε την μεταφορά οπλισμού και πολεμοφοδίων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-163)

ΑΛΙΡΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Μακεδονομάχος Χρήστος Αλίρης γεννήθηκε στην Γουμένισσα του Κιλκίς. Ήταν γιος του φονευθέντος από τους Βουλγάρους Δημητρίου Αλίρη και εγγονός του επίσης φονευθέντος Αθανασίου Αλίρη. Υπηρέτησε ως Οπλίτης και μεταφορέας πολεμικού υλικού σε διάφορα σώματα στην περιοχή της λίμνης των Γιαννιτσών. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-91)

ΒΟΥΖΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο ιερέας Ιωάννης Βουζάς καταγόταν από την Γουμένισσα του Νομού Κιλκίς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συνεργάστηκε με τον ιατρό Άγγελο Σακελλαρίου, ο οποίος είχε αναπτύξει σημαντική δράση στην Γουμένισσα μαζί με τους Χρ. Πίψο, Δ. Παπαρέντζη, Δ. Μαλέγκο, Γ. Πέτση, Αθ. Τσιμερίκα, Χρ. Ρασίδη και Ι. Ίντζο. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 117)

ΚΑΡΑΚΟΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Καρακόλης καταγόταν από την Γουμένισσα του Νομού Κιλκίς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1403)

ΜΑΛΤΣΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Μάλτσης καταγόταν από την Γουμένισσα του Κιλκίς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2147)

ΜΑΛΤΣΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Μάλτσης καταγόταν από την Γουμένισσα του Κιλκίς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συνεργάστηκε στενά με τον ηρωικό Α. Σακελλαρίου, ιατρό από την ίδια περιοχή και οργανωτικό του της εθνικής υπόθεσης στην Γουμένισσα. Επίσης, χρησιμοποιήθηκε ως σύνδεσμος της εκεί Εθνικής Επιτροπής με τις ένοπλες ομάδες και ως μεταφορέας πολεμοφοδίων των μαχητών της λίμνης των Γιαννιτσών. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-660)

ΜΕΤΑΞΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Μεταξάς καταγόταν από την Γουμένισσα του Κιλκίς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2327)

ΠΑΖΑΡΕΤΖΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Παζαρέτζος γεννήθηκε στην Γουμένισσα του Κιλκίς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2849)

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Παπαγεωργίου γεννήθηκε στην Γουμένισσα του Κιλκίς. Έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης και χρησιμοποιήθηκε για την μεταφορά επιστολών, πολεμοφοδίων καθώς και για την συλλογή πληροφοριών. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-589)

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Παπαγεωργίου γεννήθηκε

στην Γουμένισσα του Κιλκίς. Συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2955)

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Παπαγεωργίου, γόνος γνωστής οικογένειας Μακεδονομάχων, καταγόταν από την Γουμένισσα του Κιλκίς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2905)

ΠΑΠΑΜΑΝΩΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Παπαμανώλης γεννήθηκε στην Γουμένισσα του Κιλκίς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3171)

ΠΙΣΟΥΤΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Πισούτας καταγόταν από την Γουμένισσα του Κιλκίς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3441)

ΠΙΨΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Πίψος γεννήθηκε στην Γουμένισσα του Κιλκίς και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3448)

ΠΟΥΛΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Πούλκας γεννήθηκε στην Γουμένισσα του Κιλκίς και αγωνίστηκε ως Οπλίτης σε ανταρτική ομάδα. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3491)

ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ ΑΓΓΕΛΟΣ

Ο ιατρός Άγγελος Σακελλαρίου έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης στην Γουμένισσα του Κιλκίς, όπου υπήρξε ένας από τους βασικούς συντονιστές των ελληνικών πρωτοβουλιών. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3606)

ΣΑΜΑΡΑ ΕΛΕΝΗ

Η Ελένη Σαμαρά γεννήθηκε στην Γουμένισσα του Κιλκίς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3625)

ΣΑΜΑΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Σαμαράς γεννήθηκε στην Γουμένισσα του Νομού Κιλκίς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3621)

ΣΑΜΑΡΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Σαμαράς γεννήθηκε στην Γουμένισσα του Νομού Κιλκίς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3624)

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

ΣΑΜΑΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Σαμαράς γεννήθηκε στην Γουμένισσα του Κιλκίς και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν αρχηγός της τοπικής οκταμελούς πολιτοφυλακής. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 186)

ΣΛΑΠΑΚΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Σλαπάκης γεννήθηκε στην Γουμένισσα του Νομού Κιλκίς και αγωνίστηκε για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. Δολοφονήθηκε από Βουλγάρους τον Μάιο του 1905.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3809)

ΣΛΙΟΥΠΗΚΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Σλιουπηκίδης γεννήθηκε στην Γουμένισσα του Κιλκίς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3813)

ΤΖΑΝΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Τζάνας γεννήθηκε στην Γουμένισσα του Κιλκίς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Χρησιμοποιήθηκε ως μεταφορέας πολεμοφοδίων. Ο δολοφονηθείς από τους Κομιτατζήδες αδελφός του είχε αναπτύξει παρόμοια εθνική δράση. (Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Τ-433)

ΤΟΤΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τότσης γεννήθηκε στην Γουμένισσα του Κιλκίς και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης, εκτελώντας καθήκοντα αγγελιοφόρου και μεταφορέα πολεμοφοδίων.

(Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Τ-443)

ΤΟΥΜΠΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Τούμπας καταγόταν από την Γουμένισσα του Κιλκίς και υπηρέτησε ως Οπλίτης με την ομάδα του Ρήγα (Καβοντόρος) στην λίμνη των Γιαννι-

τσών. Συνελήφθη και καταδικάστηκε σε φυλάκιση. Αφέθηκε ελεύθερος, μετά την ανακήρυξη του Συντάγματος του 1908.

(Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Τ-288)

ΤΣΙΜΗΡΙΚΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Τσιμηρίκος ήταν εφοροεπίτροπος στην Γουμένισσα του Κιλκίς. Επιφορτισμένος με την εύρυθμη λειτουργία των ελληνικών σχολείων της περιοχής, λάμβανε χρήματα από τα Προξενεία Θεσ-

σαλονίκης και Μοναστηρίου με σκοπό την ενίσχυσή τους.

(1903 ΑΑΚ/Α2, 670, 2/5/1903)

ΧΑΤΖΗΒΡΕΤΤΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Χατζηβρέττας καταγόταν από την Γουμένισσα του Κιλκίς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4523)

ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Χατζηδημητράκης ήταν εφοροεπίτροπος στην Γουμένισσα του Κιλκίς. Έχοντας αναλάβει από κοινού με τους υπολοίπους εφοροεπίτροπους του Κιλκίς την φροντίδα των ελληνικών σχολείων της περιοχής, λάμβανε χρήματα από τα Προξενεία Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου, που για τον σκοπό αυτό είχαν συγκεντρωθεί.

(1903 ΑΑΚ/Α2, 670, 2/5/1903)

ΓΡΙΒΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Οικονόμου γεννήθηκε στην Γρίβα του Κιλκίς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Η οικογένειά του, σύμφωνα με μαρτυρία του Υποστράτηγου Κ. Τα-

βουλάρη, ήταν η μόνη από τις 120 οικογένειες του χωριού η οποία δεν προσχώρησε στην Εξαρχία. Μετά τον απαγχονισμό του παππού του και την πυρπόληση της οικίας του από Κομιτατζήδες κατέφυγε στην Θεσσαλονίκη, όπου συνέδραμε τον Αγώνα ως πληροφοριοδότης, αγγελιοφόρος και σύνδεσμος των σωμάτων που δρούσαν στο Κιλκίς με το Κέντρο Θεσσαλονίκης. Επίσης περιέθαλπτε και φυγάδευε διωκόμενους μαχητές.

(Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Ο-41)

ΠΟΥΛΚΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Πούλκας γεννήθηκε στην Γρίβα του Κιλκίς και συμμετείχε στον αγώνα κατά των Κομιτατζήδων ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3493)

ΔΟΪΡΑΝΗ

ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Παπαγιαννάκης γεννή-

θηκε στην Δοϊράνη του Κιλκίς και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2972)

ΕΙΔΟΜΕΝΗ

ΚΟΒΑΤΣΗΣ (ΣΙΔΕΡΑΣ) ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ

Ο Στυλιανός Κοβατσής ή Σιδεράς γεννήθηκε στην Ειδομένη του Κιλκίς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1624)

ΚΟΚΚΑΛΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ο Γρηγόριος Κόκκαλης έδρασε ως Οπλίτης και καταγόταν από την Ειδομένη του Κιλκίς. Συνεργάστηκε με τον Πρόεδρο της Επιτροπής Άμυνας, ιερέα και δάσκαλο Ζαφείριο Παπαζαφειρίου, μετά από την διπλή δολοφονική απόπειρα εναντίον του τελευταίου από Κομιτατζήδες. Αργότερα, το 1941, κατά την διάρκεια της τριπλής κατοχής της Ελλάδας από τους Γερμανούς, τους Ιταλούς και τους Βουλγάρους διαδραματίστηκε το ακόλουθο τραγικό γεγονός με πρωταγωνιστή τον παλιό Μακεδονομάχο: Οι Κομιτατζήδες επιθυμώντας να τον εκδικηθούν συνέλαβαν τον ίδιο, μαζί με τον γιο του Ιωάννη και τους μετέφεραν μαζί με άλλους εκτός του χωριού για να τους εκτελέσουν. Όταν το εκτελεστικό απόσπασμα άνοιξε πυρ, ο έμπειρος αντάρτης έπεσε στο έδαφος εγκαίρως αποφεύγοντας τις ριπές και προσποιούμενος τον νεκρό γλύτωσε από την χαριστική βολή. Ο γιος του Ιωάννης δεν στάθηκε το ίδιο τυχερός και πέθανε δίπλα στον πατέρα του, ο οποίος μόνο όταν νύχτωσε σηκώθηκε και μετέφερε την σωρό του παιδιού του στο κοιμητήριο του χωριού, όπου και ενταφιάστηκε.

(Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Κ-32886/1969)

ΠΑΠΑΖΑΦΕΙΡΙΟΥ-ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Παπαζαφειρίου-Σταματιάδης (1869-1936) καταγόταν από την Ειδομένη του Κιλκίς. Έδρασε ως Πράκτορας και επέδειξε ιδιαίτερη τόλμη. Ήταν γιος του θρυλικού ιερέα Ζαφειρίου Παπαζαφειρίου. Συνεργάστηκε με το ελληνικό Προξενείο στο Μοναστήρι και ήλθε σε επαφή με τους Ι. Δραγούμη, Α. Ζάχο και Α. Μάλτη. Υπήρξε ένας από τους βασικούς πληροφοριοδότες του προξενείου και αργότερα του ανατέθηκε η οργάνωση και διοίκηση ανταρτικού σώματος με στόχο την εξουδετέρωση ομάδας Κομιτατζήδων που λυ-

μαινόταν την περιοχή. Παράλληλα, η οικία του χρησιμοποιείτο ως χώρος φύλαξης οπλισμού. Για τους παραπάνω λόγους η βουλγαρική πλευρά αποφάσισε την εξόντωσή του, κάτι που όμως ποτέ δεν επιτεύχθη. Ο Γεώργιος Παπαζαφειρίου ήταν πατέρας τεσσάρων παιδιών, ανάμεσά τους ο Κωνσταντίνος Παπαζαφειρίου και ο Πέτρος Παπαζαφειρίου. Αμφότεροι έδωσαν την ζωή τους για την πατρίδα. Ο Κωνσταντίνος συνελήφθη το 1916 από τους Βουλγάρους, κατηγορήθηκε ως κατάσκοπος και ύστερα από σκληρά βασανιστήρια εκτελέστηκε. Ο Πέτρος σκοτώθηκε το 1922 σε μάχη στην Μ. Ασία, όπου υπηρετούσε ως Ενωμοτάρχης της ελληνικής χωροφυλακής. Ιδιαίτερης μνείας αξίζει το γεγονός ότι ο Γεώργιος Παπαζαφειρίου αρνήθηκε να λάβει την τιμητική σύνταξη, την οποία δικαιούτο. (Α. Ανεστόπουλου, *Ο Μακεδονικός Αγών 1903-1908*, τ. Γ', Θεσσαλονίκη 1976, σσ. 149, 150)

ΠΑΠΑΖΑΦΕΙΡΙΟΥ-ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ο δίδασκαλος Γρηγόριος Παπαζαφειρίου Σταματιάδης καταγόταν από την Ειδομένη του Νομού Κιλκίς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν δευτερότοκος υιός του Ζαφειρίου Παπαζαφειρίου. Στην διάρκεια της φοιτήσεώς του στο «Ελληνικό Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης» ήλθε σε επαφή με Έλληνες αξιωματικούς που υπηρετούσαν στο ελληνικό προξενείο ως διπλωματικοί υπάλληλοι καθώς και με τον Χαράλαμπο Καραμανώλη, Πράκτορα Α' τάξης (τον μετέπειτα ισόβιο πρόεδρο του Πανελληνίου Συλλόγου Μακεδονομάχων «Παύλος Μελάς»). Σύντομα κέρδισε την

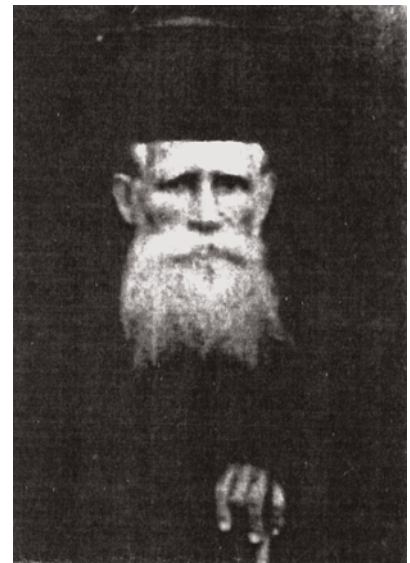

εμπιστοσύνη των συντονιστών του Αγώνα στην πόλη, γεγονός που οδήγησε στο να του ανατεθούν διάφορες εμπιστευτικές αποστολές, τις οποίες διεκπεραίωνε πάντα με επιτυχία. Μετά την αποφοίτησή του το 1906, με υπόδειξη του ελληνικού Προξενείου Θεσσαλονίκης, διορίστηκε δίδασκαλος (ουσιαστικά εθνικός πράκτορας) στα χωριά Συκιά, Όσσα, Βογδάντσα, Μελισσοχώρι, Λητή, Αξιούπολη και Ειδομένη και εμπύησε τους κατοίκους τους στον Μακεδονικό Αγώνα, έχοντας πάντα ως γνώμονα την προάσπιση των ελληνικών συμφερόντων στην περιοχή. Στην Ειδομένη συνεργάστηκε με το ελληνικό Προξενείο Μοναστηρίου ενώ το σπίτι του αποτελούσε τόπο μυστικών συναντήσεων πρακτόρων και οπλαρχηγών, μεταξύ των οποίων και ο Εμμανουήλ Κατσιγάρης. Σε μυστική κρύπτη φυλασσόταν ο οπλισμός και τα πολεμοφόδια του Αγώνα. Μάλιστα, με τη βοήθεια του συγγενούς του σιδηροδρομικού υπαλλήλου, Μιχαήλ Πάλλα από την Ειδομένη, συχνά για λόγους ασφαλείας, αναλάμβανε ο ίδιος τη μεταφορά πολεμικού υλικού. Στη διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων το 1912-1913 έδρασε και ως σύνδεσμος του Ελληνικού Στρατηγείου στην Γέφυρα. Στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο ήταν διερμηνέας και σύνδεσμος του Συμμαχικού Στρατηγείου στην Αξιούπολη. Μετά την απελευθέρωση του ανατέθηκε από το Τάγμα Προκαλύψεως η διοίκηση ενόπλου τμήματος πολιτοφυλακής από κατοίκους της Ειδομένης, αναλαμβάνοντας αποστολές στα σύνορα και στην περιοχή του Αξιού για την αντιμετώπιση εισβολής βουλγαρικών συμμοριών πρώην Κομιτατζήδων, οι οποίοι εξακολουθούσαν να παρενοχλούν τους κατοίκους των ακριτικών χωριών μας. Ο Γρηγόριος Παπαζαφειρίου συνέχισε την εθνική του δράση και κατά την διάρκεια της τριπλής κατοχής της Ελλάδας στον Β'

Παγκόσμιο Πόλεμο, συμμετέχοντας ενεργά στην αντιμετώπιση της έντονης βουλγαρικής προπαγάνδας στις παραμεθόριες περιοχές. Τέλος, από το 1927 διετέλεσε διευθυντής του Δημοτικού Σχολείου Χαριλάου.

(Στυλιάδη, ό. π., σ. 85. Ανεστόπουλου, ό. π., σσ. 147, 148, 149)

ΠΑΠΑΖΑΦΕΙΡΙΟΥ-ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ ΖΑΦΕΙΡΙΟΣ

Ο δάσκαλος και ιερέας Ζαφειρίου Παπαζαφειρίου-Σταματιάδης (Παπαγεωργίου) γεννήθηκε στην Ειδομένη του Κιλκίς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν γιος του ιερέα Παπαγιώργη. Μέλη της οικογένειάς του, όπως ο παππούς του και ο πατέρας του, είχαν πρωταγωνιστήσει στους αγώνες του έθνους και του μακεδονικού ελληνισμού ειδικότερα, ήδη από το 1821. Ανέλαβε την ηγεσία της τοπικής Επιτροπής Εθνικής Άμυνας, εμπνεύχωντας με τους λόγους του τους κατοίκους της περιοχής και καλώντας τους να αντισταθούν. Μετά από πρωτοβουλία του συγκροτήθηκε σώμα ενόπλων νέων, το οποίο εστάλη προς βοήθεια του αγωνιζομένου στην λίμνη των Γιαννιτσών καπετάν Άγρα. Παράλληλα, το σπίτι του χρησιμοποιήθηκε ως καταφύγιο και οπλαποθήκη. Η δράση του προκάλεσε την οργή των Εξαρχικών, οι οποίοι ανέθεσαν την εξόντωσή του στον εξομώτη Νικόλα Δαμιάνωφ. Παρά τις δολοφονικές απόπειρες εναντίον του από τους Κομιτατζήδες, παρέμεινε πιστός στην εθνική υπόθεση. Οι γιοι του, Γεώργιος και Γρηγόριος, παρέλαβαν την αγωνιστική σκυτάλη από τον πατέρα τους, διακρινόμενοι πάντα για το

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

φρόνημα και την ανδρεία τους.
(Χρ. Ίντου, «Εκπαίδευση και εκπαιδευτικοί στη Γουμένισσα και την επαρχία της κατά την περίοδο του Μακεδονικού Αγώνα», *Ο Μακεδονικός Αγώνας στην επαρχία της Παιονίας, Πρακτικά διήμερου επιστημονικού συνεδρίου υπό την αιγίδα της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών*, σσ. 36-37. Ανεστίπουλου, *ό. π.*, σσ. 143-146)

ΕΥΖΩΝΟΙ

ΔΗΜΟΥ ΑΣΤΕΡΙΟΣ

Ο Αστέριος Δήμου ήταν εφοροεπίτροπος στους Ευζώνους του Κιλίκις. Επιφορτισμένος με την μέριμνα της καλής λειτουργίας των ελληνικών σχολείων της περιοχής, λάμβανε χρήματα από τα Προξενεία Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου τα οποία διέθετε για τον σκοπό αυτό.
(1907 ΑΑΚ/ΙΘ, 31, 20/5/1907)

ΔΟΪΤΣΙΝΗΣ ΛΑΖΑΡΟΣ

Ο Λάζαρος Δοϊτσίνης καταγόταν από τους Ευζώνους του Νομού Κιλίκις και υπηρέτησε ως Οπλίτης στα σώματα των Παπαμαλέκου και Σακελλαρόπουλου (Ζήριας). Μετά από σύντομη παραμονή στην Αθήνα επανήλθε στην Μακεδονία υπό τις διαταγές του αρχηγού Μωραΐτη (Κόδρας). Όλα τα μέλη της οικογένειας του Δοϊτσίνη εκτελέστηκαν από τους Βουλγάρους.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-149)

ΚΑΡΠΗ

ΖΑΡΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Ζάρας καταγόταν από την Κάρπη του Νομού Κιλίκις και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Προσέφερε υπηρεσίες ως αγγελιοφόρος, μεταφορέας πολεμικού υλικού και πληροφοριοδότης.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-131)

ΜΠΕΤΣΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Μπέτσης καταγόταν από την Κάρπη του Κιλίκις και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Το 1908 έλαβε μέρος στην εκτέλεση συγχωριανού του ρουμανίζοντα αγροφύλακα. Δολοφονήθηκε από Βουλγάρους το 1912.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-680)

ΠΑΡΤΟΥΛΑΣ ΤΡΑΪΑΝΟΣ

Ο δάσκαλος Τραϊνός Παρτούλας γεννήθηκε στην Κάρπη του Κιλίκις και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 3298)

ΣΟΦΤΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο δάσκαλος Γεώργιος Σόφτσης γεννήθηκε στην Κάρπη του Κιλίκις και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 3824)

ΣΟΦΤΣΗΣ ΤΡΑΪΑΝΟΣ

Ο Τραϊανός Σόφτσης καταγόταν από την Κάρπη του Κιλίκις και αγωνίσθηκε εναντίον των βουλγαρικών συμμοριών ως Οπλίτης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 3822)

ΚΑΣΤΑΝΕΡΗ

ΔΟΓΙΑΜΑΣ (ΓΚΟΝΟΣ) ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Δογιάμας ή Γκόνος καταγόταν από την Καστανερή του Νομού Κιλίκις και έδρασε ως Ομαδάρχης. Ήταν αδελφός των επίσης Μακεδονομάχων Λάζου, Μήτρου και Τράικου Δογιάμα. Αρχικά υπηρέτησε υπό τις διαταγές του αδελφού του Λάζου. Μετά τον θάνατο του Λάζου ανέλαβε την αρχηγία του σώματος, αναπτύσσοντας σημαντικότερη δράση. Μετά την επανάσταση των Νεοτούρκων το 1908, κατέφυγε στην Αθήνα. Τον Φεβρουάριο του 1909 έδρασε και πάλι στην Γουμένισσα. Με μικρό σώμα συμμετείχε στον πόλεμο του 1912, λαμβάνοντας μέρος στις μάχες του Σαραντάπορου, της Δοϊράνης, των Γιαννιτσών, της Κρέσνας και του Κιλίκις. Κατά την διάρκεια των ετών 1916-1917, μεσούντος του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, προσέφερε σημαντικές υπηρεσίες στον γαλλικό στρατό, ενώ από το 1912 έως το 1918 συμμετείχε σε επιχειρήσεις εναντίον βουλγαρικών συμμοριών, οι οποίες λυμάνοντο την περιοχή. Ακολούθησε η αναγνώριση των υπηρεσιών του στο έθνος με την παρασημοφόρησή του από τον Βασιλιά Αλέξανδρο, ενώ αργότερα έλαβε τον βαθμό του εφέδρου ανθυπασπιστή. Σύντομα προήχθη σε ανθυπολοχαγό και αργότερα σε υπολοχαγό. Κατά την διάρκεια της τριπλής κατοχής της Ελλάδας από Γερμανούς, Ιταλούς και Βουλγάρους ο Γκόνος συμμετείχε ενεργά στην Εθνική Αντίσταση στην περιοχή του Παϊίκου, ως μέλος της ΠΑΟ. Το 1944 ο ίδιος και μέλη της οικογένειάς του απήχθησαν από άνδρες του ΕΛΑΣ και μετήχθησαν στο χωριό Αρχάγγελος, το οποίο είχε οριστεί ως τόπος εκτελέσεώς τους. Η συμπλοκή ανταρτών του ΕΛΑΣ με γερμανικά στρατεύματα έδωσε την ευκαιρία στον Δογιάμα να γλυτώσει από τους διώκτες του. Κατά την διάρκεια του Εμφυλίου Πολέμου κατατάχθηκε στον Εθνικό Στρατό μαζί με τους γιους του και

παρά την προχωρημένη ηλικία του (68 ετών), του ανετέθη η διοίκηση σωμάτων στην περιοχή του Παϊίκου. Σκοτώθηκε το 1948 κατά την διάρκεια επιχειρήσεων εναντίον ανταρτών στο χωριό Κάρπη.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-29)

ΔΟΓΙΑΜΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Δογιάμας ήταν αδελφός του Γεωργίου Δογιάμα ή καπετάν Γκόνου και γεννήθηκε στην Καστανερή του Νομού Κιλίκις. Συμμετείχε στον Αγώνα ως Ομαδάρχης. (Γ. Μόδη, *Ο Μακεδονικός Αγών και Μακεδόνες Αρχηγοί*, Θεσσαλονίκη 2007, σ. 305)

ΔΟΓΙΑΜΑΣ ΛΑΖΟΣ

Ο Λάζος Δογιάμας ή Μπαροβίστας καταγόταν από την Καστανερή του Νομού Κιλίκις και ανέπτυξε δράση ως Οπλαρχηγός Β' τάξης. Ήταν γνωστός αρματωλός του όρους Παϊίκο και αδελφός των Μήτρου, Τράικου και Γεωργίου (ή καπετάν Γκόνου) Δογιάμα. Μετά την επανάσταση των Νεοτούρκων το 1908 κατέφυγε στην Αθήνα, επανακάμπτοντας το 1909 για να συνεχίσει την δράση του στα Γιαννιτσά. Στα 1912 ήρθε στη Μακεδονία με τους Δάγκο, Καραϊσκάκη, Γιαννιτσιώτη, Τσελεμπή και συγκρότησε δικό του ανταρτικό σώμα, το οποίο έδρασε στην περιοχή της Γουμένισσας. Επίσης, χρησιμοποιήθηκε ως οδηγός του προελαύνοντος ελληνικού στρατού μέχρι την Γουμένισσα και την Αξιούπολη. Σκοτώθηκε σε ενέδρα από τους Βουλγάρους Γκιούπτσε-Βίτσωφ το 1912 στη θέση Βαλτράση κοντά στο χωριό Κάρπη, μετά από γλέντι για τη συμμαχία Ελλάδας-Βουλγαρίας εναντίον των Τούρκων. Το σώμα του διαμελίστηκε και σκορπίστηκε στο βουνό της Τσερναρέκας.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-29)

ΔΟΓΙΑΜΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Δογιάμας ήταν αδελφός του καπετάν Γκόνου. Γεννήθηκε στην Καστανερή του Νομού Κιλίκις και έδρασε ως Ομαδάρχης. (Μόδη, *ό. π.*, σσ. 20-21)

ΤΟΥΛΟΥΠΗΣ ΤΡΥΦΩΝ

Ο Τρύφων Τουλούπης καταγόταν από την Καστανερή του Κιλίκις και υπηρέτησε ως Οπλίτης με το σώμα του καπετάν Κόρακα. Συμμετείχε με μεγάλη προθυμία στις επιχειρήσεις της ομάδας, μεταξύ των οποίων και η επιδρομή στο εξαρχικό χωριό Άγιος Ιωάννης.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-62)

ΚΙΛΙΚΙΣ

ΔΟΪΡΑΝΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

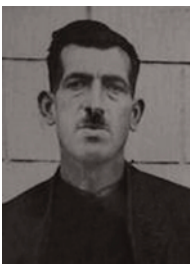
Ο Ιωάννης Δοϊρανλής καταγόταν από την πόλη του Κιλίκις και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Βλ. Τσιρογιάννη στην περιοχή της Στρώμνιτσας. Αργότερα αποσπάστηκε από το σώμα αυτό και τοποθετήθηκε στην λίμνη των Γιαννιτσών, συνεργαζόμενος με τις ανταρτικές ομάδες που δραστηριοποιούντο εκεί. Επανήλθε στην γνώριμη γι' αυτόν περιοχή της Στρώμνιτσας, όπου συνέχισε την δράση αναλαμβάνοντας καθήκοντα όχι μόνο οπλίτη αλλά και μεταφορέα οπλισμού καθώς και αυτά του αγγελιοφόρου. Τέλος, έλαβε μέρος στον Α΄ Βαλκανικό Πόλεμο υπηρετώντας σε μονάδα προσκόπων.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-131)

ΚΟΥΚΙΔΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Κουκίδης γεννήθηκε στην πόλη του Κιλίκις και έδρασε ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. Υπήρξε συνεργάτης του αξιωματικού Β. Τσιρογιάννη στην Στρώμνιτσα, ενώ δεν ήταν λίγες οι φορές που φυλακίστηκε από τις τουρκικές αρχές για την δράση του. Δεν έπαυσε ωστόσο να εργάζεται σκληρά για την εθνική υπόθεση, γεγονός το οποίο τον έφερε αντιμέτωπο με το ενδεχόμενο καταδίκης του σε θάνατο. Τέλος, κατά την διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων ο Π. Κουκίδης υπήρξε αρωγός των ελληνικών στρατευμάτων, δρώντας ως πληροφοριοδότης και οδηγός. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-802)

ΣΑΜΑΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Σαμαράς γεννήθηκε στην πόλη του Κιλίκις και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3623)

ΣΤΑΜΠΟΥΛΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

Η Αικατερίνη Σταμπουλή καταγόταν από το Κιλίκις και έδρασε ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3889)

ΤΡΑΓΙΑΝΟΥ-ΤΖΟΥΚΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

Η Ευαγγελία Τραγιανού-Τζούκου γεννήθηκε στην πόλη του Κιλίκις και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4131)

ΚΟΡΩΝΟΥΔΑ

ΚΑΠΟΥΛΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Καπούλας καταγόταν από την Κορωνούδα του Νομού Κιλίκις και έδρασε ως Πράκτορας Β΄ τάξης. Συνεργάστηκε με τα σώματα του Μαζαράκη και του Σπυρομήλιου, ενώ παράλληλα από κοινού με τον κουτσοβλάχο Χρ. Σέρμψη και τον Ναουσαίο ιατρό Περδικάρη οργάνωσαν την άμυνα της περιοχής του Άνω Βερμίου. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 177)

ΜΕΓΑΛΑ ΛΙΒΑΔΙΑ

ΜΠΙΛΗΣ (ΚΟΛΙΝΑΣ) ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Μπίλης καταγόταν από τα Μεγάλα Λιβάδια του Κιλίκις και έδρασε ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2528)

ΜΠΑΛΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Μπάλας γεννήθηκε στα Μεγάλα Λιβάδια του Νομού Κιλίκις και έδρασε ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2449)

ΜΠΑΛΑΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Μπάλας καταγόταν από τα Μεγάλα Λιβάδια του Νομού Κιλίκις και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2450)

ΜΠΑΤΣΙΟΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Μπάτσιος γεννήθηκε στα Μεγάλα Λιβάδια του Κιλίκις και έδρασε ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. Συνεργάστηκε με το σώμα του καπετάν Κόδρου, για το οποίο φρόντιζε να εξασφαλίζει πολεμοφόδια και τρόφιμα. Το 1904 ανέλαβε οδηγός της ομάδας του Γαρέφη, μετά από εντολή του ελληνικού Προξενείου Θεσσαλονίκης. Μετά τον θάνατο του Γαρέφη στο Μορίχοβο υπηρέτησε υπό τις διαταγές του Νέσιου και του καπετάν Γεωργάκη. Για την δράση του φυλακίστηκε στις τουρκικές φυλακές Θεσσαλονίκης για ένα χρόνο. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-105)

ΜΠΕΛΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Μπέλλης καταγόταν από τα Μεγάλα Λιβάδια του Νομού Κιλίκις. Συνεργάστηκε με τον Πρόξενο Λ. Κορομηλά ως πληροφοριοδότης και πράκτορας στις περιοχές Γευγελής - Μοναστηρίου - Θεσσαλονίκης. (Ανεστόπουλου, ό. π., τ. Β΄, σ. 88)

ΝΑΟΥΜ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Ναούμ καταγόταν από τα Μεγάλα Λιβάδια του Κιλίκις. Υπηρέτησε αρχικά υπό τις διαταγές του Μ. Μωραϊτή και έλαβε μέρος σε πολλές αναμετρήσεις με βουλγαρικά σώματα, όπως στην συμπλοκή με την 30μελή συμμορία του Λούκα στην περιοχή του Μπαχόβου το 1906. Συμμετείχε επίσης σε συμπλοκή με τουρκικό απόσπασμα στην θέση Κόκκινη Πέτρα στην Καστανερή. (Ανεστόπουλου, ό. π., τ. Β΄, σ. 90)

ΝΤΑΒΕΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Νταβέλης (Πράκτορας Γ΄ τάξης) καταγόταν από τα Μεγάλα Λιβάδια του Κιλίκις. Συνεργάστηκε με τον Γαρέφη, με το σώμα του οποίου συμμετείχε σε σειρά επιχειρήσεων. Συνελήφθη το 1906, φυλακίστηκε και αφέθηκε ελεύθερος το 1908. (Ανεστόπουλου, ό. π., τ. Β΄, σ. 91)

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Παπανικολάου γεννήθηκε στα Μεγάλα Λιβάδια του Κιλίκις και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3205)

ΣΑΡΑΜΑΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Σαραμάνης ήταν στενός συνεργάτης του Αστέριου Τίκα (πατέρας του Αριστείδη Τίκα). Προσέφερε τις υπηρεσίες του ως πληροφοριοδότης και πράκτορας, ενημερώνοντας τους ανωτέρους του για τις κινήσεις Τούρκων και Βουλγάρων στα Μεγάλα Λιβάδια. Οι Κομιτατζήδες για να τον εκδικηθούν δολοφόνησαν τους γονείς του και τον αδελφό του. (Ανεστόπουλου, ό. π., τ. Β΄, σ. 89)

ΤΑΚΙΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τακίρης καταγόταν από τα Μεγάλα Λιβάδια του Κιλίκις και πολέμησε στο πλευρό του καπετάν Νέστου. (Ανεστόπουλου, ό. π., τ. Β΄, σ. 89)

ΤΙΚΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Τίκας γεννήθηκε στα Μεγάλα Λιβάδια του Κιλίκις και έδρασε ως Πράκτορας Β΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4097)

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

ΤΙΚΑΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ

Ο Αριστείδης Τίκας γεννήθηκε στα Μεγάλα Λιβάδια του Κιλκίς και έδρασε ως Οπλίτης. Αρχικά συνεργάστηκε με τον καπετάν Σκόδρα, τον οποίο συνέδραμε ως οδηγός του σώματός του στο όρος Πάϊκο, όπου έλαβε χώρα σύγκρουση με Τούρκους στρατιώτες. Αργότερα τις υπηρεσίες του ως οδηγός προσέφερε στον καπετάν Ι. Αυγέρη, στον Γκόνο, στον Παπαλουκά και στον Νέσια. Ακόμη έλαβε μέρος στην επίθεση της ομάδας του Γαρέφη εναντίον των Λούκα και Καρατάσου, γνωστών Κομιτατζήδων οι οποίοι λυμάνοντο την περιοχή. Επίσης, συνεργάστηκε με τους οπλαρχηγούς Καραπάνο και Μαλέα. Ο ίδιος ο Τίκας βρέθηκε συχνά στο στόχαστρο των Βουλγάρων (το 1912 απήχθη και αφέθηκε ελεύθερος μετά την καταβολή λύτρων), οι οποίοι έπληξαν όχι μόνο αυτόν αλλά και την οικογένειά του (σκότωσαν την αδελφή του και τον άνδρα της). Τέλος, έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους υπό τις διαταγές των Καραπάνου και Τσελεμπί.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-75)

ΧΑΤΖΗΒΡΕΤΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Χατζηβρέττας καταγόταν από τα Μεγάλα Λιβάδια του Κιλκίς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4524)

ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ

ΚΑΚΟΥΓΙΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Κακουγιάννης καταγόταν από την Μεταμόρφωση του Νομού Κιλκίς και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1251)

ΜΙΚΡΑ ΛΙΒΑΔΙΑ

ΜΠΕΛΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Μπέλης ή Μπέλλες (Πράκτορας Γ' τάξης) γεννήθηκε στα Μικρά Λιβάδια του Κιλκίς και καταγόταν από οικογένεια που είχε προσφέρει βαρύ φόρο αίματος. Μεταξύ των θυμάτων ήταν ο αδελφός του Νικόλαος και ο γαμπρός του Κ. Κουλέρδας, εκτελεσθέντες αμφότεροι α-

πό τους Βουλγάρους.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-650)

ΜΠΕΛΛΕΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Μπέλλες (αδελφός του Μιχαήλ Μπέλη) γεννήθηκε στα Μικρά Λιβάδια του Κιλκίς και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης, συνεργαζόμενος στενά με το Κέντρο Θεσσαλονίκης. Για την εθνική του δράση συνελήφθη και φυλακίστηκε για τρεις μήνες από τις τουρκικές αρχές, ενώ η καταφυγούσα στην Γευγελή οικογένειά του διώχθηκε απηνώς από τους Βουλγάρους κατά την διάρκεια των πολέμων του 1912-1913.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-582)

ΜΙΚΡΟΚΑΜΠΟΣ

ΚΟΥΤΣΟΚΩΣΤΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Κουτσοκώστας γεννήθηκε στον Μικρόκαμπο του Κιλκίς και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1824)

ΜΟΥΡΙΕΣ

ΠΑΛΛΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Πάλλας καταγόταν από τις Μουριές του Κιλκίς και έδρασε ως Οπλίτης. Από το 1904 έως το 1905 συνεργάστηκε με τον ομαδάρχη Μ. Σιωνίδη στην περιοχή Δοϊράνης-Γευγελής. Αργότερα υπηρέτησε υπό τις διαταγές των οπλαρχηγών Β. Παπακώστα και Γ. Γιαγκλή στην περιφέρεια Χαλκιδικής.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-379)

ΠΟΛΥΚΑΣΤΡΟ

ΑΡΓΥΡΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Αργυρίου καταγόταν από το Πολύκαστρο του Κιλκίς και έδρασε ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 203)

ΠΟΛΥΠΕΤΡΟ

ΠΕΧΛΙΒΑΝΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Πεχλιβάνης καταγόταν από το Πολύπετρο του Κιλκίς και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης (αγγελιοφόρος, πληροφοριοδότης). Οι Βούλγαροι, ενοχλημένοι από την εθνική του δράση, εκτέλεσαν τον πατέρα του Αθανάσιο Πεχλιβάνη.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-768)

ΡΥΖΙΑ

ΒΑΝΤΣΕ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Βάντσε ήταν εφοροεπίτροπος στο χωριό Ρύζια του Κιλκίς. Επιφορτισμένος με την μέριμνα της εύρυθμης λειτουργίας των ελληνικών σχολείων της κοινότητας, λάμβανε χρήματα που προορίζονταν για τον σκοπό αυτό από τα ελληνικά Προξενία Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου. (1905 ΑΑΚ/Η, 6, 10/1/1905)

ΚΑΡΑΜΑΡΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Καραμάρκος καταγόταν από τα Ρύζια του Κιλκίς και έδρασε ως Ομαδάρχης των ελληνικών ανταρτικών ομάδων.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1425)

ΣΚΡΑ

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Παπαγεωργίου καταγόταν από το Σκρά του Κιλκίς και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2951)

ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Σταυρίδης γεννήθηκε στο Σκρά του Κιλκίς και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3897)

ΤΣΕΜΠΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Τσέμπης καταγόταν από το Σκρά του Κιλκίς και συμμετείχε στον Αγώνα ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4055)

ΧΑΜΗΛΟ

ΒΑΡΒΑΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Βαρβάτης (Οπλαρχηγός Β' τάξης) καταγόταν από το Χαμηλό του Κιλκίς και είχε υπηρετήσει σε σώμα Ευζώνων. Πολέμησε στο πλευρό του Βασιλείου Σταυρόπουλου (Κόρακα) και έλαβε μέρος σε μάχη εναντίον Ρουμανιζόντων και Βουλγάρων στον Άγιο Ιωάννη κοντά στον Αλιάκμονα, όπου διακρίθηκε για την ανδρεία του (Φεβρουάριος 1908). Την ίδια περίοδο έλαβε μέρος σε επιθέσεις εναντίον Ρουμανιζόντων στην Βέροια και στην Κουμαριά. Τέλος, τον Ιούνιο του 1908 συνεργάστηκε με τον καπετάν Γκόνο για να υποτάξουν τον Βούλγαρο βοεβόδα Τράζιο.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-181)

Νομός ΚΟΖΑΝΗΣ

ΑΓΙΑ ΚΥΡΙΑΚΗ	98	ΛΙΚΝΑΔΕΣ	110
ΑΓΙΑ ΣΩΤΗΡΑ	98	ΛΟΥΒΡΗ	110
ΑΛΙΑΚΜΟΝΑΣ	98	ΜΑΓΟΥΛΑ	110
ΑΝΘΟΥΣΑ	98	ΜΕΣΟΛΟΓΓΟΣ	111
ΑΝΘΟΧΩΡΙ	98	ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ	111
ΑΝΩ ΚΩΜΗ	98	ΜΗΛΟΧΩΡΙ	111
ΑΣΠΡΟΥΛΑ	98	ΜΙΚΡΟΚΑΣΤΡΟ	111
ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ	98	ΜΟΡΦΗ	111
ΒΕΛΑΝΙΔΙΑ	99	ΝΑΜΑΤΑ	111
ΒΕΛΒΕΝΔΟΣ	100	ΝΕΑΠΟΛΗ	111
ΒΛΑΣΤΗ	100	ΟΜΑΛΗ	112
ΒΟΥΧΩΡΙΝΑ	102	ΠΑΝΑΡΕΤΗ	112
ΒΥΘΟΣ	102	ΠΕΛΕΚΑΝΟΣ	112
ΓΑΛΑΤΙΝΗ	103	ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΣ	112
ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΑ	103	ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ	113
ΔΑΦΝΗ	104	ΠΛΑΤΑΝΙΑ	113
ΔΙΛΟΦΟΣ	104	ΠΟΛΥΚΑΣΤΑΝΟ	113
ΔΡΑΓΑΣΙΑ	104	ΠΟΛΥΡΡΑΧΟ	113
ΔΡΥΟΒΟΥΝΟ	104	ΠΡΟΣΗΛΙΟ	113
ΕΜΠΟΡΙΟ	105	ΠΤΟΛΕΜΑΤΔΑ	114
ΕΟΡΔΑΙΑ	105	ΠΥΛΩΡΙ	114
ΕΡΑΤΥΡΑ	105	ΡΟΔΟΧΩΡΙ	114
ΖΩΝΗ	105	ΣΕΡΒΙΑ	114
ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΙΟ	106	ΣΙΑΤΙΣΤΑ	114
ΚΑΛΟΝΕΡΙ	106	ΣΙΣΑΝΙΟ	116
ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ	106	ΣΚΑΛΟΧΩΡΙ	116
ΚΟΖΑΝΗ	106	ΣΤΕΡΝΑ	117
ΚΟΜΑΝΟΣ	109	ΤΡΑΠΕΖΙΤΣΑ	117
ΚΟΡΥΦΗ	110	ΤΣΟΥΤΥΛΙ	118
ΚΡΥΟΝΕΡΙ	110	ΦΟΥΦΑΣ	118
ΛΕΥΚΗ	110	ΧΟΡΗΓΟΣ	118
ΛΕΥΚΟΘΕΑ	110		

ΑΓΙΑ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Ο κληρικός Ιγνάτιος γεννήθηκε στην Αγία Κυριακή της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1188)

ΑΓΙΑ ΣΩΤΗΡΑ

ΒΟΤΣΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

Ο Χαράλαμπος Βότσης γεννήθηκε στην Αγία Σωτήρα του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 417)

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Νικολάου καταγόταν από την Αγία Σωτήρα της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 524)

ΤΣΙΑΤΣΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Τσιάτσος γεννήθηκε στην Αγία Σωτήρα της Κοζάνης και συνέδραμε τα ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4253)

ΑΛΙΑΚΜΟΝΑΣ

ΔΕΒΛΙΩΤΗΣ ΓΟΥΣΙΟΣ

Ο Γούσιος Δεβλιώτης καταγόταν από τον Αλιάκμονα της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 781)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Κωνσταντίνου καταγόταν από τον Αλιάκμονα της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1919)

ΑΝΘΟΥΣΑ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Π.

Ο Π. Κωνσταντίνου καταγόταν από την Ανθούσα της Κοζάνης και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1928)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Κωνσταντίνου γεννήθηκε στην Ανθούσα της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1930)

ΑΝΘΟΧΩΡΙ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Βασιλείου καταγόταν από το Ανθοχώρι της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 289)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Βασιλείου καταγόταν από το Ανθοχώρι του Νομού Κοζάνης έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 301)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Δημητρίου καταγόταν από το Ανθοχώρι του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 831)

ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Ευθυμίου γεννήθηκε στο Ανθοχώρι της Κοζάνης και αγωνίστηκε για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 980)

ΘΑΝΑΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Θανάσης καταγόταν από το Ανθοχώρι της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1128)

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Νικολάου γεννήθηκε στο Ανθοχώρι της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2708)

ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ

Ο Παπαζήσης καταγόταν από το Ανθοχώρι της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3071)

ΧΑΡΙΖΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Χαρίζης καταγόταν από το Ανθοχώρι της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4493)

ΑΝΩ ΚΩΜΗ

ΜΑΥΡΟΘΟΔΩΡΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Μαυροθόδωρος καταγόταν από την Άνω Κώμη της Κοζάνης και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. Στον πόλεμο του 1897 πολέμησε υπό τις διαταγές του Νταβέλη και στον Μακεδονικό Αγώνα υπη-

ρέτησε στο σώμα του καπετάν Ακρίτα στις μάχες Προδρόμου, Νάουσας, Γραμματικού, Έδεσσας και Βρυτών. Συνεργάστηκε επίσης με τον αρχηγό Κ. Μαζαράκη-Αιρινίαν και τον οπλίτη Ι. Φιστόπουλο. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-435)

ΑΣΠΡΟΥΛΑ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Θεοδώρου γεννήθηκε στην Ασπρούλα του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1160)

ΙΩΑΝΝΟΥ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Ιωάννου καταγόταν από την Ασπρούλα της Κοζάνης και συνέδραμε τις ελληνικές προσπάθειες στην Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1223)

ΝΤΙΝΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Ντίνας γεννήθηκε στην Ασπρούλα της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2766)

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

ΒΑΡΓΙΑΜΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Βαργιάμης καταγόταν από το χωριό Αυγερινός της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης από το 1903 έως το 1909. Συνέδραμε τον Π. Μελά ως αγγελιοφόρος και πληροφοριοδότης των κινήσεων του εχθρού. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-28)

ΒΑΡΙΑΜΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Βαριάμης καταγόταν από τον Αυγερινό της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 268)

ΒΑΡΤΖΟΥΚΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Βαρτζούκας γεννήθηκε στο χωριό Αυγερινός της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 279)

ΓΚΑΣΗΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ

Ο Φίλιππος Γκάσης καταγόταν από το χωριό Αυγερινός του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 625)

ΓΚΡΟΥΤΑΣ ΓΟΥΛΑΣ

Ο γνωστός Μακεδονομάχος Γούλας Γκρούτας καταγόταν από το χωριό Αυγερινός της Κοζάνης και έδρασε ως αρχηγός ανταρτικής ομάδας. Συμμετείχε στην εξέγερση του 1878. Αργότερα, το 1896 διέτελε αρχηγός ενόπλου σώματος με υπαρχηγό τον Παναγιώτη Καρβέλα. Στις 14 Σεπτεμβρίου 1896 εκτέλεσε τον Αλβανό μπέη του χωριού Μελίσσι Γρεβενών, του οποίου η αυταρχική διοίκηση είχε προκαλέσει πλήθος προβλημάτων στους κατοίκους. Έλαβε μέρος με τους άνδρες του σε συμπλοκή με τουρκικό άγημα κοντά στα Αναβρυτά Γρεβενών, κατά την οποία ο ίδιος τραυματίστηκε και αναγκάστηκε σε υποχώρηση. Σκοτώθηκε σε τουρκική ενέδρα, η οποία αποδείχθηκε μοιραία και για την ομάδα του. Μετά τον θάνατό του την διοίκηση του αποδυναμωμένου σώματός του ανέλαβε ο υπαρχηγός του. (Dakin, *ό. π.*, σ. 39)

ΚΑΠΕΣΙΟΣ ΚΟΣΜΑΣ

Ο Κοσμάς Καπέσιος καταγόταν από το χωριό Αυγερινός του Νομού Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 1343)

ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Καραβασίλης καταγόταν από τον Αυγερινό της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 1367)

ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Καρανικόλαος καταγόταν από το χωριό Αυγερινός της Κοζάνης και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 1451)

ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Καρανικόλαος γεννήθηκε στον Αυγερινό του Νομού Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 1452)

ΚΩΣΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Κώστας γεννήθηκε στον Αυγερινό της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 1938)

ΜΑΚΡΥΓΟΥΛΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Μακρυγούλας καταγόταν από τον Αυγερινό της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Τολμηρός και ενθουσιώδης, όπως τον περιγράφει ο Κάκ-

καβος, ήταν ο πλέον ενδεδειγμένος για ριψοκίνδυνες αποστολές και επιχειρήσεις. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-595)

ΝΑΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Νάνος γεννήθηκε στον Αυγερινό της Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 2639)

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Νικολάου καταγόταν από τον Αυγερινό της Κοζάνης και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 2697)

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΡΙΒΑΣ

Ο Γρίβας Παπαγεώργιος καταγόταν από τον Αυγερινό της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 2941)

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Παπαϊωάννου γεννήθηκε στον Αυγερινό της Κοζάνης και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 3110)

ΠΟΥΛΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Πούλιος ή Γεώργιος Γρίβας (Πράκτορας Α' τάξης) καταγόταν από τον Αυγερινό της Κοζάνης. Το 1905 χειροτονήθηκε ιερέας. Στην διάρκεια του Αγώνα διέτελεσε πρόεδρος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής. Για τις υπηρεσίες του τιμήθηκε με πολλές διακρίσεις από το κράτος. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 3485)

ΣΧΙΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Σχίκας γεννήθηκε στον Αυγερινό της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 3979)

ΤΑΡΤΗΣ ΠΑΣΧΑΛΗΣ

Ο Πασχάλης Τάρτης γεννήθηκε στον Αυγερινό της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 4011)

ΤΣΕΚΑΡΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Τσεκάρης γεννήθηκε στο χωριό Αυγερινός της Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 4223)

ΒΕΛΑΝΙΔΙΑ

ΓΚΑΡΜΠΙΣΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Γκαρμπίσης καταγόταν από την Βελανιδιά του Νομού Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 621)

ΓΚΑΤΣΩΝΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Γκατσώνης καταγόταν από την Βελανιδιά του Νομού Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 627)

ΔΕΚΑΝΙΚΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Δεκανίκας καταγόταν από την Βελανιδιά του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 784)

ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Κοντογιάννης γεννήθηκε στην Βελανιδιά της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 1688)

ΛΙΑΠΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Λιάπης γεννήθηκε στην Βελανιδιά της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 2032)

ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ ΤΣΙΜΟΥΛΗΣ

Ο Τσιμούλης Παπαγιάννης καταγόταν από την Βελανιδιά της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 2978)

ΣΙΔΕΡΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Σιδερίδης γεννήθηκε στην Βελανιδιά του Νομού Κοζάνης και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 3747)

ΣΙΔΕΡΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Σιδερίδης γεννήθηκε στην Βελανιδιά της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 3748)

ΣΤΥΛΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Στύλος καταγόταν από την Βελανιδιά της Κοζάνης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 3964)

ΤΖΗΜΟΥΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Τζημούλης γεννήθηκε στην Βελανιδιά της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 4059)

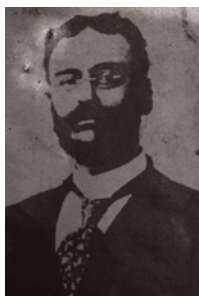
ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

ΤΖΙΜΟΥΛΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Τζιμούλης καταγόταν από την Βελανιδιά της Κοζάνης και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4071)

ΒΕΛΒΕΝΔΟΣ

ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ (ΖΗΣΙΟΣ) ΜΑΡΚΟΣ

Ο ιατρός Μάρκος Παλαμίδης ή Ζήσιος καταγόταν από τον Βελβενδό της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης στο Κοσσυφοπέδιο και στα Σκόπια. Υπερασπίστηκε με

πάθος τα συμφέροντα της ελληνικής εκκλησίας, χωρίς να διστάσει να χρησιμοποιήσει ακόμη και τα πλέον ακραία μέτρα για να επιτύχει τον σκοπό του.

(Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Π-44)

ΡΗΓΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Ρήγας καταγόταν από τον Βελβενδό της Κοζάνης. Έλαβε μέρος ως Οπλίτης σε επιχειρήσεις εναντίον Εξαρχικών στη Φτελιά Καστοριάς και την Άνω Λεύκη μαζί με τον υπαρχηγό Λαχτάρα.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4597)

ΧΑΡΙΣΗΣ

Ο Χαρίσης (άγνωστο το πλήρες όνομα) καταγόταν από τον Βελβενδό της Κοζάνης και πιθανότατα έδρασε ως Οπλίτης. Κάηκε ζωντανός από Βούλγαρους αντάρτες. (Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σ. 122)

ΒΛΑΣΤΗ

ΑΡΓΥΡΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Αργυράκος καταγόταν από την Βλάστη του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Οπλίτης. Ήταν θείος του Χρήστου Αργυράκου. Σκοτώθηκε από Βουλγάρους τον Φεβρουάριο του 1907.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 195)

ΑΡΓΥΡΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Αργυράκος ή Ζίρκας καταγόταν από την Βλάστη του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν αδελφός του Χρήστου Αργυράκου

(καπετάν Μουρίκης). Μαζί με άλλους κατοίκους της Βλάστης είχαν σταλεί να προστατέψουν από τους Κομιτατζήδες την μονή των Αγίων Αναργύρων στην Καστοριά. Η αποστολή αυτή αποδείχθηκε μοιραία για τον Αργυράκο, ο οποίος έπεσε νεκρός από βουλγαρικά πυρά.

(Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Α-152. Βάρδα, ό. π., τ. Β', σσ. 244, 247, 251, 253, 306, 643)

ΑΡΓΥΡΑΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Αργυράκος ήταν ο μικρότερος αδελφός του καπετάν Μουρίκη και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 197)

ΑΡΓΥΡΑΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Αργυράκος, γνωστός και ως Κίτσος Μουρίκης, έδρασε ως Οπλαρχηγός Α' τάξης και καταγόταν από την Βλάστη του Νομού Κοζάνης. Το 1905 εντάχθηκε στο σώμα του Πέτρου Μάνου (Βέργα). Πήρε μέρος στις μάχες του Μουρικίου (1905) και του Παλαιοχωρίου (1907). Για την δράση του, το Μακεδονικό Κομιτάτο τον προήγαγε σε οπλαρχηγό. Σκοτώθηκε σε μάχη με ισχυρή τουρκική στρατιωτική δύναμη κοντά στο χωριό Ασπρόγεια στη θέση «Σουμπρέτσι».

(ΓΕΣ, ό. π., σσ. 246, 249)

ΓΙΩΤΑΣ

Ο Μακεδονομάχος Γιώτας καταγόταν από την Βλάστη του Νομού Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 598)

ΔΑΡΔΑΣ (ΤΣΙΜΙΝΗΣ) ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Δάρδας ή Τσιμίνης (Οπλίτης) καταγόταν από την Βλάστη του Νομού Κοζάνης και αρχικά υπηρετούσε στην τουρκική χωροφυλακή. Από τον Μάρτιο του 1904 χρονολογείται η ενεργός ανάμειξή του στον Αγώνα, οπότε και ανέλαβε τις πρώτες του αποστολές από την Εθνική Επιτροπή της Βλάστης. Για την επιτυχία των αποστολών αυτών εκμεταλλεύθηκε τις καλές σχέσεις που διατηρούσε με τις οθωμανικές αρχές. Έλαβε μέρος στην επίθεση εναντίον Εξαρχικών στην Βασιλειάδα και τον Απρίλιο του 1905 στην συντονισμένη επίθεση των σωμάτων των Π. Μάνου (Βέργας) και Γ. Κατεχάκη (Ρούβας) εναντίον του τουρκικού στρατού στο Μουρίκι. Όταν ο Βάρδας συνέστησε «Μυστικό Σώμα», ο Δάρδας ακολούθησε τον γνωστό Κρητικό αρχηγό και μαζί με τους υπόλοιπους άνδρες που το συναπο-

τελούσαν έλαβε μέρος σε εκτέλεση Βούλγαρου επισκόπου καθώς και σε άλλες ενέργειες. Τον Ιούνιο του 1905 παραιτήθηκε από την χωροφυλακή και ανέλαβε καθήκοντα μεταφορέα οπλισμού. Τον Οκτώβριο του 1905 συμμετείχε στην εκτέλεση του επικεφαλής της βουλγαρικής προπαγάνδας στο χωριό Πεδινό, ενώ τον Φεβρουάριο του 1908 ανέλαβε την εκτέλεση του εξαρχικού καθηγητή Σ. Παπαδημητρίου στο χωριό Εμπόριο. Αργότερα μετέβη στο Παλαιοχώρι με στόχο την εξόντωση του κομιτατζή Κύρου, του οποίου την οικία πυρπόλησε, αλλά δίχως ο αντικειμενικός σκοπός να επιτευχθεί. Επίσης, ανεπιτυχής ήταν η απόπειρα δολοφονίας ενός άλλου Βούλγαρου καθηγητή στο Εμπόριο με το όνομα Μπόκας. Τον Μάιο του 1907 ο Δάρδας και η ομάδα του συνέδραμαν την επίθεση του καπετάν Φούφα εναντίον του Παλαιοχωρίου, κατά την οποία σκοτώθηκε ο φημισμένος αρχηγός. Αργότερα ετέθη υπό τις διαταγές του Ν. Ανδριανάκη, στο πλευρό του οποίου συμμετείχε σε επιχειρήσεις στην περιοχή της Βυσσινιάς. Επίσης, συνεργάστηκε με τον Γ. Ντούλα σε επιθέσεις εναντίον Εξαρχικών και Ρουμανιζόντων. Την εθνική του δράση συνέχισε στην ομάδα του Ι. Πούλακα, συμμετέχοντας στις επιχειρήσεις εναντίον Κομιτατζήδων στην κοιλάδα των Καϊλιάρων και εναντίον Ρουμανιζόντων της Κλεισούρας. Τέλος, έλαβε μέρος στην εκτέλεση του μουδέρη του Νυμφαίου Ζενέλ Μπεή.

(Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Δ-199)

ΔΑΡΔΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Δάρδας ή Κόκκινος καταγόταν από την Βλάστη του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 769)

ΔΕΛΛΑΣ ΜΑΡΙΝΟΣ

Ο Μαρίνος Δέλλας καταγόταν από την Βλάστη του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 785)

ΚΑΤΣΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Κατσιάς γεννήθηκε στην Βλάστη του Νομού Κοζάνης και συνέδραμε τα ελληνικά σώματα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1553)

ΚΟΛΙΤΣΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Κολίτσας καταγόταν από την Βλάστη του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Οπλίτης. Υπηρέτησε διαδοχικά στα σώματα του Κωνσταντίνου Ντόγρα στην περιφέρεια Φλώρινας και του Ν. Δεμέστιχα στην περιφέρεια Γιαννιτσών. Σκοτώθηκε το Πάσχα του 1908 στην λίμνη των Γιαννιτσών σε συμπλοκή με βουλγαρική συμμορία. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1659)

ΚΟΝΤΟΜΗΣΙΟΣ ΦΩΤΙΟΣ

Ο Φώτιος Κοντομήσιος γεννήθηκε στην Βλάστη της Κοζάνης και υπηρέτησε ως Οπλίτης υπό τις διαταγές του οπλαρχηγού Ε. Σκουνητή. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-568)

ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Κουντουράς γεννήθηκε στην Βλάστη του Νομού Κοζάνης. Ήταν Πράκτορας Β' τάξης και μέλος της Μακεδονικής Άμυνας. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-729)

ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Κουντουράς γεννήθηκε στην Βλάστη του Νομού Κοζάνης και υπηρέτησε ως Ομαδάρχης στο σώμα του Κ. Μαυρομάτη καθ' όλη την διάρκεια του Αγώνα. Σκοτώθηκε στο Γέρμα μετά από προσωπική φιλονικία, τον Ιούλιο του 1908. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-600)

ΚΥΡΙΑΖΗΣ (ΤΣΙΚΡΙΚΗΣ) ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Κυριαζής ή Τσικρικής καταγόταν από την Βλάστη της Κοζάνης. Έδρασε ως Οπλίτης, πολεμώντας στο πλευρό του Βάρδα από τον Ιανουάριο του 1905. Επίσης, διετέλεσε πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής της Βλάστης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1878)

ΚΥΡΙΑΖΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ο Σπυρίδων Κυριαζής γεννήθηκε στην Βλάστη του Νομού Κοζάνης. Ήταν συγγενής του Κ. Κυριαζή (Τσικρικής) και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης στην περιφέρεια Σισανίου-Καστοριάς-Καϊλαριών. Ο Γ. Τσόντος μνημονεύει τις υπηρεσίες του ίδιου και της οικογένειάς του στον Π. Μελά, τον Παπούλα και τον Κοντούλη το 1904. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-801)

ΚΥΡΙΑΖΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ο Χρυσόστομος Κυριαζής γεννήθηκε στην Βλάστη της Κοζάνης και συνέδραμε τις προσπάθειες των ελληνικών ανταρτι-

κών σωμάτων ως Πράκτορας Γ' τάξης. Καταγόταν από την οικογένεια Κυριαζή-Τσικρική, γνωστή από αναφορές του Γ. Τσόντου για τις υπηρεσίες που προσέφερε στον Π. Μελά το 1904. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-749)

ΜΟΥΡΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Μούρας γεννήθηκε στην Βλάστη της Κοζάνης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2420)

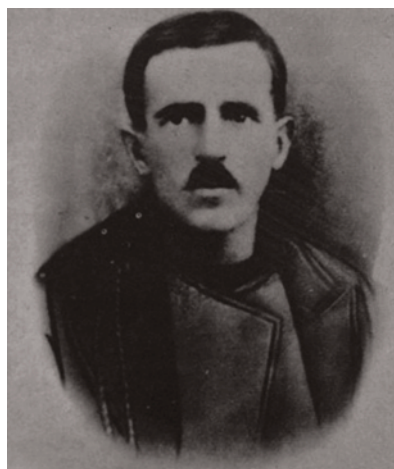
ΜΟΥΡΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Μούρας καταγόταν από την Βλάστη της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2421)

ΜΠΕΡΕΚΕΤΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Μπερεκετλής ή καπετάν Βλαχάβας γεννήθηκε στην Βλάστη της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Κατόπιν εντολής του Γ. Τσόντου (Βάρδας), συγκρότησε ολιγομελή ένοπλη ομάδα με αποστολή την εξουδετέρωση πρακτόρων του Βουλγαρικού Κομιτάτου στην Βλάστη. Το 1905 εκτέλεσε Βούλγαρο Μητροπολίτη στην αγορά της Πτολεμαΐδας. Σημαντική επίσης υπήρξε η προσφορά του στην μεταφορά και αποστολή πολεμικού υλικού στους Έλληνες μαχητές. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-581)

ΜΠΟΥΜΠΑΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Μπουμπάρας γεννήθηκε στην Βλάστη της Κοζάνης. Έδρασε ως Ομαδάρχης από το 1905 και υπήρξε μέλος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής. Υπηρέτησε στο σώμα του Κατεχάκη και προσέφερε τις υπηρεσίες του ως σύνδεσμος σε διάφορους οπλαρχηγούς της περιοχής, όπως ο Μάνου και ο Γύπαρης. Κατακρεουργή-

θηκε από τους Τούρκους τον Απρίλιο του 1905 στο ύψωμα «Σνι». (Καραβίτη, ό. π., τ. Β', σ. 722. Μ. Καλινδέρη, *Ο βίος της κοινότητας Βλάστης επί Τουρκοκρατίας εις το πλαίσιον του δυτικομακεδονικού περιβάλλοντος*, Θεσσαλονίκη 1987, σ. 163. Γ. Γαλανού, «Η μαρτυρική θυσία του Μπλατωίτη Γιάννη Μπομπάρα», *Μακεδονική Ζωή*, 261 (1988), 36-38. Γ. Τώνιας, «Γιάννης Μπομπάρας. Ο Εθνομάρτυρας του Μπλατωίσιου», *Μακεδονική Ζωή*, 49 (1970), 46-49)

ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ο Μακεδονομάχος Παπακωνσταντίνου (άγνωστο το όνομα) καταγόταν από την Βλάστη της Κοζάνης και συνέδραμε τον αγώνα κατά των Κομιτατζήδων ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3141)

ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΘΩΜΑΪΔΗΣ

Ο Θωμαΐδης Παπακωνσταντίνου γεννήθηκε στην Βλάστη της Κοζάνης και συνέδραμε τον αγώνα των ελληνικών ανταρτικών σωμάτων ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3148)

ΡΟΥΓΚΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Ρούγκος καταγόταν από την Βλάστη της Κοζάνης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3571)

ΣΙΑΛΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Σιάλας γεννήθηκε στην Βλάστη της Κοζάνης και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3719)

ΣΤΑΜΟΥΛΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Σταμουλάς καταγόταν από την Βλάστη της Κοζάνης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης σε ανταρτικό σώμα. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3886)

ΤΖΑΝΤΖΑΡΗΣ ΑΛΕΞΙΟΣ

Ο Αλέξιος Τζαντζάρης γεννήθηκε στην Βλάστη της Κοζάνης και έδρασε ως Οπλίτης. Έλαβε μέρος στην μάχη του Μουρικού τον Απρίλιο του 1906 εναντίον των Τούρκων. Συμμετείχε τον Μάιο του 1907 στην πυρπόληση του Παλαιοχωρίου, όπου σκοτώθηκε ο αρχηγός Ζ. Παπαδιάς (Φούφας) και στην πυρπόληση της οικίας δασκάλου, ο οποίος είχε προσχωρήσει στην εξαρχηκή παράταξη. Επίσης προσέφερε τις υπηρεσίες του ως αγγελιοφόρος και μεταφορέας πολεμικού υλικού. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-59)

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

ΤΟΛΙΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Τόλικας καταγόταν από την Βλάστη της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4118)

ΤΣΙΓΑΡΙΔΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ

Ο Ευθύμιος Τσιγαρίδης γεννήθηκε στην Βλάστη της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν μέλος της Εθνικής Επιτροπής της Βλάστης, της οποίας διετέλεσε ταμίας.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-426)

ΤΣΙΜΙΝΗΣ

Ο Μακεδονομάχος Τσιμίνης γεννήθηκε στην Βλάστη της Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4278)

ΤΣΟΥΚΡΙΚΗΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Τσουκρίκης γεννήθηκε στην Βλάστη της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4360)

ΦΑΡΜΑΚΗΣ (ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΣ) ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Φαρμάκης ή Κούντουρας καταγόταν από την Βλάστη της Κοζάνης και έδρασε ως Οπλαρχηγός Α' τάξης. Το 1905 διέκοψε τις σπουδές στην Νομική Σχολή Αθηνών, όπου φοιτούσε και κατετάγη ως οπλίτης στο σώμα του Π. Μάνου, στο πλευρό του οποίου πολέμησε στο Μουρίκι. Τον Αύγουστο του 1905, επικεφαλής δικής του ανταρτομάδας, έθεσε εαυτόν και τους άνδρες του στην διάθεση του καπετάν Ντόγρα. Στις 15 Αυγούστου 1905 ενωμένο το σώμα συγκρούστηκε με βουλγαρική συμμορία στο δάσος της Οξυάς στο Βίτσι. Τον χειμώνα του 1906-7 ανέλαβε την θέση του υπαρχηγού στο σώμα του Φαληρέα στα Καστανοχώρια. Μετά την ανακήρυξη του Συντάγματος του 1908 κατέθεσε τα όπλα και επέστρεψε στην Αθήνα για να περατώσει τις σπουδές του. Αργότερα επανήλθε στην Μακεδονία. Δολοφονήθηκε για «λόγους τιμής» το 1908 στο σπίτι του Τζήκα Δούφλια στον Γέρμα. (ΓΕΣ, ό. π., σσ. 218, 246. Γ. Έξαρχου, *Μπλάτσι. Η εὐάνδρος πολίχνη της Μακεδονίας*, Θεσσαλονίκη 2001, σ. 213. Δ. Σπόντα, «Ο οπλαρχηγός Ηλίας Φαρμάκης (Κούντουρας)», *Μακεδονικός Αγών*, 11 (1930), 16-17)

ΒΟΥΧΩΡΙΝΑ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Γιάννης καταγόταν από την

Βουχωρίνα του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 558)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Γιάννης καταγόταν από την Βουχωρίνα του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 559)

ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Ιωάννου καταγόταν από την Βουχωρίνα του Νομού Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1212)

ΚΑΡΑΤΑΣΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Καρατάσιος καταγόταν από την Βουχωρίνα της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1476)

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ο Γρηγόριος Παπαγεωργίου γεννήθηκε στην Βουχωρίνα της Κοζάνης και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2949)

ΠΑΠΠΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Παππάς καταγόταν από την Βουχωρίνα της Κοζάνης και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3285)

ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Σωτηρίου γεννήθηκε στην Βουχωρίνα της Κοζάνης και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3987)

ΒΥΘΟΣ

ΑΓΑΚΙΔΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Αγακίδης καταγόταν από τον Βυθό της Κοζάνης και έδρασε ως αγγελοφόρος. Ήταν γιος καθηγητή ελληνικού Γυμνασίου στο Τσοτύλι. (Καούδη Ημερολόγιο, ό. π., σ. 23)

ΓΚΙΟΥΡΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Γκιούρας καταγόταν από τον Βυθό της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 649)

ΔΑΜΑΛΑ ΜΑΡΙΑ

Η Μαρία Δαμαλά καταγόταν από τον Βυθό της Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 750)

ΔΟΥΜΟΥΣΤΑΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Δουμουστάρης γεννήθηκε στον Βυθό του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 916)

ΚΑΡΑΔΗΜΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Καραδήμος γεννήθηκε στον Βυθό του Νομού Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1391)

ΚΑΡΑΔΗΜΟΣ Σ.

Ο Σ. Καραδήμος καταγόταν από τον Βυθό του Νομού Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1392)

ΝΙΚΟΥΡΗΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Νικούρης καταγόταν από τον Βυθό της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2726)

ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Παπαζήσης γεννήθηκε στον Βυθό της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3073)

ΤΖΙΜΑΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Τζιμάνης γεννήθηκε στον Βυθό της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4068)

ΤΖΙΟΥΜΑΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Τζιούμας γεννήθηκε στον Βυθό της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4081)

ΤΣΙΤΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Τσίτας γεννήθηκε στον Βυθό της Κοζάνης και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του αρχηγού Αθ. Μινόπουλου από το 1904 έως το 1909 στους Νομούς Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-80)

ΤΣΟΥΜΑΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Τσούμας καταγόταν από τον Βυθό της Κοζάνης και υπηρέτησε ως Οπλίτης υπό τις διαταγές του οπλαρχηγού

Ντόγρα, με το σώμα του οποίου συμμετείχε στην μάχη του Κρατερού τον Ιούλιο του 1906 εναντίον τουρκικών μονάδων. Το ίδιο έτος έλαβε μέρος σε εκτελέσεις πολλών Κομιτατζήδων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-311)

ΧΑΡΙΣΗΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Χαρίσης καταγόταν από τον Βυθό της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4501)

ΓΑΛΑΤΙΝΗ

ΒΑΚΑΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Βακάλης καταγόταν από την Γαλατινή του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Έδρασε μαζί με άλλους εφοροδημογέροντες όπως ο Α. Βασδλάρης, ο Β. Νοΐτσης, ο Γρ. Νούσκας, ο Γ. Βακάλης, ο Χρ. Πείος, ο Χρ. Περτσεμλής και ο ιερέας Παπαϊωάννης Σιβέννας από την Έδεσσα. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 117)

ΒΑΡΖΗΣ ΛΑΖΟΣ

Ο Λάζος Βαρζής ή Ζαρκάδας καταγόταν από την Γαλατινή Κοζάνης και έδρασε ως Ομαδάρχης. Ήταν ψυχογιός του Α. Μπρούφα, πρωτεργάτη των γεγονότων του 1896 και συμμετείχε στην εξέγερση του 1878. Τομέας ευθύνης του ήταν η περιοχή της Καρατζόβας (Ιούνιος 1906-Μάρτιος 1907). Ο αρχηγός Εξαδάκτυλος αναφέρει ότι με την δράση του συνετέλεσε ώστε η βουλγαρική ομάδα του Τράικου να αλλάξει στρατόπεδο και να συνεργαστεί με την ελληνική πλευρά, χωρίς ωστόσο να παραθέτει άλλες πληροφορίες για το γεγονός αυτό. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-164)

ΒΕΝΤΟΥΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Βεντούλης καταγόταν από την Γαλατινή της Κοζάνης και έδρασε ως Οπλίτης. Συμμετείχε στο σώμα του Π. Μελά και αργότερα εντάχθηκε στο σώμα του καπετάν Λάζου (Λάζαρος Αποστολίδης). (Γ. Τζημόπουλου, «Καπετάν Λάζος. Μία ζωή για την πατρίδα», *Μακεδονική Ζωή*, 156 (1979), 32-33)

ΓΚΟΥΒΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Γκούβας γεννήθηκε στην Γαλατινή του Νομού Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 663)

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Εμμανουήλ καταγόταν από την Γαλατινή του Νομού Κοζάνης και

συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 949)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Παναγιώτου καταγόταν από την Γαλατινή της Κοζάνης και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2903)

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Παπαγεώργιος γεννήθηκε στην Γαλατινή της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2938)

ΠΑΠΑΕΥΘΥΜΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Παπαευθυμίου γεννήθηκε στην Γαλατινή της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3066)

ΠΑΤΣΙΑΔΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Πατσιαδάς γεννήθηκε στην Γαλατινή της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3342)

ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΑ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Βασιλείου καταγόταν από την Δαμασκηνιά του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 295)

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Γεωργίου καταγόταν από την Δαμασκηνιά της Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 523)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Γιάννης καταγόταν από την Δαμασκηνιά της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 562)

ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Ευθυμιάδης γεννήθηκε στην Δαμασκηνιά του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 976)

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ

Ο Τριαντάφυλλος Θεοδώρου γεννήθηκε στην Δαμασκηνιά του Νομού Κοζάνης και

ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1163)

ΜΟΥΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Μούτης καταγόταν από την Δαμασκηνιά της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2433)

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Νικολάου καταγόταν από την Δαμασκηνιά της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2696)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο κληρικός Γεώργιος Οικονομίδης γεννήθηκε στην Δαμασκηνιά της Κοζάνης και συνέδραμε τον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2815)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο κληρικός (Αρχιερατικός Επίτροπος) Στέργιος Παναγιωτίδης γεννήθηκε στην Δαμασκηνιά της Κοζάνης. Έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης και υπήρξε μέλος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2891)

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΘΩΜΑΣ

Ο ιερέας Θωμάς Παπαγεωργίου καταγόταν από την Δαμασκηνιά της Κοζάνης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2963)

ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ

Ο Μακεδονομάχος Παπακώστας καταγόταν από την Δαμασκηνιά της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2155)

ΣΤΑΥΡΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Σταύρου καταγόταν από την Δαμασκηνιά της Κοζάνης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3906)

ΤΖΩΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Τζώνης γεννήθηκε στην Δαμασκηνιά της Κοζάνης και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Α' τάξης. Ήταν μέλος της Εθνικής Επιτροπής της Δαμασκηνιάς, η οποία δημιουργήθηκε από τον Γ. Τσόντο (Βάρδα) τον Δεκέμβριο του 1904. Συμμετείχε στην μάχη του Καστανόφυτου τον Μάιο του

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

1906 μαζί με τον οπλαρχηγό Α. Βλαχάκη (Λίτσας) καθώς και σε επιθέσεις εναντίον εξαρχικών χωριών.
(Αρχείο ΔΕΠΙΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-482)

ΤΙΜΙΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Τιμίρης γεννήθηκε στην Δαμασκησιά της Κοζάνης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4109)

ΔΑΦΝΗ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Βασιλείου καταγόταν από την Δάφνη του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 294)

ΓΕΡΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Γερασόπουλος γεννήθηκε στην Δάφνη της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 479)

ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Ιωάννου γεννήθηκε στην Δάφνη της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1217)

ΚΟΣΜΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Κοσμάς γεννήθηκε στην Δάφνη της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1720)

ΚΩΤΟΥΛΑΣ ΚΟΣΜΑΣ

Ο Κοσμάς Κωτούλας καταγόταν από την Δάφνη της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1949)

ΝΟΥΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Νούκας γεννήθηκε στην Δάφνη του Νομού Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2735)

ΠΑΝΤΟΥΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Παντούλης γεννήθηκε στην Δάφνη της Κοζάνης και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2921)

ΠΑΠΑΗΛΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Παπαηλίας καταγόταν από την Δάφνη της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3081)

ΠΑΠΟΥΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Παπούλης γεννήθηκε στην Δάφνη της Κοζάνης και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3278)

ΣΩΖΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Σωζόπουλος καταγόταν από την Δάφνη της Κοζάνης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3981)

ΤΖΙΩΤΖΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τζιώτζης γεννήθηκε στην Δάφνη της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4085)

ΤΣΑΜΙΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Τσαμίτης γεννήθηκε στην Δάφνη της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4151)

ΔΙΛΟΦΟΣ

ΓΟΥΣΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Γούσιος καταγόταν από τον Δίλοφο Κοζάνης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 697)

ΜΑΛΤΕΤΣΟΣ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Μάλτετσος καταγόταν από τον Δίλοφο της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2146)

ΜΟΥΡΟΥΤΖΗΣ

Ο Μουρουτζής (άγνωστο όνομα) καταγόταν από τον Δίλοφο της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2424)

ΜΠΟΥΛΟΓΙΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Μπουλογιάννης καταγόταν από τον Δίλοφο της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2577)

ΤΖΙΟΥΦΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Τζιούφας γεννήθηκε στον Δίλοφο της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4083)

ΔΡΑΓΑΣΙΑ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Αναστασίου καταγόταν από το χωριό Δραγασιά της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 121)

ΔΙΣΛΑΠΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Δίσλαπος καταγόταν πιθανότατα από την Δραγασιά της Κοζάνης και συνεργάστηκε με τα τοπικά ελληνικά ανταρτικά σώματα.
(Βάρδα, ό. π., τ. Β', σ. 369)

ΖΗΣΗΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Ζήσης καταγόταν από την Δραγασιά της Κοζάνης και συνέδραμε τις ελληνικές προσπάθειες στην Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1056)

ΘΑΝΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Θάνας καταγόταν από την Δραγασιά του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1124)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Κωνσταντίνου καταγόταν από την Δραγασιά της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1922)

ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Μαργαρίτης καταγόταν από την Δραγασιά της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2223)

ΜΙΖΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Μίζας γεννήθηκε στην Δραγασιά της Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3363)

ΡΟΚΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Ρόκας καταγόταν από την Δραγασιά της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3564)

ΔΡΥΟΒΟΥΝΟ

ΖΟΥΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Ζούκας καταγόταν από το Δρυόβουνο της Κοζάνης και έδρασε πιθανότατα ως Οπλίτης. Η δράση του δεν εί-

να απόλυτα αποσαφηνισμένη, καθώς ο Βάρδας αναφέρεται σε αυτόν ως «επικίνδυνο πολλαχώς».

(Βάρδα, ό. π., τ. Β', σ. 175)

ΕΜΠΟΡΙΟ

ΤΣΙΟΤΣΙΟΣ

Ο δάσκαλος Τσιότσιος (άγνωστο το ακριβές όνομά του) καταγόταν από το χωριό Εμπόριο της Κοζάνης και σύμφωνα με μαρτυρία του Βάρδα, εκτελούσε χρέη αγελιοφόρου. (Βάρδα, ό. π., τ. Α', σ. 146)

ΕΟΡΔΑΙΑ

ΚΑΤΕΚΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Κατεκανόπουλος καταγόταν από την περιοχή της Εορδαίας του Νομού Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Α' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1537)

ΜΠΑΜΠΑΓΙΑΝΝΗ ΒΕΝΕΤΙΑ

Η Βενετία Μπαμπαγιάννη γεννήθηκε στην περιοχή της Εορδαίας στην Κοζάνη και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2463)

ΕΡΑΤΥΡΑ

ΒΕΝΙΑΜΙΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Βενιαμίν καταγόταν από την Εράτυρα του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν μέλος της Εθνικής Επιτροπής της γενέτειράς του. Συμμετείχε στον Αγώνα προσφέροντας πολύτιμες υπηρεσίες στα διερχόμενα από το χωριό του ανταρτικά σώματα. Συνεργάστηκε με τον Τσόντο (Βάρδας), τον Ρούβα και τον Βέργα. Στα σώματα των δύο τελευταίων αρχηγών η συνδρομή της τοπικής Εθνικής Επιτροπής ήταν καθοριστική, καθώς βοήθησε στην φυγάδευσή τους μετά την μάχη του Μουρικίου. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-228)

ΓΚΕΓΚΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Γκέγκας καταγόταν από την Εράτυρα της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 629)

ΚΟΛΛΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Κόλλιας (Ομαδάρχης) καταγόταν από την Εράτυρα του Νομού Κοζάνης. Από το 1895 έως το 1896 έδρασε ως αντάρτης στο Ζαγόρι. Έλαβε μέρος στον Ελληνοτουρκικό Πόλεμο του 1897

υπηρετώντας υπό τις διαταγές των αξιωματικών Χατζηπέτρου, Μυλωνά και Καφαλόπουλου. Αργότερα, το 1903 συνεργάστηκε με τον οπλαρχηγό Α. Καστοριανό στα Κορέστια, ενώ

το 1905 ετέθη υπό τις διαταγές των Καραλίβανου και Τσόντου στα Καστανοχώρια, συμμετέχοντας μεταξύ άλλων και σε επίθεση στο εξαρχικό τότε χωριό Άγιος Ηλίας, στην οποία κάηκε ζωντανός μαζί με τους άνδρες του ο κομιτατζής Κωσταντώφ. Το 1906 συγκρότησε δική του ομάδα στο Μοναστήρι, για να συνδράμει τους Φούφα και Ντόγγρα σε διάφορες αποστολές. Το 1907 επέστρεψε με τους άνδρες του στα Κορέστια και πολέμησε στο πλευρό του Ζάκα. Ο Κόλλιας ολοκλήρωσε την εθνική του δράση πολεμώντας στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο στο σώμα του Κ. Μαζαράκη.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-780)

ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Παπαβασιλείου καταγόταν από την Εράτυρα της Κοζάνης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2929)

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Παπαδόπουλος καταγόταν από την Εράτυρα της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3053)

ΠΑΠΑΧΑΤΖΑΡΑΣ

Σύμφωνα με τον Γ. Τσόντο, ο Παπαχατζάρας ήταν Οπλαρχηγός από την Εράτυρα της Κοζάνης και αναφέρεται ότι συνεργάστηκε με τον Π. Γύπαρη τον Ιούλιο του 1905. (Βάρδα, ό. π., τ. Α', σ. 159)

ΣΙΑΠΕΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Σιαπέρας γεννήθηκε στην Εράτυρα της Κοζάνης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης σε ανταρτικό σώμα. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3726)

ΣΤΡΕΜΠΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Στρέμπας καταγόταν από την Εράτυρα της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3953)

ΤΖΑΡΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Τζάρος γεννήθηκε στην Εράτυρα της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Υπήρξε μέλος της τοπικής Επιτροπής Αγώνα συνεργαζόμενος με τον πρωτοσύγκελλο Αγαθάγγελο, τον Παπαγιώργη Δαφίνη, τον Α. Χατζηϊωαννίδη, τον Χρ. Τζάρο, τον Δ. Οικονομίδη, τον Αθ. Χατζηϊωαννίδη, τον Αθ. Τσιάρα, τον Δ. Κίτσιο και τον Π. Στρέμπα. (Αθ. Γιομπλάκη, *Η Εράτυρα*, Θεσσαλονίκη 1985, σ. 135)

ΤΖΗΚΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Τζήκας γεννήθηκε στην Εράτυρα του Νομού Κοζάνης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4056)

ΤΣΙΑΡΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Τσιάρας καταγόταν από την Εράτυρα της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν μέλος και γραμματέας της Εθνικής Επιτροπής στην Εράτυρα, η οποία προσφερόταν ως τόπος αναπαύσεως των ανταρτικών σωμάτων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-424)

ΧΕΙΜΑΡΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Χειμάρας καταγόταν από την Εράτυρα της Κοζάνης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης υπό τις διαταγές του Γ. Ζάκα στα τμήματα των οπλαρχηγών Η. Δεληγιαν-

νάκη και Ν. Ανδριανάκη. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Χ-112)

ΖΩΝΗ

ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

Ο αρχιμανδρίτης Αγαθάγγελος καταγόταν από την Ζώνη Κοζάνης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 5)

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Αθανασίου γεννήθηκε στην Ζώνη Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 48)

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Βαγγέλης καταγόταν από την Ζώνη Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 228)

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Γεωργίου καταγόταν από την Ζώνη της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 516)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Γιάννης γεννήθηκε στην Ζώνη του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 553)

ΓΚΙΟΥΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Γκιούλης καταγόταν από την Ζώνη του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 647)

ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Διαμαντής καταγόταν από την Ζώνη του Νομού Κοζάνης και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο πλευρό των Γ. Σούλιου και Ε. Κοροπούλη. Συμμετείχε στην μάχη της Τσιούκας (Ζούμπιανη) εναντίον Τούρκων στρατιωτών και σε άλλες μικρότερες συμπλοκές. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-140)

ΖΗΣΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Ζήσου γεννήθηκε στην Ζώνη του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1066)

ΚΟΛΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Κόλιας καταγόταν από την Ζώνη της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1655)

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Παπαδημητρίου γεννήθηκε στην Ζώνη του Νομού Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3015)

ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Παπακωνσταντίνου γεννήθηκε στην Ζώνη της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3143)

ΣΙΔΕΡΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος (ή Στέργιος) Σιδέρης καταγόταν από την Ζώνη της Κοζάνης και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3745)

ΤΣΟΥΚΝΙΔΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τσουκνίδας γεννήθηκε στην Ζώνη της Κοζάνης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4361)

ΧΑΡΙΣΙΑΔΗΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ

Ο Επαμεινώνδας Χαρισιάδης γεννήθηκε στην Ζώνη της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4495)

ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΙΟ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Αθανασίου έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και καταγόταν από το Καλλιστράτιο της Κοζάνης. Δολοφονήθηκε από Βουλγάρους τον Ιούλιο του 1907. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 41)

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Παπαδόπουλος (άγνωστο το όνομα) γεννήθηκε στο Καλλιστράτιο της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3028)

ΧΑΣΙΩΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Χασιώτης γεννήθηκε στο Καλλιστράτιο του Νομού Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4514)

ΚΑΛΟΝΕΡΙ

ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Αποστόλης καταγόταν από το Καλονέρι του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 170)

ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Αποστόλου γεννήθηκε στο Καλονέρι της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 181)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Δημητρίου γεννήθηκε στο Καλονέρι της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 829)

ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Ιωάννου καταγόταν από το Καλονέρι της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1214)

ΜΠΙΑΜΙΧΑΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Μπιαμιάχας καταγόταν από το Καλονέρι της Κοζάνης και συνέδραμε τα ελληνικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2518)

ΦΩΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Φώτης γεννήθηκε στο Καλονέρι της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4465)

ΦΩΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Φώτης γεννήθηκε στο Καλονέρι της Κοζάνης και συνέδραμε το έργο των ανταρτικών ομάδων ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4466)

ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ

ΚΑΡΑΣ ΑΣΤΕΡΙΟΣ

Ο δάσκαλος Αστέριος Κάρας γεννήθηκε στο Καταφύγιο του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης στα χωριά της Στρώμνιτσας Γάβροβο και Ζίμποβο, από το 1905 έως το 1908. Ήταν συνεργάτης του οπλαρχηγού Δ. Τσιτσιμή και χάρη στις ενέργειές του εξουδετερώθηκε ο βοεβόδας Α. Σιώπης στο χωριό της Στρώμνιτσας, Νόβο Σέλο. Συνελήφθη από τους Τούρκους και φυλακίσθηκε για δύο μήνες. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-97)

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ο Σπυρίδων Παπαγεωργίου γεννήθηκε στο Καταφύγιο της Κοζάνης και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2967)

ΚΟΖΑΝΗ

ΑΓΓΛΟΓΑΛΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Αγγλογάλλος γεννήθηκε στην πόλη της Κοζάνης και έδρασε ως Οπλίτης στο σώμα του Κρητικού Ευάγγελου Γαλιανού. Σκοτώθηκε την Μεγάλη Τετάρτη του 1905, κατά την διάρκεια ανταλλαγής πυρών με τουρκικό απόσπασμα στα ορεινά του χωριού Γέρμας Καστοριάς. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 16)

ΑΡΑΠΑΝΤΖΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Αραπαντζής καταγόταν α-

πό την πόλη της Κοζάνης και έδρασε ως Οπλίτης. Υπηρέτησε στο σώμα του Β. Βρόντα και έλαβε μέρος σε συμπλοκές με βουλγαρικά και τουρκικά σώματα στο Μορίχοβο και στην Πολτσίστα, όπως μαρτυρά ο Φιλ. Πηχεών.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-101)

ΒΑΛΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Βάλτος καταγόταν πιθανότατα από την πόλη της Κοζάνης και συνεργάστηκε με τον Γ. Τσόντο (Βάρδας).
(Βάρδα, ό. π., τ. Α', σ. 595)

ΒΛΑΧΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Βλάχος καταγόταν από την πόλη της Κοζάνης. Ενδεχομένως ήταν Οπλίτης στο σώμα του Ε. Φραγκουδάκη (Γαλιανός), ο οποίος σκοτώθηκε σε συμπλοκή με τουρκικό απόσπασμα στο Γέρμα την Μεγάλη Τετάρτη του 1905.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 381)

ΒΥΖΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Βυζάς γεννήθηκε στην πόλη της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 442)

ΓΙΑΧΝΙΚΑΣ ΖΗΣΗΣ

Ο Ζήσης Γιαχνίκας καταγόταν από την πόλη της Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 682)

ΓΚΑΤΖΟΦΛΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Γκατζόφλιας καταγόταν από την πόλη της Κοζάνης και υπηρέτησε ως Οπλίτης κατά τη διάρκεια του Αγώνα. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 626)

ΔΑΔΑΜΟΓΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

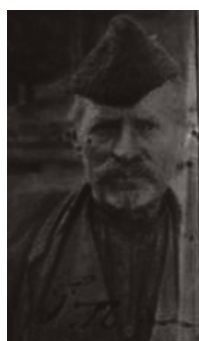
Ο Γεώργιος Δαδάμογιας καταγόταν από την πόλη της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συνεργάστηκε με τον Α. Καραλίβανο, τους άνδρες του οποίου εφοδίαζε με όπλα και πολεμοφόδια. Συνελήφθη στην

Κοζάνη μαζί με τον αρχηγό του και μεταφέρθηκε στις τουρκικές φυλακές του Μοναστηρίου.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-220)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Δημητρίου καταγόταν από την πόλη της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 849)

ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΑΡΑΖΗΣΗΣ) ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Δημόπουλος ή Καραζήσης καταγόταν από την πόλη της Κοζάνης και υπηρέτησε ως Οπλίτης για δύο χρόνια στο σώμα του Γ. Σερίδη.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-156)

ΔΙΑΦΑΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ

Ο Ζαχαρίας Διάφας καταγόταν από την πόλη της Κοζάνης και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Β. Βρόντα. Έλαβε μέρος σε πολλές συγκρούσεις εναντίον Τούρκων και Βουλγάρων, σε μία εκ των οποίων τραυματίστηκε σοβαρά.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-155)

ΔΙΑΦΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Διάφας καταγόταν από την πόλη της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Ανέλαβε και περάτωσε με επιτυχία την εκτέλεση σημαίνοντος πράκτορα της βουλγαρικής προπαγάνδας στην πόλη της Καβάλας. Η πράξη αυτή ανύψωσε σημαντικά το ηθικό των Ελλήνων.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-198)

ΔΟΥΔΟΥΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Δουδούλης γεννήθηκε στην πόλη της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 902)

ΔΡΑΓΑΤΣΙΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Δραγατσίκας καταγόταν από την πόλη της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 927)

ΚΑΠΙΤΣΟΓΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Καπιτσόγλου καταγόταν από την πόλη της Κοζάνης και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1356)

ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗΣ ΖΗΣΗΣ

Ο Ζήσης Καραγκούνης γεννήθηκε στην πόλη της Κοζάνης και έδρασε ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1387)

ΚΑΡΑΖΙΩΤΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Καραζιώτης καταγόταν από την πόλη της Κοζάνης και συνέδραμε τα ελληνικά σώματα ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1394)

ΚΑΡΑΚΛΑΝΗΣ (ΒΛΑΤΗΣ) ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Καρακλάνης ή Βλάτης καταγόταν από την πόλη της Κοζάνης και συνέδραμε τον Αγώνα υπηρετώντας ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1402)

ΚΑΡΔΑΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Καρδάνης γεννήθηκε στην πόλη της Κοζάνης και αγωνίστηκε ως Οπλίτης των ελληνικών ανταρτικών σωμάτων.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1497)

ΚΑΡΕΚΛΑΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Καρεκλάνης ή Τζήμας Κόλιας καταγόταν από την πόλη της Κοζάνης και έδρασε ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1500)

ΚΑΡΜΑΖΗΣ ΑΡΓΥΡΙΟΣ

Ο Αργύριος Καρμάζης γεννήθηκε στην πόλη της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1512)

ΚΟΖΑΝΙΤΗΣ ΠΑΥΛΟΣ

Ο Παύλος Κοζανίτης καταγόταν από την πόλη της Κοζάνης και έδρασε ως Οπλίτης. Σκοτώθηκε στην Περικοπή της Φλώρινας τον Απρίλιο του 1906.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1628)

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

ΚΟΥΤΣΟΥΚΗΣ

Ο Κουτσούκης καταγόταν από την Κοζάνη και συνέδραμε την ομάδα του Καούδη ως Οπλίτης. Αυτοκτόνησε το 1908, όταν το κρυσφήγετό του εντοπίστηκε από τον τουρκικό στρατό.

(Καούδη Ημερολόγιο, ό. π., σ. 87)

ΛΑΖΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ

Ο Παύλος Λαζαρόπουλος καταγόταν από την πόλη της Κοζάνης και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Ν. Πύρζα. Σκοτώθηκε στην Σφήκα τον Απρίλιο του 1906.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Λ-154)

ΛΙΟΥΦΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο γυμνασιάρχης Παναγιώτης Λιούφης υπήρξε ένας από τους πρωτεργάτες στην προσπάθεια κινητοποίησης των Ελλήνων της Κοζάνης. Μαζί με τους Γ. Μεταξά και Ν. Μουμούζια ίδρυσαν την πολιτιστική αδελφότητα «Πανδώρα».

(Dakin, ό. π., σ. 70)

ΜΑΛΟΥΤΑΣ ΛΑΖΑΡΟΣ

Ο Λάζαρος Μαλούτας καταγόταν από την Κοζάνη. Πολέμησε υπό τις διαταγές του Καραβίτη και του Γ. Τσόντου.

(Βάρδα, ό. π., τ. Α', σ. 204)

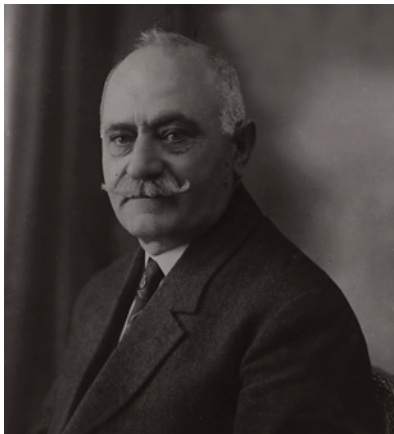
ΜΑΝΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Μανιός καταγόταν από την πόλη της Κοζάνης και έδρασε ως Οπλίτης στο σώμα του Κ. Ντόγρα. Έλαβε μέρος στην συμπλοκή με Κομιτατζήδες στην Βασιλειάδα και στα Άλωνα καθώς και σε μάχη με τουρκικά απόσπασμα στο Κρατερό, στην οποία ο ίδιος τραυματίστηκε σοβαρά στο αριστερό του πόδι. Το γεγονός αυτό τον ανάγκασε να παραμείνει στο Κρατερό, μέχρι την πλήρη ίαση του τραύματός του.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-517)

ΜΑΝΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Μάνος καταγόταν από την πόλη της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Αδελφός του Βασιλείου Μάνου. Εγκαταστάθηκε στην Θεσσαλονίκη και άσκησε το επάγγελμα του δασκάλου (1898-1907 διευθυντής στην Αστική Σχολή Βαρδαρίου, 1907-1910 διευθυντής της Ιωαννιδείου Σχολής). Συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα και στο διάστημα αμέσως μετά την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης υπηρέτησε εθελοντικά ως οδηγός των περιπολιών της κρητικής χωροφυλακής στην πόλη. Αργότερα υποστή-

ριξε ενεργά το κίνημα της Εθνικής Άμυνας. Διετέλεσε μέλος του διοικητικού συμβουλίου του Φιλεκπαιδευτικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης και στέλεχος της Φιλοπτώχου Αδελφότητος Ανδρών. Ακόμη υπήρξε οργανωτής του μουσικού τμήματος του Ομίλου Φιλομούσων Θεσσαλονίκης. (Στοιχεία από το αρχείο της Οικογένειας Μάνου-Κρετσόβαλη)

ΜΑΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

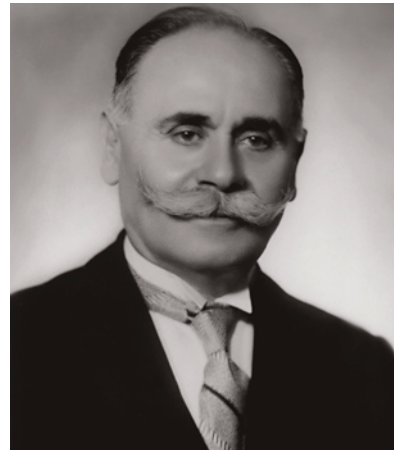

Ο δάσκαλος Βασίλειος Μάνος καταγόταν από την πόλη της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Δίδασκε στο Παρθεναγωγείο Νούκα, στην Κεντρική Αστική Σχολή και από το 1913 στο Μαράσλειο Λύκειο. Διετέλεσε μέλος του διοικητικού συμβουλίου του Φιλεκπαιδευτικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης και ιδρυτικό στέλεχος του Ομίλου Φιλομούσων Θεσσαλονίκης μαζί με τους αδελφούς του Αθανάσιο και Νικόλαο.

(Αρχείο Οικογένειας Μάνου-Κρετσόβαλη)

ΜΑΝΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Μάνος καταγόταν από την πόλη της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Εγκαταστάθηκε, όπως και οι α-

δελφοί του Βασίλειος και Αθανάσιος, στην Θεσσαλονίκη, όπου εργάστηκε ως δάσκαλος στον Χορτιάτη και την Επανομή. Για την δράση του κατά την διάρκεια του Μακεδονικού Αγώνα λεπτομέρειες δεν είναι γνωστές. Σύμφωνα όμως με πιστοποιητικό του Συλλόγου Μακεδονομάχων «Παύλος Μελάς» (το οποίο υπογράφουν οι Γ. Χατζηκυριάκου και Ν. Ραδίσης), ο Ν. Μάνος ανέπτυξε δράση στην περιοχή της Θεσσαλονίκης και της Κοζάνης και δεν «έπαυσε να καταβάλλει δραστήριαν ενέργειαν προς εμπύχωσιν» των κατοίκων. Αργότερα έλαβε μέρος στο κίνημα της Εθνικής Άμυνας και διετέλεσε αρχηγός των ομάδων περιφρούρησης που οργάνωνε ο Σύλλογος Φιλομούσων. Παράλληλα παρακολουθούσε και ανέφερε τις κινήσεις των Βουλγάρων στον διοικητή των ελληνικών δυνάμεων στα Γιαννιτσά, Συνταγματάρχη Ρακτιβάν. Ασχολήθηκε ακόμη με την δημοσιογραφία, καθώς υπήρξε εκδότης της εφημερίδας «Εθνική», η οποία διανεμόταν δωρεάν. Τέλος, ο Ν. Μάνος ανέπτυξε σημαντικότερη εμπορική και φιλανθρωπική δραστηριότητα. Τιμήθηκε από την γιουγκοσλαβική Κυβέρνηση με τον Ανώτερο Ταξιάρχη του Γιουγκοσλαβικού Τάγματος του Αγίου Σάββα, αναγορεύθηκε επίτιμος πρόεδρος της Ένωσης Παλαιών Πολεμιστών Μακεδονίας και επίτιμος πρόεδρος του Συλλόγου Μακεδονομάχων «Παύλος Μελάς». Διετέλεσε, τέλος, δύο φορές δήμαρχος της πόλης της Θεσσαλονίκης (1929-1931, 1934-1937).

(Αρχείο Οικογένειας Μάνου-Κρετσόβαλη)

ΜΑΡΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Μάρκου γεννήθηκε στην πόλη της Κοζάνης και έδρασε ως Οπλίτης. Εργάστηκε για την συγκρότηση και την εγκαθίδρυση της Εσωτερικής Οργάνωσης στο Μοναστήρι.

(ΓΕΣ, ό. π., σ. 212)

ΜΕΤΑΞΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Μεταξάς γεννήθηκε στην πόλη της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Μαζί με τους Ν. Μουμούζια και τον γυμνασιάρχη Π. Λιούφη ίδρυσε την μορφωτική αδελφότητα «Πανδώρα». Η αδελφότητα αυτή υπήρξε το προκάλυμμα των επαναστατικών δραστηριοτήτων των μελών, τα οποία, επικαλούμενα τις πολιτιστικές δραστηριότητες του συλλόγου, ανέπτυξαν πατριωτική δράση δίχως να προκαλούν τις υποψίες του εχθρού.

(Κ. Σιαμπανόπουλου, *Ο Νομός Κοζάνης στο χώρο και στο χρόνο. Φύση- Ιστορία- Παράδοση*, Κοζάνη 1993, σ. 190)

ΜΗΛΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Μήλιος καταγόταν από την πόλη της Κοζάνης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης. Έσωσε τον επίσης Μακεδονομάχο Οπλίτη Ζαχαρία Διάφα, ο οποίος τραυματίστηκε το 1907.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2338)

ΜΗΛΙΟΥ ΠΕΡΙΚΛΗΣ

Ο Περικλής Μήλιου καταγόταν από την πόλη της Κοζάνης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης. Σκοτώθηκε στον Άγιο Πέτρο από Τούρκους στρατιώτες.

(Κακκάβου, ό. π., σ. 115)

ΜΗΤΣΙΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Μήτσικας καταγόταν από την πόλη της Κοζάνης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης στα ελληνικά ανταρτικά σώματα που δρούσαν τότε στην Μακεδονία.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2362)

ΜΙΚΡΟΣ (ΤΖΟΒΑΝΑΚΗΣ) ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Μικρός ή Τζοβανάκης γεννήθηκε στην πόλη της Κοζάνης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης στις ελληνικές ανταρτικές ομάδες. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2372)

ΜΟΥΜΟΥΖΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο γιατρός Νικόλαος Μουμούζιας γεννήθηκε στην πόλη της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Α' τάξης. Εργάστηκε ως ιατρός στην Κοζάνη. Στα τέλη του 1903, έπειτα από την επίσκεψη του Ι. Δραγούμη στην Κοζάνη, οργάνωσε μαζί

με τον επίσης ιατρό Γεώργιο Μεταξά και τον γυμνασιάρχη Παναγιώτη Λιούφη τον πρώτο επαναστατικό πυρήνα καθώς και την μορφωτική αδελφότητα «Πανδώρα». Αργότερα υπήρξε μέλος της τοπικής Επιτροπής Εθνικής Άμυνας.

(Κ. Σιαμπανόπουλου, *Ο Νομός Κοζάνης στο χώρο και στο χρόνο. Φύση- Ιστορία- Παράδοση*, Κοζάνη 1993, σ. 190)

ΞΙΟΛΤΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Ξιόλτας γεννήθηκε στην πόλη της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. Σκοτώθηκε στον Άγιο Πέτρο του Κιλκίς. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2798)

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Παπανικόλαος (άγνωστο το ακριβές όνομα) καταγόταν από την Κοζάνη και συμμετείχε στον αγώνα κατά των Βουλγάρων ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3192)

ΡΟΥΜΠΟΥΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Ρουμπούλης γεννήθηκε στην πόλη της Κοζάνης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3574)

ΡΩΜΠΑΠΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Ρώμπαπας γεννήθηκε στην πόλη της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3584)

ΣΒΑΡΛΙΑΓΚΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Σβαρλιάγκας καταγόταν από την πόλη της Κοζάνης και έδρασε ως Οπλίτης. Σκοτώθηκε στην λίμνη των Γιαννιτσών το 1906.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3685)

ΣΙΑΚΑΛΗΣ ΧΑΡΙΣΙΟΣ

Ο Χαρίσιος Σιακαλής γεννήθηκε στην πόλη της Κοζάνης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης σε ανταρτική ομάδα.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3717)

ΣΙΔΕΡΗΣ (ΤΣΙΤΣΟΣ) ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Σιδέρης ή Τσίτσος γεννήθηκε στην πόλη της Κοζάνης και αγωνίσθηκε ως Ομαδάρχης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3742)

ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Τσεκούρας γεννήθηκε στην πόλη της Κοζάνης και έδρασε ως Ομαδάρχης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4224)

ΤΣΙΑΚΑΝΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τσιάκανας καταγόταν από την πόλη της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4235)

ΤΣΟΜΠΑΝΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Τσομπάνου γεννήθηκε στην πόλη της Κοζάνης και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Λ. Τσιόρη, με το οποίο έλαβε μέρος στην επιτυχή επιχείρηση εναντίον του βουλγαρόφιλου τότε χωριού Άγιος Νικόλαος. Αργότερα το σώμα έλαβε την εντολή να μετακινηθεί στο Λέχοβο και από εκεί στην Καρατζόβα, προδώθηκε όμως και στο Λέχοβο δόθηκε φονική μάχη με το ενεδρεύον εκεί τουρκικό στράτευμα. Ο Τσομπάνου έλαβε μέρος στην μάχη (διάρκειας 36 ωρών!), η οποία αποδείχθηκε καταστροφική για την ελληνική πλευρά καθώς στους νεκρούς συγκαταλέγονταν και ο Τσιόρης. Ο Τσομπάνου μαζί με τους επιζήσαντες της μάχης συνελήφθη, φυλακίσθηκε και παρέμεινε έγκλειστος μέχρι το 1908.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-359)

ΤΣΟΥΤΣΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Ο Εμμανουήλ Τσούτσος γεννήθηκε στην πόλη της Κοζάνης και αγωνίσθηκε κατά των Κομιτατζήδων ως Οπλίτης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3374)

ΦΙΛΙΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ

Ο Φίλιππος Φίλιος γεννήθηκε στην πόλη της Κοζάνης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης με το σώμα του Λ. Τσιόρη. Πολέμησε μαζί με τον αρχηγό του στην πολύωρη μάχη του Λεχόβου εναντίον τουρκικών στρατευμάτων. Ο απολογισμός της μάχης ήταν θλιβερός, καθώς μεταξύ των νεκρών ανταρτών ήταν και ο Τσιόρης. Ο Φίλιος μαζί με την ομάδα του και το σώμα του οπλαρχηγού Αγραφιώτη, το οποίο επίσης συμμετείχε στην μάχη, μεταφέρθηκαν στις φυλακές του Μοναστηρίου, όπου παρέμειναν μέχρι το 1908.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Φ-61)

ΧΑΝΤΖΗΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Χαντζηκωνσταντίνου γεννήθηκε στην πόλη της Κοζάνης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4549)

ΚΩΜΑΝΟΣ

ΚΩΤΟΥΛΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Κωτούλας καταγόταν από

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

τον Κόμανο της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1948)

ΚΟΡΥΦΗ

ΣΩΝΟΥ ΑΝΔΡΕΟΝΥΜΦΗ

Η Ανδρεονύμφη Σώνου καταγόταν από την Κορυφή της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3982)

ΚΡΥΟΝΕΡΙ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΟΣΜΑΣ

Ο Κοσμάς Βασιλείου καταγόταν από το Κρυονέρι του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 296)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Βασιλείου καταγόταν από το Κρυονέρι του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 299)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Βασιλείου καταγόταν από το Κρυονέρι του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 300)

ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Βλαχόπουλος καταγόταν από το Κρυονέρι της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 370)

ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Χρήστου γεννήθηκε στο Κρυονέρι της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4620)

ΧΡΗΣΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Χρήστου καταγόταν από το Κρυονέρι της Κοζάνης και συμμετείχε στον αγώνα κατά των Βουλγάρων ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4618)

ΛΕΥΚΗ

ΚΙΟΥΚΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Κιούκίας γεννήθηκε στην Λεύκη του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1600)

ΛΕΥΚΟΘΕΑ

ΑΔΑΜ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Αδάμ καταγόταν από την Λευκοθέα της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 24)

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Καραγιαννίδης γεννήθηκε στην Λευκοθέα του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1381)

ΜΑΝΤΖΟΥΚΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Μαντζούκας καταγόταν από την Λευκοθέα της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2194)

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Νικολάου καταγόταν από την Λευκοθέα της Κοζάνης και συνέδραμε τον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2709)

ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο ιερέας Χρήστος Σταυρόπουλος γεννήθηκε στην Λευκοθέα της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Προσέφερε σημαντικές υπηρεσίες στο σώμα του οπλαρχηγού Μαυρομάτη, το οποίο μετά την καταστροφή στο Γέρμα καταδιώκταν από τουρκικά στρατεύματα. Η συνδρομή του Σταυρόπουλου υπήρξε ιδιαίτερα σημαντική, σύμφωνα με τον ίδιο τον Μαυρομάτη, καθώς μετά την νίκη των Τούρκων οι περισσότεροι κάτοικοι της Κοζάνης ήταν φοβισμένοι και απρόθυμοι να τους παράσχουν βοήθεια. (Αρχείο ΔΕΠΙΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Σ-396)

ΧΟΤΟΥΡΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Χοτούρας καταγόταν από την Λευκοθέα της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4601)

ΛΙΚΝΑΔΕΣ

ΠΑΝΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Πάντου γεννήθηκε στους Λικνάδες της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2920)

ΣΤΑΥΡΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Σταύρου γεννήθηκε στους Λικνάδες της Κοζάνης και συμμετείχε

στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3907)

ΧΡΗΣΤΟΥ ΕΥΘΥΜΙΟΣ

Ο Ευθύμιος Χρήστου γεννήθηκε στο χωριό Λικνάδες της Κοζάνης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4619)

ΛΟΥΒΡΗ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Γεωργίου γεννήθηκε στην Λούβρη του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 521)

ΓΚΙΟΥΝΑΣ ΣΙΔΕΡΗΣ

Ο Σίδηρης Γκιουνάς γεννήθηκε στην Λούβρη της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 648)

ΓΚΙΣΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Γκισόπουλος καταγόταν από την Λούβρη του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 651)

ΔΟΥΤΣΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Δούτσος καταγόταν από την Λούβρη του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 923)

ΘΑΝΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Θάνας γεννήθηκε στην Λούβρη της Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1125)

ΚΟΤΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Κοτόπουλος καταγόταν από την Λούβρη του Νομού Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1371)

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Νικολάου γεννήθηκε στην Λούβρη της Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2693)

ΜΑΓΟΥΛΑ

ΑΔΑΜ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Μακεδονομάχος Νικόλαος Αδάμ κατα-

γόταν από την Μαγούλα της Κοζάνης και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Α. Βλαχάκη (Λίτσας) από το 1905 έως το 1906. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-107)

ΜΕΣΟΛΟΓΓΟΣ

ΤΖΕΛΛΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Τζέλλας γεννήθηκε στον Μεσόλογο της Κοζάνης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4052)

ΧΑΣΙΩΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Χασιώτης γεννήθηκε στον Μεσόλογο της Κοζάνης και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4515)

ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ

ΑΔΑΜΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Αδάμου (ή Αδάμ) καταγόταν από την Μεταμόρφωση της Κοζάνης. Έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης και ήταν πρόεδρος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής από το 1905 έως το 1909. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-150)

ΜΗΛΟΧΩΡΙ

ΖΥΓΟΓΕΩΡΓΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Ζυγογεώργος καταγόταν από το Μηλοχώρι της Κοζάνης. Ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης υπό τις διαταγές του αρχηγού Γ. Τσόντου (Βάρδας) και συγκεκριμένα στο σώμα του Α. Παναγιωτόπουλου. Έλαβε μέρος σε μάχες και συμπλοκές εναντίον Κομιτατζήδων στην περιοχή του Μοριχόβου, ενώ αργότερα το 1912 και το 1913 έλαβε μέρος στους δύο Βαλκανικούς Πολέμους. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-93)

ΣΤΑΜΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Στάμκος γεννήθηκε στο Μηλοχώρι της Κοζάνης και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3881)

ΜΙΚΡΟΚΑΣΤΡΟ

ΤΣΙΟΥΚΡΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Τσιούκρας γεννήθηκε στο Μικρόκαστρο της Κοζάνης και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. Από το 1905 έως το 1906 διετέλεσε μαχητής υπό τις διαταγές του Καούδη και αργότερα διμοιρίτης στην

ομάδα του Ντόγρα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-323)

ΜΟΡΦΗ

ΒΕΛΤΣΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Βέλτσιος καταγόταν από την Μόρφη του Νομού Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 329)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Γιάννης καταγόταν από την Μόρφη του Νομού Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 557)

ΓΚΙΟΥΛΕΚΑΣ ΠΑΥΛΟΣ

Ο Παύλος Γκιουλέκας καταγόταν από την Μόρφη της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 646)

ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Μακεδονομάχος Παπαθανάσιος γεννήθηκε στην Μόρφη της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3088)

ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΠΑΣΧΑΛΗΣ

Ο Πασχάλης Παπαθανασίου γεννήθηκε στην Μόρφη της Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3102)

ΣΤΕΡΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Στεργίου γεννήθηκε στην Μόρφη της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3916)

ΤΖΙΜΟΥΛΗΣ ΠΑΣΧΑΛΗΣ

Ο Πασχάλης Τζιμούλης καταγόταν από την Μόρφη της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν μέλος και πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής της Μόρφης με το ψευδώνυμο «Φαέθων». Προσέφερε τις υπηρεσίες του στους αρχηγούς Ζιάκα, Αποστολίδη και Δελγιαννάκη. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-481)

ΝΑΜΑΤΑ

ΓΙΩΡΓΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Γιώργης καταγόταν από τα Νάματα της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 596)

ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Διαμαντής καταγόταν από τα Νάματα του Νομού Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 871)

ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Παπαθωμάς καταγόταν από τα Νάματα της Κοζάνης και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3106)

ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Μακεδονομάχος Παπαστέργιος καταγόταν από τα Νάματα της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3240)

ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Παπαστεργίου γεννήθηκε στα Νάματα της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3243)

ΤΖΙΑΧΑΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Τζιαχάνης γεννήθηκε στα Νάματα της Κοζάνης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα στον αγώνα τους κατά των Βουλγάρων ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4063)

ΧΡΗΣΤΟΥ ΚΟΣΜΑΣ

Ο Κοσμάς Χρήστου γεννήθηκε στα Νάματα της Κοζάνης και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4613)

ΝΕΑΠΟΛΗ

ΖΩΪΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Ζωΐδης γεννήθηκε στην Νεάπολη της Κοζάνης. Αγωνίστηκε ως Οπλίτης στο σώμα του Π. Μελά και των ανδρών του τον Αύγουστο του 1904, συμμετέχοντας σε όλες τις επιχειρήσεις τους. Μετά τον θάνατο του αρχηγού του ετέθη υπό τις διαταγές του Γ. Τσόντου μέχρι τον Ιανουάριο του 1905, όταν για λόγους υγείας αναγκάστηκε να αποχωρήσει. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-101)

ΙΑΤΡΟΥ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Ιατρού καταγόταν από την Νεάπολη του Νομού Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης στο σώμα του Ε. Κοροπούλη από το 1905 μέχρι τον θάνατο του τελευταίου το 1908, οπότε και ενετάχθη στο σώμα του Δ. Μακρή. Έλαβε

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

μέρος σε συμπλοκή με Βούλγαρους και Τούρκους στον Αυγερινό και στην Βυσισιά καθώς και στον εμπρησμό των Λεπτοκαρυών στην Φλώρινα.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ι-22)

ΚΑΒΑΛΛΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Καβάλλας ή Τσολάκης καταγόταν από την Νεάπολη του Νομού Κοζάνης και υπηρέτησε ως Ομαδάρχης στα σώματα των Βάρδα, Ρούβα και Βέργα. Έλαβε μέρος στην συμπλοκή με τους Βουλγάρους στο Κρατερό και στην μάχη του Μουρικίου εναντίον των τουρκικών στρατευμάτων. Συνελήφθη το 1905 από τους Τούρκους, φυλακίσθηκε και παρέμεινε έγκλειστος για τρία χρόνια.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-608)

ΜΠΑΡΜΠΑΣ (ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ) ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Μπάρμπας (Κωστόπουλος) καταγόταν από την Νεάπολη της Κοζάνης και έδρασε ως Οπλίτης. Ήταν συμπολεμιστής του καπετάν Λούκα από το 1904 έως το 1908. Αναφέρεται ότι από την παιδική του ηλικία εμφορείτο από ιδιαίτερο πατριωτικό ζήλο.
(Κωστόπουλου, ό. π., σ. 67)

ΟΜΑΛΗ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Γεωργίου καταγόταν από το χωριό Ομαλή του Νομού Κοζάνης και αγωνίστηκε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 520)

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ

Ο Αριστοτέλης Χριστοδούλου γεννήθηκε στην Ομαλή του Νομού Κοζάνης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4634)

ΠΑΝΑΡΕΤΗ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Γιάννης καταγόταν από την Παναρέτη του Νομού Κοζάνης και συνέδραμε τις ελληνικές ένοπλες ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 561)

ΓΙΩΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Γιώτας καταγόταν από την Παναρέτη του Νομού Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 601)

ΖΩΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Ζώγιου γεννήθηκε στην Παναρέτη της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1102)

ΚΩΣΤΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Κώστας καταγόταν από την Παναρέτη της Κοζάνης και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1937)

ΛΑΜΠΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Λάμπρου γεννήθηκε στην Παναρέτη της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1980)

ΜΗΤΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Μήτρου καταγόταν από την Παναρέτη της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2356)

ΝΤΙΝΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Ντίνας γεννήθηκε στην Παναρέτη της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2769)

ΠΕΛΕΚΑΝΟΣ

ΖΩΓΙΟΠΙΔΟΥ Γ.

Η Γ. Ζωγιοπίδου καταγόταν από τον Πελεκάνο της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1101)

ΚΟΝΤΣΙΟΥΡΟΥΜΠΑΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Παπαγεώργιος Κοντσιουρούμπας γεννήθηκε στον Πελεκάνο της Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2942)

ΠΑΠΑΦΩΤΗΣ ΦΩΤΙΟΣ

Ο Φώτιος Παπαφώτης γεννήθηκε στον Πελεκάνο της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3259)

ΤΖΗΜΟΥ ΑΝΔΡΕΑΣ

Ο Ανδρέας Τζήμου γεννήθηκε στον Πελεκάνο της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4058)

ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΣ

ΒΑΜΒΑΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Βαμβακάς καταγόταν από τον Πεντάλοφο της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 262)

ΓΑΡΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Γάρος καταγόταν από τον Πεντάλοφο του Νομού Κοζάνης και συνέδραμε την εθνική υπόθεση ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 471)

ΚΑΤΣΙΚΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Κάτσικας γεννήθηκε στον Πεντάλοφο της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1559)

ΜΠΑΖΑΚΑΣ ΡΟΥΣΙΟΣ

Ο Ρούσιος Μπαζάκας γεννήθηκε στον Πεντάλοφο της Κοζάνης και συνέδραμε τον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2436)

ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ο Μακεδονομάχος Παπαθεοδώρου καταγόταν από τον Πεντάλοφο της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Α' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3103)

ΠΑΤΣΙΟΥΡΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Πατσιούρας γεννήθηκε στον Πεντάλοφο της Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3346)

ΠΟΥΛΙΑΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Πουλιάκας γεννήθηκε στον Πεντάλοφο της Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3483)

ΣΑΚΟΡΡΑΦΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Σακόρραφος γεννήθηκε στον Πεντάλοφο της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3612)

ΤΣΙΝΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Τσίνας γεννήθηκε στον Πεντάλοφο της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4282)

ΧΑΣΑΠΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Χασάπης καταγόταν από τον Πεντάλοφο της Κοζάνης και συμμετείχε

στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4508)

ΧΟΝΔΡΟΚΩΣΤΑΣ ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ο κληρικός Σεραφεΐμ Χονδροκώστας γεννήθηκε στον Πεντάλοφο της Κοζάνης και συνέδραμε το έργο οπλιτών και οπλαρχηγών ως Πράκτορας Α' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4598)

ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ

ΖΗΣΟΠΟΥΛΟΣ ΙΟΡΔΑΝΗΣ

Ο Ιορδάνης Ζηρόπουλος καταγόταν από την Περιστέρα της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1064)

ΠΑΠΑΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Ο Σωτήριος Παπαμητσόπουλος καταγόταν από την Περιστέρα της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3177)

ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Σιδηρόπουλος καταγόταν από την Περιστέρα της Κοζάνης και απέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3750)

ΠΛΑΤΑΝΙΑ

ΚΥΡΙΑΖΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Κυριαζής καταγόταν την Πλατανιά της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1877)

ΜΑΝΤΖΟΥΦΑΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Μαντζούφας καταγόταν από την Πλατανιά της Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2197)

ΜΙΛΙΒΑΝΙΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Μιλιβανίτης καταγόταν από την Πλατανιά της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2373)

ΣΟΛΤΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Σόλτας γεννήθηκε στην Πλατανιά της Κοζάνης και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3820)

ΠΟΛΥΚΑΣΤΑΝΟ

ΔΑΡΑΒΙΓΚΑΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ο Γρηγόριος Δαραβίγκας καταγόταν από το χωριό Πολυκάστανο του Νομού Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 763)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΤΟΥΛΑΣ

Ο Τούλας Δημητρίου καταγόταν από το Πολυκάστανο του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 832)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Κωνσταντίνου γεννήθηκε στο Πολυκάστανο της Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1918)

ΜΗΤΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Μήττας γεννήθηκε στο Πολυκάστανο της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2366)

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Παπαδημήτριος καταγόταν από το Πολυκάστανο της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2998)

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΖΩΓΑΣ

Ο Ζώγας Παπαδόπουλος γεννήθηκε στο Πολυκάστανο της Κοζάνης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3042)

ΠΑΤΙΛΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Πατίλας γεννήθηκε στο Πολυκάστανο της Κοζάνης και συμμετείχε στον αγώνα κατά των Κομιτατζήδων ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3326)

ΤΣΙΚΟΥΡΑΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ

Ο Ευθύμιος Τσικούρας καταγόταν από το Πολυκάστανο της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4268)

ΤΣΙΜΟΥΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Τσιμούλης γεννήθηκε στο Πολυκάστανο του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4279)

ΧΡΗΣΤΟΥ ΚΟΣΜΑΣ

Ο Κοσμάς Χρήστου γεννήθηκε στο Πολυκάστανο της Κοζάνης και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4615)

ΠΟΛΥΡΡΑΧΟ

ΠΑΤΣΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Πατσούρας γεννήθηκε στο Πολύρραχο της Κοζάνης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3347)

ΠΡΟΣΗΛΙΟ

ΚΑΡΑΛΙΒΑΝΟΣ ΑΛΕΞΙΟΣ

Ο Οπλαρχηγός Β' τάξης και υπαξιωματικός του ελληνικού στρατού Αλέξιος Καραλίβανος γεννήθηκε στο Προσήλιο της Κοζάνης. Ξεκίνησε την δράση του στην Μακεδονία ως αρχηγός συμμορίας ληστών, αλλά ιδιαίτερη φήμη απέκτησε μετά την υπόθεση απαγωγής του Σιμότα από την Κλεισούρα. Η παραχώρηση αμνηστίας από την Υψηλή Πύλη στον Καραλίβανο απετέλεσε την αρχή της συνεργασίας του με τους πρώην διώκτες του. Συνεργασία, η οποία υπήρξε βραχύβια καθώς η συνάντησή του με τον Γερμανό Καραβαγγέλη και τον Π. Μελά τον Ιούλιο του 1904 αποδείχθηκε καταλυτική. Μετά τον θάνατο του τελευταίου στην Στάτιστα πολέμησε μαζί με το σώμα του Γ. Τσόβου (Βάρδας) στην περιφέρεια Κοζάνης και Καστοριάς, ενώ καθοριστικής σημασίας ήταν η συμβολή του στην προσπάθεια να εξοντωθεί ο κομιτατζής Κωστάντωφ στον Άγιο Ηλία της Καστοριάς, τον Δεκέμβριο του 1904. Συνελήφθη από τις

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

τουρκικές αρχές στην Κοζάνη τα Χριστούγεννα του ίδιου έτους. Φυλακίστηκε στο Μοναστήρι και αφέθη ελεύθερος μετά την επανάσταση των Νεοτούρκων το 1908 και την γενική αμνηστία που δόθηκε στους τελέσαντες πολιτικά εγκλήματα. (ΓΕΣ, ό. π., σσ. 147, 152, 153, 154, 161, 164. Ι. Τζημόπουλου, «Αλέξιος Καραλίβανος», *Μακεδονική Ζωή*, 168 (1980), 18-19)

ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Παπαδήμας καταγόταν από το Προσήλιο της Κοζάνης και έδρασε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2997)

ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ

ΡΟΜΠΟΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Ρόμπολης καταγόταν από την Πτολεμαΐδα της Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3565)

ΠΥΛΩΡΙ

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΤΑΓΚΑΣ

Ο κληρικός Παπαγεώργιος (Ντάγκας) γεννήθηκε στο Πυλώρι της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2943)

ΡΟΔΟΧΩΡΙ

ΔΑΡΑΒΙΓΚΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Δαραβίγκας καταγόταν από το Ροδοχώρι του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σύμφωνα με μαρτυρία του αρχηγού Γ. Φαληρέα (Ζάκα), συνεισέφερε τα μέγιστα στην οργάνωση πολλών Εθνικών Επιτροπών στην περιοχή από το 1903 έως το 1909. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-233)

ΣΕΡΒΙΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Οικονομίδης γεννήθηκε στα Σέρβια της Κοζάνης. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και ως επόπτης του Εκτελεστικού Τμήματος της Εθνικής Οργάνωσης στο Μοναστήρι. Συγκεκριμένα δραστηριοποιήθηκε στους τομείς «Ρότσκα», «Κουρδερές» και «Μετσκάρ». Σημαντικός επίσης υπήρξε ο ρόλος του στον εφοδιασμό των ανταρτικών σωμάτων με πολεμικό υλικό. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ο-2)

ΣΙΑΤΙΣΤΑ

ΑΛΕΞΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Αλεξίου γεννήθηκε στην Σιάτιστα της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 77)

ΑΡΕΔΑΣ

Ο Αρέδας (άγνωστο το ακριβές όνομα) καταγόταν από την Σιάτιστα της Κοζάνης, όπου ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 212)

ΒΛΑΧΤΑΣΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Βλαχτάσης καταγόταν από την Σιάτιστα της Κοζάνης και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 385)

ΓΕΩΡΓΚΑΣ (ΓΚΟΥΝΤΡΑΣ) ΖΗΣΗΣ

Ο Ζήσης Γεωργάκας ή Γκούντρας καταγόταν από την Σιάτιστα της Κοζάνης και έδρασε ως Οπλίτης υπό τις διαταγές του καπετάν

Γκούτ(ν)α από το 1904 έως το 1908. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-71)

ΓΚΑΝΤΑΪΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Γκανταΐας καταγόταν από την Σιάτιστα του Νομού Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 620)

ΓΚΙΟΥΛΕΚΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Γκιουλέκας καταγόταν από την Σιάτιστα της Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 645)

ΓΚΟΥΤΖΙΑΜΑΝΗ ΜΑΡΙΓΩ

Η Μαριγώ Γκουτζιαμάνη γεννήθηκε στην Σιάτιστα της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 676)

ΔΑΝΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Δάνας καταγόταν από την Σιάτιστα του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 756)

ΔΑΡΔΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Δάρδας καταγόταν από την Σιάτιστα του Νομού Κοζάνης και ανέ-

πτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 770)

ΔΙΚΟΥ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Δίκου γεννήθηκε στην Σιάτιστα του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 885)

ΔΟΥΔΗΣ ΝΑΟΥΜ

Ο Ναούμ Δούδης γεννήθηκε στην Σιάτιστα της Κοζάνης και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 901)

ΖΥΓΟΥΡΗΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ

Ο Φίλιππος Ζυγούρης ήταν μέλος της Επιτροπής Άμυνας της Σιάτιστας, που στόχο της είχε την οργάνωση και τον συντονισμό της εθνικής προσπάθειας στην περιοχή. (Dakin, ό. π., σ. 70)

ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΖΗΣΗΣ

Ο Ζήσης Ζωγράφος καταγόταν από την Σιάτιστα του Νομού Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1106)

ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Θεοδωρίδης καταγόταν από την Σιάτιστα της Κοζάνης. Ως Πράκτορας Β' τάξης, αναδείχθηκε σε έναν από τους βασικούς οργανωτές και συντονιστές του Αγώνα στην πόλη μαζί με τους Α. Μέγα και Φ. Ζυγούρη. (Dakin, ό. π., σ. 70)

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΜΗΝΑΣ

Ο Μηνάς Θεοδώρου καταγόταν από την Σιάτιστα της Κοζάνης. Διετέλεσε δήμαρχος της γενετείράς του. Μετά από υπόδειξη του Καραβίτη και δική του εντολή, κατασκευάστηκαν κρύπτες για την φύλαξη του οπλισμού. (Καραβίτη, ό. π., τ. Β', σ. 692)

ΚΑΝΑΤΣΙΟΥΛΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Κανατσιούλης γεννήθηκε στην Σιάτιστα της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1321)

ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΟΣ

Ο Καραγιώργος καταγόταν από την Σιάτιστα της Κοζάνης. Υπηρέτησε υπό τις διαταγές του Καραβίτη. (Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σσ. 37, 67)

ΚΑΡΑΝΤΖΙΑΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Καραντζιάς γεννήθηκε στην

Σιάτιστα της Κοζάνης και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1449)

ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Καραπιπερής γεννήθηκε στην Σιάτιστα της Κοζάνης και έδρασε ως Ομαδάρχης. Το φθινόπωρο του 1906 σκότωσε τον Ντέμτσιου, ο οποίος θεωρείτο υπεύθυνος για τον απαγχονισμό του Μητροπολίτη Κορυτσάς Φωτίου. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1466)

ΚΑΡΑΤΖΙΑΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Καρατζίας καταγόταν από την Σιάτιστα του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Οπλίτης στο σώμα του Σιατιστινού Π. Νεράντζη (καπετάν Περδίκας) τον Μάιο του 1907. Συμμετείχε στις μάχες στο Λέχοβο, στην Παπαδιά και στο Λιακοβέτσι, όπου πολέμησε στο πλευρό των Μακρή, Γερογιάννη και Αδριανάκη. Αργότερα, τον Δεκέμβριο του 1907, έλαβε μέρος σε συμπλοκή με Κομιτατζήδες στο χωριό Πολτσίστα, όπου νεκρός έπεσε ο βοεβόδας Βασίλωφ με τέσσερις οπαδούς του. Τέλος, έλαβε μέρος σε συμπλοκή με τον τουρκικό στρατό μεταξύ Μπεσίστας και Γραδέσνιτσας με στόχο τον απεγκλωβισμό του σώματος του Στόικου, το 1908. (Γ. Μπόντα, «Ο Θωμάς Καρατζίας από την Σιάτιστα», Μακεδονική Ζωή, 99 (1974), 32-33)

ΚΟΥΓΙΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Κούγιας γεννήθηκε στην Σιάτιστα της Κοζάνης και αγωνίστηκε ως Οπλίτης στα ελληνικά ανταρτικά σώματα. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1378)

ΚΥΡΓΙΝΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Κύργινας καταγόταν από την Σιάτιστα της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1874)

ΚΥΡΙΑΖΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Κυριαζίδης γεννήθηκε στην Σιάτιστα της Κοζάνης και αγωνίστηκε ως Οπλίτης στην περιοχή των Καϊλαριών. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1875)

ΚΥΡΙΔΗΣ (ΒΑΪΑΝΑΣ) ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Κυρίδης ή Βαϊανάς καταγόταν από την Σιάτιστα της Κοζάνης και έδρασε ως οδηγός στο σώμα του Σ. Βλάχβη από το 1905 έως το 1908 στην περιοχή της Χαλκιδικής. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-14)

ΚΩΣΤΩΝΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Κωστώνας καταγόταν από την Σιάτιστα της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1945)

ΚΩΤΟΥΛΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Κωτούλας καταγόταν από την Σιάτιστα της Κοζάνης. Πολέμησε στο σώμα του Γ. Πέτρου. Σκοτώθηκε σε συμπλοκή του σώματος με τουρκικό απόσπασμα στον Άγιο Πέτρο. (Κακκάβου, ό. π., σ. 115)

ΜΕΓΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Μέγας ήταν μέλος της Επιτροπής Άμυνας της Σιάτιστας μαζί με άλλους επιφανείς κατοίκους της περιοχής όπως ο Β. Γκίμπας, ο Α. Οικονομίδης, ο Σ. Δίκος, ο Ν. Παπαχατζής, ο Θ. Παπαδημητρίου και ο Ι. Αποστόλου. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 115)

ΜΕΜΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Μέμος καταγόταν από την Σιάτιστα της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1314)

ΝΑΚΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Νάκου γεννήθηκε στην Σιάτιστα της Κοζάνης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2654)

ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ ΠΑΥΛΟΣ

Ο Παύλος Νεράντζης ή Περδίκας καταγόταν από την Σιάτιστα της Κοζάνης και έδρασε ως Οπλαρχηγός Β' τάξης στις περιοχές Κορεστίων, Καστανοχωριών και Μοριχόβου. Υπό τις διαταγές του η ομάδα του συνέ-

πραξε με εκείνες των καπετάν Φαρμάκη και Τρομάρα σε μάχη με τουρκικό απόσπασμα στο Μουρίκι στις 6 Αυγούστου του 1905. Συνεργάστηκε επίσης με τον καπετάν Ντόγρα στις 14 Αυγούστου, όταν συντονισμένα επιτέθηκαν σε βουλγαρική συμμορία στο δάσος της Οξυάς, στο Βίτσι. Αργότερα, δραστηριότητα ανέπτυξε στην περιοχή του Μοριχόβου. Το

1907 υπηρέτησε ως υπαρχηγός στο σώμα του Παπαβιέρου με στόχο την εξουδετέρωση της βουλγαρικής προπαγάνδας στα χωριά Σόβιτς, Παπαδιά, Ζιβόνια και Σκοπός. Μετά την επανάσταση του 1908 εργάστηκε στο Άργος Ορεστικό ως δερματέμπορος. Οι Τούρκοι, ωστόσο, κατόρθωσαν να τον εγκλωβίσουν στην Σιάτιστα και να τον δολοφονήσουν έξω από το σπίτι του. Στη δολοφονία του είναι βεβαία η ανάμειξη των Νεοτούρκων. (ΓΕΣ, ό. π., σσ. 245, 246, 287, 289, 290. Γ. Μπόντα, «Ο καπετάν Περδίκας και η δολοφονία του», Μακεδονική Ζωή, 283 (1989) 40-41)

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Παπαδημητρίου γεννήθηκε στην Σιάτιστα της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3008)

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΟΦΟΚΛΗΣ

Ο Σοφοκλής Παπαδημητρίου καταγόταν από την Σιάτιστα της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3017)

ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Παπακώστας γεννήθηκε στην Σιάτιστα της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3156)

ΠΑΠΑΝΟΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Παπανότας γεννήθηκε στην Σιάτιστα της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3210)

ΠΑΠΑΝΟΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Παπανότας γεννήθηκε στην Σιάτιστα της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3211)

ΠΑΠΑΧΑΤΖΗΣ

Ο Παπαχατζής καταγόταν από την Σιάτιστα της Κοζάνης. Διετέλεσε μέλος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής. Υπήρξε συνεργάτης και πληροφοριοδότης του Βάρδα. (Βάρδα, ό. π., τ. Α', σ. 139)

ΠΕΡΔΙΚΗΣ ΠΑΥΛΟΣ

Ο Παύλος Περδίκης γεννήθηκε στην Σιάτιστα της Κοζάνης και έδρασε ως Οπλαρχηγός Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3380)

ΠΟΥΛΚΑΡΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Πούλκαρης γεννήθηκε στην Σιάτιστα της Κοζάνης και έδρασε ως Οπλίτης σε ανταρτικό σώμα.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3490)

ΡΑΪΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Ραΐκος καταγόταν από την Σιάτιστα του Νομού Κοζάνης και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3529)

ΡΟΣΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Ροσίου γεννήθηκε στην Σιάτιστα της Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3569)

ΣΑΛΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Σαλίκος καταγόταν από την Σιάτιστα της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3615)

ΣΑΜΑΡΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Σαμαράς καταγόταν από την Σιάτιστα της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3621)

ΣΙΟΓΚΑΣ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Σιόγκας καταγόταν από την Σιάτιστα της Κοζάνης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3759)

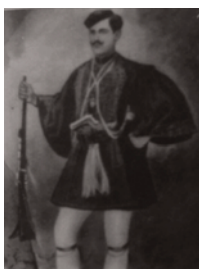
ΣΠΥΡΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Σπύρου γεννήθηκε στην Σιάτιστα της Κοζάνης και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3858)

ΣΤΑΘΗΣ ΑΡΓΥΡΙΟΣ

Ο Αργύριος Στάθης καταγόταν από την Σιάτιστα της Κοζάνης και αγωνίσθηκε κατά των βουλγαρικών συμμοριών ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3863)

ΣΤΑΘΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Στάθης γεννήθηκε στην Σιάτιστα της Κοζάνης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3865)

ΤΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Τατσόπουλος καταγόταν από την Σιάτιστα της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4021)

ΤΖΗΡΟΣ

Ο Τζήρος (το όνομα είναι άγνωστο) γεννήθηκε στην Σιάτιστα της Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4060)

ΤΣΑΟΥΣΗΣ (ΔΑΡΔΑΛΙΑΣ) ΠΑΥΛΟΣ

Ο Παύλος Τσαούσης ή Δαρδάλιας γεννήθηκε στην Σιάτιστα της Κοζάνης και συμμετείχε στον αγώνα κατά των Βουλγάρων ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4205)

ΤΣΑΟΥΣΗΣ (ΔΑΡΔΑΛΙΑΣ) ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ο Σπυρίδων Τσαούσης ή Δαρδάλιας καταγόταν από την Σιάτιστα της Κοζάνης και υπηρέτησε ως Οπλίτης υπό τις διαταγές των οπλαρχηγών Λ. Ζαρκάδα, Λ. Κουτούλα και Δ. Μακρή. Έλαβε μέρος στην πυρπόληση του χωριού Αετός μαζί με τους άνδρες του καπετάν Ντόγρα. Αργότερα συνέστησε μαζί με τον αδελφό του σώμα αποτελούμενο από εικοσιέξι Σιατιστινούς.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-286)

ΣΙΣΑΝΙΟ

ΔΑΜΟΥ (ΔΑΔΑΣ) ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Δάμου (Δάδας) γεννήθηκε στο Σισάνιο της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 755)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Κωνσταντίνου καταγόταν από το Σισάνιο της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1923)

ΣΒΙΓΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Σβίγκος καταγόταν από το Σισάνιο της Κοζάνης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3686)

ΣΒΙΓΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Σβίγκος γεννήθηκε στο Σισάνιο της Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3687)

ΣΚΑΛΟΧΩΡΙ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Αναστασίου καταγόταν από το Σκαλοχώρι της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 113)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ

Ο Τριαντάφυλλος Βασιλείου καταγόταν από το Σκαλοχώρι του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 304)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΣ

Ο Φίλιππος Βασιλείου γεννήθηκε στο Σκαλοχώρι της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 305)

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΣ

Ο Παύλος Γεωργίου καταγόταν από το Σκαλοχώρι της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 526)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΖΑΧΑΡΙΑΣ

Ο Ζαχαρίας Δημητρίου καταγόταν από το Σκαλοχώρι της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 337)

ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Ζαχαριάδης καταγόταν από το Σκαλοχώρι της Κοζάνης και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1017)

ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Ζαχαριάδης καταγόταν από το Σκαλοχώρι του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Οπλίτης στο σώμα του Ν. Τσολάκη. Το 1905 συνελήφθη από τις τουρκικές αρχές και φυλακίσθηκε για τρία χρόνια.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-79)

ΚΛΙΟΥΚΑΣ ΠΑΥΛΟΣ

Ο Παύλος Κλιούκας γεννήθηκε στο Σκαλοχώρι της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1623)

ΚΟΣΜΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Κοσμάς καταγόταν από το Σκαλοχώρι του Νομού Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. Ο Γ. Τσόντος (Βάρδας) αναφέρει ότι ήταν ένα από τα μέλη της Επιτροπής Αγώνα όταν έφθασε στο Σκαλοχώρι. (Κωστόπουλου, ό. π., σ. 63)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Κωνσταντίνου γεννήθηκε στο Σκαλοχώρι της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν ένα από τα μέλη της Εθνικής Επιτροπής Αγώνα που συνεργάστηκε με τον Γ. Τσόντο (Βάρδας) στην προσπάθεια του τελευταίου να οργανώσει την άμυνα στα Καστανοχώρια. (Κωστόπουλου, ό. π., σ. 64)

ΜΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ

Ο Παύλος Μαρόπουλος καταγόταν από το Σκαλοχώρι της Κοζάνης και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Διετέλεσε οδηγός και αγγελιοφόρος ανταρτικών σωμάτων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-659)

ΜΠΑΡΜΠΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Μπαρμπας γεννήθηκε στο Σκαλοχώρι της Κοζάνης. Υπηρέτησε ως Πράκτορας Γ' τάξης στο σώμα του αρχηγού Γ. Ζάκα και συμμετείχε σε συμπλοκή με Τούρκους στην Περικοπή. Μετά το 1907 συνεργάστηκε με τους Η. Δεληγιαννάκη και Λ. Κόκκινο. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-469)

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Παπαγεώργιος καταγόταν από το Σκαλοχώρι της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1939)

ΠΑΠΑΓΟΥΣΗΣ

Ο Παπαγούσης καταγόταν από το Σκαλοχώρι της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2979)

ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Μακεδονομάχος Παπαθανάσιος καταγόταν από το Σκαλοχώρι της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Ήταν μέλος της Επιτροπής Αγώνα μαζί με τους

Παπαγούσια, Ανδρ. Παπαθανασίου, Αθ. Παπακωνσταντίνου, Αθ. Παυλίδη, Ζαχ. Δημητρίου, Δ. Κοσμά και Θ. Αθανασίου. (Κωστόπουλου, ό. π., σ. 64)

ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΑΝΔΡΕΑΣ

Ο Ανδρέας Παπαθανασίου γεννήθηκε στο Σκαλοχώρι της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν δάσκαλος στο Βογατσικό και βοηθούσε στον ανεφοδιασμό των Μακεδονομάχων. Όταν πληροφορήθηκε ότι επείκειτο βουλγαρική επίθεση στο Σκαλοχώρι (8/5/1905), προετοίμασε την άμυνα του χωριού και προσέφερε τον απαραίτητο οπλισμό στους άνδρες. (Κωστόπουλου, ό. π., σ. 66)

ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο ιερέας Δημήτριος Παπαθανασίου καταγόταν από το Σκαλοχώρι της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3090)

ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Παυλίδης γεννήθηκε στο Σκαλοχώρι της Κοζάνης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα στον αγώνα τους κατά των Βουλγάρων ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3352)

ΧΑΣΑΠΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Χασάπης καταγόταν από το Σκαλοχώρι της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4507)

ΣΤΕΡΝΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Γεωργίου καταγόταν από την Στέρνα της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 517)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Ο Εμμανουήλ Δημητρίου καταγόταν από την Στέρνα του Νομού Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 844)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΦΩΤΙΟΣ

Ο Φώτιος Κωνσταντίνου γεννήθηκε στην Στέρνα της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σκοτώθηκε από Βουλγάρους το 1907. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1931)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Νικόλαος καταγόταν από την

Στέρνα της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2702)

ΧΡΗΣΤΟΥ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Ο Σωτήριος Χρήστου γεννήθηκε στο χωριό Στέρνα του Νομού Κοζάνης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4609)

ΤΡΑΠΕΖΙΤΣΑ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Αναστασίου καταγόταν από την Τραπεζίτσα της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 114)

ΓΕΡΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΖΗΣΗΣ

Ο Ζήσης Γερασόπουλος γεννήθηκε στην Τραπεζίτσα της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 480)

ΓΟΥΛΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Γούλας καταγόταν από την Τραπεζίτσα της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 684)

ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Θωμόπουλος καταγόταν από την Τραπεζίτσα της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1177)

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Νικολάου γεννήθηκε στην Τραπεζίτσα της Κοζάνης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2708)

ΝΤΟΝΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Ντόνας καταγόταν από την Τραπεζίτσα της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2780)

ΠΟΤΑΡΗΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Ποτάρης γεννήθηκε στην Τραπεζίτσα της Κοζάνης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3478)

ΣΠΑΝΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Σπανός γεννήθηκε στην Τρα-

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

πεζίτσα της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3848)

ΤΣΟΤΥΛΙ

ΑΔΑΜ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Μακεδονομάχος Γεώργιος Αδάμ γεννήθηκε στο Τσοτύλι της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 22)

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Αντωνίου καταγόταν από το Τσοτύλι της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 161)

ΔΟΣΑΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ

Ο Γεράσιμος Δόσας γεννήθηκε στο Τσοτύλι της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 898)

ΖΗΣΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Ζησόπουλος γεννήθηκε στο Τσοτύλι της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1065)

ΠΑΝΤΑΖΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Πανταζόπουλος (άγνωστο το όνομα) καταγόταν από το Τσοτύλι της Κοζάνης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2916)

ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Σαββόπουλος γεννήθηκε στο Τσοτύλι της Κοζάνης και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3595)

ΦΛΙΩΝΗΣ ΚΟΤΤΑΣ

Ο Κόττας Φλιώνης γεννήθηκε στο Τσοτύλι της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4421)

ΦΟΥΦΑΣ

ΒΟΡΣΙΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Βόρσιος καταγόταν από το χωριό Φούφας του Νομού Κοζάνης και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 415)

ΠΑΪΤΣΙΝΗΣ ΜΑΡΚΟΣ

Ο Μάρκος Παϊτσίνης καταγόταν από το χωριό Φούφας της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2852)

ΧΟΡΗΓΟΣ

ΚΑΤΣΙΚΑΣ ΓΟΥΣΙΟΣ

Ο Γούσιος Κάτσικας γεννήθηκε στον Χορηγό της Κοζάνης και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1558)

ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ο Μακεδονομάχος Παπακωνσταντίνου γεννήθηκε στον Χορηγό της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3140)

ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Παπαμιχαήλ γεννήθηκε στον Χορηγό της Κοζάνης και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3180)

Νομός ΠΕΛΛΗΣ

ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	120
ΑΓΙΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ	120
ΑΓΙΟΣ ΛΟΥΚΑΣ	120
ΑΓΡΑΣ	120
ΑΘΥΡΑ	120
ΑΚΡΟΛΙΜΝΗ	121
ΑΡΙΔΑΙΑ	121
ΑΡΝΙΣΣΑ	121
ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ	121
ΑΡΧΟΝΤΙΚΟ	122
ΓΑΛΑΤΑΔΕΣ	122
ΓΑΡΕΦΙ	122
ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ	122
ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟ	124
ΔΡΟΣΕΡΟ	125
ΕΔΕΣΣΑ	125
ΕΚΚΛΗΣΟΧΩΡΙ	127
ΕΣΩΒΑΛΤΑ	127
ΘΕΟΔΩΡΑΚΙ	127
ΙΔΑ	127
ΚΑΡΥΔΙΑ	128
ΚΡΩΜΝΗ	128
ΛΑΓΚΑΔΙΑ	128
ΛΑΚΚΑ	128
ΛΥΚΟΣΤΟΜΟ	128
ΜΕΓΑΠΛΑΤΑΝΟΣ	128
ΜΕΣΗΜΕΡΙ	128
ΝΗΣΙ	129
ΟΡΜΑ	129
ΠΑΛΙΟΣ ΜΥΛΟΤΟΠΟΣ	129
ΠΕΝΤΑΠΛΑΤΑΝΟΣ	129
ΠΕΡΙΚΛΕΙΑ	129
ΠΡΟΜΑΧΟΙ	129
ΡΑΧΩΝΑ	129
ΣΚΥΔΡΑ	129
ΣΩΣΑΝΔΡΑ	130
ΥΔΡΑΙΑ	130
ΦΛΑΜΟΥΡΙΑ	130

ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΣΙΑΝΤΣΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Σιάντσης γεννήθηκε στον Άγιο Αθανάσιο της Πέλλας και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης εναντίον των Βουλγάρων. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3123)

ΤΖΙΚΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Τζίκας καταγόταν από τον Άγιο Αθανάσιο της Πέλλας και έδρασε ως Οπλίτης. Ήταν πληροφοριοδότης του Καραβίτη. Συνελήφθη και καταδικάστηκε σε ισόβια κάθειρξη από τις τουρκικές αρχές. Αθωώθηκε μετά από έφεση που υπέβαλε ο δικηγόρος και συνεργάτης του ελληνικού προξενείου, Φιλώτας. Κατά τους Βαλκανικούς Πολέμους πολέμησε στην V Μεραρχία. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4066. Καραβίτη, ό. π., τ. Β', σσ. 797, 799)

ΑΓΙΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ

ΚΡΑΪΤΣΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Κραΐτσης καταγόταν από τους Αγίους Αποστόλους του Νομού Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σημαντική υπήρξε η προσφορά του στους Έλληνες μαχητές, που αναζητούσαν άσυλο. Το γεγονός ότι στάθηκε αρωγός της ελληνικής εθνικής προσπάθειας προκάλεσε την οργή των Εξαρχικών, οι οποίοι τον εκτέλεσαν τον Οκτώβριο του 1904. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-855)

ΣΥΜΙΡΔΑΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Συμιρδάνης καταγόταν από τους Αγίους Αποστόλους της Πέλλας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3966)

ΑΓΙΟΣ ΛΟΥΚΑΣ

ΓΙΩΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Γιώτας γεννήθηκε στον Άγιο Λουκά της Πέλλας. Συνεργάστηκε στον βάλτο των Γιαννιτών με τους Τζόλα και Κούγκα από την Αλεξάνδρεια. Αναφέρεται επίσης ως οδηγός των ελληνικών σωμάτων στην περιοχή μετά το 1905. Υποδέχθηκε και συνόδευσε ελληνικά σώματα, όπως του Μπουκουβάλα και του Πετρίλου. Μετά την εκδήλωση του κινήματος των Νεοτούρκων εκλήθη να σταματήσει τον αγώνα, αλλά δεν υπάκουσε. Επέστρεψε στον βάλτο και σκοτώθηκε σε συ-

μπλοκή με τουρκικό απόσπασμα κοντά στο Νησί Ημαθίας τον Φεβρουάριο του 1911.

(ΓΕΣ, ό. π., σσ. 183, 230, 231, 234, 268, 296)

ΑΓΡΑΣ

ΓΑΛΛΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Γαλλίας καταγόταν από το χωριό Άγρας της Πέλλας και αγωνίστηκε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 613)

ΓΑΛΛΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Γαλλίας γεννήθηκε στο χωριό Άγρας της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 614)

ΚΑΡΤΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Κάρτας γεννήθηκε στον Άγρα της Πέλλας. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και ήταν μέλος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1517)

ΚΑΡΤΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Κάρτας γεννήθηκε στο χωριό Άγρας της Πέλλας. Ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης και ήταν υπεύθυνος για την φύλαξη των όπλων. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1518)

ΜΠΑΚΙΡΤΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Μπακιρτσής γεννήθηκε στο χωριό Άγρας της Πέλλας. Ήταν πρόκριτος της περιοχής και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. Διετέλεσε πρόεδρος της Επιτροπής Αγώνα, σχολικός έφορος και πληροφοριοδότης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2442. Dakin, ό. π., σ. 78)

ΜΠΑΚΙΡΤΣΗΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ

Ο Θεοχάρης Μπακιρτσής γεννήθηκε στο χωριό Άγρας του Νομού Πέλλας και ήταν γιος του πρόκριτου και Μακεδονομάχου Δημήτριου Μπακιρτσή. Συμμετείχε στον Αγώνα ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2446)

ΜΠΕΣΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Μπέσιος γεννήθηκε στο χωριό Άγρας της Πέλλας. Ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης και οδηγός ενόπλων ελληνικών ανταρτικών ομάδων. Εκτελέστηκε από Βουλγάρους έξω από το χωριό του. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2513)

ΜΠΟΥΝΤΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Μπούντας (Ομαδάρχης) γεννήθηκε στο χωριό Άγρας της Πέλλας (πιθανή ωστόσο είναι η καταγωγή του από την Θεσσαλονίκη) και υπηρέτησε ως οπλίτης στο σώμα του Κ. Μαζαράκη. Αργότερα συγκρότησε δική του ομάδα και συνεργάστηκε με τον Νεόκοσμο Γρηγοριάδη. Στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο διετέλεσε έφεδρος ανθυπολοχαγός. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-550)

ΠΕΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Πέγιος γεννήθηκε στο χωριό Άγρας της Πέλλας ενώ πιθανή είναι και η καταγωγή του από την Έδεσσα. Συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης και οδηγός ανταρτικών σωμάτων από το 1906 έως το 1909. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-632)

ΠΕΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Πέγιος γεννήθηκε στο χωριό Άγρας της Πέλλας. Προσέφερε τις υπηρεσίες του ως Πράκτορας Β' τάξης και αγγελιοφόρος των Κ. Μαζαράκη και Κ. Γαρέφη. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-549)

ΧΟΤΖΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Χότζας καταγόταν από το χωριό Άγρας της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Α' τάξης. Συνεργάστηκε με τον Κ. Μαζαράκη-Αινιάν αρχικά ως μεταφορέας πολεμοφοδίων και αργότερα ως επικεφαλής δικού του σώματος. Έλαβε μέρος στις μάχες στην Σαμπανίτσα, στην μονή Μεσημερίου και στην γενέτειρά του. Συμμετείχε, τέλος, στους Βαλκανικούς Πολέμους. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Χ-148)

ΑΘΥΡΑ

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο δάσκαλος Δημήτριος Γεωργιάδης γεννήθηκε στα Άθυρα της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 507)

ΓΙΑΝΤΣΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Άγγελος Γιαντσής καταγόταν από τα Άθυρα της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 579)

ΔΗΜΤΣΑΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Ο Εμμανουήλ Δήμτσας καταγόταν από τα Άθυρα του Νομού Πέλλας. Ήταν αδελ-

φός του δολοφονηθέντος από τους Κομιτατζήδες Λάζαρου Δήμισα και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Χρησιμοποιήθηκε για την μεταφορά πολεμοφοδίων, όπλων και αλληλογραφίας. Συχνά επίσης προσέφερε την οικία του ως κατάλυμα σε διωκόμενους μαχητές.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-208)

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Παπαδημητρίου γεννήθηκε στα Άθυρα της Πέλλας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3010)

ΤΣΑΝΤΖΟΥΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τσαντζούρας καταγόταν από τα Άθυρα της Πέλλας και συνέδραμε τα ελληνικά ένοπλα σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4196)

ΑΚΡΟΛΙΜΝΗ

ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο δάσκαλος Χρήστος Σταυρίδης γεννήθηκε στην Ακρολίμνη της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Δίδαξε στην ευρύτερη περιοχή των Γιαννιτών με το ψευδώνυμο Λαμπίρης. Σύμφωνα με μαρτυρία του Κάκκαβου, βοηθούσε στην μεταφορά όπλων και πολεμοφοδίων στα ανταρτικά σώματα, τα οποία δρούσαν κοντά στην λίμνη των Γιαννιτών. Το έργο του δυσχέραινε η έντονη παρουσία της βουλγαρικής προπαγάνδας και των πρακτόρων της, στους οποίους ήταν εκτεθειμένος ο ίδιος και η οικογένειά του. Για την δράση του φυλακίστηκε από τους Τούρκους. Μετά την ανακήρυξη του Συντάγματος του 1908 περιόδευσε μαζί με τον Κάκκαβο και τον Ταβουλάρη σε διάφορα χωριά για να εξακριβώσουν το φρόνημα των κατοίκων και αν υπήρχε η δυνατότητα κάποια από αυτά να επανέλθουν στο πατριαρχικό στρατόπεδο.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Σ-445)

ΑΡΙΔΑΙΑ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Μαυρουδής γεννήθηκε στην Αριδαία της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Υπηρέτησε ως αγγελιοφόρος και σύνδεσμος του σώματος του Αθ. Μινόπουλου, υπό τις διαταγές του οποίου πολέμησε και κατά την διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-107)

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Παπαϊωάννου καταγόταν από την Αριδαία της Πέλλας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης στον αγώνα κατά των Κομιτατζήδων.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3117)

ΠΕΤΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο κληρικός Χρήστος Πέtkος καταγόταν από την Αριδαία της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Υπήρξε συνεργάτης του επικεφαλής του Εθνικού Κέντρου Έδεσσας και αρχιάτρου Αργ. Κιτάνου. Μαζί με τον πατέρα του και τους αδελφούς του διακρίθηκε για την γενναία άμυνα, την οποία αντέταξε στις επιδρομές των Βουλγάρων βοεβόδων Λούκα και Καρτάσου.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-706)

ΤΣΕΛΕΠΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Τσελέπης γεννήθηκε στην Αριδαία της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4228)

ΑΡΝΙΣΣΑ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΠΑΝΤΕΛΗΣ

Ο Παντελής Θεοδώρου καταγόταν από την Άρνισσα του Νομού Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σημαντικό ρόλο διεδραμάτισε στην προσπάθεια να επανέλθουν στο πατριαρχικό στρατόπεδο τα χωριά Νησί, Άγιος Αθανάσιος και Καρυδιά και να αποκηρύξουν την Εξαρχία. Επίσης συμμετείχε στην επιχείρηση εξόντωσης του Βούλγαρου οπλαρχηγού Τάνε. Αργότερα ετέθη υπό τις διαταγές του Χρ. Στογιαννίδη. Όταν η δράση του έγινε γνωστή, συνελήφθη και φυλακίστηκε για σύντομο χρονικό διάστημα από τους Τούρκους.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Θ-46)

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΦΩΤΙΟΣ

Ο Φώτιος Θεοδώρου γεννήθηκε στην Άρνισσα της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1139)

ΛΙΛΗΣ (ΣΤΟΓΙΑΝΝΙΔΗΣ) ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Λίλης ή Στογιαννίδης γεννήθηκε στην Άρνισσα της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2046)

ΜΑΚΡΗΣ (ΚΟΥΤΣΑΛΗΣ) ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Κουτσάλης καταγόταν πιθανότατα από την Άρνισσα της Πέλλας και έδρασε ως Οπλίτης και οδηγός. Συνεργάστηκε με τον Τσολάκη και αργότερα με τον Βάρδα. (Βάρδα, ό. π., τ. Β', σσ. 25, 26)

ΧΑΤΖΗΧΑΡΙΣΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Χατζηχαρίσης καταγόταν από την Άρνισσα της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Από το 1903 έως το 1908 διετέλεσε σύνδεσμος του Προξενείου Θεσσαλονίκης με ανταρτικά σώματα. Τον Ιούνιο του 1906 δολοφόνησε, μαζί με τους Στογιαννίδη και Θεοδώρου, τον βοεβόδα Τάνε. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4576)

ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ

ΜΟΥΡΤΖΟΣ ΤΡΥΦΩΝ

Ο Τρύφων Μούρτζος γεννήθηκε στον Αρχάγγελο της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2425)

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο κληρικός Χρήστος Οικονόμου καταγόταν από τον Αρχάγγελο της Πέλλας. Έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης, αναλαμβάνοντας την οργάνωση και τον συντονισμό ενός δικτύου πρακτόρων στην περιοχή Παιονίας και Γιαννιτών. Το 1904 κατόρθωσε να εξαρθρώσει τη συμμορία του κομιτατζή Αντώνωφ. Την επιχείρηση ακολούθησε συμπλοκή και τραυματισμός του Οικονόμου, ο οποίος μεταφέρθηκε σε νοσοκομείο. Αμέσως μόλις ανάρρωσε, επέστρεψε στα «καθήκοντά» του και ξανάρχισε την ένοπλη δράση. Διακρίθηκε στην απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης, όταν πολιορκήσε εχθρική φρουρά που είχε καταφύγει στο βουλγαρικό γυμνάσιο και κατάφερε να συλλάβει τον Συνταγματάρχη Ναϊμωφ. Το 1917 εξόντωσε μια συμμορία που αποτελούσε σοβαρό κίνδυνο για τον συμμαχικό στρατό. Το γεγονός εκτιμήθηκε ιδιαίτερα από την γαλλική διοίκηση, η οποία τον ευχαρίστησε εμπράκτως παρασημοφορώντας τον. Αργότερα χειροτονήθηκε ιερέας και τοποθετήθηκε στη θέση του προϊσταμένου του ιερού ναού Λαοδηγήτριας Θεσσαλονίκης. Το 1944 συνελήφθη από τους Γερμανούς και φυλακίστηκε στο στρατόπεδο «Παύλος Μελάς». Απελευθερώθηκε χάρη σε παρέμβαση του Μητροπολίτη Γενναδίου. («Ο Παπαχρήστος και Παπαγιάννης Οικονόμου. Δύο ηρωικά τέκνα της Μακεδονίας», Μακεδονική Ζωή, 122, (1976), 12-13)

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Παπαϊωάννου γεννήθηκε στον Αρχάγγελο της Πέλλας και έδρασε ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3132)

ΣΑΜΑΡΤΖΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο δάσκαλος Γεώργιος Σαμαρτζίδης καταγόταν από τον Αρχάγγελο της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3641)

ΤΣΕΛΕΠΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Τσελέπης ή Βάντος γεννήθηκε στον Αρχάγγελο της Πέλλας και έδρασε ως Οπλίτης, συνεργαζόμενος με τον υπαξιωματικό Χρ. Καραπάνο στην περιοχή της Πέλλας. Κατά την διάρκεια των πολέμων 1912-1913 ετέθη επικεφαλής σώματος προσκόπων και έλαβε μέρος σε πολλές συμπλοκές με Βουλγάρους στην περιοχή της Καρατζόβας και της Γευγελής.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-364)

ΑΡΧΟΝΤΙΚΟ

ΑΡΓΥΡΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Αργυρίου καταγόταν από το Αρχοντικό του Νομού Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης από το 1907 έως το 1908. Έλαβε μέρος στις μάχες του Ξηρολίβαδου και της Φυτειάς, στις οποίες τραυματίστηκε.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-96)

ΓΑΛΑΤΑΔΕΣ

ΣΤΟΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ΜΗΝΑΣ - ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Μηνάς ή Δημήτριος Στογιαννίδης καταγόταν από τους Γαλατάδες της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3939)

ΣΤΟΥΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Στουγιαννίδης γεννήθηκε στους Γαλατάδες της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3948)

ΧΑΡΙΣΙΑΔΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Χαρισιάδης γεννήθηκε στους Γαλατάδες της Πέλλας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης σε ανταρτικό σώμα.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4497)

ΓΑΡΕΦΙ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Αναστασίου γεννήθηκε στο Γαρέφι και πολέμησε στο πλευρό των Ζορμπά, Σκουντρή, Φραγκόπουλου και Καραπάνου. Έλαβε μέρος σε μάχες εναντίον

Βουλγάρων στην Πολυκάρπη, στους Σαρακηνούς και στην κατάληψη του χωριού Χρυσή, όπου δρούσαν οι συμμορίες των Μίτσε, Τούσεχλι και Τόμα.
(Ανεστόπουλου, ό. π., τ. Α', σ. 256)

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Παπα-Χρήστος Μιλτιάδης καταγόταν από το Γαρέφι της Πέλλας και ήταν γιος του Κ. Μλαδένη (Μιλτιάδη). Έδρασε ως πράκτορας και πληροφοριοδότης των ελληνικών ενόπλων σωμάτων. Συμμετείχε επίσης στην μεταφορά και φύλαξη του οπλισμού των ανταρτών.
(Ανεστόπουλου, ό. π., τ. Α', σ. 255)

ΜΛΑΔΕΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Μλαδένης καταγόταν από το Γαρέφι της Πέλλας. Μαζί με τους τρεις γιους του Χρήστο, Γεώργιο και Παντελή οργάνωσαν την άμυνα του χωριού.
(Ανεστόπουλου, ό. π., τ. Α', σσ. 254, 255)

ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ

ΒΑΡΕΛΑΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Βαρελάς γεννήθηκε στα Γιαννιτσά του Νομού Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Περιοχή δράσης του ήταν τα περίξ της λίμνης των Γιαννιτσών χωριά. Χρησιμοποιήθηκε ως πληροφοριοδότης, μεταφορέας πολεμοφοδίων και αγγελιοφόρος. Ο Κάκκαβος αναφέρει ότι συχνά περιέθαλπε καταζητούμενους αντάρτες.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-204)

ΒΑΦΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

Ο Δημοσθένης Βαφόπουλος καταγόταν από τα Γιαννιτσά της Πέλλας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Χρησιμοποιήθηκε ως μεταφορέας πολεμοφοδίων και πληροφοριοδότης.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-196)

ΒΕΛΟΥΛΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Βελούλας καταγόταν από τα Γιαννιτσά της Πέλλας και έδρασε ως Ομάδαρχης. Συνεργάστηκε με τους αρχηγούς Γ. Μακρή και Γρ. Ζάκα. Έλαβε μέρος στην μάχη των Ασπρογείων τον Ιούνιο του 1907 και σε εμπρηστικές ενέργειες εναντίον Εξαρχικών στα χωριά Κωστανέτση, Λυκογιάννη και Βυσοινιά. Έλαβε επίσης μέρος στις ελληνικές επιχειρήσεις του 1912 στην Ήπειρο και στην Μακεδονία, κατά την διάρκεια των οποίων τραυματίστηκε σοβαρά. Συμμετείχε, τέλος, στην κατάληψη της Βόρειας Ηπείρου και ήταν υπολοχαγός του αυτονομιακού στρατού υπό τις διαταγές του Γ. Τσόντου (Βάρδας).
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-171)

ΓΙΩΤΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Γιώτας γεννήθηκε στα Γιαννιτσά του Νομού Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 600)

ΓΙΩΤΑΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ο Διονύσιος Γιώτας καταγόταν από τα Γιαννιτσά του Νομού Πέλλας και συνέδραμε τις ελληνικές προσπάθειες για επικράτηση στην Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 602)

ΓΙΩΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Γιώτας καταγόταν από τα Γιαννιτσά του Νομού Πέλλας και έδρασε ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 603)

ΓΚΕΚΑΣ ΚΙΑΜΙΛ

Ο Κιαμίλ Γκέκας γεννήθηκε στα Γιαννιτσά του Νομού Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 630)

ΓΚΟΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο σλαβόφωνος Γεώργιος Γκόνος ή Γιώτας καταγόταν από τα Γιαννιτσά της Πέλλας και έδρασε ως Οπλαρχηγός Α' τάξης. Αν και στην περίοδο 1900-1904 συνεργάστηκε με τους Εξαρχικούς, αργότερα συνέδραμε τις ελληνικές ομάδες. Η συνεισφορά του καπετάν Γκόνου υπήρξε σημαντική, καθώς αποδείχθηκε ιδιαίτερος χρήσιμος στις επιχειρήσεις στην λίμνη των Γιαννιτσών, την οποία γνώριζε πολύ καλά. Συνεργάστηκε με τον Παπατζανετέα, μαζί με τον οποίο έλαβε μέρος σε επίθεση εναντίον Κομιτατζήδων στο χωριό Αρχοντικό. Συνεργάστηκε επίσης με τους Ματαπά, Πετρίλο, Καβοντόρο και με τον

θρυλικό καπετάν Άγρα. Σκοτώθηκε από τους Νεότουρκους το 1908. (Dakin, *ό. π.*, σσ. 118, 120, 126)

ΓΚΟΤΖΑΜΑΝΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Γκοτζαμάνης καταγόταν από τα Γιαννιτσία της Πέλλας και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 1726)

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Γραμματικός καταγόταν από τα Γιαννιτσία του Νομού Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν γιος του εκτελεσθέντος από τους Βουλγάρους Πέτρου Γραμματικού. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-269)

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Διδασκάλου γεννήθηκε στα Γιαννιτσία του Νομού Πέλλας και έδρασε ως Οπλίτης. Διετέλεσε ταμίας και αργότερα πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Γιαννιτών (μετά τη δολοφονία του Κασάπη). Σκοτώθηκε σε μάχη με Κομιτατζήδες στο Γυψοχώρι. (ΓΕΣ, *ό. π.*, σ. 117)

ΔΟΒΑΝΤΖΗΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ

Ο Αριστείδης Δοβαντζής καταγόταν από τα Γιαννιτσία της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Δολοφονήθηκε από Κομιτατζήδες στον δρόμο που συνέδεε τα Γιαννιτσία με την Έδεσσα, τον Απρίλιο του 1908. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-247)

ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Ο Σωτήριος Ζωγράφος γεννήθηκε στα Γιαννιτσία του Νομού Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Χρησιμοποιήθηκε ως σύνδεσμος του καπετάν Γκόνου Γιώτα με τον αρχίατρο του ελληνικού στρατού, Σφέτσο, ο οποίος είχε τοποθετηθεί εκεί ως διευθυντής του ελληνικού δημοτικού σχολείου, ώστε ευκολότερα να μπορεί να συνδράμει τα ελληνικά σώματα. Χρησιμοποιήθηκε επίσης ως μεταφορέας πολεμικού υλικού στους μαχητές του καπετάν Άγρα και καπετάν Νικηφόρου. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-15)

ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Ζωγράφου γεννήθηκε στα Γιαννιτσία της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 1107)

ΙΓΓΕΛΙΖΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Ιγγελίζης καταγόταν από τα

Γιαννιτσία της Πέλλας και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του αρχηγού Γκόνου στην λίμνη των Γιαννιτών. Επίσης, προσέφερε τις υπηρεσίες του στην μεταφορά πολεμικού υλικού και αλληλογραφίας των ανταρτικών σωμάτων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ι-23)

ΙΛΙΔΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Ιλίδης καταγόταν από τα Γιαννιτσία της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης στην περιοχή της περιφέρειας λίμνης, η οποία αποτέλεσε το θέατρο τώσων μαχών κατά

την διάρκεια του Αγώνα. Ο Κάκκαβος αναφέρει ότι τον διέκρινε σπάνια ευσυνειδησία, η οποία τον έκανε ιδιαίτερα αγαπητό στους κατοίκους των γύρω χωριών. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ι-36)

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ (ΛΙΟΥΣΗΣ) ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Ιωαννίδης ή Λιούσης γεννήθηκε στα Γιαννιτσία του Νομού Πέλλας και συνέδραμε τον ένοπλο αγώνα στην Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 1198)

ΚΑΡΑΜΦΥΛΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Καραμφύλης καταγόταν από τα Γιαννιτσία του Νομού Πέλλας. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης, συνεργαζόμενος με τους Αθ. Μινόπουλο και καπετάν Γκόνου σε όλη την διάρκεια του αγώνα για την Μακεδονία. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-176)

ΚΑΡΑΦΙΛΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Καραφίλης καταγόταν από τα Γιαννιτσία του Νομού Πέλλας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Δολοφονήθηκε από Βουλγάρους ενώ επέστρεφε από την Θεσσαλονίκη στα Γιαννιτσία. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-852)

ΚΑΡΑΦΥΛΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Καραφύλλης γεννήθηκε στα Γιαννιτσία της Πέλλας. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και οδηγός στο σώμα του Κ. Γαρέφη, με το οποίο έλαβε μέρος στην επιχείρηση εναντίον της βουλγαρικής συμμαχίας των Λουκά και Τάσο. Συνελή-

φθη από τις τουρκικές αρχές και φυλακίστηκε για περίπου έξι μήνες. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-720)

ΚΑΣΑΠΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Κασάπης καταγόταν από τα Γιαννιτσία του Νομού Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 1528)

ΛΕΠΙΔΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Λεπίδας γεννήθηκε στα Γιαννιτσία της Πέλλας και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 2005)

ΛΕΠΙΔΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Λεπίδας γεννήθηκε στα Γιαννιτσία της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης (αγγελιοφόρος, τροφοδότης, μεταφορέας πολεμοφοδίων). Ήταν μέλος της πολιτοφυλακής των Γιαννιτών και έλαβε μέρος στην μάχη στο Γυψοχώρι της Πέλλας, κατά την διάρκεια της οποίας τραυματίστηκε σοβαρά. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Λ-132)

ΛΙΑΚΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ο Γρηγόριος Λιάκης γεννήθηκε στα Γιαννιτσία της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 2017)

ΛΙΑΠΤΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Λιάπτσης γεννήθηκε στα Γιαννιτσία του Νομού Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 2033)

ΛΙΑΠΤΣΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Λιάπτσης καταγόταν από τα Γιαννιτσία της Πέλλας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 2034)

ΜΥΤΩΝΑΣ ΤΡΥΦΩΝ

Ο Τρύφων Μυτώνας γεννήθηκε στα Γιαννιτσία της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 2622)

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Παπα-Δημήτρης Οικονόμου υπήρξε, μαζί με τους Κασάπη και Διδασκάλου, ο βασικός οργανωτής και συντονιστής του Αγώνα στην πόλη των Γιαννιτών. (ΓΕΣ, *ό. π.*, σ. 117)

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Παπαδημητρίου γεννήθηκε στα Γιαννιτσία της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 3004)

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΘΕΟΦΑΝΗΣ

Ο Θεοφάνης Παπαδημητρίου γεννήθηκε στα Γιαννιτσά της Πέλλας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3012)

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Παπαδημητρίου ή Φωτεινός γεννήθηκε στα Γιαννιτσά της Πέλλας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3021)

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Παπαδόπουλος καταγόταν από τα Γιαννιτσά της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3039)

ΠΑΠΑΡΓΥΡΙΟΥ ΑΡΓΥΡΙΟΣ

Ο κληρικός Αργύριος Παπαργυρίου γεννήθηκε στα Γιαννιτσά της Πέλλας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3231)

ΠΑΠΑΣΤΟΪΤΣΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ο Γρηγόριος Παπαστοΐτσης γεννήθηκε στα Γιαννιτσά της Πέλλας και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3248)

ΠΕΤΡΟΥΣΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Πετρούσης καταγόταν από τα Γιαννιτσά της Πέλλας. Έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης και σύνδεσμος του Εθνικού Κέντρου Θεσσαλονίκης με τις ανταρτικές δυνάμεις, οι οποίες δρούσαν στο χωριό του. Χρησιμοποιήθηκε για την μεταφορά πολεμικού υλικού και ως αγγελιοφόρος. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-561)

ΠΕΤΣΙΒΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Πετσιβάς καταγόταν από τα Γιαννιτσά της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Προσέφερε τις υπηρεσίες του ως αγγελιοφόρος και σύνδεσμος των ανταρτικών σωμάτων με το Εθνικό Κέντρο Θεσσαλονίκης. Μεγάλη επίσης υπήρξε η συμβολή του στην μεταφορά πολεμοφοδίων και στην συλλογή πληροφοριών. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-693)

ΡΕΒΥΘΙΑΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Ρεβυθιάδης γεννήθηκε στα Γιαννιτσά του Νομού Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3541)

ΡΕΒΥΘΙΑΔΗΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Ρεβυθιάδης γεννήθηκε στα Γιαννιτσά της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3540)

ΤΖΑΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Τζάρας γεννήθηκε στα Γιαννιτσά της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν οδηγός των σωμάτων που δρούσαν

στην ευρύτερη περιοχή των Γιαννιτσών καθώς και μεταφορέας πολεμικού υλικού. Για την δράση του φυλακίστηκε και βασανίστηκε από τους Τούρκους. Αργότερα έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-445)

ΤΣΑΚΜΑΚΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Τσακμάκης γεννήθηκε στα Γιαννιτσά της Πέλλας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4178)

ΤΣΑΚΜΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τσακμάκης γεννήθηκε στα Γιαννιτσά της Πέλλας και έλαβε μέρος στον αγώνα κατά των Βουλγάρων ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4180)

ΤΣΙΦΤΕΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Τσιφτές γεννήθηκε στα Γιαννιτσά της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Οπαδός της εξαρχικής παράταξης αρχικά, αργότερα προσχώρησε στο στρατό-

πεδο των Πατριαρχικών και συνεργάστηκε με τον Συνταγματάρχη Χρ. Καραπάνο, από το 1908 έως το 1909, συμμετέχοντας στην επίθεση εναντίον Βουλγάρων στο Ξηροβούνι, επίθεση στην οποία σκοτώθηκε ο κοιμητής Κασάπτσε. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-431)

ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Χατζηγεωργίου καταγόταν από τα Γιαννιτσά της Πέλλας και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4527)

ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Χατζηδημητρίου καταγόταν από τα Γιαννιτσά της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4534)

ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Χατζηδημητρίου γεννήθηκε στα Γιαννιτσά της Πέλλας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4536)

ΧΑΤΖΗΘΕΟΔΩΡΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Χατζηθεοδώρου καταγόταν από τα Γιαννιτσά της Πέλλας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3540)

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟ

ΓΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Γουσόπουλος καταγόταν από το Γραμματικό της Πέλλας. Έδρασε ως Οπλίτης, συνεργαζόμενος με τον Ι. Φιστόπουλο και με τον αρχηγό Κ. Μαζαράκη-Αινιάν. Δολοφονήθηκε το 1906. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-330)

ΙΣΤΙΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Ιστιόπουλος γεννήθηκε στο Γραμματικό του Νομού Πέλλας και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1193)

ΙΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Ιτσόπουλος καταγόταν από το Κάτω Γραμματικό της Πέλλας και υπηρέτησε ως Οπλίτης υπό τις διαταγές του Κ. Μαζαράκη-Αινιάν από το 1905 έως το 1908. Χρησιμοποιήθηκε επίσης ως οδηγός του ίδιου και άλλων σωμάτων, καθώς ήταν καλός γνώστης της περιοχής. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ι-24)

ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Σεραφείμ καταγόταν από το Γραμματικό της Πέλλας και έδρασε ως Οπλίτης υπό τις διαταγές του Κ. Μαζαράκη από το 1905 έως το 1908. Έλαβε μέρος στις συμπλοκές στην Γαλησάνη, στο Μεσημέρι και στο Πάτημα (Πατητσίνα). (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Σ-1)

ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Σεραφεΐμ γεννήθηκε στο Γραμματικό της Πέλλας και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης. Σκοτώθηκε από τους Βουλγάρους, μαζί με τον Αθανάσιο Χρήστου, το 1905. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3705)

ΔΡΟΣΕΡΟ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Γραμματικός καταγόταν από το χωριό Δροσερό του Νομού Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 704)

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Γραμματικός καταγόταν από το Δροσερό του Νομού Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Δολοφονήθηκε από Βουλγάρους μαζί με τον συγγενή του Ιωάννη Γραμματικά. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 705)

ΚΑΡΑΝΤΩΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Καραντώνης γεννήθηκε στο Δροσερό του Νομού Πέλλας. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και η εθνική του δράση ήταν ένας από τους παράγοντες ενίσχυσης του ελληνικού φρονήματος στην περιοχή. Ήταν παρών σε επίθεση Βουλγάρων εναντίον Ελλήνων κατά την διάρκεια γάμου Πατριαρχικών. Στην συμπλοκή που ακολούθησε, κατόρθωσε να εξουδετερώσει δύο από τους επιτιθέμενους. Συνελήφθη από τις τουρκικές αρχές και φυλακίσθηκε για οκτώ περίπου μήνες. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-696)

ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Παπαπέτρου γεννήθηκε στο Δροσερό της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3224)

ΕΔΕΣΣΑ

ΒΑΒΑΡΟΤΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Βαβαρότσης καταγόταν από την Έδεσσα της Πέλλας και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης. Τέθηκε υπό τις διαταγές διαφόρων οπλαρχηγών όπως ο Μαζαράκης, ο Ζιάκας και ο Κατσιγάρης. Ιδιαίτερα δραστήριος και θαρραλέος, έλαβε μέρος σε πολλές μάχες και συμπλοκές. Ο Μαζαράκης κάνει ιδιαίτερη μνεία στην συμμετοχή του στην μάχη στην μονή Μεσημερίου, στα Λευκάδια και στην Σωτήρα της Ημαθίας. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-125)

ΒΑΛΤΑΔΩΡΟΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

Ο Προκόπιος Βαλταδώρος καταγόταν από την Έδεσσα του Νομού Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Αναφέρεται ότι συνεισέφερε τα μέγιστα στον Μακεδονικό Αγώνα ως αγγελιοφόρος και προμηθευτής των σωματίων που δρούσαν στην περιοχή. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-235)

ΒΑΣΔΑΡΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Βασδάρης καταγόταν από την Έδεσσα της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 281)

ΒΛΑΧΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Βλάχος καταγόταν από την Έδεσσα του Νομού Πέλλας. Πιθανότατα ήταν Οπλίτης στο σώμα του Κ. Μαζαράκη που σκοτώθηκε σε σύγκρουση με τουρκικό λόχο, όπως αναφέρει ο Γ. Μόδης. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 259)

ΒΛΑΧΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Βλάχος καταγόταν από την Έδεσσα του Νομού Πέλλας και έδρασε ως οδηγός διαφόρων ανταρτικών ομάδων. Χρησιμοποιήθηκε επίσης ως αγγελιοφόρος στην περιφέρεια Έδεσσας, Νάουσας, Αλμωπίας, Βέροιας και Γιαννιτσών. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-5)

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο δάσκαλος Δημήτριος Γεωργιάδης καταγόταν από την Έδεσσα της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ανέλαβε οργανωτικά καθήκοντα μετά την αποχώρηση από την Έδεσσα του πράκτορα Νεόκομου Γρηγοριάδη, επομιζόμενος την ευθύνη του συντονισμού του Αγώνα στην περιοχή. Παράλληλα, φρόντιζε να καλλιεργεί και να τονώνει το εθνικό φρόνημα των κατοίκων με τις διαλέξεις του στην «Φιλόπτωχο Αδελφότητα των Κυριών», την οποία ο ίδιος ίδρυσε και εδραίωσε. Ο ίδιος πολλές φορές διέθεσε την οικία του ως άσυλο ανταρτών. Για την εθνική του δράση πολεμήθηκε από τους Βουλγάρους, οι οποίοι προσπάθησαν επανειλημμένως να τον εξοντώσουν. Για τον ίδιο λόγο φυλακίσθηκε από τους Τούρκους. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-278)

ΓΙΟΥΣΜΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Γιούσμης καταγόταν από την Έδεσσα της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 592)

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Καραγιαννίδης γεννήθηκε στην Έδεσσα της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1382)

ΚΑΡΑΪΣΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Καραΐσκος γεννήθηκε στην Έδεσσα του Νομού Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1398)

ΚΑΡΤΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Κάρτας γεννήθηκε στην Έδεσσα της Πέλλας και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1519)

ΚΙΤΑΝΟΣ ΑΡΓΥΡΙΟΣ

Ο ιατρός Αργύριος Κιτάνος (Πράκτορας Α' τάξης) καταγόταν από την Έδεσσα της Πέλλας. Υπήρξε εμψυχωτής του Αγώνα στην περιοχή, με σπουδαίο οργανωτικό και συντονιστικό έργο. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 257)

ΚΛΕΩΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Κλέων γεννήθηκε στην Έδεσσα του Νομού Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1621)

ΚΟΤΖΙΑΣ (ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ) ΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Άγγελος Κοτζιάς ή Χατζηγιάννης καταγόταν από την Έδεσσα της Πέλλας. Όταν επέστρεψε από τις ΗΠΑ, κατετάγη ως Οπλίτης στα ανταρτικά σώματα της περιοχής Καβάλας-Παγγαίου πολεμώντας υπό την αρχηγία του Π. Ιωαννίδη Τούρκους και Βουλγάρους. Το 1912 και το 1913 έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους, υπηρετώντας στο σώμα του Π. Ιωαννίδη. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-93)

ΚΥΡΟΥ ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ

Ο Αλκιβιάδης Κύρου καταγόταν από την Έδεσσα της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1898)

ΚΥΡΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Κύρου καταγόταν από την Έδεσσα της Πέλλας. Συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Β' τάξης του Προξενείου Θεσσαλονίκης και στάλθηκε στην γενέτειρά του, όπου ανέπτυξε σημαντική δράση. Επίσης, συνεργάστηκε

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

με τον γιατρό Κιτάνο, επικεφαλής τότε του Εθνικού Κέντρου Έδεσσας-Καρατζόβας, με στόχο να επαναφέρουν το χωριό Βερτίσκος στο πατριαρχικό στρατόπεδο. (Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Κ-685)

ΚΩΦΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Κωφός μαζί με άλλους επιφανείς κατοίκους της Έδεσσας πρωταγωνίστησε στην προσπάθεια οργάνωσης του ελληνικού στοιχείου της περιοχής. (Dakin, ό. π., σ. 70)

ΜΠΙΛΙΤΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Μπιλίτσης γεννήθηκε στην Έδεσσα του Νομού Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2529)

ΝΕΔΕΛΚΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Νεδέλκος γεννήθηκε στην Έδεσσα της Πέλλας και συνέδραμε την δράση των ελληνικών σωμάτων ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2652)

ΝΕΔΕΛΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Νεδέλκος καταγόταν από την Έδεσσα της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2651)

ΝΟΪΤΣΗΣ ΛΑΖΑΡΟΣ

Ο Λάζαρος Νοΐτσης γεννήθηκε στην πόλη της Έδεσσας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2733)

ΝΟΥΣΗ ΚΥΡΟΥ ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ

Ο Αλκιβιάδης Νούση Κύρου καταγόταν από την πόλη της Έδεσσας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2738)

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Παπαδόπουλος καταγόταν από την Έδεσσα της Πέλλας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. Ο Κάκκαβος αναφέρει ότι δέχθηκε την δολοφονική επίθεση δέκα Βουλγάρων, οι οποίοι του κατάφεραν δέκα πλήγματα. (Κακκάβου, ό. π., σ. 123)

ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ο Διονύσιος Παπαχριστόδουλος καταγόταν από την Έδεσσα της Πέλλας και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3274)

ΠΑΡΙΣΗΣ ΠΑΡΙΣΗΣ

Ο Παρίσης Παρίσης (Πράκτορας Α' τά-

ξης) γεννήθηκε στην Έδεσσα της Πέλλας. Ήταν γιος του πρόκριτου και δημογέροντα της πόλης Μιχαήλ Παρίση και εργαζόταν ως σταθμάρχης στην Έδεσσα, στην Άρνισσα, στην Αλεξάνδρεια και στον Άγρα. Υπήρξε συνεργάτης της τοπικής Επιτροπής Αγώνα. Συνεργάστηκε με τον Κ. Μαζαράκη-Αινιάν, τον σύνδεσμο Ν. Γρηγοριάδη και τους οπλαρχηγούς Σ. Σπυρομήλιο και Χ. Καραπάνο. Η δράση του κατά τον Μακεδονικό Αγώνα συνίστατο στον συντονισμό της μεταφοράς πολεμοφοδίων με τον σιδηρόδρομο στην περιοχή Έδεσσας και Αλεξάνδρειας. Προκειμένου η μεταφορά να μην γίνει αντιληπτή, το πολεμικό υλικό καλυπτόταν από βαμβάκι ή τοποθετούνταν εντός κιβωτίων με εικονικούς αποστολείς. Στην οικία του συχνά έλαβαν χώρα συσκέψεις, παρουσία του Έλληνα Προξένου Θεσσαλονίκης. Σημαντική, τέλος, υπήρξε η προσφορά του και κατά την διάρκεια του Α' Βαλκανικού Πολέμου, όταν χάρη σε έγκαιρη ενέργειά του ο ελληνικός στρατός κατόρθωσε να απελευθερώσει την Έδεσσα μετά από σύντομη μάχη. Για τις υπηρεσίες του στην χώρα τιμήθηκε πολλαπλώς από το Ελληνικό Κράτος.

(Κ. Νούσκα, *Η Έδεσσα στις επάλξεις του Μακεδονικού Αγώνα 1848-1912*, Θεσσαλονίκη 1992, σσ. 315, 316, 318)

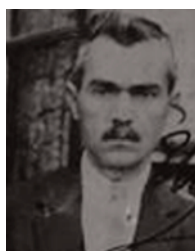
ΠΕΡΤΣΙΚΑΠΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Περτσικάπας καταγόταν από την Έδεσσα της Πέλλας και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. Πιθανότατα συνεργάστηκε με τον Κ. Μαζαράκη-Αινιάν και έλαβε μέρος στην μάχη της μονής Μεσημεριού. (Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Π-675)

ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Προκοπίου γεννήθηκε στην Έδεσσα της Πέλλας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης εναντίον των Κομτατζήδων. Συνελήφθη το 1905 και καταδικάστηκε σε τριετή φυλάκιση. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3507)

ΠΡΟΤΣΙΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο Αλέξανδρος Πρότσιος γεννήθηκε στην Έδεσσα του Νομού Πέλλας και συνέδραμε τον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3511)

ΡΙΖΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Ρίζος υπήρξε ένας από τους βασικούς οργανωτές και συντονιστές της προσπάθειας των Ελλήνων της Έδεσσας να προβάλλουν σθεναρή αντίσταση στις βουλγαρικές προκλήσεις. (Dakin, ό. π., σ. 70)

ΣΑΛΑΜΠΑΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Σαλάμπασης καταγόταν από την Έδεσσα της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3614)

ΣΙΒΕΝΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Σιβέννας καταγόταν από την Έδεσσα της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3730)

ΣΙΒΕΝΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Σιβέννας καταγόταν από την Έδεσσα του Νομού Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Φοίτησε στο Ελληνομουσείο

της Έδεσσας. Χειροτονήθηκε ιερέας στα 1884 και διετέλεσε οικονόμος και αρχιερατικός επίτροπος του Μητροπολίτη Έδεσσας. Συμμετείχε στην ίδρυση της Εθνικής Επιτροπής Έδεσσας και διαδραμάτισε σημαντικότατο ρόλο στην συλλογή πληροφοριών και στην εξυπηρέτηση των διαφορών αναγκών των Ελλήνων μαχητών. Σε αυτό του το έργο ιδιαίτερα χρήσιμες αποδείχθηκαν οι καλές σχέσεις που διατηρούσε με τις τουρκικές αρχές στην περιοχή. Συνεργάστηκε επίσης με μνημένους στον Αγώνα γιατρούς της Έδεσσας όπως ο Κιτάνος, ο Ρίζος, ο Κιόρτσης, ο Νεδέλκος και ο Χατζητάσκος. Τον Οκτώβριο του 1912 συνελήφθη από τις τουρκικές αρχές και φυλακίστηκε στο Επταπύργιο για δύο μήνες. (Ι. Μυλωνά, «Ο Παπασιβέννας της Εδέσσης», *Μακεδονική Ζωή*, 95 (1974) 34-35)

ΣΙΒΕΝΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Σιβέννας καταγόταν από την Έδεσσα της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3732)

ΣΙΒΕΝΑΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

Ο Προκόπιος Σιβέννας καταγόταν από την Έδεσσα της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3733)

ΣΙΜΑΔΗΣ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Σιμάδης καταγόταν από την Έδεσσα της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3714)

ΣΙΩΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Σιώνης γεννήθηκε στην Έδεσσα της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3768)

ΣΛΙΜΠΑΣ ΣΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

Ο Στογιάννης Σλίμπας γεννήθηκε στην Έδεσσα της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3812)

ΣΟΥΜΠΑΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Σούμπασης καταγόταν από την Έδεσσα της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3832)

ΤΡΥΨΙΑΝΝΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ο Γρηγόριος Τρυψιάννης γεννήθηκε στην Έδεσσα της Πέλλας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης, εκτελώντας χρέη αγγελιοφόρου και πληροφοριοδότη. Πιθανότατα συνεργάστηκε με τον οπλαρχηγό Αθ. Μινόπουλο. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-3)

ΤΣΑΡΒΕΝΑΣ ΤΡΥΦΩΝ

Ο Τρύφων Τσαρβένας γεννήθηκε στην Έδεσσα της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Πληροφορούσε τα ελληνικά σώματα, τα οποία δρούσαν στην περιοχή, για τις κινήσεις των Εξαρχικών, ενώ συχνότατα φιλοξενούσε και περιέθαλπε τραυματίες αντάρτες στην οικία του. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-57)

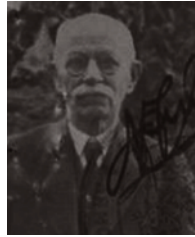
ΤΣΕΜΤΣΗΣ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Τσέμτσης γεννήθηκε στην Έδεσσα της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Προσέφερε σημαντικές υπηρεσίες ως αγγελιοφόρος και μεταφορέας όπλων. Πολλές φορές ανελάμβανε να μεταφέρει με ασφάλεια αντάρτες και οπλαρχηγούς, μεταμφιεσμένους σε απλούς χωρικούς, στον προορισμό τους. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-61)

ΤΣΙΤΣΙΟΣ (ΒΛΑΧΟΣ) ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Τσίτσιος ή Βλάχος έδρασε ως Οπλαρχηγός Β' τάξης. Σκοτώθηκε στην Έδεσσα της Πέλλας, από όπου και καταγόταν. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4316)

ΦΡΑΓΚΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Φράγκου ή Παρμενίων γεννήθηκε στην Έδεσσα της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Διετέλεσε διευθυντής του ελληνικού σχολείου

στην Έδεσσα καθώς και άλλων περιοχών. Μέλος και γραμματέας από το 1903 της Επιτροπής Αμυνας Έδεσσας, υπήρξε συνεργάτης του ελληνικού Προξενείου Θεσσαλονίκης. Μαζί με άλλα μέλη της επιτροπής όπως ο Δ. Ρίζος, ο Ε. Κωφός και ο Ιωάννης Παπασιβένας βοηθούσαν στον ανεφοδιασμό των τοπικών ομάδων. Στις αρχές του Α' Βαλκανικού Πολέμου (7 Οκτωβρίου 1912) συνελήφθη μαζί με άλλους Έδεσσαίους και κρατήθηκε στις φυλακές του Γεντί-Κουλέ της Θεσσαλονίκης. Στις παραμονές της απελευθέρωσης της Έδεσσας (16 Οκτωβρίου 1912) μαζί με τα υπόλοιπα μέλη της Δημογεροντίας έλαβε απόφαση, με την οποία διασφαλιζόταν η ακεραιότητα του τουρκικού πληθυσμού της πόλης από πιθανά αντίποινα. (Dakin, ό. π., σ. 70. Νούσκα, ό. π., σσ. 139, 200, 207, 233)

ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ

Ο Πρόδρομος Χατζηδημητρίου γεννήθηκε στην Έδεσσα της Πέλλας και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4535)

ΧΑΤΖΗΔΗΜΟΥΛΑΣ ΛΥΣΙΜΑΧΟΣ

Ο Λυσίμαχος Χατζηδήμουλας καταγόταν από την Έδεσσα της Πέλλας και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης. Ήταν εργοστασιάρχης και αναφέρεται ότι ηγήθηκε των εργατών του υφαντουργείου του στην Έδεσσα, οι οποίοι απέτρεψαν ενόπλιως την προσπάθεια ανατινάξεως του κτιρίου από τους Βουλγάρους, τον Φεβρουάριο του 1901. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 117)

ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Χατζηνίκος γεννήθηκε στην Έδεσσα της Πέλλας. Ήταν μέλος του Εθνικού Κέντρου Έδεσσας από το 1904 και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3555)

ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο πρόκριτος Νικόλαος Χατζηνίκος γεν-

νήθηκε στην Έδεσσα της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης υπό τις διαταγές του Κ. Μαζαράκη-Αινιάν, με το σώμα του οποίου έλαβε μέρος στην μάχη του Μεσημερίου. Υπήρξε συνεργάτης του Προξενείου Θεσσαλονίκης, μαζί με τον επίσης πρόκριτο Φράγκου, με τομέα ευθύνης τους την ευρύτερη περιοχή της Έδεσσας. Το 1906 φυλακίσθηκε για χρονικό διάστημα τριών μηνών από τις τουρκικές αρχές, καθώς βρέθηκε στην κατοχή του έγγραφο το οποίο τον ενοχοποιούσε. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Χ-164. ΓΕΣ, ό. π., σ. 180)

ΕΚΚΛΗΣΟΧΩΡΙ

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Παπαϊωάννου γεννήθηκε στο Εκκλησοχώρι της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3116)

ΕΣΩΒΑΛΤΑ

ΣΑΜΑΡΑΣ ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ

Ο Μιλτιάδης Σαμαράς καταγόταν από τα Εσώβαλτα της Πέλλας και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3636)

ΘΕΟΔΩΡΑΚΙ

ΣΟΡΤΣΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Σόρτσης γεννήθηκε στο Θεοδωράκι του Νομού Πέλλας και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3821)

ΙΔΑ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΤΡΥΦΩΝ

Ο Τρύφων Δημητρίου γεννήθηκε στην Ίδα της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης από το 1906 έως το 1908, εκτελώντας χρέη αγγελιοφόρου. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-1)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο ιερέας Χρήστος Δημητρίου καταγόταν από την Ίδα του Νομού Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης, εκτελώντας χρέη οδηγού των ανταρτικών σωμάτων, αγγελιοφόρου και μεταφορέα οπλισμού. Όπως δήλωνε, χειροτονήθηκε ιερέας με στόχο να αποτρέψει το ενδεχόμενο του προσηλυτισμού των κατοίκων του χωριού του στην Εξαρχία. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-226)

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

ΜΠΟΖΙΝΟΣ ΜΛΑΔΕΝΗΣ

Ο Μλαδένης Μποζίνος γεννήθηκε στην Ίδα της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2549)

ΚΑΡΥΔΙΑ

ΒΥΡΩΖΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Βυρώζης καταγόταν από την Καρυδιά της Πέλλας και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 443)

ΣΤΑΦΙΔΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο κτηνοτρόφος Κωνσταντίνος Σταφίδας γεννήθηκε στην Καρυδιά της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Συνέδραμε με κάθε τρόπο τα σώματα των οπλαρχηγών Καραπάνου, Μαζαράκη, Βολάνη, Γαρέφης, Καραμανώλη και Σπυρομήλιου (τον οποίο μετέφερε τραυματισμένο στους ώμους του μετά από συμπλοκή με Κομιτατζήδες). Χρησιμοποιήθηκε επίσης ως μεταφορέας πολεμικού υλικού και πληροφοριοδότης. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Σ-389)

ΚΡΩΜΝΗ

ΚΑΜΤΣΙΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Ο Εμμανουήλ Καμτσίκης καταγόταν από την Κρώμνη της Πέλλας και υπηρέτησε ως Οπλίτης από το 1906 έως το 1908 στο σώμα του Αθ. Μινόπουλου και από το 1908 έως το 1909 υπό τις διαταγές του Στ. Νταούτη Περήφανου. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-171)

ΚΑΜΤΣΙΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Καμτσίκης καταγόταν από την Κρώμνη της Πέλλας. Υπηρέτησε ως Οπλίτης στα ανταρτικά σώματα των Αθ. Μινόπουλου και Σ. Νταούτη, συμμετέχοντας στις περισσότερες επιχειρήσεις που αυτά ανέλαβαν. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-202)

ΜΗΤΡΕΝΤΣΗΣ (ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ) ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Μητρέντσης γεννήθηκε στην Κρώμνη της Πέλλας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2352)

ΜΠΟΝΤΑΝΗΣ (ΜΠΟΓΔΑΝΗΣ) ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Μποντάνης ή Μπογδάνης γεννήθηκε στην Κρώμνη της Πέλλας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2558)

ΛΑΓΚΑΔΙΑ

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΝΩΣ

Ο κληρικός Νώε Παπαϊωάννου καταγόταν από την Λαγκαδιά της Πέλλας και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3127)

ΡΑΓΚΟΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Ραγκότης γεννήθηκε στην Λαγκαδιά της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3525)

ΤΕΡΓΙΩΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Τεργιώκης γεννήθηκε στην Λαγκαδιά της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης από το 1905 έως το 1908, επωμιζόμενος την ευθύνη της τροφοδοσίας των ανταρτικών σωμάτων της περιοχής. Ήταν αδελφός του Άγγελου Τεργιώκη, τον οποίο δολοφόνησαν οι Βούλγαροι το 1904. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-480)

ΛΑΚΚΑ

ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Παπαθανάσης γεννήθηκε στην Λάκκα της Πέλλας και συνέδραμε τον αγώνα κατά των Κομιτατζήδων ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3986)

ΛΥΚΟΣΤΟΜΟ

ΓΙΑΝΤΣΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Γιάντσης καταγόταν από το Λυκόστομο του Νομού Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 580)

ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Παπαδάκης καταγόταν από το Λυκόστομο της Πέλλας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2984)

ΜΕΓΑΠΛΑΤΑΝΟΣ

ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Αβραμίδης καταγόταν από τον Μεγαπλάτανο της Πέλλας και υπηρέτησε ως Οπλίτης. Ήταν γιος του φονευθέντος Μακεδονομάχου Χρήστου Αβραμίδα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-217)

ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Ιωάννου γεννήθηκε στον Μεγαπλάτανο του Νομού Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1222)

ΣΑΜΑΡΑΣ (ΛΕΒΕΝΤΗΣ) ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Σαμαράς (ή Λεβέντης) γεννήθηκε στον Μεγαπλάτανο της Πέλλας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3631)

ΜΕΣΗΜΕΡΙ

ΜΑΝΩΛΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Μανωλάκης καταγόταν από το Μεσημέρι της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και πληροφοριοδότης. Διετέλεσε πρόεδρος της κοινότητας Μεσημερίου και μέλος της εθνικής Επιτροπής. Η οικία του αποτελούσε σημείο συγκέντρωσης ανταρτών και οπλαρχηγών όπως ο Γαρέφης, ο Καραμανώλης και ο αρχηγός Γκόκος. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-110)

ΝΗΣΙΩΤΗΣ (ΜΗΛΩΝΑΣ) ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Νησιώτης ή Μυλωνάς γεννήθηκε στο Μεσημέρι της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Συνεργάστηκε με τον συντονιστή των ελληνικών ενεργειών στην περιοχή της Καρατζόβας από το 1907, ιατρό Α. Κιτάνο και τον Συνταγματάρχη του πεζικού Χ. Καραπάνου, του οποίου την δράση συνέδραμε ως πληροφοριοδότης. Ο πατέρας του Νησιώτη εκτελέστηκε από Βουλγάρους τον Μάιο του 1905. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-598)

ΠΑΠΑΣΤΟΓΙΑΝΝΗΣ-ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Παπαϊωάννου (Παπαστογιάννης) γεννήθηκε στο Μεσημέρι της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Μαζί με άλλα έξι μέλη της Επιτροπής Αγώνα αποφάσισε να επισκεφθεί το κοντινό χωριό Φλαμουριά, με στόχο να εμψυχώσει τους κατοίκους και να τονώσει το εθνικό τους φρόνημα. Αυτός και οι σύντροφοί του έπεσαν θύματα βουλγαρικής ενέδρας κοντά στο Μικρό Νερό (Φεβρουάριος 1905) καθώς επέστρεφαν στο Μεσημέρι. Αναφέρεται ότι ο Παπαστογιάννης δέχθηκε δεκαεπτά μαχαίριες πριν ξεψυχήσει. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3246)

**ΠΑΠΑΣΤΟΓΙΑΝΝΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ**

Ο Κωνσταντίνος Παπαστογιάννης καταγόταν από το Μεσημέρι της Πέλλας και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3247)

ΠΑΠΑΤΡΥΦΩΝ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Παπατρυφών καταγόταν από το Μεσημέρι της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν ιερέας του χωριού και ηγετικό στέλεχος της Επιτροπής Αγώνα της κοινότητας του Μεσημερίου. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3255)

ΠΕΡΔΙΚΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Περδικας καταγόταν από το Μεσημέρι της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης από το 1905 έως το 1907. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-674)

ΣΤΟΥΓΙΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Στουγιάννης γεννήθηκε στο Μεσημέρι της Πέλλας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3947)

ΝΗΣΙ

ΓΩΓΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Γώγος καταγόταν από το Νησί του Νομού Πέλλας. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης, οδηγός και τροφοδότης ανταρτικών σωμάτων από το 1905 έως το 1909. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-318)

ΟΡΜΑ

ΓΙΑΝΝΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Γιάννου καταγόταν από την Όρμα της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 566)

ΓΩΓΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Γώγος γεννήθηκε στην Όρμα του Νομού Πέλλας και συνέδραμε τις ελληνικές ένοπλες ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 734)

ΜΑΡΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Μάρκου καταγόταν από την Όρμα της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2245)

ΜΑΡΚΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Μάρκου γεννήθηκε στην Όρμα της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2246)

ΜΙΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Μίνος γεννήθηκε στην Όρμα της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2377)

**ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ**

Ο Κωνσταντίνος Παπαναστασίου γεννήθηκε στην Όρμα της Πέλλας και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3150)

ΠΕΤΡΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Πετρίδης γεννήθηκε στο χωριό Όρμα της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3399)

ΠΕΤΡΙΔΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Πετρίδης καταγόταν από την Όρμα της Πέλλας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3400)

ΠΕΤΡΙΔΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ-ΤΟΔΗΣ

Ο Σταύρος Πετρίδης γεννήθηκε στην Όρμα της Πέλλας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3401)

ΠΑΛΙΟΣ ΜΥΛΟΤΟΠΟΣ

ΒΟΥΔΡΙΣΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Βουδρισλής καταγόταν από τον Παλιό Μυλότοπο του Νομού Πέλλας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 418)

ΠΕΝΤΑΠΛΑΤΑΝΟΣ

ΑΝΔΡΑΜΑΝΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Μακεδονομάχος Ιωάννης Ανδραμάνος καταγόταν από το χωριό Πενταπλάτανος του Νομού Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 32)

ΡΩΜΑ ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ

Η Πασχαλίνα Ρώμα καταγόταν από τον Πενταπλάτανο της Πέλλας και συνέδραμε τον αγώνα κατά των Βουλγάρων ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3585)

ΠΕΡΙΚΛΕΙΑ

ΠΟΠΤΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Πόπτσης γεννήθηκε στην Περίκλεια της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3477)

ΤΣΑΓΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τσάγρης γεννήθηκε στην Περίκλεια του Νομού Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4168)

ΠΡΟΜΑΧΟΙ

ΣΤΟΥΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Στούπης γεννήθηκε στους Προμάχους της Πέλλας και έδρασε ως Οπλίτης. Συνεργάστηκε με τον Τ. Βέσκα και με τον επιλοχία Χρ. Καραπάνο. Σκοτώθηκε σε συμπλοκή με την ομάδα του αρχικομιτατζή Μιλάνωφ κοντά στον Προμαχώνα. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 268)

ΤΣΟΤΣΙΟΣ (ΒΕΣΚΟΣ) ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Τσότσιος ή Βέσκος καταγόταν από τους Προμάχους της Πέλλας και έδρασε ως Οπλαρχηγός Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4352)

ΡΑΧΩΝΑ

ΣΤΑΜΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Στάμκος γεννήθηκε στην Ραχώνα της Πέλλας και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3882)

ΣΤΑΜΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Στάμκος καταγόταν από την Ραχώνα της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3883)

ΣΚΥΔΡΑ

ΔΗΜΠΑΡΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ο Χριστόδουλος Δημπάρης καταγόταν από την Σκύδρα του Νομού Πέλλας και έδρασε ως οδηγός. Ήταν γιος του επίσης Μακεδονομάχου οπλίτη Δ. Δημπάρη. Συνεργάστηκε με τον Κάκκαβο, μέσω του οποίου λάμβανε εντολές της Μητροπόλεως της Έδεσσας. Ο Δημπάρης σε ορισμένες περιπτώσεις ήταν επιφορτισμένος να ενημερώνει τις τουρκικές αρχές για επι-

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

κείμενες αποστολές των Εξαρχικών, ώστε η βουλγαρική πλευρά να αποδυναμώνεται δίχως οι Έλληνες Μακεδονομάχοι να εκθέτουν εαυτούς στον κίνδυνο. Την συνήθη αυτή πρακτική εφάρμοσε στο χωριό Ριζάρι, όπου μετά από βουλγαροτουρκική συμπλοκή έπεσαν νεκροί δύο Κομιτατζήδες. Υπήρξε σφοδρός διώκτης των πρακτόρων της Εξαρχίας και ανάμεσα στα θύματά του ήταν άγνωστος δάσκαλος της Σκύδρας, ο οποίος προπαγάνδιζε υπέρ της Βουλγαρίας και της βουλγαρικής γλώσσας. Ο ίδιος ο Δημπάρης περιόδευσε σε πολλά χωριά της Μακεδονίας με μόνιμο και σταθερό στόχο την τόνωση του ελληνικού εθνικού αισθήματος των κατοίκων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-27)

ΣΩΣΑΝΔΡΑ

ΠΑΠΑΤΑΣΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Παπατάσιος γεννήθηκε στην Σωσάνδρα της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3250)

ΠΕΓΙΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Πέγιος καταγόταν από την Σωσάνδρα της Πέλλας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3356)

ΤΑΣΙΩΝΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Τασιώνης γεννήθηκε στην Σωσάνδρα του Νομού Πέλλας και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4014)

ΥΔΡΑΙΑ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Αναστασίου καταγόταν από την Υδραία του Νομού Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 119)

ΦΛΑΜΟΥΡΙΑ

ΚΙΤΣΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Κίτσιος γεννήθηκε στην Φλαμουριά της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1604)

ΚΙΤΣΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Κίτσος (Πράκτορας Γ' τάξης) καταγόταν από την Φλαμουριά της Πέλλας. Ήταν ένας από τους αγροφύλακες που ανέλαβαν να συνοδεύσουν στο Μεσημέρι τον Παπαστογιάννη και τους συντρόφους, οι οποίοι είχαν έλθει για να α-

νυψώσουν το ηθικό των κατοίκων της Φλαμουριάς. Κατά την διάρκεια του ταξιδιού της επιστροφής έπεσε θύμα βουλγαρικής ενέδρας και βρήκε τραγικό θάνατο μαζί με τους Παπαστογιάννη, Ζαφειρίου, Γιαννάκη, Μποζίνη και Θωμά. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1611)

ΤΣΙΤΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Τσίτσιος γεννήθηκε στην Φλαμουριά της Πέλλας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Εκτελέστηκε από Κομιτατζήδες το 1906. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-486)

ΤΣΙΤΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Τσίτσιος γεννήθηκε στην Φλαμουριά της Πέλλας και συνέδραμε τις ελληνικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4321)

ΤΣΙΤΣΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Τσίτσιος καταγόταν από την Φλαμουριά της Πέλλας και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. Πιθανότατα ήταν γιος του Κωνσταντίνου Τσίτσιος. Εκτελέστηκε από Κομιτατζήδες το 1906. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-486)

Νομός ΠΙΕΡΙΑΣ

ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	132
ΑΙΓΙΝΙΟ	132
ΒΡΟΝΤΟΥ	132
ΔΙΟΝ	132
ΕΛΑΤΟΧΩΡΙ	132
ΚΑΛΛΙΘΕΑ	132
ΚΑΛΥΒΙΑ	132
ΚΑΡΙΤΣΑ	132
ΚΑΤΕΡΙΝΗ	132
ΚΟΛΙΝΔΡΟΣ	133
ΚΟΝΤΑΡΙΩΤΙΣΣΑ	133
ΛΙΤΟΧΩΡΟ	134
ΛΟΦΟΣ	134
ΜΗΛΙΑ	134
ΠΛΑΤΑΜΩΝΑΣ	134
ΡΗΤΙΝΗ	134
ΣΦΕΝΔΑΜΙ	135

ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ο Χριστόδουλος Παπαγιάννης γεννήθηκε στον Άγιο Ιωάννη της Πιερίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2976)

ΑΙΓΙΝΙΟ

ΜΑΚΡΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Μακρής γεννήθηκε στο Αιγίνιο της Πιερίας και έδρασε ως Ομαδάρχης στο σώμα του Ν. Δουμπιώτη (Αμύντας) το 1907 στην περιοχή Βέροιας-Νάουσας. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-551)

ΒΡΟΝΤΟΥ

ΤΟΥΤΟΥΦΑΣ (ΠΑΠΠΑΣ) ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τουτούφας (ή Παππάς) γεννήθηκε στην Βροντού της Πιερίας και υπηρέτησε ως Οπλίτης στα σώματα των Γκούτα, Μακρή και Φραγκάκου (Μαλέας). (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-339)

ΔΙΟΝ

ΣΑΦΕΤΗΣ (ΦΕΚΑΣ) ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ

Ο Αριστοτέλης Σαφέτης ή Φέκας καταγόταν από το Δίον της Πιερίας και αγωνίσθηκε εναντίον των Κομιτατζήδων ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3683)

ΕΛΑΤΟΧΩΡΙ

ΧΑΣΙΩΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Χασιώτης γεννήθηκε στο Ελατοχώρι της Πιερίας και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4512)

ΚΑΛΛΙΘΕΑ

ΖΑΧΟΥ ΤΑΞΙΑΡΧΟΣ

Ο Ταξίαρχος Ζάχου καταγόταν από την Καλλιθέα της Πιερίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν μέλος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής, επιφορτισμένος να οδηγήσει τα διάφορα ανταρτικά σώματα από ασφαλείς οδούς, χερσαίους ή και θαλάσσιους, στον προορισμό τους. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-132)

ΠΟΛΙΖΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Πολιζός γεννήθηκε στην Καλλιθέα του Νομού Πιερίας και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3467)

ΚΑΛΥΒΙΑ

ΓΩΤΑΣ ΓΟΥΣΙΟΣ

Ο Γούσιος Γώτας καταγόταν από τα Καλύβια της Πιερίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 739)

ΚΑΡΙΤΣΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΑΔΑΜ

Ο Αδάμ Ευαγγέλου καταγόταν από την Καρίτσα της Πιερίας και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Γ. Φραγκάκου (Μαλέα), συμμετέχοντας σε όλες τις επιχειρήσεις που αυτό ανέλαμβανε. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ε-16)

ΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΓΙΩΡΓΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Γιώργας ή Νταούκας καταγόταν από την Κατερίνη της Πιερίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 595)

ΔΑΛΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Δάλλας καταγόταν από την Κατερίνη της Πιερίας και έδρασε ως Οπλίτης. Συνεργάστηκε με τους αρχηγούς Ν. Ρόκα, Μ. Αναγνωστόπουλο (Ματαπάς) και με τον Γ. Φραγκάκο (Μαλέας). Το 1906 έλαβε μέρος στην συμπλοκή με τους Τούρκους στο Γραμματικό. Τον Φεβρουάριο του 1907 μετά από διαταγή του Ματαπά, μαζί με άλλους, ανέλαβε να εξουδετερώσει δώδεκα Κομιτατζήδες στο χωριό Βουδάγια. Τον Δεκέμβριο του 1908 κατόρθωσε να εξοντώσει στο χωριό Τρίλοφο τους Τουρκαλβανούς Ναζίφ και Ζινέλι. Τα θύματα είχαν αποδειχθεί ιδιαίτερα δύσκολοι αντίπαλοι έχοντας καταφέρει σημαντικά πλήγματα στο πατριαρχικό στρατόπεδο, όπως η εκτέλεση του Προέδρου της Εθνικής Επιτροπής στην Χαράδρα της Ημαθίας, Ι. Τζουμέρκα. Κατά την διάρκεια του Α' Βαλκανικού Πολέμου τραυματίστηκε σε μάχη με Τούρκους στο Ζαγόρι της Ηπείρου. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-158)

ΚΑΡΑΝΙΚΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Καρανίκας καταγόταν

από την Κατερίνη της Πιερίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σύμφωνα με μαρτυρία του Γ. Φραγκάκου (Μαλέας), έλαβε μέρος σε επιθετικές ενέργειες εναντίον Βουλγάρων και Ρουμανιζόντων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-734)

ΚΑΡΑΝΤΖΑΣ (ΣΥΡΡΟΣ) ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Καραντζάς ή Σύρρος καταγόταν από την Κατερίνη της Πιερίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1447)

ΜΑΝΑΚΟΣ (ΜΟΥΛΙΟΣ) ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ο Σπυρίδων Μανάκος ή Μούλιος καταγόταν από την Κατερίνη της Πιερίας. Διετέλεσε Οπλίτης στο σώμα του Γ. Φραγκάκου (Μαλέας), συμμετέχοντας σε όλες τις αποστολές που αυτό ανέλαμβανε. Μεταξύ αυτών ήταν και η επίθεση κατά του επικεφαλής της ρουμανικής προπαγάνδας, Χατζηγώγου. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-492)

ΜΠΑΜΠΑΝΙΚΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Μπαμπανίκας γεννήθηκε στην Κατερίνη της Πιερίας και αγωνίσθηκε ως Ομαδάρχης ένοπλης ομάδας ανταρτών. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2467)

ΜΠΙΝΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Μπίντας γεννήθηκε στην Κατερίνη της Πιερίας και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2535)

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ο Σπυρίδων Παπαγεωργίου καταγόταν από την Κατερίνη της Πιερίας και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2966)

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ

Ο Αλκιβιάδης Παπαδημητρίου γεννήθηκε στην Κατερίνη της Πιερίας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3005)

ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ ΑΣΤΕΡΙΟΣ

Ο Αστέριος Παπαζήσης καταγόταν από την Κατερίνη της Πιερίας και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3072)

ΠΑΣΤΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Πάστρας καταγόταν από την

Κατερίνη της Πιερίας και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης. Το 1906 κατετάγη στο σώμα του οπλαρχηγού Κ. Γκούτα και έλαβε μέρος στις συμπλοκές κοντά στο Σμύλοβο καθώς και στην πυρπόληση του χωριού. Αργότερα συμμετείχε στην μάχη κοντά στην θέση Περιστέρι, στο χωριό Μακάροβο. Μετά την σύγκρουση αυτή, ο Πάστρας βοήθησε στην μεταφορά του τραυματισμένου οπλαρχηγού Δικόνυμου Μακρή σε ασφαλές μέρος. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-435)

ΣΤΑΘΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Στάθης γεννήθηκε στην Κατερίνη της Πιερίας και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3086)

ΣΤΡΕΜΠΙΝΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Στρεμπίνας καταγόταν από την Κατερίνη της Πιερίας και έδρασε ως Οπλαρχηγός Β' τάξης στην περιοχή του Ολύμπου. Μετά την επανάσταση του 1908 φαίνεται ότι δεν πείσθηκε από τα κηρύγματα περί ισότητας των Νεοτούρκων και παρέμεινε σε διαρκή ετοιμότητα, αρνούμενος να εγκαταλείψει την ένοπλη δράση. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 294)

ΤΕΓΟΥΛΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο βλαχικής καταγωγής Νικόλαος Τεγούλιας γεννήθηκε στην Κατερίνη της Πιερίας και έδρασε ως Οπλίτης. Έλαβε μέρος τον Φεβρουάριο του 1907 στην επίθεση εναντίον του αρχηγού της ρουμανικής προπαγάνδας στην περιοχή, Χατζηγώγου, καθώς και σε άλλες επιχειρήσεις με στόχο ρουμανίζοντες. Συχνά χρησιμοποιήθηκε για την μεταφορά μηνυμάτων και οπλισμού, όπως επίσης και ως οδηγός των ανταρτών σε περιοχές που εκείνος γνώριζε καλά. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-341)

ΤΖΙΜΟΓΕΩΡΓΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Τζιμογεώργης γεννήθηκε στην Κατερίνη της Πιερίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν σύνδεσμος του Κέντρου Θεσσαλονίκης με τα σώματα του Ρόκα, του Αναγνωστόπουλου, του Κατσιγάρη και του Μαλέα από το 1903 έως το 1909. Ακόμη, η οικία του είχε μετατραπεί σε αποθήκη πολεμικού υλικού των ανταρτικών ομάδων. Διατηρώντας καλές σχέσεις με πρόσωπα της οθωμανικής διοίκησης, μπορούσε να εκμαιεύει πληροφορίες ζωτικής σημασίας για την διεξαγωγή του Αγώνα στην περιοχή της Πιερίας. Το τίμημα της εθνικής του δράσης

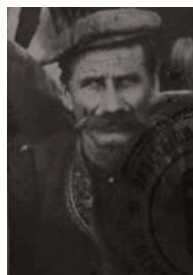
ήταν η δολοφονία του πατέρα του από τους Κομιτατζήδες. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-440)

ΚΟΛΙΝΔΡΟΣ

ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ

Ο Μακεδονομάχος και Ηπειρομάχος Αριστείδης Γεωργακόπουλος γεννήθηκε στον Κολινδρό της Πιερίας και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης υπό τις διαταγές του Β. Σταυρόπουλου, γνωστού και ως καπετάν Κόρακα, από το 1907 έως το 1908 λαμβάνοντας μέρος σε πολλές μάχες εναντίον Βουλγάρων και Τούρκων. Το 1912 τραυματίστηκε ελαφρά στην μάχη του Λιανοβερίου μαζί με το σώμα του Γαρέφη. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-185)

ΖΑΜΑΝΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

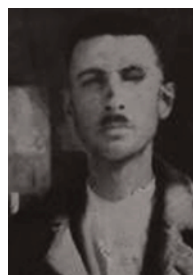
Ο Μιχαήλ Ζαμάνης καταγόταν από τον Κολινδρό της Πιερίας. Υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Γ. Φραγκάκου (Μαλέας), μαζί με τους άνδρες του οποίου συμμετείχε

στην επίθεση εναντίον του πράκτορα της ρουμανικής προπαγάνδας Χατζηγώγου στο χωριό Άγιος Ιωάννης. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-13)

ΘΕΟΛΟΓΙΔΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ

Ο Ελευθέριος Θεολογίδης καταγόταν από τον Κολινδρό του Νομού Πιερίας και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Διετέλεσε γραμματέας και αγγελιοφόρος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής, την οποία είχε διορίσει ο αρχηγός Γ. Φραγκάκος (Μαλέας). Παράλληλα, ως ταμίας της επιτροπής ήταν επιφορτισμένος με την συλλογή των συνδρομών των κατοίκων του Κολινδρού. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Θ-12)

ΚΟΥΡΕΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Κουρέλας γεννήθηκε στον Κολινδρό της Πιερίας και έδρασε ως Οπλίτης. Σκοτώθηκε σε συμπλοκή με τουρκικό απόσπασμα τον Δεκέμβριο του 1904.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-829)

ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Μιχαηλίδης γεννήθηκε στον Κολινδρό της Πιερίας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2387)

ΝΑΝΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Νάνος γεννήθηκε στον Κολινδρό της Πιερίας και έδρασε ως Οπλίτης στο σώμα του Α. Μαζαράκη. Σκοτώθηκε στην μάχη των Γιαννιτσών.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ν-162)

ΝΑΝΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Ο Σωτήριος Νάνος καταγόταν από τον Κολινδρό της Πιερίας. Ήταν αδελφός του φονευθέντος Νικολάου Νάνου και υπηρέτησε ως Οπλίτης υπό τις διαταγές του Γ. Πέτρου. Στη διάρκεια του Αγώνα τραυματίστηκε και αργότερα συνελήφθη και καταδικάστηκε σε διετή κάθειρξη. Αποφυλακίστηκε τον Απρίλιο του 1906. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ν-369)

ΣΚΟΤΙΔΑΣ (ΠΟΖΕΡΙΤΗΣ)

ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ

Ο Πρόδρομος Σκοτιδάς ή Ποζεριτής γεννήθηκε στον Κολινδρό της Πιερίας και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3808)

ΚΟΝΤΑΡΙΩΤΙΣΣΑ

ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Γιαννάκος καταγόταν από την Κονταριώτισσα του Νομού Πιερίας και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 550)

ΚΑΡΑΜΗΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Καραμηστόπουλος καταγόταν από την Κονταριώτισσα του Νομού Πιερίας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1433)

ΚΟΥΛΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Κουλιανόπουλος γεννήθηκε στην Κονταριώτισσα του Νομού Πιερίας και συνέδραμε τον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν επιφορτισμένος α-

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

πό την Εθνική Επιτροπή του χωριού να προσφέρει τις υπηρεσίες του ως οδηγός στα διερχόμενα από την Λάρισα ανταρτικά σώματα, καθώς η γεωγραφική θέση του χωριού το καθιστούσε κόμβο για τις ομάδες μαχητών, οι οποίες αποστέλλοντο από την «Παλαιά Ελλάδα».

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-736)

ΝΑΤΣΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Νάτσιος γεννήθηκε στην Κονταριώτισσα της Πιερίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης υπό τις διαταγές του αρχηγού Γ. Φραγκάκου (Μαλέας). Έλαβε μέρος στην εκτέλεση βουλγαριζόντων στην Μπουτάγια και στην πυρπόληση του χωριού Άγιος Ιωάννης, ορμητηρίου του επικεφαλής της ρουμανικής προπαγάνδας Χατζηγώγου.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ν-140)

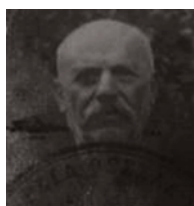
ΛΙΤΟΧΩΡΟ

ΖΑΧΟΥΔΑΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Ζαχουδάνης γεννήθηκε στο Λιτόχωρο του Νομού Πιερίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σύμφωνα με μαρτυρία του Γ. Φραγκάκου (Μαλέας), ήταν επιφορτισμένος με την μεταφορά πολεμοφοδίων και την συλλογή πληροφοριών σχετικά με τις κινήσεις Τούρκων και Βουλγάρων.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-135)

ΜΠΑΛΑΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

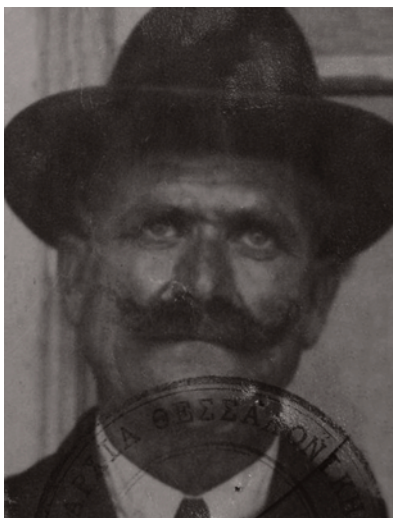
Ο Δημήτριος Μπαλάτος γεννήθηκε στο Λιτόχωρο της Πιερίας και συνέδραμε την δράση των ελληνικών ανταρτικών σωμάτων ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2451)

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ) ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Παπαδόπουλος ή Παπαδημητρίου ή Αναγνώστης καταγόταν από το Λιτόχωρο της Πιερίας και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3027)

ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Ρηγόπουλος γεννήθηκε στο Λιτόχωρο της Πιερίας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3550)

ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ

Ο Τριαντάφυλλος Τηλέγραφος γεννήθηκε στο Λιτόχωρο της Πιερίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης στην περιοχή του Ολύμπου. Προσέφερε σημαντικές υπηρεσίες στο σώμα του Συνταγματάρχη Γ. Φραγκάκου (Μαλέας) ως οδηγός, αγγελιοφόρος και μεταφορέας πολεμικού υλικού από την Λάρισα στην Μακεδονία. Δεν ήταν λίγες οι φορές που κινδύνευσε να συλληφθεί από τουρκικές περιπόλους, οι οποίες καταδίωκαν ανηλεώς τους Έλληνες Πράκτορες στην περιοχή.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-458)

ΧΑΣΙΩΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Χασιώτης γεννήθηκε στο Λιτόχωρο της Πιερίας και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4516)

ΛΟΦΟΣ

ΦΙΛΟΚΩΣΤΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Φιλόκωστας γεννήθηκε στον Λόφο της Πιερίας και έδρασε ως Ομαδάρχης. Από το 1905 έως το 1907 μαζί με τους δεκαοκτώ άνδρες του συνεργάστηκε με τον ανθυπολοχαγό Αναγνωστάκο στην περιοχή των Γρεβενών, όπου η ρουμανική προπαγάνδα ήταν έντονη. Τα έτη 1907-1908 υπηρέτησε υπό τις διαταγές του Κ. Μαζαράκη, συμμετέχοντας σε πολλές συμπλοκές με βουλγαρικές συμμορίες. Αργότερα, την περίοδο 1912-1913, έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Φ-80)

ΜΗΛΙΑ

ΜΑΥΡΟΜΑΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Μαυρομάτης καταγόταν από την Μηλιά της Πιερίας και έδρασε ως Οπλίτης στο σώμα του Σταυρόπουλου. Σκοτώθηκε σε σύγκρουση με ρουμανίζοντες στον Άγιο Ιωάννη Καστανιάς το 1908. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1485)

ΠΛΑΤΑΜΩΝΑΣ

ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Γεροβασίλης καταγόταν από τον Πλαταμώνα της Πιερίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν μέλος της τοπικής Επιτροπής και συνεργάτης του επικεφαλής της εθνικής προσπάθειας στην περιοχή, Παπαθανάση Οικονόμου. Σύμφωνα με μαρτυρία του Γ. Φραγκάκου (Μαλέας), ήταν επιφορτισμένος με την μεταφορά πολεμοφοδίων στους αντάρτες των γύρω περιοχών, τους οποίους συχνά βοηθούσε ως οδηγός τους.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-292)

ΔΡΟΥΓΚΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Δρούγκας γεννήθηκε στον Πλαταμώνα της Πιερίας και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. Επιστρέφοντας από αποστολή στην Ραψάνη, την οποία του είχε αναθέσει ο καπετάν Κολιός, συνεπλάκη με ενεδρεύοντες Τούρκους. Αν και κατόρθωσε να ξεφύγει, οι Τούρκοι του κατόφεραν τρία σοβαρά τραύματα καθιστώντας τον ανάπηρο για το υπόλοιπο της ζωής του.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-146)

ΡΗΤΙΝΗ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Γραμματικός καταγόταν από την Ρητίνη του Νομού Πιερίας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν επιφορτισμένος να διαβιβάζει εντολές και πληροφορίες στα ανταρτικά σώματα της περιοχής. Επίσης, διετέλεσε πρόεδρος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-280)

ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Θωμόπουλος γεννήθηκε στην Ρητίνη της Πιερίας και υπηρέτησε ως Ομαδάρχης ελληνικών ανταρτικών σωμάτων.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1178)

**ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ (ΓΚΟΓΚΟΣ)
ΓΕΩΡΓΙΟΣ**

Ο Γεώργιος Θωμόπουλος ή Γκόγκος γεννήθηκε στην Ρητίνη της Πιερίας και έδρασε ως Οπλαρχηγός Β΄ τάξης. Έδρασε στην περιοχή του Ολύμπου μαζί με τους Στρεμπίνα, Φραγκάκο, Ρόκα και Αναγνωστάκο. Έλαβε μέρος στην επίθεση εναντίον των πρακτόρων της ρουμανικής προπαγάνδας Χατζηγώγου και Τζέγκα. Μετά την επανάσταση των Νεοτούρκων η οικογένειά του διώχθηκε και παρέμεινε σε ε-

τοιμότητα, προκειμένου να προστατεύσει την περιοχή και τον ελληνικό πληθυσμό της. Τέλος, έλαβε μέρος στους δύο Βαλκανικούς Πολέμους.
(ΓΕΣ, ό. π., σ. 294. Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Θ-36)

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Παπανικολάου γεννήθηκε στην Ρητίνη της Πιερίας και έδρασε ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3206)

ΣΙΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Σιασόπουλος καταγόταν από την Ρητίνη της Πιερίας και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3728)

ΣΦΕΝΔΑΜΙ

ΠΕΛΑΛΗΣ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Πελάλης καταγόταν από το Σφενδάμι της Πιερίας και έδρασε ως Οπλίτης στο σώμα του αρχηγού Άγρα.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-421)

Νομός ΣΕΡΡΩΝ

ΑΓΙΟΧΩΡΙ	138	ΛΑΓΚΑΔΙ	145
ΑΓΡΙΑΝΗ	138	ΛΕΥΚΩΝΑΣ	145
ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙ	138	ΛΙΒΑΔΙΑ	145
ΑΚΡΙΤΟΧΩΡΙ	138	ΛΙΒΑΔΟΧΩΡΙ	145
ΑΛΙΣΤΡΑΤΗ	138	ΜΑΚΡΟΥΔΙ	145
ΑΜΜΟΥΔΙΑ	138	ΜΕΛΕΝΙΚΙΤΣΙ	145
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ	139	ΜΕΣΟΛΑΚΚΙΑ	145
ΑΝΩ ΒΡΟΝΤΟΥ	139	ΜΗΤΡΟΥΣΙ	146
ΑΝΩ ΠΟΡΟΙΑ	140	ΜΙΚΡΟ ΣΟΥΛΙ	146
ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙ	140	ΜΥΡΡΙΝΗ	146
ΒΑΛΤΕΡΟ	140	ΝΕΑ ΖΙΧΝΗ	146
ΒΑΜΒΑΚΙΑ	140	ΝΕΟ ΠΕΤΡΙΤΣΙ	147
ΒΑΜΒΑΚΟΦΥΤΟ	140	ΝΕΟ ΣΟΥΛΙ	147
ΓΑΖΩΡΟΣ	141	ΝΙΓΡΙΤΑ	147
ΓΕΦΥΡΟΥΔΙ	141	ΝΙΚΟΚΛΕΙΑ	149
ΔΑΦΝΗ	141	ΟΡΕΙΝΗ	149
ΔΑΦΝΟΥΔΙ	141	ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟ	149
ΔΗΜΗΤΡΙΤΣΙ	141	ΠΑΛΑΙΟΚΩΜΗ	149
ΕΛΑΙΩΝΑΣ	141	ΠΕΝΤΑΠΟΛΗ	149
ΕΛΑΦΟΧΩΡΙ	142	ΠΟΝΤΙΣΜΕΝΟ	150
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΠΑΠΠΑΣ	142	ΠΡΟΜΑΧΩΝΑΣ	150
ΕΥΚΑΡΠΙΑ	142	ΠΡΩΤΗ	150
ΖΕΡΒΟΧΩΡΙ	142	ΡΟΔΟΛΙΒΟΣ	150
ΗΡΑΚΛΕΙΑ	142	ΣΕΡΡΕΣ	151
ΚΑΛΑ ΔΕΝΔΡΑ	144	ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟ	158
ΚΑΛΛΙΘΕΑ	144	ΣΙΤΟΧΩΡΙ	159
ΚΑΜΕΝΙΚΙΑ	144	ΣΚΟΤΟΥΣΣΑ	159
ΚΑΡΠΕΡΗ	144	ΣΤΡΥΜΟΝΙΚΟ	159
ΚΑΤΩ ΚΑΜΗΛΑ	144	ΣΦΕΛΗΝΟΣ	159
ΚΑΤΩ ΠΕΤΡΙΤΣΙ	145	ΧΙΟΝΟΧΩΡΙ	159
ΚΑΤΩ ΠΟΡΟΙΑ	145	ΧΟΡΤΕΡΟ	159
ΚΕΡΚΙΝΗ	145	ΧΟΥΜΝΙΚΟ	160
ΚΟΥΒΟΥΚΛΙΑ	145	ΧΡΥΣΟ	160

ΑΓΙΟΧΩΡΙ

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΑΡΙΝΟΣ

Ο Μαρίνος Παπαγεωργίου γεννήθηκε στο Αγιοχώρι των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης, συνεργαζόμενος με τον αρχηγό Δ. Δούκα.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-642)

ΣΤΟΓΙΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Στόγιας γεννήθηκε στο Αγιοχώρι των Σερρών και αγωνίστηκε κατά των Κομιτατζήδων ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3941)

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο δάσκαλος και συνεργάτης του Κομιτάτου Αθηνών, Δημήτριος Χριστοδούλου, γεννήθηκε στο Αγιοχώρι των Σερρών. Συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης στην Αλιστράτη και στην γενέτειρά του, όπου δολοφονήθηκε από Βουλγάρους τον Μάρτιο του 1906.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Χ-219)

ΑΓΡΙΑΝΗ

ΚΑΠΙΚΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Καπικής καταγόταν από την Αγριανή του Νομού Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1352)

ΚΑΡΥΟΦΙΛΗΣ ΜΠΟΖΙΚΗΣ

Ο Μποζίκης Καρυοφίλης καταγόταν από την Αγριανή του Νομού Σερρών και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1523)

ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο κληρικός Ευάγγελος Φιλιππίδης καταγόταν από την Αγριανή των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν πληροφοριοδότης και οδηγός των σωμάτων του καπετάν Αλέξανδρου, Δούκα και Στέργιου, της περιφέρειας Κάτω Τζουμαγιάς. Συνετέλεσε με το κήρυγμα και την εν γένει εθνική του δράση ώστε το χωριό του να παραμείνει στο πατριαρχικό στρατόπεδο, αποκρούοντας την βουλγαρική προπαγάνδα. Οι Εξαρχικοί τον εκδικήθηκαν πυρπολώνοντας τον Δεκέμβριο του 1906

την οικία του, εντός της οποίας βρισκόταν η σύζυγός του, με αποτέλεσμα η ανήμπορη γυναίκα να βρει τραγικό θάνατο.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Φ-92)

ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙ

ΛΙΩΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Λιώτης γεννήθηκε στο Αηδονοχώρι των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2063)

ΜΠΑΣΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Μπασδής καταγόταν από το Αηδονοχώρι των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης στην περιοχή της Νιγρίτας. Συνεργάστηκε με τους καπετάν Δούκα και Κοσμοπούλο, ενώ ιδιαίτερα σημαντική υπήρξε η προσφορά του τόσο στην συλλογή χρημάτων για την διεξαγωγή και συνέχιση του Αγώνα όσο και ως πληροφοριοδότη των ελληνικών ενόπλων ανταρτικών ομάδων.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-30)

ΑΚΡΙΤΟΧΩΡΙ

ΓΙΑΝΝΟΥΣΗΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Γιαννούσης καταγόταν από το Ακριτοχώρι των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 577)

ΑΛΙΣΤΡΑΤΗ

ΒΟΖΙΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

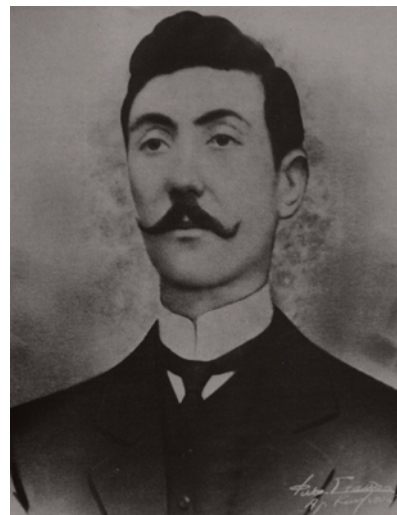
Ο Βασίλειος Βοζίκης καταγόταν από την Αλιστράτη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 398)

ΚΟΥΤΛΕΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Κούτλες γεννήθηκε στην Αλιστράτη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Σύμφωνα με τον Δούκα, ηγείτο μικρής ομάδας, η οποία ανέλαμβανε παράτολμες νυχτερινές αποστολές. Μαζί με τους άνδρες του έλαβε μέρος στην επίθεση κατά της συμμορίας του Πανίτσα στο Αγιοχώρι καθώς και στις μάχες στην Πίρσιοβα και στην Μικρόπολη εναντίον Κομιτατζήδων.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-687)

ΣΤΟΪΜΕΝΙΔΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

Ο Ευστάθιος Στοϊμένιδης γεννήθηκε στην Αλιστράτη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3946)

ΦΡΑΓΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Φράγκος καταγόταν από την Αλιστράτη των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Χρησιμοποιήθηκε από το ελληνικό Προξενείο της Ελασσόνας ως αγγελιοφόρος και ως σύνδεσμος με την Μητρόπολη της Κοζάνης. Ο οπλαρχηγός Ι. Βελούλας αναφέρει ότι δεν ήταν λίγες οι φορές που διέθεσε το πανδοχείο του για να περιθάψει καταδιωκόμενους Μακεδονομάχους ή και τις οικογένειές τους.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Φ-107)

ΑΜΜΟΥΔΙΑ

ΒΑΣΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

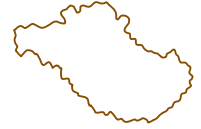
Ο Απόστολος Βάσιος καταγόταν από την Αμμουδιά του Νομού Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. Από το 1903 έως το 1908 συνεργάστηκε με την οπλαρχηγό Σ. Χατζηπανταζή και με τον επίσης οπλαρχηγό Στ. Βλάχβεη, τους οποίους ενημέρωνε σχετικά με τις κινήσεις του εχθρού. Το 1913 κατετάγη στο 2ο Ιππικό Σύνταγμα Σερρών.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-27)

ΓΡΟΥΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Γρούγιος καταγόταν από την Αμμουδιά των Σερρών. Ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης και συνεργάστηκε με τον οπλαρχηγό Αθ. Χατζηπανταζή. Το 1916 συνελήφθη από τα βουλγαρικά κατοχικά στρατεύματα και εξορίστηκε στο Κίτοσοβο της Βουλγαρίας.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-35)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Ευαγγελίδης γεννήθηκε στην

Αμμουδιά των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης υπό τις διαταγές της Σ. Χατζηπανταζή καθ' όλη την διάρκεια του Αγώνα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ε-3)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ ΛΑΖΑΡΟΣ

Ο κληρικός Λάζαρος Ευαγγελίδης καταγόταν από την Αμμουδιά των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και οδηγός. Χρησιμοποιήθηκε επίσης για την μεταφορά όπλων και πολεμοφοδίων σε διάφορα σώματα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ε-32)

ΚΑΜΜΕΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Καμμένης γεννήθηκε στην Αμμουδιά του Νομού Σερρών και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Σ. Βλάχβη και της Σ. Χατζηπανταζή. Επίσης, έδρασε ως σύνδεσμος του σώματος του Αθ. Χατζηπανταζή, συζύγου της γνωστής οπλαρχηγού. Το 1916 συνελήφθη από τους Βουλγάρους και εστάλη αιχμάλωτος στο Κίτσοβο, όπου ξυλοκοπήθηκε βάνουσα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-77)

ΚΑΡΑΜΠΕΛΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Καραμπέλας καταγόταν από την Αμμουδιά του Νομού Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1439)

ΚΑΡΑΜΠΕΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Καραμπέλας καταγόταν από την Αμμουδιά του Νομού Σερρών. Υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Δ. Γκογκολάκη (Μητρούσης) μετά τον θάνατο του οποίου χρησιμοποιήθηκε από τον Σ. Βλάχβη ως οδηγός των ανδρών του. Ακόμη έδρασε ως πληροφοριοδότης του ελληνικού Προξενείου Σερρών, συγκεντρώνοντας στοιχεία για τις κινήσεις των βουλγαρικών σωμάτων. Συχνά προσέφερε τις υπηρεσίες του στην μεταφορά οπλισμού και πολεμοφοδίων στους Έλληνες μαχητές. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-61)

ΚΕΧΑΓΙΑΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Άγγελος Κεχαγιάς γεννήθηκε στην Αμμουδιά του Νομού Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1586)

ΝΑΤΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Νάτσης καταγόταν από την Αμμουδιά των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης, συνεργαζόμενος με την

οπλαρχηγό Σ. Χατζηπανταζή καθ' όλη την διάρκεια του Μακεδονικού Αγώνα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ν-22)

ΝΑΤΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Νάτσης καταγόταν από την Αμμουδιά των Σερρών και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2646)

ΝΟΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Νότας γεννήθηκε στην Αμμουδιά του Νομού Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2731)

ΝΟΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Νότας καταγόταν από την Αμμουδιά των Σερρών και συνέδραμε την προσπάθεια των ενόπλων ελληνικών ομάδων ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2732)

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Άγγελος Παπαδημητρίου γεννήθηκε στην Αμμουδιά των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3002)

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Παπαδημητρίου καταγόταν από την Αμμουδιά του Νομού Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3016)

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Παπαδόπουλος γεννήθηκε στην Αμμουδιά των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3058)

ΠΑΡΑΣΧΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Παράσχος γεννήθηκε στην Αμμουδιά των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3290)

ΠΑΡΑΣΧΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Παράσχου γεννήθηκε στην Αμμουδιά των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3292)

ΡΑΠΤΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Άγγελος Ράπτης καταγόταν από την Αμμουδιά των Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3533)

ΡΑΠΤΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Άγγελος Ράπτης γεννήθηκε στην Αμμουδιά των Σερρών και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3537)

ΡΑΠΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Ράπτης γεννήθηκε στην Αμμουδιά του Νομού Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3534)

ΤΟΛΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Τόλιος γεννήθηκε στην Αμμουδιά των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συνεργάστηκε με τους οπλαρχηγούς Βλάχβη, Αθ. Χατζηπανταζή, Ρότσκα και Παράσχο, στους οποίους προσέφερε τις υπηρεσίες του ως πληροφοριοδότης και μεταφορέας πολεμικού υλικού. Μετά την κατάληψη της Μακεδονίας από τους Βουλγάρους, το 1916, μεταφέρθηκε στο Κίτσοβο, όπου και εκτελέστηκε. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-46)

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

ΔΑΟΥΤΗΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ο Ευριπίδης Δαούτης καταγόταν από την Αναστασία των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συνεργάστηκε με το σώμα του καπετάν Δούκα από το 1903 μέχρι το 1907, όταν μετά από τραυματισμό του στα κάτω άκρα κατέστη αδύνατη η συμμετοχή του σε άλλες επιχειρήσεις. Δεύτερο μεγάλο πλήγμα για τον Δαούτη ήταν η πυρπόληση της οικίας της θείας του, στην οποία κήκαν ζωντανό η ίδια και οι δύο γιοι της. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-54)

ΚΟΥΤΛΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Κούτλας καταγόταν από την Αναστασία των Σερρών και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συχνά φιλοξενούσε στην οικία του τους άνδρες του καπετάν Δούκα, ενώ χώρος του ιδίου οικήματος είχε μετατραπεί σε οπλαποθήκη των ανταρτών. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-67)

ΑΝΩ ΒΡΟΝΤΟΥ

ΛΕΟΝΤΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Λεοντίδης γεννήθηκε στην Άνω Βροντού των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης στην γενέτειρά του από το 1900 έως το 1908. Παρέμεινε φύλακας των ελληνικών συμφερόντων στην

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

περιοχή ακόμη και όταν η βουλγαρική επικράτηση συνεπαγόταν άμεσο κίνδυνο για την ζωή του.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Λ-142)

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Παπαϊωάννου καταγόταν από την Άνω Βροντού των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3113)

ΑΝΩ ΠΟΡΟΪΑ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Ο Εμμανουήλ Βασιλείου ή καπετάν Μανώλης καταγόταν από τα Άνω Ποροΐα του Νομού Σερρών και έδρασε ως Οπλαρχηγός. Το σώμα του Βασιλείου ήταν το πρώτο που δραστηριοποιήθηκε στην περιοχή. Δυστυχώς όμως οι δυνατότητες συνεργασίας με το σώμα του Ηπειρώτη Γ. Κωνσταντίνου ή Τζάμη, το οποίο επίσης δρούσε εκεί, ήταν περιορισμένες, εξαιτίας των διαφορετικών αντιλήψεων των δύο αρχηγών.

(Π. Πέννα, *Τα Άνω Ποροΐα Σερρών. Το διαμάντι του Μπέλες*, Αθήνα 1989, σ. 82)

ΓΚΙΝΗΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Γκίνης καταγόταν από τα Άνω Ποροΐα του Νομού Σερρών και ήταν μέλος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής.

(Κατσάνη-Ντίνα, ό. π., σ. 76)

ΓΚΙΟΥΖΕΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Γκιουζέλης καταγόταν πιθανότατα από τα Άνω Ποροΐα των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 642)

ΖΙΩΓΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Ζιώγας γεννήθηκε στα Άνω Ποροΐα των Σερρών και έδρασε ως οδηγός του σώματος του Στέργιου Βλάχβη από το 1905 έως το 1908. Δολοφονήθηκε για άγνωστο λόγο από Βούλγαρο το 1931.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-16)

ΣΤΑΥΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Σταύρου γεννήθηκε στα Άνω Ποροΐα των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης. Συνεργάστηκε με τον οπλαρχηγό Σ. Βλάχβη, τον υπολοχαγό Ι. Σακελαρόπουλο και με τον Πρόξενο Σερρών Δ. Φλωριά. Επίσης, προσέφερε τις υπηρεσίες του ως σύνδεσμος και οδηγός των σωμάτων που δρούσαν υπό τις διαταγές των Αθανασίου και Σοφίας Χατζηπανταζή.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Σ-101)

ΣΥΡΜΟΣ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Σύρμος καταγόταν από τα Άνω Ποροΐα των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν μέλος της τοπικής Επιτροπής Αγώνα και συνεργάστηκε με τους Στ. Γκίνη, Ν. Σώστη, Στ. Στεφανούση, Χρ. Ζιώγα, Θ. Ταντανάση, Η. Πένκα και Τ. Εμμανουήλ. (Π. Πέννα, ό. π., σ. 88)

ΣΩΣΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Σώστης καταγόταν από τα Άνω Ποροΐα των Σερρών. Ήταν μέλος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής μαζί με τους Στ. Στεφανούση, Η. Σύρμο, Θ. Ταντανάση και Η. Πένκα.

(Κατσάνη-Ντίνα, ό. π., σ. 76)

ΤΣΟΥΤΣΟΥΛΙΓΚΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Τσουτσουλίγκας γεννήθηκε στα Άνω Ποροΐα των Σερρών και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. Χάρη στην έγκαιρη επέμβασή του, σώθηκαν από τους Κομιτατζήδες δύο νεαροί πράκτορες των Άνω Ποροΐων. Κατά την διάρκεια της βουλγαρικής κατοχής της Μακεδονίας, το 1916, φυλακίστηκε και βασανίστηκε άγρια.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-484)

ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙ

ΖΛΑΤΑΝΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Ζλάτανος ή Κουσάρας καταγόταν από το Αχλαδοχώρι Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης στο πλευρό του αρχηγού Ζούκη. Μετά την διάλυση του σώματος, επανήλθε στην γενέτειρά του αποφασισμένος να εξαλείψει την βουλγαρική επιρροή. Ανάμεσα στα θύματά του ήταν και τρεις εξαρχηκοί ιερείς. Εκτελέστηκε από Βουλγάρους το 1915.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-100)

ΚΑΜΠΟΥΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Καμπούρης καταγόταν από το Αχλαδοχώρι των Σερρών και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Β' τάξης. Σύμφωνα με μαρτυρία του Δούκα, έλαβε μέρος στην μάχη της Πίρσιοβας και στην επιδρομή στο χωριό Μικρόπολη.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-433)

ΒΑΛΤΕΡΟ

ΖΑΧΑΡΗΣ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Ζαχαρής καταγόταν από το Βαλτερό του Νομού Σερρών και συνέδραμε τον

αγώνα για την Μακεδονία ως οδηγός των ανδρών της οπλαρχηγού Σ. Χατζηπανταζή καθ' όλη την διάρκεια του Αγώνα.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-11)

ΖΑΧΑΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Ζάχαρης γεννήθηκε στο Βαλτερό του Νομού Σερρών. Υπηρέτησε ως Οπλίτης υπό τις διαταγές της οπλαρχηγού Σοφίας Χατζηπανταζή.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-10)

ΠΑΣΧΟΣ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Πάσχος γεννήθηκε στο Βαλτερό των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης υπό τις διαταγές της οπλαρχηγού Σοφίας Χατζηπανταζή.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-75)

ΤΣΑΚΙΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Τσακίρης καταγόταν από το Βαλτερό των Σερρών και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4176)

ΒΑΜΒΑΚΙΑ

ΒΑΚΑΛΗΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Βακάλης καταγόταν από την Βαμβακιά των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης από το 1907 έως το 1908. Μετά την επανάσταση των Νεοτούρκων, συνέχισε τον αγώνα εναντίον των Βουλγάρων. Αργότερα κατέφυγε στην Νότιο Ελλάδα.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-229)

ΒΑΜΒΑΚΟΦΥΤΟ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Αθανασίου γεννήθηκε στο Βαμβακόφυτο των Σερρών. Σκοτώθηκε από οπαδούς του λήσταρχου Ηλία στην οδό Βαμβακοφύτου-Σιδηροκάστρου. (Ν. Σκαρλάτου, *Σιδηρόκαστρο. Αιώνια πόλη του κάστρου*, Σέρρες 2005, σ. 127)

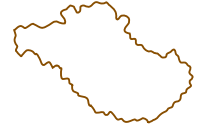
ΒΟΖΙΚΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Άγγελος Βοζίκης καταγόταν από το Βαμβακόφυτο του Νομού Σερρών. Σκοτώθηκε από τους Εξαρχικούς μαζί με τους Γ. Αθανασίου, Γ. Λιόντα και Μ. Μποζάνο. (Σκαρλάτου, ό. π., σ. 127)

ΓΚΑΛΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Γκάλιος καταγόταν από το Βαμβακόφυτο του Νομού Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 616)

ΚΕΠΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Κέπας γεννήθηκε στο Βαμβακόφυτο του Νομού Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1582)

ΚΕΠΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Κέπας γεννήθηκε στο Βαμβακόφυτο του Νομού Σερρών και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1580)

ΚΕΠΠΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Κέππας καταγόταν από το Βαμβακόφυτο του Νομού Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1581)

ΛΙΟΝΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο πρόκριτος Γεώργιος Λιόντας γεννήθηκε στο Βαμβακόφυτο των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Αναδείχθηκε σε πρωτεργάτη της αντίστασης του χωριού μαζί με τον Αγ. Βοζίκη και τους αδελφούς Μαζάνη. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 118)

ΜΠΟΖΑΝΟΣ ΜΗΤΑΣ

Ο Μήτας Μποζάνος καταγόταν από το Βαμβακόφυτο των Σερρών. Έπесе θύμα των Εξαρχικών στην οδό Σιδηροκάστρου-Βαμβακοφύτου. (Σκαρλάτου, ό. π., σ. 127)

ΣΙΑΜΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Σιάμης καταγόταν από το Βαμβακόφυτο των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3721)

ΣΤΟΪΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Στοίλας γεννήθηκε στο Βαμβακόφυτο των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3943)

ΓΑΖΩΡΟΣ

ΓΚΟΝΤΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Γκοντίδης καταγόταν από τον Γάζωρο των Σερρών. Υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του οπλαρχηγού Δ. Ζέρβα από το 1903 έως το 1909 και κατά την διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων ως εθελοντής υπό τις διαταγές του Β. Παπακόστα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-15)

ΣΤΑΜΠΟΥΛΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Σταμπουλής γεννήθηκε στον Γάζωρο των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3891)

ΓΕΦΥΡΟΥΔΙ

ΜΠΟΥΖΟΥΚΑΣ ΠΑΣΧΑΛΗΣ

Ο Πασχάλης Μπουζούκας καταγόταν από το Γεφυρούδι των Σερρών και συνέδραμε τα ανταρτικά σώματα ως οδηγός τους σε περιοχές, τις οποίες ο ίδιος γνώριζε καλά. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2570)

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Άγγελος Παπαδημητρίου γεννήθηκε στο Γεφυρούδι των Σερρών και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3003)

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Παπαδημητρίου καταγόταν από το Γεφυρούδι των Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3006)

ΔΑΦΝΗ

ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Κουντουράς γεννήθηκε στην Δάφνη των Σερρών. Υπηρέτησε ως Οπλίτης για τρεις μήνες υπό τις διαταγές του Δ. Δούκα. Αργότερα, για λόγους υγείας,

περίορισε την δράση του στην μεταφορά όπλων και εφοδίων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-437)

ΠΑΠΡΙΚΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Παπρίκας γεννήθηκε στην Δάφνη των Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης κατά των Κομιτατζήδων. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3287)

ΔΑΦΝΟΥΔΙ

ΚΟΥΤΑΝΗΣ ΠΑΣΧΑΛΗΣ

Ο Πασχάλης Κουτάνης γεννήθηκε στο Δαφνούδι των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Για την δράση του συνελήφθη και φυλακίστηκε από τους Τούρκους. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-813)

ΝΟΥΣΚΑΛΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Νούσκαλης γεννήθηκε στο Δαφνούδι των Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. Σκοτώθηκε στο χωριό Εμμανουήλ Παππάς των Σερρών. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2742)

ΔΗΜΗΤΡΙΤΣΙ

ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ο Χριστόδουλος Αγγελόπουλος καταγόταν από το Δημητρίτσι Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Διετέλεσε δημοδιδάσκαλος σε διάφορα σλαβόφωνα χωριά, ενώ παράλληλα προσέφερε τις υπηρεσίες του ως οδηγός ανταρτικών σωμάτων. Συμμετείχε στον Β' Βαλκανικό Πόλεμο υπό τις διαταγές του Ταγματάρχη Πεζικού Κονταράτου, ενώ αργότερα συμμετείχε και στην εκστρατεία στην Μ. Ασία. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-7)

ΓΚΟΥΡΜΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Γκούρμης γεννήθηκε στο Δημητρίτσι του Νομού Σερρών. Υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του καπετάν Δούκα από το 1906 και έλαβε μέρος στην εκτέλεση Βουλγάρων στην Μονοκκλησιά (ή στο Βαρικό). (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-202)

ΚΟΥΤΣΙΑΜΠΑΜΠΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Κουτσιάμπαμπας καταγόταν από το Δημητρίτσι των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1821)

ΚΩΤΣΙΑΜΠΑΜΠΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Κωτσιάμπαμπας γεννήθηκε στο Δημητρίτσι των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1951)

ΜΕΡΓΙΑΚΛΗΣ ΠΑΣΧΑΛΗΣ

Ο Πασχάλης Μεργιακλής γεννήθηκε στο Δημητρίτσι των Σερρών και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2322)

ΕΛΑΙΩΝΑΣ

ΨΩΜΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Ψωμάς γεννήθηκε στον Ελαιώνα του Νομού Σερρών. Ανέπτυξε δράση

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

ως Πράκτορας Γ' τάξης και οδηγός. Ο υπολοχαγός Δ. Φλωριάς (Νούτσος) αναφέρει ως περιοχή ευθύνης του την περιφέρεια της μονής Προδρόμου. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ψ-14)

ΕΛΑΦΟΧΩΡΙ

ΠΑΛΑΜΟΥΡΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο βλαχικής καταγωγής Χρήστος Παλαμούρας καταγόταν από το Ελαφοχώρι των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Εκτέλεσε τους Βούλγαρους Τρύφωνα Καραστογιάνωφ (1906) και Πέτρο Μάτε (1907), φόνους για τους οποίους εξέτισε ποινές κάθειρξης δέκα και επτά μηνών, αντιστοίχως. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-623)

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΠΑΠΠΑΣ

ΑΜΠΛΙΑΜΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Αμπλιάμης γεννήθηκε στο χωριό Εμμανουήλ Παππάς των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 92)

ΚΑΛΟΓΕΡΟΥΔΗΣ (ΤΣΑΡΟΥΧΑΣ) ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Καλογερούδης ή Τσαρούχας καταγόταν από το χωριό Εμμανουήλ Παππάς και συμμετείχε στον αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Εκτελέστηκε μαζί με τον Παπαπασχάλη από Κομιτατζήδες το 1908. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-847)

ΜΑΜΑΚΑΣ

Ο Μαμάκας (άγνωστα λοιπά στοιχεία) καταγόταν από το χωριό Εμμανουήλ Παππάς και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2151)

ΜΑΜΙΑΚΑΣ ΦΩΤΙΟΣ

Ο Φώτιος Μαμιάκας καταγόταν από το χωριό Εμμανουήλ Παππάς των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συνελήφθη μετά από συμπλοκή με Τούρκους στρατιώτες τον Ιούλιο του 1907 στην γενέτειρά του και καταδικάστηκε σε πενταετή φυλάκιση. Πέθανε κατά την διάρκεια της ομηρίας του στην Βουλγαρία, κατά τα έτη 1917-1918. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-676. Β. Κάρτσιου, *Η μάχη της Δοβίστας*, Θεσσαλονίκη 2007, σ. 127)

ΠΙΠΕΡΗΣ (ΜΑΚΚΑΣ) ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ο Χριστόδουλος Πιπερής (Μάκκας) γεν-

νήθηκε στο χωριό Εμμανουήλ Παππάς των Σερρών και συμμετείχε στον Αγώνα ως Οπλίτης στο σώμα του καπετάν Δούκα. (Κάρτσιου, ό. π., σ. 129)

ΠΥΡΓΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Πύργης (ή Πύργος) καταγόταν από το χωριό Εμμανουήλ Παππάς των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3518)

ΣΟΒΙΣΤΑΛΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Σοβίσταλης αγωνίστηκε ως Οπλίτης εναντίον των βουλγαρικών συμμοριών. Σκοτώθηκε στο χωριό Εμμανουήλ Παππάς Σερρών, από όπου και καταγόταν, τον Ιούλιο του 1907. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3818)

ΤΙΜΟΘΕΟΥ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

Ο δάσκαλος Δημοσθένης Τιμοθέου γεννήθηκε στο χωριό Εμμανουήλ Παππάς των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης από το 1906 έως το 1908. Διακρίθηκε για το οργανωτικό του πνεύμα και την έντονη εθνική δραστηριότητα που ανέπτυξε στην κοινότητά του. Τον Δεκέμβριο του 1917 απαγχονίστηκε από τους εισελθόντες στην Μακεδονία Βουλγάρους μεσουντος του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-473)

ΤΣΑΠΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Τσάπος έδρασε ως Οπλίτης. Σκοτώθηκε στο χωριό Εμμανουήλ Παππάς Σερρών, στην γενέτειρά του, τον Ιούλιο του 1907. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4210)

ΤΣΙΑΠΟΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Τσιάπος γεννήθηκε στο χωριό Εμμανουήλ Παππάς των Σερρών και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Οπλίτης στο σώμα του Δ. Δούκα. Έλαβε μέρος στην επιδρομή στην Μικρόπολη, στην συμπλοκή της Πίρσιοβας και σε σύγκρουση στο Αγιοχώρι. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-327)

ΦΡΕΣΤΑΝΗΣ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Φρεστανής καταγόταν από το χωριό Εμμανουήλ Παππάς και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. Έλαβε μέρος μαζί με τον Α. Μακούλη σε συμπλοκή με τους Τούρκους στο χωριό του. Σκοτώθηκε στην γενέτειρά του τον Ιούλιο του 1907. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Φ-113)

ΧΑΤΖΗΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Χατζηελευθερίου καταγόταν από το χωριό Εμμανουήλ Παππάς των

Σερρών και συνέδραμε το έργο οπλιτών και οπλαρχηγών ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4538)

ΕΥΚΑΡΠΙΑ

ΜΕΛΑΧΡΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Μελαχρίδης γεννήθηκε στην Ευκαρπία των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2300)

ΖΕΡΒΟΧΩΡΙ

ΒΕΝΤΕΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Βεντενής καταγόταν από το Ζερβοχώρι του Νομού Σερρών και αγωνίστηκε ως Πράκτορας Β' τάξης από το 1903 έως το 1908 υπό τις διαταγές του οπλαρχηγού Αλέξανδρου. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-201)

ΗΡΑΚΛΕΙΑ

ΑΛΒΑΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Αλβανός γεννήθηκε στην Ηράκλεια Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σκοτώθηκε από Βουλγάρους στο χωριό Κοίμηση του Νομού Σερρών. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 63)

ΑΛΒΑΝΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

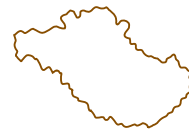
Η Αικατερίνη Αλβανού έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και καταγόταν από την Ηράκλεια των Σερρών. Συχνά διέθετε την οικία της σε αντάρτες, οι οποίοι διώκοντο και αναζητούσαν ένα πρόχειρο κατάλυμα. Για την δράση της αυτή συνελήφθη και καταδικάστηκε σε τετραετή φυλάκιση. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-182)

ΑΧΟΥΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Αχούλης καταγόταν από την Ηράκλεια του Νομού Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 223)

ΒΑΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Βάκας καταγόταν από την Ηράκλεια του Νομού Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης από το 1906 έως το 1907. Εντάχθηκε στο σώμα του Σ. Βλάχβη, με τον οποίο και συνεργάστηκε. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-158)

ΒΙΣΟΚΑΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Βισόκαλης γεννήθηκε στην Ηράκλεια των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης από το 1906 έως το 1909 στο σώμα του Σ. Βλάχβη. Συνελήφθη από τους Τούρκους και παρέμεινε έγκλειστος στις φυλακές των Σερρών έως το τέλος της ζωής του. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-121)

ΒΛΑΧΒΕΗΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Βλάχβης καταγόταν από την Ηράκλεια του Νομού Σερρών και έδρασε ως Οπλαρχηγός Α' τάξης. Αρχικά υπηρέτησε υπό τις διαταγές των καπετάν Δούκα (Ζέρβα) και του Παπα-Πασχάλη ως οπλίτης στην περιφέρεια Τζουμαγιάς-Σιδηροκάστρου. Μετά τον θάνατο του οπλαρχηγού της περιφέρειας Τζουμαγιάς, τον Σεπτέμβριο του 1906, του ανετέθη η αρχηγία στην περιοχή. Αργότερα, λόγω της δράσης του, κατέφυγε στην Αθήνα, όπου γνώρισε τους αδελφούς Γερογιάννη από την Χαλκιδική, διευθυντές τότε του Κεντρικού Μακεδονικού Συλλόγου Αθηνών. Με την βοήθειά τους συγκρότησε ανταρτικό σώμα, μαζί με το οποίο αποβίβαστηκε στην Χαλκιδική. Σύμφωνα με τα όσα αναφέρει ο διευθυντής του Κέντρου Σερρών Δ. Φλωριάς σε έκθεσή του, ο Βλάχβης δεν υπάκουσε στις οδηγίες του και παρέμεινε στη Χαλκιδική και στην περιοχή του Λαγκαδά. Αργότερα συμμορφώθηκε με τις εντολές του προξενείου και προωθήθηκε στην περιοχή των Σερρών. Στις αρχές του 1908 έδρασε στην περιοχή της Νιγρίτας και του Μπέλλες. Μετά την απελευθέρωση της Μακεδονίας εκλέχθηκε κατ' επανάληψη πρόεδρος και δήμαρχος Ηράκλειας. (ΓΕΣ, ό. π., σσ. 148, 297, 301)

ΚΑΛΑΜΑΡΤΖΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Καλαμαρτζής γεννήθηκε στην Ηράκλεια του Νομού Σερρών και υπηρέτησε ως Οπλίτης και πράκτορας στο σώμα του Δούκα από το 1903 έως το 1908. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-741)

ΚΗΠΟΥΡΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Κηπουρός ή Φεγγαράς, καταγόταν από την Ηράκλεια του Νομού Σερρών και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Σ. Βλάχβη. Ονομάστηκε Φεγγαράς, λόγω της μεγάλης ικανότητάς του στο σημάδι (πετύχαινε τους εχθρούς στο μέτωπο/φεγγάρι). (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1591)

ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΣ (ΣΠΑΤΟΒΑΛΗΣ) ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Κουντουράς ή Σπατόβαλης

γεννήθηκε στην Ηράκλεια των Σερρών και συνέδραμε τον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης υπό τις διαταγές του Σ. Βλάχβη. Έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους στο σώμα του Σ. Μπασέκη, υπό την γενική αρχηγία του Στρατηγού Δ. Μπότσαρη, ενώ λίγο αργότερα βρέθηκε να πολεμά στον Βορειοηπειρωτικό Αγώνα ως διμοιρήτης στον τομέα της Πρεμετής. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-74)

ΛΑΤΣΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Λάτσιος γεννήθηκε στην Ηράκλεια των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και οδηγός ανταρτικών σωμάτων. Συνελήφθη από τους Τούρκους και φυλακίστηκε για έξι χρόνια στις φυλακές Επταπυργίου. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Λ-140)

ΜΠΟΣΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Μπόσκος καταγόταν από την Ηράκλεια των Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2559)

ΝΟΥΣΗΣ (ΡΟΤΣΙΚΑΣ) ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Νούσης ή Ρότσικας γεννήθηκε στην Ηράκλεια του Νομού Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Ξυλοκοπήθηκε μέχρι θανάτου από τους Τούρκους το 1906. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2739)

ΝΟΥΣΙΑΣ (ΝΟΥΣΗΣ) ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Νούσιας ή Νούσης καταγόταν από την Ηράκλεια των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2741)

ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Παπαπέτρου καταγόταν από την Ηράκλεια των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3226)

ΠΑΠΑΧΡΥΣΑΦΗΣ ΣΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

Ο Στογιάννης Παπαχρυσάφης καταγόταν από την Ηράκλεια των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3272)

ΠΑΠΑΧΡΥΣΑΦΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Παπαχρυσάφης γεννήθηκε στην Ηράκλεια των Σερρών και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3273)

ΠΑΠΙΤΣΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Παπίτσας καταγόταν από την Ηράκλεια των Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3277)

ΠΑΡΤΣΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Πάρτσιος γεννήθηκε στην Ηράκλεια των Σερρών και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3299)

ΠΑΣΧΑΛΙΑΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Πασχαλιάς καταγόταν από την Ηράκλεια των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης με το σώμα του Σ. Βλάχβη, συμμετέχοντας σε όλες τις επιχειρήσεις του εναντίον Βουλγάρων και Τούρκων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-449)

ΠΟΥΛΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Πούλιος καταγόταν από την Ηράκλεια των Σερρών. Πολέμησε στο πλευρό του οπλαρχηγού Αθ. Χατζηπανταζή. (Σκαρλάτου, ό. π., σ. 136)

ΡΟΤΣΙΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Ρότσικας καταγόταν από την Ηράκλεια των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Πιθανότατα ήταν πρόκριτος της Τζουμαγιάς που δολοφονήθηκε από Βουλγάρους στις 12 Μαΐου 1907. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3570)

ΣΑΡΑΚΥΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Σαρακύρος καταγόταν από την Ηράκλεια των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3253)

ΤΖΕΜΑΪΛΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Τζεμαΐλας γεννήθηκε στην Ηράκλεια των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Διέθεσε την οικία του για τις συναντήσεις των μαχητών της περιοχής, μεταξύ αυτών και ο Βλάχβης, ενώ μέρος αυτής είχε διαμορφωθεί κατάλληλα για την φύλαξη του ανταρτικού οπλισμού. Ήταν πληροφοριοδότης και συνεργάτης πολλών οπλαρχηγών, όπως της Σ. Χατζηπανταζή και του υπαρχηγού του Δούκα, Θ. Βουλασίκη. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-56)

ΤΖΕΜΑΪΛΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Τζεμαΐλας γεννήθηκε στην Ηράκλεια των Σερρών και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Πιθανότατα ήταν συγγενής του Ι. Τζεμαΐλα,

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

του οποίου η οικία είχε μετατραπεί σε κέντρο επιχειρήσεων των μαχητών της περιοχής. Συνελήφθη από τους Τούρκους και καταδικάστηκε σε πενταετή φυλάκιση. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-437)

ΤΖΙΝΤΖΗΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Τζιντζής καταγόταν από την Ηράκλεια των Σερρών. Συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως αντάρτης υπό τις διαταγές του Αθ. Χατζηπανταζή. (Ν. Κατσάνη-Κ. Ντίνα, *Οι Βλάχοι του Νομού Σερρών και της Ανατολικής Μακεδονίας*, Σέφρες 2008, σ. 80)

ΤΣΙΟΤΣΟΥ (ΤΣΩΤΣΟΣ) ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Τσιότσου ή Τσώτσος γεννήθηκε στην Ηράκλεια των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Προσέφερε τις υπηρεσίες του στους οπλαρχηγούς Βλάχβη, Ρότσκο, Ζεντζή και Φεγγαρά. Επίσης, μετέτρεψε αποθήκη που διατηρούσε σε κρύπτη, όπου φυλασσόταν πολεμικός εξοπλισμός καθώς και ρουχισμός για τους αντάρτες του Πετριτίου, της Τζουμαγιάς και του Σιδηροκάστρου. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-69)

ΚΑΛΑ ΔΕΝΔΡΑ

ΓΑΤΣΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Γάτσος καταγόταν από τα Καλά Δένδρα του Νομού Σερρών και υπηρέτησε ως Οπλίτης υπό τις διαταγές του Π. Ιωαννίδη από το 1903 έως το 1909. Κατά την διάρκεια των ετών 1912-1913 έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-69)

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Παπαδόπουλος γεννήθηκε στα Καλά Δένδρα των Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3056)

ΚΑΛΛΙΘΕΑ

ΒΟΖΥΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Βοζύκης καταγόταν από την Καλλιθέα των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 400)

ΚΑΜΕΝΙΚΙΑ

ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Βλαχόπουλος καταγόταν από τα Καμενίκια των Σερρών και συμμετείχε

στον Αγώνα ως Πράκτορας Α' τάξης. Υπήρξε συνεργάτης του Δ. Φλωριά. Για την δράση του φυλακίστηκε τέσσερις φορές. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 367)

ΝΤΟΤΣΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Ντότσιος γεννήθηκε στα Καμενίκια των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2782)

ΚΑΡΠΕΡΗ

ΓΟΥΣΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Γούσης καταγόταν από την Καρπερή των Σερρών και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του καπετάν Μητρούση και αργότερα στο σώμα του Σ. Βλάχβη. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-33)

ΚΙΟΡΟΓΛΟΥ ΤΡΑΪΑΝΟΣ

Ο Τραϊανός Κίροργλου καταγόταν από την Καρπερή του Νομού Σερρών και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1598)

ΜΕΣΣΑΣ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Μέσσας καταγόταν από την Καρπερή των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2318)

ΠΑΓΚΑΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Πάγκαλος γεννήθηκε στην Καρπερή των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης του ελληνικού Προξενείου στις Σέφρες. Χρησιμοποιήθηκε επίσης ως σύνδεσμος του προξενείου με τους αντάρτες των Δ. Δούκα και Σ. Βλάχβη, πολλούς από τους οποίους περιέθαλψε στην οικία του. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-32)

ΠΑΓΚΑΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Πάγκαλος γεννήθηκε στην Καρπερή των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Αρχικά διέτελεσε αγγελιοφόρος, τροφοδότης και μεταφορέας πολεμικού υλικού διαφόρων σωμάτων. Συνεργάστηκε με τους Μακεδονομάχους Ι. Γούση και Α. Βλάχο, ενώ το 1906 εξετέλεσε τον κοιμητοζή Χρήστο Τάνεφ από την Καρπερή. Αργότερα συνέδραμε τις ανταρτικές ομάδες των καπε-

τάν Ζέρβα και Μητρούση. Τέλος, του ανετέθη να μεταβεί στην Βουλγαρία και να συλλέξει πληροφορίες. Κατά την διάρκεια της τελευταίας αυτής αποστολής, εξόπλωσε τον πράκτορα της βουλγαρικής προπαγάνδας Αβραάμ Κίντωφ από την Αναγέννηση του Νομού Σερρών. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-74)

ΠΑΠΑΦΙΛΙΠΠΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Παπαφιλίππου γεννήθηκε στην Καρπερή των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3257)

ΤΣΙΛΕΜΠΟΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Τσιλεμπότης καταγόταν από την Καρπερή των Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. Υπηρέτησε υπό τις διαταγές του Σ. Βλάχβη, του Αθ. Χατζηπανταζή και του καπετάν Μητρούση. Έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους, στους οποίους διακρίθηκε για τον ηρωισμό του. Το 1916, μετά την κατάληψη της Μακεδονίας, εξορίστηκε από τους Βουλγάρους. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-106)

ΤΣΙΛΙΜΠΟΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τσιλιμπότης γεννήθηκε στην Καρπερή των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4277)

ΚΑΤΩ ΚΑΜΗΛΑ

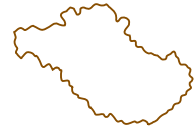
ΜΑΔΕΜΛΗΣ ΠΑΣΧΑΛΗΣ

Ο Πασχάλης Μαδεμλής γεννήθηκε στην Κάτω Καμήλα των Σερρών. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και μεταφορέας πολεμικού υλικού από το ελληνικό Προξενείο Σερρών στα σώματα των καπετάν Δούκα, Βλάχβη και Γιαγκλή ενώ δεν ήταν λίγες οι φορές που συμμετείχε σε συγκρούσεις με βουλγαρικές ομάδες ενόπλων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-39)

ΠΑΝΤΣΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Πάντσιος καταγόταν από την Κάτω Καμήλα του Νομού Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Την δράση του πιστοποιούν ο Γ. Γιαγκλής και η Σ. Χατζηπανταζή, υπό τις διαταγές της οποίας υπηρέτησε. Επίσης, ο δικηγόρος

και συμπολεμιστής του Γ. Γιαγκλή, Π. Ιακώβου, αναφέρει ότι στις παραμονές του Β' Βαλκανικού Πολέμου ανετέθη στον Πάντσιο με κίνδυνο της ζωής του να μεταφέρει μήνυμα του ελληνικού Προξενείου Σερρών, με το οποίο προειδοποιούσε για την εκδήλωση της αναμενόμενης βουλγαρικής επίθεσης (το μήνυμα ήταν γραμμένο με χυμό λεμονιού και γινόταν αναγνώσιμο μετά την θέρμανσή του). (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-61)

ΚΑΤΩ ΠΕΤΡΙΤΣΙ

ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ ΝΑΟΥΜ

Ο Ναούμ Αρβανίτης ή Αρναούτης καταγόταν από το Κάτω Πετρίτσι των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης. Συνεργάστηκε με τον οπλαρχηγό Βλάχβη σε όλη την διάρκεια του Αγώνα, αναλαμβάνοντας ποικίλες αποστολές. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-113)

ΚΑΤΩ ΠΟΡΟΪΑ

ΚΑΓΙΑΝΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Ο Στέφανος Καγιάνου καταγόταν από τα Κάτω Ποροΐα των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συχνά του ανετίθεντο οι εκτελέσεις επικίνδυνων Βουλγα-

ρων και πρακτόρων της Εξαρχίας. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-739)

ΚΕΡΚΙΝΗ

ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ο Γρηγόριος Καπετάνιος γεννήθηκε στην Κερκίνη του Νομού Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1345)

ΜΠΑΜΠΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

Ο Ανδρέας Μπάμπης καταγόταν από την Κερκίνη των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2469)

ΜΠΟΥΓΙΟΥΚΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Μπουγιουκλής γεννήθηκε στην Κερκίνη των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2563)

ΚΟΥΒΟΥΚΛΙΑ

ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ

Ο Πρόδρομος Κωστόπουλος γεννήθηκε στα Κουβούκλια των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Προσέφερε σημαντικές υπηρεσίες στην μεταφορά πολεμικού υλικού, στην φυγάδευση μαχητών και στην διεκπεραίωση μυστικής αλληλογραφίας μεταξύ διαφόρων ανταρτικών σωμάτων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-742)

ΛΑΓΚΑΔΙ

ΓΑΛΑΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Γαλάνης καταγόταν από το Λαγκάδι του Νομού Σερρών και έδρασε ως Ομαδάρχης. Συνεργάστηκε με τον οπλαρχηγό

Αθ. Χατζηπανταζή και μετά τον θάνατο αυτού με την σύζυγό του, Σοφία. Αργότερα έλαβε μέρος στους δύο Βαλκανικούς Πολέμους. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-34)

ΓΕΡΑΚΟΥΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Γερακούδης καταγόταν από το Λαγκάδι των Σερρών και υπηρέτησε ως Πράκτορας Γ' τάξης και σύνδεσμος της οπλαρχηγού Σ. Χατζηπανταζή. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-21)

ΛΕΥΚΩΝΑΣ

ΜΑΛΛΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Μάλλιος γεννήθηκε στον Λευκώνα των Σερρών και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα των Αθ. Μινόπουλου και Π. Ιωαννίδη ενώ αργότερα έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-100)

ΛΙΒΑΔΙΑ

ΜΑΥΡΑΝΤΖΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Μαυραντζάς καταγόταν από την Λιβαδιά των Σερρών. Αγωνίστηκε ως Οπλίτης και υπήρξε συνεργάτης του ελληνικού Προξενείου Σερρών. Έλαβε μέρος στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο, υπηρετώντας υπό τις διαταγές του Β. Παπακώστα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-403)

ΛΙΒΑΔΟΧΩΡΙ

ΦΛΑΜΟΥΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Φλαμούρης γεννήθηκε στο Λιβαδοχώρι των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συνελήφθη από τους Τούρκους και παρέμεινε φυλακισμένος για το χρονικό διάστημα 1906-1908. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Φ-97)

ΜΑΚΡΟΥΔΙ

ΤΣΕΛΕΠΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Τσελέπης γεννήθηκε στο Μακρούδι των Σερρών. Έδρασε ως Οπλίτης με το σώμα του Δ. Κοσμοπούλου (Κουρμπέσης) και του οπλαρχηγού Ν. Τζαβέλλα. Έλαβε μέρος σε συμπλο-

κή με Εξαρχικούς στην περιοχή του Αηδονοχωρίου καθώς και σε σύγκρουση με τουρκικές δυνάμεις κοντά στην Νιγρίτα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-329)

ΜΕΛΕΝΙΚΙΤΣΙ

ΖΑΠΑΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Ζαπάρας γεννήθηκε στο Μελενικίτσι του Νομού Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1004)

ΖΑΠΑΡΑΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος (Τέγος) Ζαπάρας καταγόταν από το Μελενικίτσι του Νομού Σερρών. Αποκεφαλίστηκε από την συμμορία του Ράδου τον Αύγουστο του 1905. (Κατσάνη-Ντίνα, ό. π., σ. 76)

ΜΕΣΟΛΑΚΚΙΑ

ΓΟΡΓΙΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Γοργίας καταγόταν από την Μεσολακκιά του Νομού Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σύμφωνα με μαρτυρία του Δ. Δούκα, διετέλεσε πρόεδρος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής, επιφορτισμένος με τον συντονισμό οδηγών και αγγελιοφόρων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-295)

ΚΑΛΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Κάλιος γεννήθηκε στην Μεσολακκιά του Νομού Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1275)

ΣΤΑΜΠΟΥΛΗΣ (ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ) ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Σταμπουλής ή Καλόγηρος γεννήθηκε στην Μεσολακκιά των Σερρών και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3892)

ΤΣΕΛΛΙΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Άγγελος Τσέλλιος γεννήθηκε στην Μεσολακκιά των Σερρών και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν δάσκαλος και μέλος της Επιτροπής Αγώνα της εκεί κοινότητας. Συνεργάστηκε με τον αρχηγό Δ. Δούκα καθώς και με τους Μακεδονομάχους Β. Γοργία, Ν. Κάλιο και Γ. Καραμανλή. Δράση επίσης ανέπτυξε στα χωριά Πρώτη και Σφελινός.
(Αρχείο ΔΕΠΙΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-38)

ΤΣΙΑΜΗΣ (ΗΛΙΑΔΗΣ) ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Τσιάμης ή Ηλιάδης γεννήθηκε στην Μεσολακκιά των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης από το 1906 έως το 1908, συνεργαζόμενος με τον Δ. Δούκα.
(Αρχείο ΔΕΠΙΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-289)

ΦΡΑΓΚΑΛΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Φραγκάλας γεννήθηκε στην Μεσολακκιά των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης από το 1906 έως το 1908.
(Αρχείο ΔΕΠΙΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Φ-75)

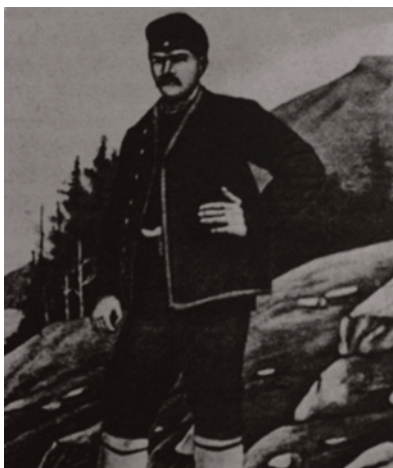
ΜΗΤΡΟΥΣΙ

ΓΚΟΓΚΟΛΑΚΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ο Γρηγόριος Γκογκολάκης καταγόταν από το Μητρούσι των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 657)

ΓΚΟΓΚΟΛΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Γκογκολάκης καταγόταν από το Μητρούσι των Σερρών και έδρασε ως Οπλαρχηγός Β' τάξης. Το 1904, μετά την δολοφονία της οικογένειάς του από Κομιτατζήδες, κατατάχθηκε στο σώμα του Χαλκιδικιώτη οπλαρχηγού Γιαγκλή. Από το 1907 χρονολογείται η αυτόνομη δράση του ως αρχηγού μικρού σώματος, με

περιοχή δράσης τον Νομό Σερρών. Τον Ιούλιο του ίδιου χρόνου αποφασίζει να επιχειρήσει την σύλληψη του κομιτατζή Αραμπατζή. Αποστολή η οποία απέτυχε καθώς το σχέδιο είχε γίνει γνωστό, μετά από προδοτική ενέργεια, σε Βουλγάρους και Τούρκους. Σε σύγκρουση που ακολούθησε στα Καμενίκια των Σερρών, το σώμα αποδεκατίσθηκε και ο ίδιος αυτοκτόνησε με μαχαίρι για να μην παραδοθεί. (Ν. Μέρτζου, «Ο σταυραετός των Σερρών λεγόμενος Μητρούσης», *Μακεδονική Ζωή*, 80 (1973), 53-54. Ν. Πέτροβιτς, «Ένα θλιβερό ωβηλαίο 1907-1957», *Σερραϊκά Χρονικά*, 2 (1957) 174-176)

ΟΥΖΟΥΝΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Ουζούνης ή Μήλιος καταγόταν από το χωριό Μητρούσι των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης. Ήταν ανειδίκελος και οπλίτης του Δ. Γκογκολάκη (Μητρούσης). Έχασε την ζωή του στη γνωστή συμπλοκή στα Καμενίκια Σερρών, πολεμώντας εναντίον τουρκικού αποσπάσματος. Για να μην σκυλευτεί η σωρός του, οι σύντροφοί του την έριξαν στην πυρά.
(Ν. Πέτροβιτς, ό. π., σσ. 174-176)

ΟΥΡΔΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Ούρδας καταγόταν από το Μητρούσι των Σερρών. Ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης υπό τις διαταγές του Δ. Γκογκολάκη (Μητρούσης). Τραυματίστηκε σοβαρά και αιχμαλωτίστηκε από τους Τούρκους στη γνωστή συμπλοκή στα Καμενίκια Σερρών. Καταδικάστηκε από τις τουρκικές αρχές σε θάνατο και απαγχονίστηκε τον Δεκέμβριο του 1907 στο Ατ Παζάρ των Σερρών. (Γ. Μόδη, *Ο Μακεδονικός Αγών και η νεώτερη μακεδονική ιστορία*, Θεσσαλονίκη 1967, σ. 405)

ΜΙΚΡΟ ΣΟΥΛΙ

ΜΠΕΓΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Μπέγκος γεννήθηκε στο Μικρό Σούλι του Νομού Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συνελήφθη κατά την διάρκεια του Α' Βαλκανικού Πολέμου. Φυλακίσθηκε και δολοφονήθηκε στις φυλακές Ζίχνης, όπου εκρατείτο, το 1912.
(Αρχείο ΔΕΠΙΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-677)

ΣΕΜΑΛΤΑΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Σεμαλταλής καταγόταν από το Μικρό Σούλι του Νομού Σερρών και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης σε ανταρτικό σώμα. Σκοτώθηκε στο χωριό Εμμανουήλ Παππάς των Σερρών το 1907.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3698)

ΜΥΡΡΙΝΗ

ΒΑΡΣΑΜΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Βαρσάμης καταγόταν από την Μυρρίνη του Νομού Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 275)

ΒΟΥΛΤΣΙΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ

Ο Αριστείδης Βούλτσιος γεννήθηκε στο χωριό Μυρρίνη των Σερρών και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 428)

ΔΑΦΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Δαφνής γεννήθηκε στην Μυρρίνη των Σερρών και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 779)

ΝΕΑ ΖΙΧΝΗ

ΔΕΣΤΑΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

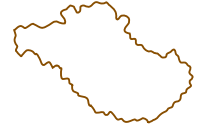
Ο Βασίλειος Δεστάνης καταγόταν από την Νέα Ζίχνη του Νομού Σερρών και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 806)

ΠΑΡΟΥΣΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Παρούσης καταγόταν από την Νέα Ζίχνη των Σερρών και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3296)

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ (ΚΕΜΑΛ) ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Ο Σωτήριος Τριανταφύλλου ή Κεμάλ καταγόταν από την Νέα Ζίχνη του Νομού Σερρών και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4152)

ΝΕΟ ΠΕΤΡΙΤΣΙ

ΑΡΑΠΑΝΤΖΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Αραπαντζής γεννήθηκε στο Νέο Πετρίτσι των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Το 1907 τραυματίστηκε σε συμπλοκή με τουρκικό απόσπασμα. Επίσης, έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους (1912-1913). (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-171)

ΒΑΜΒΑΚΑΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

Ο Ευστάθιος Βαμβακάς καταγόταν από το Νέο Πετρίτσι του Νομού Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης από το 1904 έως το 1909 υπό τις διαταγές του καπετάν Θ. Τότση. Συνέχισε την δράση ακόμη και μετά την ανακήρυξη του Συντάγματος του 1908. Τέλος, έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους του 1912-1913. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-122)

ΖΙΑΝΤΑΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Ζιάνταρης γεννήθηκε στο Νέο Πετρίτσι Σερρών. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης από το 1906 έως το 1909. Αργότερα, το 1912 και το 1913 έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους. Δολοφονήθηκε το 1916 από τα βουλγαρικά στρατεύματα κατοχής. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-144)

ΚΑΠΕΤΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Καπετανόπουλος καταγόταν από το Νέο Πετρίτσι του Νομού Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1349)

ΚΑΠΕΤΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Καπετανόπουλος γεννήθηκε στο Νέο Πετρίτσι του Νομού Σερρών και έδρασε ως Ομαδάρχης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1351)

ΚΑΡΙΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Καρίκης καταγόταν από το Νέο Πετρίτσι του Νομού Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1503)

ΜΠΕΛΙΒΕΣΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Μπελιβεσλής καταγόταν από το Νέο Πετρίτσι των Σερρών. Υπηρέτησε ως Οπλίτης από το 1905 έως το 1906 στο σώμα του καπετάν Τότση. Αργότερα έλαβε μέρος στους δύο Βαλκανικούς Πολέμους. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-450)

ΠΑΡΘΕΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Παρθένης γεννήθηκε στο Νέο Πετρίτσι των Σερρών και αγωνίστηκε κατά των Βουλγάρων ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3293)

ΠΕΡΙΓΚΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Περίγκος γεννήθηκε στο Νέο Πετρίτσι των Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3384)

ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Ραυτόπουλος γεννήθηκε στο Νέο Πετρίτσι του Νομού Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3539)

ΣΤΑΪΚΟΥ ΣΤΑΪΚΟΣ

Ο Σταΐκος Σταΐκου γεννήθηκε στο Νέο Πετρίτσι των Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3810)

ΤΑΝΟΥΛΗΣ ΠΑΣΧΑΛΗΣ

Ο Πασχάλης Τανούλης γεννήθηκε στο Νέο Πετρίτσι των Σερρών και διετέλεσε Οπλίτης από το 1905 έως το 1909 υπό τις διαταγές του καπετάν Θ. Τότση στην περιοχή του Πετριτσίου της Βουλγαρίας, ενώ αργότερα συμμετείχε και στους Βαλκανικούς Πολέμους. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-308)

ΤΣΙΓΓΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Τσίγγος γεννήθηκε στο Νέο Πετρίτσι του Νομού Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4260)

ΤΣΙΓΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Τσίγκος καταγόταν από το Νέο Πετρίτσι των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης από το 1905 έως το 1909. Εκτελούσε χρέη οδηγού και πληροφοριοδότη. Συνελήφθη, φυλακίστηκε και παρέμεινε έγκλειστος στις τουρκικές φυλακές για τρία έτη. Μετά την αποφυλάκισή του δεν σταμάτησε να προσφέρει τις υπηρεσίες του στο έθνος, λαμβάνοντας μέρος και στους δύο Βαλκανικούς Πολέμους. Το 1916 δολοφονήθηκε άγρια από Βουλγάρους κοντά στο Σιδηρόκαστρο. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-419)

ΝΕΟ ΣΟΥΛΙ

ΒΕΝΕΤΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Βενέτης καταγόταν από το Νέο Σούλι του Νομού Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Καταδικάστηκε α-

πό τις τουρκικές αρχές σε φυλάκιση με την κατηγορία της δολοφονίας. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-190)

ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Κυριακόπουλος γεννήθηκε στο Νέο Σούλι των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Δολοφονήθηκε από Κομιτατζήδες το 1909. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-794)

ΜΠΕΤΟΥΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Μπετούλης γεννήθηκε στο Νέο Σούλι των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2514)

ΝΙΖΑΜΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Νιζάμης γεννήθηκε στο Νέο Σούλι των Σερρών και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης υπό τις διαταγές του Δ. Δούκα καθ' όλη την διάρκεια του Αγώνα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ν-30)

ΠΥΡΙΝΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Πυρινής καταγόταν από το Νέο Σούλι των Σερρών και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3521)

ΣΙΩΣΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Σιώσιος καταγόταν από το Νέο Σούλι των Σερρών και αγωνίστηκε εναντίον των Κομιτατζήδων ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3776)

ΝΙΓΡΙΤΑ

ΒΟΥΖΙΟΣ ΑΣΤΕΡΙΟΣ

Ο Αστέριος Βούζιος καταγόταν από την Νιγρίτα του Νομού Σερρών και έλαβε μέρος στον Μακεδονικό Αγώνα ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 421)

ΒΟΥΖΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Βούζιος ή Βάγιος καταγόταν από την Νιγρίτα των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 422)

ΓΑΛΑΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Γαλάνης γεννήθηκε στην Νιγρίτα Σερρών και αρχικά υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του καπετάν Ματαπά. Αργό-

τερα τοποθετήθηκε στο σώμα του Ι. Αβράσογλου. Μετά την ήττα στην μάχη του Σαρή-Κιόι (Ποταμιά Κιλκίς), τον Αύγουστο του 1905, συνελήφθη μαζί με τους συμπολεμιστές του και τον Αβράσογλου και μεταφέρθηκε στις φυλακές της Θεσσαλονίκης.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-184)

ΓΕΡΟΣΕΛΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Γεροσέλας καταγόταν από την Νιγρίτα Σερρών και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Β' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 490)

ΓΚΑΖΕΠΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Γκαζέπης καταγόταν από την Νιγρίτα του Νομού Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 610)

ΔΟΥΖΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Δουζής καταγόταν από την Νιγρίτα των Σερρών και υπηρέτησε ως Οπλίτης υπό τις διαταγές της Σοφίας Χατζηπανταζή καθ' όλη την διάρκεια του Μακεδονικού Αγώνα.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-20)

ΔΡΑΚΟΣ (ΝΤΑΝΗΣ) ΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Άγγελος Δράκος ή Ντάνης γεννήθηκε στην Νιγρίτα των Σερρών και υπηρέτησε ως Οπλίτης υπό τις διαταγές του οπλαρχηγού Γιαγκλή στους Νομούς Σερρών και Χαλκιδικής. Αργότερα έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους με το σώμα του αξιωματικού Β. Παπακώστα.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-21)

ΔΡΟΥΣΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο σαρακατσάνος Γεώργιος Δρουσάκης γεννήθηκε στην Νιγρίτα Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Χρησιμοποιήθηκε ως οδηγός των ανταρτικών σωμάτων των Βολάνη, Νικολούδη και Μαυρογένη.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-222)

ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Καραγκουνάκης καταγόταν από την Νιγρίτα του Νομού Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1385)

ΚΑΡΑΜΑΝΙΔΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Καραμανίδης καταγόταν από την Νιγρίτα του Νομού Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1414)

ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Καραπιπέρης γεννήθηκε στην Νιγρίτα του Νομού Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1467)

ΚΑΡΑΣΤΕΡΓΙΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Καραστέργιος καταγόταν από την Νιγρίτα του Νομού Σερρών. Έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης και οδηγός σωμάτων, συνεργαζόμενος με τον καπετάν Αλέξανδρο και την ομάδα του.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-707)

ΚΑΡΒΟΥΝΑΡΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Καρβουνάρης γεννήθηκε στην Νιγρίτα του Νομού Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1493)

ΚΑΡΥΔΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Καρύδας καταγόταν από την Νιγρίτα του Νομού Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1524)

ΚΑΡΥΔΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Καρύδας καταγόταν από την Νιγρίτα Σερρών και υπηρέτησε ως Οπλίτης στις ελληνικές ανταρτικές ομάδες.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1504)

ΚΑΤΡΙΛΑΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Κατριλάκας καταγόταν από την Νιγρίτα του Νομού Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1545)

ΚΟΚΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Κόκας γεννήθηκε στην Νιγρίτα των Σερρών και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1635)

ΚΟΥΦΟΓΙΑΓΚΟΣ ΑΣΤΕΡΙΟΣ

Ο Αστέριος Κουφογιάγκος γεννήθηκε στην Νιγρίτα των Σερρών και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Γ. Γιαγκλή στην γενέτειρά του. Αργότερα έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους (1912-1913), για την δράση του στους οποίους τιμήθηκε με τον Πολεμικό Σταυρό Γ' τάξης.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-88)

ΚΟΥΦΟΚΩΤΣΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Κουφοκώτσιος γεννήθηκε στην Νιγρίτα των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Α' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1836)

ΚΟΥΦΟΚΩΤΣΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Κουφοκώτσιος καταγόταν από την Νιγρίτα του Νομού Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1837)

ΚΟΥΦΟΚΩΤΣΙΟΣ ΜΑΡΚΟΣ

Ο Μάρκος Κουφοκώτσιος γεννήθηκε στην Νιγρίτα των Σερρών. Υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Γ. Γιαγκλή καθ' όλη την διάρκεια του Μακεδονικού Αγώνα, ενώ αργότερα έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους υπό τις διαταγές του Β. Παπακώστα.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-49)

ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Κυριακούλης γεννήθηκε στην Νιγρίτα των Σερρών και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Νάκη Λίτσα. Συμμετείχε στις μάχες του Σκλήθρου, του Καστανόφυτου και σε συμπλοκή με Τούρκους στις Κυδωνίες Γρεβενών.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-461)

ΜΑΣΛΑΡΙΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Μασλαρινός γεννήθηκε στην Νιγρίτα των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης υπό τις διαταγές του οπλαρχηγού Αλέξανδρου καθ' όλη την διάρκεια του Μακεδονικού Αγώνα.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-606)

ΜΠΙΤΣΙΑΚΑΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

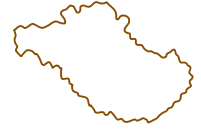
Ο Δημήτριος Μπιτσιακάνος γεννήθηκε στην Νιγρίτα των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2544)

ΜΠΟΥΓΙΩΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Μπουγιώτας καταγόταν από την Νιγρίτα των Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2564)

ΠΑΓΩΝΤΖΗΣ (ΠΑΓΟΥΡΤΖΗΣ) ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Παγωντζής ή Παγουρτζής κα-

ταγόταν από την Νιγρίτα των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συνεργάστηκε με τον Δ. Κοσμόπουλο (Κουρμπέσης), το σώμα του οποίου πολλές φορές προσφέρθηκε να οδηγήσει μέσα από περάσματα τα οποία εγγυόντο την ασφαλή και απρόσκοπτη διέλευσή του. Ακόμη, χρησιμοποιήθηκε ως σύνδεσμος και αγγελιοφόρος του ελληνικού Προξενείου στις Σέρρες με διάφορες ανταρτικές ομάδες. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-627)

ΠΑΛΙΟΥΡΑΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ο Διονύσιος Παλιούρας γεννήθηκε στην Νιγρίτα των Σερρών και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του οπλαρχηγού Γ. Γιαγκλή στην περιφέρεια Χαλκιδικής-Νιγρίτας καθ' όλη την διάρκεια του Μακεδονικού Αγώνα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-34)

ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Παπάγγελος γεννήθηκε στην Νιγρίτα των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης εκτελώντας εντολές και αποστολές, τις οποίες του ανέθετε η οπλαρχηγός Σ. Χατζηπανταζή. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-23)

ΠΑΠΛΙΑΚΑΣ ΔΙΟΓΕΝΗΣ

Ο Διογένης Παπλιάκας γεννήθηκε στην Νιγρίτα των Σερρών και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3286)

ΣΚΕΦΑΛΕΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Σκεφαλές γεννήθηκε στην Νιγρίτα των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης. Σκοτώθηκε στην γενέτειρά του το 1909. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3787)

ΤΑΜΠΑΚΗΣ ΚΛΕΑΝΘΗΣ

Ο Κλεάνθης Ταμπάκης καταγόταν από την Νιγρίτα των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης στα σώματα των οπλαρχηγών Βελίτσα, Παπακώστα και Γιαγκλή στην περιοχή της Χαλκιδικής και των Σερρών. Έλαβε μέρος στους πολέμους του 1912-1913, υπηρετώντας υπό τις διαταγές του παλιού του γνώριμου Γιαγκλή. Αργότερα συμμετείχε και στον Βορειοηπειρωτικό Αγώνα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-42)

ΤΣΙΦΟΥΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Τσιφούτης γεννήθηκε στην Νιγρίτα των Σερρών και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4325)

ΤΣΙΦΟΥΤΗΣ ΑΣΤΕΡΙΟΣ

Ο Αστέριος Τσιφούτης καταγόταν από την Νιγρίτα των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης, συνεργαζόμενος με τους οπλαρχηγούς Γιαγκλή και Παπακώστα στην Χαλκιδική. Κατά την διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων έλαβε μέρος στην απελευθέρωση της Νιγρίτας και στην μάχη του Κιλίκι-Λαχανά. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-25)

ΤΣΙΦΟΥΤΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Τσιφούτης γεννήθηκε στην Νιγρίτα των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης στην περιοχή της Χαλκιδικής συνεργαζόμενος με τον οπλαρχηγό Γιαγκλή, υπό τις διαταγές του οποίου συμμετείχε και στους πολέμους του 1912-1913. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-55)

ΝΙΚΟΚΛΕΙΑ

ΜΗΤΡΙΤΖΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Μητριτζίκης γεννήθηκε στην Νικόκλεια των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2353)

ΤΑΣΚΟΥΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τασκούδης γεννήθηκε στην Νικόκλεια των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4018)

ΟΡΕΙΝΗ

ΜΑΝΤΕΛΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Μαντέλας καταγόταν από την Ορεινή των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Δολοφονήθηκε το 1907 από Κομιτατζήδες. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-730)

ΜΑΝΤΕΛΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Μαντέλας γεννήθηκε στην Ορεινή των Σερρών. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και δολοφονήθηκε το 1907 από τους Βουλγάρους. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-739)

ΜΑΝΤΕΛΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Μαντέλας καταγόταν από την Ορεινή των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2018)

ΤΡΟΥΠΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Τρούπης γεννήθηκε στην Ορεινή των Σερρών και υπηρέτησε ως

Οπλίτης στο σώμα του Π. Ιωαννίδη καθ' όλη την διάρκεια του Μακεδονικού Αγώνα και αργότερα κατά την διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-91)

ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟ

ΜΑΡΤΖΙΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Μάρτζιος καταγόταν από το Παλαιόκαστρο των Σερρών και συνέδραμε τον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Κάρτσιου, ό. π., σ. 157)

ΠΑΛΑΙΟΚΩΜΗ

ΣΙΣΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Σίσκος γεννήθηκε στην Παλαιοκώμη των Σερρών και έλαβε μέρος στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3760)

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Τριανταφυλλίδης γεννήθηκε στην Παλαιοκώμη του Νομού Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν επιφορτισμένος με τον συντονισμό των Ελλήνων πρακτόρων της περιοχής, των εκτελεστικών οργάνων, των αγγελιοφόρων και των οδηγών. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-429)

ΠΕΝΤΑΠΟΛΗ

ΚΙΟΥΤΣΟΥΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Κιουτσούκης καταγόταν από την Πεντάπολη του Νομού Σερρών και πολέμησε υπό τις διαταγές του Αθ. Χατζηπανταζή. (Σκαρλάτου, ό. π., σ. 136)

ΜΑΝΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο ιερέας Ευάγγελος Μαντής καταγόταν από την Πεντάπολη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2198)

ΜΟΥΖΑΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Μουζάκας γεννήθηκε στην Πεντάπολη των Σερρών και έδρασε ως οδηγός των ελληνικών ανταρτικών σωμάτων. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2414)

ΝΤΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Ντίκος καταγόταν από την Πεντάπολη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2765)

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Παπαγεωργίου καταγόταν από την Πεντάπολη των Σερρών. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης αναλαμβάνοντας και εκτελώντας αποστολές, τις οποίες του ανέθετε ο οπλαρχηγός Σ. Βλάχβης.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-653)

ΠΟΝΤΙΣΜΕΝΟ

ΠΑΝΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Πάνος γεννήθηκε στο Ποντισμένο των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Πιθανότατα συνεργάστηκε με τον αρχηγό Σ. Βλάχβη από το 1906 έως το 1908 και συμμετείχε στις εκτελέσεις Βουλγάρων πρακτόρων.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-616)

ΠΡΟΜΑΧΩΝΑΣ

ΒΕΣΚΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Βέσκος καταγόταν από τον Προμαχώνα του Νομού Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης στα σώματα των Λ. Ζαρκάδα, Χρ. Τσότσου και Χρ. Καραπάνου. Έλαβε μέρος σε συμπλοκή με Τούρκους στο χωριό Νησί της Πέλλας, όπου το σώμα του Τσότσου είχε αποκλεισθεί καθώς και σε πολλές επιχειρήσεις σε εξαρχηκά χωριά.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-146)

ΚΑΛΕΣΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Καλέσης καταγόταν από το χωριό Προμαχώνας του Νομού Σερρών και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Χρ. Τσολακόπουλου (Ρέμπελος) στην περιοχή του Μοριχόβου.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-537)

ΜΠΟΓΙΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Μπόγιος γεννήθηκε στον Προμαχώνα των Σερρών και συνέδραμε τον αγώνα για την Μακεδονία πολεμώντας ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2548)

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Παπανικόλαος γεννήθηκε στον Προμαχώνα των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3196)

ΠΑΠΠΑΣ (ΓΙΟΒΑΝΗΣ) ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Παππάς ή Γιοβάνης καταγόταν από τον Προμαχώνα των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3282)

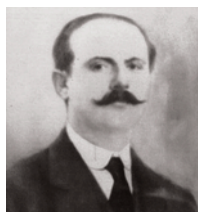
ΤΑΝΟΥΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τανούρης γεννήθηκε στον Προμαχώνα των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης στο σώμα του Χρ. Τσότσου ή Βέσκου, μαζί με τον οποίο αποκλείστηκε στο χωριό Νησί από τουρκικά στρατεύματα. Έλαβε μέρος σε επιθέσεις εναντίον εξαρχηκών χωριών και εξόντωσε πολλούς επικίνδυνους Κομιτατζήδες.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-358)

ΠΡΩΤΗ

ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

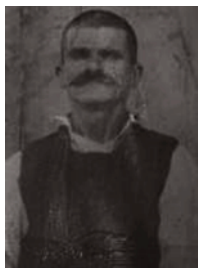

Ο Γεώργιος Καραμανλής γεννήθηκε στην Πρώτη του Νομού Σερρών και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Α' τάξης. Εργάστηκε

ως δάσκαλος, ενώ παράλληλα ενίσχυε τους Έλληνες μαχητές. Δραστηριοποιήθηκε ως στρατολόγος νέων μαχητών, διανομέας πολεμικού υλικού, συντονιστής των αγγελιοφόρων και άλλων βοηθητικών οργάνων. Για την δράση του διώχθηκε και καταδικάστηκε από τους Τούρκους σε θάνατο με την κατηγορία ότι υπηρέτησε ο κύριος οργανωτής και χρηματοδότης του Αγώνα στην περιοχή του Παγγαίου. Γιος του ήταν ο Πρωθυπουργός και Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Κωνσταντίνος Καραμανλής.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-16)

ΜΠΕΚΙΑΡΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Μπεκιάρης γεννήθηκε στην Πρώτη Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Εκτελέστηκε από Κομιτατζήδες στο σπίτι

του, τον Ιούνιο του 1905.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-732)

ΣΕΜΚΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ

Ο Αριστείδης Σέμκος καταγόταν από την Πρώτη του Νομού Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης σε ανταρτικό σώμα.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3700)

ΡΟΔΟΛΙΒΟΣ

ΑΝΔΡΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Ανδρικός καταγόταν από το Ροδολίβος των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης από το 1906 έως το 1909. Σύμφωνα με μαρτυρία του Δ. Φλωριά (Νούτσος), εκτέλεσε μαζί με τον Γ. Χατζηπασχάλη τον Βούλγαρο πράκτορα Στέφανο Καλαποτλή.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-146)

ΔΟΤΣΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Δότσιος καταγόταν από το χωριό Ροδολίβος των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και οδηγός. Σύμφωνα με μαρτυρία του Δ. Φλωριά (Νούτσος), έλαβε μέρος στην δολοφονία του Νικολάου Ντοκουρέτσεφ, σημαντικού πράκτορα της βουλγαρικής προπαγάνδας στην περιοχή.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-229)

ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ο Γρηγόριος Ευθυμίου γεννήθηκε στο χωριό Ροδολίβος του Νομού Σερρών και έδρασε ως Ομαδάρχης. Προσέφερε σημαντικές υπηρεσίες στα σώματα που δραστηριοποιούντο στην Ανατολική Μακεδονία ως οδηγός και οπλίτης συνεργαζόμενος με γνωστούς οπλαρχηγούς της περιοχής, όπως ο Δούκας. Εκτελέστηκε από Βουλγάρους το 1917.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ε-4)

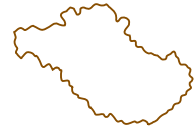
ΖΑΜΠΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Ζαμπάκης γεννήθηκε στο Ροδολίβος των Σερρών. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης από το 1906 έως το 1908. Συμμετείχε στην εκτέλεση του Βούλγαρου πράκτορα Ν. Ντοκουρέτσεφ.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-141)

ΖΑΜΠΑΚΗΣ ΕΥΡΥΣΘΕΝΗΣ

Ο Ευρυσθένης (ή Δημοσθένης) Ζαμπάκης καταγόταν από το Ροδολίβος του Νομού Σερρών. Μετά την δολοφονία Βούλγαρου πράκτορα στην Καβάλα, κατέφυγε στο ελληνικό προξενείο της πόλης και ακολούθως ενετάχθη στο ανταρτικό σώμα του καπετάν Στρατή. Το 1907 συνελήφθη από τις τουρκικές αρχές στο χωριό Εμμανουήλ Παππάς των Σερρών και μεταφέρθηκε στις φυλακές της Ρόδου. Αμέσως μετά την ανακήρυξη του Συντάγματος των Νεοτούρκων, του δόθηκε χάρη. Έλαβε μέρος στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο υπό τις διαταγές του Δούκα, επιδεικνύοντας ανδρεία και θάρρος. Πέθανε το 1917 καθώς

τα βασιανιστήρια, στα οποία τον υπέβηλαν οι Βούλγαροι κατακτητές, σε συνδιασμό με τις στερήσεις του πολέμου και της κατοχής επιδείνωσαν την ήδη βεβαρημένη υγεία του.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-28)

ΚΟΥΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Κουτής καταγόταν από το Ροδολίβος των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Συνελήφθη το 1907 από τις οθωμανικές αρχές, ενώ μετέφερε στους αντάρτες πολεμοφόδια και ρουχισμό. Αποφυλακίστηκε αμέσως μετά την ανακήρυξη του Συντάγματος του 1908.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-686)

ΜΑΛΑΜΙΔΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

Ο Λεωνίδας Μαλαμίδης καταγόταν από το Ροδολίβος των Σερρών. Έδρασε ως Οπλίτης και υπαρχηγός στο σώμα του καπετάν Τσάρα από τον Ιούλιο του 1907 έως τον Ιούλιο του 1908. Τον Μάιο του 1908, μαζί με δύο ακόμη άνδρες της ομάδας του, σκότωσε στη θέση Μπουρνάμασι 18 Βούλγαρους Κομιτατζήδες. Έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους επικεφαλής σώματος 15 ανδρών, υπό την γενική αρχηγία του Τσάρα (26 Νοεμβρίου 1912 έως τις 16 Ιουνίου του 1913) και του Ταγματάρχη Πεζικού Παναγιώτη Γαργαλίδη. (Κάρτσιου, ό. π., σ. 156)

ΠΑΠΑΔΑΝΙΗΛ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ

Ο Αριστοτέλης Παπαδανιήλ γεννήθηκε στο χωριό Ροδολίβος των Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2993)

ΠΑΣΧΑΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Πασχάλης γεννήθηκε στο Ροδολίβος των Σερρών και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3308)

ΠΙΤΣΑΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Πιτσάνης γεννήθηκε στο Ροδολίβος των Σερρών και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3445)

ΣΙΜΟΓΛΟΥ ΣΙΜΟΣ

Ο Σίμος Σιμόγλου καταγόταν από το Ροδολίβος των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3752)

ΤΣΕΛΕΓΚΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Τσελέγκας γεννήθηκε στο Ροδολίβος των Σερρών και έδρασε ως

Οπλίτης με το σώμα του Συνταγματάρχη του πυροβολικού Κ. Νταή (Τσάρας) από το 1907 έως το 1908.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-330)

ΤΣΙΟΒΑΛΤΖΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Τσιοβαλτζής γεννήθηκε στο Ροδολίβος των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Ομαδάρχης υπό τις διαταγές του οπλαρχηγού Δούκα. Έλαβε μέρος στις μάχες της Πίρσοβας και στην επιδρομή στην Μικρόπολη. Συμμετείχε επίσης στην επιχείρηση εναντίον της βουλγαρικής συμμορίας του Πανίτσα στο Αγιοχώρι. Δολοφονήθηκε το 1909 από Τούρκο χωροφύλακα.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-525)

ΧΑΡΙΣΗΣ (ΤΣΑΝΤΑΡΛΗΣ) ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Χαρίσης καταγόταν από το Ροδολίβος των Σερρών και πιθανότατα αγωνίστηκε ως Οπλίτης στο σώμα Μαρούδα, το οποίο συνεργάστηκε και με τον Αγαπηνό. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4498)

ΧΑΡΙΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Χαρίσης γεννήθηκε στο Ροδολίβος των Σερρών και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Ομαδάρχης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4499)

ΧΑΤΖΗΠΑΣΧΑΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Χατζήπασχάλης καταγόταν από το Ροδολίβος των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν μέλος του Μακεδονικού Κομιτάτου με περιοχική ευθύνη του τους Νομούς Καβάλας, Σερρών και Δράμας. Στον Χατζήπασχάλη συνήθως ανετίθεντο οι πλέον τολμηρές εκτελέσεις σημαντικών εξαρχικών πρακτόρων. Η περισσότερο εντυπωσιακή ήταν αυτή του κομιτατζή Στέφανου Καλαποτλή στην αγορά των Σερρών ενώπιον τουρκικών αρχών και κόσμου.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Χ-165)

ΣΕΡΡΕΣ

ΑΒΡΑΜΙΑΔΗΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Αβραμιάδης καταγόταν από την πόλη των Σερρών και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Α' τάξης. Ήταν μέλος της Φιλικής Μακεδονικής Εταιρείας καθώς και της εθνικής οργάνωσης «Ορφεύς». Όπως πολλά μέλη του Ορφέα, ο Αβραμιάδης συμμετείχε στην μεταφορά οπλισμού που προοριζόταν για τους αντάρτες.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-213)

ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ο Σπυρίδων Αγοραστός καταγόταν από την πόλη των Σερρών και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 20)

ΑΔΑΜΟΥΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Αδαμούσης έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και καταγόταν από την πόλη των Σερρών. Ήταν μέλος της Μακεδονικής Φιλικής Εταιρείας καθώς και της εθνικής οργάνωσης «Ορφεύς». Όπως πολλά μέλη του Ορφέα, ο Αδαμούσης συμμετείχε στην μεταφορά οπλισμού και πολεμοφοδίων σε κρύπτες διάσπαρτες σε διάφορα σημεία της πόλης.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-192)

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Αναστασίου καταγόταν από την πόλη των Σερρών και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Β' τάξης. Προσέφερε σημαντικές υπηρεσίες στους Έλληνες μαχητές, μεταφέροντας όπλα και πολεμοφόδια σε κρύπτες και οπλαποθήκες. Επίσης, βοηθούσε στην περιθάλψη καταζητούμενων ανταρτών, τους οποίους στην συνέχεια φυγάδευε. Ήταν μέλος της Φιλικής Μακεδονικής Εταιρείας καθώς και της οργάνωσης «Ορφεύς» των Σερρών.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-149)

ΑΡΓΥΡΙΑΔΗΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Ο Οδυσσέας Αργυριάδης γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Συνεργάστηκε με το ελληνικό προξενείο παρέχοντας κάθε δυνατή πληροφόρηση για τις κινήσεις των Βουλγάρων και διέθεσε μέρος της προσωπικής του περιουσίας για τον κοινό σκοπό. Διετέλεσε πρόεδρος του Εθνικού Συλλόγου «Ομόνοια», ο οποίος υπήρξε ένας από τους οργανωτικούς πυρήνες του Αγώνα. Όταν οι Τούρκοι αντελήφθησαν την αληθή σκοποθεσία του συλλόγου, εισέβαλαν στα γραφεία του και συνέλαβαν όλους τους παρευρισκόμενους. Ο Αργυριάδης κατόρθωσε να διαφύγει της σύλληψης, κρυπτόμενος στην οικία του.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-48)

ΒΑΓΙΑΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Βαγιανός καταγόταν από την πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν από τους βασικούς πληροφοριοδότες του ελληνικού Προξενείου στις Σέρρες καθώς και των ανταρτικών σωμάτων των Δούκα, Βλάχβη και

Βουλασίκη. Επίσης, εξασφάλιζε για τα σώματα αυτά τα απαραίτητα είδη ιματισμού όπως επίσης και πολεμοφόδια. Για την εθνική του δράση καταδικάστηκε σε φυλάκιση από τουρκικό δικαστήριο. Τέλος, διετελέσε ταμίας του σωματείου «Ομόνοια», που στόχο είχε την συγκέντρωση χρημάτων για την συνέχιση του Αγώνα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-51)

ΒΑΚΙΡΖΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Βακιρζής καταγόταν από την πόλη των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης. Από το 1906 έως το 1908 συνέδραμε τον οπλαρχηγό Ρέμπελο. Αργότερα συνελήφθη από τους Τούρκους και καταδικάστηκε σε πενταετή φυλάκιση. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-111)

ΒΑΡΣΑΜΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Βαρσάμης καταγόταν από την πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 276)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο δάσκαλος Αθανάσιος Βασιλείου γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Οργάνωσε την άμυνα του χωριού Ομαλό και έλαβε μέτρα εναντίον του βοεβόδα Παύλου και της συμμορίας του. Παράλληλα, φρόντιζε για την μεταφορά πολεμικού υλικού στις ελληνικές ανταρτικές ομάδες. Φυλακίστηκε για σύντομο χρονικό διάστημα από τους Τούρκους. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-224)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΛΥΣΙΜΑΧΟΣ

Ο Λυσίμαχος Βασιλείου καταγόταν από την πόλη των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης στο σώμα του οπλαρχηγού Επιλοχία Πέου. Μαζί του έλαβε μέρος σε πολλές συμπλοκές με Βουλγάρους. Συνελήφθη από τους Τούρκους και καταδικάστηκε σε εξαετή φυλάκιση, την οποία εξέτισε στις φυλακές του Γεντί Κουλέ. Μετά την αποφυλάκισή του συνέχισε την εθνική του δράση στις Σέρρες, ως μέλος της Φιλικής Μακεδονικής Εταιρείας. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-154)

ΒΑΣΜΑΝΤΖΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Βασμαντζής καταγόταν από την πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν μέλος του Εκτελεστικού Τμήματος του Προξενείου Σερρών και σύνδεσμός του με τα ανταρτικά σώματα, τα οποία δρούσαν στην ύπαιθρο. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-237)

ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Βλαχόπουλος γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης. Σύμφωνα με μαρτυρία του Δ. Δούκα, ο Βλαχόπουλος έλαβε μέρος σε όλες τις μάχες εναντίον των Βουλγάρων στην Ανατολική Μακεδονία από το 1906 έως το 1908, ενώ ιδιαίτερη μνεία κάνει στην ανδρεία που επέδειξε στην μάχη της Μικρόπολης. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-128)

ΒΛΑΧΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Βλάχος καταγόταν από την πόλη των Σερρών και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 375)

ΒΟΖΙΚΗΣ ΑΣΤΕΡΙΟΣ

Ο Αστέριος Βοζίκης καταγόταν από την πόλη των Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 397)

ΓΑΪΤΑΤΖΗΣ (ΔΟΥΚΑΣ) ΔΟΥΚΑΣ

Ο αρχηγός Δούκας Γαϊτατζής ή καπετάν Ζέρβας γεννήθηκε το 1879 στις Σέρρες. Η οικογένειά του διέθετε κλωστήρια βάμβακος και ήταν ιδιαίτερος εύπορος. Στα 21 του χρόνια άρχισε την συνεργασία του με το ελληνικό Προξενείο Σερρών, του οποίου υπήρξε πληροφοριοδότης και πράκτωρ. Σύντομα η δραστηριότητά του αυτή προκάλεσε την ανησυχία της οθωμανικής διοίκησης και ο Δούκας κατέφυγε στην Αθήνα. Επανεκάμψε όμως γρήγορα στην Μακεδονία στο σώμα του Γ. Κατεχάκη (Ρούβας) μαζί με αγωνιστές από την Δυτική Μακεδονία, όπως οι Δ. Νταλίτης και Σ. Στογιάννης. Σύντομα αναδείχθηκε σε έναν από τους πλέον δραστήριους αρχηγούς ολόκληρης της Μακεδονίας και ιδιαίτερα της Ανατολικής, συμμετέχοντας σε συμπλοκές και μάχες με Κομιτατζήδες αλλά και Τούρκους. Έλαβε μέρος σε συγκρούσεις στις περιοχές Ζίχνης, Νευροκοπίου, Τζουμαγιάς, Παγγαίου καθώς και στην επιδρομή στο Αγιοχώρι. Έλαβε μέρος στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο ως Γενικός Αρχηγός των σωμάτων Ανατολικής Μακεδονίας, διαδραματίζοντας ιδιαίτερης σημασίας ρόλο στην απελευθέρωση της Ελευθερούπολης. (ΓΕΣ, ό. π., σσ. 184, 297, 301)

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΑΝΘΙΜΟΣ

Ο κληρικός Άνθιμος Γεωργιάδης καταγόταν από την πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 511)

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Γεωργιάδης καταγόταν από την πόλη των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν πληροφοριοδότης του ελληνικού Προξενείου Σερρών. Προσέφερε επίσης υπηρεσίες ως μεταφορέας οπλισμού και οδηγός των ανταρτικών σωμάτων, χρησιμοποιώντας την οικία του ως οπλαποθήκη. Εκτελέστηκε από τους Βουλγάρους μαζί με άλλους κατοίκους της πόλης το 1913. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-79)

ΓΡΑΜΜΕΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Γραμμένος γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και ήταν ένα από τα πολλά μέλη της εθνικής οργάνωσης «Ορφεύς». (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-302)

ΔΕΜΕΡΤΖΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Δεμερτζής καταγόταν από την πόλη των Σερρών και υπηρέτησε ως Οπλίτης και Ομαδάρχης υπό τις διαταγές της Σ. Χατζηπανταζή. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-39)

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

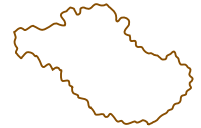
Ο Κωνσταντίνος Δημητριάδης γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σύμφωνα με μαρτυρία του διευθυντή του Κέντρου Σερρών Δ. Φλωριά, δεν ήταν λίγες οι φορές που προσέφερε τις ιατρικές του γνώσεις σε τραυματισμένους αντάρτες και οπλαρχηγούς. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-236)

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ ΑΜΑΛΙΑ

Η Αμαλία Δημητριάδου καταγόταν από την πόλη των Σερρών. Προσέφερε σημαντικές υπηρεσίες ως Πράκτορας Γ' τάξης και σύνδεσμος της οπλαρχηγού Σ. Χατζηπανταζή με τον σύζυγό της Αθ. Χατζηπανταζή, όταν ο τελευταίος τραυματισμένος είχε καταφύγει στο ελληνικό Προξενείο των Σερρών. Χρησιμοποιήθηκε επίσης ως οδηγός των σωμάτων του Βλάχβη και του Φεγγαρά. Παράλληλα, είχε μετατρέψει την οικία της σε οπλαποθήκη, ενώ δεν ήταν λίγες οι φορές που την διέθεσε σε διωκόμενους μαχητές. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-4)

ΔΗΜΤΣΑΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Δήμτσας καταγόταν από την πόλη των Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης από το 1906 έως το 1908. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-132)

ΔΡΑΤΣΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο δάσκαλος Ιωάννης Δρατσίδης γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και δίδαξε σε πολλά σλαβόφωνα χωριά με κίνδυνο της ζωής του, ενώ παράλληλα χρησιμοποιήθηκε και ως οδηγός ανταρτικών σωμάτων. Όπως αναφέρει ο διευθυντής του Κέντρου Σερρών Δ. Φλωριάς (Νούτσος), η εκτέλεση του πατέρα του από τους Κομιτατζήδες και ο δικός του άγριος ξυλοδαρμός δεν αποτέλεσαν ποτέ αφορμές για την αναστολή της εθνικής του δράσης. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-228)

ΕΛΜΑΖΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Ελμάζης καταγόταν από την πόλη των Σερρών και υπηρέτησε ως Οπλίτης, οδηγός και πληροφοριοδότης σε διάφορα ανταρτικά σώματα, μεταξύ των οποίων και σε αυτό του Δούκα. Διώχθηκε ανηλεώς τόσο από τους Βουλγάρους όσο και από τους Τούρκους, από τους οποίους συνελήφθη και φυλακίστηκε δύο φορές. Τέλος, έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους επιδεικνύοντας ιδιαίτερη ανδρεία και θάρρος. Σύμφωνα με τα όσα αναφέρει ο Δ. Φλωριάς, ο Ελμάζης ήταν μουσουλμάνος και ασπάσθηκε τον χριστιανισμό μαζί με την σύζυγό του το 1912. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ε-20)

ΕΦΕΝΤΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Εφέντης γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν μέλος της Φιλικής Μακεδονικής Εταιρείας καθώς και της εθνικής οργάνωσης «Ορφεύς». Ήταν επιφορτισμένος με την μεταφορά οπλισμού σε διάφορες κρύπτες που είχαν κατασκευάσει τα μέλη του Ορφέα στην πόλη των Σερρών καθώς και με τον ανεφοδιασμό των ανταρτικών σωμάτων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ε-27)

ΖΑΡΚΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Ζαρκιάς καταγόταν από την πόλη των Σερρών. Έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης και διώχθηκε απηνώς από τους Τούρκους, οι οποίοι δεν έπαυσαν ποτέ να απεργάζονται σχέδια κατά της ζωής του. Ο ίδιος διακινδύνευσε πολλές φορές την σωματική του ακεραιότητα στην προσπάθειά του να συνδράμει διάφορα ανταρτικά σώματα, τα οποία δρούσαν στην περιοχή. Σύμφωνα με μαρτυρία του Δ. Φλωριά (Νούτσος), ήταν ο πρώτος που μετέφερε την είδηση του απαγχονισμού των δύο οπαδών του Μητρούση, Γιοβάνη και Παναγιώτου. Φυλα-

κίσθηκε για σύντομο χρονικό διάστημα από τους Τούρκους. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-126)

ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ

Ο Ζαχαρίας Ζαχαριάδης γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών. Υπηρέτησε ως Οπλίτης υπό τις διαταγές του Δούκα από τον Δεκέμβριο του 1906 έως τον Μάρτιο του 1907 και αργότερα υπό τον Δ. Κοσμόπουλο (Κουρμπέσης). Έλαβε μέρος στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο στο σώμα του Β. Παπακάστα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-99)

ΖΗΣΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Ζήσης γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης και οδηγός. Σκοτώθηκε στον Γενή Μαχαλά το 1908. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1058)

ΖΙΑΚΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Ζιάκας γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Υπήρξε συνεργάτης του ελληνικού Προξενείου Θεσσαλονίκης καθώς και σύνδεσμος διαφόρων ανταρτικών σωμάτων στην περιφέρεια των Σερρών, όπως αυτό του Αθ. Χατζηπανταζή. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-12)

ΖΙΑΚΑΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Ζιάκας καταγόταν από την πόλη των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σύμφωνα με τα όσα αναφέρει ο υπολοχαγός και διευθυντής του Κέντρου Σερρών Δ. Φλωριάς (Νούτσος), ήταν επιφορτισμένος με την μεταφορά πολεμικού υλικού από τον σιδηροδρομικό σταθμό στην πόλη των Σερρών. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-137)

ΖΙΦΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Ζίφκος καταγόταν από την πόλη των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. Πολλές φορές διέθεσε την οικία του για τις συναντήσεις οπλαρχηγών της περιοχής, όπως του Δούκα και του Βλάχβη, με τον Πρόξενο Σερρών Α. Σαχτούρη. Μέρος της οικίας του επίσης είχε μετατραπεί σε οπλαποθήκη, καθώς ο ίδιος όχι μόνο φύλασσε αλλά και διένεμε τα όπλα στους Έλληνες μαχητές. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-24)

ΖΛΑΤΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Ζλάτκος καταγόταν από την πόλη των Σερρών. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και ήταν μέλος της Φιλικής

Μακεδονικής Εταιρείας. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-138)

ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Θεοφάνους γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1166)

ΘΕΟΧΑΡΙΔΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Θεοχαρίδης καταγόταν από την πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Όπως οι περισσότεροι Μακεδονομάχοι από την πόλη των Σερρών, ήταν μέλος της Φιλικής Μακεδονικής Εταιρείας και της εθνικής οργάνωσης «Ορφεύς». Συμμετείχε στην μεταφορά οπλισμού και πολεμοφοδίων στους αντάρτες και στην κατασκευή καταλυμάτων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Θ-43)

ΙΑΚΩΒΟΥ ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

Ο Προκόπιος Ιακώβου (Πράκτορας Β' τάξης) καταγόταν από την πόλη των Σερρών. Ήταν μέλος της Φιλικής Μακεδονικής Εταιρείας και της οργάνωσης «Ορφεύς». Συμμετείχε σε αποστολές διάσωσης και φυγάδευσης διωκομένων από τους Τούρκους ανταρτών. Παράλληλα, εφοδίαζε τους Έλληνες μαχητές με πολεμικό υλικό και είδη ένδυσης, απαραίτητα για να αντιμετωπίσουν το δριμύ ψύχος. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ι-37)

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Ιωαννίδης γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Α' τάξης στα εγγύς των Σερρών σλαβόφωνα χωριά. Συνεργάστηκε με τον Δούκα και με άλλους οπλαρχηγούς της Ανατολικής Μακεδονίας. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ι-3)

ΚΑΛΑΪΤΖΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Άγγελος Καλαϊτζής γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης στο σώμα προσκόπων του Γ. Βλάχβη από το 1903 έως το 1909. Ακόμη έλα-

βε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους υπό τις διαταγές του Π. Ιωαννίδη, επιδεικνύοντας σπάνιο θάρρος και αυτοθυσία. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-150)

ΚΑΝΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Κανάκης καταγόταν από την

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

πόλη των Σερρών και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Π. Ιωαννίδη τόσο κατά την διάρκεια του Μακεδονικού Αγώνα όσο και κατά την διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-164)

ΚΑΡΑΣΤΟΓΙΑΝΝΗΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

Ο Δημοσθένης Καραστογιάννης γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης από το 1905 έως το 1909. Όπως οι περισσότεροι κάτοικοι των Σερρών με συμμετοχή στον Μακεδονικό Αγώνα, ήταν μέλος της Φιλικής Μακεδονικής Εταιρείας και της οργάνωσης «Ορφεύς». Η συνεισφορά του στην εθνική υπόθεση συνίστατο στην μεταφορά και αποθήκευση πολεμικού υλικού καθώς και στην περίθαλψη Ελλήνων μαχητών.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-691)

ΚΑΡΑΤΖΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Καρατζάς γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν μέλος της Φιλικής Μακεδονικής Εταιρείας.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-740)

ΚΑΡΕΚΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Καρεκλάς καταγόταν από την πόλη των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης. Σκοτώθηκε στην Ηράκλεια Σερρών. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1501)

ΚΑΦΕΤΖΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Καφετζής γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1572)

ΚΑΦΤΑΝΤΖΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Καφταντζής γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1573)

ΚΑΦΤΑΝΤΖΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Καφταντζής καταγόταν από την πόλη των Σερρών και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1569)

ΚΕΧΑΓΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Κεχαγιάς γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1589)

ΚΕΧΑΓΙΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Κεχαγιάς γεννήθηκε στην

πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1590)

ΚΙΟΥΣΗΣ ΛΑΖΑΡΟΣ

Ο Λάζαρος Κιούσης καταγόταν από την πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1599)

ΚΟΖΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Κοζάρης γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης στις ελληνικές ανταρτικές ομάδες που δρούσαν στην Μακεδονία.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1631)

ΚΟΥΚΟΥΒΑΤΣΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Κουκουβάτσιος γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε από το 1906 έως το 1909 ως Πράκτορας Γ' τάξης. Χρησιμοποιήθηκε ως οδηγός διαφόρων σωμάτων. Παράλληλα είχε μετατρέψει μέρος της οικίας του σε οπλαποθήκη.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-737)

ΚΟΥΚΟΥΒΑΤΣΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Κουκουβάτσιος καταγόταν από την πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν μέλος της εθνικής οργάνωσης «Ορφεύς» και της Φιλικής Μακεδονικής Εταιρείας. Η εθνική του προσφορά συνίστατο στην μεταφορά πολεμοφοδίων και στην περίθαλψη Ελλήνων ανταρτών στην πόλη των Σερρών.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-689)

ΚΟΥΛΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Κούλας γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών. Έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης και ήταν μέλος της οργάνωσης «Ορφεύς» καθώς και της Φιλικής Μακε-

δονικής Εταιρείας. Χρησιμοποιήθηκε ως μεταφορέας πολεμοφοδίων, κατάσκοπος και πληροφοριοδότης.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-688)

ΚΟΥΜΛΕΛΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Κούμλελης γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συνεργάστηκε με τους οπλαρχηγούς Αθανάσιο και Σοφία Χατζηπανταζή, ενώ παράλληλα υπήρξε πληροφοριοδότης-αγγελιοφόρος του Προξενείου Σερρών. Επίσης, χρησιμοποιήθηκε από τους Δούκα και Βλάχβη ως μεταφορέας πυρομαχικών. Εκτελέστηκε μαζί με άλλους διακεκριμένους πολίτες των Σερρών το 1913 από τους υποχωρούντες Βουλγάρους.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-19)

ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΣ (ΔΟΥΠΗΣ) ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Κουντουράς ή Δούπης γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Στα πιστοποιητικά, τα οποία ο ίδιος κατέθεσε

για να αναγνωριστεί η δράση του, αναφέρει ότι μαζί με τον Α. Ντότσιο εκτέλεσε σημαίνοντα Βούλγαρο τον Ιούνιο του 1908.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-30)

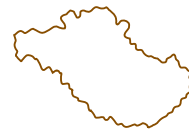
ΚΡΑΣΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Κρασάς καταγόταν από την πόλη των Σερρών. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης σε συνεργασία με τον Δ. Φλωριά. Η κυριότερη συνεισφορά του υπήρξε η μεταφορά αλληλογραφίας, οπλισμού και πολεμοφοδίων, τα οποία έκρυβε μέσα σε βαρέλια που προορίζονταν για την αποθήκευση και μεταφορά οίνου, καθώς ο ίδιος ήταν οινοπαραγωγός. Με αυτόν τον τρόπο μετέφερε όπλα από τον Αθ. Μινόπουλο στους Σ. Βλάχβη και Δ. Δούκα. Έπεσε θύμα ξυλοδαρμού από τους Βουλγάρους, οι οποίοι σχεδίαζαν την εξόντωσή του, τελικά όμως κατόρθωσε να ξεφύγει.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-144)

ΚΥΠΑΡΙΣΣΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο Αλέξανδρος Κυπαρίσσης γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και στρατολόγος ανταρτών για την επάνδρωση του Εκτελεστικού

Τμήματος της Οργάνωσης. Υπήρξε συνεργάτης των καπετάν Δούκα, Σ. Βλάχβη και Αθ. Χατζηπανταζή. Η οικία του χρησιμοποιήθηκε για συγκεντρώσεις ανταρτικών σωμάτων, ενώ μέρος της είχε μετατραπεί σε οπλαποθήκη. Ο ίδιος μετέφερε στους Έλληνες μαχητές εντολές του Προξενείου Σερρών. Το έτος 1916, κατά την διάρκεια της βουλγαρικής κατοχής, συνελήφθη, βασανίστηκε και εξορίστηκε από τις Σέρρες ενώ η κατοικία του πυρπολήθηκε κατόπιν εντολής του Βούλγαρου Φρουράρχου και διοικητή της πόλης, ο οποίος γνώριζε την εθνική του δράση. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-18)

ΚΥΠΑΡΙΣΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Κυπαρίσσης (αδελφός του Α. Κυπαρίσση) καταγόταν από την πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Στο υπόγειο του παντοπωλείου που διατηρούσε στα Άνω Καμενίκια των Σερρών, εκπαίδευε «νεοσύλλεκτους» αντάρτες στην σκοποβολή. Παράλληλα, είχε αναλάβει να διαβιβάζει εντολές του ελληνικού προξενείου στους μαχητές του Δούκα και του Βλάχβη. Οι τουρκικές αρχές, επιθυμώντας την εξόντωσή του, αποφάσισαν να τον εκτελέσουν. Η απόπειρα όμως απέτυχε καθώς από λάθος των εκτελεστών νεκρός έπεσε ο επίσης Μακεδονομάχος Α. Χριστοδούλου, που την δεδομένη στιγμή φρουρούσε το κατάστημα του Γ. Κυπαρίσση. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-145)

ΛΑΖΑΡΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Λαζάρου καταγόταν από την πόλη των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης. Σκοτώθηκε στο χωριό Εμμανουήλ Παππας Σερρών τον Ιούλιο του 1906. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1962)

ΛΑΠΠΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Λάππας γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Διορίστηκε δημοδιδάσκαλος από το ελληνικό Προξενείο Σερρών στην Άνω Βροντού, όπου έγινε δολοφονική απόπειρα εναντίον του από Κομιτατζήδες. Αργότερα μετατέθηκε στις Σέρρες, όπου ανέπτυξε σημαντική δράση προσπαθώντας να φρονηματίσει και να ενθαρρύνει τους κατοίκους. Παράλληλα, έδρασε ως αγγελιοφόρος και πράκτορας διαφόρων οπλαρχηγών της περιοχής, μεταξύ των οποίων ο Σ. Δούκας, ο Σ. Βλάχβης και ο Αθ. Χατζηπανταζής. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Λ-9)

ΛΕΠΕΝΙΩΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Λεπενιώτης γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών. Ήταν μέλος της Φιλικής Μακεδονικής Εταιρείας, της εθνικής οργάνωσης «Ορφεύς» και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Προσέφερε τις υπηρεσίες του στην μεταφορά πολεμικού υλικού και στην περιθαλψη τραυματισμένων μαχητών, οι οποίοι αναζητούσαν καταφύγιο στην πόλη των Σερρών. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Λ-151)

ΜΑΡΙΝΙΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Μαρινίδης καταγόταν από την πόλη των Σερρών και υπηρέτησε σε όλη την διάρκεια του Αγώνα ως Οπλίτης στο σώμα του Σ. Βλάχβη. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-95)

ΜΑΡΚΑΔΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Μαρκάδας καταγόταν από την πόλη των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Χρησιμοποιήθηκε από τον Δ. Ζέρβα ως εκτελεστικό όργανο και οδηγός της ομάδας του, από το 1906 έως το 1908. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-619)

ΜΑΡΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Μάρκου καταγόταν από την πόλη των Σερρών. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και οδηγός ελληνικών ενόπλων ομάδων στην περιοχή της Δοϊράνης. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-626)

ΜΑΡΤΖΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Μάρτζιος γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε ως Οπλαρχηγός Α' τάξης. Όταν ήταν δεκατεσσάρων χρονών, οι Βούλγαροι δολοφόνησαν τον πατέρα του. Φοίτησε στο Εθνικό Οικοτροφείο Αλιστράτης, ενώ αργότερα παρακολούθησε στρατιωτική εκπαίδευση στον Ναύσταθμο του Πόρου. Με την επιστροφή του στις Σέρρες κατατάχθηκε στο σώμα του καπετάν Δούκα, του οποίου διέτέλεσε πρωτοπαλικάρο και υπαρχηγός, φέροντας σε πέρας με επιτυχία εμπιστευτικές αποστολές. Συμμετείχε στην επίθεση εναντίον της συμμορίας του κομιτατζή Πανίτσα στην Γκράτσιανη καθώς και σε ανάλογες ενέργειες στην Πίρσιοβα και στην Μικρόπολη. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-684. Πέννα, «Ο Μακεδονικός Αγών στην περιοχή της Ζίχνας», *Σερραϊκά Χρονικά*, 7 (1976), 177)

ΜΑΤΣΑΡΟΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Μαρσαρόκος καταγόταν από την πόλη των Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης, συνεργαζόμενος με τους καπετάν Δούκα και Αθ. Χατζηπανταζή στην περιφέρεια Σερρών και Παγγαίου. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-10)

ΜΑΤΣΙΓΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Ματσίγκας καταγόταν από την πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1271)

ΜΑΥΡΙΔΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Μαυρίδης καταγόταν από την πόλη των Σερρών. Υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Π. Ιωαννίδη κατά την διάρκεια των ετών 1903-1909 και 1912-1913. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-99)

ΜΕΛΙΣΣΑΣ (ΒΑΛΤΖΗΣ) ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Μελισσάς ή Βαλτζής καταγόταν από την πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2306)

ΜΕΛΦΟΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

Ο Δημοσθένης Μέλφος καταγόταν από την πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2313)

ΜΟΥΝΤΖΟΥΡΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Μουντζουρίδης καταγόταν από την πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2419)

ΜΠΑΜΠΑΛΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Μπαμπαλίδης γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2416)

ΜΠΟΜΠΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Μπόμπας γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και συνέδραμε τον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2556)

ΜΠΟΥΛΑΣΙΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Μπουλασίκης καταγόταν από την πόλη των Σερρών και έδρασε ως Ομαδάρχης. Ήταν μέλος του σώματος του Δούκα Γαϊτατζή (Δούκας) και έδρασε στην περιοχή των Σερρών. Ο ίδιος με ομάδα έξι οπλιτών δραστηριοποιήθηκε στις αρχές του 1908 στην περιοχή της Ζίχνης. (ΓΕΣ, ό. π., σσ. 297, 301)

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

Ο Ανδρέας Νικολαΐδης καταγόταν από την πόλη των Σερρών (πιθανή είναι ωστόσο και η καταγωγή του από την Ανατολική Θράκη). Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης υπό τις διαταγές του ομαδάρχη Θ. Αμπατζόπουλου, το σώμα του οποίου προμήθευε με πολεμικό υλικό και τρόφιμα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ν-16)

ΝΤΕΡΜΕΤΖΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Ντερμετζής καταγόταν από την πόλη των Σερρών και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2763)

ΠΑΝΤΑΦΕΥΓΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Πανταφεύγας γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σύμφωνα με τα όσα αναφέρει στο πιστοποιητικό της δράσης του Μακεδονομάχου ο καπετάν Δούκας, ήταν επιφορτισμένος με την περιθάλψη αρρώστων ή τραυματισμένων μαχητών καθώς και με την ταφή των νεκρών. Συνελήφθη από τις τουρκικές αρχές και φυλακίσθηκε στο Επταπύργιο. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-624)

ΠΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΑΣΤΕΡΙΟΣ

Ο Αστέριος Παντόπουλος καταγόταν από την πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2919)

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ

Η δασκάλα στην Κοίμηση Σερρών Φωτεινή Παπαδημητρίου καταγόταν από την πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Δραστηριοποιήθηκε στην περιοχή του Σπατόβου (Κοίμησης), όπου συνεργάστηκε στενά με τον Σχολάρχη Σιδηροκάστρου Β. Γεροβασιλείου και τον Μητροπολίτη Ειρηναίο Πανταλέοντος. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 118)

ΠΑΠΑΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ

Ο αρχιμανδρίτης Παπα-Επαμεινώνδας γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3062)

ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Παπάζογλου γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Διετέλεσε πρόεδρος του συλλόγου «Ορφεύς» και διερμηνέας του Προξενείου Σερρών. Δολοφονήθηκε (με-

τά από προδοτική ενέργεια του Α. Αϊβαλιώτη), τον Δεκέμβριο του 1909 στην Θεσσαλονίκη κοντά στον Λευκό Πύργο από πράκτορες του Κομιτάτου των Νεοτούρκων, καθώς η δράση του είχε κριθεί επικίνδυνη. (Γ. Καφταντζή, *Ορφέας Σερρών 1905-1991. Ιστορική Αναδρομή*, σσ. 45, 50. Γ. Μέγα, *Η Επανάσταση των Νεοτούρκων στην Θεσσαλονίκη*, Θεσσαλονίκη 2003, σσ. 238, 239)

ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Παπάζογλου γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3080)

ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΚΑΜΤΖΟΥΡΗΣ

Ο Καμτζούρης Παπαναστασίου γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3188)

ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Παπαναστασόπουλος γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3193)

ΠΑΠΑΣΤΕΦΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Ο Στέφανος Παπαστέφος καταγόταν από την πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3244)

ΠΑΣΧΑΛΟΥΔΑΣ ΠΑΣΧΑΛΗΣ

Ο κληρικός Πασχάλης Πασχαλούδας γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρα-

σε ως Πράκτορας Γ' τάξης από το 1906 έως το 1909, βοηθώντας σημαντικά στην μεταφορά όπλων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-617)

ΠΑΤΚΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Πάτκας γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης από το 1906 έως το 1908 στο σώμα του Δούκα. Έλαβε μέρος σε όλες τις επιχειρήσεις και διακρίθηκε στις μάχες της Πίρσιοβας και της Μικρόπολης. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-408)

ΠΕΝΤΖΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Πέντζος καταγόταν από την πόλη των Σερρών. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης, οδηγός και μεταφορέας πολεμικού υλικού. Συνελήφθη στην μάχη στα Καμενίκια. Δικάστηκε και καταδικάστηκε σε ισόβια δεσμά, αλλά αφέθηκε ελεύθερος μετά την ανακήρυξη του Συντάγματος του 1908. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-620)

ΠΕΝΤΖΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Πέντζος καταγόταν από την πόλη των Σερρών. Ήταν μέλος της εθνικής οργάνωσης των Σερρών «Ορφεύς» και συνέδραμε τον αγώνα εναντίον των Κομιτατζήδων ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-614)

ΠΕΡΔΙΚΑΡΗΣ ΟΡΕΣΤΗΣ

Ο Ορέστης Περδικάρης γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Β' τάξης από το 1905 έως το 1909. Ήταν ένα από τα πολλά μέλη της Φιλικής Μακεδονικής Εταιρείας και της εθνικής οργάνωσης «Ορφεύς». Προσέφερε σημαντική βοήθεια σε διωκόμενους αντάρτες, φυγαδεύοντας και περιθάλπτοντας πολλούς εξ αυτών. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-558)

ΠΕΤΡΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Πέτρου καταγόταν από την πόλη των Σερρών και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης. Μετέτρεψε το παντοπωλείο που διατηρούσε σε οπλαποθήκη και χώρο συγκεντρώσεων των ανταρτικών ομάδων και των αρχηγών τους, όπου λαμβάνοντο αποφάσεις σχετικά με τις μελλοντικές κινήσεις τους. Συνεργάστηκε με τους Γκο-

ντζάρη, Ναλμπάντη, Παράσχου, Αθανάσιο και Σοφία Χατζηπανταζή.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-114)

ΠΟΥΛΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Πούλιος καταγόταν από την πόλη των Σερρών και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3484)

ΣΙΜΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Σίμου γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3756)

ΣΚΑΡΔΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Σκάρδης καταγόταν από την πόλη των Σερρών και έδρασε σε ανταρτικό σώμα ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3783)

ΣΚΟΡΔΑΣ ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ

Ο Μιλτιάδης Σκόρδας γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα που δρούσαν περίξ της Ζίχνης και κυρίως στα χωριά Αλιστράτη και Καλλιθέα. Συμμετείχε στον Β' Βαλκανικό Πόλεμο σε σώμα προσκόπων υπό τον καπετάν Δούκα. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3804)

ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Σταυρίδης γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3898)

ΣΩΤΗΡΙΟΥ (ΜΠΙΡΜΠΙΛΗΣ ή ΜΑΡΚΑΔΑΣ) ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Σωτηρίου (ή Μαρκάδας ή Μπιρμπιλής) γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3985)

ΤΑΣΑΚΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ο Χριστόδουλος Τασάκος γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Εκτελέσθηκε από Τούρκους, οι οποίοι επιθυμούσαν να εκδικηθούν την δολοφονία ομοεθνή τους από τον Τασάκο.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-515)

ΤΕΓΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Τέγος καταγόταν από την πόλη των Σερρών και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν μέλος της Φιλικής Μακε-

δονικής Εταιρείας και της οργάνωσης «Ορφεύς». Προσέφερε σημαντικές υπηρεσίες στην μεταφορά και απόκρυψη του οπλισμού ανταρτικών σωμάτων σε κρύπτες που είχαν κατασκευάσει μέλη του Ορφέα. Παράλληλα, βοηθούσε στην περίθαλψη και φυγάδευση πολλών αγωνιστών.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-423)

ΤΖΙΝΤΖΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τζιντζής γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν οδηγός του οπλαρχηγού Δούκα από το 1903 έως το 1905. Το 1908 έλαβε μέρος στην συμπλοκή του σώματος με τον κομιτατζή Τάτσικα, κατά την διάρκεια της οποίας συνελήφθη από τους Τούρκους και φυλακίσθηκε.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-461)

ΤΣΑΡΙΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Τσαρίκας γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης συνεργαζόμενος με το σώμα του καπετάν Δούκα, στον οποίο παρείχε σημαντικές πληροφορίες για τις κινήσεις του εχθρού. Η εθνική του δράση ήταν η αιτία να διωχθεί απηνώς από τους Βουλγάρους.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-26)

ΤΣΙΑΚΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Τσιάκας γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4236)

ΤΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Τσίλης καταγόταν από την πόλη των Σερρών. Στρατολογήθηκε ως αντάρτης στη Μπογδάντσα στα 1909 και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4270)

ΤΣΙΟΛΑΚΙΔΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ο Χριστόδουλος Τσιολακίδης καταγόταν από την πόλη των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης στο σώμα του αρχηγού Δούκα. Συμμετείχε στην επιχείρηση εναντίον του κομιτατζή Πανίτσα στο Αγιοχώρι καθώς επίσης και σε συμπλοκές στο Αγιοχώρι και στην Πίρσοβα.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-280)

ΤΣΟΜΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Τσομπανόπουλος καταγόταν από την πόλη των Σερρών. Υπηρέτησε ως Οπλίτης υπό τις διαταγές του Δούκα και αργότερα συνεργάστηκε με τον

Ελμάζη. Τραυματίστηκε σε πολλές συγκρούσεις με Βουλγάρους, των οποίων αποδείχθηκε ακατάπνητος διώκτης ακόμη και κατά την διάρκεια της βουλγαρικής κατοχής του 1941-1944. Στην μαχητική του αυτή

στάση φαίνεται να οφείλεται η δολοφονία του από Βουλγάρους το 1944.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-84)

ΦΡΑΓΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο ιχθυοπώλης Γεώργιος Φράγκος γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης από το 1903 έως το 1908. Συνεργάστηκε με τα σώματα του Βλάχβη και του Δούκα, τα οποία συνέδραμε ως πληροφοριοδότης και μεταφορέας πολεμικού υλικού (έκρυβε τα πολεμοφόδια στις κάσες που προορίζονταν για την μεταφορά ψαριών).

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Φ-9)

ΧΑΡΙΖΑΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Χαριζάνης καταγόταν από την πόλη των Σερρών και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4490)

ΧΑΤΖΗΘΩΜΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Χατζηθωμάς γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4541)

ΧΑΤΖΗΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Χατζηπαπαστεργίου καταγόταν από την πόλη των Σερρών και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του καπετάν Μητρούση. Το 1907 συνελήφθη και φυλακίσθηκε από τους Τούρκους.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Χ-100)

ΧΑΤΖΗΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ

Ο Οικονόμος Χατζηπαπαστεργίου γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν μέλος της Μακεδονικής Φιλικής Εταιρείας καθώς και της εθνικής οργάνωσης «Ορφεύς». Προσέφερε σημαντικές υπηρεσίες στον

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

Αγώνα ως μεταφορέας οπλισμού και πολεμοφοδίων.

(Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Χ-166)

ΧΑΤΖΗΦΩΤΗ ΖΩΗ

Η Ζωή Χατζηφώτη γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης από το 1906 έως το 1909. Διέθετε την οικία της σε αντάρτες που αναζητούσαν καταλύμα, ενώ παράλληλα είχε μετατρέψει μέρος της σε οπλαποθήκη. (Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Χ-195)

ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο ιατρός Νικόλαος Χρηστίδης γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν μέλος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής και διέθετε την οικία του ως άσυλο σε μαχητές. Λόγω του επαγγέλματός του, δεν ήταν λίγες οι φορές κατά τις οποίες προσέφερε τις υπηρεσίες του σε τραυματισμένους Μακεδονομάχους. (Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Χ-168)

ΧΡΗΣΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Χρήστου καταγόταν από την πόλη των Σερρών και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης σε ανταρτική ομάδα. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4617)

ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Χρηστίδης καταγόταν από την πόλη των Σερρών και συμμετείχε στον αγώνα εναντίον των Βουλγάρων ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4628)

ΧΡΥΣΑΦΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Χρυσάφης καταγόταν από την πόλη των Σερρών και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Α' τάξης. Σπούδασε Ιατρική στην Αθήνα το 1875 και μετεκπαιδεύτηκε στη Βιέννη. Διετέλεσε διευθυντής του δημοτικού Νοσοκομείου Σερρών και συνεργάτης του Έλληνα Προξένου στις Σέρρες, Σαχτούρη. Εκτελέσθηκε από τους Βουλγάρους κατά την διάρκεια του Α' Βαλκανικού Πολέμου. (Dakin, ό. π., σ. 70)

ΧΡΥΣΑΦΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Χρυσάφης γεννήθηκε στην πόλη των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4646)

ΧΡΥΣΟΧΟΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Χρυσόχου καταγόταν από την πόλη των Σερρών και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3654)

ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟ

ΒΑΛΑΜΟΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Βαλαμότης καταγόταν από το Σιδηρόκαστρο των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. Συνεργάστηκε με τον καπετάν Βλάχβη από το 1906 έως το 1908.

(Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Β-147)

ΓΑΪΟΣ ΛΑΖΑΡΟΣ

Ο Λάζαρος Γάιος καταγόταν από το Σιδηρόκαστρο του Νομού Σερρών. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και ήταν μέλος της Εθνικής Επιτροπής του Σιδηρόκαστρου. Χάρη στις καλές σχέσεις, τις οποίες σκοπίμως διατηρούσε με τις τουρκικές αρχές της περιοχής, κατόρθωσε να αποσπά πληροφορίες (σχετικά με τις περιπολίες των Τούρκων στρατιωτών, για τις κινήσεις των Κομιτατζήδων κ.ά.), τις οποίες μετέφερε στους Έλληνες μαχητές.

(Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Γ-301)

ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Γεροβασίλειου υπήρξε ένας από τους βασικούς οργανωτές και συντονιστές της εθνικής προσπάθειας στο Σιδηρόκαστρο. (Dakin, ό. π., σ. 70)

ΓΟΥΣΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Γούσιος καταγόταν από το Σιδηρόκαστρο των Σερρών και έδρασε ως Ομαδάρχης. Από το 1906 έως το 1907 συνεργάστηκε με τον Δ. Δούκα και αργότερα με τον Σ. Βλάχβη, στο σώμα του οποίου υπηρέτησε ως διμοιρίτης. Μετά το 1908 τοποθετήθηκε ως δάσκαλος στο Στάρτσσοβο της Βουλγαρίας, με αποστολή να κατασκοπεύει και ακολούθως να πληροφορεί για τα τεκταινόμενα στην περιοχή. Με την έκρηξη του Α' Βαλκανικού Πολέμου επέστρεψε στην Μακεδονία. Για την δράση του φυλακίσθηκε πολλές φορές.

(Αρχειό ΔΕΠΑΘΑ, Αρχειό Μ.Α., φ. Γ-241)

ΜΑΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Μάνος γεννήθηκε στο Σιδηρόκαστρο των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2168)

ΜΟΤΣΙΑΝΗΣ ΛΑΖΑΡΟΣ

Ο Λάζαρος Μότσιανης γεννήθηκε στο Σιδηρόκαστρο των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2413)

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Παπαδημητρίου καταγόταν από το Σιδηρόκαστρο των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3009)

ΠΛΑΤΑΡΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Πλαταρίδης καταγόταν από το Σιδηρόκαστρο των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3453)

ΠΟΥΓΚΟΥΡΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Πούγκουρας γεννήθηκε στο Σιδηρόκαστρο των Σερρών. Συμμετείχε στην ανταρτική ομάδα του Σιδηρόκαστρου, που συγκροτήθηκε για την άμυνα του χωριού. (Σκαρλάτου, ό. π., σ. 136)

ΠΟΥΓΚΟΥΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Πούγκουρας καταγόταν από το Σιδηρόκαστρο των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3480)

ΡΑΪΚΟΦΤΣΑΛΗΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Ραϊκόφτσαλης γεννήθηκε στο Σιδηρόκαστρο των Σερρών και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3528)

ΣΤΙΒΑΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

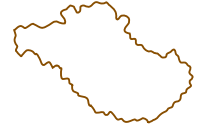
Ο Σχολάρχης της Κάτω Τζουμαγιάς (Ηράκλεια), Γεώργιος Στιβαρός, γεννήθηκε στο Σιδηρόκαστρο των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Μαζί με τον Γυμνασιάρχη Μελενίκου Γ. Σφήκα και τον Σχολάρχη του Σιδηρόκαστρου Β. Γεροβασίλειου υπήρξε από τους βασικούς οργανωτές της άμυνας του ελληνισμού στην περιοχή της Ανατολικής Μακεδονίας. Διετέλεσε πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής σε συνεργασία με τους Α. Τσαρούχα (γραμματέας) και Σ. Ράπτη (ταμίας). (ΓΕΣ, ό. π., σ. 118. Σκαρλάτου, ό. π., σ. 136)

ΣΤΙΒΑΡΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Στιβαρός γεννήθηκε στο Σιδηρόκαστρο των Σερρών και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3933)

ΤΑΚΟΣ ΔΑΝΗΣ

Ο Δάνης Τάκος καταγόταν πιθανότατα από το Σιδηρόκαστρο του Νομού Σερρών και συμμετείχε στην ομάδα ενόπλων που είχε συγκροτηθεί για την άμυνα του χωριού. (Σκαρλάτου, ό. π., σ. 136)

ΤΣΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Τσάκης γεννήθηκε στο Σιδηρόκαστρο του Νομού Σερρών και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4171)

ΧΑΝΤΖΗΜΙΧΑΛΑΚΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ

Ο Παντελής Χαντζημιχαλάκης καταγόταν από το Σιδηρόκαστρο των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4559)

ΣΙΤΟΧΩΡΙ

ΚΟΥΡΒΙΤΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Κουρβιτίδης καταγόταν από το Σιτοχώρι του Νομού Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1785)

ΚΟΥΡΜΠΕΤΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Κουρμπέτης γεννήθηκε στο Σιτοχώρι των Σερρών και υπηρέτησε ως Οπλίτης στα σώματα των Δ. Κοσμόπουλου, Σ. Βλάχβη, Γιαγκλή και Αθ. Χατζηπανταζή. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-53)

ΚΡΟΥΣΤΑΛΗΣ (ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ) ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Κρουστάλης ή Οικονομίδης καταγόταν από το Σιτοχώρι των Σερρών. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης και προσέφερε τις υπηρεσίες του ως οδηγός στο σώμα του Δ. Κοσμόπουλου (Κουρμπέτης). (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-708)

ΜΑΝΤΖΙΡΗΣ ΧΑΡΙΣΤΟΣ

Ο Χαριστός Μαντζίρης καταγόταν από το Σιτοχώρι των Σερρών. Έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης και συνεργάστηκε με τον Δ. Κοσμόπουλο (Κουρμπέτης). Διετέλεσε πρόεδρος της τοπικής Εθνικής Επιτρο-

πής, αναλαμβάνοντας παράλληλα την διεκπεραίωση ζητημάτων οικονομικής (όπως η συλλογή των εισφορών των κατοίκων) και οργανωτικής φύσεως. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-597)

ΣΙΑΤΑΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ

Ο Μαργαρίτης Σιάτας γεννήθηκε στο Σι-

τοχώρι του Νομού Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης εναντίον των Κομιτατζήδων. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3729)

ΣΚΟΤΟΥΣΣΑ

ΔΟΥΜΠΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Δούμπας καταγόταν από την Σκοτούσσα του Νομού Σερρών και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Δούκα. Συχνότατα ανελάμβανε να εξουδετερώσει επικίνδυνους πράκτορες της βουλγαρικής προπαγάνδας. Έδρασε στα χωριά Παλαιόκαστρο, Αμμουδιά, Καρπερή, Βαλτερό και Αναγέννηση. Εκτελέστηκε από αντάρτες το 1944. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-32)

ΖΕΜΠΙΡΗΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Ζεμπίρης καταγόταν πιθανώς από την Σκοτούσσα των Σερρών. Έλαβε μέρος στον Αγώνα, συνεργαζόμενος με τον Αθ. Χατζηπανταζή. (Σκαρλάτου, ό. π., σ. 136)

ΜΗΛΙΟΣ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Μήλιος καταγόταν από την Σκοτούσσα των Σερρών και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία υπό τις διαταγές του Αθ. Χατζηπανταζή. (Σκαρλάτου, ό. π., σ. 136)

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Παπανικολάου γεννήθηκε στην Σκοτούσσα των Σερρών και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3204)

ΤΣΙΑΤΑΡΟΣ ΖΑΠΡΗΣ

Ο Ζάπρης Τσιάταρος καταγόταν πιθανότατα από την Σκοτούσσα. Πολέμησε στο πλευρό του οπλαρχηγού Αθ. Χατζηπανταζή. (Σκαρλάτου, ό. π., σ. 136)

ΧΑΤΖΗΠΑΝΤΑΖΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Χατζηπανταζής καταγόταν από την Σκοτούσσα των Σερρών. Ήταν Οπλαρχηγός της περιφέρειας Τζουμαγιάς. Τραυματίστηκε θανάσιμα το 1906 από λάθος συνεργάτη του κατά την διάρκεια επίθεσης αυτοκτονίας στην πόλη των Σερρών, κατά την οποία σκοτώθηκε ο Βούλγαρος Νίκωφ. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 184)

ΧΑΤΖΗΠΑΝΤΑΖΗ ΣΟΦΙΑ

Η Σοφία Χατζηπανταζή γεννήθηκε στην Σκοτούσσα των Σερρών και έδρασε ως

Οπλαρχηγός Β' τάξης. Ήταν σύζυγος του επίσης Μακεδόνα οπλαρχηγού Αθ. Χατζηπανταζή.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Χ-212)

ΣΤΡΥΜΟΝΙΚΟ

ΚΑΤΟΥΠΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Κατούπης γεννήθηκε στο Στρυμωνικό του Νομού Σερρών και αγωνίστηκε ως Οπλίτης στα ελληνικά ανταρτικά σώματα. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1543)

ΣΦΕΛΗΝΟΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Αθανασίου καταγόταν από τον Σφελινό του Νομού Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Δολοφονήθηκε από τους Βουλγάρους τον Ιούνιο του 1906. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-206)

ΤΣΑΚΙΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Τσακίρης γεννήθηκε στο χωριό Σφελινός των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4174)

ΧΙΟΝΟΧΩΡΙ

ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Δραγούμης καταγόταν από το Χιονοχώρι των Σερρών. Σκοτώθηκε μαζί με άλλους συγχωριανούς του στην θέση Κάρπα από Βουλγάρους μεταμφιεσμένους σε Τούρκους χωροφύλακες. (Κατσάνη-Ντίνα, ό. π., σ. 76)

ΜΗΤΡΟΥΛΙΑΣ ΝΑΟΥΜ

Ο Ναούμ Μητρούλιας καταγόταν από το Χιονοχώρι του Νομού Σερρών. Έπεσε θύμα επίθεσης Εξαρχικών στην θέση Κάρπα μαζί με τον Κ. Κοκκώνη και άλλους συντοπίτες του. (Κατσάνη-Ντίνα, ό. π., σ. 76)

ΧΟΡΤΕΡΟ

ΚΑΜΠΟΥΡΗΣ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Καμπούρης γεννήθηκε στο Χορτερό των Σερρών και έδρασε ως Οπλίτης στο σώμα του Αθ. Χατζηπανταζή και αργότερα στο σώμα του Σ. Βλάχβη. Πέθανε το 1917, ενώ κρατείτο ως όμηρος στο Κίτσοβο της Βουλγαρίας.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-42)

ΛΑΤΡΟΒΑΛΗΣ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Λατρόβαλης καταγόταν από το Χορτερό του Νομού Σερρών και πολέμησε στο πλευρό του Αθ. Χατζηπανταζή. (Σκαρλάτου, *ό. π.*, σ. 136)

ΧΟΥΜΝΙΚΟ

ΚΑΡΑΜΟΥΤΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Παναγιώτης Καραμούτας καταγόταν από το Χουμνικό των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Γνώρισε τον Δ. Κοσμόπουλο (Κουρμπέσης), με τον οποίο συνεργάστηκε ως μέλος της πενταμελούς Εθνικής Επιτροπής της γενέτειράς του και μαζί οργάνωσαν την άμυνα του χωριού. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-726)

ΚΑΡΑΠΕΠΕΡΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Καραπέπερας καταγόταν από το Χουμνικό των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 1465)

ΛΙΑΤΣΑΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Άγγελος Λιάτσας γεννήθηκε στο Χουμνικό των Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 2036)

ΛΙΑΤΣΑΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ο Διονύσιος Λιάτσας γεννήθηκε στο Χουμνικό των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 2037)

ΠΑΓΟΥΡΤΖΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Παγουρτζής καταγόταν από το Χουμνικό των Σερρών και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Δ. Κοσμόπουλου (Κουρμπέσης) από τον Νοέμβριο του 1907 έως τον Μάρτιο του 1908. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-385)

ΧΡΥΣΟ

ΤΑΜΠΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Ταμπάκης γεννήθηκε στο Χρυσό των Σερρών και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Διετέλεσε οδηγός του σώματος του οπλαρχηγού Δούκα, υπό τις διαταγές του οποίου εργάστηκε για την κοινή υπόθεση. Έλαβε μέρος σε πολλές μάχες και επιχειρήσεις, σε μία εκ των οποίων συνελήφθη. Παρέμεινε έγκλειστος στις τουρκικές φυλακές μέχρι το 1908.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-465)

ΤΣΑΚΙΡΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο κληρικός Αθανάσιος Τσακίρης γεννήθηκε στο χωριό Χρυσό του Νομού Σερρών και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 4173)

Νομός ΦΛΩΡΙΝΑΣ

ΑΓΙΟΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ	162	ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗ	171
ΑΓΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΗΜΟΝΑΣ	162	ΜΟΣΧΟΧΩΡΙ	171
ΑΕΤΟΣ	162	ΝΥΜΦΑΙΟ	172
ΑΚΡΙΤΑΣ	162	ΕΙΝΟ ΝΕΡΟ	173
ΑΛΩΝΑ	162	ΟΞΥΑ	173
ΑΜΜΟΧΩΡΙ	162	ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ	173
ΑΜΥΝΤΑΙΟ	162	ΠΑΠΑΔΙΑ	173
ΑΝΤΑΡΤΙΚΟ	163	ΠΑΡΟΡΕΙΟ	173
ΑΝΩ ΥΔΡΟΥΣΣΑ	164	ΠΕΡΙΚΟΠΗ	173
ΑΡΜΕΝΟΧΩΡΙ	164	ΠΕΤΡΕΣ	173
ΑΣΠΡΟΓΕΙΑ	164	ΠΙΣΟΔΕΡΙ	173
ΑΤΡΑΠΟΣ	166	ΠΛΑΤΥ	174
ΒΑΡΙΚΟ	166	ΠΟΛΥΠΛΑΤΑΝΟΣ	174
ΒΑΤΟΧΩΡΙ	166	ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΣ	174
ΒΕΥΗ	166	ΠΡΑΣΙΝΟ	175
ΒΙΓΛΑ	167	ΠΡΩΤΗ	175
ΔΡΟΣΟΠΗΓΗ	167	ΠΥΞΟΣ	175
ΕΘΝΙΚΟ	168	ΣΚΛΗΘΡΟ	176
ΙΤΙΑ	168	ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ	176
ΚΕΛΛΗ	168	ΤΡΙΒΟΥΝΟ	176
ΚΟΡΥΦΗ	169	ΤΡΙΓΩΝΟ	176
ΚΡΑΤΕΡΟ	169	ΥΔΡΟΥΣΣΑ	176
ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ	169	ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ	176
ΚΩΤΤΑΣ	170	ΦΛΩΡΙΝΑ	177
ΛΕΧΟΒΟ	170		

ΑΓΙΟΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΑΛΕΞΙΟΥ ΑΛΕΞΙΟΣ

Ο Αλέξιος Αλεξίου καταγόταν από τον Άγιο Γερμανό της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 70)

ΔΑΜΟΥΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Δαμούλης καταγόταν από τον Άγιο Γερμανό της Φλώρινας. Ήταν προύχοντας του χωριού. Δολοφονήθηκε από Βουλγάρους τον Σεπτέμβριο του 1904. (Καούδη Ημερολόγιο, ό. π., σ. 44)

ΚΟΥΤΣΟΥΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Κουτσούκης γεννήθηκε στον Άγιο Γερμανό της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1832)

ΜΙΣΙΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Μίσιος γεννήθηκε στον Άγιο Γερμανό της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2383)

ΝΑΪΔΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Νάιδος καταγόταν πιθανώς από τον Άγιο Γερμανό της Φλώρινας, όπου ήταν αγροφύλακας. Υπήρξε συνεργάτης του Καούδη και οδηγός. (Καούδη Ημερολόγιο, ό. π., σσ. 39, 42)

ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΗ

Η Ελένη Χατζοπούλου καταγόταν από τον Άγιο Γερμανό της Φλώρινας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν κόρη του ιερέα Χρήστου Παπαηλία και σύζυγος του οπλαρχηγού Λάζαρου Κύρου. Η ίδια περιέθαλπε, μαζί με την μητέρα της, διωκόμενους αντάρτες στην οικία τους. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Χ-8)

ΑΓΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΑΣ

ΛΙΑΚΟΣ ΘΕΟΦΑΝΗΣ

Ο Θεοφάνης Λιάκος γεννήθηκε στον Άγιο Παντελεήμονα της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2019)

ΛΙΑΚΟΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ

Ο Παντελής Λιάκος γεννήθηκε στον Άγιο Παντελεήμονα της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2021)

ΜΗΤΣΑΡΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Μητσάρης καταγόταν από τον Άγιο Παντελεήμονα της Φλώρινας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2360)

ΜΙΝΤΖΟΥΡΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Μιντζούρης καταγόταν από τον Άγιο Παντελεήμονα της Φλώρινας και συνέδραμε τον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2378)

ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Παπαθανασίου γεννήθηκε στον Άγιο Παντελεήμονα της Φλώρινας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3094)

ΦΟΡΤΟΜΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Φορτομάρης γεννήθηκε στον Άγιο Παντελεήμονα της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Εκτελέστηκε από Βουλγάρους τον Ιούλιο του 1908. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Φ-1)

ΑΕΤΟΣ

ΠΑΠΑΛΕΞΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ

Ο Οικονόμος Παπαλεξίου καταγόταν από τον Αετό της Φλώρινας και συμμετείχε στον αγώνα κατά των Κομιτατζήδων ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3162)

ΑΚΡΙΤΑΣ

ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Παπαβασιλείου καταγόταν από τον Ακρίτα της Φλώρινας. Έδρασε ως αγγελιοφόρος και πληροφοριοδότης του Βάρδα. Ο τελευταίος ενημερώθηκε από τον Παπαβασιλείου για την κατάσταση που επικρατούσε μεταξύ Πατριαρχικών και Εξαρχικών στο χωριό του. (Βάρδα, ό. π., τ. Β', σ. 504)

ΧΑΤΖΗΠΑΠΑΒΑΣΙΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Χατζηπαπαβασιλίου καταγόταν από το χωριό Ακρίτας της Φλώρινας και έδρασε ως Οπλίτης. (Βάρδα, ό. π., τ. Β', σ. 593)

ΑΛΩΝΑ

ΑΛΕΞΙΟΥ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Αλεξίου καταγόταν από τα

Αλώνα. Δολοφονήθηκε από Εξαρχικούς. (Ε. Φωτιάδου, «Η συμμετοχή του Νομού Φλωρίνης στον Μακεδονικό Αγώνα», Αριστοτέλης, 156, (1982), 16-20)

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΣΙΜΟΣ (ΣΤΟΓΙΑΝΝΗΣ)

Ο Σίμος Ιωαννίδης ή Στογιάννης ή Αρμενσκιώτης καταγόταν από τα Άλωνα του Νομού Φλώρινας και έδρασε ως Οπλαρχηγός Β' τάξης. Στο διάστημα 1904-1906 υπηρέτησε ως οπλίτης στα σώματα των Κώττα, Καούδη και Τσόντου. Το 1906 ανέλαβε την αρχηγία δικού του σώματος και συνεργάστηκε με τον Ρακοβίτη, ενώ αργότερα σύστησε άλλη ομάδα με σκοπό την εξόντωση του βοεβόδα Τσακαλάρωφ. (ΓΕΣ, ό. π., σσ. 133, 301)

Το 1906 ανέλαβε την αρχηγία δικού του σώματος και συνεργάστηκε με τον Ρακοβίτη, ενώ αργότερα σύστησε άλλη ομάδα με σκοπό την εξόντωση του βοεβόδα Τσακαλάρωφ. (ΓΕΣ, ό. π., σσ. 133, 301)

ΣΤΟΪΚΟΥ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Στόικου καταγόταν από τα Άλωνα. Έπεσε θύμα των Κομιτατζήδων. (Φωτιάδου, ό. π., σσ. 16-20)

ΤΑΣΕ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ο Σπυρίδων Τάσε γεννήθηκε πιθανότατα στα Άλωνα της Φλώρινας. Δολοφονήθηκε από Κομιτατζήδες. (Φωτιάδου, ό. π., σσ. 16-20)

ΤΕΜΕΛΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Τεμέλκου καταγόταν από τα Άλωνα. Ήταν ένα από τα θύματα της πατριαρχικής παράταξης στην περιοχή. (Φωτιάδου, ό. π., σσ. 16-20)

ΑΜΜΟΧΩΡΙ

ΓΙΡΔΑΣ ΝΑΟΥΜ

Ο Ναούμ Γίρδας καταγόταν από το Αμμοχώρι της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 594)

ΑΜΥΝΤΑΙΟ

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Ιωαννίδης καταγόταν από το Αμύνταιο του Νομού Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Είχε αναλάβει καθήκοντα επιθεωρητή των τοπικών επιτροπών του Μακεδονικού Κομιτάτου. Επίσης, προσπαθούσε να εμψυχώ-

νει τους Έλληνες κατοίκους των πέριξ του Μοναστηρίου χωριών και να ενισχύει το εθνικό τους φρόνημα, αδιαφορώντας για την προσωπική του ασφάλεια. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ι-35)

ΧΑΣΙΩΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο δάσκαλος Παπα-Αθανάσιος Χασιώτης καταγόταν από το Αμύνταιο της Φλώρινας (πιθανή είναι ωστόσο και η καταγωγή του από την Κατερίνη) και έδρασε ως πράκτορας. Σπούδασε με δαπάνη του ελληνικού Προξενείου Μοναστηρίου και δίδαξε σε διάφορα χωριά της Δυτικής Μακεδονίας. Το 1907 επέστρεψε στην γενέτειρά του και βοήθησε ενισχύοντας το φρόνημα των κατοίκων, ενώ παράλληλα ενημέρωνε με εκθέσεις του το προξενείο για την εκεί κατάσταση. Ακόμη, διέθετε την οικία του για την φύλαξη του οπλισμού των σωμάτων, όπως αυτά του Καραβίτη και του Βολάνη. Μετά την δολοφονία του Μητροπολίτη Γρεβενών Αιμιλιανού, εστάλη από τον Μητροπολίτη Κοζάνης Φώτιο να διερευνήσει τις συνθήκες του εγκλήματος. (Στυλιάδη, ό. π., σ. 38)

ΧΑΤΖΗΝΤΙΝΟΣ

Ο κληρικός Χατζηντίνος γεννήθηκε στο Αμύνταιο της Φλώρινας. Κάτοχος μεγάλης περιουσίας, παρείχε δωρεάν κατάλυμα και τρόφιμα στα ανταρτικά σώματα. (Καραβίτη, ό. π., τ. Β', σσ. 843, 844)

ΧΑΤΖΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο Αλέξανδρος Χατζής καταγόταν από το Αμύνταιο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Ήταν μέλος της Επιτροπής Άμυνας του Αμυνταίου και συνεργάτης του ελληνικού Προξενείου στο Μοναστήρι μαζί με τους Ι. Άϊτα, Χρ. Τζήκα, Ν. Παπαλαζόπου και Δ. Καπετάντση. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 115)

ΑΝΤΑΡΤΙΚΟ

ΑΝΔΡΕΟΥ ΝΑΟΥΜ

Ο Ναούμ Ανδρέου ήταν πρόκριτος από το Ανταρτικό της Φλώρινας, ο οποίος έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Το 1906 τραυματίστηκε από πράκτορες της βουλγαρικής προπαγάνδας. Υπέκυψε κατά την μεταφορά του στο Μοναστήρι. (Καούδη Ημερολόγιο, ό. π., σ. 38)

ΓΚΑΝΤΟΥΤΣΗΣ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Γκαντούτσης καταγόταν πιθανότατα από το Ανταρτικό της Φλώρινας.

Είχε τις στοιχειώδεις γνώσεις ιατρικής, οι οποίες του επέτρεπαν να προσφέρει τις πρώτες βοήθειες στους συμπολεμιστές του. Αρχικά υπηρέτησε υπό τις διαταγές του Κώττα, ενώ αργότερα προσέφερε τις υπηρεσίες του ως οδηγός στον Γ. Τσόντο. Αναφέρεται από τον Βάρδα ότι εκτελούσε χρέη φρουρού. (Βάρδα, ό. π., τ. Α', σ. 247. Καούδη Ημερολόγιο, ό. π., σ. 33)

ΚΥΡΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο κληρικός (εφημέριος) Αντώνιος Κύρος (ή Κύρου) γεννήθηκε στο Ανταρτικό της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1897)

ΚΥΡΟΥ ΠΑΥΛΟΣ

Ο σλαβόφωνος Παύλος Κύρου καταγόταν από το Ανταρτικό της Φλώρινας και έδρασε ως Οπλαρχηγός Α' τάξης. Τέλειωσε το σχολείο του χωριού του με δάσκαλο

τον Νικ. Σιδέρη και τον Συμεών Σίμου. Από μικρός, ακολουθώντας τον καπετάν Ναούμ, γνώρισε την περιοχή των Κορεστίων και τα μυστικά της. Το 1881 συμμετείχε στην απόπειρα απαγωγής του Καϊμακάμη της Φλώρινας μαζί με τους καπετάν Ναούμ και Νταβέλη. Το χρονικό διάστημα 1881-1897 βρέθηκε στην Αθήνα, όπου ήλθε σε επαφή με Μακεδόνες πολιτικούς, όπως ο Στέφανος Δραγούμης. Παρά τις επανειλημμένες προσπάθειες προσεταιρισμού του από τους Εξαρχικούς, η αντίστασή του δεν κάμφθηκε και μετά από συνεννόηση με τον Μητροπολίτη Καστοριάς Γερμανό Καραβαγγέλη ένωσε τις δυνάμεις του με τους πρώτους Έλληνες αντάρτες που έφθασαν στην Μακεδονία. Αρχικά συνεργάστηκε με τον Κώττα, μετά την σύλληψη του οποίου κατέφυγε στην Αθήνα με στόχο να συγκροτήσει δική του ανταρτική ομάδα, χωρίς όμως επιτυχία. Επανακάμπτοντας στην Μακεδονία συνεργάστηκε με γνωστούς Μακεδονομάχους όπως ο Ι. Καραβίτης, ο Γ. Τσόντος, ο Ε. Σκουντρής, ο Ν. Καλομενόπουλος και ο Γ. Κατεχάκης. Ο Κύρου κατέφυγε ξανά στην Αθήνα, μετά την πανωλεθρία που υπέστη το σώμα στο χωριό Ψαράδες στις Πρέσπες, για να επανακάμψει όμως λίγο αργότερα. Σκοτώθηκε στο Τρίγωνο σε ενέδρα. (ΓΕΣ, ό. π., σσ. 110, 111, 131, 133, 134, 136)

ΚΥΡΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ο Σπυρίδων Κύρου καταγόταν από το Ανταρτικό της Φλώρινας και έδρασε ως Οπλίτης και οδηγός στο σώμα του Παύλου Κύρου. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1903)

ΛΑΖΑΡΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

Η Χριστίνα Λαζάρου γεννήθηκε στο Ανταρτικό της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης στα σώματα των Γ. Τσόντου, Γ. Δικώννιμου-Μακρή και καπετάν Στέφου. Χρησιμοποιήθηκε ως αγγελοφόρος και τροφοδότης των ανταρτικών σωμάτων μέχρι την ανακήρυξη του Συντάγματος των Νεοτούρκων το 1908. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Λ-139)

ΛΑΝΤΣΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Λαντσάκος καταγόταν πιθανότατα από το Ανταρτικό της Φλώρινας. Αναφέρεται από τον Βάρδα ως «εκ Ζελόβου Φρουρός». (Βάρδα, ό. π., τ. Α', σ. 223)

ΛΕΝΑ

Η Λένα (άγνωστο το επώνυμό της) υπήρξε συνεργάτης του Καούδη προσφέροντας τις υπηρεσίες της σε αντάρτες, οι οποίοι αναζητούσαν μία πρόχειρη κρυψώνα. (Καούδη Ημερολόγιο, ό. π., σ. 80)

ΛΙΑΝΤΖΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Λιαντζάκης γεννήθηκε στο Ανταρτικό της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Εκτελέστηκε από Κομιτατζήδες. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2027. Βάρδα, ό. π., τ. Β', σ. 954)

ΛΙΑΝΤΖΑΚΗΣ Γ.

Ο Γ. Λιαντζάκης ήταν πρόκριτος του Ανταρτικού. Αδελφός του Τράικου Λιαντζάκη, ήταν επιφορτισμένος με την συλλογή πληροφοριών για τις κινήσεις των Κομιτατζήδων στην περιοχή. (Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σ. 283)

ΛΙΑΝΤΖΑΚΗΣ ΤΡΑΪΚΟΣ

Ο πρόκριτος Τράικος Λιαντζάκης γεννήθηκε στο Ανταρτικό της Φλώρινας και ήταν αδελφός των Σίμου, Μιχαήλ και Γεωργίου Λιαντζάκη.

Έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης και υπήρξε μέλος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής. Μαζί με τους συγχωριανούς του Ναούμ και Παύλο Κύρου σκότωσαν τον Λάζο Τράικωφ, βοεβόδα του Βουλγαρικού

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

Κομιτάτου στην περιφέρεια Καστοριάς-Φλώρινας, όταν η επανάσταση του Τλιντεν έπνεε τα λούισθια. Είναι πιθανό επίσης να έδρασε ως οπλαρχηγός στο Βατοχώρι. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 106)

ΜΑΥΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Μαύρης ήταν αγροφύλακας στο Ανταρτικό της Φλώρινας, από όπου πιθανότατα καταγόταν. Υπήρξε αγγελιοφόρος και συνεργάτης του Καούδη. (Καούδη Ημερολόγιο, ό. π., σ. 50)

ΜΗΡΤΣΙΟΣ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Μήρτσιος γεννήθηκε στο Ανταρτικό της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Από κοινού με τους αδελφούς Λιαντζάκη και τον Η. Γκαντού-

τη συγκρότησαν την πρώτη Επιτροπή Αγώνα του Ανταρτικού. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 106)

ΜΗΡΤΣΟΣ ΝΑΟΥΜ

Ο Ναούμ Μήρτσος γεννήθηκε στο Ανταρτικό της Φλώρινας και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν πρόκριτος του χωριού. Δολοφονήθηκε από Βουλγάρους. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2348. Καραβίτη, ό. π., τ. Β', σ. 842)

ΜΠΑΛΚΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Μπάλκος καταγόταν από το Ανταρτικό της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν μέλος της Επιτροπής Άμυνας του Ανταρτικού και συντονιστής της ελληνικής αντίστασης. Συνεργάστηκε στενά με το ελληνικό Προξενείο του Μοναστηρίου και διετέλεσε διευθυντής της Μοδεστείου Σχολής του Πισσοδερίου και ελληνικών σχολείων στην Φλώρινα. (ΓΕΣ, ό. π., σσ. 115, 225)

ΜΠΑΛΚΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ

Η Δήμητρα Μπάλκου καταγόταν από το Ανταρτικό της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2459)

ΝΑΟΥΜ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Ναούμ ήταν δάσκαλος από το Ανταρτικό της Φλώρινας. Προσέφερε τις υπηρεσίες του ως πληροφοριοδότης στον Μητροπολίτη Καστοριάς Γερμανό Καραβαγγέλη. (Dakin, ό. π., σ. 48)

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

Ο Χαράλαμπος Νικολάου καταγόταν από το Ανταρτικό της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Διετέλεσε πρόεδρος του Ανταρτικού. Εκτελέστηκε από Βουλγάρους το 1907. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2704)

ΠΑΠΑΗΛΙΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Παπαηλίας γεννήθηκε στο Ανταρτικό της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3083)

ΠΑΠΑΝΤΩΝΗΣ ΚΥΡΟΥ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Ο κληρικός Παπα-Αντώνης (Κύρου Παπαδημητρίου) καταγόταν από το Ανταρτικό της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3216)

ΣΙΔΕΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο δάσκαλος Νικόλαος Σιδέρης καταγόταν από το Ανταρτικό της Φλώρινας και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3744)

ΣΙΜΟΣ ΣΥΜΕΩΝ

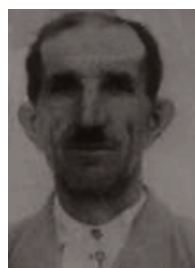
Ο Συμεών Σίμος καταγόταν από το Ανταρτικό της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3755)

ΤΡΑΪΑΝΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο δάσκαλος Χρήστος Τραϊανός γεννήθηκε στο Ανταρτικό της Φλώρινας και συνέδραμε τον Αγώνα ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4141)

ΑΝΩ ΥΔΡΟΥΣΣΑ

ΚΑΤΣΟΥΤΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Κατσούτας καταγόταν από την Άνω Υδρούσσα της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1567)

ΑΡΜΕΝΟΧΩΡΙ

ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

Ο Αναστάσης (άγνωστο το επίθετο) καταγόταν από το Αρμενοχώρι και σύμφωνα με τον Καραβίτη, έδρασε ως οδηγός του ανταρτικού του σώματος. (Καραβίτη, ό. π., τ. Β', σ. 620)

ΑΣΠΡΟΓΕΙΑ

ΒΑΕΝΑΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ο Γρηγόριος Βαενάς ή Αγραφιώτης ανέπτυξε δράση ως Οπλαρχηγός Β' τάξης ανταρτικού σώματος. Γεννήθηκε στα Ασπρόγεια της Φλώρινας από οικογένεια ηπειρωτικής καταγωγής. Η δράση του χρονολογείται από το 1899. Υπήρξε διαδοχικά υπό τις διαταγές των Βαγγέλη Νάτση (Στρεμπενωίτης), Παύλου Μελά, Νίκου Πύρζα, Σ. Δούκα, Γούδα και Βάρδα. Το 1907 συνελήφθη από τους Τούρκους στο Λέχοβο και φυλακίσθηκε στο Μοναστήρι. Αποφυλακίσθηκε στα 1908, λόγω της αμνηστίας που προέβλεπε το Σύμβαμα των Νεοτούρκων. Πέθανε το 1970 και κηδεύτηκε με στρατιωτικές τιμές. (Π. Οικονόμου, «Καπετάν Γρηγόρης Βαενάς ή Αγραφιώτης», *Μακεδονική Ζωή*, 57 (1971), 37-39)

ΒΟΛΙΩΤΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Βολιώτης καταγόταν από τα Ασπρόγεια του Νομού Φλώρινας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 413)

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Γεωργίου (ανεψιός του καπετάν Βαγγέλη) καταγόταν από τα Ασπρόγεια της Φλώρινας. Ήταν ένας από τους αντάρτες που αιχμαλωτίστηκε μετά τον θάνατο του Μελά.

(Καούδη Ημερολόγιο, ό. π., σ. 75)

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Εμμανουήλ γεννήθηκε στα Ασπρόγεια του Νομού Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 952)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΔΗΜΟΣ

Ο Δήμος Ευαγγέλου καταγόταν από τα Ασπρόγεια της Φλώρινας και συνεργάστηκε με το σώμα του Π. Μελά.

(Βάρδα, ό. π., τ. Α', σ. ιη')

ΝΑΤΣΗΣ (ΣΤΡΕΜΠΕΝΙΩΤΗΣ)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Νάτσης (Γεωργίου) ή Στρεμπενιώτης καταγόταν από τα Ασπρόγεια της Φλώρινας και έδρασε ως Οπλαρχηγός Α' τάξης. Έλαβε μέρος ως εθελοντής στον Ελληνοτουρκικό Πόλεμο του 1897 και πο-

λέμησε στη μάχη του Βελεστίνου. Αν και ήταν συνεργάτης του Βουλγαρικού Κομιτάτου, η συνάντησή του με τον Γερμανό Καραβαγγέλη υπήρξε καταλυτική. Σύντομα δέχθηκε να ηγηθεί του

πρώτου ελληνικού ένοπλου σώματος δύναμης δώδεκα ανδρών, στις αρχές του 1901, για να εκδικηθεί τον φόνο του θείου του, Παπα-Δημήτρη. Τον Ιούνιο του 1903 ετέθη επικεφαλής μικτής ομάδας, αποτελούμενης από Κρήτες και Μακεδόνες. Τον ίδιο χρόνο, όταν ξέσπασε η εξέγερση του Ίλιντεν, μαζί με τους άνδρες του προέβαλε σθεναρή αντίσταση εναντίον των Κομιτατζήδων. Την άνοιξη του 1904 συναντήθηκε με τους τέσσερις αξιωματικούς που είχαν σταλεί από την Παλαιά Ελλάδα και του ζητήθηκε να συνεχίσει την δράση του. Λίγο αργότερα, όμως, δολοφονήθηκε από Βουλγάρους που του είχαν στήσει ενέδρα μεταξύ Αετού και Ασπρογείων.

(ΓΕΣ, ό. π., σσ. 112, 113, 129, 130, 134, 145. Ν. Μέρτζου, «Ασπρόγεια: Το χωριό του Καπετάνιου», *Μακεδονική Ζωή*, 102 (1974), 38-39. Ν. Μέρτζου, «Ο καπετάν Βαγγέλης από το Στρέμπενο», *Μακεδονική Ζωή*, 97 (1974), 40-41. Ι. Νοτάρη, «Ο Καπετάν Βαγγέλης», *Αριστοτέλης*, 43 (1964), 9-14)

ΝΑΤΣΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Ο Στέφανος Νάτσης γεννήθηκε στα Ασπρόγεια της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Ομαδάρχης ανταρτικού σώματος.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2647)

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Νικολαΐδης καταγόταν από τα Ασπρόγεια του Νομού Φλώρινας και υπηρέτησε ως Οπλίτης υπό τις διαταγές του Ν. Δουμπιώτη (Αμύντας), επικεφαλής ομάδας Τουρκαλβανών στην περιφέρεια Βέροιας-Νάουσας.

(Αρχείο ΔΕΠΙΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ν-52)

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Νικολαΐδης ή Νάτσης γεννήθηκε στα Ασπρόγεια της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2679)

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ο κληρικός Γρηγόριος Νικολαΐδης γεννήθηκε στα Ασπρόγεια της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Καταγόταν από παλαιά πατριαρχική οικογένεια, όπως μας πληροφορεί ο Γ. Βάρδας, η οποία αντιστάθηκε σθεναρά και δεν προσχώρησε στην Εξαρχία. Ο πατέρας του, Νικόλαος Νικολαΐδης, διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην μεταστροφή του καπετάν Βαγγέλη από τα Ασπρόγεια, μεσολαβώντας για την συνάντησή του τελευταίου με τον Μητροπολίτη Καστοριάς Γερμανό Καραβαγγέλη. Ο γιος του Γρηγόριος έλαβε το σχήμα του μοναχού στην μονή των Αγίων Αναργύρων, στον Μελισσότοπο της Καστοριάς. Ο Γρηγόριος αναδείχθηκε σε ψυχή της αντίστασης του μοναστηριού, το οποίο πολύ σύντομα βρέθηκε να απειλείται από τον ασφυκτικό βουλγαρικό κλοιό που είχε αποδειχθεί μοιραίος για άλλες μονές που, αρνούμενες να συμβιβασθούν, πυρπολήθηκαν από τους Βουλγάρους, όπως αυτή του Αγίου Νικολάου στην Καστοριά. Μετά τον θάνατο του ηγουμένου του μοναστηριού, Δαυιήλ, ο Νικολαΐδης τον διαδέχθηκε.

(Αρχείο ΔΕΠΙΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ν-135)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Οικονομίδης γεννήθηκε στα Ασπρόγεια της Φλώρινας και έδρασε ως Ομαδάρχης. Πατέρας του ήταν ο ιερέας Δημήτριος Οικονομίδης, ο οποίος είχε εκτελεσθεί τον Νοέμβριο του 1902 από Κομιτατζήδες. Ο ίδιος σκοτώθηκε σε μάχη με τους Βουλγάρους στην Κέλλη.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2811)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Οικονομίδης καταγόταν από τα Ασπρόγεια της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Πιθανότατα ήταν γιος του δολοφονημένου ιερέα των Ασπρογείων Δημητρίου Οικονομίδη, τον οποίο είχε εσπευσμένα χειροτονήσει ο Γερμανός Καραβαγγέλης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2813)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Παναγιωτιδής ή Μαλέτσικος καταγόταν από τα Ασπρόγεια της Φλώρινας και έδρασε ως Ομαδάρχης. Υπηρέτησε αρχικά υπό τις διαταγές του καπετάν Βαγγέλη και αργότερα έγινε ο ίδιος οπλαρχηγός. Στη διάρκεια του 1904, συμμετείχε στο σώμα του Παύλου Μελά. Συνελήφθη από τους Τούρκους και φυλακίστηκε.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2892. Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σσ. 76, 122)

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Παπαδάκης γεννήθηκε στα Ασπρόγεια της Φλώρινας και έδρασε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2983)

ΣΙΣΚΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Σίσκος καταγόταν από τα Ασπρόγεια της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3765)

ΑΤΡΑΠΟΣ

ΒΕΛΙΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Ο Σωτήριος Βέλιος καταγόταν από το χωριό Ατραπός της Φλώρινας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Β' τάξης. Είχε αναλάβει να εξοπλίσει τους κατοίκους της Ατραπού που μάχονταν εναντίον των Κομιτατζήδων. Μαζί με μερικούς κατοίκους του Πολυποτάμου αποφάσισε να εκδικηθεί την δολοφονία του πατριαρχικού εφημέριου του χωριού Παπαγιάννη, αποστολή η οποία στέφθηκε με επιτυχία, καθώς η δεκαμελής ομάδα Κομιτατζήδων, που λυμαινόταν την περιοχή, εξολοθρεύθηκε μαζί με τον αρχηγό της. Έλαβε ακόμη μέρος σε διάφορες επιχειρήσεις που ως στόχο είχαν τον εκφοβισμό των Εξαρχικών. Μετά την δολοφονία του Βούλγαρου αρχιερατικού επιτρόπου Παπάσκου, φυγαδεύθηκε με την βοήθεια του Προξενείου Μοναστηρίου στις ΗΠΑ. Εκεί συνέχισε την δράση του, μη διατάζοντας ακόμη και να πυρπολήσει τα γραφεία βουλγαρικής οργάνωσης στην Ινδιάνα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-9)

ΠΑΠΑΘΩΜΑ ΣΟΦΙΑ

Η Σοφία Παπαθωμά γεννήθηκε στην Ατραπό της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3105)

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ

Ο Παπα-Θωμάς (Θωμάς Παπαϊωάννου) καταγόταν από την Ατραπό της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3107)

ΒΑΡΙΚΟ

ΠΑΠΑΕΥΘΥΜΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο δάσκαλος Γεώργιος Παπαευθυμίου καταγόταν από το Βαρίκο της Φλώρινας και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3065)

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ (ΤΑΣΚΟΣ)

Ο Αναστάσιος ή Τάσκος Παπανικολάου γεννήθηκε στο Βαρίκο της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3199)

ΠΙΤΣΙΚΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Πιτσίκας καταγόταν από το Βαρίκο της Φλώρινας και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3446)

ΒΑΤΟΧΩΡΙ

ΖΑΪΚΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Ζαΐκος γεννήθηκε στο Βατοχώρι της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Κάηκε ζωντανός μαζί με τον γιο του Λάζαρο από φωτιά που έβαλαν στην οικία τους Κομιτατζήδες, ενώ σύμφωνα με άλλη εκδοχή έπεσε μαχόμενος τους εισβολείς. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-154)

ΖΑΪΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Ζαΐκος καταγόταν από το Βατοχώρι της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν γιος του Αντωνίου Ζαΐκου και αδελφός του Λαζάρου Ζαΐκου. Υπήρξε συνεργάτης του Μητροπολίτη Καστοριάς Γερμανού Καραβαγγέλη και του Κώττα, ενώ σημαντικές υπηρεσίες προσέφερε και στον Γ. Τσόντο, όταν ο τελευταίος χρειάστηκε την βοήθεια κάποιου οδηγού στην περιοχή των Κορεστίων. Μαζί με τους προκρίτους Τρ. Ζαΐκο, Λ. Ζαΐκο, Ι. Πάνο, Π. Παπαγεωργίου, Χρ. Παπαγεωργίου και Γ. Καραολάνη συνέστησε Επιτροπή Άμυνας στο Βατοχώρι. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-122. ΓΕΣ, ό. π., σ. 106)

ΖΑΪΚΟΣ ΛΑΖΑΡΟΣ

Ο Λάζαρος Ζαΐκος καταγόταν από το Βατοχώρι της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Μαζί με άλλους προκρίτους οργάνωσε την άμυνα του Βατοχωρίου. Σκοτώθηκε μαζί με τον πατέρα του, Αντώνιο Ζαΐκο. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 106)

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Παπαγεωργίου γεννήθηκε στο Βατοχώρι της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν μέλος της Εθνικής Επιτροπής της κοινότητας του Βατοχωρίου. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 106)

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Παπαγεωργίου καταγόταν από το Βατοχώρι της Φλώρινας. Συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης και ήταν μέλος της Εθνικής Επιτροπής της γενετήριάς του. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 106)

ΒΕΥΗ

ΚΩΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Κωτσόπουλος γεννήθηκε στην Βεύη της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν γιος του Κυριάκου Κωτσόπουλου, ο οποίος βασανίστηκε μέχρι θανάτου από τον Λέκο Τζόρλεφ. Επιθυμώντας να εκδικηθεί τον Τζόρλεφ, εκτέλεσε τον πατέρα του, Γκίτσεφ Τζόρλεφ. Μετά την πράξη αυτή αναγκάστηκε να καταφύγει στον Καναδά, όπου συνέχισε το εθνικό του έργο, προσπαθώντας να εξουδετερώσει την εκεί βουλγαρική προπαγάνδα. Συνεργάστηκε με τους Γ. Τράικο, Π. Νιτσόπουλο, Ι. Καραβίτη, και Σ. Γρηγορίου. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-165. Σ. Τριανταφυλλίδη, *Ιστορικά Βεύης*, Φλώρινα 1958, σσ. 10, 11)

ΚΩΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο ηπειρωτικής καταγωγής Σταύρος Κωτσόπουλος ή Μπαντισιώτης γεννήθηκε στη Βεύη, όπου και πήγε σχολείο. Το 1905 μετανάστευσε στις ΗΠΑ, αλλά οι συγκρούσεις του με εξαρχικούς μετανάστες δεν ήταν ευνοϊκές παράγων για την μόνιμη εγκατάστασή του εκεί. Το 1907 κατατάχθηκε στο ανταρτικό σώμα του Ανδριανάκη και το 1908 φυλακίσθηκε. Καταδικάστηκε σε θάνατο από τους Τούρκους, όμως κατόρθωσε να δραπετεύσει και κατέφυγε ξανά στο εξωτερικό. Το 1909 επανέκαμψε στην Μακεδονία με έξι Κρητικούς μαχητές και έδρασε μαζί τους μέ-

χρι το 1912. Έλαβε μέρος στις εκτελέσεις των φανατικότερων Κομιτατζήδων της Βεύης. Εθνική δράση ανέπτυξε επίσης τόσο κατά την διάρκεια του Βορειοηπειρωτικού Αγώνα όσο και κατά την περίοδο της τριπλής κατοχής της χώρας, από το 1941 έως το 1944.

(Ν. Μέρτζου, «Καπετάν Σταύρος Κωτσόπουλος», *Μακεδονική Ζωή*, 48 (1970), 37-38. Τριανταφυλλίδη, *ό. π.*, σσ. 35-41)

ΝΙΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ

Ο Παντελής Νιτσόπουλος καταγόταν από την Βεύη της Φλώρινας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν γιος του Κυριάκου Κωτσόπουλου, ο οποίος είχε πέσει θύμα του βοεβόδα Λέκο Τζόρλεφ λίγο πριν την επανάσταση του Ίλιντεν. Εντάχθηκε στην ομάδα του Σ. Κωτσόπουλου και έλαβε μέρος στην επιχείρηση εξόντωσης του Τζώλε Γκεόργκιεφ. Το γεγονός αυτό προκάλεσε την αντίδραση των Κομιτατζήδων της περιοχής, οι οποίοι κατόρθωσαν να τον συλλάβουν. Η ζωή του Νιτσόπουλου σώθηκε από τυχαίο πυροβολισμό που το εκτελεστικό απόσπασμα απέδωσε σε ενεδρεύον τουρκικό σώμα. Εκμεταλλεύομενος την αναστάτωση που ακολούθησε, ο τυχερός ανάρτης κατάφερε να ξεφύγει. Ο Νιτσόπουλος έλαβε μέρος στους δύο Βαλκανικούς Πολέμους ως ιερολοχίτης στον Ιερό Λόχο της Βεύης.

(Τριανταφυλλίδη, *ό. π.*, σ. 9)

ΧΟΛΕΡΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο Αλέξανδρος Χολέρης καταγόταν από την Βεύη της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν γιος του δολοφονηθέντος από τους Βουλγάρους Τρύφωνα Χολέρη.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Χ-39)

ΧΟΛΕΡΗΣ ΑΝΤΙΓΟΝΟΣ

Ο Αντίγονος Χολέρης καταγόταν από την Βεύη και έδρασε ως Ομαδάρχης. Φοιτούσε στην Μεγάλη του Γένους Σχολή στην Κωνσταντινούπολη αλλά αποφασισμένος να πάρει εκδίκηση για την δολοφο-

νία του παππού του Τρ. Χολέρη, διέκοψε τις σπουδές του και το 1907 κατατάχθηκε στο σώμα του Σ. Κωτσόπουλου. Αργότερα, μαζί με τον Κωτσόπουλο υπηρέτη-

σαν υπό τις διαταγές του αρχηγού Ν. Ανδριανάκη. Μετά από απουσία δύο χρόνων στην Αθήνα, επανέκαμψε στην Φλώρινα το 1910 ως ανάρτης και το 1911 εκτέλεσε τον σημαντικό πράκτορα-στέλεχος της βουλγαρικής προπαγάνδας στη Βεύη, Στάτε Στόγιαν Τάσεφ. Σκοτώθηκε σε μάχη του Ιερού Λόχου Βεύης με το σώμα του Τσακαλάρωφ, τον Ιούλιο του 1913. (Τριανταφυλλίδη, *ό. π.*, σσ. 24-32)

ΧΟΛΕΡΗΣ (ΝΤΟΥΤΣΗΣ) ΤΡΥΦΩΝ

Ο Τρύφων Χολέρης ή Ντούτσης γεννήθηκε στην Βεύη της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης υπό τις διαταγές του οπλαρχηγού Σ. Κωτσόπουλου. Μαζί με τον Ι. Κωτσόπουλο κατάφερε να αποτρέψει την κατεδάφιση της εκκλησίας της Αγίας Άννας από τους άνδρες του βοεβόδα Γκεόργκιεφ, οι οποίοι επιθυμούσαν την ανέγερση στον ίδιο χώρο βουλγαρικού σχολείου. Τον Χολέρη, μαζί με τον Ι. Κωτσόπουλο, εκτέλεσαν μέλη της συμμορίας του Γκεόργκιεφ τον Ιούνιο του 1907 στην πλατεία της Βεύης.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Χ-218. Τριανταφυλλίδη, *ό. π.*, σσ. 14, 15)

ΒΙΓΛΑ

ΚΑΡΑΤΖΙΔΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Καρατζίδης γεννήθηκε πιθανότατα στην Βίγλα της Φλώρινας. Υπήρξε συνεργάτης του Βάρδα.

(Βάρδα, *ό. π.*, τ. Α', σ. 202)

ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Φίλιππου καταγόταν πιθανότατα από την Βίγλα της Φλώρινας και έδρασε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος.

(Βάρδα, *ό. π.*, τ. Β', σ. 50)

ΔΡΟΣΟΠΗΓΗ

ΓΚΙΑΤΣΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Γκιάτσης καταγόταν από τη Δροσοπηγή της Φλώρινας και συνέδραμε τις ελληνικές προσπάθειες στην Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σκοτώθηκε στην Ελάτεια. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 633)

ΕΞΑΡΧΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Έξαρχος γεννήθηκε στην Δροσοπηγή του Νομού Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν μέλος της Εθνικής Επιτροπής, της οποίας οι συνεδριάσεις συχνότατα λάμβαναν χώρα είτε στην οικία του είτε στο παντοπωλείο

που διατηρούσε. Επίσης του είχε ανατεθεί η τροφοδοσία ανταρτικών σωμάτων. Το έργο του ήταν ιδιαίτερα σημαντικό καθώς, όπως επισημαίνει ο Γ. Τσόντος (Βάρδας), στην Δροσοπηγή το ελληνικό στοιχείο δεν ήταν πάντα κυρίαρχο.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ε-28)

ΕΞΑΡΧΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ο Διονύσιος Εξάρχου καταγόταν από την Δροσοπηγή της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν γιος του επίσης Μακεδονομάχου Χρ. Εξάρχου και υπήρξε αγγελοφόρος διαφόρων σωμάτων.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ε-1)

ΕΞΑΡΧΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Εξάρχου γεννήθηκε στην Δροσοπηγή του Νομού Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Ήταν συνεργάτης του ελληνικού Προξενείου Μοναστηρίου και πρόεδρος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής. Χάρη στις ικανότητές του, αναδείχθηκε σε οργανωτικό νου της εθνικής προσπάθειας στην Δροσοπηγή. Προσέφερε πολύτιμες υπηρεσίες στα πρώτα σώματα, τα οποία εστάλησαν από την «Παλαιά Ελλάδα» και στους αρχηγούς Α. Παπούλα, Α. Κοντούλη, Γ. Κολοκοτρώνη και Π. Μελά. Παρά το γεγονός ότι η Δροσοπηγή περιβαλλόταν από σλαβόφωνους θύλακες και την ροπή πολλών κατοίκων προς την ρουμανική προπαγάνδα, ο Εξάρχου κατόρθωσε, σύμφωνα με μαρτυρία του Βάρδα, να μετατρέψει το χωριό σε εστία αντίστασης και κέντρο ανεφοδιασμού των Ελλήνων μαχητών της περιοχής.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ε-26)

ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Θεοδωρίδης γεννήθηκε στην Δροσοπηγή της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 1156)

ΜΑΝΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

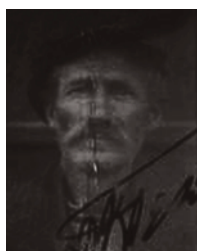

Ο Νικόλαος Μάνος καταγόταν από την Δροσοπηγή του Νομού Φλώρινας. Από τον Απρίλιο του 1905 έως τον Νοέμβριο του 1907 έδρασε ως αγγελοφόρος και οδηγός διαφόρων ανταρτικών ομά-

δων της περιοχής, τις οποίες αργότερα συ-

νέδραμε ως οπλίτης. Τον Νοέμβριο του 1907 προήχθη σε οπλαρχηγό από τον Ν. Ανδριανάκη, επικεφαλής της εκεί ελληνικής αντίστασης. Μαζί με τους άνδρες του συμμετείχε σε επιχειρήσεις κατά των Βουλγάρων. Ανάμεσα στις επιτυχίες του συγκαταλέγεται και η δολοφονία του Τουρκαλβανού μουδέρη του Νυμφαίου Ζενέλ Βέη. Τον Απρίλιο του 1910 συνελήφθη από τους Νεότουρκους και καταδικάστηκε σε δεκαετή φυλάκιση στις φυλακές Αλικαρνασού. Σύντομα όμως αποφυλακίστηκε, καθώς ο Σουλτάνος έδωσε αμνηστία σε όλους όσους είχαν τελήσει πολιτικά εγκλήματα. Αμέσως μετά την επάνοδό του στην Δροσοπηγή, ο Μάνος δραστηριοποιήθηκε ξανά. Θύμα του Μάνου αυτή την φορά έπεσε ο ρουμανίζων πρόεδρος της γενέτειράς του, Σ. Μιχαλαλέζης, άνθρωπος που στο παρελθόν είχε συνεργαστεί με τους Τούρκους στην εξάρθρωση ελληνικών ανταρτικών ομάδων. Το 1912 κατέφυγε στην Λάρισα, για να επιστρέψει λίγο μετά την κήρυξη του Α΄ Βαλκανικού Πολέμου επικεφαλής εθελοντικής ομάδας, η οποία έδρασε στους Νομούς Καστοριάς και Φλώρινας. Ο ίδιος, τέλος, συνεργάστηκε το ίδιο χρονικό διάστημα με την V και III Μεραρχία του ελληνικού στρατού σε διάφορες αποστολές. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-542)

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο εκπαιδευτικός Αναστάσιος Παπανικόλαος γεννήθηκε στην Δροσοπηγή της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Β΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3192)

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Παπανικόλαου γεννήθηκε στην Δροσοπηγή της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3200)

ΠΑΠΑΝΟΥΣΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Παπανούσης καταγόταν από την Δροσοπηγή της Φλώρινας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Β΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3212)

ΠΑΠΠΟΥΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Παππούς γεννήθηκε στην Δροσοπηγή της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3289)

ΣΤΥΛΙΑΔΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Στυλιάδης ή Παπαστυλιάδης καταγόταν από οικογένεια Μακεδονομάχων της Δροσοπηγής και έδρασε ως Πράκτορας Α΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3959. Καούδη Ημερολόγιο, ό. π., σ. 29)

ΣΤΥΛΙΑΔΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Στυλιάδης καταγόταν από την Δροσοπηγή της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. Σκωτώθηκε το 1907. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3960)

ΣΤΥΛΙΑΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Στυλιάδης καταγόταν από την Δροσοπηγή της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Α΄ τάξης. Ήταν γόνος της επιφανούς ηπειρωτικής οικογενείας των Στυλιάδιδων, που προσέφερε τις υπηρεσίες της στον Π. Μελά. Διετέλεσε ιερέας του χωριού. Συνελήφθη και φυλακίστηκε από τις τουρκικές αρχές. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3962)

ΤΣΕΡΚΕΖΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Τσερκέζης γεννήθηκε στην Δροσοπηγή της Φλώρινας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. Συνεργάστηκε με τον Καραβίτη, υπό τις διαταγές του οποίου πολέμησε και κατά τον Α΄ Βαλκανικό Πόλεμο στις μάχες της Κλεισούρας, του Βογατσικού, των Γρεβενών και των Ιωαννίνων. Στον Β΄ Βαλκανικό Πόλεμο κατετάγη ως Ιερολοχίτης και έλαβε μέρος στην μάχη στο όρος Πριόνι. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-428)

ΦΕΡΦΕΛΗΣ ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ

Ο Μιλτιάδης Φερφελής καταγόταν από την Δροσοπηγή της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ΄ τάξης και αγγελιοφόρος. Ήταν γαμπρός του επίσης Μακεδονομάχου Απ. Θεοχάρη. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Φ-105)

ΕΘΝΙΚΟ

ΠΑΠΟΥΛΚΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Παπούλκας γεννήθηκε στο Εθνικό της Φλώρινας και συνέδραμε τα

ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3280)

ΠΟΥΠΟΥΛΚΑΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Πουπούλκας καταγόταν από το Εθνικό της Φλώρινας. Ήταν τοπικός προύχοντας. Από τα γραφόμενα του Βάρδα τεκμαίρεται ο ιδιαίτερης σημασίας εθνικός ρόλος του. (Βάρδα, ό. π., τ. Β΄, σσ. 299, 322, 410)

ΓΤΙΑ

ΛΙΟΛΙΑΣ

Ο Λιόλιας καταγόταν πιθανότατα από την Γτιά της Φλώρινας και έδρασε ως Οπλαρχηγός. (Βάρδα, ό. π., τ. Β΄, σ. 1032)

ΚΕΛΛΗ

ΓΕΤΣΙΟΣ ΛΑΖΑΡΟΣ

Ο Λάζαρος Γέτσιος γεννήθηκε στην Κέλλη του Νομού Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β΄ τάξης. Προσέφερε πολλά κατά την διάρκεια του Αγώνα συλλέγοντας χρήσιμες πληροφορίες για τα ανταρτικά σώματα των Βουλγάρων, τις οποίες μετέφερε στις ελληνικές δυνάμεις. Διέθεσε επίσης την οικία του σε διακόμενους μαχητές, τους οποίους περιέθαλπε και φυγάδευε. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-274)

ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΣ

Ο Παπαπέτρος, όπως αναφέρεται από τον Καραβίτη, καταγόταν από την Κέλλη της Φλώρινας. Το 1913 κατόρθωσε να εξοπλώσει τον κομιτατζή Συρίλωφ, με τον οποίο είχε αναμετρηθεί στο παρελθόν ο Κρητικός ανάρτης Μπατζής. (Καραβίτη, ό. π., τ. Β΄, σ. 470)

ΠΑΠΑΣ (ΖΗΣΗΣ) ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Παπάς ή Ζήσης καταγόταν από την Κέλλη της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3284)

ΡΩΜΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Ρώμας καταγόταν από την Κέλλη της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3587)

ΣΑΠΟΥΝΤΖΗΣ (ΤΕΓΟΣ) ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ο Γρηγόριος Σαπουντζής καταγόταν από την Κέλλη της Φλώρινας. Έδρασε ως

Πράκτορας Α' τάξης και διετέλεσε διευθυντής του Κέντρου Φλώρινας. Ήταν κουνιάδος του Μακεδονομάχου Μηνά Τσάλκου, του οποίου το σώμα ακολούθησε από το 1903. Χρησι-

μοποιήθηκε επίσης ως οδηγός του καπετάν Νικολούδη. Συνελήφθη αιχμάλωτος στη μάχη της Κέλλης και φυλακίστηκε στις φυλακές Μοναστηρίου, από όπου και δραπέτευσε. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 222. Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σ. 314)

ΣΑΠΟΥΝΤΖΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Σαπουντζής γεννήθηκε στην Κέλλη της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3649)

ΣΑΠΟΥΝΤΖΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Σαπουντζής καταγόταν από την Κέλλη της Φλώρινας και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3652)

ΤΖΟΓΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Τζόγας γεννήθηκε στην Κέλλη της Φλώρινας και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4087)

ΤΡΑΪΚΟΣ (ΧΑΛΚΙΔΑΣ) ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Τράικος ή Χαλκίδας γεννήθηκε στην Κέλλη της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν γραμματέας της Εθνικής Επιτροπής της Κέλλης

και ιεροψάλτης. Συνεργάστηκε με τον Βάρδα, τους άνδρες του οποίου προμήθευε με τον απαραίτητο εξοπλισμό. Παράλληλα εκτελούσε χρέη αγγελιοφόρου και συνδέσμου των ανταρτών με το Προξενείο στο Μοναστήρι. Μετά την ήττα των Νικολούδη και Καραβίτη από τουρκικά στρατεύματα στην Κέλλη και την αναμενόμενη ισχυροποίηση των Βουλγάρων στην περιοχή, ο Τράικος μαζί με άλλους κατοίκους της κοινότητας κατέφυ-

γαν στο Αμύνταιο, όπου και παρέμειναν μέχρι το 1912.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-8)

ΤΡΑΪΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Τράικος γεννήθηκε στην Κέλλη της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4140)

ΚΟΡΥΦΗ

ΔΕΡΒΙΣΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Δερβίσης καταγόταν από την Κορυφή του Νομού Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης στην περιοχή του Ρουμλουκίου και στην λίμνη των Γιαννιτσών. Σύμφωνα με τον Κάκκαβο, η μαχητική του ικανότητα και δεξιοτεχνία ήταν παροιμιώδεις.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-232)

ΖΗΚΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Ζήκου γεννήθηκε στην Κορυφή της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1046)

ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ ΚΟΣΜΑΣ

Ο Κοσμάς Παπαδημούλης καταγόταν από την Κορυφή της Φλώρινας και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3024)

ΚΡΑΤΕΡΟ

ΛΑΖΟΣ

Ο Λάζος (άγνωστο το επώνυμο), εξαδέλφος του γνωστού αρχηγού Π. Ρακοβίτη, καταγόταν από το Κρατερό της Φλώρινας και συνέδραμε την δράση των ανταρτικών ελληνικών σωμάτων ως αγγελιοφόρος. Πιθανότατα συνεργάστηκε με τον Μιχαήλ Μωραΐτη.

(Βάρδα, ό. π., τ. Β', σ. 466)

ΡΑΚΟΒΙΤΗΣ ΠΑΥΛΟΣ

Ο Οπλαρχηγός Α' τάξης Παύλος Ρακοβίτης καταγόταν από το Κρατερό της Φλώρινας. Η δράση του άρχισε το 1905 στο πλευρό του Καούδη που δρούσε στην περιοχή του Περιστερίου. Αργότερα υπηρέτησε στο σώμα του Μακρή, για να αναλάβει το 1906 την αρχηγία του σώματος μετά τον τραυματισμό του τελευταίου σε μάχη εναντίον των Τούρκων στο Μεγάροβο. (Γ. Μακρή, *Ο Μακεδονικός Αγών (Απομνημονεύματα)*, Θεσσαλονίκη 1959, σσ. 36, 38,

300, 303. Ν. Λούστα, «Οι Μακεδόνες καπετάνιοι Σίμος από τα Άλωνα και Παύλος Ρακοβίτης μιλούν σε απόρρητη έκθεσή τους», *Μακεδονική Ζωή*, 207 (1983), 34-36)

ΡΑΚΟΒΟΥ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Ρακόβου καταγόταν από το Κρατερό. Έδρασε ως αγγελιοφόρος και πιθανώς ως μεταφορέας πολεμικού υλικού. (Βάρδα, ό. π., τ. Β', σ. 269)

ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ

ΓΚΙΤΣΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Γκίτσας καταγόταν από την Κρυσταλλοπηγή της Φλώρινας και έδρασε ως αγγελιοφόρος. (Βάρδα, ό. π., τ. Β', σ. 65)

ΚΑΡΑΤΖΙΔΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Καρατζίδης γεννήθηκε στην Κρυσταλλοπηγή του Νομού Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Πολύ πριν την έναρξη της ένοπλης φάσης του Αγώνα, προσπάθησε να εξουδετερώσει την βουλγαρική προπαγάνδα, η οποία διαρκώς ενδυναμωνόταν με κύριο στόχο τον έλεγχο του σχολείου και της εκκλησίας. Η εξέλιξη αυτή τον ανάγκασε να καταφύγει στην Βίγλα, όπου έγινε μέλος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής. Συμμετείχε στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο εναντίον της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας καθώς και στον Βορειοηπειρωτικό Αγώνα.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-681)

ΚΟΒΑΤΣΗΣ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Κοβάτσης καταγόταν από την Κρυσταλλοπηγή της Φλώρινας. Μαζί με τον αδελφό του Λάζαρο, έδρασαν ως αγγελιοφόροι και πληροφοριοδότες του Καραβαγγέλη. (Dakin, ό. π., σ. 48)

ΚΟΒΑΤΣΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Κοβατσίδης γεννήθηκε στην Κρυσταλλοπηγή της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Μαζί με τον αδελφό του Χαράλαμπο Κοβατσίδα (Πράκτορας Γ' τάξης) πρωτοστάτησε στην δημιουργία Επιτροπής Αγώνα στην Κρυσταλλοπηγή.

(ΓΕΣ, ό. π., σ. 106)

ΚΟΒΑΤΣΙΔΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

Ο Χαράλαμπος Κοβατσίδης καταγόταν από την Κρυσταλλοπηγή της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1626)

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

ΚΥΡΤΣΟΣ ΛΑΖΑΡΟΣ

Ο Λάζαρος Κύρτσος γεννήθηκε στην Κρυσταλλοπηγή της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σκοτώθηκε από Βουλγάρους τον Ιούλιο του 1903. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1906)

ΚΥΡΤΣΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Κύρτσος καταγόταν από την Κρυσταλλοπηγή της Φλώρινας. Υπήρξε συνεργάτης του Βάρδα. (Βάρδα, ό. π., τ. Α', σ. 171)

ΚΥΡΤΣΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Κύρτσος καταγόταν από την Κρυσταλλοπηγή της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Πριν αποσταλούν τα πρώτα ελληνικά σώματα, ο Κύρτσος συνεργαζόταν με τον Κώττα και τον Π. Κύρου από το Ανταρτικό, εκτελώντας χρέη αγγελιοφόρου. Αργότερα ετέθη υπό τις διαταγές του Ε. Καούδη, με το σώμα του οποίου συμμετείχε σε αποστολές στην ευρύτερη περιοχή του Ανταρτικού. Το 1906 κατέφυγε στον Καναδά, ίσως επειδή οι Κομιτατζήδες τον είχαν εντοπίσει και για ένα σύντομο χρονικό διάστημα η απουσία του ήταν επιβεβλημένη, ώστε τα ίχνη του να χαθούν. Όταν επανέκαμψε, συνέδραμε τον αρχηγό Ε. Σκουνητή στην προσπάθειά του να οργανώσει την άμυνα του ελληνισμού στο Ανταρτικό. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-789)

ΚΩΤΤΑΣ

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ

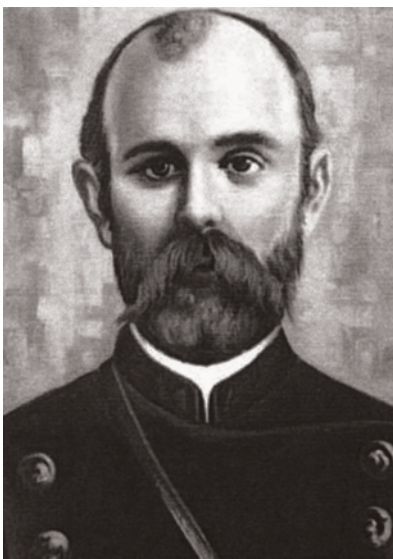
Ο Παπα-Χρήστος (Παπαδημητρίου) καταγόταν από το χωριό Κώττας της Φλώρινας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3020)

ΠΑΠΑΚΑΡΑΦΥΛΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Παπακαραφύλλης γεννήθηκε στο χωριό Κώττας της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3133)

ΧΡΗΣΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (ΚΩΤΤΑΣ)

Ο πλέον θρυλικός από τους Μακεδόνες αρχηγούς υπήρξε ο σλαβόφωνος καπετάν Κώττας. Γεννήθηκε στην Ρούλια της Φλώρινας, χωριό που σήμερα φέρει το όνομά του. Υπήρξε πρόκριτος της κοινότητας και διετέλεσε πρόεδρος της από το 1893 έως το 1896. Κατά καιρούς άσκησε πολλά επαγγέλματα, μεταξύ αυτών του

πανδοχέα, του κτηνοτρόφου και του κηροπλάστη. Ίσως το πλέον κυρίαρχο χαρακτηριστικό της προσωπικότητάς του ήταν η μηδενική ανοχή του προς τους Τούρκους μπάηδες, πολλοί εκ των οποίων έπεσαν θύματά του όπως οι Αμπεντί και Κασίμ Μπέης από την Καστοριά, ο Νουρή Μπέης από το Άργος Ορεστικό και ο Τζεμάλ Μπέης από την Κορυτσά. Αυτή η εχθρότητά του προς τον αλλόθρησκο κυρίαρχο αργότερα θα προκαλούσε προβλήματα στην, κάποιες φορές επιβεβλημένη, σύμπραξη με τις τουρκικές αρχές προκειμένου να αντιμετωπισθεί ο πολύ πιο επικίνδυνος, για τα ελληνικά συμφέροντα, βουλγαρικός κίνδυνος.

Την αξία του ιδίου και της ένοπλης ομάδας της οποίας ηγείτο, δεν άργησε να αντιληφθεί η Εσωτερική Οργάνωση (ΕΜΕΟ) και ο Κώττας σύντομα βρέθηκε να πολεμά στο πλευρό των Εξαρχικών. Η συνεργασία όμως αυτή αποδείχθηκε βραχύβια καθώς ο ίδιος διαφώνησε με τα μέτρα εναντίον των Πατριαρχικών, τα οποία ήταν τα κύρια διαπραγματευτικά μέσα της οργάνωσης, πιστεύοντας μέχρι τέλος στην αναγκαιότητα συγκρότησης ενός κοινού μετώπου των Ορθοδόξων της περιοχής, ικανού να καταφέρει σημαντικά πλήγματα στην οθωμανική διοίκηση. Καθοριστικής σημασίας στην «λύση της συνεργασίας του» με την ΕΜΕΟ ήταν η δολοφονική απόπειρα εναντίον του από τον Πετρόφ και τον Τσακαλάρωφ, το 1901. Το ίδιο καθοριστική υπήρξε η γνωριμία του το 1902 στο Πράσινο με τον Γερμανό Καραβαγγέλη, ο οποίος τον έπεισε να συνδράμει την ελληνική πλευρά προστατεύοντας τους Πατριαρχικούς της περιφέρειάς του. Ο Καραβαγγέλης από την πλευρά

του υποσχέθηκε να στείλει τους γιους του Κώττα για σπουδές στην Αθήνα, προστατεύοντάς τους έτσι από τα βουλγαρικά αντίποινα. Παράλληλα ο Μητροπολίτης Καστοριάς θα αναλάμβανε όλα τα έξοδα της ομάδας του. Η δράση του εναντίον Τούρκων και Κομιτατζήδων ξεκινά τον Αύγουστο του 1902 με υπαρχηγούς τους Σ. Παρασκευαΐδη, Π. Κύρου και Δ. Νταλίπη. Κατά την διάρκεια της επανάστασης του Ίλιντεν σημείωσε επιτυχίες εναντίον του τουρκικού στρατού στον Λευκώνα, στον Άγιο Γερμανό και στο Πισοδέρι. Τον Ιανουάριο του 1904 συνεργάστηκε με τους τέσσερις Έλληνες αξιωματικούς Α. Κοντούλη, Α. Παπούλα, Γ. Κολοκοτρώνη και Π. Μελά, οι οποίοι είχαν έλθει στην Μακεδονία με στόχο να ενισχύσουν την ελληνική αντίσταση εκεί. Συνελήφθη στις 9 Ιουνίου του 1904 από Τούρκους στη Ρούλια και απαγχονίσθηκε στο Μοναστήρι, παρά τις ελληνικές προσπάθειες για την απελευθέρωσή του. (Dakin, ό. π., σσ. 24, 26, 40, 42, 43, 47, 56, 57, 59)

ΛΕΧΟΒΟ

ΔΗΜΟΥΛΙΟΣ ΖΗΣΗΣ

Ο Ζήσης Δημουλιός καταγόταν από το Λέχοβο της Φλώρινας και έδρασε ως Ομαδάρχης. Ήταν αρχηγός της πολιτοφυλακής Λεχόβου, η οποία αποτελείτο από έξι άνδρες. Την άνοιξη του 1904 συνεργάστηκε με την αποστολή των τεσσάρων αξιωματικών (Μελά κλπ.) στην Δυτική Μακεδονία, ενώ τον Σεπτέμβριο του ίδιου χρόνου φιλοξένησε στο χωριό του το ένοπλο σώμα του Π. Μελά. Σκοτώθηκε από συγχωριανούς του στο Λέχοβο, εξαιτίας τοπικής έριδας. (ΓΕΣ, ό. π., σσ. 129, 134, 152, 201)

ΔΗΜΟΥΛΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Δημουλιός (γιος του Ζήση Δημουλιού) καταγόταν από το Λέχοβο του Νομού Φλώρινας. Έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης και οδηγός των ανταρτικών ομάδων της περιοχής. Αργότερα, το διάστημα 1933-1935, διετέλεσε πρόεδρος της κοινότητας Λεχόβου. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 853. Καούδη Ημερολόγιο, ό. π., σ. 25)

ΔΟΥΛΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Δούλης ή Τσαρουχάς (προσωνύμιο το οποίο κέρδισε από το επάγγελμα του ως υποδηματοποιός) καταγόταν από το Λέχοβο του Νομού Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Διο-

ρίστηκε πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Λεχόβου από τον Π. Μελά και προσέφερε τις υπηρεσίες του στα σώματα μερικών από τους πλέον γνωστούς αρχηγούς του Αγώνα, όπως ο Γ. Τσόντος (Βάρδας), ο Ε. Καούδης, ο Γ. Κατεχάκης (Ρούβας) και ο Γ. Βλαχογιάννης (Οδυσσεάς). Συνελήφθη και φυλακίστηκε από τους Τούρκους για τέσσερις μήνες. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-195)

ΚΑΡΑΚΙΤΣΟΣ

Ο Καρακίτσος (άγνωστο το ακριβές και πλήρες όνομα) καταγόταν πιθανότατα από το Λέχοβο της Φλώρινας και αναφέρεται ότι έδρασε ως πληροφοριοδότης του Βάρδα. (Βάρδα, ό. π., τ. Β', σ. 917)

ΚΑΡΑΛΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Καραλής γεννήθηκε στο Λέχοβο της Φλώρινας και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1409)

ΛΕΧΟΒΙΤΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ

Ο Ευθύμιος Λεχοβίτης καταγόταν από το Λέχοβο. Υπηρέτησε υπό τις διαταγές του Καραβίτη στα χωριά του κάμπου της Φλώρινας. (Καραβίτη, ό. π., τ. Β', σ. 724)

ΜΕΝΔΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Μένδος καταγόταν από το Λέχοβο της Φλώρινας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2316)

ΜΠΕΛΙΟΣ ΚΟΣΜΑΣ

Ο Κοσμάς Μπέλιος γεννήθηκε στο Λέχοβο της Φλώρινας. Υπήρξε συνεργάτης του Καούδη, τον οποίο βοήθησε να διαφύγει από εχθρική ενέδρα τον Νοέμβριο του 1905. (Καούδη Ημερολόγιο, ό. π., σ. 86)

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Νικολαΐδης καταγόταν από το Λέχοβο. Παρείχε στην ομάδα του Καούδη ρουχισμό καθώς και την οικία του ως πρόχειρο κατάλυμα. (Καούδη Ημερολόγιο, ό. π., σ. 81)

ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Ορφανίδης γεννήθηκε πιθανότατα στο Λέχοβο της Φλώρινας και προσέφερε τις υπηρεσίες του στον Καραβίτη ως αγγελιοφόρος. (Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σ. 183)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Παναγιωτίδης καταγόταν από το Λέχοβο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συνεργά-

στηκε με τον οπλαρχηγό Αγραφιώτη καθ' όλη την διάρκεια του Μακεδονικού Αγώνα. Το 1906 συνελήφθη από τους Τούρκους και φυλακίστηκε. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-680)

ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Παπαγιάννης καταγόταν από το Λέχοβο της Φλώρινας και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2975)

ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Παπαζήσης γεννήθηκε στο Λέχοβο της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3074)

ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Παπαζήσης γεννήθηκε στο Λέχοβο της Φλώρινας και συμμετείχε στον αγώνα κατά των Κομιτατζήδων ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3075)

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο κληρικός Ιωάννης Παπαϊωάννου καταγόταν από το Λέχοβο της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3119)

ΠΑΠΑΛΕΞΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Παπαλεξίου γεννήθηκε στο Λέχοβο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3161)

ΣΠΑΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Σπανός καταγόταν από το Λέχοβο της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3843)

ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Στεφανίδης ή Κούντζος καταγόταν από το Λέχοβο της Φλώρινας και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Α' τάξης. Διετέλεσε ταμίας της τοπικής Εθνικής Επιτροπής Λεχόβου και μουχτάρης του ίδιου χωριού από το 1904 έως το 1905. Στην διάρκεια του Αγώνα τραυματίστηκε σε αποστολή στην Αριδαία. Του απονεμήθηκε το χρυσό μετάλλιο του Μακεδονικού Αγώνα. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3926)

ΤΑΤΣΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Τάτσης γεννήθηκε στο Λέ-

χοβο της Φλώρινας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Προσέφερε τις υπηρεσίες του στους αντάρτες της περιοχής, πολλούς από τους οποίους φυγάδευσε και περιέθαλψε σε στιγμές μεγάλης ανάγκης. Τον Ιανουάριο του 1906, μετά από συμπλοκή με Τούρκους στρατιώτες, συνελήφθη και μεταφέρθηκε στις φυλακές του Μοναστηρίου, όπου υπέστη σκληρά βασανιστήρια. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-446)

ΦΙΤΖΙΟΣ ΗΡΑΚΛΗΣ

Ο Ηρακλής Φίτζιος γεννήθηκε στο Λέχοβο της Φλώρινας και συνέδραμε τα ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Υπήρξε γραμματέας της Επιτροπής Άμυνας του Λεχόβου και διευθυντής του δημοτικού σχολείου της κοινότητας. Μετά τον θάνατο του Π. Μελά, συνόδευσε στο Ανταρτικό τον Β. Αγοραστό, ο οποίος είχε σταλεί για να παραλάβει την κεφαλή του ηρωικού Μακεδονομάχου. Ο Φίτζιος καταδικάστηκε σε ισόβια κάθειρξη από το τουρκικό στρατοδικείο, καθώς έγγραφο με την υπογραφή του βρέθηκε στην κατοχή του οπλαρχηγού Φούφα στην Πτολεμαΐδα. (Στυλιάδη, ό. π., σ. 43)

ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗ

ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ ΖΗΣΗΣ

Ο Ζήσης Γιαννούλης καταγόταν από την Μικρολίμνη της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 568)

ΜΟΣΧΟΧΩΡΙ

ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Παπαχρήστος γεννήθηκε στο Μοσχοχώρι της Φλώρινας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σκοτώθηκε από τον βοεβόδα Δημήτρη. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 102)

ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ ΖΗΣΗΣ

Ο κληρικός Ζήσης Παπαχρήστος γεννήθηκε στο Μοσχοχώρι της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3266)

ΡΟΛΟΣ ΝΑΟΥΜ

Ο Ναούμ Ρόλος καταγόταν από το Μοσχοχώρι της Φλώρινας. Ήταν αντάρτης και συνεργάστηκε με τον Βάρδα, του οποίου υπήρξε συνεργάτης και αγγελιοφόρος. (Βάρδα, ό. π., τ. Β', σ. 57)

ΝΥΜΦΑΙΟ

ΓΙΩΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο χρυσικός Δημήτριος Γιώρης καταγόταν από το Νυμφαίο του Νομού Φλώρινας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Εκτελέστηκε από Βουλγάρους το 1908 μαζί με κατοίκους της Δροσοπηγής. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 597)

ΓΙΩΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο χρυσικός Ιωάννης Γιώρης καταγόταν από το Νυμφαίο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Διετέλεσε επίσης μέλος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 698)

ΓΚΙΟΣΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο αγωγιάτης Θεόδωρος Γκίωσης καταγόταν από το Νυμφαίο της Φλώρινας και έδρασε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 673)

ΓΚΟΛΝΑΣ ΤΑΚΗΣ

Ο Τάκης Γκόλνας καταγόταν από το Νυμφαίο της Φλώρινας και έδρασε ως Οπλαρχηγός. Έλαβε μέρος σε επιχειρήσεις εναντίον Εξαρχικών στα Ασπρόγεια το 1905 ενώ αργότερα ανέλαβε την συγκρότηση ομάδας 10-15 ανδρών στην περιοχή Λεχόβου-Δροσοπηγής. Διετέλεσε, επίσης, πρόεδρος της τοπικής Επιτροπής Αγώνα. Φήμες που τον παρουσίαζαν πράκτορα των Βουλγάρων οδήγησαν την ελληνική μυστική οργάνωση «Αθηνά» να δώσει εντολή εξόντωσής του. Το 1908 προσήλθε οικειοθελώς στο Προξενείο Μοναστηρίου, όπου, αφού έδωσε τις απαραίτητες εξηγήσεις, αθωώθηκε. Κατά την έξοδό του όμως, νεαροί Έλληνες εκτελεστές, αγνοώντας τις τελευταίες εξελίξεις, τον τραυμάτισαν βαριά. Ξεψύχησε στο ελληνικό Νοσοκομείο Μοναστηρίου.

(Βάρδα, ό. π., τ. Α', σσ. 128, 169)

ΔΟΔΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Δόδας καταγόταν πιθανότατα από το Νυμφαίο της Φλώρινας και έδρασε ως Οπλίτης στο σώμα του Καούδη. (Καούδη Ημερολόγιο, ό. π., σ. 39)

ΚΟΣΜΑΣ

Ο Κοσμάς (άγνωστο το επώνυμο) καταγόταν από το Νυμφαίο και έδρασε πιθανότατα ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος. (Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σ. 141)

ΜΑΜΑΡΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Μαμάρας καταγόταν από το Νυμφαίο της Φλώρινας. Σκοτώθηκε από Κομιτατζήδες. (Ν. Μέρτζου, *Νυμφαίων. Βίβλος φιλοξενίας*, σ. 106)

ΛΙΑΤΣΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο έμπορος Ιωάννης Λιάτσης καταγόταν από το Νυμφαίο της Φλώρινας και η οικογένειά του διατηρούσε στενές σχέσεις με την οικογένεια Δραγούμη. Διετέλεσε μέλος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής. (Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σ. 118)

ΜΑΡΙΟΣ (ΜΙΣΙΩΛΗΣ) ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Μάριος ή Μισιώλης γεννήθηκε στο Νυμφαίο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1237)

ΜΕΛΑΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ

Ο Ευστράτιος Μελάς ή Μουλάς γεννήθηκε στο Νυμφαίο της Φλώρινας και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2297)

ΜΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Μελλάς καταγόταν από το Νυμφαίο της Φλώρινας και συνέδραμε τον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2298)

ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο δικηγόρος Δημήτριος Μιχαηλίδης καταγόταν από το Νυμφαίο. Ο πατέρας του Μίχας και οι αδελφοί του Ιωάννης και Αναστάσιος είχαν ιδρύσει το 1867 την Νέα Φιλική Εταιρεία υπό τον Α. Πηχεών. Η πατριωτική του δράση υπήρξε πολύπλευρη. Διετέλεσε ταμίας της τοπικής Εθνικής Επιτροπής. Διέθεσε την αμύθητη οικογενειακή του περιουσία για την συντήρηση των ελληνικών σχολείων στο Μοναστήρι και για την ενίσχυση του Αγώνα. Τέλος, έκτισε και συντηρούσε Παρθεναγωγείο στην γενέτειρά του. (Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σ. 118)

ΜΠΕΚΑΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ

Ο Παντελής Μπέκας καταγόταν από το Νυμφαίο της Φλώρινας. Σκοτώθηκε από Βουλγάρους. (Μέρτζου, ό. π., σ. 106)

ΜΠΟΥΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο χρυσικός Γεώργιος Μπούρης γεννήθηκε στο Νυμφαίο της Φλώρινας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Διετέλεσε επίσης μέλος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2589)

ΠΑΝΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Πάνου καταγόταν από το Νυμφαίο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Εκτελέστηκε από Βουλγάρους. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2909)

ΣΑΚΕΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Σακελαρόπουλος καταγόταν από το Νυμφαίο και συμμετείχε στην πενταμελή τοπική επιτροπή. (Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σ. 118)

ΤΣΙΚΩΤΗΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Τσικωτής γεννήθηκε στο Νυμφαίο της Φλώρινας και συμμετείχε στον αγώνα κατά των Κομιτατζήδων ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας. Εκτελέστηκε από Κομιτατζήδες. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4273)

ΤΣΙΡΛΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο ιατρός Μιχαήλ Τσίρλης γεννήθηκε στο Νυμφαίο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης τόσο στην περιοχή της Φλώρινας όσο και σε αυτήν της Καστοριάς. Ήταν αδελφός του γνωστού Νικολάου Τσίρλη, ο οποίος, όπως και ο αδελφός του, βοήθησαν τον Π. Μελά στις πρώτες του εξορμήσεις στην Μακεδονία. Ήταν μέλος της Εθνικής Επιτροπής του Νυμφαίου και μέλος της Εποπτικού ή Δικαστικού Σώματος, το οποίο είχε την ευθύνη της επιβολής κυρώσεων και ποινών στα απειθαρχα μέλη. Μετά από διαταγή του Χιλμή Πασά, του Γενικού Επιθεωρητή Μακεδονίας ο οποίος ήταν ενήμερος για την εθνική δράση του Τσίρλη, μεταφέρθηκε από την πόλη της Καστοριάς στο Νυμφαίο, όπου έπρεπε να παρουσιάζεται καθημερινά στον Τούρκο Μουδίρη της πόλης. Η στενή επιτήρηση που του είχε επιβληθεί, δεν τον εμπόδισε να συνεχίσει το έργο του. Η συμμετοχή του στην εκτέλεση πράκτορα της ρουμανικής προπαγάνδας στην περιοχή και η υπόδειξή του ως ενόχου από τους συγγενείς του θύματος οδήγησαν στην σύλληψη και κατόπιν στην φυλάκισή του στην Φλώρινα. Πέθανε το 1943 στο στρατόπεδο συγκεντρώσεως του Νταχάου. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-408)

ΤΣΙΡΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο έμπορος Νικόλαος Τσίρλης (Πράκτορας Α΄ τάξης) ήταν γόνος της αρχαιότερης και πιο αρχοντικής φάρας του Νυμφαίου με συμμετοχή σε όλους τους εθνικούς αγώνες από το 1821. Πρόκριτος της κοινότητας ο ίδιος, συμμετείχε στην τοπική Εθνική Επιτροπή. Συναντήθηκε με τον Μελά και τη συνοδεία του το 1904. Αναδείχθηκε σε οργανωτικό νου της εθνικής προσπάθειας στην ευρύτερη περιοχή. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4300)

ΦΟΥΡΚΙΩΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Φουρκιώτης καταγόταν από το Νυμφαίο της Φλώρινας. Σκοτώθηκε από Βουλγάρους στην στάνη του στη θέση Ραδόσι. (Μέρτζου, ό. π., σ. 106)

ΞΙΝΟ ΝΕΡΟ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Γραμματικός καταγόταν από το Ξινό Νερό της Φλώρινας και συνέδραμε την κοινή εθνική προσπάθεια στην Μακεδονία ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 709)

ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Παπαπέτρος γεννήθηκε στο Ξινό Νερό της Φλώρινας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3223)

ΟΞΥΑ

ΚΑΡΡΟ ΔΗΜΟ

Ο Δήμο Κάρρο καταγόταν από την Οξυά της Φλώρινας. Ήταν μέλος της τοπικής φρουράς, οδηγός ανταρτικών ομάδων και συνεργάτης του Καραβίτη. (Καραβίτη, ό. π., τ. Α΄, σσ. 584, 586)

ΜΠΟΓΔΑΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Μπογδάνος καταγόταν από την Οξυά της Φλώρινας και έδρασε ως αγγελιοφόρος του Καραβίτη. (Καραβίτη, ό. π., τ. Β΄, σ. 754)

ΣΕΡΜΠΙΝΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Σερμπίνης καταγόταν πιθανότατα από την Οξυά της Φλώρινας. Διετέλεσε αρχηγός της τοπικής φρουράς του χωριού. (Καραβίτη, ό. π., τ. Β΄, σ. 620)

ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΣΟΥΛΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο μουσουλμάνος Μακεδονομάχος Γεώργιος Σούλιος καταγόταν από το χωριό Παπαγιάννης της Φλώρινας (πιθανή είναι και η καταγωγή του από την Κορυτσά). Έδρασε στην περιοχή των Καστανοχωρίων συνεργαζόμενος κυρίως με τους Καούδη, Τσόντο, Μακρή και Φαληρέα. Αργότερα συμμετείχε και στον Ηπειρωτικό Αγώνα. (ΓΕΣ, ό. π., σσ. 218, 221, 246)

ΠΑΠΑΔΙΑ

ΗΛΙΑΣ

Ο καπετάν Ηλίας καταγόταν από την Παπαδιά της Φλώρινας. Αρχικά ανήκε στο εξαρχικό στρατόπεδο, αργότερα όμως προσχώρησε στις ελληνικές δυνάμεις. Ο Καραβίτης εκφράζει τις αμφιβολίες του σχετικά με τις προθέσεις και τα αισθήματα του αναβαπτισμένου οπλαρχηγού. (Καραβίτη, ό. π., σσ. 64, 471, 474, 475, 476, 502, 510, 511)

ΠΑΡΟΡΕΙΟ

ΝΑΟΥΜ

Ο Ναούμ (άγνωστο το επίθετο) καταγόταν πιθανότατα από το Παρόρειο της Φλώρινας και έδρασε ως αγγελιοφόρος του Καραβίτη. (Καραβίτη, ό. π., τ. Α΄, σ. 361)

ΠΑΠΑΗΛΙΑΣ

Ο Παπαηλίας καταγόταν από το Παρόρειο της Φλώρινας και συνεργάστηκε με τον Καραβίτη, στον οποίο μετέφερε χρήσιμες πληροφορίες για τις κινήσεις των Βουλγάρων. (Καραβίτη, ό. π., τ. Α΄, σ. 310)

ΠΕΡΙΚΟΠΗ

ΒΡΙΤΣΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Βρίτσος καταγόταν από την Περικοπή του Νομού Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 440)

ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Παπα-Χρήστος γεννήθηκε στην Περικοπή της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Α΄ τάξης. Πιθανότατα δολοφονήθηκε μαζί με τον Παπα-Δημήτρη Οικονόμο τον Νοέμβριο του 1905. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3263)

ΠΕΤΡΕΣ

ΧΑΤΖΗΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Χατζηκωνσταντίνου γεννήθηκε στις Πέτρες της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4546)

ΧΑΤΖΗΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Ο Εμμανουήλ Χατζηκωνσταντίνου καταγόταν από τις Πέτρες της Φλώρινας και συνέδραμε οπλίτες και οπλαρχηγούς ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3545)

ΧΑΤΖΗΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Χατζηκωνσταντίνου γεννήθηκε στις Πέτρες της Φλώρινας και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ΄ τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4548)

ΠΙΣΟΔΕΡΙ

ΑΝΔΡΙΚΟΣ

Ο Ανδρίκος (το επώνυμο είναι άγνωστο) καταγόταν από το Πισοδέρι της Φλώρινας και αναφέρεται ότι ανέπτυξε δράση ως αγγελιοφόρος ανταρτικών σωμάτων. (Βάρδα, ό. π., τ. Α΄, σ. 219)

ΓΚΟΤΣΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Γκότσος γεννήθηκε στο Πισοδέρι. Υπήρξε ένα από τα θύματα της πατριαρχικής παράταξης του Πισοδερίου. (Φωτιάδου, ό. π., σσ. 16-20)

ΚΑΪΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Κάικος καταγόταν από το Πισοδέρι του Νομού Φλώρινας. Σκοτώθηκε από Κομτατζήδες. (Φωτιάδου, ό. π., σσ. 16-20)

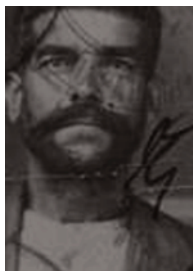
ΜΟΔΕΣΤΟΣ

Ο αρχιμανδρίτης Μόδεστος (αγιοταφίτης μοναχός) καταγόταν από το Πισοδέρι. Ο Καούδης αναφέρει ότι είχε αναλάβει την οικοδόμηση σχολείου στο Πισοδέρι. (Καούδη Ημερολόγιο, ό. π., σ. 35)

ΝΤΟΡΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Ντόρας καταγόταν από το Πισοδέρι της Φλώρινας. Υπήρξε συνεργάτης και αγγελιοφόρος του Βάρδα. (Βάρδα, ό. π., τ. Α΄, σ. 248)

ΣΤΕΡΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Στεργίου καταγόταν από το Πισοδέρι της Φλώρινας και έδρασε ως Οπλίτης από το 1905 έως το 1909, συνεργαζόμενος με τα σώματα διαφόρων

οπληρχηγών. Συνελήφθη τον Απρίλιο του 1905 στην Δροσπηγή μαζί με τους άνδρες του Καλομενούπουλου και φυλακίστηκε. Το 1908 αφέθηκε ελεύθερος. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Σ-273)

ΤΖΩΤΖΗΣ

Ο Τζώτζης (άγνωστο το ακριβές όνομα) ήταν προύχοντας από το Πισοδέρι της Φλώρινας. Μνημονεύεται από τον Βάρδα ως ένας από τους συνεργάτες του. (Βάρδα, ό. π., τ. Α', σ. 263)

ΤΣΑΜΗΣ ΛΑΖΑΡΟΣ

Ο Λάζαρος Τσάμης καταγόταν πιθανώς από το Πισοδέρι της Φλώρινας και έδρασε ως Οπλίτης στο σώμα του Π. Κύρου. (Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σ. 178)

ΤΣΑΜΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο καταγόμενος από το Πισοδέρι της Φλώρινας Σταύρος Τσάμης ή Παπα-Σταύρος έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Μορφώθηκε στο Μοναστήρι. Παντρεύτηκε την συγχωριανή του Θωμαΐδα Παπαδάμου και το 1890 χειροτονήθηκε ιερέας στο Κρούσοβο. Γνώρισε τον Ι. Δραγούμη. Αναφέρεται ότι το 1901 σύστησε τον Ν. Σπανό στον Κώττα, για να μεταφέρει τα δύο παιδιά του τελευταίου στην Αθήνα. Αναδείχθηκε σε οργανωτικό νου της εθνικής προσπάθειας στην περιοχή και το 1903 μαζί με τον αδελφό του Λάζαρο και τον Σπανό συνέδραμαν το σώμα του Κώττα σε μάχη με Κομιτατζήδες στο χωριό Τρίγωνο. Το φθινόπωρο του 1904, μαζί με κατοίκους του Πισοδερίου έσπευσαν σε βοήθεια του Καραβίτη στην μάχη του Ανταρτικού. Πιθανό είναι το ενδεχόμενο να συνελήφθη στα Σκόπια το 1904 από τους Τούρκους, μετά από ταξίδι του στην Κεντρική Ευρώπη. Δολοφονήθηκε το 1906 από Βουλγάρους. (ΓΕΣ, ό. π., σσ. 106, 160, 224. Π. Τσάμη, *Μακεδονικός Αγών*, Θεσσαλονίκη 1975, σσ. 196, 198)

ΤΣΙΑΜΗΣ ΘΩΜΑΣ

Ο Θωμάς Τσιάμης γεννήθηκε στο Πισο-

δέρι της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης, συνεργαζόμενος με τους Π. Κύρου και καπετάν Ρούβα. Συμμετείχε στην συμπλοκή που έλαβε χώρα στο Ανταρτικό μεταξύ των σωμάτων των Ρούβα, Καούδη και Βουλγάρων ανταρτών. Είχε αναλάβει χρέη αγγελιοφόρου, τροφοδότη και οδηγού ανταρτικών σωμάτων. Συνελήφθη από τους Τούρκους το 1906 στον σιδηροδρομικό σταθμό της Φλώρινας. Στην κατοχή του βρέθηκαν επιστολές των ανδρών του σώματος του Βάρδα καθώς επίσης και απόδειξη παραλαβής χρημάτων από το ελληνικό Προξενείο του Μοναστηρίου, η οποία έφερε το όνομα του γνωστού οπληρχηγού. Δικάστηκε και καταδικάστηκε σε τριετή φυλάκιση. Αφέθηκε ελεύθερος το 1907.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-451)

ΤΣΙΟΜΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Τσιόμης καταγόταν από το Πισοδέρι της Φλώρινας. Έπεσε θύμα επίθεσης Εξαρχικών. (Φωτιάδου, ό. π., σσ. 16-20)

ΧΑΝΤΖΗΚΩΣΤΑΣ ΝΑΟΥΜ

Ο Ναούμ Χαντζηκώστας καταγόταν από το Πισοδέρι της Φλώρινας και συνέδραμε το εθνικό έργο των ανταρτικών ομάδων ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν μέλος της τοπικής Εθνικής Επιτροπής και συνεργάτης των Κώττα και Κύρου. Έλαβε μέρος σε διάφορες αποστολές στην περιοχή των Κορεστίων, όπου η βουλγαρική προπαγάνδα ήταν ισχυρή και η παρουσία της έντονη.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Χ-206)

ΧΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Χασόπουλος γεννήθηκε στο Πισοδέρι της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν μέλος της Επιτροπής Αμυνας του Πισοδερίου μαζί με τους Παπα-Σταύρο και Λ. Τσάμη. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 106)

ΧΑΤΖΗΚΩΤΣΗΣ

Ο Χατζηκώτσης καταγόταν από το Πισοδέρι της Φλώρινας και έδρασε ως αγγελιοφόρος και μεταφορέας πολεμικού υλικού και τροφίμων. (Βάρδα, ό. π., τ. Α', σ. 203)

ΠΛΑΤΥ

ΜΙΧΑΗΛ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Ευάγγελος Μιχαήλ γεννήθηκε στο Πλατύ της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2388)

ΠΟΛΥΠΛΑΤΑΝΟΣ

ΔΡΑΓΑΤΗΣ ΔΗΜΚΟΣ

Ο Δήμος Δραγάτης καταγόταν από τον Πολυπλάτανο της Φλώρινας. Ανέλαβε καθήκοντα αγγελιοφόρου μετά από υπόδειξη του Καραβίτη. (Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σ. 335)

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο κληρικός Γεώργιος Παπανικολάου καταγόταν από τον Πολυπλάτανο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3207)

ΧΡΗΣΤΟΥ ΔΗΜΕ

Ο Δήμε Χρήστου καταγόταν από τον Πολυπλάτανο της Φλώρινας. Έδρασε ως αγγελιοφόρος της ομάδας του Βάρδα τον Δεκέμβριο του 1906. (Βάρδα, ό. π., τ. Β', σ. 365)

ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΣ

ΑΛΑΜΠΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Αλαμπάκης καταγόταν από τον Πολυπόταμο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 59)

ΑΛΑΜΠΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Αλαμπάκης γεννήθηκε στον Πολυπόταμο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 60)

ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Αποστόλου καταγόταν από τον Πολυπόταμο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Δολοφονήθηκε στην γενέτειρά του. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 185)

ΒΕΓΓΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Βέγγου καταγόταν από τον Πολυπόταμο της Φλώρινας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 321)

ΔΙΝΕΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Δίνες γεννήθηκε στον Πολυπόταμο του Νομού Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 886)

ΖΗΣΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Ζήσης καταγόταν από τον Πολυπόταμο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Από το 1903 έως το 1909 διετέλεσε μέλος της Επιτροπής Αγώνα της πόλης της Φλώρινας, επιφορτισμένος με τον συντονισμό και την διεύθυνση της δράσης των αγγελιοφόρων και των οδηγών των ανταρτικών σωμάτων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-31)

ΚΑΡΑΦΥΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Καραφύλης γεννήθηκε στον Πολυπόταμο της Φλώρινας και συνέδραμε τα ελληνικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1490)

ΚΙΖΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Κίζος γεννήθηκε στον Πολυπόταμο του Νομού Φλώρινας και συνέδραμε τα ελληνικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1595)

ΚΙΖΟΥ ΛΑΖΑΡΟΣ

Ο Λάζαρος Κίζου γεννήθηκε στον Πολυπόταμο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1596)

ΜΙΧΑΛΙΤΣΗΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ

Ο Φίλιππος Μιχαλίτσης γεννήθηκε στον Πολυπόταμο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2394)

ΝΙΚΟΥ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Νίκου καταγόταν από τον Πολυπόταμο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2727)

ΠΑΚΑΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Πακάς γεννήθηκε στον Πολυπόταμο της Φλώρινας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2853)

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Παπαϊωάννου καταγόταν από τον Πολυπόταμο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3118)

ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Παπα-Κωνσταντίνος γεννήθηκε στον Πολυπόταμο της Φλώρινας και συνέδραμε τον Αγώνα ως Πράκτορας Α' τάξης. Το 1904 φιλοξένησε τον Π. Μελά και τους άλλους Έλληνες αξιωματικούς, οι οποίοι εστάλησαν στην Μακεδονία. Δολοφονήθηκε στην γενέτειρά του τον Σεπτέμβριο του 1905 από δύο Βουλγάρους μεταμφιεσμένους σε γυναίκες, καθώς πήγαινε να τις ευλογήσει.

(Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σ. 94. Π. Παπασταμάτη, «Ο οπλαρχηγός καπετάν Λάκης Πύρζας», *Αριστοτέλης*, έτος Β' (1960), 14-15)

ΣΑΜΠΑΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Σαμπαήλης καταγόταν από τον Πολυπόταμο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3642)

ΣΑΜΠΑΛΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Σαμπαήλης γεννήθηκε στον Πολυπόταμο της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3643)

ΣΑΡΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Σάρρου καταγόταν από τον Πολυπόταμο της Φλώρινας και συμμετείχε στον Μακεδονικό Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3681)

ΣΤΕΦΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Στέφου γεννήθηκε στον Πολυπόταμο της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3931)

ΠΡΑΣΙΝΟ

ΑΔΑΜ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Αδάμ καταγόταν πιθανότατα από το Πράσινο της Φλώρινας. Ήταν Οπλίτης στην ομάδα του Καραβίτη. (Καραβίτη, ό. π., τ. Β', σ. 721)

ΛΑΖΟΣ

Ο Λάζος (άγνωστο το επώνυμο) καταγόταν από το Πράσινο της Φλώρινας και αγωνίστηκε υπό τις διαταγές του Π. Κύρου. Γνώστης της τουρκικής γλώσσας, αποδείχθηκε ιδιαίτερα χρήσιμος στην ομάδα του Καραβίτη σε αναμέτρηση με τουρκικό απόσπασμα. (Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σ. 260)

ΚΑΛΙΤΣΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Καλίτσας γεννήθηκε στο Πράσινο του Νομού Φλώρινας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1277)

ΦΩΤΗΣ

Ο μπαρμπα-Φώτης, όπως τον αναφέρει χαρακτηριστικά ο Καούδης, καταγόταν από το Πράσινο της Φλώρινας και έδρασε ως αγγελιοφόρος του Καούδη και οδηγός της ομάδας του Βάρδα. (Καούδης Ημερολόγιο, ό. π., σ. 125)

ΠΡΩΤΗ

ΠΑΤΕΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ

Ο κληρικός Ιωάννης Οικονόμος Πατέρας καταγόταν από την Πρώτη της Φλώρινας και συνέδραμε τον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης του ελληνικού Προξενείου στο Μοναστήρι. Διεξήγαγε πόλεμο εναντίον της βουλγαρικής προπαγάνδας ήδη από το 1900, σύμφωνα με μαρτυρία του Βάρδα. Η έντονη εθνική του δραστηριότητα ενόχλησε τους Εξαρχικούς, οι οποίοι προσπάθησαν ανεπιτυχώς να τον δολοφονήσουν. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-694)

ΠΥΞΟΣ

ΘΕΟΔΩΡΑ

Η Θεοδώρα (άγνωστο το επώνυμο) καταγόταν από το χωριό Πύξος της Φλώρινας. Ήταν κόρη του Στέφου, τον οποίο ο Καραβίτης μνημονεύει ως έναν από τους πλέον θερμούς πατριώτες. Ιδιαίτερα τολμηρή, έδρασε ως σύνδεσμος του Καραβίτη με το Κέντρο. (Καραβίτη, ό. π., τ. Β', σσ. 591, 592, 593)

ΜΠΑΡΜΠΑ-ΣΤΕΦΟΣ

Ο Μπαρμπα-Στέφος, όπως χαρακτηριστικά ο Καραβίτης τον αναφέρει, ήταν θερμός πατριώτης από το χωριό Πύξος της Φλώρινας. Συμμετείχε, όπως φαίνεται, στην μεταφορά και φύλαξη του οπλισμού των σε διάφορες κρύπτες. (Καραβίτη, ό. π., τ. Β', σσ. 591, 594, 595, 596)

ΣΚΛΗΘΡΟ

ΒΑΝΕ

Ο Βάνε (άγνωστο το πλήρες όνομά του) καταγόταν πιθανότατα από το Σκλήθρο της Φλώρινας. Ανήκε στην κατηγορία των Εξαρχικών, οι οποίοι αργότερα άλλαξαν στρατόπεδο και συνεργάστηκαν με τους Έλληνες αντάρτες.
(Βάρδα, *ό. π.*, τ. Α', σ. 193)

ΓΡΑΜΜΕΝΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

Ο Ανδρέας Γραμμενόπουλος γεννήθηκε στο Σκλήθρο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης (αγγελιοφόρος). Συνελήφθη από τις τουρκικές αρχές το 1904 και φυλακίστηκε στις φυλακές Μοναστηρίου.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-276)

ΓΡΑΜΜΕΝΟΠΟΥΛΟΣ ΚΟΣΜΑΣ

Ο Κοσμάς Γραμμενόπουλος καταγόταν από το Σκλήθρο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συνεργάτης του Κατεχάκη. Υπέστη πολλά βασανιστήρια και διωγμούς τόσο από τους Τούρκους όσο και από Βούλγαρους αντάρτες, οι οποίοι αποπειράθηκαν να τον δηλητηριάσουν.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-275. Καούδη Ημερολόγιο, *ό. π.*, σ. 27)

ΓΡΑΜΜΕΝΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Γραμμενόπουλος καταγόταν από το Σκλήθρο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης (αγγελιοφόρος). Για την δράση του διώχθηκε και φυλακίστηκε από τις τουρκικές αρχές.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-275)

ΓΡΑΜΜΕΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Ο Στέφανος Γραμμενόπουλος γεννήθηκε στο Σκλήθρο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν μέλος επιφανούς πατριαρχικής οικογένειας που συνεργάστηκε με όλους τους οπλαρχηγούς που έδρασαν περίξ του Σκλήθρου.
(Καούδη Ημερολόγιο, *ό. π.*, σ. 27)

ΣΟΥΛΙΟΣ ΟΣΜΑΝ

Ο Τουρκαλβανός Οσμάν Σούλιος καταγόταν από το Σκλήθρο της Φλώρινας. Χωροφύλακας αρχικά, αργότερα προσχώρησε στις τάξεις των ελληνικών δυνάμεων στην Μακεδονία και έδρασε ως Οπλαρχηγός.
(Καραβίτη, *ό. π.*, τ. Α', σ. 143)

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ

ΠΑΠΑΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Παπατριαντάφυλλου γεννήθηκε στην Τριανταφυλλιά της Φλώρινας και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, *ό. π.*, α. 3254)

ΤΡΙΒΟΥΝΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Κωνσταντίνου καταγόταν από το Τρίβουνο και συνεργάστηκε με τον καπετάν Βάρδα στην άμυνα της γενέτειράς του.
(Βάρδα, *ό. π.*, τ. Β', σσ. 533, 638)

ΤΥΡΣΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Τύρσιος καταγόταν από το Τρίβουνο της Φλώρινας. Προσέφερε υπηρεσίες αγγελιοφόρου στον Βάρδα, ενημερώνοντάς τον για τις κινήσεις των Τάνε και Τζόλα.
(Βάρδα, *ό. π.*, τ. Β', σ. 608)

ΤΡΙΓΩΝΟ

ΜΠΑΡΜΠΑ-ΜΙΧΑΛΗΣ

Ο Μπαρμπα-Μιχάλης, όπως χαρακτηριστικά ο Καραβίτης τον αναφέρει, ήταν επικεφαλής της ελληνικής φρουράς στο Τρίγωνο της Φλώρινας, από όπου πιθανότατα καταγόταν.
(Καραβίτη, *ό. π.*, τ. Α', σ. 251)

ΡΑΜΜΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Ράμμος πιθανώς καταγόταν από το Τρίγωνο της Φλώρινας. Ήταν αντάρτης του Κώττα και εκτελέστηκε από Κομιτατζήδες.
(Καούδη Ημερολόγιο, *ό. π.*, σσ. 33, 35)

ΣΤΕΦΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Στέφου καταγόταν από το Τρίγωνο. Μαζί με τον αδελφό του Φίλιππο προσέφεραν την οικία τους ως καταλυμα στον Καούδη και την ομάδα του.
(Καούδη Ημερολόγιο, *ό. π.*, σ. 35)

ΦΩΤΗΣ

Ο Φώτης (άγνωστο το επώνυμό του) καταγόταν από το Τρίγωνο της Φλώρινας και έδρασε ως οδηγός ανταρτικών σιμάτων.
(Καραβίτη, *ό. π.*, τ. Α', σ. 258)

ΥΔΡΟΥΣΣΑ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Βασιλείου καταγόταν πιθανότατα από την Υδρούσσα της Φλώρινας και έδρασε ως αγγελιοφόρος.
(Βάρδα, *ό. π.*, τ. Β', σ. 625)

ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ΜΑΡΙΑ

Η Μαρία Γεωργιάδου γεννήθηκε στην Υδρούσσα της Φλώρινας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, *ό. π.*, α. 514)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Κωνσταντίνου καταγόταν από την Υδρούσσα του Νομού Φλώρινας. Αναφέρεται ότι υπήρξε οπαδός του Πούλακα και ότι συναντήθηκε το 1905 και το 1907 με τον Γ. Τσόντο (Βάρδας).
(Βάρδα, *ό. π.*, τ. Β', σ. 660)

ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ

ΒΑΣΣΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Βάσσος καταγόταν από το Φλάμπουρο του Νομού Φλώρινας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν αγγελιοφόρος και πληροφοριοδότης του αρχηγού Γ. Σερίδη ή Σπανού. Συνελήφθη από Βουλγάρους, ενώ προσπαθούσε να μεταφέρει σημαντικό μήνυμα στον αρχηγό Βολάνη στο Μορίχοβο. Εκτελέστηκε από τους Κομιτατζήδες τον Μάιο του 1905 μετά από φρικτά βασανιστήρια.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-215)

ΓΡΑΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Γραικός καταγόταν από το χωριό Φλάμπουρο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Έλαβε μέρος στην επιχείρηση εναντίον του σημαντικού αρχηγού των κομιτατζήδων Τσακαλάρωφ.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-297)

ΕΛΟΒΑΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Ελόβαρης γεννήθηκε στο Φλάμπουρο του Νομού Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν πληροφοριοδότης-αγγελιοφόρος του ελληνικού Προξενείου στο Μοναστήρι και μέλος του Εκτελεστικού Τμήματος της Εθνικής Επιτροπής του Φλάμπουρου. Συνελήφθη τον Μάιο του 1905 από βουλγαρική συμμορία, ενώ μετέφερε εντολή του αρχηγού Ι. Πούλακα στον Γ. Βολάνη στο Μορίχοβο και εκτελέστηκε.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ε-37)

ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Ηλιόπουλος καταγόταν από το Φλάμπουρο της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Φυλακίστηκε για τρία χρόνια από τους Τούρκους. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1120)

ΚΟΛΕΠΙΝΑ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Κολεπίνα ήταν αντάρτης από το Φλάμπουρο της Φλώρινας και συνέδραμε την ομάδα του Πούλακα. (Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σ. 141)

ΚΟΛΤΣΕ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Κόλτσε καταγόταν από το Φλάμπουρο και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης. (Βάρδα, ό. π., τ. Β', σ. 1008)

ΛΑΖΟΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

Ο Λεωνίδας Λάζος γεννήθηκε στο Φλάμπουρο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1970)

ΛΗΤΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Λήτος γεννήθηκε στο Φλάμπουρο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Όπως οι περισσότεροι πράκτορες, ήταν επιφορτισμένος με την τροφοδοσία των ανταρτικών σωμάτων και την μεταφορά μηνυμάτων από και προς αυτά. Συνελήφθη τον Μάιο του 1909 με την κατηγορία της συμμετοχής στην δολοφονία του Αλβανού Προέδρου του Φλάμπουρου Δ. Ταβελάρη. Την σύλληψή του ακολούθησε άγριος ξυλοδαρμός, ο οποίος παρ' όλίγον να του κοστίσει την ζωή. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Λ-148)

ΜΑΛΕΤΣΙΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Μαλέτσικος καταγόταν από το Φλάμπουρο της Φλώρινας. Έδρασε ως πληροφοριοδότης του Καραβίτη. (Καραβίτη, ό. π., τ. Β', σ. 780)

ΝΑΚΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Ο Σωτήριος Νάκης γεννήθηκε στο Φλάμπουρο της Φλώρινας και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Οπλίτης. (Βάρδα, ό. π., τ. Β', σ. 874)

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Νικολαΐδης γεννήθηκε στο Φλάμπουρο του Νομού Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Α' τάξης. Χρησιμοποιήθηκε ως αγγελιοφόρος από αρχηγούς σωμάτων, τα οποία δρούσαν στην περιοχή της Φλώρινας και συμμετείχε στην εκτέλεση τεσσάρων πρακτό-

ρων της βουλγαρικής προπαγάνδας από το Φλάμπουρο. Έλαβε μέρος στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο υπό τις διαταγές του αρχηγού Μαυρομάτη από το Μαύροβο καθώς και στον Β' Βαλκανικό Πόλεμο, κατά την διάρκεια του οποίου το σώμα του συγκρούστηκε με τους άνδρες του Τσακαλάρωφ.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ν-146)

ΠΙΝΕ ΗΛΙΑΣ

Ο Ηλίας Πίνε ή Πίνης καταγόταν από το Φλάμπουρο της Φλώρινας. Ήταν συναρχηγός του οπλαρχηγού Δεληγιαννάκη. (Βάρδα, ό. π., τ. Β', σ. 252)

ΠΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Πινόπουλος καταγόταν από το Φλάμπουρο της Φλώρινας και έδρασε ως Ομαδάρχης. Ήταν ανεψιός του καπετάν Γιώργη και ανέλαβε οπλαρχηγός του χωριού μετά από απόφαση του Γερμανού Καραβαγγέλη. Το 1904 συνέδραμε την ομάδα του Π. Μελά.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3439)

ΣΕΡΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Μακεδονομάχος Γεώργιος Σερίδης ή Σπανός καταγόταν από το Φλάμπουρο της Φλώρινας. Ήταν έμπορος ξυλείας και έδρασε ως Οπλαρχηγός. Συνεργάστηκε με τον Κ. Μαζαράκη, τον οποίο βοήθησε στην οργάνωση σώματος ογδόντα ανδρών. Η διοίκηση του σώματος ανετέθη στον ίδιο τον Σπανό, που παρά την προχωρημένη του ηλικία εξακολουθούσε να εμπνέει τον σεβασμό. Η ογδονταμελής ομάδα συνελήφθη κοντά στην Γουμένισσα από τουρκικό απόσπασμα.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Σ-23. Καραβίτη, ό. π., τ. Α', σ. 91)

ΣΕΡΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Σερίδης ήταν πρόκριτος στο Φλάμπουρο της Φλώρινας και έδρασε ως Οπλίτης και οδηγός σε ανταρτικό σώμα.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3711. Καραβίτη, ό. π., τ. Β', σσ. 455, 620)

ΣΚΑΝΔΑΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Σκανδάλης καταγόταν από το Φλάμπουρο της Φλώρινας. Ανέπτυξε δράση ως αγγελιοφόρος και συνεργάτης του Βάρδα. (Βάρδα, ό. π., τ. Β', σ. 846)

ΤΖΩΤΖΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Τζώτζης γεννήθηκε στο Φλάμπουρο της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Τον Σεπτέμβριο του 1907 οι Βούλγαροι πυρπόλησαν το πατρικό του, το οποίο χρησιμοποιείτο ως κρύπτη όπλων. Μαζί με την οικία ζωντανές κάηκαν η μητέρα του Μαρία και η αδελφή του Βασιλική.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-413)

ΤΣΟΜΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ο Απόστολος Τσόμης γεννήθηκε στο Φλάμπουρο της Φλώρινας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συνεργάστηκε με τους Ανδριανάκη, Πούλακα, Βάρδα, Βολάνη και Φούφα, τα σώματα των οποίων βοηθούσε ως οδηγός από το 1905 έως το 1908.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-439)

ΦΛΩΡΙΝΑ

ΑΛΕΞΙΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

Η δασκάλα Βασιλική Αλεξίου καταγόταν από την πόλη της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης. Ήταν επιφορτισμένη με την μεταφορά της αλληλογραφίας

διαφόρων ανταρτικών σωμάτων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-147)

ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Βαφειάδης καταγόταν από την πόλη της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης στην πόλη του Μοναστηρίου. Χρησιμοποιήθηκε ως πληροφοριοδότης και μεταφορέας όπλων.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-192)

ΒΙΣΑΡΗΣ ΝΑΟΥΜ

Ο Ναούμ Βισάρης καταγόταν από την πόλη της Φλώρινας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 352)

ΓΑΚΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Γακίδης καταγόταν από την πόλη της Φλώρινας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 456)

ΓΕΩΡΓΑΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Γεωργαλάς καταγόταν από

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

την πόλη της Φλώρινας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. Δολοφονήθηκε από Κομιτατζήδες κοντά σε βουλγαρική εκκλησία του Μοναστηρίου το 1904.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ)

ΖΕΓΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Ζέγας καταγόταν από την πόλη της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1038)

ΖΩΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Αντώνιος Ζώης καταγόταν από την Φλώρινα και έδρασε ως Οπλαρχηγός Β' τάξης. Από τον Οκτώβριο μέχρι τον Δεκέμβριο του 1904 διετέλεσε μεταφορέας και προμηθευτής

πολεμικού υλικού των ανταρτικών σωμάτων υπό τις διαταγές του Κ. Μιχαήλ. Αργότερα του ανατέθηκε από την Εθνική Επιτροπή Μοναστηρίου να συγκροτήσει την δική του ομάδα στο Μορίχοβο. Από τον Απρίλιο του 1905 ο ίδιος και οι άνδρες του συνέχισαν την δράση τους υπό τις διαταγές του Χρ. Ρέμπελου, ο οποίος αργότερα αντικαταστάθηκε από τον Δ. Βαρδή. Μετά από σύντομη νοσηλεία στην Αθήνα, επανέκαμψε στην Μακεδονία τον Ιούλιο του 1906 ως υπαρχηγός του Λ. Ζαρκάδα. Αργότερα υπηρέτησε στο σώμα του αρχηγού Β. Βρόντα και του αντικαταστάτη του Δ. Παπαβιέρου (Γκούρας) μέχρι το 1908. Μετά την ανακήρυξη του Συντάγματος του 1908 ανέλαβε να παρακολουθεί τις κινήσεις Τούρκων και Βουλγάρων στην περιφέρεια του Μοναστηρίου. Το 1912 επέστρεψε στην Μακεδονία μετά από σύντομη απουσία στις ΗΠΑ, όπου είχε καταφύγει, καθώς είχε πληροφορηθεί ότι οι Νεότουρκοι σχεδίαζαν την εξόντωσή του. Έλαβε μέρος στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο και στην κατάληψη του Μορίχοβου. Αυτοκτόνησε το 1941 στο Φλάμπουρο, όπου είχε μόνιμα εγκατασταθεί, όταν πληροφορήθηκε την είσοδο των γερμανικών στρατευμάτων στην Φλώρινα. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-115. Λαζ. Μέλιου, *Ο Μακεδονικός Αγών και η συμβολή της Φλώρινας*, Φλώρινα 1985, σ. 46)

ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Θεοδοσίου γεννήθηκε στην πόλη της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Υπήρξε ο ιδρυτής και πρόεδρος του Μουσικού Συλλόγου της Φλώ-

ρινας «Ορφεύς». (Μέλιου, ό. π., σ. 72)

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ

Ο Παντελής Ιωαννίδης καταγόταν από την πόλη της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1206)

ΛΙΑΚΟΣ ΝΑΟΥΜ

Ο Ναούμ Λιάκος γεννήθηκε στην πόλη της Φλώρινας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2020)

ΛΙΑΚΟΣ ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Παπα-Χρήστος Λιάκος γεννήθηκε στην πόλη της Φλώρινας και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2022)

ΛΟΥΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Λουκάς ήταν μέλος της Επιτροπής Άμυνας στην Φλώρινα μαζί με άλλους επιφανείς κατοίκους. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 115)

ΜΑΡΚΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο καθηγητής Δημήτριος Μάρκου γεννήθηκε στην πόλη της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν συνεργάτης του ελληνικού Προξενείου στο Μοναστήρι και χρησιμοποιήθηκε ως σύνδεσμός του με την Εθνική Επιτροπή της Φλώρινας. Ανελάμβανε να παρακολουθεί και να αναφέρει τις κινήσεις των Εξαρχικών, μεταξύ των οποίων και του περίφημου κομιτατζή Σαράφωφ. Παράλληλα με αυτές τις δραστηριότητες, ήταν επιφορτισμένος με την τροφοδοσία διαφόρων ανταρτικών σωμάτων. Το 1905 μετατέθηκε σε σχολείο της Κορυτσάς, όπου συνέχισε την εθνική του δράση ως πράκτορας και πληροφοριοδότης. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-153)

ΜΠΟΥΦΙΩΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Μπουφιώτης καταγόταν πιθανότατα από την πόλη της Φλώρινας. Δίδαξε σε ελληνικά σχολεία της Μακεδονίας.

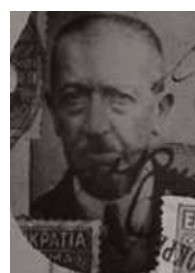
(Βάρδα, ό. π., τ. Β', σσ. 413, 446)

ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Νικολόπουλος γεννήθηκε στην πόλη της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2711)

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Οικονόμου καταγόταν από την πόλη της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Διετέλεσε μέλος της Εσωτερικής Οργάνωσης Μοναστηρίου, του Διοικητικού

Συμβουλίου και πρόεδρος του Ποινικού Δικαστηρίου του Εκτελεστικού της ίδιας οργάνωσης που στόχο είχε την πάταξη των κρουσμάτων απειθαρχίας στο εσωτερικό της.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ο-42)

ΠΑΖΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Πάζας καταγόταν από την πόλη της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. Ο ίδιος με την σύζυγό του Μαρία Πάζα διέθεσαν πολλές φορές την οικία τους ως καταφύγιο σε διωκόμενες ανταρτικές ομάδες, μεταξύ των οποίων και αυτής του Γ. Μακρή. Όπως ο ίδιος ο γνωστός αρχηγός ομολογεί, η αλληλεγγύη, την οποία την δεδομένη στιγμή επέδειξε η οικογένεια Πάζα, αποδείχθηκε σωτήρια για τον ίδιο και τους καταζητούμενους από τους Τούρκους άνδρες του. Για την στάση του αυτή ο Κ. Πάζας και η σύζυγός του υπέστησαν τα αντίποινα της βουλγαρικής πλευράς.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-546)

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Παπαδόπουλος γεννήθηκε στην πόλη της Φλώρινας και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Β' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3051)

ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Παπακωνσταντίνου γεννήθηκε στην πόλη της Φλώρινας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3151)

ΠΕΤΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Σταύρος Πέτρου γεννήθηκε στην πόλη της Φλώρινας (πιθανή είναι και η καταγωγή του από το Μοναστήρι). Έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης και ήταν μέλος της Εσωτερικής Οργάνωσης Μοναστηρίου. Κατόπιν εντολής του Εθνικού Κέντρου, εκτέλεσε τους Δανιήλ Ριζώφ (Μάρτιος 1905) και Μπαφκάνωφ (Σεπτέμβριος 1905), υπολοχαγό του βουλγαρικού πυροβολικού και μέλος του Βουλγαρικού Κομιτάτου, αντιστοιχώς. Αργότερα υπηρετήσε στο ανταρτικό σώμα του οπλαρχηγού Τσολάκη. Το 1906 συνελήφθη από τους Τούρκους και φυλακίστηκε. Απελευθερώθηκε μετά την ανακήρυξη του Συντάγματος του 1908. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-573)

ΠΟΥΣΚΑΣ ΞΕΝΟΦΩΝ

Ο Ξενοφών Πούσκας γεννήθηκε στην πόλη της Φλώρινας και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3497)

ΠΥΡΖΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ (ΛΑΚΗΣ)

Ο Οπλαρχηγός Β' τάξης Νικόλαος (Λάκης) Πύρζας γεννήθηκε στην Φλώρινα. Τον Φεβρουάριο του 1904 μετέβη στην Αθήνα, όπου είχε την πρώτη του συνάντηση με τον Π. Μελά και μαζί του συζήτησε για

τα θέματα της υπόδουλης Μακεδονίας. Τις σκέψεις του για την προοπτική ανάληψης ένοπλης δράσης στην περιοχή μοιράστηκε και με τον Έλληνα Πρόξενο στην Θεσσαλονίκη Κορομηλά, ενώ με επιστολή του στον πρόξενο Μοναστηρίου γνωστοποιούσε την πρόθεσή του να συγκροτήσει τριακονταμελή ομάδα ενόπλων. Συνεργάστηκε με τον Μελά στις τρεις περιodes του στην Μακεδονία ως υπαρχη-

γός της ομάδας και ήταν μαζί του κατά τις τελευταίες ώρες της ζωής του. Λίγο πριν ξεψυχήσει ο Μελάς, ζήτησε από τον Πύρζα να δώσει τον σταυρό που φορούσε στην σύζυγό του και το όπλο του στον γιο του Μίκη. Εκτελώντας την τελευταία επιθυμία του φίλου του και αρχηγού του, ο Πύρζας μετέβη στην Αθήνα, όπου και παρέμεινε μέχρι τον Ιούνιο του 1905 εργαζόμενος για το Μακεδονικό Κομιτάτο. Επανεκάμψε στην Μακεδονία με το ψευδώνυμο του Μελά «Μίκης Ζέζας» υπό τις διαταγές αυτή την φορά του Γ. Τσόντου (Βάρδας), όμως ρήξη, η οποία επήλθε μεταξύ τους, τον ανάγκασε να αποχωρήσει. Έφυγε από την Ελλάδα και εγκαταστάθηκε στην Αίγυπτο, για να επιστρέψει στην Φλώρινα το 1912. (ΓΕΣ, ό. π., σσ. 147, 149, 150. Dakin, ό. π., σσ. 65, 67)

ΠΥΡΖΑΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο δάσκαλος Πέτρος Πύρζας καταγόταν από την Φλώρινα και έδρασε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας. (Καραβίτη, ό. π., τ. Β', σ. 118)

ΡΩΣΣΙΔΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Ρωσσιδής καταγόταν από την πόλη της Φλώρινας και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3890)

ΣΟΥΡΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Σούρλας (Πράκτορας Β' τάξης) γεννήθηκε στην πόλη της Φλώρινας. Ήταν δάσκαλος στο Νυμφαίο και γραμματέας της τοπικής Επιτροπής Αγώνα, που συστάθηκε το 1904 για την ενίσχυση των ελληνικών ανταρτικών σωμάτων. Στο έργο του αυτό συνεργάστηκε με τους Τ. Γκόλνα, Ι. Νικολάου, Δ. Μιχαηλίδη, Ι. Λιάτση και Ι. Σακελαρόπουλο. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 152)

ΣΤΑΘΗΣ ΝΑΟΥΜ

Ο Ναούμ Στάθης καταγόταν από την Φλώρινα και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3867)

ΤΑΝΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Ο Σωτήριος Τάντης καταγόταν από την Φλώρινα (ωστόσο, πιθανό είναι το ενδεχόμενο να κατάγεται από το Μοναστήρι) και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Δολοφονήθηκε από δύο Κομιτατζήδες το 1905 στο Μοναστήρι. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-512)

ΦΩΤΕΙΝΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Ο Αναστάσιος Φωτεινός καταγόταν από την πόλη της Φλώρινας και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Η εθνική του δράση προκάλεσε την αντίδραση των Κομιτατζή-

δων, οι οποίοι τον εξανάγκασαν να μεταναστεύσει στις ΗΠΑ. Ο γιος του Ναούμ Φωτεινός, επίσης Μακεδονομάχος και Βαλκανιομάχος, δολοφονήθηκε από Βουλγάρους στο εξωτερικό. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Φ-98)

ΧΑΤΖΗΤΑΣΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Χατζήτασης γεννήθηκε στην πόλη της Φλώρινας και έδρασε ως Ομαδάρχης. Το 1904 αποπειράθηκε να δολοφονήσει τον κομιτατζή Μιχαήλ Γκριζα, τον οποίο τραυμάτισε. Συνεργάστηκε

με το σώμα του Π. Μελά και έλαβε μέρος στην μάχη στην Στάτιστα, κατά την οποία πληγώθηκε θανάσιμα ο επιφανής μάρτυρας-Μακεδονομάχος. Υπήρξε μέλος της πενταμελούς Επιτροπής Φλώρινας, που οργάνωσε ο Ν. Πύρζας το 1902-1903. Αργότερα υπηρέτησε υπό τις διαταγές του Καλομενόπουλου και έλαβε μέρος στην μάχη της Δροσοπηγής το 1905, η οποία έληξε με την παράδοση των Ελλήνων μαχητών. Φυλακίστηκε από τους Τούρκους και αφέθηκε ελεύθερος το 1908. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 115. Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Χ-137)

ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Χρηστίδης γεννήθηκε στην πόλη της Φλώρινας και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4627)

Νομός ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ.....	182
ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ.....	182
ΑΓΙΟΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ.....	182
ΑΦΥΤΟΣ.....	182
ΑΡΝΑΙΑ.....	182
ΒΑΡΒΑΡΑ.....	182
ΒΡΑΣΤΑΜΑ.....	182
ΓΑΛΑΤΙΣΤΑ.....	183
ΓΟΜΑΤΙ.....	184
ΔΟΥΜΠΙΑ.....	184
ΙΕΡΙΣΣΟΣ.....	184
ΚΑΛΛΙΘΕΑ.....	184
ΚΑΣΣΑΝΔΡΗΝΟ.....	184
ΚΡΗΝΗ.....	184
ΚΡΥΟΠΗΓΗ.....	185
ΝΕΟΧΩΡΙ.....	185
ΝΙΚΗΤΗ.....	185
ΟΛΥΝΘΟΣ.....	185
ΟΡΜΥΛΙΑ.....	185
ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙ.....	185
ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ.....	185
ΣΥΚΙΑ.....	186
ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ.....	186
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ.....	187

ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΑΡΣΕΝΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ

Ο Επίκουρος Αρσένης καταγόταν από τον Άγιο Νικόλαο της Χαλκιδικής και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 216)

ΚΡΙΤΣΙΟΥΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Κριτσιούδης καταγόταν από τον Άγιο Νικόλαο της Χαλκιδικής και αγωνίστηκε ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1857)

ΛΗΣΤΗΣ ΠΑΥΛΟΣ

Ο Παύλος Ληστής γεννήθηκε στον Άγιο Νικόλαο της Χαλκιδικής. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης στο σώμα του Αθ. Μινόπουλου, ο οποίος του είχε αναθέσει καθήκοντα συνδέσμου και πληροφοριοδότη.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-35)

ΤΣΙΑΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Τσιάρας γεννήθηκε στον Άγιο Νικόλαο της Χαλκιδικής και ανέπτυξε δράση ως Οπλίτης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 4250)

ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ (ΒΡΑΣΤΑΜΝΟΣ) ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Κωνσταντινίδης ή Βρασταμνός γεννήθηκε στην Αγία Παρασκευή της Χαλκιδικής. Έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης από το 1905 έως το 1908 στο Σέχοβο της Γευγελής, όπου μετά από προδοσία συνελήφθη και φυλακίστηκε για τρεις μήνες. Αργότερα συνεργάστηκε με τον αρχηγό της πολιτοφυλακής του Γαβρόβου (Στρώνιτσα), Δ. Τσιτσιμίμη.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-168)

ΑΓΙΟΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ

ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Παπαθανασίου γεννήθηκε στον Άγιο Πρόδρομο της Χαλκιδικής και συνέδραμε τον αγώνα κατά των Κομιτατζήδων ως Πράκτορας Α' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3099)

ΑΦΥΤΟΣ

ΜΠΑΚΙΡΤΖΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Μπακιρτζής καταγόταν από

την Άφυτο της Χαλκιδικής και έδρασε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2445)

ΣΑΡΙΚΑΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ

Ο Θεοχάρης Σαρίκας ή Ζαρκάδας καταγόταν από την Άφυτο της Χαλκιδικής και έδρασε ως Ομαδάρχης. Συνεργάστηκε με τα σώματα του Κονδύλη, του Φιλώτα και του Βέσκα στην περιοχή της Αλμωπίας και συγκεκριμένα κοντά στους Προμάχους, το 1907. (ΓΕΣ, ό. π., σ. 244)

ΑΡΝΑΙΑ

ΓΕΡΟΓΙΑΝΝΗΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ

Ο ιατρός Θεοχάρης Γερογιάννης καταγόταν από την Αρναία της Χαλκιδικής. Ήταν αδελφός του προκρίτου της κοινότητας Γ. Γερογιάννη και του Συνταγματάρχη του Πεζικού Μ. Γερογιάννη. Ήταν πρόεδρος και ιδρυτής του Κεντρικού Μακεδονικού Συλλόγου, ο οποίος εξέδιδε το διαφωτιστικό περιοδικό «Ο Μέγας Αλέξανδρος». (ΓΕΣ, ό. π., σ. 125)

ΚΟΤΣΑΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Κοτσάνης γεννήθηκε στην Αρναία της Χαλκιδικής και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Συνεργάστηκε με τα δρώντα στην ευρύτερη περιοχή της Χαλκιδικής ανταρτικά σώματα, στα οποία μετέφερε εντολές του Κέντρου Θεσσαλονίκης.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-743)

ΠΑΝΤΑΖΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Πανταζής καταγόταν από την Αρναία της Χαλκιδικής και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Αθ. Μινόπουλου από το 1905 έως το 1907.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-390)

ΠΗΤΟΥΛΑΣ ΑΓΑΠΗΤΟΣ

Ο Αγαπητός Πητούλας καταγόταν από την Αρναία της Χαλκιδικής και έδρασε ως Οπλίτης και σύνδεσμος της ομάδας του οπλαρχηγού Αθ. Μινόπουλου. Αργότερα συνεργάστηκε με τους

Γιαγκλή και Παπακώστα. Το 1914 υπηρέτησε στον στρατό ως ανθυπολοχαγός.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3453)

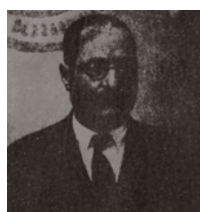
ΒΑΡΒΑΡΑ

ΜΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Μινόπουλος γεννήθηκε στην Βαρβάρα της Χαλκιδικής και έδρασε ως Οπλαρχηγός Β' τάξης. Αρχικά υπηρέτησε στο ανεξάρτητο Τάγμα Μηχανικού (Μάρτιος του 1897). Έλαβε μέρος στην εξόντωση του τοπικού λήσταρχου καπετάν Τρομάρα καθώς και συμμορίας Εξαρχικών. Κατά την διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων πολέμησε στο πλευρό του Κ. Μαζαράκη-Αινιάν, σε σώμα προσκόπων του οποίου ηγείτο ο γνωστός Μακεδονομάχος. Τον Μάιο του 1917 κατετάγη ως λοχίας στα έμπεδα της Μεραρχίας Σερρών. Τον Απρίλιο του 1919 προήχθη στον βαθμό του ανθυπολοχαγού. Αποστρατεύθηκε τον Δεκέμβριο του 1921. (Dakin, ό. π., σσ. 161, 179. Β. Ιωαννίδη, «Ηρωικές ώρες του οπλαρχηγού Αθ. Μινόπουλου», *Μακεδονική Ζωή*, 124 (1976), 22-23)

ΒΡΑΣΤΑΜΑ

ΠΑΠΑΓΕΡΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο δάσκαλος Δημήτριος Παπαγεράκης καταγόταν από τα Βράσταμα της Χαλκιδικής και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. Προσπά-

θησε διά της διαδακαλίας του να τονώσει το εθνικό φρόνημα των Ελλήνων κατοίκων της περιοχής, μαθητών και γονέων. Μαζί με τον πατέρα του και πρόεδρο της κοινότητας, Ιωάννη και τον επίσης δάσκαλο Α. Στεργιανόπουλο ίδρυσαν τον Εθνικό Σύλλογο Βραστών, με στόχο την ενίσχυση των ελληνικών ανταρτικών σωμάτων. Στην προσπάθειά τους αυτή συνεργάστηκαν με τους Αθ. Μινόπουλο και καπετάν Κουρμπέση. Προμήθευε όπλα τους Έλληνες μαχητές, ανάμεσα στους οποίους και τον Χ. Καρατζοβάλη, εντεταλμένο να δολοφονήσει τον Διαμάντη Παπαγεωργίου ή Σαλιάρη. Ο τελευταίος είχε αποδειχθεί ιδιαίτερα επικίνδυνος, καθώς επανειλημμένως είχε συνεργαστεί με τις τουρκικές αρχές στην προσπάθειά τους να εξαρθρώσουν την δράση του Συλλόγου και των μελών του.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-5)

ΣΠΑΝΔΩΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Σπανδώνης καταγόταν από τα Βράσταμα της Χαλκιδικής και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3839)

ΓΑΛΑΤΙΣΤΑ

ΒΛΑΧΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ο Χριστόδουλος Βλάχος καταγόταν από την Γαλάτιστα της Χαλκιδικής και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης από το 1907 έως το 1908.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Β-20)

ΒΡΕΤΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Βρεττάς καταγόταν από την Γαλάτιστα του Νομού Χαλκιδικής και προσέφερε τις υπηρεσίες του στην κοινή εθνική υπόθεση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 438)

ΓΑΒΑΝΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Γαβανάς γεννήθηκε στην Γαλάτιστα του Νομού Χαλκιδικής και υπηρέτησε ως Οπλίτης με το σώμα του Αρ. Κώη (Βάλτσας) κατά την διάρκεια των ετών 1907-1908.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-40)

ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ ΖΑΦΕΙΡΙΟΣ

Ο Ζαφείριος Ζαφειρόπουλος καταγόταν από την Γαλάτιστα της Χαλκιδικής και έδρασε ως Πράκτορας Β' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1012)

ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο ιατρός Ιωάννης Ζαφειρόπουλος γεννήθηκε στην Γαλάτιστα της Χαλκιδικής και έδρασε ως Πράκτορας Α' τάξης. Συνεργάστηκε με το ελληνικό Προξενείο Θεσσαλονίκης και με τον πράκτορα Η. Πατίκα. Αργότερα υπηρέτησε σε εφεδρικό σώμα, το οποίο συγκροτήθηκε από νέους της Γαλάτιστας με σκοπό την ενίσχυση της ομάδας του καπετάν Νταφώτη. Τέλος, σημαντική υπήρξε η αρωγή του σε αντάρτες, οι οποίοι είχαν ανάγκη ιατρικής περίθαλψης.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-26)

ΚΑΡΑΠΙΛΙΑΦΗΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ

Ο Ζαχαρίας Καραπιλιάφης καταγόταν από την Γαλάτιστα του Νομού Χαλκιδικής. Αγωνίστηκε ως Οπλίτης και συνεργάστηκε με τους Α. Παπαγεωργίου, Δ. Κοσμόπουλο, Δ. Κάκκαβο, Γ. Γαλανόπουλο, Β. Παπακώστα και Α. Κόη.
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-575)

ΚΑΤΑΚΑΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Κατάκαλος γεννήθηκε στην

Γαλάτιστα της Χαλκιδικής και αγωνίστηκε ως Οπλίτης των ελληνικών ανταρτικών σωμάτων. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 1534)

ΚΟΝΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Κοντός καταγόταν από την Γαλάτιστα της Χαλκιδικής και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Υπήρξε συνεργάτης του ελληνικού Προξενείου Θεσσαλονίκης, εκτελώντας διάφορες αποστολές που του ανατίθεντο. Συνεργάστηκε με τον Αθ. Μινόπουλο, ενώ σημαντική βοήθεια προσέφερε στους άνδρες του καπετάν Νταφώτη, πολλούς από τους οποίους περιέθαλψε μετά τις καταστροφικές για το σώμα συγκρούσεις με τουρκικά αποσπάσματα στο ύψωμα Τρεις Κάμποι και στο χωριό Βασιλικά της Θεσσαλονίκης (1905).
(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-142)

ΜΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Μαλακόπουλος γεννήθηκε στην Γαλάτιστα της Χαλκιδικής. Υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του οπλαρχηγού Σ. Βλάχβη στην

περιφέρεια Σερρών και Χαλκιδικής. Στην ίδια περιφέρεια έδρασε και κατά την διάρκεια των δύο Βαλκανικών Πολέμων.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-1)

ΜΠΟΛΚΑΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

Ο Άγγελος Μπόλκας γεννήθηκε στην Γαλάτιστα της Χαλκιδικής και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2553)

ΝΤΟΥΜΑΝΗΣ ΚΑΤΑΚΑΛΟΣ

Ο Κατάκαλος Ντουμάνης γεννήθηκε στην Γαλάτιστα της Χαλκιδικής και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Γ' τάξης.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2785)

ΠΛΟΥΣΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Πλούσιος γεννήθηκε στην Γαλάτιστα της Χαλκιδικής και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3462)

ΠΟΔΑΡΑΣ ΑΣΤΕΡΙΟΣ

Ο Αστέριος Ποδαράς καταγόταν από την Γαλάτιστα της Χαλκιδικής και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικής ομάδας.
(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3464)

Ο Ιωάννης Ζαφειρόπουλος με συμπολεμιστές του.

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

ΣΤΙΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Στίνης γεννήθηκε στην Γαλάτισσα της Χαλκιδικής και αγωνίσθηκε κατά των Κομιτατζήδων ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3933)

ΧΑΤΖΟΓΛΟΥ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Ο Εμμανουήλ Χατζόγλου γεννήθηκε στην Γαλάτισσα της Χαλκιδικής και συμμετείχε στον Αγώνα ως Πράκτορας Α' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4579)

ΓΟΜΑΤΙ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΥΔΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Αποστολούδης καταγόταν από το Γομάτι της Χαλκιδικής και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σύμφωνα με τα όσα ο Κάκκαβος αναφέρει, ο Αποστολούδης συμμετείχε στον Αγώνα ως πληροφοριοδότης και μεταφορέας πολεμικού υλικού.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Α-153)

ΔΟΥΜΠΙΑ

ΔΟΥΜΠΙΩΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο λοχαγός Νικόλαος Δουμπιώτης ή Αμύντας καταγόταν από τα Δουμπιά της Χαλκιδικής και έδρασε ως αρχηγός σώματος. Κατατάχθηκε στον στρατό στα 1882. Έλαβε μέρος στον πόλεμο του 1897 ως ανθυπολοχαγός του 4ου Συντάγματος Πεζικού. Τον Μάιο του 1907, με τον βαθμό του λοχαγού πέρασε στη Μακεδονία και ανέλαβε την αρχηγία εθελοντικού σώματος στο διαμέρισμα Βέροιας-Νάουσας-Έδεσσας, αντικαθιστώντας τον δολοφονημένο Τέλο Αγαπηνό. Συμμετείχε στους Βαλκανικούς Πολέμους ως ταγματάρχης και αποστρατεύθηκε με τον βαθμό του υποστρατήγου το 1923. (ΓΕΣ, σσ. 260, 262, 264, 266, 267. Ι. Νοτάρη, «Δουμπιώτες. Μία ιστορική οικογένεια της Μακεδονίας», *Μακεδονική Ζωή*, 7 (1966), 22-23)

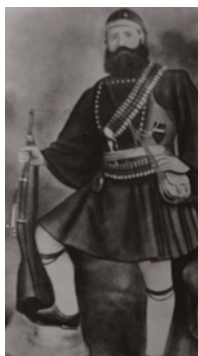
ΜΑΚΡΗΣ ΜΕΛΧΙΣΕΔΕΚ

Ο Μελχισεδέκ Μακρής καταγόταν από τα Δουμπιά της Χαλκιδικής και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πράκτορας Β' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2116)

ΙΕΡΙΣΣΟΣ

ΓΙΑΓΚΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Οπλαρχηγός Α' τάξης Γεώργιος Γιαγκλής (ή Γιαγλής) γεννήθηκε στην Ιερισσό της Χαλκιδικής. Αργότερα εγκαταστάθη-

κε στη Νιγρίτα, όπου παντρεύτηκε τη Φωτεινή Τράκα. Το 1890 δολοφόνησε Τούρκο χωροφύλακα και κατέφυγε στο Άγιον Όρος. Ακολούθησε ο διορισμός του σε αρχιφύλακα στις Καρυές, όπου ανέπτυξε σημαντική

δράση κατορθώνοντας να εξουδετερώσει πολλές συμμορίες που λυμάνοντο την περιοχή του Αγίου Όρους. Από το 1902 έως το 1903 υπηρέτησε ως δεκανέας στην ανακτορική φρουρά των Αθηνών. Το 1903 επανήλθε στη Μακεδονία και ανέπτυξε έντονη δράση στην περιοχή Νιγρίτας-Σοχού-Κερδυλλίων μέχρι και το Δημητρίτσι των Σερρών. Το 1908 ήλθε σε σύγκρουση με τον Π. Παπατζαντέα, ο οποίος είχε αναλάβει επισήμως την οργάνωση και τον συντονισμό των ελληνικών ενεργειών στην περιοχή της Χαλκιδικής. Αργότερα συνεργάστηκε με τον Ι. Δεμέστιχα και μαζί εξόπλισαν το πλοίο «Κουρσάρος» που ανταρτικό του σώμα συνεπλάκη με τουρκικό στρατό έξω από τη Νιγρίτα, την οποία κατέλαβε στις 25 Οκτωβρίου. Κατά την διάρκεια της Κατοχής και του Β' Παγκοσμίου Πολέμου διώχθηκε και αναγκάστηκε να καταφύγει ξανά στο Άγιον Όρος. Τελικά αποσύρθηκε τυφλός στο κελί «Αποτομή Τιμίου Προδρόμου» της μονής Ιβήρων, όπου χειροτονήθηκε μοναχός με το όνομα Γαβριήλ. Πέθανε τον Δεκέμβριο του 1946. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 534)

ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΑΡΓΥΡΟΣ

Ο Ανάργυρος Κοντογιάννης καταγόταν από την Ιερισσό της Χαλκιδικής και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Σύμφωνα με όσα αναφέρει ο οπλαρχηγός Γιαγκλής σε έγγραφο με το οποίο πιστοποιείται η δράση του Μακεδονομάχου, ο Κοντογιάννης ήταν επιφορτισμένος με την παραλαβή πολεμικού υλικού από τις ακτές της Χαλκιδικής και την διανομή του, στη συνέχεια, σε διάφορα σημεία στο εσωτερικό της.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-798)

ΤΣΟΧΑΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ο Χριστόδουλος Τσόχας γεννήθηκε στην Ιερισσό της Χαλκιδικής και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης στο πλευρό γνωστών Μακε-

δονομάχων όπως ο Μπουκουβάλας (Πετρίλος), ο Αναγνωστάκος (Ματαπάς), ο Ρήγας (Καβοντόρος), ο Μακρόπουλος (Κλάπας) και ο Καραπάνος. Υπηρέτησε για δεκαοχτώ μήνες στο ελληνικό ναυτικό και αργότερα επανέκαμψε στην Μακεδονία, όπου συνέχισε την δράση του έως το 1908. Μετά την ανακήρυξη του Συντάγματος, συνεργάστηκε με το Προξενείο Σερρών. Κατά την διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων υπηρέτησε υπό τις διαταγές του Γ. Γιαγκλή. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-296)

ΚΑΛΛΙΘΕΑ

ΒΟΖΙΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Βοζίκης καταγόταν από την Καλλιθέα της Χαλκιδικής και συμμετείχε στον Αγώνα ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 400)

ΚΑΣΣΑΝΔΡΗΝΟ

ΣΑΜΑΡΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ο Θεόδωρος Σαμαράς καταγόταν από το Κασσανδρήνο της Χαλκιδικής και αγωνίσθηκε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3627)

ΚΡΗΝΗ

ΓΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο σαρακατσάνος Γεώργιος Γάκης γεννήθηκε στην Κρήνη του Νομού Χαλκιδικής και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Ε. Μπολάνη από το 1906 έως το 1907, συμμετέχοντας σε πολλές μάχες εναντίον Κομιτατζήδων. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Γ-205)

ΚΟΠΑΝΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Κόπανος καταγόταν από την Κρήνη της Χαλκιδικής. Συνέδραμε τις ελληνικές ένοπλες ομάδες ως Πράκτορας Γ' τάξης και διετέλεσε αγγελιοφόρος του οπλαρχηγού Γ. Γαλανόπουλου. Χρησιμοποιήθηκε επίσης ως μεταφορέας πολεμοφοδίων, ενώ σημαντική ήταν η συνδρομή του σε αντάρτες χρίζοντες περιθάλψης. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-750)

ΛΙΟΛΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Λιόλιος γεννήθηκε στην Κρήνη της Χαλκιδικής και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 2051)

ΚΡΥΟΠΗΓΗ

ΔΑΥΙΔ ΔΑΥΙΔ

Ο Δαυίδ Δαυίδ καταγόταν από την Κρυοπηγή της Χαλκιδικής και υπηρέτησε ως Οπλίτης, οδηγός και αγγελιοφόρος υπό τις διαταγές του καπετάν Δούκα. Συμμετείχε στην επιχείρηση εναντίον της συμμορίας του Πανίτσα στο Αγιοχώρι Σερρών και στην μάχη της Πίρσιοβας. Σκοτώθηκε μαχόμενος τους Βουλγάρους τον Ιούνιο του 1913.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Δ-160)

ΝΕΟΧΩΡΙ

ΖΑΧΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο Αλέξανδρος Ζάχος καταγόταν από το Νεοχώρι της Χαλκιδικής και υπηρέτησε ως Οπλίτης υπό τις διαταγές του Γ. Γιαγκλή καθ' όλη την διάρκεια του Αγώνα στην ευρύτερη περιοχή της Χαλκιδικής.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-14)

ΡΟΥΤΣΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο Κωνσταντίνος Ρούτσιος γεννήθηκε στο Νεοχώρι της Χαλκιδικής και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3582)

ΝΙΚΗΤΗ

ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ

Η Μαρία Γεωργοπούλου καταγόταν από την Νικήτη της Χαλκιδικής και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 527)

ΚΑΡΡΑΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ

Ο Τριαντάφυλλος Καρράς καταγόταν από την Νικήτη της Χαλκιδικής και υπηρέτησε ως Οπλίτης του Κ. Μπουκουβάλα και του Αθ. Μινόπουλου. Το 1912 και το 1913 έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους υπό τις διαταγές του Β. Παπακώστα.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-10)

ΟΛΥΝΘΟΣ

ΛΙΑΜΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Λιάμος γεννήθηκε στην Όλυθο της Χαλκιδικής και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 2016)

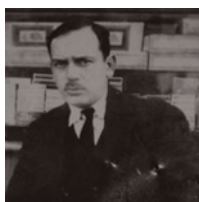
ΟΡΜΥΛΙΑ

ΚΟΥΣΚΟΥΒΕΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Κουσκουβέλης γεννήθηκε στην Ορμύλια της Χαλκιδικής και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Ήταν συνεργάτης του Έλληνα Προξένου στην Θεσσαλονίκη, Κορομηλά. Χρησιμοποιήθηκε επίσης ως πληροφοριοδότης του Αθ. Μινόπουλου και σύνδεσμός του με άλλες ανταρτικές ομάδες.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-169)

ΛΙΒΑΝΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Λιβανίδης γεννήθηκε στην Ορμύλια του Νομού Χαλκιδικής και συνέδραμε τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες ως Πρά-

κτορας Γ' τάξης.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Λ-629)

ΠΑΠΑΜΑΥΡΟΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Παπαμαυροδής καταγόταν από την Ορμύλια της Χαλκιδικής και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3176)

ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙ

ΜΑΚΑΒΟΣ ΑΝΑΡΓΥΡΟΣ

Ο Ανάργυρος Μακαβός καταγόταν από το Παλαιοχώρι της Χαλκιδικής και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Χρησιμοποιήθηκε για την μεταφορά πολεμικού υλικού, την συλλογή πληροφοριών και την περίθαλψη τραυματισμένων ανταρτών.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Μ-620)

ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ

ΓΚΛΑΒΑΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ο Πέτρος Γκλάβας γεννήθηκε στον Πολύγυρο της Χαλκιδικής και συνέδραμε τις ελληνικές ένοπλες δυνάμεις, που εστάλησαν στην Μακεδονία, ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 653)

ΔΕΛΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Δημήτριος Δέλιος καταγόταν από τον Πολύγυρο της Χαλκιδικής και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 792)

ΙΑΤΡΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Πράκτορας Γ' τάξης Αθανάσιος Ιατρού καταγόταν από τον Πολύγυρο της Χαλκιδικής και υπηρέτησε υπό τις διαταγές του Γ. Γαλανόπουλου, συμμετέχοντας σε όλες τις επιχειρήσεις που ανελάμβανε το σώμα αυτού.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ι-4)

ΙΑΤΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο χρυσοχόος Κωνσταντίνος Ιατρού γεννήθηκε στον Πολύγυρο της Χαλκιδικής και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης. Χρησιμοποιήθηκε ως αγγελιοφόρος, πληροφοριοδότης και μεταφορέας πολεμικού υλικού.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ι-45)

ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Καραπαναγιώτης γεννήθηκε στον Πολύγυρο της Χαλκιδικής και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης από το 1903 έως το 1907. Ο ρόλος του συνίστατο στην συλλογή πληροφοριών σχετικά με τις κινήσεις των Τούρκων και των Βουλγάρων, για τις οποίες ενημέρωνε τα ελληνικά σώματα.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-167)

ΚΑΡΑΤΑΣΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

Ο Ανδρέας Καρατάσιος γεννήθηκε στον Πολύγυρο της Χαλκιδικής και έδρασε ως Οπλαρχηγός Β' τάξης. Δεν ανέπτυξε καθ' όλη την διάρκεια του Αγώνα αυτόνομη δράση, καθώς πολλές φορές βρέθηκε να υπηρετεί υπό τις διαταγές άλλων οπλαρχηγών όπως ο καπετάν Βρόντας, ο Λ. Ζαρκάδας στο Μορίχοβο και ο Συνταγματάρχης Χ. Καραπάνος, αργότερα. Η αποφασιστικότητά του συνετέλεσε ώστε πολλά χωριά όπως το Γαρέφι, οι Προμάχοι και η Οινόη να επανέλθουν στο πατριαρχικό στρατόπεδο. Έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους, πιθανότατα στο σώμα του Β. Παπακώστα.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-643)

ΚΑΤΣΙΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Κατσίκας γεννήθηκε στον Πολύγυρο της Χαλκιδικής και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1557)

ΚΟΥΓΙΩΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Κουγιώνης καταγόταν από τον Πολύγυρο της Χαλκιδικής και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Γ' τάξης. Υπήρξε συνεργάτης του διερχόμενου του ελληνικού Προξενείου Θεσσαλονίκης

Θ. Ασκητή, του οποίου εντολές μετέφερε στους μαχητές της Χαλκιδικής και του Αγίου Όρους. Πιο συγκεκριμένα, σημαντικές ήταν οι υπηρεσίες του ως πληροφοριοδότη και μεταφορέα πολεμικού υλικού στο σώμα του Αθ. Μινόπουλου, τις οποίες ο ίδιος ο αρχηγός μνημονεύει. Για την δράση του συνελήφθη από τις οθωμανικές αρχές και παρέμεινε έγκλειστος για ένα έτος στις φυλακές Επταπυργίου στην Θεσσαλονίκη.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Κ-87)

ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Παλαμίδης γεννήθηκε στον Πολύγυρο της Χαλκιδικής και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης. Προσέφερε τις υπηρεσίες του ως μεταφορέας πολεμικού υλικού και αλληλογραφίας.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Π-698)

ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ

Ο Τριαντάφυλλος Παπαστεργίου γεννήθηκε στον Πολύγυρο της Χαλκιδικής και συμμετείχε στον αγώνα για την Μακεδονία ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 3245)

ΤΣΙΓΓΑΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ

Ο Φίλιππος Τσίγγας καταγόταν από τον Πολύγυρο της Χαλκιδικής και υπηρέτησε ως Οπλίτης στο σώμα του Γ. Φαληρέα μέχρι το θάρος του 1906. Αργότερα, μετά από εντολή του Μαζαράκη, έδρασε ως ανεξάρτητος οπλαρχηγός, με το ψευδώνυμο Δούκας Λαμπρόπουλος, στην περιοχή της Ξάνθης.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-305)

ΤΣΙΚΟΥΛΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο Αθανάσιος Τσίκουλας γεννήθηκε στον Πολύγυρο της Χαλκιδικής και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης, συννεπικουρώντας καθ' όλη την διάρκεια του Αγώνα το σώμα του Αθ. Μινόπουλου καθώς και άλλων οπλαρχηγών, οι οποίοι δραστηριοποιήθηκαν στην περιοχή της Χαλκιδικής.

(Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Τ-5)

ΧΥΤΑΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Ο Στέργιος Χύτας γεννήθηκε στον Πολύγυρο της Χαλκιδικής και αγωνίστηκε ως Οπλίτης. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 4656)

ΣΥΚΙΑ

ΣΟΥΛΤΟΓΙΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Σουλτογιάννης γεννήθηκε στην Συκιά της Χαλκιδικής και αγωνίστηκε ως Οπλίτης ανταρτικού σώματος. (Επετηρίς, ό. π., α. α. 3830)

ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ

ΒΕΛΩΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ο δάσκαλος Αθανάσιος Βελώνης καταγόταν από τον Ταξιάρχη της Χαλκιδικής. Δραστηριοποιήθηκε στην περιοχή του Μεσημερίου Έδεσσας, όπου και δίδαξε. Παράλληλα ασχολήθηκε με την συγγραφή και την μετάφραση ξενόγλωσσων βιβλίων.

(Ε. Ζέλλιου-Μαστοροκόστα, Ταξιάρχης Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκη 1994, σ. 61)

ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΑΣΤΕΡΙΟΣ

Ο Αστέριος Γιαννάκης γεννήθηκε στον Ταξιάρχη της Χαλκιδικής και πολέμησε στο πλευρό του Ι. Οικονόμου-Παπαπαύλου. (Ζέλλιου, ό. π., σ. 63)

ΖΕΛΛΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Γεώργιος Ζέλλιος καταγόταν από τον Ταξιάρχη της Χαλκιδικής. Αγωγιάτης ο ίδιος, συμμετείχε στην μεταφορά πολεμικού υλικού από τα λιμάνια της Χαλκιδικής. (Ζέλλιου, ό. π., σσ. 63, 64)

ΚΑΡΑΜΟΥΖΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Χρήστος Καραμούζης καταγόταν από τον Ταξιάρχη. Έδρασε ως οδηγός των ανταρτικών σωματίων της Χαλκιδικής, τα οποία συχνά εφοδίαζε με τρόφιμα και άλλα είδη από το παντοπωλείο του.

(Ζέλλιου, ό. π., σσ. 64, 65)

ΚΑΡΑΝΤΑΓΛΗΣ ΠΑΥΛΟΣ

Ο Παύλος Καρανταγλής γεννήθηκε στον Ταξιάρχη της Χαλκιδικής. Υπήρξε συνεργάτης του Προξενείου Θεσσαλονίκης και μέλος των εθνικών επιτροπών που είχε συστήσει ο Μητροπολίτης Κασσανδρείας Ειρηναίος.

(Ζέλλιου, ό. π., σ. 65)

ΚΕΧΑΓΙΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο Βασίλειος Κεχαγιάς καταγόταν από τον Ταξιάρχη της Χαλκιδικής και έδρασε ως Πράκτορας Γ' τάξης.

(Επετηρίς, ό. π., α. α. 1587)

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ-ΠΑΠΑΠΑΥΛΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Οικονόμου-Παπαπαύλου καταγόταν από τον Ταξιάρχη της Χαλκιδικής και έδρασε ως Οπλίτης. Η γνωριμία του με τον Δ. Κάκκαβο το 1905 ήταν καθοριστική, καθώς από τότε χρονολογείται η ενεργός συμμετοχή του στον Αγώνα. Από το 1905 έως το 1906 έλαβε μέρος σε επιχειρήσεις στην λίμνη των Γιαννιτσών, ενώ έναν χρόνο αργότερα ανέλαβε ομαδάρχης του καπετάν Γιαγκλή στην Χαλκιδική. Μετά την αναχώρηση του Γιαγκλή για την Αθήνα άρχισε η περίοδος συνεργασίας του με τους Τζουμαγιαλή, Παπακόστα και Γαλανόπουλο. Το 1909 συνεργάστηκε με τους Γιαννάκη, Παραδείση Καραμούζη και Χρ. Καρατζοβάλη. Δολοφονήθηκε στον Ταξιάρχη το 1909 πιθανότατα από συγχωριανούς του.

(Ζέλλιου, ό. π., σσ. 66, 67)

ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο δάσκαλος Γεώργιος Παπαχρήστου (Γ. Αγγέλου) γεννήθηκε στον Ταξιάρχη της Χαλκιδικής και ανέπτυξε δράση ως Πράκτορας Β' τάξης. Σπούδασε στο Υποδιδασκαλείο Θεσσαλονίκης και δίδαξε στον Άγιο Πέτρο, στην Γουμένισσα, στην Βραχιά και στην Κάρπη. Το 1918 έλαβε το ιερατικό σχήμα, ασκώντας παράλληλα το επάγγελμα του δασκάλου.

(Ζέλλιου, ό. π., σσ. 67, 68)

ΠΑΡΛΙΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Παρλιάρης καταγόταν από τον Ταξιάρχη της Χαλκιδικής. Υπηρέτησε στο σώμα του Βάρδα, ενώ αργότερα ανέπτυξε αυτόνομη δράση στην περιοχή του Παγγαίου επικεφαλής δώδεκα ανδρών. Μαζί με τους άνδρες του σχεδίασε και εκτέλεσε επίθεση εναντίον του βοεβόδα Αθανάσιου, τον οποίο μαζί με τους αντάρτες του κατάφερε να εξουδετερώσει. Επίσης έλαβε μέρος σε επιχείρηση εναντίον Τουρκαλβανών στον Άγιο Πρόδρομο της Χαλκιδικής.

(Ζέλλιου, ό. π., σσ. 72, 73)

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Μιχαήλ Τριανταφύλλου γεννήθηκε στον Ταξιάρχη της Χαλκιδικής. Φοίτησε στο Υποδιδασκαλείο της Θεσσαλονίκης. Δίδαξε στην γενέτειρά του και αργότερα στο Γραδεμπόριο, όπου πολέμησε με κάθε τρόπο την διαρκώς ενισχυόμενη στην περιοχή βουλγαρική προπαγάνδα. Μεταξύ άλλων, έδρασε και ως πληροφοριοδότης των ελληνικών ανταρτικών ομάδων,

ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

οι οποίες χάρη σε πρωτοβουλία του κατόρθωσαν να εξουδετερώσουν τον κομιτατζή Τσίοπκα και τους άνδρες του. (Ζέλλιου, *ό. π.*, σσ. 78, 79, 80)

ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ

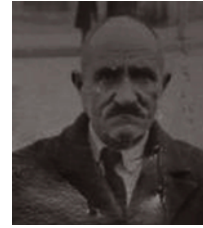
ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο Νικόλαος Ζαφειρίου γεννήθηκε στην

Χαλκιδική και έδρασε ως Οπλίτης στο σώμα του Ι. Δεμέστιχα (Νικηφόρος) στην λίμνη των Γιαννιτσών. Έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους υπό τις διαταγές του Παπατζανετέα, υπαρχηγού τότε του Κ. Μαζαράκη-Αινιάν. (Αρχείο ΔΕΠΑΘΑ, Αρχείο Μ.Α., φ. Ζ-81)

ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο Ιωάννης Παπαμιχαήλ γεννήθηκε στον

Νομό Χαλκιδικής και συνέδραμε τα ελληνικά ανταρτικά σώματα ως Πράκτορας Γ' τάξης. (Επετηρίς, *ό. π.*, α. α. 3184)

Βιβλιογραφία

Αρχειακές Πηγές

- Αρχείο Διεύθυνσης Εφέδρων Πολεμιστών Αγωνιστών Θυμάτων και Αναπήρων (ΥΠΕΘΑ/ΔΟΣΥ/ΔΕΠΑΘΑ), Αρχείο Μακεδονικού Αγώνα
Επετηρίς Παλαιών Αγωνιστών
Α. Ν. Αρ. Αποφ. 309961/21-12-36 Φ. Ε. Κ. 254/29-12-36
Ν. Δ. 4185/61 Αρ. Αποφ. 0686/02/1/788 17-1-63 Φ. Ε. Κ. 28/15-2-63
- Ιστορικό Αρχείο Υπουργείου των Εξωτερικών
φάκ. 1903 ΑΑΚ/Α2 Γενικό Προξενείο Ελλάδος εν Θεσσαλονίκη
φάκ. 1905 ΑΑΚ/Ζ
α) Εκκλησιαστικά
β) Αλληλογραφία Πολυανής Παρθενίου Στρωμνίτης. Εκπαιδευτικά Μακεδονίας, Ηπείρου και Θράκης
φάκ. 1906 ΑΑΚ/ΚΑ
α) Επίκουρος των Μακεδόνων Επιτροπή
β) Επιτροπή προς ενίσχυσιν της Ελληνικής Εκκλησίας και Παιδείας

Βοηθήματα

- Ανεστόπουλου Α., *Ο Μακεδονικός Αγών 1903-1908*, (τόμοι Α' και Β'), Θεσσαλονίκη 1969
- Βακαλόπουλου Κ., *Ο Βόρειος Ελληνισμός κατά την πρώιμη φάση του Μακεδονικού Αγώνα (1878-1894)*
- *Απομνημονεύματα Αναστασίου Πηχεώνα*, Θεσσαλονίκη 1983
- Βέρου Θ., *Τοπωνύμια και Διοικητική Κατανομή. Μεταβολές στον 20ό αιώνα*, Θεσσαλονίκη 2008
- Γενικόν Επιτελείον Στρατού/Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού, *Ο Μακεδονικός Αγών και τα εις Θράκη γεγονότα*, Αθήνα 1979
- Γούναρη Β., *Ο Μακεδονικός Αγώνας μέσα από τις φωτογραφίες του (1904-1908)*, Αθήνα 2000
- Γούναρη Β. (επιμ.), *Φθινόπωρο του 1904 στη Μακεδονία. Το ανέκδοτο ημερολόγιο του Ευθυμίου Καρούδη*, Θεσσαλονίκη 1992
- Γούναρη Β., *Βουλευτές και Καπετάνιοι: Πελατειακές σχέσεις στην μεσοπολεμική Μακεδονία* (ανάτυπο από τα *Ελληνικά* τ. 41), Θεσσαλονίκη 1990
- Γιαμπλάκη Α., *Η Εράτυρα*, Θεσσαλονίκη 1985
- Dakin D., *Μακεδονικός Αγώνας*, Αθήνα 1985
- Δασκαλάκη Ν., *Η Κορησός στη διαδρομή του χρόνου*, Θεσσαλονίκη 2006
- Έξαρχου Γ., *Μπλάτσι. Η Εύανδρος πολίχνη της Μακεδονίας*, Θεσσαλονίκη 2000
- Ζέλλιου-Μαστοροκόστα Ε., *Ταξίαρχης Χαλκιδικής*, Θεσσαλονίκη 1994
- Ίδρυμα Μελετών Χερσονήσου Αίμου-Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, *Ο Μακεδονικός Αγώνας Συμπόσιο*, Θεσσαλονίκη 1987
- Ίδρυμα Μελετών Χερσονήσου Αίμου, *Ο Μακεδονικός Αγώνας. Απομνημονεύματα. Π. Αργυρόπουλος*,

ΑΦΑΝΕΙΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΙ (1903-1913)

- A. Ζάννας, K. Μαζαράκης-Αινιάν, A. Σουλιώτης-Νικολαΐδης, B. Σταυρόπουλος, Θεσσαλονίκη 1984
- Κάκκαβου Δ., *Απομνημονεύματα (Μακεδονικός Αγών)*, Θεσσαλονίκη 1972
 - Καλινδέρη Μ., *Ο βίος της κοινότητας Βλάστης επί Τουρκοκρατίας εις το πλαίσιον του δυτικομακεδονικού περιβάλλοντος*, Θεσσαλονίκη 1987
 - Κανούτα Ν., *Ο Μακεδονομάχος Νικόλαος Κανούτας αυτοβιογραφούμενος. Αναμνήσεις από τον Μακεδονικό Αγώνα*, (επιμ. Μπαϊμακάμη Α.), Θεσσαλονίκη 2006
 - Κάρτσιου Β., *Ο Μακεδονικός Αγώνας στην Ανατολική Μακεδονία. Η Μάχη της Δοβίστας (14 Ιουλίου 1907)*, Θεσσαλονίκη 2007
 - Κατσάνου Ν.-Ντίνα Κ., *Οι Βλάχοι του Νομού Σερρών και της Ανατολικής Μακεδονίας*, Σέρρες 2008
 - Καφταντζή Γ., *Ορφέας Σερρών 1905-1991. Ιστορική Αναδρομή*, Θεσσαλονίκη χ.χ.
 - Κολτσίδα Α., *Ιστορία του Μοναστηρίου της Πελαγονίας και των περιχώρων. Ο Ελληνισμός. Η εθνική και κοινωνική διάσταση*, Θεσσαλονίκη 2003
 - Παπακυριακίδη Π., *Η Κορησός και τα Μακεδονοχώρια στον Μακεδονικό Αγώνα*, Θεσσαλονίκη 1982
 - Κωστόπουλου Α., *Σκαλοχώρι*, Θεσσαλονίκη 2004
 - Μακρή Γ., *Ο Μακεδονικός Αγών (Απομνημονεύματα)*, Αρχεῖον Μακεδονικού Αγώνος Πηνελόπης Δέλτα, Θεσσαλονίκη 1959
 - Μέγα Γ., *Η Επανάσταση των Νεοτούρκων στη Θεσσαλονίκη*, Θεσσαλονίκη 2003
 - Μέλίου Π., *Ο Μακεδονικός Αγών και η συμβολή της Φλώρινας*, Φλώρινα 1985
 - Μέρτζου Ν., *Νυμφαῖον*, 2007
 - Μόδη Γ., *Ο Μακεδονικός Αγών και η νεώτερη μακεδονική ιστορία*, Αθήνα 1967
 - Μόδη Γ., *Ο Μακεδονικός Αγών και Μακεδόνες Αρχηγοί*, Θεσσαλονίκη 2007
 - Νούσκα Κ., *Η Έδεσσα στις επάλξεις του Μακεδονικού Αγώνα 1848-1912*, Έδεσσα 1992
 - Πένα Π., *Τα Άνω Πορρόια Σερρών. Το διαμάντι του Μπέλλες*, Αθήνα 1989
 - Πετσίδα Γ. (επιμ.), *Ιωάννου Καραβίτη. Ο Μακεδονικός Αγών. Απομνημονεύματα*, (τόμοι Α' και Β'), Αθήνα 1994
 - Πετσίδα Γ. (επιμ.), *Γεωργίου Τσόντου-Βάρδα. Ο Μακεδονικός Αγών. Ημερολόγιο 1904-1905, 1906, 1907*, (τόμοι Α, Β1, Β2), Αθήνα 2003
 - Σιαμπανόπουλου Κ., *Ο Νομός Κοζάνης στον χώρο και στον χρόνο. Φύση-Ιστορία-Παράδοση*, Κοζάνη 1993
 - Σκαρλάτου Ν., *Σιδηρόκαστρο. Αιώνια πόλη του κάστρου*, Σέρρες 2005
 - Σταυρόπουλου Β., *Ο Μακεδονικός Αγών (Απομνημονεύματα)*, Θεσσαλονίκη 1961
 - Στυλιάδη Χ., *Η συμβολή των εκπαιδευτικών λειτουργιών κατά τον Μακεδονικό Αγώνα 1870-1903-1908*, Θεσσαλονίκη 2003
 - Τριανταφυλλίδη Σ., *Ιστορικά Βεύης κατά τον Μακεδονικό Αγώνα*, Φλώρινα 1958
 - Τσάμη Π., *Μακεδονικός Αγών*, Θεσσαλονίκη 1975
 - Χοτζίδη Α. (επιμ.), *Ευθύμιος Καούδης. Ένας Κρητικός αγωνίζεται για την Μακεδονία. Απομνημονεύματα (1903-1907)*, Θεσσαλονίκη 1996

Άρθρα σε περιοδικά

- Ανωνύμου, «Ο Παπαχρήστος και Παπαγιάννης Οικονόμου. Δύο ηρωικά τέκνα της Μακεδονίας», *Μακεδονική Ζωή*, 122 (1976), 12-13
- Ανωνύμου, «Ουζούνη Ευτέρπη. Η ξακουστή Ζήσαινα», *Μακεδονικός Αγών*, 10 (1930), 12-13
- Βαφειδίη Κ., «Ο εκ Χαλάστρας Μακεδονομάχος Αλέξανδρος Αναγνωστόπουλος», *Μακεδονική Ζωή*, 31 (1968), 34-37
- Βακαλόπουλου Κ., «Ανέκδοτο μητρώο μαχητών του Μακεδονικού Αγώνα», *Μακεδονικά*, 19 (1979), 54

- Γαλανού Γ., «Η μαρτυρική θυσία του Γιάννη Μπομπάρα», *Μακεδονική Ζωή*, 261 (1988), 36-38
- Ιατρού Α., «Η δράσις του εκ Βογατσικού οπλαρχηγού Κώστα Δόγρα», *Μακεδονικός Αγών*, 14 (1930), 14-15
- Ιωαννίδη Β., «Ηρωικές ώρες του οπλαρχηγού Αθανάσιου Μινόπουλου», *Μακεδονική Ζωή*, 124 (1976), 22-23
- Κιούρτη-Μιχαλοπούλου Α., «Παπα-Νικόλαος Οικονόμος Βλάχος», *Μακεδονική Ζωή*, 157 (1979), 38-41
- Κοεμτζόπουλου Κ., «Ο Εθνομάρτυρας Ιωάννης Μπομπάρας», *Δυτικομακεδονικά Γράμματα*, τ. 1 (1990), 113-115
- Λούστα Ν., «Οι Μακεδόνες Καπετάνιοι Σίμος από τα Άλωνα και Παύλος Ρακοβίτης μιλούν σε απόρρητη έκθεσή τους», *Μακεδονική Ζωή*, 207 (1983), 34-36
- Μέρτζου Ν., «Ασπρόγεια: Το χωριό του Καπετάνιου», *Μακεδονική Ζωή*, 102 (1974), 38-39
- Μέρτζου Ν., «Ο Καπετάν Βαγγέλης από το Στρέμπενο», *Μακεδονική Ζωή*, 97 (1974), 40-41
- Μέρτζου Ν., «Ο Καπετάν Σταύρος Κωτσόπουλος», *Μακεδονική Ζωή*, 48 (1970), 37-39
- Μέρτζου Ν., «Ο σταυραετός των Σερρών λεγόταν Μητρούσης», *Μακεδονική Ζωή*, 80 (1973), 53-54
- Μπόντα Γ., «Ο Καπετάν Περδίκας και η δολοφονία του», *Μακεδονική Ζωή*, 283 (1979), 40-41
- Μπόντα Γ., «Ο Θωμάς Καρατζίας από την Σιάτιστα», *Μακεδονική Ζωή*, 51 (1970), 32-33
- Μυλωνά Ι., «Ο Παπασιβένας της Εδέσσης», *Μακεδονική Ζωή*, 95 (1974) 34-35
- Νοτάρη Ι., «Δουμπιώτες. Μία ιστορική οικογένεια της Μακεδονίας», 7 (1966), 22-23
- Νοτάρη Ι., «Ο Καπετάν Βαγγέλης», *Αριστοτέλης*, 43 (1964), 9-14
- Οικονόμου Π., «Καπετάν Γρηγόρης Βαγενάς ή Αγραφιώτης», *Μακεδονική Ζωή*, 31 (1968), 34-37
- Παπασταμάτη Π., «Ο οπλαρχηγός Καπετάν Λάκης Πύρζας», *Αριστοτέλης*, 20 (1960), 14-15
- Πέννα Π., «Ο Μακεδονικός Αγών στην περιοχή της Ζίχνας», *Σερραϊκά Χρονικά*, 7 (1976), 177
- Πέτροβιτς Ν., «Ένα θλιβερό ωβηλαίο 1907-1957», *Σερραϊκά Χρονικά*, 2 (1957), 174-176
- Σημανίκα Ι., «Η δράσις του Οπλαρχηγού εκ Ναούσης Ιωάννου Σημανίκα κατά τον Μακεδονικόν Αγώνα», *Μακεδονικός Αγών*, 15 (1930), 15-16
- Σπόντα Δ., «Ο οπλαρχηγός Ηλίας Φαρμάκης (Κούντουρας)», *Μακεδονικός Αγών*, 11-12 (1930), 16-17
- Τζημόπουλου Ι., «Αλέξιος Καραλίβανος», *Μακεδονική Ζωή*, 168 (1980), 18-20
- Τζημόπουλου Ι., «Καπετάν Λάζος. Μία ζωή για την πατρίδα», *Μακεδονική Ζωή*, 156 (1979), 32-33
- Τζημουράκα Χ., «Γερό-Κώστας Γκούντας. Ένας αρματολός από τους πρώτους του Αγώνα», *Μακεδονική Ζωή*, 155 (1979), 38-39
- Τώνια Γ., «Γιάννης Μπουμπάρας. Ο Εθνομάρτυρας του Μπλατσίου», *Μακεδονική Ζωή*, 49 (1970), 46-49
- Φωτιάδου Ε., «Η συμμετοχή του Νομού Φλωρίνης στον Μακεδονικό Αγώνα» *Αριστοτέλης*, 156 (1982), 16-20